

JASMIN B. FRELIH

PËR/GJYSMË

Përktheu Nikolla Sudar

SHTËPIA BOTUESE “FAN NOLI”
TIRANË, 2018

NA / POL - Jasmin B. Frelih

Copyright © Cankarjeva založba – Založništvo, d.o.o.,
Ljubljana 2013

© i botimit shqip “Fan Noli”

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

**“This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission
cannot be held responsible for any use which may be made of the
information contained therein.”**

**Ky projekt u mundësua me mbështetjen e Komisionit Europian.
Ky publikim reflekton vetëm pikëpamjet e autorit dhe Komisioni nuk mban
përgjegjësi për përdorimin që mund t'i bëhet informacionit që përmban
publikimi.**

Redaktor Rexhep Hida

Art grafik Aida Kumi

ISBN 978-9928-251-54-1

NUMQUAM MINUS SOLUM ESSE QUAM CUM SOLUS
ESSE

(ASNJËHERË NUK ISHTE NDIET MË PAK VETËM, SE
SA KUR ISHTE VETËM)

Pallati i palaçinkave

Dëshira i ngjan plasaritjes. Një fije peri i kishte ngecur Evanit midis dhëmbëve. Nga rubineti rridhte ujë i ngrohtë. Muri në të cilin duhej të ndodhej pasqyra ishte krejtësisht bosh. Mbi një dërrasë ishin stivuar kuti me pomadë. Krehri po dridhej. Avulli nga koka e dushit ngrihej lart vetvetiu. Vetëm jam dhe askush nuk e njeh njëri-tjetrin. Plasaritja po zgjerohej dhe vrima po bëhej edhe më e madhe. Në krehër kishin mbetur disa fije flokësh. Urina ishte e verdhë dhe e trashë. Uji kishte shijen e tubave. Mermeri ishte i kushtueshëm, por i ftohtë. Pluhur i ishte ngjitur pas tabanit të këmbëve. Të mbathurat ishin vijëzuar nga djersa. Të gjitha mëngjeset ishin me shumë lagështirë. Trupi ankohej, kurse kyçet kërcisnin. Përfundimet kishin qenë të gabuara, kurse ëndrrat ishin harruar papritur. Kudo kishte vetëm rrudha dhe qime të thinjura. Mëngjese pa fund kishin shkuar dëm. Asgjëkund nuk shihej ndonjë dritare; madje edhe ajri mungonte. Kolla ngjasonte si lehje. Jargë.

Dhunë në kabinën e dushit dhe pas hamendësimit se ekziston, gradualisht u kalua në paqësim. Peshqiri ishte i freskët; ndihej avulli helmues i deodorantit. Mbylli rubinetin. Sot nuk do të rruhet. Lakuriq ndodhej në apartament. Ishte me humor të keq. Butonat i shtypi fort. U vesh në pritje të mëngjesit. Nuk kishte më rëndësi. Kur u ul, filloi t'i dhembte kurrizi. U ngrit, kryqëzoi pëllëmbët dhe u shtriq. Diçka kërciti dhe në mur u hap sporteli. Në pjatë dalloj... vezë të fërguara, një copë domate të

tharë dhe djathë të yndyrshëm dhie. Simitet me kore ishin të fryra në mes. Shishja plastike që e mbushur me ujë prej akullit të shkrirë nga mali. Filloi të hante. Shija ia përmirësoi humorin. Pastaj shëtitë deri tek sera dhe ngriti gazetën nga dysheja. Gjithçka në to ishin vetëm gënjeshtër dhe mashtrime. I shfletoi gjatë ngrënies. Mos qesh, sepse e tëra kjo është e trishtueshme. Një fiksim ideologjik. I përplasi ato pas murit, saqë germat u drodhën. Me koren e simites çau të verdhën e vezës. E vështroi sesi ajo u përhap dhe i erdhi keq. Thërrmijat ia acarërin nervat. Ai do të kishte lajthitur po të mos kishte pastrues. Nuk i donte, sepse i dukeshin të neveritshme, por do të kishte lajthitur po t'i mungonte ajo. Ato nuk i preferonte, por do t'i dukej vetja i neveritshëm, sikur dikush ta njihte për të tillë. Po të ishte pastruesja e pranishme, do ta varte veten. Edhe po të ishte dikush tjetër, ashtu do të vepronte. Për veten i vinte pak keq. Fare pak.

Shtypi butonin dhe tabakaja u zhduk. Mori gazetën dhe filloi t'i shfletojë. Shtypi telekomandën dhe ekrani i LCD-s iu përgjigj dëshirës së tij. Shumë sheqer, shumë qumësht dhe drithëra. Nga gota dilte avull. Pëllëmbën e mbështeti mbi gjoks. Qetësi. Gazetën i lëshoi përdhe dhe i harroi. Nën tavolinë ndodhej çanta. Celulari po karikohej. E shkëputi nga rryma, prandaj u shfaq shkëndija e kaltër. Shtypi butonat. Vallë, do t'i mungonte dreka, sot? E fshiu pyetësin, fshiu shenjën e pyetjes dhe vuri pikën. Asnjëherë nuk do të mundte të çante në jetë pa shtrirë dorën. Çfarë tragjizmi i mallkuar. Telefonin e hodhi mbi krevat. Hapi bustinën. Pluhur i zi. Dashuri. Bustinën e palosi në mes, pluhurin e derdhi në kafe dhe me kujdes shkundi gishtërinjtë që as edhe një kokrrizë të mos shkonte dëm. Nuk kishte luge të vogël, Asnjëherë nuk ia bashkëngjisnin. Gotën e rrotulloi, duke përzier edhe ajrin.

Rrotulloi butonin. Dritaret u bënë më të qarta. Pesëdhjetë përqind. Pamja duket e pranueshme. Edhe dielli në të. Sfera e ngjeshur e tij u fry në cepat (shtatëdhjetë përqind) asht si edhe

uji në një gotë të mbushur plot (nëntëdhjetë) përfundimisht shpërtheu. Hapi derën e ballkonit dhe kapsalliti sytë para rrezeve acaruese të diellit. Duke mbajtur filxhanin në dorë çapiti përmes ajrit të rralluar. Gati me sytë gjysmë të mbyllura u ul në kolltuk dhe i ngriti këmbët mbi parmak. Me buzë provoi nxehtësinë dhe pastaj filxhanin e piu deri në fund.

Nën kapakët e shtrënguar të syve bebëzat u acaruan. Argjend i gjallë i derdhur në vena. Kockat prej litiumi, dhëmbët prej çeliku. Në tru iu shfaqën shkëndija. Zorrët ngjasonin me lokomotivën. Sytë iu hapën.

....re të vogla... si mace të fryra ngjasonin me lulet qumështore... me dëborën e shpërndarë që bie nga qielli. Shikoj njërenë tamam si flutur, kurse ajo atje si fshehtë, ndërsa një tjetër ngjasonte me një balenë të bardhë gjigante, e cila rrëshqet me bark mbi ujë përmes hapësirës së pafund të oqeanit... Qiellgërryesit e Edas dukeshin si degë të thara të një pylli me gjemba prej qelqi dhe gurësh të thërrmuar, kallamishte vullkanesh, në një truall moçalor... që e përshkonin si fijet e rrjetës së krimbit të mëndafshit. Rrugicat me trotuare dhe ndriçues metalik... parqe të vegjël me bimësi, tamam njolla në një gurore, dukeshin si arna të gjelbra të qepura në një bluze... Ato si një linjë të tërheqin drejt majës së një shkallareje që ngjason me një zinxhir, i cili sapo ta zbërtheje, do ta shkulte nga gjithësia... Një erë e fortë thatë po frynte... i tërë horizonti i pasqyrohej në sy...

Ai dridhej nga kënaqësia. Fërkoj me pëllëmbë fytyrën dhe filloi të qeshte, ndërsa guduliste mjekrën. E përkëdheli gjatë, tamam sikur po e formësonte veten prej argjile. Pastaj kaloi tek qafa, tek damarët e venave, tek rrudhat e barkut si shtresat e qepës, dukshëm të dhjamosur. Futi duar në të mbathurat dhe preku hallatin e qullur. Gjaku vërshoi tek ai nga mëlçia dhe gjunjët, saqë e bënë të ngrihet.

Në rrëzë të qiellgërryesit disa njerëz të habitur vështronin

lart. Të tërë ndjenë në lëkurën e vet disa pika të mëdha uji, mirëpo qielli mbi ta ishte i pastër. Mblodhën supet dhe u kthyen në vendet e tyre.

Evani u hodh mbi kolltuk, ngriti prapanicën dhe tërhoqi pantallonat. Përfundimisht u zgjua nga dremitja, derisa i kreu të gjitha kërkesat e mëngjesit; tashmë ngjasonte me një masë të deprimuar, me një gjysmë njeri, me dëshirën e tmerrshme për t'u realizuar. Dhe më pas gjithçka u bë shumë më e bukur, shumë e harmonizuar. Horizonti dukej i mahnitshëm. Lart mbi Edën, kompleksin tektonik të zmadhuar si Tokio dhe qytetet e mëdhenj përreth, në një ditë plotësisht të qartë, vështrimi zgjatej deri tek oqeani. Ai kishte një apartament të bollshëm, që ia paguante Daimjo dhe në të cilin mund të krijonte në qetësi. Si një regjisor i ftuar, atij ia kishin ofruar të gjitha mrekullitë e qytetit, kurse Eda ishte diçka më tepër edhe për një jetë njeriu. Kjo, ndër të tjera, nuk do të thoshte se Evani nuk kishte bërë përpjekje. Ishte aty prej rreth një viti dhe kur ndodhej jashtë shfaqjes, bridhte rreth e rrotull, duke ndjekur gjurmët e argëtimit. Në ndihmë i vinte sponsori i vet, ashtu e thërrisnin atë, njëlloj dadoje i përzier, avokati Gordon Falstaf, shtatlartë, lakmitar, jashtë mase i njerëzishëm me të cilin rregullisht harbohej nëpër pijetore, apartamente të panjohurish dhe trotuare. Asnjëherë nuk kishte menduar se me kaq vonesë në jetë do të lidhte një miqësi të re, por Gordoni dhe ai merreshin vesh mirë, në të gjitha gjërat njerëzore me vlerë. Evani, domethënë, për nga nuancat ishte më i mirë se ai, kurse atë përparësi të vogël të Gordonit ai e pranonte hapur.

Shkrimi i pusullës me të shpejtë e ktheu brenda. Ai u hodh mbi shtrat si ndonjë adoleshent i dashuruar, rrëmbeu telefonin u kthye me shpinë dhe lexoi...??? Në orën tre në DSHM (Departamenti i shërbimeve metropolitane). Jepi dhe lexo gazetatat. Evani u ul në tavolinë dhe i hapi ato, saqë cepat e tyre u varën poshtë. Një çarçaf i pabesueshëm. Projekt i dekontaminimit me vonesë - ZILIAVPP kërkon më shumë

para - kritikë për shkak të korrupsionit në Suhojin e Rusisë – Australia dhe Azia Lindore zgjeruan shkëmbimin – tendenca e shkëputjes në Pacifikun e Jugut në rritje – rilindja humaniste në kalifat, 89. Pjesa - diagonalja e Arktikut - mërzi, mërzi, mërzi.

E palosi gazetën, por përsëri filloi të shfletojë faqet e fundit. Rosakë, idiotësira, parulla, kronikë, kulturë. Një javë para premierës; intervistë me Evan Z. Në shpejtësi e sipër e vështroi kalimthi vetëm që të bindej nëse është përcjellë ashtu sikurse kishte shkruar. Intervista argëtuese ai nuk jepte; nuk ushqente asnjë lloj dëshire në ato përleshje kureshtjesh dhe të fshehtash. Gazetarja ia kishte dërguar pyetjet ndërkohë që përgjigjet e veta i shprehu në mënyrë që të prezantohej me pamjen më të mirë. Singjeriteti ishte për budallenjtë. Shfaqja ishte gjithçka. Edhe nëse ndonjë naiv për këtë arsye mendon se nëpër botë me të vërtetë bredhin njerëz që i besojnë ” katarsisit të praktikës modus post-ideologjik, i destinuar për sublimimin e ekzistencës individuale në kronotopin emociono-kausal”, aq më keq për ta. Kur gazetarja ia kujtoi se gjatë pyetjeve dëshironte të paktën thërmia intimiteti, iu përgjigj që të shikonte premierën e tij.

Në lajmet nga vendi: seriali – një shmangie e Monogatarit – e reja e Daimjos: krenari e tepruar e qytetit – korrigjim i pesëvjeçarit – shumë të panjohur nëpër çmendina; droga ka akoma vetëm për vendasit. Hëm. Këtu synonte Gordoni? Vallë, me të vërtetë mendon se merakoset për faktin se çfarë ligjesh idiote sajojnë? Këto u takojnë turistëve dhe punëtorëve, por jo një artisti. Thesi i Gordonit është një vrimë pa fund. Ai u përpoq të parashikonte sesa do të rritej çmimi. Të paktën pesëdhjetë përqind. E pamundur dukej, por ishte e vërtetë: ishte klonuar një neandertalas. Vetëm tani? Dukej se këtu ndodhej prej mijëra vjetësh.

Fundi i gushtit rastisi i këndshëm, që të kujtonte vjeshtën. Era që para pak kohësh të fshikullonte si një leckë e lagur, tashmë ofronte nuanca freskie, saqë mund të merrje frymë qetësisht edhe me derë të hapur. Evani eglendisej me kopsat e

këmishës. Gazetat ishin rrëzuar në dysHEME. Iu afrua sportelit dhe porositi një limonadë me thërrmija akulli e me pak sheqer. I shtendosur filloi ta thithte me kallam. Ishte krenar me veten. Shfaqja kishte marrë formë dhe deri në provën gjenerale kishin mbetur disa seanca. Skenat më të vështira! Luksi. Sa stres i panevojshëm. Për një kohë të gjatë kishte menduar se nuk do të kishte sukses, se nuk do t'ia arrinte. Kishte qenë i bindur se gjithçka ishte kurdisur kundër tij, se koha qëllimisht paskësh rrjedhur tepër shpejt dhe se i tërë publiku me nerva të tendosura paska ardhur pikërisht për të vizituar aktorët e tij; për të parë hollësitë e tij. Llambat ishin djegur dhe dyert e teatrit kërcisnin tamam si druri i anijeve, të pushtuara nga shtrëngata. Por ia arriti. Ngarkesa... një parabolë e gjërave të dikurshme.

Si model mori tekstin e një autori vendas, Juniçir Marukame, një mishngrënësi të trishtuar, i cili rininë e kishte kaluar pas kompjuterit, që e donte motrën e vet dhe në moshën njëzetepesëvjeçare tri herë kishte tentuar pa sukses të vetëvritej. Drama e Juniçirit ishte kaq patetike në groteskun e vet, sa që nuk pati mundësi t'i kundërvihet. Trekëndëshi dashuror i incestit. Qentë që flasin, episode histerie dhe thënie të shkurtra dashamirëse ("Nëse nuk do ta sjellësh në ujdi dhomën, do të të bëj klizmë", "Jam i detyruar të të dua, Jukio, sepse ndaj teje nuk kam ndjesi tjetër", "Të tërë keni vendosur të më torturoni, sepse keni zili marrëdhënien time me perëndinë") – një qarje e dikujt, i cili asnjëherë nuk kishte pasur asgjë që mund t'i dukej me vlerë po ta humbiste. Ankesat e atij adoleshenti të përjetshëm i vuri në kontrast në raport me një tekst të shekullit të kaluar. Diksioni i rrëmbyer si i Hitlerit. Vetëdije prej narkomani në vazhdim i Barauzovit dhe seksapeli i zgjatur i Nina Simonit që i shtrinin duart drejt njëri-tjetrit, shoqëruar me një këshillë komike absurde nga revistat e meshkujve dhe të femrave amerikane, të viteve gjashtëdhjetë. Këshillat sesi duhet të sillesh në raste të shpërthimit të luftës atomike; refleksione të vrazhda të një të internuari që i përshkujnë banalitetet e video-lojës ("sa fort më

ka rrahur zemra, ndërsa vraponte përmes fushës në drejtimin tim! Sa bukur përleshesh, tamam si ndonjë lopë. Vrapoi sikur donte të më ndihmonte. Për vrapimin kliko tek shifti. Dhe u pendova, sepse në vetvete e kisha përbuzur gjithmonë nga pak. Egërsia jote po kalon në tërbim”). Prapavijën muzikore e përbënte një kolazh eklektik i pop-muzikës, i himneve të futbollit, i zërave klasikë dhe ofshamave pornografike. Ndriçimi edhe një qorri do t'i kishte shkaktuar një krizë epilepsie. Evani i frymëzuar priste interpretime tepër të shumta dhe të arrira, saqë nuk do të mundte dot t'i qortonte. Mësimi i vetëm i nxjerrë prej tij, me fjalë të tjera, ishte se nën shkopin e dirigjentit të njeriut asgjë nuk mund t'i shpëtonte rënies në fund.

/

I urrente zilet. Tingulli i ëmbël, por edhe irritues. Nuk ishte e mundur që ta bënte të heshte, që thjesht ta zinte gjumi. Rrallëherë binte ajo, sepse Evani nuk i duronte dot vizitat. I urrente, sepse kjo mospërputhje midis cilësisë së tingëllimit (tingëllim joshës) dhe të atij që i binte (mikut të mërzitshëm) e pengonte së tepërmi. I dukej sikur dëshironin t'i imponoheshin (madje edhe ta stërvitnin, si qenin e Pavllovit) që t'i gëzohej ardhjes së dikujt. Iu afrua ekranit LCDM dhe shtypi butonin.

Pamja ishte me kontrast të fortë. Fytyra e saj nuk ishte e sajuar për të. Megjithëse në pamje dukej tërheqëse për syrin, ajo joshje me pudër, me maskë dhe e lyer, që vetëm se e evidentonte akoma më tepër në kamerë, me një rezolucion të pabesueshëm, u shndërrua në një pëlhurë mesjetare: e ronitur, e zverdhur dhe e vjetruar. Kozmetika në të, si pastelet e rëndomtë, ku mund të dalloje vetëm shtresat e lyerjes, trashësinë e tyre si toptha të fryrë të një maske mbi vetulla, rëndonin si gjyle topi. Lëvizjet e furçës në rrudhat e saj, që i kishte lyer me pudër, vetëm sa e kishin gërvishtur pakëz, duke e holluar shtresën. Kur vinte buzën në gaz detyrohej të përmbahej që të mos e kthente vështrimin anash. Në cepat e dhëmbëve tepër të bardhë dalloheshin fort thërrmija nga ushqimi i mëngjesit. Nëse do të

kishte qenë ithtar i një estetike të bukur do të ishte tmerruar që kësaj krijese aspak të këndshme, i kishte besuar rolin kryesor në shfaqjen e vet, mirëpo Oksana, një thatike ruse, ish fshatare, por një superyll i ardhshëm, ishte e përgatitur për rolin për shumë arsye.

“Mirëmëngjesi, Eeeeevan. Hajt, të lutem, hape derën!”

“Hape!”

Lëvizje e zhurmshme. Diçka kërciti dhe skalpi me flokë të rralla e të verdha u zhduk nga ekrani. Djalli e marrtë! Nuk donte që kulmin e vet ta shpenzonte me një femër. Në njëfarë mënyre do ta shmangte. Taktika e tij e mënjanimit do të varej sesa shpejt do të ngjitej. Për një përgjigje të pëlqyeshme njeriut i duhej pakëz kohë. Provë me pengesa. Vdekje në familje. Askush nuk ndodhej në shtëpi. Po më nervozon, nuk mund të të shoh, largohu. Nuk kam kohë. Çfarë po bën? Jam i zënë... Thjesht, nuk kam kohë. Dua të jem vetëm. Nuk është moment i përshtatshëm. Po më ngordh qeni. Më lër rehat. Trokiti përsëri.

Iu afrua derës dhe e hapi. Zinxhirin nuk e hoqi dhe përmes hapësirës i foli

- Shiko, Oksana, ta dish, në këtë moment nuk jam në humor...

- Eeeevan, tungjatjeta!

Iu vërsul derës dhe Evani bëri një hap prapa. Pakënaqësia e vështirimit të tij të papritur plot dhimbje, gati sa nuk u shndërrua në të qeshur.

- A ndihesh mirë?

- Fare mirë jam... pikërisht tani, kur po mendoja... e di vetë, hem, po sikur të kthehesh në mbrëmje, sepse, ç'është e vërteta... a ke mundësi?

Ajo tundi kokën. E ofenduar rrudhi vetullat dhe lotët i reshtën.

- Më fal, por me tërë mend nuk është... hajde, duku në mbrëmje, në orën shtatë, të ftoj për darkë, okej?

Falja e shoqëruar me premtim... është më e mira. E

mërzitur shfryu dhe ia ktheu... okej. Për ta shmangur sa më parë poshtërimin therës, rrotulloi thembrat dhe iu drejtua ashensorit...

- Në orën shtatë do të jem këtu, Eeeeevan; po nuk e mbajte fjalën, do të bëhem e sëmurë për provën gjenerale.

- Okej, shihemi, - ngriti zërin ai.

Mbylli derën. Kaloi mirë. Ia dha të qeshurit, për mënyrën sesi iu vërsul. Besimi e shtyn njeriun drejt krisjes, por dera le të rrinte hapur. Përplasja në hundë le t'i bëhet mësim. Nganjëherë matanë derës nuk dallon gjë, vetëm të qeshurën e të panjohurit. Me kujdes...

Qëndronte i përkulur, i mbështetur në mur, duke mbajtur duart mbi gjunjë. Me pëllëmbët fshiu sytë. Në dysheme ndodhej një zarf kafe. U habit. E ngriti. Mbi të nuk kishte asnjë shënim. Futi gishtin në të çarën dhe e hapi zarfin.

Në të ndodhej një biletë avioni, Edo – Shiv, 20: (8pm), JPA771, vendin pranë dritares, ku nuk pihet duhan, ngarkesa deri në 100 kg, pasnesër. Nuk po dinte çfarë të mendonte. Ia mbërtheu sytë dhe e rrotulloi midis duarve. Mos vallë e kishte sjellë Oksana? Hoqi zinxhirin, hapi derën dhe vështroi në korridor. Ndjeu fishkëllimën e ashensorit, por nuk dalloi askënd. Pluhuri i errët i gjurmëve të saj që nga tapeti i bardhë ngrihej lart si ndonjë gaz, që zhduket në shtresën e hollë të dëborës. Gjurmë të tjera nuk kishte. Pëllëmba i rrëshqiti mbi kartonin plastik. Mister. Si ta bënte të kuptueshme. Njerëzit, në të vërtetë, janë mjaft të thjeshtë; do të mësohesh gjithçka për ta, do të ambientohesh dhe nuk do të kesh më të papritura. Të gjithë do të dëshironin diçka plotësisht të dukshme, diçka të zakonshme. Do të kishin dashur kontakt dhe mish, nganjëherë edhe pakëz fuqi, por jo të tepërt, në mënyrë që as rastësisht të mos kalojë në përgjegjësi. Mirëpo përgjegjësinë askush nuk e dëshiron. Nëse gjithçka është e determinuar nga rrudhat e trurit, i vështirë është njëjësimi me proceset personale e jo më të marrësh mbi vete vërshimin e kimisë së dikujt tjetër.

Shthurjet hormonale të neuroneve nxisin ndjenjën e fajit; nyja gordiane nervore të nxit të shqetësohesh, por që nuk duhet shqetësuar. Trurin e shohim me një miopi të rëndë. Nëse tabloja do të ishte më e qartë, mbase do të frikësoheshim, ose do të ndjenim mërzi. Mirë se vjen çdo e papritur që nuk sjell goditje. Në njëfarë mënyre tashmë Oksana i dukej simpatike. Po i pëlqente edhe si paraqitje, me atë pamje të plagosur, e cila shfaqte mjaft guxim (apo budallallëk) që të mendojë se është plotësisht e justifikueshme të bëhet e famshme, e suksesshme, e pasur. Madje edhe se është e gatshme që për këtë arsye të bëjë gjithçka, ndonëse asgjë nuk varet prej veprimeve të saj, por nga rastësia, sepse çmimi i mossauksesit është përjetësia fatkeqe në kufi të turpit. Nëse do t'i mendosh ashtu të gjitha bashkë është plotësisht e tmerrshme. Por edhe po mendove ashtu, kjo akoma nuk do të thotë se nuk ke menduar edhe ndryshe. Disa e mbërthejnë shansin dhe e shfrytëzojnë, të tjerët tërhiqen, ndërsa të tretët papritur të habisin me biletën e avionit, për të cilën është plotësisht e qartë se në të kundërtën do të përfundonte në koshin e plehrave. E lëshoi mbi tavolinë dhe me buzën në gaz ia mbërtheu sytë. Motive të paqartë, njerëz të mrekullueshëm.

/

Mbështeti pëllëmbën mbi kafazin e krahavorit. Një thumbim i këndshëm, mbase. Bileta mbi tavolinë, në fakt, nuk ishte diçka e pazgjidhshme. Në vetvete ajo fshihte një kuptim të rrezikshëm. Mundësinë e largimit. Hamendësimi për ndryshim. Çarje në gjendjen e tanishme. Pa qenë e nevojshme e hodhi gazetën mbi të. Le të mbetet e tëra. Nuk e vrau mendjen gjatë për të

“Të dual!” - i tha asaj; me tërë mend ia tha, ndonëse nuk kishte qenë plotësisht i sigurt, nëse realisht mendonte ashtu, megjithatë dukej mjaft i sigurt që atë e ndiente. Por më pas u kap pas saj dhe me kalimin e kohës iu bë tepër e rëndë. Pesha e sekreteve të tij, të cilat, me të vërtetë, nuk ia besonte askujt, e që mbi të cilën vinte shkujdesjen e një të dashuruari, nuk e

ndihmoi. Ia mbathi me gëzim, ndonëse veprimi ishte i turpshëm dhe aspak joshës. Gjëra të tilla ruhen më gjatë në vetvete.

/

Bënte ushtrime për muskujt e barkut, bënte pompa, ushtronte boksën dhe vraponte në rrugë, derisa djersa fillonte t'i rridhte nga të gjitha poret e trupit. Më pas organet e brendshme të acaruarat i shkaktonin dhimbje dhe therje, saqë rreziku i infarktit i ishte bërë shumë kërcënues: thika në gjoks, humbje ekuilibri, rrëzim mbi dysheme, mavijosje e lëkurës, ngërç, jargë nga goja. Pas disa orësh ashtu mbi dyshemenë e gjelbër e gjente pastruesja e cila fillonte të ulërinte. Ajo do ta pastronte të shtrirë dhe pyetjeve të policit do t'i përgjigjej me turrje të supeve.

Pasi bëri dush me ujë të ftohtë dhe u vesh, ishte i gatshëm... për të dalë.. Me këpucët prej lëkurë lope, me pantallona qëllimisht të zbardhura dhe me këmbë flakë të kuqe, e cila i varej nëpër trup, doli nga apartamenti, u fut në ashensor, kaloi pranë recepsionit, salutoi portierin me atë lëvizjen e veçantë të kokës dhe u sul në rrugë.

Shoku i përjetuar i trupit e kishte turrur në vetvete dhe një pjesë e vetëdijes e bëri të ndihej i poshtëruar. Nga sipër gjithçka dukej nën zotërim të plotë. Ndërkohë aty në tokë, cilido mbante brenda vetes kërcënimin dhe më e shumta që mund të shpresonte nga shëtitja, ishte fakti se të tërë do t'i ruanin dëshirat për vete. Në largësinë nga njëra rrugicë në tjetrën fshiheshin fate njerëzore. Përpëlitjet dhe puthjet për vëzhguesin ishin me dy kuptime, kurse për pjesëmarrësit e tyre kishin rëndësi të ndryshme. Lëvizjet dhe vështrimet përmbledheshin në rrjetin e njëfarë nevojë qytetare. Trotualet ishin mbuluar me plehra, të cilat këmbët i shtynin në rrugë, që atje të binin në ujë, i cili rrëshqiste drejt cepit dhe derdhej në kanal... Njerëzit kishin ndryshuar lëkurë në sytë e tërë botës dhe Evani i ishte mirënjohës pamjes së vet tërë kolorit. Një pjesë të flokëve i kishte të pluhurosura, prandaj fijet me pikla

bakteresh nga pështyma dhe mbetjesh briri nuk ishin ngjyrosur në ngjyrë të kuqe. Po t'i shikonte të tëra këto, do të kishte vjellë. Mbase me të vërtetë kishte thithur thërmmija zbokthi. Mbase po qëndronte midis resë prej gazi, të cilën dikush e kishte lëshuar nga shtrëngimi i prapanicës së vet. Sikur të veprohej sipas mënyrë së tij, ai do të ishte dezinfektuar, dezinfektuar, dezinfektuar me squfur dhe alkool.

Sa më shumë që shtohen njerëzit, aq më të pakta janë mundësitë për të mbajtur pastërti. Rugët e Edas nuk ishin uniforme. Disa të krijonin atmosferën prej çeliku të një linje të qartë dhe të njerëzve që zgurdullojnë sytë para tyre. Në rrugët e tjera, me asfalt të plasaritur e të ngrënë nga erozioni i shirave, rrënjët e drurëve të mbetur e kanë çarë betonin. Fasadat e shtëpive që zbulojnë përplasjet e arkitektëve amatorë, zotëronin pamjen e dukshme të ndërtesave të pambaruara, ku njerëzit tashmë ishin mësuar. Nga trafiku krijohej një duhmë si e sallamit, kurse nga qendra sanitare vinte një erë acetoni. Rrugicat dalloheshin nga të ardhurat. Pasanikët realitetin e vet e kishin të sistemuar, ndërsa të varfrit e kishin në kaos. Askush nuk ka zgjidhje tjetër.

Shpendët që nuk kishin pranuar ndryshimet në qiell, por ishin zhdukur nga gjuetarët e aerodromit apo nga retë radioaktive. Insektet ishin shtuar; letrat ngjitëse vareshin nga çdo fener rruge, madje edhe nga çdo pemë. Kuadratet e varur lëkundeshin nga era. Evani u shmangej mizave. Ai kishte dëgjuar se larvat ishin shtuar dhe u trembej atyre. Ndërhyrja e mjekësisë ishte rutinore dhe nuk krijonte dhimbje, por ndjesia e ndotjes mbetej, tamam sikur në shtëpi të ishin dyndur narkomanët dhe të kishin trazuar sirtarët me ndërresat. E pamundur ishte të pastroheshe plotësisht.

Era ia thau djersën e cila ishte grumbulluar tek lëkura e bërrylave. Po shihte disa fytyra me tërë mend të bukura, vajza të turpshme, që fshihnin pas syzeve atë tualet të freskët apo edhe flokët e shpërndara nën kapelet. Vështrimin nuk ia

tërhiqnin këmbët, as prapanicat, as edhe gjokset. Ai gjuante vetëm fytyrat me hundë të gjerë, buzë të holla, ballë të ngushtë dhe mollëza të kërcyera. Bukur. Zërat kumbues të shitësve të gazetave, të çantave dhe të orëve, që të ftonin, nuk e prishnin dot këtë idil, bazë qytetare e jetës së masës. Nga një grumbull plehrash shpërndahej një erë e keqe. Hyrjet në metro me shkallë, ngjasonin me kratere të errët që villnin një ajër të ngjeshur. Asfalti që po shkrihej nga nxehtësia e madhe, shpërndante ngrohtësinë e grumbulluar. Era e vrullshme flakte gjithçka në krahun tjetër, duke lënë pas mbetje trëndafilash, ushqimesh nga dreka dhe frikën nga vende të tjerë. Tatuazhet mbi lëkurë dukeshin të thara, kurse dhëmbët e rrallë zbulonin të qeshurën pa zhurmë. Qyteti ngadalë po sfilitej në atë pasdite të hershme.

Evani tashmë ndiente mjaft uri. Deri tek DSHM-ja mund të mbërrinte me këmbë. Kjo ishte gjë e mirë, sepse nganjëherë ndodhte që taksisti të ishte një vrasës serial, kurse në transportin publik trupat e njerëzve ngjisheshin si pantoflat në lavatriçe. Supe të rëna, vështrime të zymta, grindavecë, shpërndarës të zhurmshëm pijesh dhe prostitutat hysterike që të shfaqeshin gjithandej, nga ecejaket dinin të sajnin një art të lodhshëm, por të paktën kishte siguri. Sa më larg prejkeve. Në një kryqëzim dikush me biçikletë ishte rrëzuar poshtë tramvajit. Njerëzit nëpër automobila të nervozuar u binin borive dhe përplasnin gishtërinjtë mbi timon. Helikopteri i urgjencës u tregua i shpejtë, por kishte mbërritur me vonesë. Çiklisti kishte vdekur i shtypur nga rrotat e ndryshkura. Gjakun po e lanin me zorrë. Para se të rivendosej trafiku, Evani mundi ta kapërcente rrugën, pa qenë i detyruar të ngjitej në mbikalim, sepse në shkallët e tij binin në sy nëna me fëmijë të sëmurë, që lypnin lëmoshë. Nganjëherë ato të zinin pas pantallonave.

/

Papritur i doli përpara. Kur e njohu, e mbërtheu pas vetes thjesht si një nevojë fizike. Ishte mjaft e re, por tepër e tendosur dhe trupvogël. Iu ngjit fort pas trupit; barku i saj ishte si

membrana e veshit, kurse të pasmet e saj ngjasonin me gjalpin e ngjirë në një enë të tejdukshme. Nuk qe e vështirë, vetëm se i duhej të tregonte interesim. I nevojshëm ishte afrimi me të, që të ndodhej aty. Në fillim të thoshte gjëra të përgjithshme dhe më pas të fliste për të. Kështu mund t'i afrohej akoma më tepër, ta prekte dhe t'i fliste në vesh, plotësisht i përqendruar. Nuk e pati të vështirë. Trupat reagojnë ndaj vëmendjes, lidhjet forcohen vetvetiu, par aq kohë sa i ushqen ato. Më pas trupat zhvishen dhe treten në një të vetëm.

Individualitetin e saj, për më tepër për shkak të moshës së re, e shihte të paformuar, me një relief të ulët dhe me boshllëqe në vende ku njeriu priste njëfarë ngjashmërie. Përputheshin vetëm në një gjë, por më pas me habi (pakëz pa dashje) dallonte shpejt sesi prej saj merrte formë njeriu. Vrimat boshe shndërroheshin në mozaikë arti të karakterit, kurse relievi i sheshtë rrudhosej në degëzimin e ndjenjave të kërkesave të larta. Pas pak, krahas dëshirës së pareshtur për kënaqësi fizike, ajo do të kërkonte edhe gjithçka tjetër. Dhe atë, kishte shumë të ngjarë, e meritonte plotësisht. U deshën.

Në restorantin e DSHM-s, njëri nga vrasësit më të famshëm serial, Miçiko Kan, e ndau në katërsh presidentin e bankës, tashmë të falimentuar “Seasia”. Për atë ngjarje të paralajmëronte pllakati mbi derën e hyrjes, si dhe pëllëmba e bankierit në gotën me formalinë, në pallatin e pritjes. Pëllëmba është e pronarit të restorantit që kishte blerë nga Tatov-Grobovi inc., një distributor rus nga Suhoj, i cili e pajisi me analizën e ADN-s dhe certifikatë. Çmimi u mbajt i fshehtë nga publiku, por me siguri ka qenë shumë i lartë. Për sa i përket Miçiko Kanit, siç theksojnë biografët, ajo kishte qenë vrasja e tretë (paraprakisht kishte vrarë komshiun dhe vjehrrën, por biografitë nuk përputhen lidhur me hamendësimet se cila nga ato të dyja, ka qenë viktimë e parë), duke vendosur rekordin, të cilin akoma askush nuk e ka tejkaluar. Specialistët puritanë të vetëvrasjeve, në të vërtetë janë të mendimit se Miçiko, me

249 vrasjet e kryera ta ndante vendin e parë me Saunado Elisin, vrasësen persiane, e cila gjatë disa viteve i futi frikën në palcë tërë Japonisë. Vdekja e saj akoma nuk është vërtetuar, por që mund të jetë e besueshme.

Monografinë mbi vrasësit serialë Evani e lexoi në avion. Kur për herë të parë vështroi pëllëmbën e rrudhosur tek gota, u shkri së qeshuri. DSHM-ja rreth tij kishte krijuar figurën e plotë. Mermeri i zi i kishte vënë vulën e seriozitetit rritit të ruajtjes, ndjesisë së këndshme të vdekjes në jetën kalimtare dhe rrëmbimin e kënaqësive nga thonjtë e vdekjes, nëse nuk do të ishin mbledhur rreth tij njerëzit më me ndikim dhe mbase edhe nuk do të kishte ardhur këtu. Për sa i përket vdekjes, pra, ndjesitë i kishte të përziera. Kështu, ndër të tjera, për fat të keq në afërsi nuk kishte ndonjë vend tjetër ku mund të shkonte dhe të ndihej superior. Krahës kësaj, aty gatuanin palaçinkat më të mira që mund të merreshin me mend. Ai u fut në dhomën e pritjes të freskët, pakëz edhe të lagësht, e cila nga paraqitja, mbase edhe nga destinacioni, të kujtonte varrezat. Në të ndodheshin një çift aparatesh metalike ventilimi. Këmisha iu shkëput nga lëkura. Me pëllëmbë mbuloi flokët. Trofeu mbi tavolinë e nxiti t'ia kriste të qeshurit. Madje edhe receptionistja e ulur në tavolinë qeshi.

“Mirëdita dhe mirë se na erdhët, zoti Z.!”

“Tungjatjeta!”

Asnjëherë nuk e kishte takuar më parë, por ajo e njohu. Edhe pse e dinte se gjatë hyrjes rrezet magnetike ia kishin kontrolluar përmbajtjen e portofolit, kishin konturuar profilin e tij dhe të gjitha të dhënat e tij ishin verifikuar nga algoritmi d1Za.ir. Vajzat ndihmëse e kishin orientuar sesi duhej të sillej që të ndihej sa më rehat, megjithatë i pëlqeu ideja lidhur me faktin se e kishte njohur edhe si regjisor. Këtu qëndronte problemi i krijimit për elitën... në rrugë nuk e ke përhapur respektin nga frika.

“Sponsori ju pret në tavolinë, urdhëroni!”

Qirinjtë në krye e të vendosur në mur, lëshonin në hapësirë hije ogurzeza. Gjysmerrësira dhe drita acaruese e verdhë luhateshin mbi të ftuarit, të përkulur tamam sikur po thurnin ndonjë komplot dhe në atë tymin e dendur, që dilte nga cigaret, rrëfenin skeçe me dy kuptime. Pëshpëritje dhe e qeshur e mbytur. Kërcitje e lëkurës. Evani kishte mbledhur supet. Me atë këmishën e kuqe në trup solli midis të pranishmëve iluzionin e gjakut. Reflekset nga korniza e syzeve dhe dhëmbët prej floriri midis buzëve si të skalitura, i shkaktonin dhimbje. Ndihej i tensionuar.

Gordoni i nënqeshte që nga larg. Dorën e ngriti pakëz për një gjysmë përshëndetje dhe më pas u përqendrua diku anash, për të mos qenë i detyruar që me vështrim të vazhdonte kontaktin, deri sa Evani iu afrua. Këto vakume midis njerëzve gjithmonë në njëfarë mënyre janë të pakëndshëm.

“A do të kishit dashur diçka spontane?” – e pyeti ndihmësja kur u ul.

“Ma bëj surprizë”, - ia ktheu ai, duke ngritur cepin e majtë të buzëve. Ishte i bindur se kjo e bënte mjaft komunikues. Ajo u largua me një përkulje të ëmbël.

Në pjesën e sipërme të fytyrës së rrumbullakët të Gordonit zgjatej hapësira e ballit, mbi të cilin tamam si krahu i një zogu, i varej një cullufe. Zakonisht ajo cullufe që bashkë me të tjerat duhej të qëndronte në majë, mirëpo tani, për ndonjë arsye të panjohur, kishte rrëshqitur për qejf të vet. Evanin kjo e pengonte. Gordoni mund t’i kishte lagur gishtërinjtë dhe ta shndërronte në një zgjatim të hollë, mbase edhe atëherë do të kishte rrëshqitur, prandaj mund të kishte qenë më mirë menjëherë ta priste.

“Pra, përse sot kam qenë i detyruar të shfletoj të gjitha gazetat?”

“Uh, Evan, si je ti, - iu përgjigj Gordoni, duke psherëtirë; i dha trupit prapa, me duar rrahu barkun dhe më pas i kryqëzoi ato. “Nuk ka urime, nuk ka përshëndetje, Gordon! Si je ti, a i ke punët në rregull, apo papritur vjen e thua përse kjo, përse ajo,

sikur po bisedon me një postier dhe jo me mikun?”

Evani rrinte ulur i mbështetur me bërryla mbi tavolinë, ndërsa parakrahët i mbante paralel njëri me tjetrin. Kokën e ktheu vrullshëm nga ana e djathta. Atje një plakush po përkëdhelte një grua të re. Unazat me gurë të çmuar ia mbulonin gishtërinjtë.

“Tungjatjeta, Gordon. Si je?”

“Aha, mirë jam, - dhe vështroi thonjtë e vet, - mirë jam, po ti Evan?”

“Edhe unë ashtu ndihem, më mirë se asnjëherë. Atëherë?”

“Atëherë, çfarë? – e pyeti Gordoni dhe me buzët e mbledhura formoi një o të zbehtë.

“A ke gjë për mua?”.

Në çast Gordoni u bë serioz, u përkul pakëz, por gjithnjë me duar të kryqëzuara. Dukej i paqëndrueshëm dhe në çdo çast rrezikohej të rrëzohej. Evani iu afrua aq fort, saqë e shmangu vështirimin nga cullufja dhe tani mund të përqendrohej tek sytë e Gordonit. Nën ato vetulla të zverdhura, ata sikur u zhytën thellë në kafkë.

“Jemi në krizë, Evan!”, - i mërmëriti ashpër, - sundon kriza, madje e plotë. Të tërë e dinë! Të tërë e nuhasin! Vështirë është, sidoqoftë, edhe po më kapën...”.

Evani përsëri ktheu kokë, por tashmë vështroi nga e majta. Në cep të derës, që të shpinte në kuzhinë, një tip flokëgjatë, zeshkan, me mjekër, i përqendruar vështronte murin.

“Vetëm më thuaj sesa do të kushtojë!”

“Jashtë mase! Mendoj, se pesë deri në dhjetë vjet burg, nuk ka shans, as kushtëzim!”

Njerëzit e pangopur janë dorëlëshuar vetëm në ankesa.

“Të lutem, Gordon, ma ruaj këtë. Ma thuaj çmimin”.

Kamerieri i veshur në të zeza lëshoi gotat mbi tavolinë; Gordoni i rastisi verë e bardhë, kurse Evanit... e kuqe. Në shenjë falenderimi e vështruan me dashamirësi. .

I kapën bashkë gotat, me përtaci përsëritetën dhe i kthyen.

Gordoni i shpërqendruar hodhi vërshimin në dhomë, kafshoi buzën, duke u shtirë sikur nga të gjitha anët po e përgjonin dhe se jeta po i kërcënohej. Kalimthi Evani vuri re përsëri luhatjen e këndshme të cullufes së mikut.

“Mirë, shiko, po ta them kështu - me gishtërinjtë bëri një rrumbullake rreth buzëve dhe bashkoi pëllëmbët mbi gjoksin e mbushur, - tashmë, sepse jam i huaj si edhe ti, Evan, në të njëjtin vend, madje, jam i detyruar të jap dy herë më shumë, kështu që nuk shoh mundësi tjetër, por që të them edhe ty po të njëjtën gjë.”

Evani qeshi zhurshmëm, duke tërhequr tepër vështirimet e të gjithëve përreth. U ndje i vetëdijshëm për veprimin e vet dhe, duke rrotulluar sytë, kërkoi falje pa adresë.

“Dy herë më shumë”, - ngriti zërin sikur të donte të bindej nëse e kishte dëgjuar mirë, - për më pak se gjysmën”.

Gordoni miratoi me kokë e në të njëjtën kohë mblodhi supet, në kuptimin se e di se çfarë po bën. Gruaja nga krahu i djathtë qeshi me të madhe nga shtrëngimi i gishtërinjve me unaza; zeshkani me flokë të gjata e të hallakatura nga krahu i majtë nxori nga xhepi telefonin dhe si i lajthitur e tundi në ajër. Kamerieri shërbeu ushqimin dhe para Evanit lëshoi pjatën me palaçinka, kurse para Gordonit... një thellë mishi të kuq.

“Në matematikë asnjëherë nuk kam qenë i fortë, - i tha Evani. Pirunin e nguli mbi palaçinkë dhe e tërhoqi deri në cepin e pjatës. Ajo la pas vetes një gjurmë çokollate. “Atëherë, - nëse më parë një qese kushtonte dhjetë dollarë”, - dhe pa e provuar thellën, e preu me thikë për së gjati, - tashmë një gjysmë qeseje kushton njëzet dollarë”. Pastaj e preu në mes, e ndau na dy pjesë - dhe nëse gjysma e qeses kushton njëzet dollarë, - thikën e kaloi përgjatë njërës gjysmë, - atëherë e tërë qesja tashmë kushton dyzet dollarë”. Të dyja gjysmat e thellës i bashkoi dhe rrudhi vetullat.

“Në tërësi, katër herë më shumë”, - theksoi Gordoni me zë pakëz më të ulët, tamam sikur për atë shkak të mos ndihej mirë

dhe me thikë preu një copëz, ndërkaq anash saj rrodhi gjak.

/

Edhe tigani gumëzhinte nga pyetjet e neveritshme. Pikat e vajit plotësisht të imta kërcenin në ajër dhe, kur binin mbi lëkurë, çlironin tërë energjinë e vet e me tërë mend përpiqeshin të të përcëllonin. Sikur të ishin pakëz më të mëdha, mund të kishin bërë mjaft dëm.

“Si do të ishte, sikur të bëheshim me fëmijë?”

Vezët i theu në pjatë. Evani rrinte ulur në ballkon dhe qëllimisht iu shmang kësaj pyetjeje. Ai po vështronte dikë nga pallati fqinj; ishte mjaft larg dhe nuk ishte në gjendje ta dallonte nëse ishte mashkull apo femër. I duheshin syzet, por atyre u trembej, sepse njeriun e bënin të dukej më i moshuar. Ndihej si në rrugë, fare poshtë, duke lëvizur i sforcuar kur drejt kazanit të plehrave, pa ndryshuar ritmin herë e tërhiqte dhe herë e shtynte një kuti të madhe prej kartoni, e cila pas çdo hapi zhurmonte e tëra. Me siguri që në të kishte shishe vere boshe, xhama apo epruveta të thyera.

“Por nuk kam dëshirë të lind!

Dhe miellin e shkundi në pjatë.

“Mund ta kishim birësuar”,

Hodhi kripën dhe e tundi tiganin. Vaji kërciti fort. Personi ishte ndalur para kazanit që të çlodhej.

“Apo ta grabisim?”.

Masën e përzjeu me pirun

“Si thua, Evan, a do ta kishe grabitur një fëmijë për mua?”

Çifti i përqaftuar kaloi pranë personit që po çlodhej. Mbase edhe shkëmbyen disa fjalë.

“Do të na duhej të gjurmonim e të kontrollonim familje në supermarket. Këtë mund ta kishim kryer gjatë disa javëve dhe atëherë do të mësonim përparësitë për rrëmbim, ha, ha, ha. Kështu do të informoheshim se cilat mama nuk i duan fëmijët e vet, sepse ua cingërisin nervat si edhe kush nga baballarët do të ishin të lumtur t’ia mbathnin për në Australi. Po ashtu edhe

cilët fëmijë nuk kanë as edhe një mundësi që nga familjet e tyre të bëhen, të paktën njerëz normalë. Nëse i vëzhgon për një kohë mjaft të gjatë, do të fillosh të dallosh gjëra të tilla. Nganjëherë gjithçka menjëherë të bëhet e qartë. Por çfarë do të ndodhte nëse të tërë do të ishin të tillë? Të tërë do të ndiheshin të zhgënjyer nga njëri-tjetri, kurse familjet do të kishin fëmijë të degraduar. Vallë edhe ne mund të ishim bërë të tillë?

Drita në dritare u ndez dhe u shua. Modele nuk gjeje, sado që të përpiqeshe. Personi u ul mbi një kuti dhe ndezi një cigare.

“Sikur të tërë të ishin prindër potencialë, duhej të kufizonim kriteret. Atëherë do të vëzhgonim se cilat karroca fëmijësh në dukje ishin në gjendje të mirë dhe cilët prindër, të paktën përpiqen të bëjnë jetë të shëndetshme, e kam fjalën fizikisht dhe që deri në njëfarë mase kujdesen për fëmijët. Ky fakt konstatohet shpejt. Nëse në karrocë gjen një kilogram patate, një copë mishi të lirë dhe pak rrepa të kalbura, atëherë aty në fakt ekziston kriza ose vetëm mungon fantazia, që sidoqoftë është një situatë e keqe për fëmijën. Ti edhe unë do të dinim të kujdeseshim më mirë për ta.

Pjatën e ktheu mbi tigan. Masa e lëngshme rrëshqiti dhe formoi një rreth të rregullt.

“Apo të birësojmë një zezak të vogël, si thua, kjo do të ishte diçka e mirë.

Vapa ia kishte ngritur lart cepat kutisë. Personi shoi cigaren dhe u përgatit për heroizmin. Duart i futi poshtë kutisë.

“Vallë, a do ta shihnin shtrembër në shkollë, si mendon ti? A kemi përparuar mjaft, saqë në këtë qëndrim të mos konstatojm asgjë të pazakontë, por një njeri si gjithë të tjerët?”

Ajo kapi tiganin nga doreza dhe me të shpejt e ktheu masën, e cila ngadalë po shndërrohej në një palaçinkë të vërtetë. Personi, me një tensionim të madh, që dallohej, iu sul, por me vështirësi mundi ta ngrinte kutinë deri tek cepat. Më pas u ndal, sepse më tej nuk mund të vazhdonte dot, por nuk donte as ta lëshonte kutinë, sepse nuk do të mundte ta provonte edhe një

herë. Njerëzit kalonin pranë dhe e shmangnin vështrimin.

“Do të kishte qenë diçka e veçantë për ne, një vogëlush i tillë zezak; do ta kishim edukuar që të mos ndihej më pak i vlerësuar dhe atëherë gjithçka do të shkonte më së miri. Gjithçka varet prej nesh, apo jo? Vajzave të vogla do t’u dukej interesant, madje jam e bindur se edhe ai vetë do të ishte i lumtur”.

Evani papritur u ngrit në këmbë dhe me duar u mbështet në mur.

“E po ua bëfsha të tërëve, - shau me zë të ulët dhe më pas me tërë forcën e zërit, - nuk u gjendka dikush që ta ndihmojë?”

/

“Okej, - thirri Evani me plot gojën. Edhe dhjetë herë më fort do ta ngrinte zërin, pa asnjë problem. Daimjo e kishte bindur se jeta nuk kushtonte asgjë, ndërkohë që e paguante shtrenjtë. Madje edhe kur dëshironte që paratë vazhdimisht t’i shpenzonte për orgji, për femra, drogë, alkool dhe ushqim, vështirë se do të kishte falimentuar. Por kjo nuk do të thoshte që ndaj Gordonit duhej të tregohej indiferent. Makutëria, kjo shfaqje negative e karakterit, është njëra nga gjërat më të këqija për njeriun. Gjithësia të ka dhuruar makinerinë e mrekullueshme të përbërë nga organi mashkullor, nervat, mushkëritë dhe zemrën, kurse ti e ke orientuar në pazarin e zbrazët për disa përqindje të menderosura. Me vështirësi e gëlltiti këtë.

“Por më duhet sot”.

“Kjo është e pamundur, - ia ktheu Gordoni dhe në atë moment mbylli sytë dhe përplasi buzët. Priti njëfarë reagimi, por kur edhe vazhdimi u kalua në heshtje, u frikësua se mos për hiçgjë po sajohet diçka e pakëndshme dhe menjëherë i hapi kapakët. Evani pa lëvizur ia kishte mbërthyer sytë. “Më duket se është jashtëzakonisht e vështirë të merremi vesh kështu me shpejtësi, sepse e di edhe vetë, gjërat kërkojnë kohë; asnjë transaksion dhe as edhe një punë nuk kryhet me ngut, ky është fakt, veçanërisht kur gjithçka, le ta themi, nuk është fort legale”.

“Por për sot jam plotësisht pa gjë, kurse nesër kam provën

dhe nuk e di nëse do të rezistoj dot pa të. E po mirë, sigurisht që do të duroj në njëfarë mënyre, pa probleme, por nuk do ta dëshiroja, sepse të tërë e dinë çfarë duhet, por vazhdojnë të mos binden, vazhdojnë të gjejnë kohë për të bërë pyetje prej budallai... Nuk të intereson kjo, apo jo? Thjesht më duhet fare pak, në mënyrë që ndaj çdo gjëje të jem tolerant. A është e mundur? Të lutem, mos më thuaj jo?”.

Gordoni përtyppte thelën e mishit dhe me mirëkuptim tundte kokën. Kur Evani ngriti lart vetullat me vështirimin pyetës, pas tri kafshimesh të shpejta, ai me vështirësi e përtypi atë. Mbështeti dorën në gjoks dhe me verë e lehtësoi gëlltitjen e copës së mishit.

” E di çfarë, pa dyshim që të kuptoj; në shtëpi kam akoma pak, me sa mbaj mend, e kam ruajtur për kohë të vështira, por që tani nuk më duhet. Unë kam filluar meditimin dhe pikërisht ai po më ndihmon... A do të vije me mua? Tani, pas drekës, kam post-jogën kembriç, deuterike, glote, që as vetë nuk i njoh, sepse janë rryma të reja dhe të tëra vijnë nga veriu; njerëzit në qytet po lajthisin plotësisht pas tyre”.

Evani i vlerësonte ekstremizmat. Nganjëherë ushtrohej, derisa rrezikonte t’i dilte gjak nga hundët. Meditimin ai e urrente, sepse sinqeritetin nuk e dëshironte në momente të vështira.

“Ta dijshe, vështirë është, sepse kam marrëveshje me dikë”.

“Po me kë?”

Asnjëherë nuk e mësoi dot, nëse ajo kureshtje e padurueshme e Gordonit ishte mani apo detyrë e zakonshme e sponsorit.

“Me... Oksanën”

“Aktoren?”

Ai miratoi me kokë.

“Ah Evan, shejtan je!”

“Jo nuk është ajo që mendon ti”.

“Aha!” – dhe Gordoni i shkeli syrin. Ndërkohë cullufja i rrëshqiti nga ana e djathtë.

“E po mirë, mendo si të duash. Po përse nuk e more me vete?”

“Çfarë?”

“Drogën!”

Gordoni vuri gishtin në buzë,

“Ule zërin, këtu edhe llambat kanë veshë”.

Llambat ndriçonin me përtaci lart në tavan dhe nuk kishin përgjues. Plaku dhe gruaja u larguan. Papritur flokëgjati iu afrua shumë tavolinës së tyre. Vështrohte diku në dhomë pas kokës së Gordonit, mbase e kishte hipnotizuar cullufja e tij. Evani dukej i qetë.

“Mirë, më fal, por si gjithnjë...”

“Çfarë?”

Gordoni plotësisht pa qenë e nevojshme hiqej si i trashë. Evani shtrëngoi dhëmbët.

“Përse nuk e more me vete; ta bëra të qartë me shkrim se kam mbetur pa të!

“Sepse tani është e ndaluar. A e di se çfarë mund të më bënin, nëse do të... nuk dua as ta marr me mend. Do të më kishin nxjerrë me forcë jashtë, pa më lejuar të pipëtij dhe më pas drejtimi për në... shtëpi. Ajo do të ishte gjëja e fundit që do të bëja tani... mornica më përshkojnë, kur e përfytyroj... në shtëpi”.

Në shtëpi. Emër i thjeshtë që Evani e ndjeu diku rreth mollës së Adamit. E ftohtë. E ashpër. Nuk ka dyshim se shtëpia ishte vendi ku nuk duhet të të shpinin. Çfarë do të ndodhte, sikur t’u luteshe? Nëse do t’u luteshe të të lëshonin diku, ku të ishte?

/

Jetonin në një shtëpi njëkatëshe prej guri, në breg të Mesdheut. Ai banonte në një shtëpi, në vazhdim, në periferi të qytetit, një hap më tutje, me të ëmën, të atin dhe një motër. Ishin vendosur në një apartament në katin e pestë të një pallati të madh, në një lagje plotësisht të këndshme të qytetit, saqë vështirë se mund të shfaqte pakënaqësi. Ai jetonte në qytetin

e studentëve, bashkë me budallenj e të lajthitur, me imoralë dhe femra të tilla. Ata jetonin jashtë shtetit, nëse mund ta quaje ashtu vetëm se nuk ishte shtëpi, edhe pse i njeh të gjithë dhe e di gjendjen, ku pak a shumë gjithçka ishte njëlloj. Banonte pothuajse në rrugë, i vetmuar, por edhe me njerëz, nganjëherë edhe i dashuruar. Jeton do të thoshin për të; banon në Eda, lart, më lart se asnjëherë më parë. Asnjëherë.

/

“Ja kështu, hajde tek unë, në mbrëmje, më vonë, hëm, si për vizitë. Unë do të vete për meditim dhe takohemi rreth orës shtatë, okej? Rreziku është yti, kurse unë do të fle i qetë. Po të zunë, ç’është e vërteta, do të vihem në siklet, sepse do të më duhej të të mbroj nga, hëm, veprimet e gabuara. Por s’ka gjë, problemin do ta zgjidhnim në konsullatë, sepse ndaj të huajve dhe, sidomos ndaj të huajve të ftuar, janë mjaft të mëshirshëm. Vetëm nëse nuk të bëjnë shembull për të tjerët. Dyshoj”.

Evani buri buzën në gaz. Asnjëherë nuk duhej bërë shembull për të tjerët. As me mend nuk e merrte dot se dikush do të dëshironte të ndiqte fatin e tij. Edhe pse nuk kishte qenë i gabuar, ashtu nga jashtë, gjithçka dukej mirë, sepse një pjesë e madhe e fatit ishte e tillë, siç e shohin të tjerët. Por nëse do ta dinin, nëse me të vërtetë do ta mësonin, askush nuk do të kishte dashur që të kishte fatin e tij. Gordoni ia bëri qejfin. Koha ishte e saktë dhe premtimi i këndshëm. Bukur është kur gjërat bëhen të qarta. Vështroi orën, kishte kaluar nga katra.

“Mirë, shkëlqyeshëm, u morëm vesh. Në orën shtatë tek ti. Do të marr një taksì”.

“E pra, nuk rezultoi aq e vështirë, - nënqeshi Gordoni, - kryesisht të tmerrojnë sindikatat e transportit publik dhe ekologjistët, plehra, prej të cilëve akoma më shumë njerëzit shtyhen nëpër autobuza dhe trena. Më tepër ka mundësi të të merret fryma në sqetullën e dikujt sesa gjatë rrëmujës të ndeshesh pikërisht me ndonjë vrasës serial. Mbase njeriu mund të rasisë të jetë fatkeq.

Evani nuk ishte i tillë. Palaçinkave u erdhi fundi, mirëpo Gordoni akoma nuk e kishte përfunduar thelën e vet. Kryqëzoi pirunin mbi thikën dhe i kënaqur fërkoj stomakun, ndërsa cullufja, me sa dukej, e kishin mërzhitur lëvizjet, sepse nuk hidhej më në ajër. E ndarë në dy pjesë, ajo u lëshua mbi ballë.

“Ëmbëlsirë?” – e pyeti Gordoni.

“Pas palaçinkave? Po çfarë të porosis? Qofte?”

Gordoni ia dha të qeshurit.

“Po, po, ke të drejtë. Mirë. Atëherë, nuk po marrim gjë. Ikim?”

I boshatisën gotat dhe u ngritën. Këmbët e karrigeve shurdhët lëvizën anash. Me sy e matën njëri-tjetrin. Gordoni ishte më i gjatë dhe më supe të dobët, mirëpo barku pa kujdes i varej mbi pantallona. Evani do të ishte hedhur nga pallati, sikur të kishte një trup të tillë. Nuk kishte asgjë tek Gordoni për t’u pasur zili. Mbase vetëm gjakftohtësinë e tij. Më i besueshëm ishte thjesht fakti që tërë jetën do të kishte një pamje të tillë.

Çapitën më tutje. Evani ktheu kokën, për hir të zakonit për të parë se mos kishte harruar gjë dhe dalloj kamerierët që me të shpejtë po pastronin tavolinën, si ata milingonat që brejnë kockën. Flokëgjati e ndoqi edhe pse i dukej plotësisht i rastësishëm.

Ndihmësja i përshëndeti përziemërsisht. Kalimthi e përfshiu me vështrim. Me kënaqësi do të ishte marrë me të, por koha po kalonte dhe nuk kishte më energji të tepërta. Nepsi është me rrezik. Me kalimin e viteve po bëhej më i vëmendshëm. I pëlqente kujdesi, madje i plotë dhe pasioni pas mishit pakësohet shpejt kur mendon se çfarë është e mundshme në të vërtetë. Fëmijë tërë sëmundje, gra të lënduara e të zemëruara fort ishte më e pakta që mund të ndeshte. Më e keqe është mërzia e papritur dhe ndjesia kur ngacmon pasionin e verbër dhe bën lëshime në kritere.

Sytë e saj ishin tërë epsh. A e kishte lëkurën me krem? Mos po shtiret? A nuk është njëlloj për të? Mbase gënjen. Si

gjithmonë, përsëri dyshime si në fillim. Si mund t'i besonte asaj? Por ja që asnjëherë nuk i kishte besuar tamam, sepse nuk kishte arsye, por as nevojë që ta bënte. Nëse është lidhur me të, në rregull, por edhe nëse për një çast rastësisht do të largohej. Le të shkonte në... shtëpinë e vet. Si mund t'i besosh edhe vetes, nëse vazhdimisht futesh në lëkurën e tjetrit?

I shtrënguan duart njëri-tjetrit. Shtrëngimi i Gordonit ishte i qullët, i lagësht, por ia pushtoi tërë pëllëmbën dhe e vështroi në sy. Pothuajse si ndonjë koketë. Evani i buzëqeshi.

“Në shtatë”.

“Në shtatë”.

Gordoni u zhduk mes turmës, kurse Evani për një çast u ndal: në njëfarë mënyre duhej t'i shkurtonte ato disa orë. Mbase i duhej ta kalonte edhe një herë tekstin, ndonëse pothuajse e dinte përmendësh, por sa herë që e vështronte kalimthi, i dukej gjithnjë e më i keq. Por nuk kishte më kohë ta përmirësonte, sepse aktorët do ta kishin vrarë. Megjithatë të tërë ia kishin lëvduar... pra, kush ishte ai që gjykimin e vet ta konsideronte vendimtar?

Dikush e shtrëngoi në sup dhe e tërhoqi drejt vetes. Kur u vështruan në sy, për një çast Evani u tremb. Flokëgjati nga MUD-i nënqeshi, mirëpo në fytyrë dukej kërcënues. Evani u çlirua nga dora e tij.

“Çfarë ke?”

“Ai pederasti tullac do të të rrëmbejë”.

Iu shmang, duke u tërhequr prapa dhe lëvizi sa nga e majta në të djathtë, sikur kërkonte ndihmë nga dikush.

“Po hajde, prit, prit pakëz. Do të të rrëmbejë, po të them. E kam dëgjuar. Dyzet?! Ta bëfsha ty, më jep dyzet dhe do të lahesh në drogë”.

“Nuk e di se çfarë keni dëgjuar, madje nuk ia kam idenë se për çfarë po flet”.

Flokëgjati zeshkan zbardhi dhëmbët, lëshoi mjekrën deri në gjoks dhe e vështroi që poshtë vetullave.

“Nuk ia ke idenë, he?”

Evani mblodhi supet dhe qeshi fort.

“Keqkuptim”.

“Keqkuptim”. – i shqetësuar e përsëriti flokëgjati. Me një rëndë dorë rrëmbeu bishtalecin, që i varej përgjatë trupit dhe e hodhi mbi shpinë. Në fytyrë iu shfaq një nënqeshje. “Mirë. Mirë”.

Evani nuk dinte ç’ t’i thoshte; si i shastisur po e vështroi dhe u përpoq të ruante gjakftohësinë në fytyrë. Anash kokës kaloi fluturimthi një pëllumb. Flokëgjati nxori nga xhepi një kartëvizitë dhe i afroi në fytyrë.

“Në rast se ndonjëherë do të të pëlqejë marrëveshja!”

Evan ia mori me kujdes, bëri një hap prapa dhe e vështroi.

Lefkas Saito, tregtar, dhe numri i cel. Në faqen e pasme me dorë kishte shkarravitur adresën. Në qoshen e djathtë ndodhej një shënim me germa të imta, “habeas cor?”

Kur ngriti kokën, Lefkasi ishte larguar. Vështroi përreth dhe dalloj dy qenë që i skërmisnin dhëmbët njëri-tjetrit dhe tërhiqnin rripin e pronarit. Një student po i shfaqte një vajze pikëpamjen e vet lidhur me abortin, pjesë të shkëputura bisede, e drejta – etika – nevoja. Të qeshura dëgjoheshin nga telefonat celularë. Dëgjoheshin thirrjet e shitësit të sallamit. Për një çast retë zunë diellin; errësira mbuloi kalimtarët dhe atëherë papritur u shfaq një erë e fortë. Vështime të ethshme, syze dielli të ndryshme gjatë shëtitjes. Grataçielët luhateshin bashkë me hapat, Evani nuk dinte nga të shkonte.

/

U fut plotësisht i qetë, hoqi këpucët dhe e përgjoi pas derës pakëz të hapur, ndërkohë që ajo qante, duke mbajtur dorezën e telefonit në vesh:

“... e di. E di, pra, por, mama... mama, dëgjomë, e di që prej një kohe të gjatë! Mama e di... e di! Por, dëgjo... mama: a dëshiron të më dëgjosh tani që po të flas, apo që përsëri të mos dëgjohemi gjatë një vitit të tërë?.. Mirë. Por të lutem, dëgjomë, vetëm dëgjomë.

Përgjimi ishte diçka e turpshme.

“E kam gënjyer. Nuk e di, nuk e di përse? Po nuk ka rëndësi. Vetëm dëgjomë. Jam ngatërruar plotësisht në atë gënjeshtër të mallkuar dhe nuk po sesi të çlirohem. Çfarë? Të lutem, lëre tani. Të lutem dëgjomë. Do të dëshiroja të çlirohesha, por jo as, duke e pranuar dhe as, duke e thelluar më tepër gënjeshtren. A mund të më kuptosh? Jo, nuk është ajo, nuk kam lidhje me ndonjë mashkull tjetër, mama, nuk kam. Nuk dua... mama. Nuk dua. Vështirë e kam. A e ke gënjyer ndonjëherë babin? Jo, nuk dua ta di. Të lutem, mama. Të lutem. Çfarë duhet të bëj?.. Nuk dua. Jo. Nuk mundem. Do të më braktiste. Asgjë. Dhe do të kishte të drejtë. Mama, të lutem. A ka mundësi të takohemi diku? Po, okej. Po, okej, mama. Më fal’”.

Lotët janë një përzierje hormonesh, që të shpien në ekuilibrimin e tronditjeve emotive. Nëse ia pi dikujt ato, për një moment do të vështrosh brenda tij. Dëneste, shfrynte hundët dhe më pas goditi me pëllëmbë dyshtemenë. Evani veshi këpucët dhe me qetësi u largua. Ndërkohë fëmija ishte i atij.

/

Futi kartëvizitën në xhep dhe kuturu mori kthesën. Po thithte energjitë e qytetit dhe u betua se nuk do të ndalej. Në shpinë e ndjeu djersën, por shpresonte se njolla e saj nuk do të binte në sy. Ai iu shmang ekspozimit. E dinte sesi do të dukej: dyzet e tre vjet ishte parë në pasqyrë, ndërsa tashmë kishte hequr dorë prej saj. Nga banjoja u detyruan t’ia hiqnin pasqyrën. Gjëja e fundit që dëshiron të shohë njeriu është vështrimi i fytyrës së plakur e të rrudhosur të dikujt, së cilës nuk mund t’i thotë që të zhduket. Me gisht qarkoi buzët dhe pastaj e mbajti para syve. Një gjurmë ngjyrë gështenje. Mund t’ia kishte thënë dikush. Një kloun prej çokollate. Fërkoj edhe një herë fytyrën, përsëri ngjante keq. Me gjuhë fërkoj dhëmbët dhe më pas me duar sytë; kaloi njëren dorën përmes tufës së flokëve, të cilën e tërhoqi poshtë, por era ia shkoi dëm tërë mundin. “Lëri ashtu, tha me vete, njëlloj është. Askush nuk të hedh vështrimin. Kjo është e trishtueshme, por edhe të çliron. Të tërë jemi vetëm dhe askush, në të vërtetë, nuk

e vë re tjetrin”.

Vetes do t’ia imponojë masazhin. Kaq mjaftonte për zotimin. Tashmë nuk iu duk më diçka e pakëndshme që të futej brenda dhe të kërkonte prekje. Plakës e cila qëndronte tek dera, i hapej goja dhe i dilte gjuha sa majtas-djathtas nga dremitja. Kaloi përbri saj dhe u fut në një korridor të gjatë e të zbrazët. Mbi dysHEME dallohej një tapet i shkelur, dikur mbase në ngjyrë të gjelbër, por që tani dukej i kaltër dhe tërë pluhur; muret e sapolyer ishin bosh e me shumë dyer.

U fut në derën e parë dhe u gjend në njëfarë tempulli. Nga të gjithë stolat rrallë vështronin koka të shpërndara. Në atë gjysmë errësirë vështrimi zgjatej deri tek altari, tek tavolina prej guri, mbi të cilin ndriçonte një qiri i vetëm. Deshi të afrohej, kur nga tingulli i një zileje prej bakri para tavolinës u shfaq një burrë i shëndoshë me një frak të kuq. Ai ngriti duart para vetes dhe me tërë forcën e zërit thirri:

“Të tërë jemi insekte në mbretërinë e ndyrësirës!”

Kjo ishte më se e mjaftueshme. Ai nuk u përpoq as të mbyllte me ngadalë derën. Zëri i atij të mërzitshmi u përhap në korridor dhe pastaj u shua. Evani ishte edukuar si katolik; në faksin e vet e quante veten mbështetës të Niçes, kurse tani nuk u besonte as rastësive. Fakti se akoma ajo ekzistonte ishte vetëm një ide, e neveritshme, e papërpunuar dhe e parealizueshme. Fryu faqet dhe përplasi mbi to pëllëmbët. Kaq mjaftonte për ekzistencën.

Në drejtim të tij u sul një zeshkan me sy të vëngër:

“Mos ke dështuar edhe ti? He-he-he. Këtu është, ja kjo derë, ku të masazhojnë si një zotëri të vërtetë, ha, ha, si zotëri. Fund i lumtur, por nëse dëshiron është edhe një fillim i lumtur. Ha-ha-ha Unë jam bosh, tashmë ndihem plotësisht i tillë. Ha-ha”. – dhe u zhduk në rrugë.

Evanit iu zhduk dëshira për masazh, por nuk deshi të largohej menjëherë pas tij; ai njeri iu duk neveritshëm. Për një fund të lumtur do të duhej më tepër sesa gishtërinjtë e një femre, kurse për një fillim të lumtur, sidoqoftë, tashmë ishte vonë. Të gjitha

bashkë ishin pa vlerë. Vështroi me kujdes jashtë dhe doli.

Ndërkohë që kaloi përbri tyre, vitrinat ishin të ndriçuara, tamam si në programet e TV-s, vonë natën. Kazinotë e dëshpëruara nuk e tërhiqnin më. Një hap. Tjetri. Kukulla, kukulla të vdekura që vështrojnë në boshllëk. Pjata me rërë, pluhur dhe të tjera me vagëta. Hamendësime të gënjeshtërtë të qeshurash, të lumturisë dhe gëzimit, të fshehura pas shifrave. Shami të mëndafshta, të hapura si gjurmë të lëngëzuara të kërmillit, tekno-ekserë, mbërthecka, darë... klikime.

Midis grataçielave ishte ndërtuar një park. Disa stola, një rrugicë këmbësorësh, disa gëmusha të krasitura fort, asgjë e veçantë. Një stol ishte bosh. Evani u shtri në të; me pëllëmbët mbuloi ballin për ta fshehur nga dielli dhe mbylli sytë.

/

Ëndrrat iu përzierin në kokë. Kur u zgjua, nuk e dinte se ku ndodhej. Mbi të qëndronte një plakush me një aparat dëgjimi dhe syze të mëdha.

“Parku do të mbyllet. Duhet të ngriheni”.

“Sa është ora?”

“Vetëm narkomanë vinë në mbrëmje këtu dhe gjithçka e ndotin, kurse unë jam i detyruar të pastroj”.

“Mirë. Mbase keni orë?”

“Kam. Pikërisht në atë stol mbi të cilin keni fjetur, herën e fundit dikush ka vdekur. Unë u detyrova të njoftoj dhe më pas më morën në pyetje. Nuk kam kohë për pyetje, u thashë, Asgjë nuk di. Asnjëherë nuk kam ditur gjë”.

Evani u ngrit dhe si i dehur u largua drejt rrugës.

“Po falënderimin?”

E vështroi plakun me ato kominoshe të gjelbra me fshesë në duar.

“Ngordhsh!”

Plaku vuri duart në gjoks u lëkund dhe u ul. Fshesa i rrëshqiti poshtë. Evani u ndal.

“Ora është shtatë”, iu përgjigj serioz plaku.

“Faleminderit!”

“Në rregull, të paktën diçka di, të paktën aq sa është...”.

Evani tashmë ndodhej në rrugë dhe ua bëri me dorë taksive. U fut tek e para që qëndroi. Nuk ishte trembur. Asnjëherë nuk kishte pasur gjë. Shoferi, për çudi, ishte një grua. E vjetër në moshë, madje nuk qe në gjendje t’ia numëronte kaçurrelat bionde, të mbledhura mbi ballë, në qafë apo të futura në jakën e bluzës. Ata u përshëndetën.

“Për ku?” e pyeti ajo.

Iu desh te mendohej, pastaj ia dha adresën.

“Sa kushton?” e pyeti.

“Nuk është larg. Tre”.

“Aha, po mendoja sesa do të zgjaste udhëtimi, sepse jam pakëz me ngut.

“Dhjetë minuta, apo pesëmbëdhjetë, nëse del sinjali i kuq...”.

“Mirë”.

Trotuaret u mbushën me njerëz. Mendimet i qetësoi dhe i përçqendroi.

“Nga jeni?” – iu drejtua ajo.

I lodhur e vështroi në pasqyrën e makinës. Diçka që i ngjante lumturisë ia ndriçonte fytyrën. Nuk guxoi të tregohej i pafytyrë...

“Nga Evropa.

“Nga larg qenkeni”.

“Ashtu është, po ju?”

“Nga gjithkund dhe nga askund, e dini edhe vetë. Gjithçka harrohet”.

“E paskeni harruar se nga vini?”

“Njëlloj është. Mbase... ka mundësi. Jam lindur, më duket, diku afër Indisë. Fëmijërinë e kam kaluar në një anije. Jam qytetare e oqeanit.

“Bukur”.

“Ç’thua?”

“E pse jo?”

” Vështirë është të lëshosh rrënjë në det”.

“A do të kishit dashur ju? Unë i kam shpëput ato me vështirësi”.

“A ndodheni tani në një vend më të mirë?”

“Jo”.

“Ja, shikojeni”.

Heshti.

“Po çfarë bëni në Eda?”

Shpresonte se fundi i kësaj bisede do të vinte shpejt, pa lënë gjurmë.

“Regjisor jam, në teatër”.

“Ju lumtë!”

“Po ju nuk e dini nëse jam i mirë”.

“Përderisa jeni këtu, atëherë është e sigurt”.

“E kush mund ta dijë!”

“Aha, vallë dyshoni në veten tuaj? Kjo është diçka e shëndetshme. Më mirë kështu sesa një vetëbesim i verbër, apo jo?”

Nuk iu përgjigj. Sirena e autoambulancës çau ajrin. Hapi gojën dhe ballin e puthiti mbi xham. Çdo gropë e trondiste, por kokën nuk e lëvizte nga vendi. Dridhja e ballit e shkundte nga mërzia e këndshme. Mirë do të ishte që, para se të flinte, të konsumonte edhe një qeskë me hashash... shpresonte që Gordoni të kishte më tepër.

“Mbërritëm”.

Makina ktheu drejt një sheshi të pjerrët. Gordoni jetonte në një ndërtesë luksoze, të cilën e ndante me pesë sponsorë të tjerë. Portieri ia hapi derën e makinës. Evani kërkoi në xhep monedha të vogla dhe e pagoi. Pesë.

Shoferja i shkeli syrin për t'i dhënë kurajë. Ai vuri buzën në gaz; madje edhe taksistët po e mëshironin. U largua para se të merrte kusurin.

Portieri ishte një burrë shtatlartë, i qethur shkurt; dhëmbët i ngjasonin rreshtit të zbrazët të dominove.

“Ju jeni blerës?” – e pyeti, ndërkohë që po i drejtoheshin derës.

Evani ia miratoi me kokë.

“I kujt, nëse guxoj të pyes?”

“I Gordonit”.

Portieri u ndal.

“Nuk e di si t’jua them, zotëri, por zotin Falstaf para pak e arrestuan”.

“Çfarë?” Evanit i ndaloj zemra.

“Mos u bëni merak, ka të ngjarë të jetë pa rëndësi; me siguri do të jetë ndonjë ngatërresë”.

Ata u ndalën para hyrjes. Evani vështroi brenda ndërtesës.

“Domethënë, ai nuk qenka këtu?”

“E dërguan në stacionin e policisë.”

“Po përse e arrestuan? A e dini arsyen?”

Portieri u përkul drejt tij.

“Për drogë, thonë. Budallallëk, sipas mendimit tim. Sot e kanë ndaluar, ndërkohë po bëjnë kërcënime...”.

- Mbase duan ta bëjnë shembull për të tjerët.

Portieri ngriti lart vetullat.

“Kjo nuk më ka shkuar nëpër mend”.

Evani vuri buzën në gaz me marifet. Dielli u zhduk matanë majës së grataçielit dhe mbërriti errësira. Portieri kryqëzoi duart dhe u përpoq që me mirësjellje e me lëvizje të trupit, t’i jepte të kuptonte se duhej të largohej. Përderisa Gordoni nuk ndodhej, nuk kishte arsye të qëndronte aty. Por ja që e kishte një arsye të fortë, për fat të keq; kishte ardhur me një qëllim të caktuar... patjetër dhe jo të vështrohte përsëri gjysmë ballin e tij si të ngurtësuar. Ai kishte ardhur për atë që i ishte premtuar dhe as që i bëhej vonë, në se Gordoni ndodhej në paraburgim, burgim, apo diku tjetër. Me thembrën e këpucës goditi dyshtemenë.

“A mund t’ju ndihmoj në njëfarë mënyre?” e pyeti portieri.

“A ka lënë Gordoni diçka për mua?”

“Asgjë”.

“Jeni i sigurt?”

Edhe një herë ngriti kokën, tamam sikur po kërkonte përgjigje nga feneri i rrugës dhe papritur ia ktheu:

“Mbase dikujt tjetër i ka lënë diçka...”.

“Zotëri, tërë ditën tashmë kam qenë këtu. Madje edhe kur ka ardhur në shtëpi: u fut në apartament dhe më pas papritur ia behën policët”.

“A janë futur në apartamentin e tij?”

Portieri filloi të nervozohet.

“Po janë futur; nëse në njëfarë mënyre mund t’ju ndihmoj, në të kundërtën...”

“Nuk po kuptoj, vetë më ka premtuar, madje urgjentisht më duhet” dhe kafshoi buzën. Hallet janë për të gjithë, por vetëm kur bëhet fjalë për drogë, duket sikur është i pakëndshëm. Ai nuk e pa të nevojshme ta merrte me të mirë. Portieri drejtoi trupin dhe u vrenjt.

“Zotëri, për ju nuk ka lënë asgjë. Ju lutem, nëse kjo është e tëra...”

Evani i nervozuar tundi kokën dhe u kthye që të largohej. Portieri u lehtësua, por atëherë Evani u sul drejt derës me vrull të madh. Ajo ishte e mbyllur. Turbull vështroi portierin, i cili, duke qeshur, nxori nga xhepi kartën dhe e tundi atë.

“Nuk do t’ju ecë, zotëri, kurse tani, ju lutem, largohuni!”

Evani i bindur mërmëriti diçka si “më falni” dhe, pasi tërhoqi kokën midis supeve, çapiti tutje. Megjithatë, disa vështirime të zgjatura ia hodhi portierit, duke vrarë mendjen sesi ta hutonte dhe t’ia rrëmbente kartën nga dora. Prandaj ai u përqendrua se mos gjente ndonjë shteg, ku mund të çante dhe, pasi të hapte dritaren, të futej brenda e gjithçka ta kthente përmbys... Në trotuar e pranoi dështimin e pësuar. Me këmbë goditi një kuti konservash e cila fluturoi lart në ajër; ajo goditi mushamanë e një kamioni të parkuar dhe përfundoi përdhe.

/

Taksistin e përshëndeti me fjalët: “nuk ia kam ngenë për muhabet, më shpini në shtëpi” dhe ai e dëgjoi. Gjatë udhëtimit i ndjeu në vetvete shenjat e neurozës. Kur mbërritën, volli në trotuar. Palaçinkat. Tretësira prej çokollate rrëshqiti si një masë e tërë. Fshiu rreth e qark gojës dhe iu drejtua brenda godinës, ku

papritur iu vërsul recepsionisti.

“Zoti Z!”

Evani as nuk e vështroi, por e largoi me dorë dhe u përpoq që sa më parë të mbërrinte tek ashensori. E ndjeu veten sikur po e kryqëzonin për shkak të vizitës së neveritshme të një të panjohuri, ndërkohë që dëshironte vetëm siguri në dhomën e vet, që i vetëm të mbyllej brenda saj. Recepsionisti nuk u tërhoq.

“Zoti Z.! Keni një vizitë”.

Qëllimisht e anashkaloi. U tërhoq deri tek ashensori ku, me lëvizje të njëllojta, shtypi butonin. Dera u hap dhe pikërisht, sapo u fut brenda, dëgjoi.

“Eeeevan.

i pëshpëriti në veshin e djathtë, por, kur ktheu kokën, aty nuk ndodhej askush. E qeshura e saj vinte nga ana tjetër. E mbërtheu pas supesh dhe e tërhoqi drejt vetes. Kur e vështroi, e qeshura i ngriu në fytyrë.

“Obobo, Evan, çfarë ke?”

Dera filloi të mbyllej. Ai zgjati dorën midis kanatash. Ato e gërvishtën fort, derisa përsëri u hapën.

“Kam pasur një ditë të keqe, Oksana”.

“Dukesh. Po çfarë të ka ndodhur?”

“Asgjë...”.

“Asgjëja është e keqe”. Sytë e shkujdesur i kishte të hapura, kureshtare, pakëz naive dhe të thella si të lopës.

“Asgjëja është e keqe”.

“Asgjëja është më e mirë se e keqja!”

I lodhur vuri buzën në gaz.

“Duhet të bëj një dush, Oksana... A jemi.... jemi marrë vesh? Sa është ora? Mos jam vonë? Për orën shtatë?”

“Më fal”.

Dhe zgjati pëllëmbën drejt fytyrës së tij. Deshi të shmangej, por nuk arriti. Me sytë e mbyllur u drodh gjatë prekjes së saj. Ajo u fut në ashensor dhe e tërhoqi pas vetes. Priti një puthje, por kur hapi sytë, Oksana po vështronte në dysHEME. Iu afrua dhe

me gishtërinj ia ngriti lart mjekrën. Ajo u tërhoq, por Evani nuk u habit. Për të ishte njëlloj. Shifrat e kuqe u shtuan. Ashensori u ngrit i shoqëruar nga fërkimi i këndshëm i metalit.

“A do të lahesh?” iu drejtua ajo.

Me gisht fërkoi vendin përreth buzëve. Përsëri iu kujtua çokollata. Ai miratoi me kokë.

“Patjetër”.

/

Kishte veshur fustan të bardhë mbrëmjeje, me zinxhirë tek nyjet e këmbëve dhe këpucë të hapura e me taka... Ishte e bukur. Dekolteja dukej e avancuar, por dinjitoze. Lythin në qafë përpiquej ta mbulonte me pudër. Përse i vinte turp? Lythi kishte pamjen e një gjysmëhëne. Pëllëmbët e saj nuk ishin ato të një zonje, por e tregonin ashtu siç kishte qenë dikur. Plasaritjet në mollëzat e faqeve ishin gjurma të lëkurës së ashpërsuar. Duart e saj kishin punuar tokën, kishin përzier kashtën, kishin mjelur lopët dhe, mallkimi, kishin shpërndarë plehun, ndërsa tani po e mbanin shtrënguar atë.

U futën në apartament. Evani ndezi dritën dhe iu lut të ulej. Nuk e vuri këmbën mbi këmbë, ndonëse nuk i kishte të dobëta, por të bardha, të rregullta, madje vende-vende të mbushura. Nën gjurin e majtë kishte një shenjë pakëz të dukshme. Nuk ia kishte treguar arsyen, mbase për shkak të gjunjzimit para zotit të panjohur, para një babai të rreptë apo para një dashnori të egër... Kishte të ngjarë që të ishte thjesht një gërvishtje, e shfaqur në vendin që e mban të fshehur, kur dikujt i shfaq respekt. Gjunjët i mbante të mbledhur bukur njërin pas tjetrit. Vështrimi nuk depërtonte dot midis tyre.

Këmishën e hodhi mbi krevat. Kur liroi rripin e mesit, pantallonat i rrëshqitën poshtë. Hoqi këpucët dhe çliroi nyjet e këmbëve nga grumbulli i rrobave. Në banjo u fut vetëm me të mbathura. Vështrimin e saj e ndjeu në shpinë. Vitet ia kishin tharë lëkurën. Ajo ishte e mbushur me pika, tamam si pikat e bojës në një letër të shtypur në makinë shkrimi. Muskujt i kishte

me brazda, kurse thinjat nuk mund t'i mbulonte më.

Kur uji u derdh mbi të, vuri re se po dridhej. Freskimi ia qetësoi tërbimin. I plakur dhe i pafuqishëm dukej për shkak të nevojave të ethshme të trupit. Në jetë vinte re vetëm mangësitë, gjithmonë kishte mundur t'i kapërcente dhe me forcë kishte arritur atë që i duhej, duke e mposhtur dëshirën. Tashmë ishte ndryshe, i bindur se e meritonte. Nëse kënaqësia nuk i ishte plotësuar për shkak të cikërrimave prej letre, atëherë tërë jetën kishte kërkuar kurthet. Asnjëherë nuk do të ndihej i plotësuar. Çdo pritmëri komploti botëror e kishte shndërruar në keqpërdorim të paqes.

Ajo iu bashkëngjit. Ishte lakuriq. Çurgu i ujit ia kishte ngjitur flokët pas kokës. Duart i mbante larg trupit. Kur u puthit pas tij, anash ndjeu qimet e saj intime.

“Dëshiron të largohesh?” e pyeti ajo.

“Ku?” zëri i tij ishte i dobësuar.

“E vura re në tavolinë”.

Ai heshti

“Mos e thuaj”.

Buzët e saj i prekën supin.

“Asgjëkund nuk do të iki” nuk e dinte më, nëse po thoshte të vërtetën. Vallë, a e kishte bërë ndonjëherë?

Zbriti më poshtë. Me kurrizin e pëllëmbës preku lythin e saj. Ajo iu shmang. Kur ia mori në gojë, nuk i kujtohej, nëse ishte ajo apo jo; nuk e kishte të qartë se çfarë dëshironte, çfarë mund të bënte akoma dhe çfarë ishte në gjendje të bënte. I ndarë më dysh midis asaj që kishte ndodhur dhe asaj që duhej të ndodhte, i përqendruar në pulsimin e nxehtë tek kofshët, i zgjuar, i ngritur, me të në gojë, ngadalë, midis gishtërinjve dhe derdhjes u shoqërua me mërmëritje të buzëve...

Abrahami!

*

Të gjitha familjet, të gjitha, të lumtura e të palumtura, të fuqishme apo të varfra, të harruara, apo madhështore, familje të mosrespektuara, të paturpshme, të dëshiruara e të pangopura, të pasura, ateiste, brutale, lakmitare dhe plotësisht hysterike, ngado t'i vështrosh, para së gjithash janë një kope e neveritshme njerëzish të lënduar.

Këta njerëz i mbajnë lidhur kodet e ndjeshmetë të informacionit, të ruajtura diku thellë në trupat e tyre. Ata i lidhin kujtimet, të farkëtuara gjatë shumë viteve të peripecive të pandalshme. I lidhin gjaku, uji, lotët, ndonjëherë edhe shtëpia, apartamenti ose ndonjë vrimë ku struken, kur jashtë të dërmon stuhia. Të lidhur janë si thuprat e njoma, që nuk ndahen dot. Edhe për këtë shkak ata vuajnë.

Vështrojini vetë, le të themi, Vollkovët, të grumbulluar kaq bukur në një mbrëmje vere, diku pranë alpeve, në luginën Soçe, midis drurëve të lashtë të dëllinjës dhe të lisit, në një shtëpi prej trungjesh, të marrë me qira. Ajo ishte tepër luksoze për atë terren malor, prej së cilës qysh një ditë më parë përhapej aroma e sallamit, e misrit dhe jehona e ngjarjeve të pakëndshme. Ishin mbledhur për të festuar ditëlindjen e babait të familjes Vollkov, një datë të rumbullakosur, pesëdhjetëvjetorin. Ndonëse ishte akoma gjallë dhe i pranishëm, për shkak të sjelljes së tij të papërshtatshme, stafetën e kreut të familjes ia kishte dorëzuar

para shumë viteve të birit, të mirënjohurit Kras, i cili deri para disa ditësh kishte qenë ministër i mbrojtjes, kurse tani partia e tij kishte humbur zgjedhjet. Atë e respektonin jashtë mase, ndonëse shumë veta thellë në vetën e tyre ishin të bindur se në të vërtetë ishte një mizantrop.

Gjatë ditës më shumë qëndruan të ndarë njëri nga tjetri. Fëmijët luanin me top, me qentë, ose fshiheshin pas gëmushave. Meshkujt, duke ngrënë krahëza zogjsh flisnin për sportin dhe luftën, kurse gratë gjithashtu, duke ngrënë, nuk merrnin nëpër gojë një numër të madh njerëzish. Me kalimin e viteve, ata u rritën dhe u ndanë në dy taborre.... në njërin krah ndodheshin aleatët e Bojanit, babait të Krasit. Atë as gruaja e tij, Stoja, (tepër e re në moshë, do të theksonin disa, kurse më e përmendur kishte qenë ish gruaja e tij) as mashtrimet (para disa vjetësh i ishte kthyer druidizmit, paganizmit neokeltas, prandaj lëshoi mjekër dhe filloi të komunikojë me drurët), nuk mundën ta shmangin që të vlerësonte shpirtin e zbuluar të plakut dhe vështirimin naiv e të durueshëm ndaj botës. Në anën tjetër ishin aleatët e Ollgës, mamasë së Krasit, gjithmonë pompoze, dinjitoze, një zonjë e madhe. Ajo i tërhiqte pas vetes njerëzit me kritikën e argumentuar dhe, duke ia hedhur të tjerëve, gjë që shumë veta në këtë kohë të vlerave të paqarta, e përjetojnë si spirancë, ose të paktën si far ndriçues. Muret midis taborreve shpejt u bënë të pakalueshëm; ata i kapërcenin vetëm Krasin, gruaja e tij, si edhe disa fëmijë, të cilët gjithmonë ishin tepër të vegjël e që nuk mund të dinin më tepër.

Gjatë tërë kohës dielli kishte qenë në horizont; freskia u përhap nga lumi deri tek lëndina, nëpër të cilat ishte shpërndarë. Atmosfera pothuajse ishte e qetë, kurse tani që zbriti mbrëmja, të imponuar nga sjellja e mirë, të tërë u shtynë brenda. Ajri i ngarkuar me elektricitet kërcënonte se do t'i prishte të gjitha bimët deri tek pika ku takoheshin të tre kufijtë, nëse Krasin nuk do të arrinte që në ditëlindjen e vet ta imitonte bindshëm rrufenë.

Madje edhe fakti që duhen vendosur njëri me tjetrin në tavolinë ishte detyrë që e vlente medaljen. Prapanicave të tyre ua dridhte gruaja e tij Katarina, me të cilat u mor gati një muaj të tërë. Me orë të tëra mbante telefonin, dëgjonte akuzat të mbuluara me një nervozizëm të gënjeshtërt, me shpifje të fryra gjatë udhëtimeve nga njëra gojë në tjetrën. Të gjitha i përshkonte smira dhe mëria pothuajse në ato gjysmë të vërteta, midis masës së falënderimeve dhe frymëzimit ndaj njerëzve. Dashamirësinë të gjithë pjesëtarët e familjes e meritonin për faktin se në heshtje dhe qetësisht kishin duruar zgjedhën e fatit aspak të veçantë. Vollkovët ishin një familje e vjetër dhe krenare sllovene, në mikrokozmosin e së cilës pasqyrohej fytyra e zgjeruar e bashkësisë. Midis tyre kishte grindje, gjë që e dimë, ndonëse Katarina nuk ishte e sigurt nëse pengesa kryesore me tërë mend kishte qenë vetëm divorci i prindërve të Krasit apo dallimet midis tyre shkonin shumë më thellë, në politikë, në fe, në filozofinë personale, në botëkuptim dhe besueshmëri. Atë divorc ogurzi vetëm se e kishin shfrytëzuar me qëllim që me pikëpamjet e veta të sigurojnë përballjen e arsyeshme me pikëpamjet të një natyre tjetër. Me dëshirën e vet ishin mbyllur në një dhomë që jehonte, ku përmes të çarave të dërrasave vëzhgonin, duke menduar vetëm për grindje dhe përplasje. Kur mendimet e veta rreth këtyre gjërave ia besoi Krasit, ai në mënyrë lakonike i ishte përgjigjur se konflikti ishte i shëndetshëm dhe i nevojshëm (të mos harrojmë se kishte qenë ministër gjatë luftës) dhe se për këtë arsye nuk e vriste mendjen më tepër sesa duhej.

Tashmë po drejtoheshin drejt tavolinës në vijë të drejtë, duke kërkuar emrin e vet të shkruar në një karton dhe të uleshin aty. Katarina i përcillte, duke mbajtur frymën, duke gjuajtur reagimet e tyre të pavetëdijshme, me hundën lart, me vetulla të ngrysur, me psherëtima lehtësimi dhe me tundjen miratuese të kokës. Hëpërhë duket sikur çështja po i ecën. Krasit dhe ajo sigurisht që u ulën në mes; Mila, vajza e tyre e madhe, gjyqtarja

e ardhshme,u gjend pranë të atit, kurse Mira dhe Mina, binjake, që ishin nga dhjetë vjeçe, zunë vend afër saj. Pranë Miles ndodhej Edgari, gjysmë vëllai i Krasit, të cilin i ati, pa kaluar shumë nga divorci dhe mjaft kohë pasi u martua për së dyti, e kishte sjellë nga diku, duke pohuar se ishte i biri, ndonëse nuk ngjasonte me asnjërin. (Ai ishte flokëzi, shtatshkurtër dhe i qeshur, kuse Vollkovët ishin të zbehtë, shtatlartë dhe të zymtë). Kur Ollga e kishte hedhur poshtë idenë e vrasjes apo të paktën të një aksidenti të sajuar (“çfarë ofendimi”), familjes i kishte servirur rrëfimin sikur Bojani, Edgarin e kishte rrëmbyer nga një karvan ciganësh endacakë.Kur Edgari u rrit, e njohu më mirë të atin dhe këtë rrëfim e dëgjoi nga Andrea. Ajo e kishte dëgjuar nga famullitari Meslijer, i cili nga të gjitha variantet e pranueshëm, që përmendeshin gati çdo muaj, këtij rrëfimi nuk i besonte. Për arsye të natyrës së vet të shkujdesur dhe prirjes së pazakontë për të mësuar rreth njerëzve të tjerë, ka të ngjarë që Edgari të ishte i vetmi në familje, i cili argëtohej me besimin e palëkundur të Krasit.

Pranë ishte ulur “babai” i tij, Bojani, që e ishte tepruar me pije. Mund të vihej re sesi i rridhnin hundët, kur mendonte të gjitha fatkeqësitë, andrallat, që gjatë disa orëve kishte shkaktuar me sjelljen e vet. Sa më shumë i afrohej vdekja, aq më tepër dëshironte të tallej me botën. Përderisa asnjëherë nuk e kishte parë të shqetësuar fort, Katarina fshehurazi i gëzohej kontributit të tij në atë darkë, por përpiquej të mos e jepte veten. Nga krahu i majtë i Bojanit ndodhej gruaja e tij, Stoja, një bukuroshe flokëkuqe nga Rusia. Flitej se Bojani thjesht e kishte blerë nga tregtarë rusë, gjë që, për habi, ishte e vërtetë, por që nuk e shprehte se kishte rënë në ujdi me tregtarë të skllaveve të bardha. Ai thoshte se e kishte shpëtuar nga jeta e ashpër e varësisë dhe e prostitucionit në kafenetë buzë Balltikut. Madje as nuk përflitej edhe për faktin se ç’kishte dashur Bojani atje, por për hir të mirësisë së treguar, për arsye taktike do të heshtim rreth asaj teme. Në shenjë falënderimi, Stoja, i kishte lindur dy

fëmijë, Alanin dhe Pon dhe më pas thjesht për hir të vetes së vet, i kishte rritur mirë. Tani të qetë rrinin ulur pranë saj.

Afër vogëlushes Po ndodhej motra e saj (“jo gjysmë motre, i thoshte, as rastësisht të mos e thuash, sepse ti je motra ime dhe unë jam motra jote, të dyja jemi të tilla“). Edhe motra e Krasit, Grejsi, me emrin fillestar Andrea, ishte vajza më e vogël e Bojanit dhe e Ollgës. Meqenëse ishte shumë e lidhur me të ëmën, seksualitetin e vet e mbajti të ndrydhur për shumë kohë. Shpesh ajo fliste për manastiret, për ferrin dhe përuljen; çdo ditë shkonte në kishë, madje disa herë kishte goditur me kërbaç veten, derisa i kishte dalë gjak. Fajësimi, dyshimet dhe dëshpërimi më pas e shpunë gati në vetëvrasje, derisa një ditë Krasi, pas një bisede serioze me Edgarin, i cili e sqaroi për shumë gjëra, ia përplasi hapur, sepse nuk dinte të sillej më mirë: “Plakut as që i bëhet vonë, kurse nëna në njëfarë mënyre do të mbijetojë, kështu që hiq dorë nga shtirja, nga ankesat, por gjej ndonjë vajzë dhe bëj me të çfarë të duash, të marrtë e mira, sepse je mjaft e rritur dhe në vend të mamasë e të famullitarit, duhet të dëgjosh vaginën tënde”. Në vitet kur Krasi po ngjiste shkallët e politikës dhe fjalorin e vet e pastroi nga të sharat, Andrea nga ky bekim profan ndryshoi emrin në Grejs Volf, e gëzuar brodhi nëpër tërë Evropën, derisa më vonë, në Danimarkë, në Kristiani, vuri kurorë me Olivien, infermieren leshatore hebreje. Tashmë ato mbaheshin për dore dhe të qeta buzëqeshnin, si gjithnjë të dashuruara, ndërkohë që rrinin ulur në tavolinë.

Për Ollgën që rrinte ulur anash Katarinës, pranë Minës, zbulimi i Andreas përfaqësonte goditjen e fundit, nga e cila asnjëherë nuk e mori veten. Pas divorcit, madje edhe pas ardhjes së Edgarit, në kokë i vërtiteshin me ngulm idetë romantike rreth kthimit të Bojanit (atë fantazi e përpunoi deri në detaje... paqëndrueshmërinë e tij, duart e saj të shtrira, ritin e pendesës dhe të faljes, kryqet, pëllumbat, kurorën prej gjembash. Ai për të ishte një komandant rebel, kurse ajo për të një vojvodë), por

që ardhja e Stojës i kishte pastruar dhe derdhur jashtë bashkë me menstruacionet e saj të fundit. Mbetjet e nxirosura të dashurisë së vet më pas u përpoq t'i kanalizojë tek fëmijët, por në atë kohë Krasi ishte bërë një qenie e rritur dhe plotësisht e pavarur. Ai nuk tregonte asnjë lloj interesimi për tronditjet emotive të njerëzve të tjerë dhe nga mbikëqyrja e së ëmës mbrohej me paralajmërimin e vazhdueshëm se do të shkonte në konvikt. Për këtë shkak të ajo u detyrua, që me një punë të dyfishtë të ruaj iluzionet e lirisë së tij, madje që ta linte sa më shumë të qetë. Bernardi dhe Alenka e mëshironin, prandaj nuk arriti t'i donte me të vërtetë. Asaj i mbeti e ëmbla, imcackja Andrea, e cila nën drejtimin shpirtëror të së ëmës, nga një besimtare, shpejt u bë një qenie e tredhur dhe rënduar në faj. Ollga u përpoq ta sistemonte në një manastir, sepse Vollkovëve gjithnjë e më tepër u duhej dikush që gjatë tërë jetës së tyre t'u përkushtohej lutjeve (tamam sikur shthurjet e Bojanit nuk qenë të mjaftueshme, ndërkohë që Krasi gjithnjë e më shpesh përmendte politikën). Edhe kur gjërat shkonin keq (Ollga asnjëherë nuk e mori vesh se çfarë e shtynte orientimin e Andreas drejt mëkatit... ajo dyshonte në fatin e ciganit), e dëshpëruar fort i shkuli tërë flokët dhe u betua se do të dashuronte dhe puthte vetëm shpirtrat.

Magda dhe Svetllana, motrat e Ollgës, të moshuara, shterpa, binjake të pamartuara, gjatë shumë viteve kishin mbetur të strukura e të harruara në çifligun e shtëpisë, mbi qytetin Idrija. Ato hanin kaçamak, lëng mishi dhe strudel me estragon, rrisnin një tufë pulash, kullosnin përreth lopën e tyre të vetme e të dobët dhe me ditë të tëra ia rrëmbenin njëra-tjetrës me xhelozitë portretin e marshallit Tito. Edhe kur diktatori vdiq, ndonëse ishin rreth dhjetë vjeçe, në vlerësimin për të, madhështinë dhe natyrën gati gjysmë hyjnore, me rrëfime të gjata nostalgjike i kishte bindur i ndjeri babai i tyre, gjyshi i Krasit nga e ëma. Meqenëse me dëshirën e të atit, asnjëherë nuk kishin rënë në ndikimin e kulturës perëndimore dhe, meqenëse djemtë e fshatrave përreth ishin pak të përgatitur për mundje sipas kultit

të mitit, i mbetën besnike heroit të vdekur. Kur ato, me flokë të prera shkurt dhe të etura fort për shoqëri të zakonshme, për herë të parë pas njëzet vjetësh i vizitoi motra e tyre, portretin me shpejtësi e fshehën në bodrum. Gjatë ditëve në vazhdim për herë të parë shëtitën me automobil, për herë të parë në duart e tyre morën një servis plastik për ngrënie dhe për herë të parë panë telefona celularë. Në njëfarë mënyre Ollgës i premtuan se vitin e ardhshëm bashkë me të do të shtegtonin në këmbë nga shtëpia e tyre deri në Brezja, ndonëse më me kënaqësi do të kishin dashur të shihnin detin (asnjëherë nuk e kishin parë). Tani të ulur pranë saj, pa pushim i pëshpëritnin diçka njëra-tjetrës në vesh dhe ashtu pa dhëmbë buzëqeshnin.

Bernardit, djalit më të vogël të Krasit, që ishte ulur pranë Magdës apo Svetllanës (nuk dinte t'i dallonte), tetot ia cingërisnin nervat. Ai ishte një krijesë që meritonte keqardhje... dhe për një kohë të gjatë kishte vegjetuar nën hijen e të vëllait. Lëkurën e kishte të zbehtë, si prej të vdekuri, miopinë të avancuar rëndë dhe dorën e djathtë të paralizuar. Kur ishte fëmijë njerëzve u ngjallte keqardhje, kurse tani, me të mbaruar studimet ekonomike dhe si rezultat i grumbullimit të një pasurie personale të madhe, u ngjallte përbuzje. Këtë fakt e kishte më për zemër. Të tërë Vollkovët, me përjashtim të Krasit, i kishin borxhe, kështu që Bernardi i kalonte ditët, duke u përfshirë në fatin e tyre. Gruas së vet, Monikës, në mbrëmjen e vdekjes së djalit të tyre, Lavrovi, që u shua nga leucemia, pa i mbushur akoma tetë vjetët, i larë në lotë i kishte theksuar: “Të gjithë njerëzit vetëm se kërkojnë mënyra sesi të tjerët t'i mbajnë lidhur pas vetes, që të kenë mundësi t'ua nxijnë jetën”. Në të vërtetë fliste për veten e vet, kurse ajo mendoi se po e fajësonte për vdekjen e Lavrovit dhe të nesërmen, pasi i mbushi xhepat me gurë, u hodh në lumin Sava.

Infeksioni i fortë i lies, qëkur ishte pesë vjeç, i la vrima të shumta në fytyrë Alenkas. Nga dhembshuria asnjëherë nuk ishte mbrojtur, por për të asnjëherë nuk ishte kujdesur tepër.

Bernardi dhe ajo u bënë aleatë si rezultat i rrethanave së mohimit të ekzistencës, por atje ku Bernardi sulej i pangopur për lidhje, Alenka me gjakftohtësi tërhiqej në botën e vet. Ajo i lexoi të gjitha veprat e përmbledhura të shkrimtarëve dhe poetëve sllovenë, të lindur para Luftës së Dytë Botërore, me përjashtim të Cankarit. Njëzet vite të saj i kaloi me misione në Afrikë dhe në Indi (por ndaj ngarkesave fetare nuk mbante qëndrim, sepse thjesht dëshironte të ndihmonte), kurse tani punonte në arkivin e publikimeve sllovene dhe kur në shtyp dallon gabime drejtshkrimore, shkruan artikuj të hidhur. Para disa vitesh ka birësuar një djalë zezak nga Uganda, i dha emrin Voranc dhe trilloi sikur ishte me HIV pozitiv, përndryshe, sipas mendimit të saj, Vollkovët do ta kishin ngrënë për së gjalli. Voranci ishte një fëmijë trazovaç, shtatë vjeç; në fakt, sapo u ngrit nga karrigia e vet, iu hodh në qafë mamasë.

Kur tek njerëzit dallon dhe rreshton të gjitha nyjet emotive të jetës së tyre, pashmangësisht ato do të përfundojnë në karikatura. Por, do të lutesha fort, sepse Vollkovët janë njerëz realë, qenie të gjalla, që marrin frymë, ndiejnë, ëndërrojnë dhe janë të motivuar nga ngutja njerëzore. Ata i karakterizon dhuntia e arsyes, ndiejnë dëshirën seksuale dhe e kujtojnë vazhdimisht... Zgjidhni njërin prej tyre... dhe për një minutë të vetme të ekzistencës së tij, mund t'ju rrëfeja për vite me radhë.

Por përpara se nga kjo masë njerëzish të veçojmë, menjëherë si nga krahët e majtë e të djathtë shfaqen xhaxhallarët, tetot, motrat, vëllezërit, kunetërit, kunatat, vjehrra e Krasit (vjehrra kishte vdekur nga kanceri). Gjithashtu bashkë me një grusht miqsh të familjes, komshinj dhe partnerët e biznesit që futen në një gjysmërreth... do të kujtoja edhe famullitarin dhe gjeneralin.

Në famullinë Bodiçava, në skaj të fshatit me të njëjtin emër, në një ndërtesë të madhe fshati prej shekujsh jetojnë Vollkovët, Meslijeri kishte ardhur si një dhjak i ri. Shpejt atij iu desh të marrë mbi vete detyrën e famullitarit, ndërkohë që i mëparshmi,

Shurc, me sa dukej, kishte lajthitur. Atë e kishin gjetur në ishullin më të afërt lakuriq dhe me kokë të rruar (fshatarit që i pari kishte mbërritur tek ai i kishte pëshpëritur në vesh: hosanna, hosanna!) Ceremoninë e parë që kishte kryer sipas rritit prezbiterian, kishte qenë kurorëzimi i Ollgës me Bojanin. Fakti që gjithçka në mënyrë kaq spektakolare kishte përfunduar kaq keq, prej dekadash i rëndonte në shpirt. Fakt ishte se Ollga nuk pranonte më të hante ushqimin pa qenë e pranishme në bekimin e tij, kurse Krasi iu nënshtrua kapriços së saj, sepse goja e nënës duhej mbajtur në gjendje sa më të mirë.

Katarina iu lut Krasit të mos thërriste gjeneralin Glloboçnjik, por respektivisht të takohej me të një ditë tjetër, sepse dëshironte që atë ditë ta festonte sa më qetësisht. Asaj nuk i pëlqente që vazhdimisht të mendonte për luftën (për faktin që ajo ishte lufta e kurorëzimit të të gjitha andrallave të saj të mundimshme dhe i sflitjes gjatë shumë netëve). Kjo nuk do të ishte e mundur nëse para saj tërë kohën do të luhateshin mustaqet e hallakatura e të zgjatura edhe deri tek spaletat të gjeneralit, mirëpo lutjen e saj Krasi nuk e dëgjoi. Ai ishte i etur dhe ankohej për informatat, por donte që edhe gjeneralin ta kishte diku afër, duke shpresuar se atmosfera dhe vera të paktën për një çast do t'ia zgjidhnin gjuhën.

Kështu të tërë ishin ulur. Katarina ndihet e qetë. Askush nuk kishte filluar hapur të vrenjtet apo të thërrasë me zë të lartë. Sukses i madh. Fytyrat janë të eta, cepat e mustaqeve janë të përdredhur lart. Shkëmbehen vështirë me Krasin dhe njerëzisht i buzëqeshin njëri-tjetrit. Këtu edhe atje fillon biseda. Mërmëritja gjithnjë më e fortë i trimëron edhe të tjerët. Nganjëherë, madje, edhe buzëqesh. Tre kamerierë të paguar enden përreth dhe mbushin gotat me verë. Le të fillojmë.

/

Bernardi u përkul përpara; dora e tij e tharë u shtri mbi tavolinë, midis pjatës dhe gotës, ndërsa kokën e ktheu në drejtim të atij që festonte.

“Vollk”, - thirri me një zë irritues. Krasi dhe Bojani u kthyen nga ai. Bernardi ndjeu vështimin e të atit, prandaj i ngriti lart vetullat, para se të përqendrohej tek Krasi. Dikur ashtu e thërrisnin Bojanin, derisa e humbi emrin. Për këtë arsye akoma i vinte shumë keq. Thumbi i Bernardit, pa dyshim i paramenduar, i shkaktoi dhimbje. Tashmë ashtu e thërrisnin Krasin të gjithë, me përjashtim të Katarinës dhe të bijave.

“Po?”

“A nuk të duket se mungon një karrige?”

Katarina e trembur e vështroi, por Krasi e kuptoi se çfarë synonte Bernardi. Buzët e mbledhura në vijë të drejtë, i shtrëngoi; u ngrit dhe solli një karrige nga dhoma pranë. Atë e vuri prapa mbështetëses së vet. Tashmë edhe Katarina e ka të qartë: kapsalliti sytë, tundi kokën dhe menjëherë e ktheu nga Grejsi, e cila i buzëqeshi dhe ia bëri me dorë. Bernardi i kënaqur tundi kokën, kurse Krasi e vështroi gjatë. Një marrëveshje e heshtur po thurej në familje... çështja ishte tepër e dhimbshme dhe nuk ishte e udhës të flitej para miqve. Por Bernardi nuk hoqi dorë.

Ollga vështroi të motrat, që do të thoshte se ato duhej t'i kushtonin vëmendje dhe iu drejtua famullitarit:

“At, a ta kam rrëfyer ndonjëherë ngjarjen lidhur me Andrean?” të tërë të ulur në tavolinë mprehën veshët, kurse Katarina bëri një grimasë të pakëndshme. “Kur e kam takuar nuk ishte as pesëmbëdhjetë vjeçe, dhe mendoj se ishte akoma në shkollën fillore”. Pastaj iu drejtua Grejsit: “Pesëmbëdhjetë, apo jo?”

Grejsi rrotulloi sytë, por nënqeshjen nuk e hoqi nga fytyra.

“Ajo dukej kaq e ëmbël dhe kaq mirë e mbaj mend, tamam sikur po e vështroj tani: kishte flokë të gjata, të dendura, të zinj e me onde, po shikojeni si është tani”. Paraqitja e Grejsit ishte tepër moderne. “Kështu unë po kthehesha në shtëpi nga puna; atëherë ia kishim shitur çifligun kooperativës dhe unë punoja tek “Merkuri”, i cili ndodhej në prag të falimentimit.

Ishte pasdite kur mbërrita në shtëpi dhe nuk ndesha askënd. Vetëm se në dhomën e Andreas dëgjoj: pok, pok pok. Tamam sikur dikush po tundte e shkundte tapetin”.

Alenka ia mbuloi me pëllëmbë veshët Vorancit. Edgari vështron Katarinën dhe rrotullon kokën. Krasi përkulet në drejtim të Milit dhe e porositi t’u thotë kamerierëve se sasia e verës për sot është e mjaftueshme. “Dhe i them vetes, o Krisht, besoj se nuk po m’i rreh dikush fëmijët, madje as vetë nuk e di se çfarë po mendoja në atë çast. Mbase dikush ishte futur në shtëpi, prandaj vrapoj nëpër shkallë dhe kur hap derën...”. Bojani u kollit, Ollga fillon të qeshte dhe zëri i bëhet gjithnjë e më i fort “kisha çfarë të shihja: Andrea ime me këmishë nate, e gjunjëzuar mbi dysHEME vështronte Krishtin e kryqëzuar në qoshe, si në televizor. Në duar mbante një kaish prej lëkure, më duket se ishte i Bojanit, vetëm zoti i madh e di se ku e kishte gjetur. Ai kishte ngjyrë kafe, me një tokëz të madhe argjendi, siç e dini, me një kafkë të gdhendur në të. Bojani dikur kishte dëgjuar muzikë rok”. Njerëzit vështrojnë njëri-tjetrin, kurse ata që ngjarjen nuk e kishin dëgjuar, po argëtoheshin. “Ajo po godiste, o at, me atë kaish; bam, goditi veten, edhe një herë dhe, para se ta kuptoja se çfarë po ndodhte, iu sula dhe ia rrëmbeva kaishin. Ajo e shkreta aq shumë u tremb... saqë i ra të fikët”.

Një qetësi e pakëndshme. Famullitari Meslijer tund kokën: “Po, Ollga, këtë rrëfim e kam dëgjuar”. Por Ollga vazhdon, “atëherë, o perëndi, çfarë mund të bëja? Po ta dërgoja tek doktori, do të më thonin, me siguri, se unë, o perëndi... më falni at, mund edhe të ma merrnin, ju e dini, apo jo? “.....

Edgari mërmëriti me vete “kjo do të ishte një tragjedi”, por Ollga e cila e dëgjoji se çfarë tha, nuk reagoi. “Po, me të vërtetë është e neveritshme, e marr me mend”, tha famullitari. “Nuk ndodhi gjë. E hodha në një kade me ujë, e lava dhe kur erdhi në vete, thoshte se ishte treguar e keqe dhe se tashmë ishte në rregull; e mjera ime, por më pas, o perëndi...” dhe vështroi Alenkën. “Alenka, iu drejtua asaj, hiqja fëmijës thikën nga

duart!” Voranci, i cili po luante me servisin e ngrënies, e la mënjanë me kërkesën e së ëmës. “Atëherë ia ndalova ta godiste veten dhe i thashë se tashmë zoti e dinte se ajo ishte e mirë në shpirt, por nuk e dija se veten duhej ta torturonin vetëm të këqinjtë” dhe vështroi Oliven, “nuk e dija”, pëshpëriti, mbase do të kisha bërë mirë sikur ta kisha lejuar”.

Edgari u kthye nga Grejsi dhe tha “e tmerrshme”, kurse ajo e vështroi e qetë Ollgën.

“Ah, moj mama, mos u bëj merak, se ndodh nganjëherë”.

Të gjithë të ulur në tavolinë vunë buzën në gaz, madje edhe plakushi Meslijer u detyrua ta frenoi të qeshurën me kollitje. Ndërkohë Ollga bëri kryqin, vështroi të motrat, ua bëri me shenjë që të bënin kryqin dhe ato e dëgjuan.

“Njëqind dreqër e hëngshin, Ollga, shpërtheu Bojani, madje edhe ato të dyja i ke bindur të bëjnë kryq për budallallëqe, gjë që nuk e kisha menduar se do ta shihja dikur”.

Atë, e korrigjoi Alenka.

Po në atë çast Bojani u ngrit në këmbë, “djali im sot mbush pesëdhjetë! Por as këtë”, dhe e tundi kokën në drejtim të Alenkës, “nuk e kisha menduar se do ta arrija ndonjëherë! Por jo se nuk kisha besim se djali do të arrinte te pesëdhjetat. Hej, ai do të arrijë edhe njëqind, edhe dyqind, ndërkohë që për vete kisha qenë i bindur se nga jeta do të largohesha shumë kohë më parë. Ja shikonani ne, sot, Vollkovët, të mbledhur këtu. Këtë rast do ta shfrytëzoj, sepse jam i detyruar ta bëj; kush e di se kur do të kemi rast tjetër, madje, nëse me të vërtetë do të na krijohet më një i të tillë. Nuk e di, shpresoj, mbase edhe jo, ha-ha- ha!” Pastaj u përkul në drejtim të Milës, e dëgjon dhe tundi kokën.

“Po shfrytëzoj rastin për t’ju thënë, sepse emrin tashmë ma kanë ndryshuar, se përsëri jam pagëzuar, pothuajse kam rilindur. Riti u krye të dielën, por askush nuk erdhi, me përjashtim të Grejsit tim të shtrenjtë dhe Edgarit”. Ollga i kishte gjetur në sënduk ftesat, i kishte grisur dhe hedhur në plehra.

“Pagëzimi u krye i kapur për dore me priftin Bodmal, pranë

Savës, te ujëvara që si në pasqyrë vështron jetët tona të shkurtra, pa vlerë, të cilat përcëllohen nën diellin e natyrës. Ai që një rit i bukur, i pastër, apo jo?” dhe u kthye në drejtim të Grejsit e të Edgarit, të cilët e miratuan me kokë, “tashmë kam rilindur, nën një diell të ri, me emër të ri, ha-ha-ha! Po ju prezantohem, e kam ndryshuar lëkurën e ujkut, nuk quhem më Bojan, emri im është”, dhe kollitet, “Korbi që kullot në bar, në kapërcyellin midis jetës e vdekjes, kurse ju jeni dashuria ime. Ju dua, por kam edhe diçka tjetër”. Ollga bëri kryqin, më pas edhe motrat. Famulltari Meslijer i përcjell një vështrim të trishtuar. Bernardi qesh, Alenka psherëtin, Krasi vështron para vetes, “kam dashur t’ju them edhe, por, ah, tashmë... e harrova! Dhe ja, të gjitha të mirat i uroj Krasit... Vollkut tim, ta marrë e mira!”

Gotat ngrihen dhe boshatisen; kamerierët i vijnë rrotull tavolinës. Korbi vazhdon që qëndrojnë në këmbë.

“Aha, po, kam edhe diçka! Edhe panjat, edhe lisat dhe gështenjat të urojnë të gjitha të mirat. Kras... Vollk! Molla, që ndodhet jashtë, disi u vrenjt; ajo thotë se sa herë që këtu bëhet ndonjë festë, fëmijët torturohen. Trungun tashmë e ka tërësisht të krasitur, kështu që, ju lutem, nëse është e mundur, sot ta lini të qetë”.

E qeshura dashamirëse i kthen plakut dinjitetin. Madje edhe Ollga vë pakëz buzën në gaz. Korbi u ul. Mjekra i zbriti mbi pjatë, kurse Stoja, pa rënë në sy, e përfshiu në përqaqimin e vet.

“Alenka, hiqja fëmijës thikën nga dora!”

Tek veshi i Olives afrohen buzët e Grejsit e cila ia sqaron se çfarë po ndodh. Fytyra e saj tregon hapur zemërimin dhe neverinë. Kur Olive e fshikullon me vështrim Bernardin, ai në mënyrë shprehëse lëpin buzët. Edgari dhe Alenka druhen të vështrojnë njëri-tjetrin (vazhdon t’u vijë turp që dikur ishin puthur; ata i kishte parë Bernardi dhe ua ishte treguar menjëherë të gjithëve). Gjenerali Glloboçnik në cepin e vet të tavolinës tregon një shaka, kurse Krasi kap vetë fjalët... “sepse tashmë të gjitha ishin të zëna”. Të tërë u shkrinë së qeshuri.

Korbi, që i adhuron shakatë, pyet çfarë, çfarë, çfarë dhe kur Stoja, së cilës shakaja nuk i ishte dukur aspak për të qeshur, ia përsëriti, Bojani shpërtheu në një të qeshur kumbuese, të cilën ia njihnin të tërë. Një kalimtar i rastit pa problem do ta kishte ngatërruar me ndezjen këmbëngulëse me dy kohë, por pa sukses, të një motori. Mira dhe Mina ishin të qeta; Mila me Alanin po mërzhiteshin; vogëlushja Po i ankohet së ëmës se i dhemb stomaku, kurse Stoja i përkëdhel kokën. Vjehrra e Krasit, e shoqëruar nga kollitja e Meslijerit, po zgjatej me sqarimin e përparësive të mjekësisë alternative. Voranci, i cili për të tretën herë u detyrua të lëshojë thikën, u kthye nga tetoja Grejsi.

“Teto!” ajo nuk e dëgjoi. “Teto Andrea!” Mamaja i pëshpëriti diçka në vesh. “Teto Grejs!” Ajo, që vetëm tani e dëgjoi, por që në çdo rast i kthente përgjigje, e vështroi dhe e pyeti: “Çfarë ke, ëmbëlsirë?”

“Xhaxhai Berdo”, ashtu e thërrisnin Bernardin, “ka thënë se të pëlqen të lëpish peshkun e pabërë”.

Alenka ia mbuloi gojën (dhe i pëshpëriti në vesh... jo të pabërë, por të pa gatuar). Shumica e atyre që e dëgjuan u rrëqethën. Alani dhe Mila u vështuruan dhe ia dhanë të qeshurit. Korbi përsëri pyet çfarë, çfarë dhe kthehet nga Stoja, e cila rrudh supet.

“E ka thënë këtë?”, e pyeti Grejs. Voranci, duke mbajtur dorën tek buzët, miraton me kokë. “Po, me tërë mend më pëlqen!”, iu përgjigj, “a e di sesi bëhet?”. Voranci zgurdulloi sytë. “Në fillim peshkut i fut gishtin në gojë, mundet edhe dy dhe e shtyn thellë e më pas...”

“Tani do të na shërbehet darka”, shton Kراسi.

Mira dhe Mina me hundën e ngritur lart vështrojnë teton. Voranci i shmanget pëllëmbës të së ëmës dhe thotë, “phu!”

“A dëshironi peshk?” i pyet Edgari.

“Jo, dua bërçollë” - ia ktheu Katarina dhe pak më vonë i bashkëngjitet së qeshurës që shkatoi pyetja e Edgarit.

Krasi ngrihet dhe ua bën me shenjë kamerierëve që të fillojnë të servirin darkën. Ngriti gotën dhe e vështroi: njerëzit prisnin që të fliste. E kishte mësuar tekstin përmendësh, por tashmë fjalët i kishte harruar. Katarina me dorë kalimthi e prek në ijë. Ngriti kokën dhe vështtrimin ua drejton të pranishmëve në tavolinë; vë buzën në gaz, drejton trupin dhe dallon mustaqet e gjeneralit. Fjalimin si për dhuratë ia kishte shkruar një ish sekretar nga ministria. Në xhep e kishte të shtypur në një fletë letër. Dorën e drejton tek ajo, por ndalet; nuk dëshiron të veprojë ashtu. Kollitet.

“Tolstoj”, dhe zëri i ashpër u përhap si fishkëllimë; u kollit edhe një herë, kapsalliti sytë dhe ngriti volumin e zërit, “Tolstoj në fillim të një romani ka shkruar se të gjitha familjet ngjasojnë njëra me tjetrën”, hapi sytë, “po, të gjitha familjet e lumtura i ngjajnë njëra-tjetrës dhe se të gjitha janë njëlloj të lumtura. Gjithashtu edhe çdo familje e palumtur është e tillë në mënyrën e vet. Familja jonë, sigurisht, ka të ngjarë që si çdo tjetër, ka pasur pjesën e vet në sukseset dhe mossukseset e saj dhe, mbase, secili prej nesh, për aq sa njohim, do të pohonte për veten se e kishte kaluar mirë, por të tjerët do ta mëshironin”. Ndryshe ishte shkruar dhe në atë paragraf njerëzit duhej të kishin qeshur. “Mirë ndihem, ç’është e vërteta, nuk kam pasur arsye të ankohesha. Por nuk desha as të thosha se jemi familje e palumtur, siç do të kishte dashur dikush të mendonte, sepse si familje jemi plotësisht unikale dhe lumturia jonë do të dukej plotësisht e pazakontë, por që nuk do të thoshte se...”. Vështroi prindërit. “Le të themi, shikojeni, tashmë kjo është lumturia, ashtu siç e tha babai, sepse të tërë jemi këtu”. Fjala i ngeci në fyt, prandaj iu desh të pinte një gllënjë, “se këtu janë edhe nëna, edhe babai, edhe vajzat e mia me gruan, edhe vëllezërit, motrat, edhe të tërë ju, të dashur miqtë e mi dhe lumturia nuk është gjë tjetër, përveç se...”. Uli kokën dhe shtrëngoi nofullat, “ah ja befsha, shikojeni, nuk është as e rëndësishme se çfarë familje jemi, sepse familje të lumtura e të palumtura nuk

ekzistojnë. Ne jemi vetëm njerëz që njeri-tjetrit i kemi krijuar jetën, ndonëse këtë nuk kemi arritur ta nxisim deri në fund. Nëse edhe më tej jemi në gjendje të gjithë bashkë të ulemi në tavolinë, atëherë diçka do të thotë, qoftë lumturi, apo diçka tjetër... në atë kuptim; po, kështu është; faleminderit që keni ardhur dhe gëzuar!”.

Me fytyrë të mallëngjyer (apo, duke u shtirur) në mënyrë ritmike bashkohen pëllëmbët. Ollgës iu kujtua se do t'i duhej bekimi, prandaj vështroi famullitarin i cili në heshtje bekon ushqimin dhe e përshëndet me kokë. Meqenëse nuk e kërkon nga askush tjetër, Bernardi me mirësjellje i kërkon teto Svetllanës që t'ia copëtojë bërçollën. Atëherë plotësisht e skuqur që është në gjendje ta ndihmojë, ajo ia plotëson dëshirën.

Hanë pothuajse në heshtje të plotë.

/

Mila është njëzet vjeçe. Krasi, babai i saj ka insistuar të studiojë për drejtësi, në fillim në mënyrë pasive e më pas me ngulm, kështu që me këtë rast u regjistrua, pa qenë e vetëdijshme se vendimi nuk ishte i saj. Ajo ishte e hapur për idetë, prandaj në faksin për të pa ndonjë problem u evidentua si një qenie kontradiktore, gjë që ndodh shpesh. Mila kishte krijuar bindjen se shumica e njerëzve janë kafshë, ndaj të cilëve duhet një dorë e fortë. Për vete, në raport me ligjin, ruante një hapësirë mjaft të manovrueshme.

Ngrihet nga tavolina dhe i shkel syrin Alenit që ta shoqërojë. Aleni është shtatëmbëdhjetë vjeç. Kafka e tij akoma në pubertet nuk e ka kapërcyer përmasën amorfe të fytyrës dhe e ka plot me puçrriza, megjithatë duket simpatik. Mila dhe ai merren vesh mirë. Bashkë kalojnë përmes kuzhinës, në të cilën po rrinte ulur kamerieri që i pëlqente Milës.

”A po vjen të tymosim?”

”Nuk e pi duhanin”, - ia ktheu kamerieri.

“S’prish punë, hajde pak me ne; a ke qenë lart?”

Alani i buzëqesh. Kamerieri ngrihet dhe i drejtohet:

“Unë jam Boruti”.

“Alani dhe Mila”, i përgjigjen ata.

“Gëzohem!”

Nëpërmjet shkallëve prej druri ngjiten në papafingo. Atje kishte shumë dyer të mbyllura, ndërsa njëra e hapur plotësisht të shpinte në një dhomë tërë pluhur, ku të merrej fryma, plot me mobilie të dikurshme dhe një kuti me vjetërsira. Mila hap dritaren, kamerieri Brut nuk di ku t’i drejtojë duart, kurse Aleni gërmon nëpër kuti dhe gjen një pirg me botimin e vjetër të gazetës “Komunisti”.

“Më jep një fletë”, - i drejtohet Mila.

Aleni e shkëput nga mesi dhe ia jep Milës, e cila e palos përgjysmë dhe më pas fut dorën në gji përmes hapësirës së bluzës. Nga recipeti nxjerr një qeskë plastike, në të cilën ka një masë bari. Aleni qesh, kurse kamerierit nuk i erdhi mirë.

“A e ke provuar”

Pret përgjigje.

“Po, e kam bërë, ndërsa tani punoj; mendoj se, duke qenë në punë, nëse shefi do ta merrte vesh, do ta menderoste fare. Ai i njeh pleqtë e mi, kështu që nuk e di si të them; mendoj se më mirë është të kthehem i poshtë.”

Aleni dhe Mila vështrojnë njëri-tjetrin.

“Pa potere, plako”, thotë Aleni, kurse Mila, pasi i shkel syrin, shton, “jo, seriozisht e kam, ti si të duash, por mendoj se nuk ka ndonjë problem, ne të dy nuk kemi për t’ia thënë askujt”.

“Po, tashmë e di, megjithatë, më mirë do të ishte që të mos vazhdojmë”.

Ndërkohë, nuk lëviz nga vendi. Mila e grimcon topthin dhe nga xhepi nxjerr kutinë me cigare, shkëput prej saj njëren, e lag me pështymë e hap përmes dhe e derdh duhanin midis barit. Gjatë kësaj kohe Aleni nga një fletë e gazetës “Komunisti” sajton një filtër. Mila mban në xhepin tjetër letër cigaresh. E merr, hedh në të përzierjen, rrëmben filtrin dhe me disa lëvizje

të shpejta sajón rulón. Ajo e vë re sesi po e vështrohte Boruti, ndërsa zgjaste gjuhën dhe e lagte me pështymë cigaren; më pas e lëpin edhe një herë edhe pse nuk ishte e nevojshme.

”A ke çakmak?”

Aleni e nxjerr nga xhepi dhe ia ndezi asaj para hundës. Shtëllunga e tymit u drejtua nga dritarja. Boruti përkulet mbi parvaz për të parë nëse dikush ishte poshtë. Nuk kishte njeri. Shpreson se nuk do t’i pikasin dhe vazhdon të mendojë se do të ishte më mirë të largohet. Aroma, ç’është e vërteta, është e mahnitshme, por e fortë dhe pakëz e dallueshme. Kur Mila ia ngec në dorë cigaren e ndezur, tri herë e thith me shpejtësi dhe ia dorëzon Alenit, por kamerierit i vjen keq që e kishte thithur. Sytë i rrudhen dhe e ndien sesi e bardha e tyre është skuqur dhe i duken vetëm bebëzat. Cilido menjëherë do ta kuptonte se çfarë kishte bërë; kolegët do të njoftojnë shefin, si mjeranë të mallkuar që ishin, kurse vetë ky i fundit do t’ia tregonte të atit, sepse është një kopuk i poshtër. Si pasojë atë do ta flaknin nga shtëpia për të jetuar në rrugë. Fëmijë të mallkuar të feudalit dhe në tërësi, bija të rrezikshme, që gjithmonë krijojnë probleme.

Diçka u përplas pranë derës; dëgjohen hapa dhe Boruti shtrihet përmbys mbi dysheme.

/

Vështirë ishte të thoje se kush i kishte zgurdulluar më shumë sytë, Magda apo Svetllana. Goja u hapej dhe të dyja qetësisht tundin kokat, “Oho, jo, këtë jo, Ollga, këtë... këtë në asnjë mënyrë”.

Ollga nuk e di nëse duhej të shtihej si viktimë, apo t’i detyronte me zor, prandaj përkundej midis dy sekseve.

“Motra! Sikur të dyja ju ta dinit se çfarë kam qenë e detyruar të duroj në atë familje. Çfarë poshtërimesh dhe sa turpe! Nëse keni sadopak dashuri, nëse akoma ndjeni diçka ndaj motrës suaj, që ju ka rritur, që ju ka hekurosuar rrobat dhe ju ka larë pelenat, nëse qoftë edhe për diçka jeni mirënjohëse ndaj meje, atëherë më dëgjoni”.

Kishte heshtur njëzet vjet me radhë dhe e kishte zbutur epërsinë, por nuk i ishte dukur me vend që të theksonte faktin se nga kjo krahinë e humbur ishte arratisur, që në mundësinë e parë. Ato u zverdhën në fytyrë.

“Por”, “Po”, Ollga, por...”, “Nuk mundemi”, “Jo, me tërë mend këtë”, “Si mund të lutesh për diçka të tillë?” “Vallë, a nuk i ke falur?” “Unë nuk dua, nuk mundem”, “As unë”.

Pas ngrënies, nën pretekstin e gjallërimit të kujtimeve për të atin, Ollga i thirri në tarracë. Ajri i alpeve në mbrëmje freskon të gjitha skutat e rrahura nga dielli. Tashmë ishte freskuar tepër. Ollga lidhi shaminë në kokë; motrat i kishin lënë pulovrat e veta në tavolinë dhe ndjenin të ftohtë. Në ajër qarkullonte një duhmë e çuditshme.

“Magda, Sveja, ju lutem, a ju kam kërkuar ndonjëherë diçka? Kam ardhur tek ju për arsye të këtij rasti dhe ju lutem të më ndihmoni. Mos vallë ju kam mërzhitur çdo ditë me ndonjë kërkesë, apo lutur vazhdimisht? Djali im ka mbushur të pesëdhjetat; a është e mundur të vë mbi këtë ndonjë dëshirë tjetër?”

Ollga qëndronte para derës që të mos i lejonte të largoheshin. Ajo i shihte sesi dridheshin

“Po, por çfarë do të thonë”, - mermëriti Svetllana.

“Çfarë do të thonë? Vallë, përfundimisht, a ka bërë dikush diçka për mua, për këtë jetimë të përbuzur? A ka treguar kush se më do, vallë, a nuk e shihni, o motrat e mia, se në çfarë dëshpërimi jetoj? Unë jam e detyruar të mbështetem tek ju, nëse dua që dikush të tregoj se e ha merakun për mua!”

Fjala e fundit e inkurajoi Magdën.

“Po, që ta dish Ollga, duhet të ndihmosh vetveten. E përse atëherë ti nuk vepron kështu?”

“Sepse mendoj diçka plotësisht tjetër”, ia ktheu Ollga dhe hodhi vështrimin në drejtim të cepit të pyllit. “Shikoni, nëse do të ndihem mirë, ju lutem, javën e ardhshme do t’ju shpie në Rijeka”.

“Në Rijeka? Nuk po të kuptoj...”.

“Po në Rijeka të Kroacisë; do t’ju shpie të shtunën në mëngjes, atje do te hipim në anijen “Pulëbardha” dhe do të lundrojmë në të përreth Istrës dhe Portorozhit.

“Në anijen “Pulëbardha”? “Po ajo është...”, psherëtinë në të njëjtën kohë, “anija e Titos?”

Sytë iu shkëlqyen dhe Ollga nënqeshi me dinakëri.

/

Qëndrimi në këmbë i rëndoi fëmijët. Korbi papritur lëvizi drejt rrethit të të mençurve, të përbërë nga Edgari, Katrina, Olive dhe Grejsi. Hëpërhë fëmijët u sollën mirë. Pyetjet e tyre ishin naive. Voranci ishte kaq i ëmbël, sa që të vinte shumë keq që ishte i sëmurë. Ai ruhej se mos përplasej gjëkund. Ku ishte zhdukur Po-ja?

Alenka priste me thikë një copë mish dhe ëndërronte. Çdo minutë shkundej nga dremitja dhe me vështirim kërkonte Vorancin. Gjithçka ishte në rregull. Me zë të ulët i drejtohet kamerierit i cili i kaloi pranë. “Po ku është Boruti?” “Para pak shkoi diku me atë vogëlushen”. “Ooo!”

Meslijerin dhe Bernardin i lidhte ekonomia. Në prag të luftës Bernardi fitoi para, duke kërkuar dhe shfrytëzuar vrimat në ligjin për doganat. Bridhte nëpër botë, duke blerë lirë, ndërsa në atdhe i shiste shtrenjtë; asgjë e tmerrshme, këtë mund ta bënte kushdo, nëse do të ishte i interesuar. Rritja fillestare e kapitalit dhe favorizimet që pasuan bashkë me të (para së gjithash rritja e menjëhershme e vëmendjes së pjesëtarëve të familjes), e bënë grabitqar, mirëpo mungesa e fantazisë në punët e biznesit, e mbajti pangopësinë e tij në nivele normale, derisa shpërtheu lufta.

Edhe njerëzit pa fantazi, me fjalë të tjera, e dinë se gjatë luftës mund të fitosh tmerrësisht shumë. Vëllain e kishte në postin e ministrit të mbrojtjes; dispononte njëfarë kapitali e përse të mos i ecte për mbarë? Menjëherë iu përvesh traditës fisnike familjare të shitblerjes së armëve. Por shpejt e kuptoi

që nuk i mjaftonte kapitali fillestar. Praktikrat e kushtueshme korruptive, paratë për sigurimin e rezervave dhe mijëra shpenzime variabile e të paparashikuara, ia shteruan paratë, më parë se amerikanët të sillnin naftën. Sipas këshillës së mamasë i vajti për vizitë famullitarit.

Konkluzioni ishte se famullitari Meslijere kishte administruar jashtëzakonisht mirë pasurinë e kishës. Bernardi nuk e dinte nëse ky fakt shprehej në druajtjen Luterane ndaj zotit dhe frikën nga shpërdorimi, apo nga koprracia e zakonshme, sepse kisha kishte pasur edhe kishëza të parregullta, por asnjëherë nuk ishte zbuluar fakti se famullia Bodiçava notonte në para.

Në fillim famullitari u mbrojt, mirëpo nga dita në ditë Bernardi e mërzhiste me idenë si famullia më e mirë në botë, me problematikën sociale të zonës të zgjidhur, me strehën për jetimët, me qendrën kulturore për të rinjtë. Por edhe siç thuhej, me injeksionin e parasë në zemrën e të gjithë besimtarëve, të cilët para shkëlqimit tokësor të fytyrës së zotit janë të detyruar ta kuptojnë biblën më të përulur. “Si mund të besojnë tek zoti, nëse fitojnë më tepër se Ai?”, e pyeti.

Tashmë sot, pas dhjetë vjetësh, kisha ka dy kambana. Bernardi dhe Meslijeri rrudhin sytë me dinakëri.

/

“Si i duket Olives, Sllovenia?” e pyeti Edgari. Grejsi dhe Oliva prej dhjetë vjetësh jetonin në zonë autonome Ost-Berlin. Qëndrimi prej më se një jave ne atdheun e Grejsit u konsiderua si pushim vjetor. Një uikend e kishin kaluar në mal, një tjetër në breg të detit, ndërsa tashmë flinin në çiflig, në pjesën e ndërtuar të Edgarit.

“Thotë se është e bukur, pa andralla dhe e qetë. Madje më tepër se ç’duhet për shijen e saj. Mbase edhe për shijen time. Por, megjithatë, bukur është të vish në shtëpi. Olives ia hoqën trashëgiminë, kur akoma ishte adoleshente; unë e solla me vete për të parë sesi mund të kishte përfunduar edhe më keq”.

Nënqeshje e njerëzishme. “Për Krasin ka shumë rëndësi

fakti që keni ardhur të gjithë këtu”, thotë Katarina.

“Ah, e di që njeriu i cili është i martuar duhet të tregohet tolerant ndaj partnerit të vet, i përgjigjet asaj Grejsi, por me Krasin të tërë këtu të pranishëm jemi rritur. Kështu që do ta kesh të vështirë ta përfytyrosh në një dritë tjetër. Për të është diçka rutinë që ne kemi ardhur, por do të tërbohej sikur të mos e kishim bërë”.

Katarina përpiquej të krijonte njëfarë shprehje mospranimi në fytyrë si “nuk e miratoj”.

“Nuk e di, Grejs”, i thotë Edgari, “kohët e fundit Krasin ka ndryshuar shumë”.

“Qëkur kanë humbur?”

“Qëkur është larguar Mitja”.

Katarina e trembur shikon përreth. Askush nuk po e dëgjonte.

“Po çfarë ka ndodhur me të?” e pyeti Grejsi, “e kam fjalën, ku ndodhet Mitja, a e di kush? Cilindo që të pyes, do të më rrëfejë një ngjarje tepër të paqartë. Po e shoh se këtu kjo temë është tabu”.

Katarina vajtë tek e ëma dhe i lutet që të mos e mërzisnin njerëzit me ndërhyrjet e tyre. Olive vështrohet përmes dritares, kurse Edgari u ndal pranë Grejsit.

“Terrori i Krasit ndaj të birit ka sjellë frytin”, thotë Edgari.

Korbi afrohet dhe vë duart mbi supet e tyre.

“Si jeni?”

“Mendoj se nuk e kam të qartë, a është në burg apo diku?” pyet Grejsi.

“Akoma më keq”, thotë Edgari dhe kthehet nga i ati.

“Mirë jemi, gjithçka përballohet, gjë që në njëfarë mënyre konsiderohet sukses, apo jo?”

“Oho, në mënyrë absolute, thotë Korbi, Vollkovët e morën pjesën e vet të bërçollës dhe të tërë janë të kënaqur. Grejs, a e di se që prej pesë vitesh nuk ha mish?”.

Grejsi ia fërkon barkun.

“Po, e shoh se disi ke ndryshuar. Po çfarë ke ngrënë?”
 “Kuzhinieri ka përgatitur bërxa prej soje, gatim i vërtetë.
 Dhe papritur nga asgjekund shfaqet Po-ja dhe e tërheq të
 atin nga pantallonat.
 “Çfarë ke, vogëlushe?”
 Më gisht i bën shenjë dhe Korbi me vështirësi përkulet.
 “Aleni dhe Mila janë në papafingo”.
 “Vërtetë”
 Po-ja i pëshpërit, “po tymosin!”
 Korbi ngre vetullat lart, kurse vajza e tërheq nga dora dhe
 e merr me vete.
 “Ç’do të thotë, akoma më keq?”, e pyeti Grejsi.
 Edgari psherëtin.
 /
 “Vollk”.
 “Gjeneral”
 Krasi u ul në cep të tavolinës. Në kurriz ndien tensionimin
 dhe nuk çlirohet dot.
 “Ju faleminderit, që keni ardhur!”
 “Ishte kënaqësi. Madje Soçën nuk e kisha parë të paktën që
 prej një dhjetëvjeçari. Nuk desha ta humbisja këtë shans. Ajo
 është e mahnitshme.
 Krasi vë buzën në gaz.
 “Vajza e shpejtë e maleve!”
 “Ju lutem?”
 “Gregorçiq, a është kështu?”
 “Po kush na qenka ai?”
 “Nuk ka rëndësi, një poet”
 Gjenerali qesh me të madhe.
 “Poet?”
 Krasi përpiket që pamjen e gjeneralit ta imitojë në fytyrën
 e vet.
 “Si i keni punët në shtab? A është ministri i ri, si e kishte
 emrin, Gobec, më pak i ashpër se unë?”

Gjenerali menjëherë u bë serioz dhe pëllëmbën e lëshon me forcë mbi tavolinë.

“Një kopuk i mallkuar e i paaftë është ky Gobeci. Por mos e përfol andej-këndeje. Momentalisht gjërat janë mjaft të tensionuara; ti e di sesi është kur ndryshon garnitura, qafa fillon të të kruhet”.

“Po si është gjendja në ushtri?”

“Ha,ha,ha, një shaka e vogël, asgjë e re. E çfarë mund të na bëjnë? Poshtë mund të na dërgojnë, në njësi ushtarake, ti këtë e di”.

“Po çfarë ndodhi me atë helikopterin?”

“Më cilin helikopter?”

“Dhjetë në të kanë gjetur vdekjen”.

“Fatkeqësi! Po nga e ke marrë vesh?”

Atij ia kishte treguar Bernardi.

“Akoma mbaj miqësi me njerëz atje, gjeneral”.

“Thuaju atyre njerëzve ta mbajnë gojën mbyllur, sepse në fuqi janë kontrollet dhe atyre nuk u bën aspak nder, nëse gërmon për të marrë informacione”.

Krasi mundohet ta zbusë situatën.

“Kisha menduar se kjo nuk përbën ndonjë sekret”

“Gjithçka është sekrete, Vollk. Jemi në luftë”.

Krasi hodhi vështrimin mbi tavolinë. Bernardi dhe famullitari fshehurazi qeshnin, kurse babai kishte vajtur diku me Po-n. Katarina rrinte ulur pranë së ëmës dhe dukej e trishtuar. Ajo nuk po u kushtonte vëmendje as së ëmës dhe as tetove. Edgari vështronte Krasin, ndërkohë që bisedonte me Grejsin. Ajo askujt nuk i kishte thënë asgjë, Binjaket vraponin rreth e qark.

“A po përparon operacioni Ekuator?”

“Vollk, nuk ma mori mendja se për këtë do të më thërrisje”.

Krasi psherëtin.

“Të më falni, gjeneral, por kam qenë i pranishëm kur sapo kishte filluar. Në krye të kontingjentit tonë kam qenë tetë vjet

dhe të tërë çështjen e njoh nga brenda e nga jashtë. Për shumë nga sukseset jam personalisht përgjegjës, kështu që nuk e kuptoj përse u dashka konsideruar e pazakontë, nëse vazhdoj akoma të interesohem, të paktën të marr vesh se ç'po ndodh! Veçanërisht kur tani 250.PEHB po i afrohet gjithnjë e më tepër luftimeve”.

Gjenerali u vrenjt, me buzë përsëriti 250, 250, 250 dhe atëherë vështrimi iu kthjellua. Pastaj njëren dorë ia hedh në sup Krasit.

“Të kuptoj, Vollk, mos kujto se nuk të kuptoj. Gjithmonë kam pasur kënaqësi të punoj me ty. Asnjëherë nuk kemi pasur ndonjë keqkuptim dhe këtë fakt e vlerësoj tek cilido person. Por sistemi është i tillë që... ah, por ç'të të them, kur edhe vetë e di fare mirë sesi funksionon, sepse je njeri nga drejtuesit. Por thjesht nuk ke më të drejtë të përfshihesh dhe pikë. Ti nuk ke përse të shqetësohesh PEHB 250 nuk do ta shohë më frontin. Ata i kemi në shpinë, sigurimin, antikontabandën, më duket se fola si shumë.

“Mjaft ke folur, të faleminderit”.

“Me tërë mend, për këtë më ke thirrur?”

“Ka të ngjarë”.

Ollga u fut me të motrat, të cilat menjëherë u sulën drejt karrigeve të veta dhe veshën pulovrat. Kishin mërdhirë, por faqet u ishin skuqur. Ollga ia bëri me dorë Krasit.

“Jashtë të pret postieri”, i tha ajo.

Krasi me kokën e përkulur ndahet nga gjenerali dhe i drejtohet së ëmës.

“Ç'postier?”

Ai vështroi përmes xhamit qorr të derës dhe dalloj siluetën e një uniforme të kaltër që po mbështeste motoçikletën tek pema jetime e mollës. Torbën e kishte hedhur krahëve, kapelen në kokë, ndërsa në dorën e zgjatur mbante... diçka, që nuk dallohej mirë. Më e mundshme duhej të ishte një zarf, me të cilin po endej në rrugicën me zhavorr pranë derës së hyrjes. Krasi u kap

pas dorezës së derës, i mëshon asaj fort, saqë krahu i sforcohet shumë dhe gishtërinjtë i zbardhen, sepse i tërë gjaku i sulet diku pranë stomakut.. I mëshon dorezës dhe e ngre, duke e detyruar veten që pështymën ta përcjellë poshtë; ndjen një avull në mushkëri dhe pulsi, bam, ngjason me marshin e plogështuar. Paralel me hapat e postierit, bam, masa pas kokës ngjishet nga zëri gërricës i së ëmës, e cila fare ngadalë troket gjuhën tek dhëmbët. Bam, ndien përplasjen e këmbëve të binjakeve që vrapojnë, duke qeshur tmerrësisht fort. Bam, Bernardi dhe Meslijeri e përshëndesin, ndërkohë që xhami qorr plas me zhurmë, copat shpërndahen nëpër dysheme dhe dera hapet.

“O Perëndi, çfarë ndodhi kështu?” pyeti postieri.

Të tërë vështrojnë Krasin, i cili gati sa nuk e shkuli derën nga vendi dhe më pas e përplasi kaq fort prapa, saqë xhami u thye. Zarfin ia rrëmben nga duar postierit.

“Për mua është?”.

“Po, zoti Vollk”.

Krasi i kthen shpinën dhe postieri i hutuar tërhiqet në hije. Më vonë do t’u rrëfente shokëve të vet sesa idiot ishte ish ministri: “Unë desha edhe ta përgëzoja”, do të shtonte ai e do të paguante rundin.

Në zarf ndodhej një biletë treni. Ollga vështroi mbi shpatullat e tij. Biletën ai e ktheu brenda dhe as nuk e kontrollloi mirë.

“Ç’është ajo”

“Asgjë”, ia ktheu Krasi, “dikush do të këtë bërë shaka”.

/

Pëllëmbët nuk bëjnë dobi. Aleni dhe Mila gajasen pranë kamerierit të alivanosur.

“Mendon se është mirë?”

“Po, po, e pe sesi e humbi toruan; çfarë stresi, le të presim edhe pak”.

Njëri pi duhan, tjetri e godet lehtë me pëllëmbë në fytyrë, pastaj ndërrohen.

“A i ke parë ato të dyja?!”

“Cilat? E ke fjalën për motrat e gjyshes?

“Po, të Ollgës”.

“Sa të çuditshme”

“Plotësisht”

“Njëra para pak, kur ndodheshim jashtë, po rrinte ulur në tavolinë. Ndërkohë telefoni i Berdit, që e kishte lënë diku në tavolinë, filloi të vibrojë. Ajo e vështroi dhe ktheu kokën për të parë nëse dikush po shihte se çfarë po ndodhte”. Mila filloi të qeshte, “por askush nuk e vinte re, ndërkohë ajo vazhdonte ta vështronte, pakëz e habitur, por edhe e tërhequr. Unë po e shihja i përqendruar dhe pas pak ajo vuri dorën mbi të dhe, të betohem, goja iu hap, ishte mjaft simpatike. Pastaj edhe një herë vështroi rreth vetes, e entuziazmuar rrëmbeu telefonin”, Mila zgurdulloi sytë, “dhe e mbështeti në mjekër e tëra e ngazëllyer”.

U dëgjua një e qeshur konfuze.

“Isha njëqind përqind e sigurt se do të thoje që e ka futur midis këmbëve, ose diçka të tillë”.

“O,uuuuuf!”

Vazhdon e qeshura.

“Ta ngordhësh!”

“Apo s’është e moshuar”, i thotë Mila. “Menjëherë u sul tek Grejsi”.

“O-awkwaaaaavrd”

“Mundet të mos jenë parë që prej pesë vjetësh”

“Më fal, por gjyshja jote është plotësisht e lajthitur”.

“E kush nuk është sot?”

“Të dyja ne jemi të shtruara”

“Le të themi, edhe Edgari, ndonëse nganjëherë shfaq energji negative”

“Edgari është njëfarësoj, pranoi Aleni, kurse Oliva është një qejflije e vërtetë”.

Mila miraton me kokë, “mirë duket, por a ia ke parë duart?”

“Një zë më pëshpëriti se diçka këtu bie erë”.

Korbi nxitoi drejt dhomës, duke zvarritur pas vetes Po-n.

Mila e fshehu cigaren në pëllëmbë.

Aleni i tund kokën me idenë që të mos bëhet merak.

“Tungjatjeta, gjysho!”

“Mila, bijo, po kush është ky?”

“Kamerieri, ia kthen Aleni, është pakëz i lodhur”.

Qeshin.

“A është mirë?”

“Besoj që po!”

Korbi vendos duar mbi gjunjë dhe vështron Po-n, e cila, në mënyrë provokuese vështron të vëllain.

“A dëshiron t’i sjellësh djaloshit një gotë me ujë, sepse nuk e ndien veten mirë?”

Po miraton me kokë dhe largohet.

“Hajde, jepini plakut Korb pakëz ajër të pastër”.

“Gjysho!”, thirri Mila dhe vështron Alenin, i cili ia miraton me kokë dhe vë buzën në gaz. Me dorën që i dridhet ajo i afron gjyshit cigaren e ndezur.

Korbi e merr, e thith fuqishëm dhe me atë zërin e pakëndshëm, që krijohet kur njeriu e mban tymin në mushkëri, por që nuk dëshiron të heshtë, thotë.

“Ç’po ndodh kalamaj, kujtoni se keni bërë ndonjë zbulim? Unë e kam provuar ndërkohë që yt atë ndodhej në vezët e mia”

Mila shtrembëron fytyrën. Nga goja e Korbit del një shtëllungë në formën e vezës.

“Më fal, e dashur, sepse kur pi pakëz, gjuha më trashet. Pas kësaj përsëritjeje me cigare, do të ndihem më mirë”.

Nga kati i poshtëm dëgjohet zhurma e xhamit të thyer. Korbi dhe Aleni ngrihen në këmbë dhe të shqetësuar theksojnë: “Po-ja!” Babai i kthen të birit cigaren, sulet drejt derës dhe gati sa nuk përplaslet me të. Vajza solli ujin.

“Çfarë ndodhi?” e pyeti Korbi. Alani mblodhi supet dhe i ofroi Milës cigaren që po digjej.

“Vëllai Vollk theu derën”.

Mila psherëtiu dhe e flaku filtrin nga dritarja.

/

“Babi”, babi”

Ollga u ndal para xhamave të thyer dhe fëmijët që i solli aty zhurma i shtyu anash. “Alenka, merre djalin!” Atë e rrëmbeu Stoja, Katarina solli fshesën, koshin dhe mbledhi copëzat e vogla. Me Ollgën copat e mëdha i flaku në një kovë. Askush nuk e vuri re sesi Ollga një copë të gjatë e të ngushtë xhami, që dukej bukur mbi pëllëmbën e saj, e futi në xhepin e përparmë të bluzës. Mira dhe Mina, duke qeshur mbërritën me vrap nga xhaxhai Bernardi, iu shmangën duarve të gjyshes që donte t’i arrinte dhe u kapën pas rripit të mesit të të atit.

“Babi, babi!”

“Çfarë keni, të shtrenjtat e mia?”

“Hajde, hajde me ne. Pranë përroit kemi gjetur një lepurush, babi, të bardhë... hajde ta shohësh lepurushin, hajde me ne. A mund ta marrim me vete në shtëpi, babi, të lutemi, të lutemi!”

Çifte sysh të merakosur të secilit të ftuar vazhdonin ta vështronin atë të përqendruar, prandaj shfrytëzoi rastin dhe i lejoi të bijat që ta tërhiqnin jashtë, në errësirë. Në tarracë ato shkëputën duart dhe u sulën tutje. Pasi kalonin disa hapa ndalonin dhe kthenin kokën për t’u bindur nëse i ndjek dikush.

Krasi thithte ajrin depërtues të malit, të mbushur me aromën e dyllit, të drurit të ideve dhe të barit të thatë, me një freski të pazakontë për atë fund vere. Një masë e ftohtë ajrore po zbriste nga alpet dhe po pushtonte Mesdheun e me përtaci, po i shtynte përgjatë luginës ditët tepër të nxehta. Ajo e pushtoi hapësirën e zbrazët dhe mbuloi edhe pjesë me bimësi. Në majat e maleve horizonti në ngjyrë të purpurt po zbehej. Diçka si thëngjill i ndezur dallohej mbi dhe. Krasi e shtypi me këmbë. Ai vështroi përreth vetes dhe dëgjoi të qeshurat e binjakeve, një fshikullimë si me kamxhik dhe zhurmën e mbytur të një motori. Postierit të mallkuar pak iu desh që të na alarmonte. Kur kaloi pranë hapësirës së rrethuar me gardh për qentë, gjithçka u qetësua. Qentë kishin mbledhur bishtin dhe të qetë rrinin shtrirë. Ata

ishin stërvitur mirë.

“Babi, babi, afrohu!”

Ato e shoqëruan në errësirë deri tek përroi.

“Po asgjë nuk shihet”.

“Shikoje, babi, po shkëlqen!”

Nuancat fluoreshente mbulonin siluetat e dobëta të vajzave që qëndronin në breg të përroit dhe gajaseshin, duke mbuluar gojën me duar.

“Kujdes të mos rrëzoheni”

“Hihihihih”.

“E ku qenka tashmë ai lepurushi?”, i pyet ato Krasi dhe rrëzohet. Duart i zhyten në baltë, ndërkohë që binjaket sulen drejt tij.

“Babi, a je mirë? A e kape?”

Krasi fshin duar pas barit dhe ngrihet në këmbë; dallohet një siluetë drite. Ai ndien dhimbje në shpatulla.

“Përse më sollët deri këtu?”, thirri ai.

Grimasa e të qeshurës në moment shndërrohet në rrudhje të fytyrës.

“Xhaxhai Berdo na tha”, dëgjohej rënkimi, “xhaxhai Berdo po përgatit, po përgatit, vazhdon rënkimi, një surprizë”.

Pulsi i shpejton. Tensionin e ndien në tëmtha, kurse pëllëmbët po i kruheshin. Duke shtrenguar fort muskujt e duarve, u afrohet vajzave dhe i përkëdhel ashpër e me inat.

“Gjithçka në rregull, në rregull!”

Rënkimi qetësohet kur i afron pas vetes. Me këmbë kontrollon hapësirën pas shpinës, për të gjetur rrënjën, vrimën apo gurin që e kishte penguar.

“Babi, shikoje!”

Në atë dritë të zbehtë vështron objektin që e kishte penguar. Në mes të baltë binte në sy një kafkë njeriu.

“Ç’është kjo, babi?”

Maja e këpucës futet në boshllëkun e syrit dhe e nxjerr jashtë me një zhurmë që të trembte.

Pulsi shtohet. Në majë të kafkës dallohet një vrimë. Me këmbë godet kafkën e cila fluturon në mes të përroit. Kllup.

“Babi?”

“Asgjë, shpirt, kafka e një ushtari të mjerë austrohungarez”.

“Çfarë, çfarë?”

“Shkojmë”.

/

Në momentin kur Kراسi del nga shtëpia, Bernardi ngrihet dhe nxiton drejt kuzhinës, ku ndodhej topi i pëlhurës në formën e një ruloje të gjatë. Ai e merr me dorën e shëndoshë dhe e shpie në dhomën e ngrënies. Thërret kamerierin që ta ndihmojë.

“A mund ta mbërthesh në mur? Ma hiq atë derrin e egër dhe mbërtheje këtë me gozhdë, mirë?”

Në çantën e udhëtimit pranë veshjes rezervë, pagures së gjuetisë, ndriçuesin portativ e vendos mbi tavolinë, në vendin ku po rrinte ulur dhe po aty hedh diskut.

“Ku janë prizat?”

Askush nuk e dëgjoi, të tërë ishin përqendruar tek gota e verës. Ollga qëndronte në këmbë pranë motrave në një rreth të ngushtë, të cilat në mirëbesim i pëshpëritnin njëra-tjetrës; sytë e saj shkëlqenin gjithnjë e më fort, kurse vështimet e motrave bëhen gjithnjë e më të mendueshme. Alenka dy herë me radhë tundi kokën, sepse nuk po i gjente prizat dhe me një kërcitje të buzëve deklaroi dorëzimin. Stoja dëgjonte Vorancin që shfletonte librin e miqve dhe me krenari theksonte shkathtësinë e vet në lexim. Grejsi në vështirim të parë po analizonte debatin argëtues midis Edgarit dhe Olives. Meslijeri, me sa dukej, po dremiste ulur në karrige. Katarina përpiqej që, e ulur në tavolinë, të përfshihej në bisedë, por para së gjithash të qetësonte mamane e vet (tashmë ajo kishte kaluar në jogë, që vetëm një hap larg ishte nga tantra dhe kamasutra, gjë që e trembte Katarinën), por që nuk kishte ndonjë rezultat pozitiv. Vëmendjen ia tërhiqte vetëm gjenerali, ndonëse Bernardi nuk mund të thoshte, nëse ajo po e dëgjonte me vëmendje, apo se

e kishte përqendruar shikimin diku tjetër, në hapësirën poshtë mjekrës së vet.

“Edgar!”

Nuk e dëgjoi.

“Edgar!”

Gjysmëvëllai u ndal në mes të bisedës.

“Të lutem, apo vjen pakëz?”

Kjo thirrje tërhoqi kureshtjen e Ollgës, e cila ua shtrëngoi fort krahët motrave, para se të afrohej më tepër. Kamerieri hapi pëlhurën, e cila tërhoqi vështrimin e disave.

“Çfarë ke?” e pyeti Edgari.

“Një dhuratë për Vollkun; hajde, se nuk e di ku kalon tamam kablli, mbase ti e di?”

Edgari përkulet mbi projektoren dhe kontrollon hyrjet.

“Të lutem, Berdo, të mos ndodhë që rastësisht...”

Tërhoqi njërin, përpiket ta vendos në një prizë tjetër, por detyrohet ta kthejë prapa.

“Që të mos jetë rastësi, për çfarë?” e pyeti Bernardi.

“Po ti e di se me ty asnjëherë njeriut nuk i dihet... Mos dëshiron që ta humbasë durimin?”

Bernardi ngre duart me mosbesim.

“Oho, jo more! Nuk jam aq budalla, saqë në ditëlindjen e pesëdhjetë t’ia prish festën vëllait, të lutem, Edgar!”

Edgari vë buzën në gaz, “ok, ok, më fal!”. Tërheq kabllin nga tavolina deri tek muri dhe e fut në prizën e fshehur pas një komodine të vjetër.

“Ja, shtyp këtë buton për plej, kur të kesh dëshirë. Ok?”

Përmes xhamit të thyer të derës Bernardi vështron siluetën e të vëllait.

“Shkojmë, hajde, shkojmë, hidhu drejt plakut, garanti ka vajtur lart me të vegjlit”

Edgari tashmë po rrotullohej rreth vetes, kur Ollga ia priti:

“Po vij edhe unë, ti më prit këtu”, dhe kalon pranë tyre.

Edgari u habit. Ky ishte rasti i tretë që Ollga po i drejtohej

drejtpërsëdrejti. Rasti i parë kishte ndodhur kur Boj... - Korbi e kishte sjell në shtëpi ("zhdukuri ti shëmtaraq i neveritshëm!"); hera e dytë kur ishte larguar And... Grejs nga shtëpia ("ma ke përfolur vajzën, ti kafshë ciganësh!") dhe herën e tretë, i ishte drejtuar me një ëmbëlsi rutinore, pikërisht tani. Mornica i kaluan nëpër trup. Diçka po gatuhej.

/

"Përse më sollët këtu?", thirri në hapësirën me bar. Një tufë zogjsh kaloi në një pemë tjetër. Mila e kishte përqendruar vështrimin në dritare; ajo ishte mësuar ta thërriste i ati. Por qëkur ishte larguar Mitja, britmat ishin pakësuar dukshëm, por jo deri sa të kalohej në harresë. Ajo nuk ndihej mirë para gjyshit dhe Alenit. Të gjithë e dinin sesi sillej, por nganjëherë ishte mirë që tërë kohën të mos i kushtonte vëmendjen vetes. Të paktën për një ose dy orë të shndërrohej në një njeri tjetër, që ta ndryshonte lëkurën dhe ta tregonte atë. Ndonëse përsëri do të hidhej përpjetë e do të priste, do të shtrëngonte dhe do të shtypte njerëzit... ose i vrenjtur do të heshte për të shpjeguar pa dyshim çfarë mendon dhe këtë nganjëherë do ta bënte me ashpërsi vetëm me shikim. Më pas i nervozuar do të lëvizte kapakët e syve, gjë që nganjëherë e bënte fort, sa që i dhembnin si goditja me shuplakë. Por nga ana tjetër, në drejtim të Milës asnjëherë nuk tregohej i dhunshëm, e cila së shpejti do të largohej; pas disa vitesh do të merrte diplomën dhe atëherë lamtumirë, kurse deri në përvjetorin tjetër do të merrej me diçka jo fort të rëndësishme...

Akoma pa ndezur dritën Po-ja, në atë ndriçim të zbehtë, të tërë dukeshin në ngjyrë të kaltër. Tashmë kapsallitnin sytë dhe qeshin me njëri-tjetrin. Aleni shfletonte revistën "Komunisti", Korbi rrihte lehtazi barkun dhe e fshihte vështrimin nga Po-ja, e cila hidhej sa andej-këndeje, duke shfaqur kureshtje. Kamerieri Borut ndodhej i shtrirë mbi një dyshek tërë pluhur dhe gjysmë të shkërmoqur. Korbi zgjatet deri tek këmbët e tij dhe e tund fort. Asnjë reagim.

“Ç’të bëjmë me të?” pyet ai.

Aleni mbledh supet, pa i ngritur sytë, kurse Mila i afrohet kamerierit tek koka. Para pak ashtu pa ndjenja Korbi e uli ndenjtur (“mos vallë i ishte kaluar gjuha përbrenda?”). Ai dukej sikur po flinte.

“Çfarë tha, kur e pyetët për emrin?”

“E quajnë Borut”, ia kheu Aleni.

Mila e zuri nga shpatullat dhe e shkundi.

“Borut”

Nuk reagoi.

“Borut”. Ngriti zërin ajo, duke e shkundur, më fort.

Asgjë.

“Po të vete t’ua tregoj kamerierëve të tjerë, do të kemi probleme, sepse u largua me ne”.

Korbi miratoi me kokë.

“Por as kështu nuk e lëmë dot këtu”.

Aleni i vështroi, duke mbajtur revistën në duar.

“Unë nuk vete asgjëkund, derisa të mos largohemi të tërë, kështu...”

Mbërrin Po-ja.

“Do të zgjohet po ta puthësh”.

Mila qesh, kurse Korbi lëviz dorën në drejtim të Po-s.

“Po sikur të shndërrohet në zhabë?” e pyeti Mila.

“Nuk do të ndodhë”, thotë Po-ja, ndonëse duket se nuk është plotësisht e sigurt. Bën një hap prapa dhe vështron me kujdes se çfarë duhet bërë. Në fund të shkallëve dëgjohen hapa. Ajo zbret për të parë.

“Kjo për moshën time të bën mirë: e thith dy herë dhe mjafton”, thotë korbi me zë të ulët.

Aleni e vështron me keqardhje; ky plak i drobitur ishte i ati. Ai ka zemër të mirë, ndonëse ndaj dashuriçkave sillej me mendjelehtësi. Asgjë nuk mund t’i merrej për të keq, vetëm se mund ta vinin në pozitë të vështirë, kur ngulmonte që të merrte pjesë në mbledhjet me prindër dhe budallallëqe të tjera

si këto. Më shumë i pëlqente kur ndodhej në shtëpi. Por nuk do të kishte fatin të arrinte martesën e Alenit, plaku nuk do të jetonte deri atëherë. Kush do të dëshironte t'ia ngarkonte dikujt në kurriz një vjehër të tillë? Kur Aleni kthjellohet në mendime, pickon fort veten.

Vogëlushja Po vjen me vrap dhe i hidhet të atit në qafë.

“Teto Pehta është poshtë”.

“Po, e pastaj?”

“A është gjyshja, teto Pehta?” pyeti Mila.

Po-ja miraton me kokë. Qeshin.

“Fëmijët janë mësuar ashtu ta thërrasin, thotë Korbi, unë e thërras Mila Farou”.

“Kush është kjo?”

“Qëkur ka prerë flokët i ngjan asaj, tha mendueshëm, ajo është një aktore e vjetër”.

“Po çfarë ka bërë?” pyeti Mila Po-n..

“Po dëgjonte, por më pas ka mbyllur derën dhe është larguar”.

Mila dhe Korbi vrenjtën vetullat dhe po vrisnin mendjen se për çfarë po flisnin. Vështrimet e tyre kryqëzohen dhe kur e kuptuan se po bënin të njëjtën gjë, përsëri ngritën vetullat dhe njëkohësisht theksuan “gjë pa rëndësi”. Aleni i kuptoi; shpërthejnë të qeshura.

“Babi Korbi”, i drejtohet Po-ja.

“Çfarë ke, e dashur?”

“A do të më japësh pak ujë?”

Ajo ia rrëmben gotën të atit nga duart, çan midis Miles dhe Alenit e me të qeshurën e papërmbajtur në fytyrë ia derdh në kokë kamerierit. Boruti u zgjua, kapakët e syve u drodhën tamam si çiftet e fluturave të dashuruara. Kur erdhi në vete, si i dehur i buzëqeshi Milës dhe i tundi kokën Alenit, por ku dalloi Po-n, nofulla iu var poshtë. U përpoq që ta shmangte vështrimin, por e përfshiu pamja leshatore e Korbit. Diçka e shtrëngoi në mushkëri, tamam sikur nuk po mbushej me frymë; ndonëse

para pak alivanosja e tij justifikohet si diçka e zakonshme, tani e humbi toruan tamam sikur të ishte epileptik i vërtetë.

/

Gjunjët e Krasit ishin me baltë. Binjaket mbaheshin pas duarve të tij. Ai dalloj perden e mbërthyer dhe fytyrat kureshtare.

“Po kjo ç’është?”

Bernardi vështroi Ollgën e cila mbylli derën dhe artikuloi buzët për të thënë: po vijnë. Pastaj kthehet nga i vëllai

“Tamau. Të uroj të gjitha të mirat!”

Shtyp butonin, ndërkohë që projektori ushton dhe e mbush ajrin me një kërkëllimë; dëgjohet një zhurmë sikur dikush bënte seks në katin e sipërm. Në perde shfaqen rastësisht flokë bore, të cilat luhaten, derisa në figurë ngadalë qartësohen tiparet e një personi. Pamja me pikëza lëviz përpara, prapa; e përfshirë në pikëzat statike bardh e zi, përmes tyre papritur shfaqet ngjyra. Një kamuflim ngjyrë portokalli të errët, fragmente të gjelbra, që ndërpriten nga shkëlqimi ultraviolet i emulsionit të videos. Pas tij shfaqet... një njeri. Figura luhatet. Cepat ndërpriten horizontalisht në mënyrë kaotike dhe pamjet e diapozitivit ngatërrohen njëra me tjetrën. Të gjitha ndodhin brenda po të njëjtit moment. Figura qetësohet dhe i ngjason dikujt që ka një dioptri të madhe, pa syze. Turbull duket. Ngjyrat përhapen në mënyrë të parregullt. Figura afrohet, lojë hijesh, një dorë e shtrirë dh... ndriçim i fortë

Fytyra e Mitjes tërë qime sikur merr flakë. Rrathë të zinj poshtë syve. Faqe të rëna. Një e qeshur e qartë dhe kumbuese. Në majën e hundës i dallohet një thërmijë yndyre. Helmetën e kishte shtrënguar anash. Fytyra e madhe shtrihet përgjatë tërë perdes. E heq helmetën.

“Tungjatjetani babi, mami, Mila, Miro, Mina, gjyshe, gjysh, Bërdo dhe Edgar. Nuk e di nëse ndodhet atje Andrea, jo, Grejs, tungjatjeta! Edhe ti Stoja. Alen, ku je, çfarë bën? Po ti Po? Mos kam harruar ndonjërin? Gjyshe Meta, është?” Figura shndërrohet në zhurmë dhe zgjat disa sekonda, “ta kaloni bukur,

mos ndoshta keni pirë tepër, sepse ndodh”.

Zhurmë, por kur kthehet figura, Mitja ndodhet anash: “babai feston pesëdhjetëvjetorin!” Një britmë e pakuptueshme jashtë kuadrit. “Po e di. Në përgjithësi, dhe kthehet nga kamera, këtu bën vapë, ka pluhur, lagështi; po na cimbisin mushkonjat, gjithandej e ndien duhmën e kalbësirës nga kanalet, megjithatë ndihem super!”. Vazhdon zhurma, “nuk dua të qahem, vetëm kaq desha të bëhem i gjallë. Gjallë e shëndoshë jam, nuk kam përse të qahem, kështu që Vollk, të uroj të gjitha të mirat; shpresoj që e ardhmja të të sjellë paqe në shpirt edhe për të kaluarën”. Dëgjohen të qeshura, “lëshoje veten, që të mos zemërohesh tepër ndaj... dikujt, përveçse atij, e për çfarë? Seriozisht e kam babi, të uroj të gjitha të mirat; kam një dhuratë për ty, por e kam lënë në shtëpi. Ti e di, atë që e kemi punuar bashkë prej druri arre, kur, përsëri dëgjohet zhurmë, të shihemi përsëri, ndonëse këtu nuk ka shenja se së shpejti do t’i vijë fundi; më duket, që të jem i singertë, se jemi zhytur thellë, por e rëndësishme është që të tërë ju atje të jeni shëndoshë e mirë, që të keni xhaxhallarët e të afërmit që t’ju mbarojnë të tëra punët, kështu që nuk duhet të merakoseni më tepër se ç’duhet, të tërë bashkë. Dikush të më shkruajë në faks, Aleni, Mila, e marrtë e mira, kisha menduar se të paktën do të bëja diçka”. Errësirë, qetësi. Vollkovët ngrinë nga të ftohtit. Por përpara se të reagonin të tërë, u kthye figura, tashmë pa zë. Mitja liron rripin e mesit, kthen prapanicën nga kamera, pëllëmbën e drejton nga goja, e puth, ndërkohë me dorën tjetër ul pantallonat dhe tregon mollaqet, në të cilat dallohet tatuazhi VOLLK, i kaltër, i thjeshtë, tatuazh burgu, ose ndoshta ushtarak. Ai e godet me pëllëmbë dhe më pas fryn përmes duarve në drejtim të kamerës. Fund.

Njerëzit, çuditërisht të mrekulluar, rrahin shuplakat. Dëgjohet zëri i mamasë së Katerinës, “po përse askush nuk më ka treguar, o Perëndi, sa krenare që ndihem”. Të gjithë muskujt e Krasit u ngurtësuan. Drejt tij përkulet gjenerali me atë vështrimin e përqendruar, që, duke llomotitur pëshpërit,

“po ku e keni gjetur këtë? Kjo është një çështje serioze, Vollk, shkelje e rregullit! “Nuk kam të bëjë me këtë fakt, me sa duket kjo është dora e Bernardit. “Unë nuk kam dorë këtu”. Fjala i shpëton nga goja dhe i vërtitet në mendje, tallet me të, e vë në lojë. Diçka sikur po i shtrydhet përreth syve. Krasi i fërkon me neveri. Shfryn hundët, në fillim ngadalë, sikur përpiket ta fshehë, por më pas dukshëm, saqë nuk i vjen aspak turp. Baballarëve herë pas here u lejohet shfaqja e ndjenjave, kështu ndodhte edhe me ta. Ai e shmang vështrimin në publik, nuk di si të sillet me arsye. Madje i vjen të futet nën dhe e të ballafaqohet me gjërat sipas mënyrës së vet, por jo; më me dëshirë do të vështronte sesi të tjerët fundosen nën tokë, zhduken. Kush dreqi i kishte mbledhur të tërë këtu që të ishin të pranishëm në atë, që asnjëherë nuk ka qenë dhe nuk do të jetë e tyre? Në fund hapet plotësisht dera. Përmes lagështirës së dukshme Krasi vëzhgon të atin, i cili në duar mban një trup. “Gjeneral, s’më bëhet vonë për kodet dhe urdhrat tuaj; im vëlla nuk ka përse të shtiret se ka mbetur pa djalë”. Kështu Krasi i dëgjoji fjalët e Bernardit dhe nxjerr shkumë nga inati. E lëshon veten dhe e godet fuqishëm. Bernardi rrëzohet përdhe, të tërë ulërasin. Ollga dridhet, tani, tani; Krasi e kishte dëgjuar plotësisht qartë. Edgari i ndodhur pranë tij e mbërthen me duar dhe e shtrëngon. Krasi nuk mbrohet. Asgjë nuk dallon, sytë i vështrojnë nga zgavrat, kurse nofullat i varen poshtë. Në ajër dëgjohet një goditje me shuplakë. Kush, kujt? Krasi nuk dallon gjë, Të tërë thërrasin, edhe një tjetër. Stoja ulëret “lëshomëni!”. Njerëzit janë hallakatur nga të gjitha anët; dikush ndodhej i shtrirë pranë Bernardit në dysHEME. Korbi e lëshoi kufomën dhe sulet të ndihmojë të shoqen, mbi të cilën vërsulen Svetllana dhe Magda. Ato e tërheqin nga flokët dhe e godasin me forcë. Edhe një herë fërkon sytë, se nuk e beson dot, kishte lajthitur. Atëherë dëgjohet edhe një klithmë, zezaku i vogël fillon të ulërasë: “gjyshja më ka..., gjyshja më ka...”. Në tërë atë rrëmujë është vështirë ta dallosh me vështrim, midis këmbëve, diku,

ku mund ta shkelnin. Alenka sulet drejt djalit: “gijshja më ka prerë”. Çfarë dreqin po ndodhte kështu, kur papritur e verboi refleksi në ajër i një cope xhami në. Ollga e shtrëngon copën e xhamit të gjakosur, duke thirrur me të madhe “kopuk” dhe me gjithë forcën që ka, plakushja godet Edgarin drejt e në ije. Midis ulërimave masive dhe, duke shtyrë, Korbi hidhet, çan deri tek motrat e lajthitura dhe me përqafim mbron Stojën. Grejsi dhe Katarina vrapon drejt Edgarit, i cili i lënduar pas çdo minute rrezikohej të thyente brinjët. Bernardi me hundën e gjakosur u fut poshtë tavolinës për të rregulluar syzet. Krasi qëndron në këmbë dhe nga tërbimi gati po i shpërthente koka. Ollga ishte gati të rrëzohej e alivanosur, madje edhe ra në gjunjë. Vogëushja Po qëndronte tek dera me një nënqeshje në buzë, ndërkohë që tashmë u zgjua nga dremitja edhe at Meslijeri. Ai zgjat dorën e djathtë, e lëviz atë në ajër nga lart poshtë, duke shtuar: “Në emër të atit, të birit dhe shpirtit të shenjtë...”.

Poetrylitics

Në dritën e përqendruar, kishte vëmendje.

Ajo.

”... diçka e re, një poezi e dobët”. Të qeshura.

*më gris
krijo pakëz hapësirë
për vete*

A e di se cila fjalë është tërheqëse?

më ndaj përgjysmë

Cilën?

Njerzillëk. Të tër-heq. A i është i kënd-shëm (*sepse i pëlqej*). Pra, nuk ka rëndësi sesi sillet; kjo nuk ka lidhje me të... e kupton? Të tër-heq. Pranë meje ndodhet. Nëse do tregohet i këndshëm, ai është i pranishëm, pranë meje, jemi lidhur fort njëri me tjetrin.

Më ndaj përgjysmë. Po hajde tani, më vë darët midis brinjëve.

“ose, por a e dini çfarë? Çfarë do të ndodhte sikur më me dëshirë...

Gërshërët! Gërshërët në brez, përtej të pesëdhjetave, po, ta dish, ajo dritë hënore mua

”... meqenëse të gjitha i kam për kokë, tashmë të tërë e dini përmendësh, apo jo?” Një duartrokitje e ngrohtë. E sinqertë dhe e ngrohtë, duket se e duan.

Nuk shoh asgjë, sepse tek dikush kam mbjellë syrin tim dhe tani pres që të rritet.

Disa kanë ardhur nga larg, nga larg për ta parë. Zoja është yll. Të tërë e njohin. Kur ndiejnë vështirësi (“a e dini sesa njerëz ka, që e kanë të vështirë, me të vërtetë, me të vërtetë të vështirë”), e qortojnë. Fjalët e saj nuk ndikojnë si fjalë, ato janë pjesë e natyrës, kanë mbirë nga toka, në pemë, i ka nxjerrë nga përroi, duke ia marrë qiellit. Fjalët e saj janë të shijshme si ushqim e me gjithë mend, me kalori të lartë. Prej tyre shëndoshesh.

po zhdukem, e tëra e ashpër dhe e shfjytyruar, në të çarat e mureve

“Jo, seriozisht më thoni, a është e përshtatshme për dikë?” Një jehonë e fortë, gishtërinjtë në gojë, ulërin dhe jargëzon. Në Bruklin prej disa ditësh automobilotat ngjishen, qëndrojnë në vend, sepse ka thënë se do ta lexojë, kur e kanë lutur fort. Ajo pushoi së mbrojturi dhe tha se do të lexonte. Hesht Zoja! Kënaqësi! Kordat zanore, zërin e saj, mënyrën sesi merr frymë me mushkëri të tilla dhe zemrën e saj që rreh atje, para meje, nëse do të përpiqesh mund t’i ndjesh! Zemrën e saj! Dhe erdhën për të, vetëm t’i shihnit, shpirtin e kishin të ftohur, tualetin e kishin disi qesharak

hajde, më përgjysmo, ndryshe nuk mund të marr frymë!

të tërë janë të trishtuar. Marrin frymë fort. Për dhunë nuk kanë dijeni. Kush e di se nga kanë ardhur dhe janë kaq të rinj. Përfundimisht edhe një herë prindërit e vet i lanë në baltë. Prindërit e tyre kanë shumë frikë, por që nuk duhet të kenë. Ata dëshirojnë që të hapen para njerëzve dhe jo t'ia mbathin prej tyre, ata janë të detyruar të durojnë krimet, sepse prindërit nuk deshën as të mendonin për ta. Një gjeneratë e tërë, përsëri, e cila u hap përfundimisht për shuplakat e të panjohurve”.

“Besojuni të gjithëve! Bëhuni këlyshë, qenë, nga ata të besueshmit, gërmoni me putra, shtyjini me turinj drejt tyre dhe tregohuni të pafajshëm, mendoj se edhe jeni, plotësisht të pafajshëm përgjithësisht zgjojini turinjtë ashtu siç janë!

i kujdesshëm, i ëmbël, besnik dhe i këndshëm. Por shpinën nuk e harron. Kureshtje për të njohur televizionin.

/

Në këtë vend, në fillim të shekullit njëzet ndodhej fabrika e gozhdëve. Pas së enjtes së zezë (*falimentimi në bursë i 24.8.1929*) fabrika u mbyll. Punën e humbën 523 veta. Në vitet tridhjetë këtu ka vepruar dega lokale e njësisë së shpëtimit (kisha protestante, të cilën në vitin 1865, në Mbretërinë e Bashkuar, e themeluan Uiljam dhe Ketrin Bud). Gjatë luftës së Dytë Botërore hapësira u shndërrua në fabrikë municionesh. Gjatë kësaj lufte kanë vdekur 60 milionë njerëz. Pas lufte, kur u pakësuan kërkesat për municione, hapësira u shndërrua në vendstrehim për kafshët, ndaj të cilave silleshin egërsisht. Në vitin 1975, aktivisti i ri Aleks Pasheko (i cili pesë vjet më vonë do të krijonte organizatën PETA), depërtoi në vendstrehim dhe me fotoaparatin Leica flex (35 mm SLR) fotografoi kushtet e papërshtatshme. Fotografitë ia dërgoi redaksisë së revistës “The village Voice”. Fotot bardhezi alarmuan opinionin publik dhe vendstrehimi u mbyll. Pushtetarët lokalë e blenë hapësirën

dhe më pas filluan t'jua shpërndajnë grupeve artistike që vinin për shfaqje, të cilat nga e kaluara merrnin forcën emotive. Atë e vizituan Eni Lebovic, Endi Vorhol, Zhil Skot Heron, Zhan Mishel Baskijat. Në kulmin e epidemisë së kokainës (fundi i viteve 80), hapësirën e zunë shpërndarësit e dogës. Kur puna me tregtimin e kokainës filloi të binte (për shkak të shkaqeve akoma të pashpjeguara u shthur tregu i narkotikëve) hapësira u mbeti narkomanëve. Punonjësja sociale Edna Velke, hapësirën të cilën për mëshirë e kishin emërtuar trapeza e ferrit) e frekuentoi plotësisht njëzet e pesë vjet, duke i ndihmuar fatkëqijtë dhe vëzhgimet e veta i hodhi në një ditar. Kur një klient në gjendje deliri e goditi për vdekje, i biri i saj shënimet në ditar i redakttoi dhe i botoi në një libër. Policia i përzuri narkomanët, kurse pushteti lokal i betonoi të gjitha hyrjet. Që nga ajo kohë hapësira ka mbetur e shkretë.

Organizatori i festivalit Poetrylitics, Maks Adorkuze (emri i tij është Kosa), i cili e mori me qira hapësirën, gjithçka e trilloi dhe e shtypi në shpinën e fletushkave. Zoja është ylli i tij dhe prania e saj do të sigurojë praninë e NYC, anarkointeligjencën e të gjithë hip, tru, kul, ril, daun dhe fet njerëzish në qytet. Me zor po e pret.

(por në Luftën e Dytë Botërore me të vërtetë shumë të tillë kanë vdekur).

/

Vapa pushton qytetin dhe ndalon kohën. Dikush është hedhur me macen në një hidrant, një tjetër ka zhytur kokën në shatërvan. Infarktët e vegjël të zemrës dërgojnë pëllumba në qiell. Rrugët janë shndërruar në një gjuhë qeni që mezi merr frymë. Nganjëherë ndërpritet energjia dhe pleqtë fusin akull në gjë. Bum, një aksident automobilistik, bum edhe një tjetër, njerëzit do të çmendeshin, sikur edhe një gradë më shumë të ngrihet, sepse do të shpërbëheshin. Ujërat e zeza janë fryrë dhe

po rrëshqasin në lumë... bashkë me kartonët e mufatur. Dikush ndez cigaren, dikush e shuan.

Përleshje në rrugë, në djall shkoftë, asgjë nuk është veresije. Rrezet e diellit godasin betonin, dhe nxehtësia është zënë rob midis muresh; ajo kundërshton, shtohet, përcëllon shuajt; një fenomen than flokët. Idiot.

Zoja si me dyshim kapsalliti dytë. Vështirë është të besohet se ekzistojnë të gjithë bashkë. Në kafe, ndërkohë vështrojnë jashtë. O njerëz të perëndisë do t'ju grumbullojnë me dhunë, mbathjani në shtëpi.

/

Ludovik Overçajld është përfshirë në një episod të çuditshëm që vazhdon me dekada. Vështirë është të thuash se çfarë e ka shkaktuar atë. Mbase një goditje elektrike ose përplasje e rrymës së materies, apo mulliri i vetmuar i gjendjes kontradiktore sasiore. Një nuk është një, po nuk e pe. Aksiomat e thjeshta shpërbëhen kur i vështrojnë nga jashtë edhe kur një mijë herë hamendëson dhe më pas merr mesataren e jehonave të tyre, pamja është plotësisht ndryshe. Disa njerëz janë të lindur të egër. Të tjerët i egëron universi. Gjatë ditës duket plotësisht i zakonshëm, gjatë ditës vepron si gjithë të tjerët, ngjyros, pastron, godet me çekiç, mbart paletën dhe qep copa, diku zgjat duart dhe flet pa qejf. Por natën e mundon mistika. Vizione të errta, shenja të gdhendura. Nga kaosi në rregull; trashëgimi e Adamit dhe Evës nga savana. Të ndihmon nëse i shikon, ndërkohë që je shtrirë mbi barin e lartë e të thatë, ku edhe diçka lëviz. Mbase fryn erë, ndoshta të ka nuhatur tigrin. Ata që nuk kanë ditur të mbushin vendet e munguara, që t'i sistemojnë, të fotografojnë tërësinë nga prurje jo të plota, për ta lidhur lëvizjen e barit në njëfarë koherence të qartë, tigrin i ka ngrënë. Ajo kokë nuk kishte pasur fëmijë. Tashmë jemi radikalë në një mënyrë tjetër.

Në mbrëmje Ludoviku ndërronte lëkurë dhe mbante hajmali; me dhëmbë të shtrënguar mërmëriste fjalë të ashpra.

Më tepër ngjasonte me një fanatik fetar dhe të gjithë horoskopët flisnin pikërisht për të, si i dashuruar pas historisë. Kryqet e farmacistë e drejtojnë në Jeruzalem; shenja e kuqe në semafor mbi gjurin e lënduar. Vapa ndikon keq tek ai. Si i determinuar paraprakisht, si pasojë mbledh supet. Dhimbja nuk i largohet. Nganjëherë, tamam si Kortezi nga Tenoçtitlani largohet nga klubet e natës për t'u zhytur në errësirën e trishtuar drejt bareve të gejve, sepse e tërheqin bluzët e thurura dhe aroma e shukumës së detit nga Pikvoda, vend i gjuetarëve të balenave. Tek dyert gjen shqiptarë. Gjenerali i maceve akoma i shmanget tani për tani. Grafiti ZOLA e mbush me parandjenja të këqija. $Z = 7, 0 = 7, 1 = 1, A = 1 = 7 + 7 + 1 + 1 = 16$. Gjashtëmbëdhjeta është nën ndikimin e Ketus, të kompletit të mirë apo të keq të kuqit të buzëve dhe harkut të hënës që po zbriste. Fusha magnetike do të ndryshojë dhe toka do të kthehet përmbys. Përplasjet e pllakave tektonike do të krijojnë kontinente dhe do të mbeten vetëm mbetjet e fosileve, të grumbulluar në Himalaje të reja. Pas një mijë vjetësh përsëri do të shfaqen pleq të tjerë, me monokël e që do t'ju rrëfejnë nipave të vet: shikoni, kjo do të jetë kocka kryesore e nyuorcusa complexsusa dhe çelësi i derës së Ferrit, që do të jetë jashtë qiellit tonë, sepse Ludoviku i ka numëruar se kur do të shuhet drita e fundit në Flatiron (qiellgërries) dhe gaboi plotësisht.

/

“Vallë , ti për shembull, a nuk e ndien dallimin midis faktit kur je vetëm dhe kur ndodhesh me dikë? Vallë nuk e vë re se sa ndryshim ka, ashtu fizikisht përbrenda vetes? Kur je vetëm, je zot i vetes, gjithçka e ke të planifikuar dhe dëshira të shpie në veprim, e kam fjalën, për çdo gjë; mund të tregohesh i dobët, të asgjësosh vetveten, por beteja zhvillohet në kokën tënde. Tashmë e ndien dhe e kupton fushën e luftës, e di se çfarë duhet të bësh që ta drejtosh vullnetin tënd ndryshe. Plotësisht e ke të qartë edhe vetë përtacia, apo, siç e përmenda, dobësia është edhe ajo që të pengon ta dëgjosh veten tënde, ndonëse e tërë

kjo sidoqoftë është pa rëndësi, sapo futesh në kontakt me dikë. Rregulli tjetër është plotësisht ndryshe edhe unë, për shembull, besoj që fusha e betejës të kalojë në një fushë tjetër të barabartë, e cila nuk është aspak e pranishme tek individ, që në njëfarë mënyre endet në ajër, si njëfarë katarakti social, mendoj, sepse nuk po di si ta shpreh.

“Si njëfarë mburrjeje, apo jo?”

“Mbase jo me siguri, mendoj se mburrja përgjithësisht është ndryshe nga kompleksi i punëve, madje është, jo vetëm përgjithësisht ndryshe, por sapo punët futen në një ndërthurje reciproke, ndryshimet e veçorive të tyre fizike, në përgjithësi nuk janë më ato siç ishin kur u fut në ekuacion, sepse rezultati i ekuacionit shkon deri poshtë dhe ndryshon veprimet për ta bërë të mundshëm, a më kupton? Rezultati tashmë është aty dhe sulet të të ndryshojë, sapo fillon të shumohesh”.

“Ok, mirë, le të themi se e kuptuam, ndonëse jam jashtë mase skeptik ndaj atyre koncepteve metafizike, siç po thua, barazimi, katarakti social, diçka që tashmë ekziston dhe që ne na ndryshon, vetëm që të realizohet, më duket si ndonjë platonizëm i rëndomtë. Megjithatë, le të themi se po e pranoj për hir të debatit, sepse me të vërtetë kanë lexuar një artikull për një tip matematikani, nobelist, plotësisht një gjeni, i cili ishte mërzhitur, duke punuar për tekno-industrinë. Në fund të fundit ngado që ta shohësh, punonte për industrinë e luftës dhe për shkak të njohurive matematikore u dha pas shkencave shoqërore, më saktë u dha pas kryeqytetit. Në program futi një numër shumë të madh të dhënash, gjithçka: popullsinë, të ardhurat, punësimin, krimet, të gjitha ato parametra dhe përgjithësisht e përfundimisht ka arritur në të dhëna befasuese. Me fjalë të tjera, ka ardhur në përfundim se, për shembull, kur dyfishohet popullsia, produktiviteti i çdo banori rritet sipas përqindjes së caktuar, gjë që po ta shohësh më gjerë, pasqyrohet në të gjithë parametrat, sepse sa më shumë njerëz në grup, aq më i madh është kontributi i çdo individit”.

“Kontakti social është në zemrën e rritjes së eksponentit. Motori i civilizimit”.

“Por, si gjithmonë, kjo nuk do të thotë se civilizimi është i nevojshëm, apo ndoshta është endur diku në ajër vetëm, duke pritur që ky kontakt të ndodhi dhe më pas u përhap tamam si ndonjë profeci vetëkrijuese. Ka mundësi të kemi marrë një pikë plotësisht banale”.

“Mundet. Por vallë, a nuk hedh kjo një dritë plotësisht të re dhe reale në të gjitha pohimet e teoricienit të komplotit, për atë që mbi ne fluturojnë një armatë avionësh të automatizuar, të cilët pa devijuar, me raketat e veta, mund të rrafshojnë me tokën çdo vend ku mund të mblidhet një numër i madh njerëzish?”

“Po përse ata, cilëtdo qofshin, duan që njerëzit të mos grumbullohen?”

“Mos vallë makutëria ka vdekur? A je në vete!”

“Përafërsisht një komunikim i tillë funksionon nëpër tërë parkingun para ish fabrikës së gozhdëve, të municioneve dhe të fateve të humbur... i singertë, inteligjent, i aftë për diçka më tepër, por që në përfundim është mbyllur në mënyrë të pakthyeshme. Në këtë rast folën Ruperti, Rast Shtiglic dhe Brajan Bedeker, shembuj mjaft përfaqësues e që përfunduan me shprehje skepticismi, që është shfaqja më e butë e manifestimit të një dialogu impotent, që përbën pamjen më të qartë të konkluzioneve, krahas atij barbari “nuk ia ke idenë, hesht” gati gjithmonë i përket etikës. Mundësia e së keqes i bën njerëzit e shkolluar të heshtin më shumë se çdo gjë tjetër,

“Përhapni idetë! Bëhuni më të dëgjueshëm!”

Maks Adorkuze (i cili dëshiron që njerëzit ta thërrasin Adorkuze, por që të tërë e thërrasin Adorkus) duket tërësisht i ngazëllyer; sillet përquark me megafon në duar dhe pas çdo minute përcjell me të ndonjë parullë. Vizitorët i mërëz, por e durojnë, sepse shpejt u përhap fjala se ai kopuk me megafon kishte futur në dorë Zojën. “E jashtëligjshme... asnjëherë! Njerëzit le të mbajnë miqësi!”, të paktën meriton njëfarë vëmendje... tërë

kursimet e veta i kishte investuar në këtë festival; për shkak të tij kishte humbur punën, të dashurën, miqtë. Në këtë hapësirë gjatë tre muajve ishte rropatur si një prodhues bolivian: e kishte pastruar vendin nga plehurat, kishte lidhur energjinë, ndriçimin, kishte sjellë sanitarët, kishte instaluar cisternën e ujit, madje po tregohej edhe pak administrator, sepse duhej edhe një thërrime estetike që hapësira, edhe kur nuk kishte njerëz, të mos dukej plotësisht e zbrazët.

“Organizohuni, që të jeni të rregullt! Bëhuni qëllim i vetes suaj!”

/

Kur futem në apartamentin tim, në dysHEME, në mesin e dhomës së ndenjes, në tapetin ngjyrë gri, më përshëndet pamja, para së cilës deri pak kohë më parë do të kisha mbyllur sytë, do ta kisha shmangur, ose do t'i kisha kthyer shpinën dhe do të kisha dalë jashtë e zemëruar me veten. Thellë brenda meje prej kohësh janë rrënjësuar modele të një edukimi plotësisht të zakonshëm dhe një pamje të tillë nuk mund ta përjetoj si diçka thjesht të bukur; që tek unë zgjon të tëra reagimet fizike dhe emotive, mbi të cilat nuk kam asnjë ndikim. Por për shkak të tyre duhet të përballem me gjëra, që prej kohësh duhej t'i kisha flakur nga vetja, gjëra siç janë turpi, dëshira, madje edhe zilia ndaj rinisë dhe bukurisë së atij çifti, që lakuriq kalon kohën mbi tapetin tim, tamam sikur bota të ishte saktësisht ashtu siç dëshirojmë të jetë... pa andralla, e ndjeshme dhe e mirë. Shumë kurajë më duhet që të frenoj reagimet spontane të trupit tim dhe të jem e guximshme. Jeta ime bazohet mbi të. Sidomos tani që Dr. Klotos ka pohuar se nuk do të zgjasë gjatë. Kështu do të kisha mundësi të dorëzohesha dhe pikërisht askush tani nuk do të guxonte të më qortonte, nëse do t'i dorëzohesha trupit tim dhe do të thërrisja që të gjenin dhomë për vete pisanjosët, që të mos më ndotnin rastësisht tapetin me lëngjet e tyre të frutave. Ata duhej të gjejnë në vetvete një thërrime ndershëmërie ndaj të tjerëve, për të mos ua nënshtuar trupat e tyre të fortë, të rinj

dhe të tensionuar si shenjë talljeje ndaj gjithçka që është vjetër, e asgjësuar dhe që së shpejti do të ishte e vdekur.

Por jo. Pikërisht për këtë. Dorëzimit të trupit nuk mund t'i përgjigjesh me tradhti. Nuk do të ketë asnjë flamur të bardhë. Vetëm tani bëhet e rëndësishme gjithçka që e bën me mend. Prandaj e lëshoj veten dhe e përqendroj vështrimin tek ai. Bëj një hap përpara. Merxhori jeton aty, është qiraxhesha ime, qëkur i kam shpëtuar ndërgjegjen dhe jetën. Tjetrin nuk e njoh, për herë të parë po e shoh. Nga fundi i kurrizit e deri në shpatulla i zgjatet tatuazhi, që i tkurret pas çdo përkulje të kurrizit. Gishtërinjtë e saj e shtrëngojnë. Të butë dhe të bukur janë ata. Merxhori më vështron me një buzëqeshje të ëmbël dhe largon fytyrën. I lëshoj qeset dhe shkoj në dhomë. Anvari vazhdonte të flinte. Ishte ngritur para meje, kishte lexuar para se të hante mëngjes, akoma pa lindur dielli dhe ishte kthyer të flinte. Unë u ngrita në orën tetë, vajta në treg, pastaj tek doktori dhe për të pirë kafënë. Jashtë bënte një vapë e tmerrshme. Marr fotoaparatin, "Leikën" time të vjetër, heq nga muri shallin e gjatë e të kuq prej mëndafshi dhe përsëri, duke kaluar përbri tyre (që vazhdojnë të psherëtitjnë) drejtohem tek depoja, ku gjej kovën me bojë, që ka mbetur nga lyerja e fundit. M'u kujtua bojaxhiu, njeri i rrezikshëm. Më tërhoqi dorën dhe me një lëvizje më dha të kuptoja se çfarë kërkonte prej meje. Por nuk e lejova, kurse tashmë më vjen keq. Atij i dhashë koleksionin tim. Më tha faleminderit dhe u largua. Boja është e verdhë, siç i kishte edhe dhëmbët. Shkoj drejt tyre. Bojën e derdha pranë trupave të tyre dhe krijova një rreth të verdhë. Ata ndodheshin në qendër. Vetëm tani më dalloi një burrë. Më vështroi, duke buzëqeshur dhe dora iu drodh, kur deshi ta zgjaste që të prezantohej. Tunda kokën, nuk ishte e nevojshme, në rregull, vetëm të vazhdonte. Depërtoi thellë. Orgazma po afrohej gjithnjë e më tepër dhe po e zgjeronte membranën e vet; e ndiej. Shallin e hedh mbi shpinë e tij; ia rrotulloj si plaçkë, me gishtin në këmbëz. Pres. Rënkime. Puls i lagur rreh. Ritmi bëhet gjithnjë e më i shpejtë.

Prapanica e tij duket e sforcuar. Gjinjët prekin trupin e tij. Kaq i fuqishëm është saqë edhe në gjunjë e ndiej forcën e tij. Dëgjohej krisma.

Më zgjon nga dremitja, tashmë me të drejtë, më vjen turp. Vjedhëse e kënaqësisë. Mbyllem në dhomën time. Anvari u zgjua.

“Mirëmëngjesi”

“Mirëmëngjesi!

Anvar Ibn Tahir Ibn Anas Al-Dukan, i lindur në Basra, në vitin 1961, është njëlloj princi. Me familjen pikërisht para luftës së Bushit II u shpërngul në Boston, ku matanë lumit, në Harvard, studioi për marrëdhënie ndërkombëtare, Pas kundërvënies së kalifatit arriti të punësohej në GBINJNJPPVNI (Grupin e Bashkimit të Interesave të Njerëzve të Njëjtë ose të Paktën Përafërsisht me Vlera të Njëllojta), pasuesit të sotëm të Kombeve të Bashkuara. Në Amerikë jeton prej tridhjetë vjetësh me... burokraci, festime dhe darka solemne, ndërsa së shpejti, madje në çdo moment, pritet të realizohet ajo që gjatë viteve të fundit, me gjithë përparësinë e madhe në marrëdhëniet e arritura, është bërë qëllimi i vetëm i jetës së tij.

Zojën e kishte njohur para disa javësh, plotësisht rastësisht, kur të dy, pothuajse në të njëjtën moment, kishin ardhur për të marrë me qira Electric Kool-Aid Acid Test. Mbas bisedës dhe kafesë përfunduan në krevat... të dy, tashmë të regjur, që vardisjen të mos e zgjasnin më shumë se ç’ ishte e nevojshme. Këto ditë e kishin të vështirë të ndaheshin nga njëri-tjetri.

“A u ngope me gjumë?”

“Dy orët e fundit jo edhe aq. Zhurmë kafshësh”.

“Prej dy orësh po bëjnë kështu?”

“Kanë filluar sapo u largove ti. Këto orët e fundit ka qenë disi më qetë. Në fillim kam menduar se po ja rrjepin lëkurën!”

Zoja kroi hundën,

“A e di se çfarë më është kujtuar kur po i vështroja?”

“Thuaje”.

“Përse, e marrtë dreqi, nuk gjetëm asnjë vizatim pornografik në shpella?”

Anvarit iu frenua buzëqeshja. Zoja arsyetoi me zë të lartë:

“Ku janë fallusi, koitusi dhe kunilingusi? Të tërë vetëm buaj, bizonë dhe mace të egra, vetëm dhunë e gjak dhe asnjë lloj seksi. Puritanë primitivë shpellash”.

Përfundimisht kollitet, sytë i përloten.

“Zgavra si dorë e mbledhur duket mjaft erotike”.

“Ku ndodhet ajo?”

“Në Argjentinë”.

Merxhori e veshur me një mantel meshkujsh, troket në derë, Zoja ia hap,

“Qëkur më ke thënë se do të lexosh, i tha Merxhori, përsëri të janë mbledhur një pirg me letra”.

“A do t’i lexosh?” – e pyet Anvari.

Zoja miraton me kokë. “Sot”.

“Nuk do të vini me mua?”

Merxhori u kthye dhe, duke qeshur, tund kokën. Dorën e futi në një të çarë të mantelit, pa ditur se ç’të bënte me të.

“Ku dhe kur?” pyeti Anvari.

“Në mbrëmje, diku pranë Bed-Stajas”.

“Lagje e keqe”, thotë Anvari.

“Eh, por nuk sikur nuk është më kaq e tmerrshme, thotë Merxhori, gjenerata e re e skuterëve për habi janë paqësorë; me sa duket, do të thotë se vjen për ta dëgjuar e tërë verilindja. Një ngjarje të tillë Bruklini nuk e ka parë, qëkur me rastin e dhjetëvjetorit e ndezi mjedisin Jako Ono:

“Ajo ishte më tepër se shthurje, theksoi Anvari, sa vjeçe ishte atëherë? Më tepër se njëqind?”

“Mbi nëntëdhjetë”, - plotësoi Zoja.

“Saktësisht tetëdhjetë e nëntë”, tha Merxhori.

“Japonezë të lajthitur”, shtoi Anvari.

Të tre mblodhën supet.

“Por shpresoj që sonte askush nuk do të digjet”, theksoi

Zoja, ndonëse vapa është e padurueshme”.

/

Hapësira të mëdha me dritë, kjo ishte kohë. Ludoviku qëndron para së vetmes dritare, në apartamentin e vet të varfër. Pasi fut gishtërinjtë midis grillave, tashmë të hapura, krijon një hije në rripin e hollë të dritës së diellit që bie mbi fytyrën e drobitur. Ai vështron qytetin e përcëlluar para vetes dhe ndjek gërhitjen e disa personave gjatë pasdites së zgjatur, të cilët dremisin. Në largësi urat gëlltisnin perëndimin e diellit. Do të dëshironte që dikush përfundimisht t'i besonte. Prizmat e përflakur thyejnë dritën dhe e shndërrojnë në ylber të trëndafilte. Përsëri e pushtoi pasioni. Përsëri vajti për ta marrë atë, ndonëse gjithmonë pas kësaj ndihej tepër i vogël. Për të vajtur në punë vapa iu duk e padurueshme. Shefi e kishte thirrur, por asgjë nuk i kishte thënë. Okej, asgjë, mirë, pra asgjë. Atëherë u ul në kolltuk dhe u përqendrua në qoshen e vet, derisa dyshemeja iu zhduk nga pamja dhe gjithçka iu shndërrua në falus. Para se të dorëzohej, para se ashtu tërë djersë, me sharjet në buzë u sul drejt derës, drejt vendit ku e dinte se do ta gjente, iu kujtua ëndrra. Ishte lakuriq, i fuqishëm me mackat që e dëshironin... në sytë e tyre e dalloi se përfundimisht e donin.... trupin e tij po e copëtonin dhe po e hanin për së gjalli. Kur i u kujtuan ato ëndrra, e dinte se sot nuk do të ndihet i vogël, se kjo nuk do të ishte humbje, por një rit para betejës. Zoja i kishte vjedhur besimin dhe besnikët. Dëshirë e njohjes televizive. Mackat në frigorifer tashmë ishin ngurtësuar plotësisht. Diku duhej drejtuar tërë ai ndriçim.

/

Maks Adorkuze lëpin pëllëmbën e vet. Për herë të parë në jetë e ndien se diçka me të vërtetë ia vlen. Djersa e kripur ia dëshmon. Grykën e megafonit e ka mbështetur në buzë dhe merr frymë fort që të ulërasë. “Ju lutem, jo!”. Teprica e ajrit i kalon përmes hundës, kthehet djathtas, ku qëndronte plaku me pamjen lutëse në fytyrë. Në njërën dorë mbante bastunin, kurse tjetrën paraprakisht e kishte mbështetur në vesh.

“Si jeni, zotëri?”

“Mirë, mund të themi, ndonëse veshët e mi nuk janë në gjendje të mirë, do të thoja; me sa duket gjatë viteve i kam mbingarkuar, kështu që kur dikush thërret, unë dëgjoj vetëm fishkëllimë. Nuk më pëlqen kur njerëzit ulërasin, mund të them, ndonëse e kuptoj se nganjëherë edhe është e nevojshme. Komunikimi masiv, mbase e kërkon”.

Fjalën e plakut e ndërpresin lëvizjet nervoze të pëllëmbës mbi fytyrë dhe bashkëtingëlloret e forta dhëmbore të jargëzuara.

“Unë jam Maks Adorkuze”.

U dëgjua e qeshura me kollë.

“Horkhajmer, Adorno, Markuze, po, desha të them, mos u bëj merak, të gjitha i di, kam dijeni”.

“Në njëfarë mënyrë më dukeni i njohur”.

“Po, po, po, mbase, pra, ti je ai që e ke sajuar atë gjënë?”

“Unë jam”.

“Mirë, shumë mirë, shpresoj. Plot me njerëz”.

“Po. Nuk e gënjej veten. Për shkak të Zojës”.

“Njerëzit dëshirojnë të njihen; atyre u kam dhënë një motiv të mirë, nuk ka rëndësi sesi i grumbullon njerëzit, do të thoja, vetëm që tani të ndodhen aty. Por, mbase...”

“Mbase, çfarë?”

“Mbase nga e tëra bashkë del diçka e mirë”.

Dikush dridhet fort si në ethe. Midis fletëve të thata mund të dallosh arna prej lëkure të gjallë. Vapë, pluhur dhe plotësi e ëmbël.

/

Në krye është porosia e postierit.... sajto kutinë postare, se për dy vjet do të dal në pension dhe posta jote totalisht do të ma shkatërrojë shtyllën kurrizore... shumë poza. Rudi. Rudi dhe unë dikur kemi qenë mikesha të mira. Çfarë kishte ndodhur? Nuk më kujtohet. Mendoj se ishte e dashuruar pas meje. Mos ka tentuar të më puthi? Apo vetëm se e kam ëndërruar atë fakt? Nuk e di.

Një mëngjes nuk erdhi për të pirë kafe. Dhe ashtu ndodhi.

Ditët e para pas daljes së koleksionit, vërsuan shumë letra. Të tëra i kam grumbulluar në dhomën e gjumit, një përmytje me letra. Dyshemeja u mbulua me një shtresë prej njëzet centimetrash trashësi me letra; hoqa këpucët dhe si në lundrim, fjeta mbi zarfe: *i hapja dhe i lexoja. Çfarë ndjenjash. Unë ndihesha si udhërrëfyese, si gjembi që të gjithë e kemi në shpirt, si ai gjemb i artë, i fshehur thellë, që në ujëvarën e jetës, krijon një të çarë të vogël, prej nga del e vërteta... Mendoj se singëriteti është si ajo etja e mahnitshme dhe kërcënuese. Ndërkohë që shëtisnim nëpër qytet, ndiheshim të fshehur. Na duhet motivi që të hapemi me të vërtetë, i cili vërshon përmes dritareve. Nuk e njohim njëri-tjetrin; në thelb nuk njihemi, dhe sa mund na duhet të mbyllem të çarat. Dhoma rënkonte nga hormonet. Me atë ndërgjegje lakuriqe, vështirë se mund të merrej me mend se çfarë ekspozimi kam arritur atëherë. Unë e kuptova se nuk isha aspak e vetme dhe që nga ai moment nuk kam shkruar më asnjë poezi. Njerëzve nuk u duhen poezitë, por vetëm njëri vesh për t'i dëgjuar. Ata duhet të jenë të singërtë, përndryshe gjithçka do të ishte një fanepsje. Asgjë e natyrshme. Një art i thjeshtë.*

E dashur Zoja,

Më frikëson fakti që bota nuk po rrotullohet në drejtimin e duhur. Secili prej nesh mban pjesën e fajit, sepse nuk ia ka lejuar vetes të shkëputet nga ngarkesa e ekzistencës së diktuar. Shpresoj se akoma nuk jam aq i moshuar për këtë qëllim, prandaj kam dëshirë të shihemi bashkë.

Jam tridhjetë e pesë vjeç, kam lindur një ditë ogurzezë të njëmbëdhjetë shtatorit, sigurisht që do ta gjesh se në cilin vit. Jam rritur në një botë mjaft të habitshme, të cilën e kam kuptuar se është e tillë, vetëm kur e njoha pakëz më mirë sesi ishte dikur. Por, mbase ajo është vetëm një projeksion. Ndoshta bota gjithmonë ka qenë tepër e çuditshme dhe lloji ynë i veçantë i çudisë është

vetëm një variacion i asaj bote tepër të pandershme. Por nuk e di, sepse më tërheq antikultura e viteve gjashtëdhjetë. Më tërheq teknika marramendëse e viteve nëntëdhjetë. Mijëvjeçari i tretë më duket i tmerrshëm dhe mendoj se jemi vetë fajtorë për faktin që na kanë bindur se botën e përbën masa e njerëzve mbi të cilët nuk kemi asnjë ndikim. Por sapo informohesh pak, vë re se ajo masë njerëzish nuk ekziston fare, se ekzistojnë vetëm unë dhe ti, edhe ti, edhe ti, edhe ti... Po, ajo masë së cilës gjithmonë i drejtohem kur shpjegojmë botën, në përgjithësi nuk ekziston. Por në humnerat midis nesh nuk ka mijëra zemra të mbytura, që shoqërojnë vullnetin e vet, vetëm vrima të hapura, në vend të të cilave duhej të ishte një marrëdhënie e singertë, e ngrohtë dhe njerëzore, por që e ka përzënë fantazma e masës. Cilido ka jetën e vet, kështu na kanë thënë. Por ja që dikujt i shtrëngon dorë, njihesh me të dhe bota duket ndryshe.

Pothuajse pesëmbëdhjetë vjet ka kaluar në fundin e shkallëve të shoqërisë, i braktisur dhe i përbuzur në hierarkinë e seriozitetit. Të godet në shpirt, sepse për ditë të tëra gjendesh në të njëjtën ngatërresë. Por kisha punën dhe bashkë me të, në njëfarë mënyre vjen gjithçka që të jep koha e sotme. Unë kisha marrëdhënie me një vajzë, tetë vjet mbajtëm lidhje, por që përfundoi me dy mesazhe sms-je. Iu hodh ujë, do të thosha. Disa njerëz i kisha më pak se miq, më tepër të njohur. Dikë, domethënë, me të cilët mund të krahasohesh, që përafërsisht të dish se ku ndodhesh. Kur e lashë punën, isha plotësisht i papërdorshëm për operacione zilie, kështu që më harruan për një kohë prej një jave. Majku dhe unë, për shembull, çdo të enjte gjatë dhjetë vjetëve kemi luajtur skvosh (lojë me top) dhe për dhjetë vjet kam dëgjuar dërdëllitjet e tij antifeministe. Sikur ta thërrisja tani, ai do të pyeste, kush është dhe kur t'ia tregoja, ai me zë të lartë do të përsëriste... kush? Asnjëherë nuk i kam kërkuar dorën ndonjë vajze, sepse paraprakisht isha i bindur se do të thoshte jo. Mbase kam qenë pa fat. Ndoshta duhej të isha shoqëruar me njerëz të tjerë, por ja tashmë gjithçka në njëfarë mënyre është kryer.

Kjo në njëfarë mënyre duhej ndërprerë. Nuk jam mjaftueshëm inteligjent që të dijë ta them sesi ka filluar e tëra kjo... nëse është fajtor produkti kulturor i individualizmit, që ka ushqyer me këmbëngulje ndjesinë e një egoizmi të dukshëm gjysmë hyjnor, e pa dyshim të gënjeshtërt? Apo është fajtor taktika e terrorit, që nga kontakti publik ka krijuar diçka shumë të rëndësishme, që luhetet midis rrezikut dhe, akoma më keq, mungesës së shijes së marrëdhënies tolerante të indiskriminimit? Mbase fajtor është diçka krejtësisht tjetër, por, jam i bindur se si prej nesh ka mjaft që nga jeta presim shumë. Duhet hapur krahët. Mbyllja në formën e kallëpit të marrëdhënieve borgjeze na lë të vetmuar, të dobët, pa vlerë dhe njëkohësisht të bindur plotësisht në iluzionet e mbikëqyrjes mbi ekzistencën e vet. Sistemi është dinak dhe i prirur, kurse vetëbesimi ynë është një shaka e hidhur. Prandaj duhet të mbërrijmë bashkë. Por unë nuk dua të programoj forcën, si për shembull, bashkë mund të shkatërrojmë ose të ndërtojmë dhe të ndryshojmë botën. Vetëm do të kisha dëshirë të shoh kush është këtu sot gjallë dhe i pranishëm.

Shpresoj të mos jem zgjeruar shumë. Do të lutesha të lexosh diçka nga poezia ime në festivalin Poetrylitics, nga fundi i verës. Nuk do të fitoj asgjë dhe asnjë lloj privilegji nuk pres nga kjo. Motivi im është i sinqertë dhe i pastër. Ne jemi shumë dhe të vetmuarit i gjallërojmë secilin me atë fatin e vet të humbur. E di që e vlerëson vetminë, por, të lutem, shumë prej nesh nuk guxojnë, nuk mundemi dhe nuk duam më që t'ia lejojmë vetes. A na lidh ne? Tashmë do të të rrëfej se kur/nëse do të përgjigjesh.

Me shumë shpresa, duke të përgëzuar ngrohtësisht e me padurim, duke pritur përgjigjen edhe me kureshtje të dëshiruara.

Përgjithmonë juaji,

Maks Adorkuze

(Vaclav Smeh)

Ua kam thënë, pa dyshim e pse jo. Prej një kohe të gjatë u jam shmangur ftesave të tilla, gjithçka binte erë përfitimi apo njëfarë egoizmi të një shoqërie mashtruese, komerciale e të një rrethi elitar të modës. Dhe atëherë u shfaq ai varfanjaku Maks. Procesin e kam ndjekur; pra, sa kam pasur mundësi. Gjithçka e ka bërë vetë, pa para, vetëm me ndihmën thjesht të vullnetit. Sikur të mos ishte aq i kompleksuar dhe tmerrësisht refleksiv, mbase edhe mund të më pëlqente, por atëherë nuk do të kisha dëshirë të lexoja, mbase vetëm mund... Nuk dëshironte puthje. Këtë gjë, për shembull, e respektoj. Një shpirt i frenuar që ankohet për t'u zbuluar, për t'u evidentuar. A është njëlloj?

Tashmë hapësira përsëri rëndohet nën peshën e zërave të njerëzve të panjohur. Trazoj mes tyre dhe përpiqem t'i ndiej nëpërmjet prekjës. E fus gishtin si në qerthull mbi zarfin ngjyrë kafe e të shëmtuar. Mbi të shkruhet Zoja, me j. E kthej nga ana tjetër. Asgjë. Atë j e ndan një shul i ndryshkur dhe copëzat e tij shpërndahen përreth. Shtëpia. Në gjermanisht traumë janë ëndrrat. Prej një kohe të gjatë nuk kam ëndërruar shtëpinë. Për këtë i jam mirënjohëse. J-ja më tremb. Më duke si një gjemb, që do të më mbërthej pas buzësh dhe do të më shpjerë diku, ku nuk kam dëshirë. Atje ku qëllimisht nuk kam qenë prej kaq kohësh që tashmë nuk ka më rëndësi. Ajo ngjason me kujtesën e skërfitur, të cilën truri nuk ka ditur ta përcaktojë si pa rëndësi, por që vazhdon të mos shqitet, diçka e tillë si ndonjë bllokim para pompës së benzinës; të qeshura të një dashurie të varrosur; qese me çokollata dhe duhma avulli... vazhdon si gjithmonë të më ndodhë shpesh.

E hap. Në të ndodhej një biletë avioni dhe asgjë tjetër. Fluturimi ishte për të nesërmen në mëngjes, shumë herët. Zëri i fatit, ftesa e rastësisë. Kush e di. E fus në xhep dhe nuk dëshiroj më ta vras mendjen për të. Mbase nuk është edhe aq keq. Ku është Shivi?

/

Gishti i madh i Ludovikut ishte më i gjati. Me siguri në mitër

i është nënshtruar nivelit jonormal të estrogenit, prandaj e kishte më të dobët korteksin e tij frontal të rrjetit të neuroneve. Qëkur e mbante mend veten, kishte pasur dëshirë t'i torturonte kafshët, sepse ndiente diçka joshëse në atë vuajtje, ndërkohë që sytë e tij nuk ia kishin idenë përsenë. Nuk ia kishin idenë përsenë. Diçka atë e shtrëngonte në qafë dhe e tërhiqte. Mackat në frigorifer tashmë ishin plotësisht të ngurtësuara. Shtrumfët në boshllëk...

Teodor Robert, Ted Bandi, Xhon Uejn Gejsi junior, Zodijaku, Dejvid Riçard Berkoviq, Mark Çempmen, Ludoviko Overçajld. Akoma nuk ishte e plotë, por do të bëhej së shpejti, nëse gjithçka do të shkonte mirë. Të ndreqej me dhunë. Ajo që është rritur e thyer, ashtu edhe do të mbetet.

Ajo vazhdonte akoma të flinte. Trupi i saj i mbledhur me çarçaf, ishte një organizëm i dobët; ajo e lëshon veten dhe rrëzohet. Tek njeriu, Ludoviku akoma nuk kishte arritur të gjente diçka tjetër, por vetëm disa si vrima të përgatitura për atë qëllim. Të reja nuk kishte hapur, asnjëherë, akoma jo. Durimi është virtyt i bukur dhe gjërat e mira i arrijnë ata që presin.

Dosa

MË KTHË KËNGËT E Mia
OSE DO TË T'I SHKUL KORDE T ZANORE.

Ludoviku O.

Fjalët i kishte shkëputur nga revista të vjetra dhe ia dërgoi si letër. Nuk e di nëse ajo e ka lexuar, apo jo.

(Nuk e kam lexuar).

/

6 gusht 1991, në 16:00:12 GSÇ, Tim Berners-Li, hetues i pavarur i organizatës Evropiane për hetime nukleare (CERN), në grupin alt.hypertext, publikoi një përmbledhje të shkurtër të projektit “Rrjeti botëror” (World Wide Web). Pas deklarimit, Rrjeti u shndërrua në një servis të hapur. Shumica e historianëve bashkëkohorë i kanë vënë datën 6 gusht 1991, si fillim i anomalisë ideologjiko-sociale dhe gjeo-politike, për të cilën ka mbetur nofka ofenduese Kakofonia e Madhe.

Disa historianë bashkëkohës kanë rezerva lidhur me këtë datë dhe për fillim të Kakofonisë së Madhe marrin si datë 1 janarin e 1983, kur protokollin TCP/IP (infrastruktura e mëvonshme e rrjetit) e zëvendësoi me protokollin NCP dhe mundësoi bashkimin e rrjeteve të ndryshëm (ARPA-NET, NSFNET...) në një rrjet të madh global të quajtur... Internet.

Historianët e tjerë bashkëkohës, përsëri pohojnë se Kakofonia e Madhe ka filluar me rolin e patentës për tranzistor, që më 22 tetor të vitit 1925, në Kanada e paraqiti fizikani austrohungarez, Julius Edgar Lilienfeld. Historianët e asaj rryme, që inovacionin e pastër teknologjik e përjetojnë si të vetmen forcë lëvizës të historisë, më pas këtë datë, dashje pa dashje e zhvendosin lart e poshtë përmes së kaluarës... Çarls Bebbixh, motori diferencial, viti 1883; Gotfrid Vilhelm Lajbnic, makina llogaritëse sipas parimeve të Steffelwalze (rrota e Lajbnicit), e vitit 1672; Blez Paskali, kalkulatori mekanik i Paskalinit, i vitit 1642; etj., etj., etj., deri tek numërori romak, të cilin Sumerët e kishin përdorur që 2400 vjet para erës së re dhe për këtë arsye më e mençur do të kishte qenë të quhej numërori i sumerëve.

Historianët e një rryme tjetër, për të cilët shpikjet teknologjike në vetvete nuk paraqesin në të vërtetë asgjë tronditëse në kapërcimet, përmbysjet dhe kthesat e historisë, kërkojnë praninë e njeriut, qëndrimin e tij ndaj materies dhe pozicionet subjektive, të cilët shumë njerëz seriozë nuk i marrin tepër seriozisht. Këta historianë pranojnë se interneti dhe WWW përfaqësojnë plotësisht të sigurt një hap të madh në fushën e

komunikimit njerëzor dhe se Kakofonia e Madhe, pa dyshim nuk ishte e mundur të shfaqej kaq vonë në historinë njerëzore. Fillimet e saj me kënaqësi i lidhin me shpikjen e makinës së shkrimit të Gutenbergut me shkronja lëvizëse (v. 1444), të Cai Lunovit (dinastia Han) me prodhimin e letrës (rreth vitit 105 të e. s.) apo me fillimin e vetë të shkruarit (shkrimin si pykë, e shpikën sumerët nga Mesopotamia, rreth 5300 vjet p.e.s).

Rrymës së tretë të historianëve bashkëkohës, emërtimin e të cilëve si historianë, me thënë të drejtën, askush nuk e pranon seriozisht, kryesisht i qëndrojnë vetëm ata të cilët, ndoshta më mirë do të ishte të quheshin mendimtarë të momentit bashkëkohor. (Kështu e quajnë veten, në vend që të shfrytëzojnë emërtimet të cilat ua kanë vënë të tjerët si... obskuratistë bashkëkohorë, njohës të kuiceve, ezozofoterikë). Kakofoninë e Madhe ata e shohin si një shprehje të tepërt, një neologjizëm banal, që do të thotë koncept, të cilin për një kohë të gjatë e zhvilluan Eduard Le Roj, Vladimir Vernadski dhe Pjer Tejar de Sharden. Koncepti i noosferës, sferës së mendimeve njerëzore, u shfaq në atë moment kur homo sapiensi për herë të parë vështroi diçka dhe tha, se kjo çështje është krahas asaj që konsiderohet edhe objekt për t'u mbështetur nga klasifikimi shkencor, nga homo sapiens puf, u shndërrua në një homo sapiens të sapiensit modern, të njeriut me supervetëdijë. Le të fillojmë tashmë me digresionet. Shfaqja e Kakofonisë së Madhe, siç e kupton opinioni i përgjithshëm publik dhe në mënyrën sesi babai bukur do t'ia përshkruante djalit të vet pesëvjeçar e kureshtar do të zbërthehej: “(Babi, babi, ç’është kakofonia e madhe?) Që ta dish, biro, kjo ka ndodhur dikur kur njerëzit pa ndërprerje vetëm flisnin, flisnin, i ndërhyenin njëri-tjetrit në bisedë, thërrisnin me zë të lartë. Në përfundim nuk ishte më e qartë, jo vetëm se kujt i flet dhe çfarë i thua, por edhe se kush ishte ai që po flet. Atëherë policët nuk dinin të dallonin se kush është i mirë dhe kush është i keq, kush ishte nga shteti ynë dhe kush nuk ishte. Askush më nuk e dinte se cilin të dëgjonte dhe

çfarë të bënte, sepse gjithçka kishte kaluar në kaos të plotë... ky është përcaktimi për disa dhjetëvjeçarë që nga 6 gushti i vitit 1991, deri më 17 dhjetor të vitit 2011, kur ndodhi Kthesa e Madhe”.

/

Pritje me kureshtje

/

“Mirë, po, a e di atëherë Kurani apo ndonjë libër tjetër i shenjtë, përderisa tashmë jemi këtu, që të të thotë se çfarë duhet të bësh, nëse ke një vëlla i cili pa pushim fiksohet pas një objekti të panjohur dhe nuk e di sesa e tëra kjo është serioze. Madje nuk ia ke idenë nëse kjo është thjesht një kalim kohe pa vlerë apo ka dimensione që të shpien në thelbin e tij dhe nuk e di sesi të fillosh, çfarë t’i thuash, kujt t’ia thuash, si të ndihmosh, por që të të mos kundërvihet dhe të mos e marrë për të keq, sepse ai duket plotësisht në rregull. Edhe kur zhduket gjithmonë thotë se ka një marrëveshje me dikë që t’ia marrë në gojë dhe kur kthehet bashkëtingëlloret i theksonte të jargëzuara, kurse buzëqeshjen e kishte të shtrembëruar. Atë e pyet nëse është mirë. Ai përgjigjet se nuk kam qenë asnjëherë më mirë, asnjëherë më mirë dhe vetëm atëherë kthehet sa majtas e djathtas dhe thotë se është i lodhur. Përsëri të sheh drejt e në sy dhe duket sikur bebëzat e syve ndrisin si zakonisht dhe thotë se ndien lodhje për shkak të femrave. Ndërkohë ti pret vetëm që të jetë sa më vonë dhe dikush ta heqë qafe, apo që ai të qërojë dikë dhe të përfundojë në burg ose nën tokë. Atëherë të tërë do të jenë në gjendje të thonë... tamam si rrufeja në qiell të pastër, apo diçka të tillë, kurse ti do të detyrohesh ta mbash gojën mbyllur? Vallë, a i kanë librat e shenjtë, a gjenden në ta shpesh pyetje të formuluar? Apo ndonjë indeks i përpunuar? Mendoj se s’më bëhet vonë sesi sillem me skllëvërit dhe sesi duhet t’ia vjedh perëndisë ditët në bashkësinë fisnore, në mes të shkretëtirës,

nëse jetoj në qytetin me të egër të botës, ku tërë të emancipuarit janë egoistë dhe të joshur deri në stratosferë. Le të më thotë më mirë diçka rreth orgjive, ku dikujt i plas kondomi, kurse tjetrit prapanica, ndërsa i treti thjesht plas vetë dhe fillon të ulërasë e të godasë të tërë rreth vetes. Në këtë kohë ti rri ulur në dhomën e ndenjes dhe mbyll veshët, sepse të thotë se çfarë duhet të bësh, të thërrasësh policinë apo t'ia mbathësh dhe në ç'drejtim. Apo thjesht do të zhvishesh dhe vetë do të vraposh i tëri i mavijosur me gjuhën e nxjerrë jashtë, duke thirrur edhe mua, edhe mua? Çfarë do të mendosh për plumbat, që në mes të natës do të ngulen në mur tre centimetra mbi krye? Të tërë librat e tij janë plotësisht të parëndësishëm, me duket mua. Kështu mendoj, nuk e di, sepse nuk i kam lexuar. Mbase janë të mirë. Vëllai i fiksuar; shko në faqen 250. Njerëz-kafshë; lexoje që nga fillimi. Frikë deri në vdekje... a e di çfarë, bukur fort, shko tek Moisiu ose në sinagogë, që tashmë e keni. Luleshtrydhe dhe kikirikë, zbath këpucët. A mund të vesh bashkë me tirqet edhe çorape, nëse më duhet për shpejtësi të shkoj vetëm për të marrë bukë? Si ta lë cigaren? Jeta nga viti në vit po bëhet më e padurueshme. Por e tillë nuk është në thellësi, vetëm në sipërfaqe. Zemrën e di sesi ta dëgjoj dhe për këtë veprim nuk më duhen librat. Unë, për shembull, jam në rregull, plotësisht në rregull. Por, o njeri, çfarë po ndodh me të tërë të tjerët?

Merxhori dhe ai u njohën në një fitnes, gjatë ushtrimeve të mëngjesit, para disa orëve. Trupi i tij është i fryrë me steroide anabolikë. Kur Anvari u prezantua, për një moment heshti dhe më pas e pyeti, nëse është muhamedan (kishte përdorur saktësisht një shprehje të tillë) dhe, duke tundur kokën e kishte sqaruar ("për të qenë më i saktë, i sektit bahaj"), iu përgjigj me një monolog. Ndaj fesë kishte një qëndrim plotësisht përbuzës. Jetonte vetëm me të vëllanë.

"Feja ime nuk më jep as edhe një orientim në jetë", thotë Anvari, feja ime është identiteti im kulturor. Me të ndihem njeri më i mirë. Kur një herë e provon humnerën, di të vlerësoh

gjëra të tilla. Identiteti yt kulturor më duket pakëz i dyshimtë, nëse për shkak të tij nervozohesh kaq shumë”.

“Imi... a nuk the identiteti im kulturor?”

Anvari ndihej plotësisht i relaksuar. Kur nëpër globin tokësor rrotullohet me shpejtësi të madhe, me këmbët dhjetë centimetra mbi truall dhe njëren këmbë të shtrënguar fort mbi një pllakë metalike, që e shkëput prej tij, ndihet i lirshëm. Adrenalina që çlirohet brutalisht në gjakun e shoqëruesve të tij nuk e pengon. Në rutinë metalike mezi duket se është nga kjo botë.

“Po. Identiteti yt kulturor. Njerëzit që lirshëm mbijetojnë në këtë botë, të rehatuar mirë në parzmoren e vet të identitetit, zakonisht nuk ankohen nga të ashtuquajturit libra të shenjtë”.

“Identitet... parzmor...”

Fjalët në gojën e tij trashen dhe bëhen ngjitëse, të ngjashme me diçka që ka qenë i braktisur në një sirtar dhe i harruar gjatë kohës së ushqimit, por tashmë ngadalë fillon të lëshojë erë edhe kur nuk e hap sirtarin.

“Por librat e shenjtë, më duket se, shpesh kur dikush shprehet kështu, nën këtë mendim mbi një komponent të thjesht religjioz të dikujt, akoma edhe më të përgjithshëm, në qëndrimin ndaj ekzistencës së vet. Pra, a mund të ekzistojë si një koncept fiktiv që e thërrasim njeri, që të pranojë veten ashtu siç është, apo që në qëndrimin ndaj vetvetes është i detyruar që gjithmonë të bëhet një hap prapa, duke rrëshqitur pafundësisht në dyshime ndaj gjithçkaje që shihet në pasqyrë”.

Në ndërthurjen psikike të Zojës përzihen frika primitive nga shpejtësia dhe ajo gumëzhitje e ëmbël intelektuale, e shkaktuar nga zbulimet befasuese të njerëzve, që deri në atë kohë mund të themi, ka përjetuar më tepër si e njëllotje.

Merxhori vështron përmes dritares në tokë, vijat e bardha në asfalt që pak e nga pak po i humbisnin cilësitë karakteristike, ndarjen në tërë gjërësinë, nuancat dhe variacionet e veta, duke u shkrirë në një vijë pa fund në ngjyrë bezhë që mblidhej përbrenda.

Përgatitet edhe një monolog.

“Identiteti kulturor, po thua. Njeriu si një koncept fiktiv, madje edhe atë, këtë e qortoj! Thjesht e qortoj. Nëna ime ka lindur në Nieuw Rotterdam, kurse babai në Seul. Dhe krahas vullnetit të mirë nuk mundem ta shpjegoj për ç’arsye kishin vendosur të kishin fëmijë. Unë do t’i kisha kuptuar, sikur të bëhej fjalë vetëm për një fëmijë, vëllain tim, njëlloj gabimi, pasion i hershëm dhe gabim i kontraktivëve. Një fëmijë edhe mund ta lësh diku në qetësi dhe pastaj ta organizosh jetën sipas dëshirës, pa probleme, por të kesh dy fëmijë, më kupto, ose duhet të jesh totalisht budalla dhe thjesht nuk e kupton trupin tënd. Kjo do të thotë se nuk e ke të qartë se po nuk dite të mbash të mbathurat shtrënguar dhe e fut organin tënd në një organ tjetër të huaj, në një të çarë sajohet një vetëdije e re, e cila do të jetë e detyruar ta shpjegojë situatën sipas mënyrës së vet. Mbase për të gjitha do të kishte qenë më lehtë që vetëdija të mos ekzistonte kur ky veprim të ndodhte, ki kujdes, për herën tjetër. Por i ulur në karrige dhe i përqendruar do të vazhdosh të vështrosh penisin tënd, tashmë me sy të zgurdulluar dhe në cepin tjetër të asaj, që gjithashtu ndodhet midis këmbëve të veta, ku tashmë për herë të dytë i kishte rrëshqitur atij. Por ti vazhdon të mos e kesh të qartë se disa gjëra, thjesht, duhen vënë bashkë, ose ndoshta je një zhabë inatçore, e cila qëllimisht fërkon kunjin në kutinë e shkrepëseve, që në moment të ndiej erën e squfurit dhe më pas kunjin e ndezur e flak anash... Nuk e di përse i them këto. Nuk kishte në to asnjë fiksion, vetëm mish i topitur, a më kupton. Disa njerëz, thjesht, lindin si budallenj. Më e afërta nga çdo këshillë do të ishte shuplaka hysterike apo kujdesi absolut që ekziston si diçka komplekse, kurse kultura e vetme përfaqësohet nga jogurti i mykur në frigorifer, ku ndodhet atje prej disa muajsh. Asgjë nuk fituam ne, vëllai dhe unë; prindërit i kishim tepër të varfër dhe nuk patën mundësi të na jepnin kulturë masive, por ishin edhe tepër të trashë që të kujtoheshin për diçka tjetër. Babai e harxhonte kohën si

sekser në mashtrimet më të trasha, në skemat piramidale, në shitblerje shtëpish në mënyrë operative, por që në realitet ishte plotësisht i paaftë. Nëna ishte pastruese dhe lindjen e fëmijës ia lanë rastësisë, derisa u ndodhi aksidenti dhe treni u këputi këmbët, kështu që tashmë në paqe sikur imitojnë bimët në shtëpinë e invalidëve. Ata mendojnë se vazhdojnë të jenë të pranishëm në botë vetëm për faktin se diku, dikur, në njëfarë mënyre kishin lënë nxjerrë në jetë dy fëmijë. Në atë kohë ata ishin dymbëdhjetë dhe shtatëmbëdhjetë vjeç. Nuk e kam idenë sesi kishin mbërritur deri këtu. Por ajo që kam dashur t'ju them se nuk ua fal, të gjithë pasuesve të profetit, faktin që nga kaosi i kohës kishin shkukur një figurë të durueshme dhe i kishin vënë kryqin, ha, ha, ha në vrimat që ju kishin lënë njerëzit e gjallë. Nuk kemi asnjë të drejtë për identitetin fiktiv! Të tërë jeni krijesa të vetmuara, kontradiktore dhe të dëshpëruara me rërë nëpër duar dhe në ujë deri tek nyja e këmbës, që merrni forcë nga përrallat dhe nga lartësia vështroi njerëzit e tjerë. Këtë po mendoj për të tërë bashkë.

Anvari është i përqendruar tek udhëtimi. Trafiku po bëhej gjithnjë e më i dendur dhe me një shpejtësi të tillë duhej treguar kujdes për të bërë llogaritë. Në kuadrin e rregullores së qarkullimit ndodhin anomali si... shoferë të dehur, njerëz me karroca, pleq dritëshkurtër, manovrime impulsive. Drejtimi i mjetit është një operacion me kërkesa. Koha kalon përmes dy masash të barabarta ndërveprimi kaotik (në tru dhe në qarkullimin rrugor) dhe me ndryshimin e vullshëm të shpejtësisë, si për individin, ashtu edhe për sistemin.

Zoja vështroi në drejtim të sediljes së fundit. Merxhori kishte pamje të hidhëruar në fytyrë, kurse ai ishte singërisht i entuziazmuar.

“A nuk do ta vështroje më me kënaqësi? e pyeti, se të tërë janë të dalldisur nga mungesa e përsosmërisë?” Njerëzimi ngjan me procesin e gjatë të rrënojave? Vallë zgjatja drejt realitetit nuk është i mundur nga një pozicion i dëshpëruar? Mendoj se

e tëra është projektion. Sheh veten të dërrmuar, sup më sup, me uniformë. Ndërkohë që thjesht mund të kishe ndryshuar perspektivën. Ti thua se identiteti është si anija që fut ujë dhe si personi që është si makinë parimesh, vetëm se duhet t'ia lejoesh vetes që ta përvetësosh. Atëherë është njëlloj nëse je i dërrmuar apo jo.

“Nuk është aktiviteti ai që do ta bëjë jetën time të plotësuar”.

“Varet nga lloji i aktivitetit”.

I shpohet goma. Reagimi i Anvarit është i ftohtë, por i saktë, sepse këtë rastësi e priste dhe ishte i përgatitur për të. Mbase ka qenë i përqendruar tek fakti se diçka e tillë mund të ndodhte, ndoshta të shkaktuar edhe nga vetë ai (prej shumë vitesh, pas kafshatës së parë, për njeriun shkakut dhe pasojës iu lëkundën këmbët). Rrotullon timonin, ndez me të shpejtë sinjalet dhe njëkohësisht vështrojnë në të gjitha pasqyrat, ndërkohë dallon kamionin që i bie borisë dhe një motoçiklisti, të cilin për pak sa nuk e goditi dhe e nxjerr në xhade.

“A ke dijeni për magjinë vudu?”

Doloresi u ngrit në këmbë. Ngjyrosja i është përhapur në tërë fytyrën. Dukej si aktore pantomimash, e cila sapo ka interpretuar rundin e vet, gjatë së cilit pa kujdes është djersitur. Tufën e flokëve e ka lidhur me një çorap. Parukën e la lëshuar përdhe si ndonjë mace e ngordhur. Ludoviku e ngre me gishtërinjtë e këmbëve dhe e hedh lart. Pasi e kap me dorë i fut gishtin në majë dhe e rrotullon.

“Ma kthe atë, zemër, shiko si jam katandisur”.

“Ashtu edhe je, çfarë do? Më thuaj, a e njeh magjinë vudu?”

Këmbët i ka pastruar pjesërisht; vende-vende bien në sy njolla qimesh të dendura e të forta. E veshur me tanga i ka kthyer shpinën, ndërsa me gishtërinj shtyp vaginën poshtë të mbathurave. Zgjat mbi vithet fustanin dhe me vështtrim kërkon këpucët. Gjijnjtë i ka të vegjël, të sajuar, njërin më poshtë se tjetrin. Lythet duken si sytë e vëngër të një pijaneci.

“E përse u dashka të kem dijeni për vudun, zemër?”

Lëkurën e ka ngjyrë çokollate, por me pika të bardha, që të kujton shenjat e ndonjë sëmundjeje.

“Vallë nuk je nga Karaibet apo Xhamajka? A nuk jeni të tërë atje magjistarë?”

Dhëmbët e përparmë ajo i kishte aq të veçuar, saqë midis tyre mund të futej gishti si në formë kërcënimi.

“A nuk duhet të ndihem e ofenduar? Po unë jam nga Haiti. Magjinë Vudu e kemi harruar; më të shumtë e të suksesshëm kanë qenë midis nesh misionarët katolikë. Por mund ta ha tërë mishin e një njeriu, sepse vazhdon të na pëlqejë.

“Të kam vënë re dje sesa e uritur ishe, apo jo?”

Kur spontanisht qeshte, gojën e hapte fort e pa kujdes.

“A do të më përgatitësh darkën, apo do të tregohesh kopuk dhe do të më nxjerrësh jashtë?”

“Varet”.

“Nga se?”

Zbërtheu jelekun dhe dora i rrëshqiti drejt këmishës së kaltër.

“A do të më magjepsësh apo jo?”

“Se kur, nuk e di”

“Kujtesa kolektive në enciklopedi sqaron: nëse atë kanë ditur ta bëjnë stërgjyshet tuaja, duhet ta dish edhe ti, mjafton ta kujtosh”.

“Nuk po të kuptoj se çfarë thua. Ma kthe parukën”.

U drejtua tek ai, duke lëvizur pa pikë turpi në formë iksi.

“Më bëj magji”.

“I lajthitur, magjia ime zhduket sapo vjen mëngjesi”.

“Dua magjinë vudu, bëje!” thirri Ludoviku. Për një çast Doloresi u drodh dhe në sy iu dallua frika.

“Mirë, mirë, hajde këtu”.

Ludoviku largohet deri në cep të krevatit. Doloresi i afrohet dhe ia tërheq zinxhirin e pantallonave të tij.

“Jo ashtu, moj ta bëfsha ty, vallë nuk di se ç’është vudu?”

“I lojtur, nuk po të kuptoj”.

“Gjaku, sakrifica, magjia e zezë dhe jo punë kalamajsh”.

“Po nuk duam gjak”, ia ktheu Doloresi.

“Më magjeps”.

“Më kthe parukën”.

“Jo”.

“Nuk di të bëj magji pa paruke”.

“Nuk të besoj”.

Dolores vë buzën në gaz dhe rrotullon sytë. Vështron me pamje habie tutje kokës së Ludovikut; një marifet i vogël që ka efekt në rrugë, kur dikush ka në duar një tufë me para dhe është në dilemë të paguaj apo jo. Ludoviku kthen kokën dhe Doloresi zgjatet fort drejt parukës. Por ai tregohet më i shpejtë se ajo, madje në mënyrë të pabesueshme. Tërheq parukën, i kap dorën e zgjatur dhe ia kthen pas shpine brutalisht, saqë i shkakton dhimbje. Doloresi e frikësuar rënkon. Ludoviku e shtrëngon pas vetes dhe i pëshpërit në vesh.

“Nëse nuk je në gjendje ta bësh, unë do të të mësoj sesi... të më magjepsësh”.

Ai e tërheq zvarrë prapa deri në kuzhinë, duke përqeshur njëri-tjetrin; pas çdo hapi prapanica e saj përplaset midis këmbëve të tij, gjë që e emocionon. Doloresi rënkon. Në kuzhinë e mbështet mbi sipërfaqen e vendit të punës.

“Më jep dorën”.

“O i lojtur, çfarë dreqin po bën, lëshomë! O i lojtur, të tërë e dinë se kam ardhur bashkë me ty; do të vijmë të më kërkojnë, ti e di, i lojtur, o, ç’dreqin ke...!”

Kokën ia përplas tek cepi i raftit.

“Hesht dhe zgjate dorën!”.

Doloresi ia zgjati.

“Me pëllëmbën lart”.

E rrotullon.

Ludoviku nxjerr nga sirtari thikën, kurse Doloresi fillon të rënkojë. Tehun ia vendos tek molla e Adamit.

“Po kundërshtove, do të ta pres, okej?”

Doloresi psherëtin në qetësi. Ludoviku e rrëshqet thikën

mbi trupin e saj, përgjatë krahut dhe poshtë bërrylit deri tek pëllëmba në vazhdim. Për një moment mish i bardhë mbushet me gjak që rrjedh. Ajo dridhet nga dhimbja, por Ludoviku e mban të shtrënguar fort.

“Gjakun e kemi, po kush do të jetë viktima?”

“O i lojtur, të lutem, të lutem, mos!”, i pëshpërit Doloresi.

Ai e shtyn drejt frigoriferit. “I lojtur, të lutem, mos!” Ai e hap. Në të ajo dallon trupa macesh të rrugës të ngrira në pozicione groteske. Doloresi fillon të qajë; rënkimet e saj bëhen hysterikë. Ludoviku e mbërthen pas pëllëmbës që po kullon gjak dhe e shtyn drejt frigoriferit.

“Viktima ke sa të duash, sa të duash; të tëra ato kanë qenë tek altari, mos u merakos, Ludoviku është i gatshëm për çdo gjë”.

Me pëllëmbën e saj përkëdhel qimet e forta të kufomave, duke lënë mbi ta njolla gjaku. Doloresi është e pafuqishme dhe mbyll sytë.

“Mac, mac, mac! Besoj se di ndonjë fjalë magjike”.

Doloresi mohon me kokë. Akulli i frigoriferit ia pakësoi dhimbjen nga prerja. Ludoviku e nxjerr pëllëmbën e saj, e kthen Doloresin nga vetja, frigoriferi mbyllet.

“Ma vë parukën mbi kokë, më lyej fytyrën dhe ndërkohë mërmërit fjalë të vudus!”

Doloresi kapsallit sytë, lotët i rrjedhin bashkë me pudrën dhe maskën, Ludoviku e godet.

“Do të të ther!”

“Mos, të lutem, të lutem!”

“Bëj magji!”

I vë parukën dhe i mbështet në fytyrë pëllëmbën e gjakosur.

“Abra... abraka... hokus”.

“Ta bëfsha, Doli, po nuk fillove me fjalët e vudus, do të ta shkul stomakun”.

“Po”, e dëshpëruar në kulm thotë, çfarë të bëj, kur nuk i di!”

“Okej, përsërit pas meje, fjalë pas fjale, okej?”

Doloresi rënkon dhe miraton me kokë.

“Këna-qësi-te-le”.

“Këna-qësi-te-le

“Kureshtje!”

“Lo-pë”.

Shuplakë; dëgjohej një klithmë e mbytur.

“Kure-shtje”.

“Kure-shtje”.

“Mirë”

“Mi-rë”

Ludoviku e lë të lirë dhe e përzë. Fytyrën e ka të mbuluar me gjak. Thikën e lëshon mbi tavolinën e punës.

“Faleminderit!”

Doloresi hap sytë, e habitur e vështron dhe bën një hap anash. Kur pa se Ludoviku nuk po lëvizte nga vendi, ia dha një vrap të çmendur, zbathur, pa paruke, me njolla gjaku mbi rroba, në qafë dhe sulet jashtë.

/

Më duket se kanë ardhur të gjithë ta që janë diçka. Maks Adorkuze është i dehur nga yjet. Binjakët Medio, Kavemen Kolektiv, Sgt.Sange, Rufus Transaprency, Obiton Tonga, Mme, Nadir, Zuk de Borg, Sisek, Lilion Flowers. Fëmijë të humbur, Occram Wristcut, Beda Venerabilis JR., Gadfly ister, Syncro-step Çajanka, CEO (si-i-ou), Mypeace Pepe, Oubixhivajen Aboriginal, Grotto Vergilius, Santa-Claude, Margaharet & Maester, Some Meri Slaves, Lobana Bolanja, Metratrolor...

Këta nuk janë njerëz të zakonshëm. Këta janë artistë, tekno-mjeshtër dhe magjistarë të stilit jetësor. Emri i secilit prej tyre përhapet ose do të përhapet në rrathë koncentrikë nëpër lagjet e qytetit, nga jashtë, përmes kufijve, në periferi, përtej, në fshat, akoma më larg, deri tek rimorkiot e braktisura dhe kasollet, çadrat getot dhe pyjet dhe me zemër të plotë të

rinisë që e kap segmentin e veshit me premtimin e mundshëm. Ngado që ta shikosh, qoftë edhe kur duket pakëz i besueshëm dhe qielli nganjëherë të godet mbi bar, ta bllokoi organin dhe të bën plotësisht të palëvizshëm. Nuk është e nevojshme që gjithmonë të mbetesh Xho, me prindërit, me prindërit e prindërve dhe pak kushërinj, i pushtuar nga karikatura ku të kanë vizatuar, mund të themi duar të patalentuara. Hajde në qytet, tregojë veten, sfumojë Xhonin. Lëre të ngordhë atje, midis postierëve dhe pensioneve të pamerituara. I mërzhitur dhe apatik. Trupi yt është si enë. Mos e harro.

Zoja akoma nuk është shfaqur. Ndihet prania e një numri në rritje të njerëzve të cilët deri më sot nuk i kishte parë, por që për ta kishte dëgjuar shumë herë, ashtu siç kishte pasur rastin të vlerësonte punët e tyre. Maksi e humbi kurajën që të vazhdojë të thërrasë me megafon. Kendi Lipkis, piktorja konceptuale pesëmbëdhjetëvjeçare nga Çatanuga, u zhvesh lakuriq dhe u ngjiti mbi çatinë e ndritshme të automobilit, ku tashmë tërthorazi i binte flautit një melodi dhe nga klithmat kafshërore ndërpret sa herë vë prapicën mbi metal. Rreth saj u mblodh një masë njerëzish, ku njëri-tjetrit i tundin kokën në mënyrë miratuese, ndonëse tani për tani i shmangen vështrimit të saj, sepse askush prej tyre nuk është i sigurt se për të tërë bashkë ky veprim sadopak moralisht ishte i diskut. Zoja akoma nuk po duket dhe Maksi e pranon se kjo gjë po e shqetëson. Një mundësi me pasoja që si organizator i mashtrimit më të madh pas përmbysjes së 2021, po e ngacmonte fort diku tek veshkat. Do të vijë ajo, mos ki merak, 100%; Maksi përpiket t'i shmangët një plakushi, por nuk ia arrin. Plaku iu ngjiti pas si një arnë, pështyn bashkëtingëlloret përmes dhëmbëve dhe pa pushim belbëzon lidhur me ndryshimin e pozicionit, simptomat dhe sintezat. Ecurinë e mendimeve të tij Maksi prej kohësh e kishte humbur dhe tashmë diku nga mesi, është plotësisht e pamundur që ta kapi. “Ideja e tij gjendet diku”, i thotë vetes, dhe e drejton dëgjimin tek një sferë e veçantë.

Sindikata Gotam në mes të parkingut ngriti çadrën e vet të madhe. Dikush i ndrojtur solli aty kitarën. Zëri i tij hesht në mes të bisedave agresive. Maksimi e dëgjon.

/

Tulla të pista. Grumbull pas grumbulli. Gjatë një milion vitesh, shtresat, a do të shihen më gjerë shtresat e Bruklinit tek drurët e trashë? Mbi rrugë ngrihet një duhmë e rëndë. Fryma e qenit që gëlltit katranin ndihet, kurse ne jemi të paktën kokrriza orizi në tigan dhe dikush na shtrydh. Anvari dhe i dashuri i Merxhorit ndërrojnë gomën e makinës. Me këtë punë të përbashkët zbuten keqkuptimin. Qartë ia thashë që është e mundur, sepse ku ndërrohen gomat, të gjithë jemi ata që jemi. Veçanërisht kur mendoj faktin se e kam parë që në mëngjes në një vepër moralizuese, të pastruar prej të plotfuqishmit nga gjithçka. Merxhori nuk deshi të dilte nga makina; thoshte se kishte frikë. Nga se? Kishte një parandjenjë të keqe. Nuk kam asgjë kundër saj. Hamendësimet e këqija i kisha paketuar brenda valixhes dhe, për t'i harruar, i kisha lënë qëllimisht në shtëpi. Fasada e ndërtesës është fshehur nga dhëmbët brejtës të kohës së filluar, por të harruar nga propaganda ekonomike. GVOZHDARI 40, spraj i kuq. Këtu prej dekadash nuk ndërtohej asgjë, por vetëm se shkërmoqet tullë pas tulle, vazhdimisht, pa ndërprerje. Shtëpitë po shkatërrohen nga pengesat e paafësisë; kryqëzimet duken sikur dikush gabimisht i ka harruar, dikush që kohë më parë ka qenë mjaft i pafuqishëm. Madje edhe plehurat ia mbathin bashkë me erën, ngadalë. Dhëmbët e pistë të përbindëshit po shkatërrojnë tërë ato konstruksione. Drita e kuqe. Më kujtohet ideja e një udhëtari piketues, i cili pikërisht në qendër të qytetit deshi të zbatojë projektin “vendos një tullë”, në mënyrë që njerëzit më shpesh të ngrinin kokën drejt qiellit, në majat e këtyre ndërtesave. Por nuk pati sukses, njerëzit nuk e miratuan. Edhe sikur tullat të ishin prej shkume, nuk ishin për të. Nuk e di përse tani flas për këtë rast. Grafiti i gjelbër ZOJA, kur hedh vështrimin mbi murin rrethues, poshtë në hekurat e

dyqanit të mbyllur, çfarë ndjesie e neveritshme e tjetërsimit, kur dikush të rrëmben emrin dhe me të porosit diçka të re. Të tërë e dinë se *çfarë mendon për të, vetëm unë nuk ia kam idenë. Rruga është e gërryer; askush nuk kujdeset më për të*, por kjo më duket se është gjëja më mirë nga gjithçka *tjetër*.

/

Pas kurrizit të Ludovikut valëviten flakët. Gjurmët e hapave të tij mbulohen nga tymi i zi që shtrembëron ndriçimin, një fenomen kozmik. Ajri largohet prej tij. Vakumi që le prapa mbushet kaq vrullshëm, sa që sajohen shigjeta të vogla dhe tipat që punonin në trafik zgjasin kokën në drejtim të qiellit, sepse u duket sikur po gjëmon. Mjafton të shikosh pakëz më mirë dhe do të pengohesh, ose përplasesh me shenjë e qarkullimit rrugor, por mund të kapërcesh rrugën dhe do të ndeshesh me një kadillac të vjetër, frenave të të cilit duhet që dikush t'u mëshojë dhe bashkë me zhurmën e tyre të lëshojë ndonjë të sharë. Gjysheve u shpëtojnë gjërat nga duart, kur afrohen. Rripat e këpucëve zbërthehen vetvetiu. Ndërkohë shkel mbi një bajgë kali. Amishë (besimtarë radikalë) të mallkuar.

Në trup ka veshur një bluze të bardhë e cila luhetet nga një fllad i lehtë, tamam si krahët e një mushkonje. Ajo imiton vibrimet e lehta e cila çmend njerëzit bipolarë dhe një racë të veçante qensh. Para së gjithash qenë stani dhe të racës dalmatinase.

Dukej si një murg i cili është kthyer nga mali me urdhëresat e reja. Mendjet e paqëndrueshme nuk do të kenë mundësi t'i kundërvihen. Çdo lëvizje e tij është si një kult i kujdesit. Mendjeve të forta u duket se është vetëm një kult i mallkuar, se me të do të ketë probleme. E qartë është se edhe nga kati i tridhjetepestë, ku Mod dhe Lari, gjatë kohës së shërbimit, kalimthi gjerbin kafenë, tymosin cigare dhe njëri-tjetrin përkëdhelin aty ku u pëlqen më tepër. Kur e vështrojnë, dridhen nga kënaqësia.

Fytyra e tij është indiane, për shkak të gjakut. Kreu është Ludoviku. Tri rrugica më larg Poetrylitiksit, nga momenti në moment situata bëhet më e ndezur. Pa ndërprerje mund të dëgjohet pulsi i masës, por do të gënjeja, po të mos pranoja se në drejtimin

djathtas, tamam si me magji, kryhet ereksioni i sajuar.

/

Vështirë se mund të shpreheshe ndryshe... Dielli po perëndon.

Zoja akoma mungon.

Doli në atë krah të rrugës së automjeteve (në një mjedis që dikur konsiderohej rrugë, por që tashmë më tepër ngjante me një zone ushtarake). Në të kishte vrima, hone, gropa të mëdha nga konstruksione të mëdha çeliku në asfalt. Pranë tyre dalloheshin gjurmë rrugësh, që dikur ishin në ngjyrë të verdhë, por që tashmë dukeshin vetëm si njolla të kuqërremta, kështu që të pakujdesshmit, që nuk i dallojnë ngjyrat, apo që ecin të shkujdesur, mund të rrëzoheshin e të harroheshin aty. (Në kronikën e zezë këtu nuk flitej fare më për aksidentet automobilistike dhe as për incidente; nuk flitej më për kronikën e zezë, përderisa e përmendëm). Por njerëzit akoma nuk e kishin ndryshuar gjuhën, ishin këmbëngulës dhe këtë varrezë të sajuar, për të cilin ishte punuar dikur dhe mbi të cilën kishte kaluar edhe treni, si gjithnjë e quanin rrugë automjetesh. Atë e kishin ngjeshur me metale, mbetje të industrisë së motorëve prej dekadash. Askush nuk lëvizte nëpër të. Një “Ford” i vjetër ishte përplasur në murin rrethues, kaq fort saqë tre adoleshentë (dy djem dhe një vajzë), kishin arritur të dalin para se të shndërrohej në një grumbull hekurishtesh. Tashmë ato dukeshin si gishtërinj të ngritur lart që vështrojnë xhamin e përparmë të makinës. Këtu gjeje mjaft njerëz që me kënaqësi mund t'i kishin marrë pjesë, por sikur nuk e quanin të lehtë, nuk ndiheshin mirë. Ata vështrojnë gjithandej përreth vetes, u binin borive dhe shanin vapën. Gjatë ditës me të vërtetë kishte bërë shumë nxehtë, por ajo nuk kishte qenë asgjë në krahasim me mbrëmjen, kur rrezet e diellit perëndonin. Atëherë i tërë betoni, i cili me orë të tëra kishte thithur me etje nxehtësinë, tashmë në drejtim të ajrit të ftohur lëshon avuj nxehtësie.

Me këmishë të bardhë e kanë më lehtë, Averoesi dhe njerëzit e tij këtë e dinin mirë. Stallat me lopë ishin plot, kurse gamile nuk

kishte asgjëkund.

“Sa është ora?” Kjo ishte një pyetje e dalë mode.

Zoja akoma nuk po dukej.

Rrjetet virtuale sociale, të cilat në fillim të mileniumit të tretë në vetvete u shfaqën vullshëm në teknologjinë botërore elektronike të përdorshme nga qytetarët, shumë i përjetojnë, në mos si ngjarje kryesore, të paktën si keqbërës me shumë ndikim. Kakofonia e madhe, në njëfarë mënyre është e vërtetë, por po ta vështrosh pakëz më thellë edhe nuk është ashtu. Për ata që i shohin gjërat më thellë se fajtorë qenkëshin rrjetet sociale, ky duket si një formulim i cekët dhe sipërfaqësor. Për të tjerët ato janë të arsyetuara dhe të qarta. Pak ka midis atyre njerëzve që arrijnë të përfytyrojnë se çfarë pikërisht ka ndodhur. Ëndrrat, ndër të tjera janë diçka me të cilat nuk lidhet asnjë shkak, por që nuk pajtohet fort me faktet në botë. Le t'i zbulojmë. Për gjithçka fajtorë është fuqia e procesorëve, inteligjenca artificiale dhe besimi i njerëzve me një koeficient të lartë inteligjence, e cila në disa rrethe pëshpëritet me një respekt të frikshëm dhe quhet R4D-GOV.

U vonova. Anvari më thotë se ” tashmë jemi afër dhe mund të arrijmë edhe me këmbë”. Merxhori tund kokën. I dashuri i saj është zhytur në mendime. Kur Zoja mbërriti, i tha asaj “Tashmë po më kujtohet se diku kam lexuar për ty”. Një botim pa vlerë dhe i lexuar, duke u përzgjedhur si kokrrat e qiqrave. Merxhori buzëqesh dhe sulet të dalë jashtë. “Po ku po shkoni?” Anvari e vështroi me habi. “Nuk më dëgjove?” Nuk i përgjigjet, por hidhet nga makina dhe fillon të bërtasë. “Më ndaj, më ndaj përgjysmë! A je ti ai, apo jo?” Në të vërtetë nuk jam. Nganjëherë kuptimi humbet. Në të nuk ka asgjë të keqe.

Zoja akoma nuk po duket. Kolektivat qëndrojnë në formë

rrethi, të mbuluar me lëkurë të regjur, ndërkohë që mërmërisin këngën e lamtumirës drejtuar diellit; nëpër trup, bashkë me erën e baltës u ndihet djersa. Binjakët Medio plotësojnë njëri-tjetrin me thënie që nuk kanë asnjë kuptim. Mbase mund të thuhej se diku kuptimi ishte zhdukur. Dikush i shëmtuar shiste drogë sintetike dhe njerëzit sulen kundër tij që të mbledhë rraquet e të kthehet andej nga ka ardhur. Maksimi ndihet mjaft nervoz. Kur të vinte mbrëmja, njerëzit do të futeshin brenda dhe do të detyroheshin të ndiznin dritat. Kitaristi nuk po pushonte. Dikush kishte mbërritur deri tek cepi, ndërsa ndonjë tjetër dukej mjaft i vetmuar. Në ajër ndihej shpresa.

Lashtësinë e kishte filluar Praruku

Në ajër ndihej pasioni. Kultura e festimeve është e shëndetshme dhe në zhvillim të plotë. Njerëzit pa emër janë si llaçi midis pllakave me yje, por që nuk i pengojnë aspak dhe gëzohen që gjërat mund t'i mbajnë bashkë, e midis tyre nuk ka të çara, se terreni është i thyer, por nuk është i harruar. Dikush mbështeti duart në gjoks në shfaqjen e papritur, kurse dikush tjetër bashkoi duart për të duartrokitur. Përgjatë anës së parkingut ai flakëron tamam si bari i ndezur. Radha para hyrjes zgjatet dhe merr tamam pamjen e njeriut me trup gjarpri; nga e majta dhe e djathta kokat rrotullohen drejt burimit të duartrokitjeve, ndonëse nuk e dinë saktësisht arsyen dhe automatikisht fillojnë edhe vetë të duartrokasin. E duan, e duan.

E do

Ajo.

Në shtyllën e ndriçimit.

Pallati i palaçinkave

**

Ora dhjetë. Bashkë me mëngjesin iu shfaq edhe dhimbja. Tek gjunjët, tek nyjet e këmbëve, në muskuj, në thonj, gjithandej, prandaj filloi të rënkonte.

“Eeeeeevan, a je mirë?”

Frymëmarrja e saj ishte e padurueshme. U kthye anash në ije. Ora nëntë.

“Po fle?”

Nuk po gjente shpëtim; e gjeti rrugën pranë kokës së tij, ia kapi dhe e shtypi pakëz. I tërë ishte me jargë, i djersitur, i lapardhosur me spermë, me lëkurë të ngjeshur, i parruar, kudo qimet e mjekrës ia pickonin qafën. Ora tetë. Në kurriz dhe në vithe ndjente puçrrat. Ajri i lagësht ishte plot me smog. Mushkëritë i ishin rrudhur dhe fishkëllente kur merrte frymë. Gjithçka i dhembte shumë. Pëllëmbën e mbështeti në gjoks. Ishte qetësi, kurse ai rënkonte.

Ora shtatë.

“Çfarë ke?”

Gjatë natës në gojë i ishte mbledhur diçka e pakëndshme. Dhëmbët i kishte plot me shtresa mbetjesh. Në cepin e djathtë të gojës ndjeu një njollë pështyme. Me njërin sy nuk po shihte dot. Kapakët e syrit ia kishin ngjitur natën sklepat. Ora gjashtë. Hunda i ishte bllokuar plotësisht. Në djall! Dorën e majtë e kishte të mpirë, e cila pa jetë zgjatej para tij. Mos vallë, do t’ia presin?” Diçka e shponte në kryqe; qafën e kishte të ngrirë.

Filloi të rënkonte. Ora pesë.

“Eeeeevan...”

“Lërmë rehat, të lutem!” Ora katër.

“Kam parë në ëndërr premierën; ç’ëndërr e bukur që ishte. Gjithçka ishte në rregull dhe ti po qeshje. Vetëm edhe një javë dhe, a e di se çfarë shtrëngimi ndiej në stomak, kur e kujtoj”.

“Ulçer në stomak, refluks aciditeti; Evani ndiente djegësirë të padurueshme. Cerozë, trombozë, aneurizëm. Vdekja është vetëm një rrëshqitje anash. Atëherë le të rrëshqasë. Ora tre. Numëronte mendimet, gjë që e bënte shpesh, i numëronte deri në dhjetë dhe betohej se kur të arrinte deri tek zeroja do të ndalonte për të vajtur në banjo. Ora dy. Ora një.

“A mund të më sjellësh, të lutem, një filxhan me kafe?”

I pëlqente kur i shërbente; aspak nuk psherëtiu, por qafa i kërciti kur ktheu kokën. Ishte bërë lëmsh në shtrat; çarçafi i kishte rrëshqitur nga kurrizi, nga vithet dhe kofshët e mbushura. Nuk i vinte turp. Lakuriq vajti deri tek televizori LCD dhe shtypi butonin. Ndërkohë që po priste, u shtriq, u ngrit në majë të gishtërinjve dhe ngriti duart lart në ajër. Pastaj fërkoj sytë dhe e përqendroi vështrimin drejt midis vithëve. Aty dalloj një të çarë të errët dhe e mbushi me fantazinë e vet, ndërkohë që realiteti i shfaqej para syve dhe i prishte iluzionin. Nën vithen e djathtë dukej një puçërr e tharë. Organi i tij mbeti i rrudhur në lëkurë. Gjaku ishte drejtuar diku tjetër.

/

Këmbët i hapi fare ngadalë, tepër e vetëdijshme. Nuk e mbuloi me dorë dhe qëndroi para syve të tij.

“Mos shih!”

Mbylli sytë dhe ia largoi dorën.

“I kam të mbyllur”.

E përfytyroi në saj të aromës, në errësirë. Pjesë pas pjesë si në mikroskop. Çdo rrudhë, si një parcelë e korrur, apo si një gjurmë pasioni prej dylli. Figurën e saj e krijoi nga fillimi prej pluhurit të ekzistencës. Puthje me zhurmë. Perineum. Hapje.

Buzët. Bregu.

Kafeja ia përcëlloi gjuhën. Nuk e falënderoi. Pareshtur ajo u përpoq ta prekte, duke u zvarritur gjithnjë e më afër dhe i gulçoi para hundëve. Ai e zuri nga ijet, gishtërinjtë iu ngulën në mishin e butë, por e mbajti larg vetes. Vështrimi spontanisht iu përqendrua tek lythët, duke krijuar një hamendësi të turbullt për to. Ai u detyrua t'i mbulonte dhe i fryu filxhanit. Prej tij iu dogjën gishtërinjtë. Rrinte ulur dhe ndihej keq. Goja iu mbush me pështymë. Nuk dinte ku të pështynte, prandaj e përcillte, duke shtrënguar gjatë fytyrës.

“Eeeevan...”

Gishtërinjtë i rrëshqiti përgjatë supit të tij.

“Kur është prova sot?”

“Nuk e di”, mërmëriti ai.

I zbriti gishtërinjtë përgjatë boshtit kurrizor deri poshtë.

“Pasdite, apo jo? Çfarë kemi sot, çerekfinalet?”

“Nuk e di”.

“Vetëm të mos ketë një të dytë; akoma më dhemb kurrizi nga provat e fundit; e dimë sesi janë”.

“Hmm!”

Përgjatë kurrizit, rreth tij, në drejtim të... u largua pakëz.

“A mund ta pi i qetë kafënë?”

Dora e saj u mpi. Ai e ngriti filxhanin dhe e piu me një frymë. Nga goja i dilte avull.

“Hiqe prej këtu”.

U ngrit me fytyrë të thartuar. Kur iu afrua tavolinës, atij iu kthye anash.

/

Në cilën periudhë të kohës njerëzit bëhen qurravecë?

Kur është fjala për Evanin dhe Mojcjin, çështja zhvillohet nëpër rrethe. Por kur është shfryrë fillimi i frymëzimit (fjalë për fjalë, tek ai), njëfarë kohe i kanë kultivuar apatinë dhe mbase ashtu do të vazhdonte deri në pafundësi, sikur papritur të mos kishin filluar ndaj seksit të anonin plotësisht të huajt. Meqenëse

ishin të rritur, jo vetëm në moshë, por edhe kur ishte fjala për ndërgjegje, aromat e reja filluan t'ua besonin njëri-tjetrit. Dhe nuk bënë gabime amatorësh që theksonin: vetëm t'i ndiq huqet tuaja dhe nuk ka problem, rëndësi ka që të duhemi. Ajo nuk ka asnjë efekt. Në kundërshtim me gjithçka qëndron procesi i lashtë kimik, i cili nëpërmjet kontaktit fizik lidh hormonet në atë që ne njerëzit i quajmë ndjenja. Dhe atëherë ndjenjat përplasen me fjalët dhe ne njerëzit përfundojmë në ferr.

Prandaj kanë sajuar lojën e ndërlikuar të veçimit, të fshehjes dhe të ngacmimit, saqë kur e kaloi të gjithë shkallën e durimit, kaloi në klasifikim praktikën e re seksuale. Kështu duke e ndrydhur pasionin ka vazhduar në vite. Deri kur një ditë prej ditësh Mojci nuk...

/

“Hajt, përderisa je atje, më sill edhe një?”

Shtypi butonin. Pasi mbuloi me dorë gjoksin, lëvizi deri tek karrigia, mbi të cilën ndodheshin rrobat e saj. Me të shpejt u vesh dhe njëkohësisht u bë më joshëse, sepse fshehu ndonjë të metë. Tashmë gjithçka që u ka mbetur syve, buronte nga brenda. Tërë njerëzit në mëngjes janë...

“Ti nuk do?”

“Nuk e pi kafënë”,

“A dëshiron diçka tjetër?”

“Unë kam ngrënë, ndërkohë që ti flije”.

Ndihej duhma e thartë e kosit. Evanit po i merreshin mendt. Kafeina po e ngacmonte; në bark po i ngatërroheshin zorrët.

Ajo solli një filxhan të ri. Kur u përkul në drejtim të tij, vështrimi ia përfshiu një pjesë të gjoksit, gjë që e arsyetoi sipas mendjes së vet. Ishte mbuluar me kuvertë, e cila ishte mbledhur. I fryu sipërfaqes së kafesë dhe vështroi brazdën e krijuar. Për një çast e harroi trupin e vet dhe papritur u ndje mirë.

/

Nganjëherë zemërohem shumë ndaj njerëzve që i duam. Por ndaj njerëzve të tjerë nuk ushqejmë ndjenja të tilla të

fugishme. Kur lidhemi me të vërtetë me dikë, në raste të tilla krijohen flluska në të cilat ka hapësira për gjërat më trashanike.

/

Në fund të rrugës së tyre duket sikur palaçinkat janë më pak të shijshme. Evani hapi rubinetin dhe u fut të bënte dush. Njërin vesh e largoi nga currili që të dëgjonte kërcitjen e derës. Oksana nuk u fut. Tashmë kjo gjë nuk e pengonte. U fshi, e lidhi peshqirin në bel dhe e shtrëngoi lehtë. Pastaj hapi derën e banjës... Dritaret ishin plotësisht transparente dhe dielli i ndriçonte të gjitha skutat e objekteve: të tavolinës, të krevatit, të llambave, të kornizave, të karrigeve, të gjitha qimet në tapet. Ai ndriçonte dorezat e rafteve e sirtarëve, gotat, pjatat e zbrazëta, pirujtë, thikat e lëkurën e saj që i dallohej jashtë rrobave, që sikur shpërthente nga çdo pore e qime me ashpërsi. Evani e ndjeu sesi po i zmadhoheshin shumë fort bebëzat, tamam sikur me gërshërë po ia nxirrnin sytë, të cilët i mbylli me forcë. E pushtoi paniku, se i mungonte droga dhe nuk mund ta gjente asgjëkund. Gordoni kishte përfunduar në burg, tjetër njeri nuk njihte, të gjitha dyert i kishte të mbyllura. Askënd nuk guxonte ta pyeste, sepse mund ta nxirrnin jashtë, kurse ai nuk donte të kthehej pas, ku kishte lënë vetminë. Evani u përku! drejt dollapit mbi lavaman, e hapi dhe pa e vështuar mori kutinë plastike me tabletat, të cilat ia kishin rekomanduar dikur. E hapi, mori dy dhe i gëlltiti; pastaj mori kutinë e re e të vogël, nga e cila gëlltiti dy të tjera, pastaj të tretën dhe do të kishte marrë edhe të katërtën, të pestën e të gjashtë... sikur të mos e kishte zënë frika e kalimit në vetëvrasje. Ky do të ishte budallallëk. Vetëvrasja është akt që kryhet qëllimisht.

/

“Eeeevan... a ndihesh mirë?”

Dhe trokiti në derë, të cilën e hapi me kujdes. Ai ishte shtrirë në dysheme, me buzëqeshje në fytyrë e në sy, vështronte i përqendruar tavanin.

“Mirë ndihem”.

Ajo iu drejtua atij, por e ndali, duke ngritur pëllëmbën.
“Lërmë”.

U kthye në ije, ashtu lakuriq; pastaj u ngrit në gjunjë, sforcoi vithet dhe u çua në këmbë. Lëvizi prej aty dhe ajo pas tij.

“Prova e shfaqjes është në orën pesë. Shihemi atje”.

Nuk e vështroi, por ngriti gazetën nga dyshemeja dhe i flaku në mur. Iu afrua ekranit LCD dhe shtypi butonin. Më pas hapi dollapin dhe u vesh. Duart i futi në xhepat e pantallonave që kishte veshur një ditë më parë. Kur e vështroi Oksanën, u drodh, tamam sikur diçka e kishte trembur.

“Prova është në pesë. Shihemi atje”, ia përsëriti.

Oksana u ofendua dhe u kthye me synimin që të largohej. Mbi tavolinën e vogël të natës kishte lënë byzylykun e vet. Me gjunjë u ngjit në krevat dhe i zgjati dorën, kur në brendësi ndjeu preken e tij. Shtrengoi buzët dhe rrotulloi sytë. Bëri shaka. Gishtërinjtë i ishin futur poshtë rrobave dhe po rrëshqisnin gati me forcë. Ajo uli kokën. Gishtërinjtë e tjerë prekën barkun, arritën deri tek gjoksi dhe i shtypën lythin. Rënkimin ajo e mbyti me jastëk dhe u kthye në ije. Buzët e tij zbritën poshtë kurrizit, pastaj mbështeti dhëmbët e në fund gjuhën e gjerë, të lagësht, të cilën ngadalë e zbriti më poshtë.

Tërë ngjarjen Evani e vazhdoi me një largësi sigurie.

/

Kur Koito u fut brenda, Oksana thirri ne zë të lartë dhe u fut poshtë kuvertës. Evani i habitur po e vështronte me bisht të syrit. Zërin ajo e kishte të akullt.

“Evan Z... vishu. Oksana Ivanovna Bobrova nisu për në shtëpi. Prova është në orën pesë”.

Fytyrën nuk e kishte fortë të këndshme, formë ovale, me një hundë të drejtë, me buzë të holla, të cilat mezi i hapte kur fliste si dhe një çift butonash në vend të syve, pa të bardhën e tyre dhe plotësisht si kristal. Një skulpturë nga Mesopotamia. Një vepër e Modiljanit. Flokët i kishte të shtruara në ngjyrë të vdekuri, tamam si lëkurë e përpunuar.

“Po kush je ti?”

“Koito XXV. Sponsori yt i ri. Vishu, Oksana Ivanovna Bobrova dhe nisu për në shtëpi”.

Oksana u përdrodh në shtrat, rrëmbeu byzylykun dhe rregulloi rrobat e zhubravitura. Pastaj u kthye nga Evani që po e vështronte Koiton me sy të zgurdulluar.

“Çao!”

“Mirupafshim, Oksana Ivanovna Bobrova”.

Mblodhi këpucët dhe ashtu zbathur ia mbathi në korridor.

“Evan Z, ndahu me Oksana Ivanovna Bobrovën”.

“Oksana, thirri ai, ndërkohë që tashmë ajo kishte dalë jashtë, do të shihemi në prova”.

Nuk iu përgjigj.

“Vishu!”

Evani u përkul të merrte rrobat e mbledhur parg mbi dysHEME.

“Jo”.

Koito hapi dollapin dhe mekanikisht, me një rregull të saktë i hodhi të mbathurat, çorapet, pantallonat dhe këmbishën (jashtë temperatura ishte njëzet e tri gradë celsius, frynte një fllad, me mundësi për shi, kurse lagështia ishte tridhjetë e tre përqind) dhe xhaketën. Evani u vesh, kurse xhaketën e vari mbi karrige.

“A ke ngrënë mëngjes?”

Ajo kishte veshur një komplet prej plastike, që nuk ia zbulonte hiret. Nën të, patjetër që ishte skeleti.

“Çfarë i ka ndodhur Gordonit?”

“Përgjigju pyetjes”.

“Akoma jo”

“Ha!”

Evani u ul pranë tabakasë me ushqime.

“Nuk kam uri”.

“Ha”

“Më trego se ku është Gordoni”.

“Gordon Sho Falstafi është në paraburgim dhe pret gjykimin. Ha!”

“Nuk kam uri”.

“Ushqimi i parapërgatitur për një ditë përmban dy mijë e pesëqind kalori; mëngjesi... tetëqind. Ha”.

“Ç’drejtin është e tëra kjo, që ia bëfsha, mos vallë je...”

“Mos shaj. Haje mëngjesin dhe laj dhëmbët, tani është ora njëmbëdhjetë e dyzet e tre minuta e pesëmbëdhjetë sekonda. Në orën një është fotografimi; në orën dy... takimi me drejtorin, në tre dreka me familjen Mishima, në orën katër je i lirë, por nën mbikëqyrje; në orën pesë është prova, në tetë je i lirë përsëri nën mbikëqyrje, pastaj vjen darka dhe fjetja e shumta në mesnatë”.

Në aciditetin e stomakut të Evanit po shkriheshin tabletat. Cilësitë e tyre kimike nëpërmjet kapilarëve u futën në qarkullimin e gjakut. Evani kaloi në katatoni (bllokim). Koito ia kapi pëllëmbën dhe i nguli një gjilpërë. Nuk reagoi; u shfaqën pika gjaku. Atë ia fshihi me shami.

/

“Sidoqoftë është vetëm për një vit!”

E njihte tashmë atë vështrim. E kishte parë shumë herë në sytë e vajzave, të cilat enden nëpër audicione. Vështrim aktorial i dëshpërimit, i zhgënjimit dhe i pafuqisë, pasi merrej vesh se roli nuk do të ishte i tyre. Por kishte mundur të fitonte vetëm një fragment plotësues, të shkurtër, gati të padukshëm, megjithatë kryesor për të cilin ishte treguar i singertë. Ajo pjesë atëherë e kishte pushtuar atë, kur ia rrëfeu asaj.

“Evan, një vit kohë është kohë e gjatë.... përse nuk mund të jem me ty?”

“Sepse më duan të pastër dhe vetëm, sepse kërkojnë autenticitetin. Nëse do të të merrja, tërë jetën do të sillja me vete plaçkat, gjë që ata nuk e dëshirojnë...”.

“Çfarë po ndodh tani, Evan? Kush janë ata?”

“Edo! Mojca, edhe ti vetë e di sesa rëndësi ka për mua, kjo është si qershia mbi tortë për tërë karrierën time.

“E di, e di, por gjithmonë kam menduar se do të kem mundësi të jem me ty dhe jo të më lësh vetëm.

“Një vit kohë. Një vit të përmjerur.

“Për shkakun tënd...”

“Çfarë?”

“Asgjë. Evan, më fal. Nuk dua të ikësh”.

“Të lutem, Mojca, edhe vetë e di se do të largohem”.

“Po”.

/

Përsëri u gjend në tualet, tek vrirja, jo me prapanicë, por me gishtin e djathtë të futur në gojë. Ngacmoi qiellzën, fytyrën, që të detyronte veten të villoste. Llum kafeje nxori bashkë me copëza si shkumësa.

“Pi”.

Piu nga gota njëfarë tretësire ngjyrë jeshile që ngjasonte me çajin, por e ftohtë.

“Mos ishte drogë?” e pyeti atë.

Koito rrotulloi kokën djathtas dhe më pas në anën e majtë.

“Jo”.

“Por ç’është, atëherë?”

“Stabilizues.57”. Gjaku yt nuk ishte optimal. Tashmë është vetëm 77 përqind. Për më tepër të huajve u është ndaluar”.

Fshiu gishtin. Evani u ngrit në këmbë.

“Nuk të kuptoj”.

“Sepse je i huaj”

E ndiente veten në njëfarë mënyre si zakonisht, gjë që nuk i dukej e mirë. Plasaritja kishte humbur cepat e vet dhe kishte mbetur vetëm zbrazëtira,

“A mund të më shpjegosh, të lutem, se çfarë po ndodh?”

“Kjo pyetje është shumë e përgjithshme!

“Kush je ti?”

“Unë jam Koito XXV. Sponsori yt i ri”.

“Kush je ti, në raport me veten tënde?”

“Koito XXV. Sponsor në dispozicion”

“Në dispozicion të kujt?”

“Të Daimjos”.

“Po çfarë ke bërë deri dje?”

“Kam qenë në dispozicion”

“Datëlindja?”

“Ky informacion është tepër sekret”.

“Cilin ke sponsorizuar para meje?”

“Edhe kjo informatë është tepër sekrete”.

“A ndien gjë?”

“Kjo pyetje është tepër e përgjithshme”.

“A mund të të prek?”

“Jo fort”.

I mbështet dorën mb kafazin e kraharorit, në atë vrimë që përfaqësonte gjirin e saj të majtë. Qetësi.

“Mendoj se do të merremi vesh mirë”

“Po”.

/

Frynte një flad i lehtë; drita vezullonte dhe hapësira ishte e gjerë, ndërkohë Evani po hante mëngjesin. Ushqimi ishte i shijshëm. Fliste me gojën plot dhe me pëllëmbë ngadalë fshinte mbetjet e ushqimit që binin mbi tavolinë.

“A është e mundur ta vizitoj Gordonin?”

“Do të jetë e mundshme, kur ta lejojë rregullorja!”

“A është e nevojshme?”

“Jo”.

“E kam pasur sponsor pothuajse një vit”.

“Po”.

“E përse është në paraburgim?”

“Kjo informatë është tepër sekrete”.

“Për shkak të drogës?”

“Mbase do të ishte mirë sikur t’i bëja një vizitë”.

“Kjo është punë vendimi”.

“Hmm, po”.

Tri gllënjka ujë ja ndërprejnë frymëmarrjen nëpërmjet hundës.

“A duhet të rruhem për fotografimin?”

“Nuk është nevoja”

“Mirë”.

Koito qëndronte e palëvizur në cep të tavolinës. Vështrimin e kishte drejtuar tek ai, por kjo gjë nuk e pengoi atë, kështu që mundi të hante i qetë.

“A është e ndaluar të fle me aktoren?”

“Kjo pyetje është tepër e përgjithshme”.

“A e kam të ndaluar të fle me Oksanën?”

“Nuk e ke të ndaluar”.

“A ju duket, si të them, e pakëndshme?”

“Nuk po e kuptoj pyetjen”.

“A nuk do të ishte më mirë të mos flija me të?”

“Vendimi është yti”

“Hmm, po”.

I kishte mbetur edhe kafshata e fundit”.

“Dikur kam qenë shumë i dashuruar”.

...

“Por tashmë as më kujtohet se ç’kuptim kishte. Më kujtohen gjestet dhe fjalët, por jo motivi që u paraprinte. A u ndodh kështu të tërëve?”

“Nuk kam të dhëna të mjaftueshme për të të dhënë përgjigje”.

“A ke qenë ndonjëherë e dashuruar?”

“Jo”.

“Sa keq!”

...

“Nuk e di nëse në përgjithësi ka të bëjë me kujtime. Mbase duhej t’i kisha provuar ndjenjat. Mënyrë ndjesie. Për këtë e ke fjalën?”

“Jo”

“Me drogën kam mundur ta provojë ndjesinë fare mirë. Pa të ndihem më brutal, më agresiv dhe në njëfarë mënyre i padurueshëm. Por, nuk ka lidhje, edhe kjo është diçka, apo jo? Tashmë, megjithatë, mendoj se nuk po e kuptoj, vështirë është kur nuk gjen fjalët e duhura, nga një vend i tillë i ftohtë...”.

“Vishu”.

“Nuk po më kupton”.

“Nuk të kuptoj”.

U ngrit në këmbë.

“Për fotografim”.

“Po”.

/

Fotografi ishte mjaft i njerëzishëm. Kur u futën në atelienë e tij (i përshëndeti me fjalët: “mirë se erdhët në atelienë time”, ndonëse ajo ishte vetëm një hapësirë midis një depoje të braktisur, e rrethuar me çarçafë të varur. Ai hapi gojën dhe e mbajti ashtu me variantin e miratimit deri sa Evani u ul në karrige. Në vazhdim e mbylli gojën dhe e shtrëngoi fort; pastaj mori fotoaparatin dhe i tha: “tashmë vazhdo të flasësh”.

Evani u kthye në drejtim të Koitos pakëz i frikësuar. Për çfarë të fliste? Koito nuk e kuptoi pyetjen të përcjellë me mimikë, prandaj vështronte e qetë.

“Për çfarë?”

Fotografi përfundimisht mbylli gojën. Të dy po vështronin Koiton.

“Rrëfeji Mundos (ashtu quhej fotografi, Mundo. Vetëm Mundo), për mënyrën e ndjesisë”

Evani fërkoj sytë. Mundo e fotografoi.

“Dikur kam qenë shumë i dashuruar”.

Mundo tundi kokën.

“Dhe këtë mund edhe të ta vërtetoj”

Evani gishtin e madh të djathtë e futi në gojë dhe e hapi gojën anash. Në vendin ku duhej të ishte dhëmbi i pestë, dukej një vrimë. Mundo e fotografoi.

“Dhëmbi im ndodhet në gjoksin e saj. Mbase nuk jam plotësisht i sigurt nëse kjo është e vërtetë, por s’ka rëndësi. A ju ka vjedhur juve dikush ndonjë dhemb?”

Mundo mohoi me kokë kurse Moito jo.

“Tepër e pazakontë, apo jo? Por kjo do të thotë të dashurosh,

të paktën kështu më duket, ose ta quash dashuri. Më tepër nuk di, nuk di ç'të them, sepse nuk e ndiej më se çfarë ka qenë e tëra kjo. Sot vazhdon të duket disi e çuditshme!”

Me gisht fërkoji mishrat e dhëmbëve.

“Por vrima është dëshmi. Trupi nuk gënjen. Aty duhej të ishte dhëmbi, kurse tani nuk është më, madje...”

Rrotulloi kokën.

“Kjo më ka ndodhur kur akoma nuk isha larguar, para se të vija këtu. U zgjova dhe dikush po më frynte në fytyrë. Një ndjesi shumë e çuditshme, i thashë vetes. Më kujtohet fare mirë, sepse u ndjeva mjaft keq dhe atëherë fillova të shaj. Por çfarë në të së ëmës... i thashë. Dhe pastaj kam thirrur më zë të lartë “ku janë sh-ët e mia?”

Mundo më fotografoi.

“Ku janë sh-ët e mia, kush m’i ka marrë, a më kuptoni? Nuk isha në gjendje të artikuloja ç-ën, sepse gjuhën e ndieja të ënjtur. Edhe pështyma më rridhte drejt mjekrës. Atëherë e kam rruar edhe Mojcën, sepse për këtë shkak ishte e zemëruar fort me mua. Në fakt nuk e dija sesi ndihej, por sillej si e tërbuar dhe më tha se e dinte çfarë do të thoshte kjo rruajtja ime dhe se ishte vetëm çështje kohe... Nuk e kuptova fort mirë çfarë kishte dashur të më thoshte. Megjithatë, në rregull, unë isha rruar taze, por me pështymë nëpër tërë fytyrën”.

Mundo po e fotografonte. Shkrepësi i aparatit shkrepri në këtë rast pesë, gjashtë poza të shpejta.

“Mojca ka qenë stomatologe, shumë e mirë dhe shumë e suksesshme. Ajo kishte klinikën e vet private, që ishte gjithmonë plot me pacientë. Shpejt nga ana ekonomike u bë e pavarur dhe ky fakt për marrëdhëniet e tyre, në njëfarë mënyre, ishte tregues i mirë. Po ta mendosh kështu, në dukje ishim të pavarur nga njëri-tjetri, por shumë të lidhur përbrenda; por tashmë këtë nuk e kuptoj. E ndiej. Po!”

Mundo e fotografonte. Tr-tr-tr-tr.

“Ishte stomatologe, por vetë asnjëherë nuk ishte qenë tek

një mjek i tillë. A nuk duket e çuditshme? Dhëmbët i kishte të përsosur; smalton e kishte plotësisht të paprekur, pa karies, pa erë, pa gurëza, të bardhë, pastërtia vetë. As për protezë nuk kishte nevojë, a quhet kështu protezë? Ajo është rrjeta prej metali e cila vihet që dhëmbët të mbahen në rregull. Edhe mua ma kanë vënë kur isha fëmijë, por nifullat e saj ishin të përsosura, madje kishte lindur pa dhëmballën e pleqërisë. Mua ma hoqën kush akoma isha fëmijë. Aparati! Kështu quhet, apo jo? Dhe një njeri i tillë u bë stomatolog, por që nuk ia ka idenë çfarë do të thotë të rrish ulur në karrige dhe ta kesh turjelën të drejtuar në ballë. Kjo është e diskutueshme”.

Ai iu afrua dhe ia shpoi fluskën e hapësirës intime, por Evanin kjo gjë nuk e pengonte. Ai e fotografoi drejtpërsëdrejti me mjekrën e parruar e cila luhatej gjatë bisedës.

“Por, nëse meshkujt mund të bëhen gjinekologë... Kjo është akoma më tepër e diskutueshme sesa. Apo... artistët. Edhe ata nuk ia kanë idenë”.

Evani heshti. Fotoaparati sikur rrinte varur në ajër, qetësisht. Koito me dorë vizatoi në ajër një mulli, me idenë që të vazhdonte.

“E po mirë, për çfarë ju fola më parë? Aha, i shtrirë po thërrisja me zë të lartë se ku ndodheshin ç-ët e mia. Në kokë nuk i kisha. Mund të më godiste dikush dhe nuk do të kisha qenë aspak kundër. Lëkura ime ishte ngarkuar me narkotikë. Flaka tutje pështymën e cila po më rridhte jashtë; nuk munda ta mbaj, prandaj e flaka dhe thirra me zë. U dëgjua një fishkëllimë. Akoma nuk e dija se isha pa dhëmbë. Atëherë hyri ajo, e zemëruar vuri buzën në gaz. Në atë çast e urreva fort; nuk e di, por tani më kujtohet se i thosha vetes që e urrej, sepse në mënyrën më kriminale më kishte mashtruar vetëm që të mos largohesha. Asaj i erdhi ndoresh, se nuk kisha miq, por nuk e di dhe tani nuk më kujtohet se si jam ndjerë në ato momente. Ajo u fut e veshur me një pallto të kuqe, të cilën ia kisha blerë në Vjenë, e lyer dhe e pudrosur; e bukur, elegante dhe tërheqëse.

U drejtua nga unë me një buzagaz keqdashës në fytyrë e me mendimin... tashmë e dalloj se qenka i bukur, elegant, tërheqës, por ogurzi...”.

Evani tundte duart, ndërkohë që fliste i ulur në tavolinën e një bari, i rrethuar nga projektorët dhe çarçafët e bardhë, të cilët dritën e fortë të llambave e shndërronin në një ngjyrë të bardhë të zbehtë. Mundo sillej rrotull, ndiqte ritmin e zërit të tij dhe i fotografonte bashkëtingëlloret kur Evani e hapi gojën fort.

“Ajo u përkul nga unë, ndërsa rrija shtrirë i pa lëvizur, i joshur nga gjithçka që më kishte mbushur edhe pse nuk ndihesha, siç isha ndjerë. Mbaj mend se në njëfarë mënyre nuk munda të lëvizja nga vendi, prandaj më drejtoi në fytyrë dekoltenë; mendoj se ma afroi fare pranë dhe gjoksi i saj i bëshëm më tërhoqi vëmendjen. Në të i dallohej varësja, të cilën ia kisha blerë, pasi ishim njohur, kur akoma ishte naive dhe e pafajshme, të paktën kështu më kujtohet, sepse e përfytyroja në mendime, a më kupton? Dhe me thonjtë e lakuar në ngjyrë rozë, të lëmuar e pa të meta i drejtoi tek dekolteja dhe e hoqi varësen, që e tundi para hundës sime. E zhubrosi sikur të ishte sajuar të prishej dhe jo që qetësisht pa asnjë luhatje, të kalonte jetën e vet tek buzët e mia të mallkuara”.

Evani u bë nervoz, gjë që fotografën e entuziazmoi hapur. Vërtitej rreth tij, i fiksonte cepat, dritën dhe hapjen e gojës.

“Më pas e shtyva lehtësisht; ndihesha shumë i dobët dhe plotësisht i pafuqishëm, por arrita të shtyj pakëz. Pastaj i kalova gishtërinjtë tek dhëmbët, i numërova dhe vura re se njëri mungonte dhe i thashë, “shkofsh në të sëmës”, Mojca, shtrenjtë do të ma paguash”.

Koka iu rëndua shumë, bërrylat lëshoi mbi gjunjë, kurse pëllëmbët i vendosi tek veshët. Kjo lëvizje ia zgjeroi fytyrën. Mundo qëndronte para tij.

“Dhe ashtu ndodhi”.

Tr-tr-tr-tr.

/

Qyteti si qyteti, ndërkohë ata bridhnin me mjet. Kalldrëmi ishte i rregullt, rrugët e drejta, ndërkohë retë e zunë qiellin. Automobili që drejtonte Koito ishte automatik, pa timon, pa pedale dhe pasqyra, me tryezë të vogël dhe dritare. Ajo mbështeti gishtin mbi buton dhe me një kërkëllitje të lehtë elektrike dolën në rrugën e gjerë sikur po fluturonin.

“Nga t’ia mbajmë tani?”

“Drejtori i teatrit dëshiron të flasë me ju”,

“Ka ndonjë problem serioz?”

“Serioz është”.

“Sa është serioz?”

“Plotësisht e tillë. Shkojmë atje për të biseduar.

“Por për çfarë?”

“Nuk e di”.

Biseda ishte një bashkëbisedim amorf. Drejtori kishte disa probleme burokratike, të cilët Evani nuk i kuptonte dhe nuk dinte ç’të thoshte, prandaj tërë kohën tundte kokën dhe qeshte. Kudo ku duhej, ngërdheshte fytyrën si i merakosur, që shndërrohej në një shprehje fisnike, aha, gjithçka do të rregullohet. Kjo, për habi, e qetësoi drejtorin. Koito qëndroi jashtë. Biseda e tyre u zhvillua në mjedisin e bollshëm prej lëkure. “Çfarë do ky prej meje”? mendonte Evani. Drejtori hapi fletoret që ndodheshin mbi tavolinë dhe tregonte shifrat, grafikët e shigjetat, duke i ndjekur me gisht mbi letër, prej të cilave Evanin e përshkuan mornica. Kur u ndanë, prej shtrëngimit të thatë të dorës, iu krijua një ndjenjë e pakëndshme se dikush e kishte vjedhur. Koha kalonte ngadalë, fare ngadalë.

/

Udhëtimi jashtë qytetit po zgjaste. Shkallët u zhdukën nën tokë, ato tërhoqën pas vetes edhe barakat e shëmtuara, të cilat brenda disa minutave u zhytën në moçal për t’u zhdukur sa më parë në baltë. Më pas u shfaqën sipërfaqe me bimësi të egër. Në vazhdim nuk dalluan asgjë, por vetëm mjedis të zhveshur, vetëm tokë pa bimësi, të ndarë në dysh nga xhadeja. Më pas

u shfaqën rrethime të larta prej betoni dhe të pakalueshme. Automjeti i solli ata deri tek porta prej hekuri. Ai u ndal pranë një kamere të lëvizshme. Hapësira e automobilit u mbush me dritë hologramesh.

“Hapi sytë”, i tha Koito.

Evani ato i mbante hapur. Shpejt u hap dera. Automjeti u fut fluturimthi në brendësi e më pas e gëlltitën muret.

“Po tani?”

“Dreka me familjen Mishima”.

“E kam lexuar”.

“Cilën?”

“Juklën!”

“Nuk e di kush është”.

/

Asnjëherë nuk kishte parë një pallat të tillë. Forma plotësisht “sui generis” që nuk ishte inspiruar as nga Evropa, as nga e kaluara koloniale dhe as nga kultura autoktone. Arkitekti me siguri që ka qenë i shkëputur nga bota, ndoshta një këlysh ujku që nuk e kishin mësuar as të shkruante dhe as të lexonte, por vetëm të hiqte vija jonjerëzore. Evanit iu duk pallati i veçantë.

Dukej hapur që ishin vonuar, sepse shërbyesi vrapoi deri tek automobili dhe brutalisht e përzuri drejt portës, ku ndodhej shërbyesi tjetër, i cili akoma më me ashpërsi i përzuri dhe i shtyu tek tryeza. Tashmë familja ishte ulur në tavolinë. Nga pjatat po pakësohej avulli i gjellëve.

Koita kërkoi falje për shkak të vonesës (nëse për justifikim do të konsiderohet fakti se plotësisht ftohtë iu drejtua të pranishmëve: duhej të isha këtu para trembëdhjetë minutave) u përkul dhe u ul. Evani arriti të evidentojë njëfarë prirjeje, por para se ngadalë të humbiste ekuilibrin, u ngjesh në karrige. Sytë e të tërëve ishin përqendruar tek ai. Situata u bë e sikletshme.

“Jam i detyruar t’ju them se arritje të stërgjyshit tuaj, apo të stërstërgjyshit e më tej, nëse guxoj të shprehem kështu, është frymëzim i madh për artin tim. Ja, për të qenë i singertë,

tamam para disa vitesh kam vënë në skenë një shfaqje, një lloj satire, madje jo për të vënë në lojë, por më tepër kam synuar ndërhyrjet bashkëkohore, në aspektin e zgjerimit të makutërisë. Akti i fundit në një masë të madhe paraqiste një pasqyrë të puçit tragjik e të dështuar të stërgjyshit tuaj, apo të stërstërgjyshit, kështu është? Madje, kur kam lexuar për këtë ngjarje, ajo më ka bërë plotësisht për vete, si një diçka e jashtëzakonshme. Ai deshi t'i kthente mbretit natyrën hyjnore dhe përsëri t'ia vishte atë, pasi siç thuhej, ishte shkapërderdhur. Atij i ishte zhveshur vulgariteti shpirtëror i realitetit të pasluftës, në veprim, në besnikërinë ndaj qëllimit, në pavarësinë e plotë të shpirtit njerëzor, por të tërë u tallën me të. Kjo ka ndodhur në vitet shtatëdhjetë, kur njerëzit tashmë ishin kufizuar për atë lart, kur kishin qenë plotësisht të plaçkitur, madje edhe e kanë fishkëllyer. Ja pra sesi ekzistenca është dinake, kur është fjala për masën; atë e fishkëllyen dhe e shpunë deri në vetëvrasje. Sepuku. Sigurisht që krenoheni me të”.

Fytyrat ishin larg tij, mezi dalloheshin nga errësira. U panë sy më sy dhe dikush u kollit.

“Të më falni, z. Z. kam frikë se po gaboheni, zëri i ashpër ishte i një femre të moshuar, por Jukio Mishima ka qenë pseudonim i Kimitake Hiraokas, që me familjen tonë nuk ka fare afërsi. Meqenëse nuk ndiej asnjë lloj nevojë taktike, do të shtoj edhe diçka. Stërstërgjyshi ynë ka qenë komandant i kampit Içigaje, pikërisht të atij kampi, që shkrimtari... gjë që pa dyshim ishte ofendim,” ishte fiksuar në idenë e vet të lajthitur, e cila u është dukur kaq fort frymëzuese. Gabimi juaj është i rëndë. Mendoj se për të tërë ne do të ishte më mirë sikur ta përfundojmë këtë drekë në paqe”.

Në pjatën para Evanit u shfaqën, sigurisht asgjë tjetër, por që vetëm atëherë i vuri re, mbetje çokollate dhe palaçinka, apo të ngjashme me to.

/

Për të qeshur është fakti, se çfarë mund të thonë pak

fjalë. Brenda vetëm një minute Evani ndryshoi dymbëdhjetë jetë: ishte i prekur në kulm, një baba triumfues, një dashnor i plagosur, një fëmijë i pafajshëm, një grua gënjeshtare dhe një adoleshent i shkujdesur. Ai ishte jetë dhe vdekje, një zhapik, qen dhe një barkmadh. E shoqëroi në një dyqan kafshësh të vogla dhe shpejt e kuptoi arsyen. Ajo kontrollloi nëse në jetën e tyre kishte mbetur ndopak hapësirë, nëse të gjitha plasaritjet tashmë ishin mbushur. Përkëdheli këlyshin e një qeni të racës “retriveri i artë”. Shitësja vuri buzën në gaz, sepse pamje të tilla ishin të shpeshta. Ajo e dinte se për çfarë bëhej fjalë.

“A do të ma blesh?”

“Do të kujdesesh për të?”

“Po, bashkë do ta bëjmë”.

“Mojca!”

“Çfarë ke?”

“Nëse të duhet dikush të të ngrohë shtratin kur nuk ndodhem këtu, me dëshirë do të ta blej. Të lutem, mos u shtir se nuk do të largohem, sepse është sjellje e mallkuar prej kalamani. Kur të kthehem, ai do të jetë bërë një qen i madh”.

Këlyshi zgjaste turirin midis këmbëve të saj.

“Ja, ia ktheu Evani, pothuajse nuk do ta ndjesh mungesën time” dhe qeshi me vete. Shprehjen e mërzi në fytyrë shitësja e fshehu prapa konservave me ushqim për macet. Mojca e vështroi armiqtësisht, u ngrit dhe fytyrën e vet e afroi pranë tij. Sytë i shkëlqenin: “Jam shtatzanë” i pëshpëriti me ashpërsi dhe e shtyu drejt karvanit me njerëz të tjerë.

/

“Kjo gjë nuk eci siç duhej”.

“Sipas regjimit, theksoi Koito, është plotësisht në rregull”

“Por i kam lënduar ata, edhe për pak e do të na kishin përzënë”.

“Sipas regjimit të tyre”

“Nuk po e kupton, Koito”

“Nuk është nevoja”

“A do të vish në shfaqje?”

“Sigurisht”

“Nuk guxova që t’i gënjej”.

Evani mbylli sytë. Errësira u bë e plotë.

/

Endej lart në ajër, në qiell, midis reve, kurse ai ishte thellë poshtë. Flokët i kishte thurur në një gërshet të gjatë e të artë. Hapi gojën, prej së cilës dolën flluska, që iu bashkëngjitën dhe shpejt plasën pranë saj, kështu që ajo nuk e dëgjoi se çfarë i tha. Qeshte. “Asgjëkund nuk do të shkosh ti, ngriti zërin ajo, sepse nuk mundesh dhe nuk guxon. Tani mund të ngjitesh lart”. Ai e pa nga poshtë. Barku iu fry, thembrat iu shpëputën nga toka dhe era e shpuri drejt saj. Ndodheshin lart dhe qeshnin me njëri-tjetrin. Me gisht tregonin mjedisin poshtë. Ata u përqaftuan dhe u shtrënguan. Edhe një herë; edhe një herë, duke qeshur. Me barkun e fryrë fluturonin njëri në drejtim të tjetrit tamam ai topa. Gjatë çdo kontakti ndihej goditja e mbytur prej gome. Lojë. Gjithçka është lojë. Me duar sulej pas saj, e zuri nga bishti, e tërhoqi drejt vetes dhe e shtrëngoi pas trupit të vet si ballon. I pëshpëriti në vesh. Vetëm ashtu ishte në gjendje të dëgjonte vetveten.

“Këtu lart është bukur, po si do të largohemi prej këtu?”

Nuk munda ta besonte se kishte thënë: bukur. I zgjati gjuhën që u nda si gërshërë. Mori gërshetin dhe e hodhi në krah. Më pas e preu dhe me të u lidh pas një reje.

“Mos ki merak. Do të të lë këtu dhe asnjëherë nuk do të mundesh të zbresësh poshtë”.

Me gjuhën si gërshërë shpoi barkun dhe u rrëzua poshtë. Kjo gjë atë e tërhoqi. Mori frymë fort me gojë, tamam si nga tyta e revolverit dhe e qëllloi me plumba prej dhëmbësh.

/

“Evan Z -!”

“Çfarë?”

“Mos e bëj gojën ashtu”.

“Ke pjerdhur ndaj tyre”.

“Kam ëndërruar”.

“Po vonohemi, gjysmë ore e ke të lirë nën mbikëqyrje. Ku do të dëshiroje të shkoje?”

“Ti e di, për mua është njëlloj”.

Automobili u ndal. Pranë tij fluturonin hije. Qielli u vrenjt; drita e zbehtë paralajmëronte shiun. Pranë tokës gumëzhinin re me miza.

“Dikur Maoja kishte urdhëruar të vriteshin të gjithë zogjtë”, tha Evani.

“Mao?”

“Mao ce Duni, diktatori kinez”.

“Nuk di asgjë për Kinën”.

“Kishte dhënë urdhër të vriten të tërë harabelat, sepse e bënin nervoz”

“Harabelat?”

“Zogj të shëmtuar, pakëz më të vegjël se pëllumbat”

“Pëllumbi?”

“Mi fluturues”.

“Mi me krahë?”

“Po”.

“Mirë ka bërë që i ka vrarë të gjithë”.

“Nuk të pëlqejnë minjtë?”

“Nuk e kuptova pyetjen”.

“Përse thua se ka bërë mirë që i ka zhdukur?”

“Minjtë janë të rrezikshëm për njerëzit. Akoma më tepër, nëse fluturojnë”.

“Koito më dërgo me makinë, të lutem, deri në teatër”.

“Mirë”

Teatri KaBum-ki është vepër e një arkitekti vendas, Kijonor Jamaguçi, trashëgimtari i njeriut më të lumtur në fatkeqësi, në botë, Tsutom Jamaguçi, i cili e kishte përjetuar shpërthimin atomik në Hiroshima. Për këtë arsye ia mbathi në Nagasaki, ku pati shansin të përjetojë edhe shpërthimin e dytë. Ai vdiq në

moshën 83 vjeç, shumë kohë pasi kishte përfunduar lufta.

Ndërtesa ka pamjen e resë atomike, madje të një kërpu dhe vdekjeprurëse, ndonëse gjuhët e këqija nga rrethet lokale të arkitektëve me kënaqësi bëjnë vërejtje. Për shkak të veçantive vizuale të çelikut si smerald dhe çimentos, me të cilat është ndërtuar objekti, nga larg ai më tepër ngjason me kërcellin e brokollit. Këtë mendim të tyre e mbështeti edhe Evani, sepse një ide e tillë i kishte vajtur në mend fare në mënyrë të pavarur nga gjuhët e këqija, kur për herë të parë e kishte parë ndërtesën.

Në rrzë të kërcellit, të shufrës metalike apo si të një oxhaku tymnxjerrës, ndodhej qendra tregtare me antikuare dhe sende të tjera të shtrenjta e të panevojshme, mbi të cilën elita e Edos sikur fluturon mbi re, ndërkohë që e stolitur futet në teatër. Gjatë ditës ai është i mbyllur, por në hyrjen anësore për nëpunësit, teknikët dhe për ata që janë të lirë, gjithmonë dikush pi cigare dhe lëviz buzët, ndërsa vështron në ajër dhe mendon se është dikush tjetër, në një vend tjetër.

Evani dhe Koito atje e kishin vënë re Oksanën. Kur ajo i kishte pikasur, ishte skuqur në fytyrë.

“Tungjatjeta, Oksana!”

“Eeeevan! Tungjatjeta dhe më fal se në mëngjes gjithçka qe pakëz... e ngutshme dhe emrin tuaj nuk munda ta...”

“Kjo është Koito, Oksana”.

“Më bëhet qejfi”

Koito u përkul njerëzisht.

“A kanë ardhur shumë njerëz?” pyeti Evani.

“Nuk e di, tani sapo mbërrita”.

“Nuk e dija se pi cigare”.

“Jo shpesh. Vetëm sot, dita më duket e çuditshme”, dhe u skuq akoma më shumë, më fal, sepse edhe koha është e vrenjtur dhe sesi më erdhi”.

“Kujdes zërin”

Oksana me respekt ia miratoi e kokë, tamam sikur të ndodhej para kundërshtimeve të të atit.

“Po shkoni sipër?” e pyeti ajo.

“Vetëm ti qetësisht pije cigaren dhe do të nisemi bashkë”.

U afrua një burrë me një pamje të jashtëzakonshme. Të tillë njerëz shfaqen vetëm në fantazinë e atyre që janë të varur nga kura, në ëndrrat e fëmijëve të çuditshëm dhe më shpesh në rrugët e Edas. Pamja e flokëve ishte e hallakatur, në ngjyrë portokalli, e mbushur me fije, tamam si dyshek i grisur, që i jepte fytyrës një lloj pamje si të luanit. Ajo dukej e pazakontë, sepse ashtu të mbuluar e me një shtresë të trashë pudre, në të nuk kishte asgjë kafshërore. Kapakun e syrit të majtë, flegren e majtë dhe gjysmën e majtë të gojës i kishte të qepur bashkë me një pe të trashë e të zi. Syrin e djathtë e kishte pothuajse tërësisht të kaltër; në flegren e djathtë i dallohej një lyth i madh sa një lajthi, që ngjasonte me një tumor aktiv, ndërkohë që gjysma e djathtë e faqes nuk ishte e rruar.

Gjysmë mjekra, pa dyshim që anonte në ngjyrë të kuqe. Ishte i veshur me një xhakëtë të zezë, që do ta ketë marrë nga ndonjë dollap i vjetër, ku sundon mola se nga mëngët, të paktën ashtu dukej, dalloheshin fijet e barit. Ishte e pamundur të përcaktohej se ç’moshë kishte. I zgjati dorën Evanit, cili për zakon ia shtrëngoi, ndonëse para një çasti ndjeu se i kaluan mornica nëpër trup. Pëllëmbën e kishte si çdo njeriu, të ngrohtë, plotësisht të zakonshme.

“Juniçiro”

“Evan”

“Gëzohem”

“Edhe unë”.

“Kam ardhur të shoh sesi po jetërsohet teksti im”.

Evani miratoi me kokë.

“Juniçiro, Juniçiro, Juniçiro... Marukama? Teksti juaj është? Edhe Modi Dik juaji është?

Juniçiro bëri një gjysmë buzëqeshje dhe tundi kokën në shenjë pohimi. Evani përsëri ia rrëmbeu dorën, por kësaj radhe ia tundi fort.

“Ndihehem i nderuar, zoti Marukama! Drama juaj për mua ka qenë një eksplozion absolut, kur është fjala për frymëzim.

Evani shtyu derën dhe ia bëri me dorë Juniçiros të hynte. Koiton dhe Oksanën ai i harroi, prandaj atu u detyruan ta shtyjnë vetë derën. Kur Oksana e pesta e kaloi pragun, mbi dyshe me ra pika e parë e cila u copëtua pa jehonë.

/

Grupi në teatër ishte mbledhur në një gjysmë rrethi të ngushtë dhe ishte i gatshëm për një trajnim të motivuar, të cilin e drejtonte një grua e imët në trup, por energjike me emrin Miiko. Evani e dërgoi Oksanën në mesin e tyre, para se me Juniçiron të ulej në radhën e parë.

Miiko ngriti dorën, duke thirrur: “A jemi të tërë këtu?” dhe e lëshoi para se dikush të përgjigjej. Atëherë u sulën me vrap, u përqaftuan, vallëzuan, vunë në dukje kafshët, merrnin frymë dhe u vinin këmbët në qafë, thërrisnin me zë të lartë, qeshnin qëllimisht apo të detyruar, gjë që shkaktonte valë gajasjesh të singerta dhe më pas dridheshin, ngacmonin fytin me bashkëtingëllore, zgjasnin shumë theksimin e r-ës dhe përsëri vraponin, hidheshin, përqafoheshin etj.

Gjysma e fytyrës së Juniçiros shprehte miratim. Evani tundi dorën.

“Kjo quhet vrasje e padëmshme e kohës, sipas mendimit tim, ndonëse nuk është diçka me përfitim. Por mirë është, përderisa më dëgjojnë, nuk i qortoj”.

“Oh, por mua kjo gjë më duket pikërisht e drejtë. Para se filloj të shkruaj, unë zhgarravis, endem lart e poshtë, i vjell fjalët, për ta kapur gjuhën time. Nivelet e ekzistencës janë të ndryshme duhet të jesh në akord me vibrimin e fjalëve unë, gjuhë, ata, trup. Por e kuptoj atë që ju nuk e vlerësoni, sepse përsëri gjendeni diku tjetër, ku nuk është aq e thjeshtë. aq e thjeshtë. Por përse s’këllidiset regjisori, kur mund ta hetojë qetësisht, para se të fillojë ta saktësojë vizionin?

“Ah, asgjë të veçantë, dhe heshti, është jeta”.

“Të lumtë!”

Fytyrat u bënë serioze. Ata vështruan skenën ku Miiko qëndronte në majë të gishtërinjve dhe zgjatej lart si palmë, si qiparis apo si fikus”.

/

“Evan Z, a do të ngrihesh nga shtrati?”

“Koito, tashmë nuk më duhesh. Këtu ndihem si në shtëpinë time”.

U ngrit, mbushi gjoksin me ajër, mbylli sytë dhe numëroi
tre
dy,
një

dhe vrapoi drejt skenës tamam si njeri i ripërtërirë, “të dashur miq, sonte me ndihmën tuaj, prova do të jetë e suksesshme, e shtruar dhe e plotë! Në mesin e miqve do të jetë zoti Marukamo, autori i tekstit tonë origjinal, prandaj pres që syri i tij për ju të jetë salla e mbushur plot deri tek ndenjësja e fundit. Unë kërkoj që gjithçka të shkojë mirë si djersitja dhe besnikëria e shfaqur; ju kërkoj të bëni çmos! Jashtë skajeve të këtyre dërrasave nuk ekziston asgjë. Bota juaj është brenda!” Ai qëndronte në vendin e vet, pas ekranit LCD, i cili ishte vendosur para skenës, një metër më poshtë. Që këndeje ashtu si dirigjenti, kishte mbikëqyrjen e plotë mbi orkestrën e vet, mbi njerëzit, dritën dhe tingujt. “Sot do të punojmë deri në pesë, sepse në disa vende shfaqja është akoma e dobët”. U dëgjuan disa psherëtima. “Mos lëvizni nga vendet, sot për herë të fundit do të interpretojmë pa kafshë, paçi fat. Deri atëherë mund të mos shkojë mirë! Ai u ngrit vrikthi dhe shkundi trupin. “Fillojmë, vajtojcet në formë rrethi, ju lutem, o njerëz, e dini vetë se ku duhet të qëndroni. Oksana, në mes, tamam sikur të ishte e vërtetë, hapi këmbët tamam si në realitet; ku është Pasha? Dreqi e marrtë ku është Ai? Çfarë? Në çfarë feste? Festoka një festë të menderosur fetare? E ke me shaka? Në çfarë, dreqin besoka ai? Le ta thërrasë dikush; është diçka serioze, të gjendet këtu brenda dhjetë minutash,

këtu! Çfarë? Po, ia bëfsha... perëndisë, nuk jemi këtu në kopsht fëmijësh; ky është teatër dhe le të dalë në skenë të interpretojë ritualin e vet dhe të zërë tamam vendin e vet. Çfarë? Jo, prit pak, a nuk e kemi fjalën për të njëjtin Pasha? Për aktorin tim kryesor? Për Pashën, të cilin nga një grumbull kurvash mund ta shkëpusë vetëm një litër uiski? Një javë para premierës ai organizon festë? Po, ia dhjefsha perëndinë! Nuk është, nuk përgjigjet? Po ku gjendet sponsori i tij? Në burg, ha, ha, ha! Asgjë atëherë, s'paskemi gjë. Kobo, a mund ta ulësh ekranin? Po, bukur, do të të them në se më duhet diçka. Çfarë? Do ta bëj unë. Ma jep këmbishën.

Ai doli në skenë; veshin kostumin e zi dhe u rrotullua rreth vetes. Të tërë ndodheshin nëpër vendet e veta. Ngriti mjekrën, vështroi Kobon dhe tundi kokën. Stroboskopi në ngjyrë vjollcë filloi të vëzhgonte skenën, ndërkohë që violinat e mbushën ajrin me tinguj si mizat e dheut. Oksana ishte shtrirë në dysheme, me këmbë të hapura dhe me kokën e kthyer nga ana e publikut. Nga të dyja anët ishin mbledhur vajtojcet me vello. “Kobo, a mund ta ulësh pakëz tonin e violinave? Ose, jo, lëri ashtu siç janë, por vetëm tani ulja tonin se po më irritojnë”. Juniçiro u vrenjt në radhën e parë. Ç’po ndodh me tornadon? Çfarë? Ka kosto të lartë? Ma ka thënë! Jemi marrë vesh me të! Vetëm në prova se përndryshe?! Mirë, mirë! Atëherë ndizi vetëm ventilatorët, për të krijuar gjendje”. Era që frynte përmes dërrasave, ua ngriti fustanet dhe zbuloi streçet në këmbët muskuloze të valltareve. “Kodi i dyfishtë, kundërshtim, në të njëjtën kohë festojmë lindjen dhe vdekjen, dua të shoh në fytyrat tuaja të pushtuara nga fatkeqësia edhe pakëz shpresë, në mënyrën sesi klithni për atë që kalon, për kujdesin, sepse asgjë tjetër nuk ka mbetur”.

Me hap të vendosur endej përreth Oksanës. “Ku janë shenjtorët e mi? Drejtoje dritën tek ata, Kobo, në rregull është, vetëm shtyp butonin. Po”. Kukulla të mëdha prej letre të lojturish dhe klounësh u ngritën lart me spango, që i mbanin dhe lëviznin me duar. “Okej, kjo është skena hyrëse. Gjithçka

është në vendin e vet, kurse tani lëvizni”. Shprehjen e fytyrës e kishte tepër serioze. Nga tavani zbriti një top letre, të cilën e kapën vajtojcet që ashtu kot lexonin poezi nga të gjitha anët, me ton ankues. Drejtoi trupin para Oksanës; koka e saj ndodhej midis këmbëve të tij të hapura. “Motër!” “Vëlla!” “Si t’i shmangemi zemërimit të fjalës?” “Fjalëve të kujt?” “Fjalëve që tashmë janë shkruar nëpër libra, në trupat; fjalët që janë ngulur në gjuhë” “Na kërcënojnë? “Të tërë janë më afër”. Vajtojcet iu afruan atyre me gojën plot me vargje. “Fjalët e vjetra, kaq gojë tashmë i kanë qortuar, se janë shndërruar në gdhë. Çfarë mund të na bëjnë?” “Motër, frikësoju përsëritjes, dyfishimit, ruaju nga klonimi, nga ekzaminimi, nga pasqyrat” “Nuk e kuptoj. Përse?” “Brazilian për shpirt, shtangesh kur i shikon, rrugica me statuja prej mermeri nga shkëmbej të moçëm. Vargjet ishin një hap më afër. “Si t’i përzë?” “Me lindjen” “Por asgjë të re nuk mund të lind, vetën jehonën tonë. A do të jetë ai në gjendje t’i dëbojë?” “Do t’ia mbyllim veshët e do t’ia hapim gojën; do t’ia mbyllim sytë dhe me gishtërinj nuk do të jetë në gjendje ta ndiej” “Por në gojë mund t’i futen meduzat”. Do të jetë i detyruar që tërë kohën të ulërasë, vargjet po afrohen. “Vëlla, nuk dëshiroj” “Çfarë?” “Të re” “Përse?” “Sepse për dikë tjetër do të jetë e vjetër” “Kujt?” “Nuk ka rëndësi” “Kujt?” Oksana po rënkonte mes dhimbjeve të lindjes; vajtojcet krijuan rreth saj një rreth. “Kujt?” Britmë. “Kujt?” Britmë, një hap. Evani guxoi. “Po ku janë kokat e qenve? Po! Për kë do të jetë i katërti; shfaqet hëna e rrumbullakët, shenjtorët dëbohen, qentë fillojnë të lehin përpara. Edhe një herë përpara, për kë do të jetë i katërti? Kujt? Britmë, një hap; perdja pas skenës shpërtheu me dritat halogjene; maskat e qenve janë më të mëdha se trupi prej termoizoluesi ata ngritën turinjtë në ajër dhe lehën në kor, “Muaji i qenve, fryma e botës, fryma e botës, muajin e qenve merr frymë bota, merr frymë bota...” “Po tani, prindërit dhe drita shuhen mbi shenjtorët”. Dy figura dolën më vrap nga hapësira pas skenës. “Fëmijë! Çfarë keni bërë kështu?” Vajtojcet

nuk i lanë të largohen. “Babai, nëna, tetoja, kushërira. Gjithmonë të njëjtët. Incest i fjalës, poezia e ndërthurur. Shikoni çfarë del nga e njëjta e përhershme, gjithmonë e njëjta e përhershme në rrethet, gjatë stinëve të vitit, nga kalimi i kometës, nga spiralet galaktike dhe dyfishimi i tyre!” Vajtojcet e ngarkuan babanë në shpinë dhe ai thirri, “Oh, mos e provofshi më të keqen që u kam bërë, që e kam kryer!” dhe në mënyrë dramatike goditi fytyrën e vet. Evani e përsëriti me një ton tallës: “Oh, mos e provofshi më, mos e provofshi më, mëkatin që kam bërë, atë që ju kam bërë” dhe në mënyrë patetike zgjati dorën drejt syve. Oksana ulëriti, duke marrë frymë fort; u ngrit me bërryla dhe i hapi këmbët në formë xhepi. “Oh, jo më, jo më, jo më, jo më, me ritëm, dhe qentë e përsëritën mantrën, jo më, jo më; vajtojcat i copëtuan listat në grimca të vogla, i hodhën në ajër dhe më pas iu bashkëngjitën thirrjes jo më, jo më, jo më! Evan hidhej dhe duartrokiste jashtë figurës dhe e tërë skena u drodh nga ritmi i hapave. Ai i drejtoi gishtin Kobes, e ndali dhe shtrëngoi me pëllëmbën e dorës. Stroboskopi u shua, muzika heshti, aktorët i ndalën lëvizjet. “Këtu do të jetë fundi i tornados, prandaj lëshoi zogjtë. A keni ndonjë problem? Mirë, do të bëjmë disi edhe pa zogjtë, por, megjithatë një çift papagajsh mund të kishit siguruar. Papagaj, po, pse? Nuk e di askush se ç’janë papagajtë? Shpendi që imiton fjalët? Ha-ha. Mirë, kjo shkoj mirë. Por tani vjen pjesa e vështirë, të tërë duhet të jeni tepër të qetë, tamam sikur të ishit prej guri. Po? Vetëm djersa ka të drejtë t’ju rrjedh, gjithçka tjetër duhet të jetë e ngrirë. Rrota e kohës është ndalur. Kur lindin shenjtorët, universi hesht”. U ul para Oksanës, me shpinë nga publiku dhe kryqëzoi këmbët. “Kobo, kabllin E, tërhiqe. Kjo është e tëra. Jo, një oktavë më poshtë, të lutem. Ajo është”. “Motër”, “Vëlla”. “Dalloy kokën”, “A është e bukur?”, “Jo, nuk është”, “E shëmtuar?” “Jo”. “Si është?” “Nuk e di, koka, si koka”. “Sikur ta ruaje?”, “Nuk kam tastierë”. “Është vënë për t’u hequr?” “Nuk kam maus”. “Monitori”. “Rezolucioni”. “Motër”. “Vëlla”. “I shkulëm”. “Barishtet?”

“Ka të ngjarë”. “Më këndo një këngë”. “Nuk di, këndo ti”.
 “Cilën këngë?” “Atë të renë”. Evani nuk shihte se ç’po ndodhte
 pas shpinës së tij; por dëgjoji një kollitje. Priti derisa të pushonte.
 Oksana e ngriti tonin e zërit dhe e shndërroi në melodi. “Motër”.
 “Melodia”. “Motër”. Melodia. “Motër, fëmija jonë do të bëhet
 pengesë për pop-artin, tamam si supë konserve”. Melodia u
 ndërpre. “Apo si Merilin?” “Djalë është”. “Nga e di?” “Sepse
 nuk do të guxojë të lindi”. “Ndoshta do të jetë si një kuadrat i
 zi, në sfondin e zi”. “Rotko” “Nuk e di” “A e ke parë sesi CIA
 propagandon ekspresionizmin, konstruktivizmin, avangardën
 radikale dhe makinerinë e planifikuar për të hedhur baltë mbi
 socrealizmin?” “Me tërë mend? Përse?” “Nga frika”. “Nga?”
 “Nga ndryshimet”. “Asgjë nuk do të ndryshojë”. “Thuaja atë
 CIA-s”. Kollitja papritur ndikoi si me imponim, sikur kishte
 humbur funksionimin e vet parësor dhe ishte shndërruar si
 qëllim në vetvete, në një instrument pengues. Evani ngriti
 hundën lart. “Motër”. “Vëlla”. “Pres që të lindësh”. “Nuk dua”.
 “Je e detyruar”. “Kam frikë”. “Nga se?” “Nga ndryshimi”.
 “Asgjë nuk do të ndryshojë”. “Thuaja ti këtë lëkurës sime”.
 “Në sipërfaqe”. “Po brenda?” “Bota”. Kolla zëvendësoi
 mërmëritjen e paqartë. “Kobo, tashmë në gis (sistemi informues
 gjeografik) . Faleminderit. Por nëse mundesh në publik, të
 lutem, pakëz...”. Mërmëritja e humbi dhe u shndërrua në një
 belbëzim. Evani mblodhi supet: “Okej, në gis shkojnë prindërit”.
 “Babai, nëna, tetoja, kushërira. Këtu kemi tashmë monologun e
 Pashës, nuk e dua të tërë, do të shfaq pakëz mëshirë, gjithçka
 është e qetë, gisi zvarritet, monologu ecën, le të themi, disa
 minuta në përfundim, çfarë është ajo? Aha”. Pastaj përqafoi
 prindërit, secilin në njërin nga krahët e Oksanës... për këtë
 arsye jemi këtu, në këtë botë, që të mund të rrokullisemi poshtë,
 sepse rruga të shpie vetëm në thellësi dhe do të rrokullisemi tek
 tjetri një kut nga Whole lotta love, një herë, okej. Edhe një herë,
 rrokullisemi e rrokullisemi, ta-na na-na-na”, “përgjatë malit,
 plot më shenja dhe gërvishtje dhe asnjëherë nuk do të vështrojmë

truallin. Atë pamje do ta ruajmë për fëmijët tanë, të cilët gjithashtu do të rrokullisen, ta-na na-na-na, “deri në pafundësi, poshtë, përgjithmonë, përjetësisht, sepse, siç e dimë të gjithë, toka është e rrumbullakët”. Nga mesi i publikut tashmë u dëgjua qartë një e sharë. Evani nuk i kushtoi vëmendje dhe i shkeli syrin Kobes, “okej, fillo shfaqjen e të gjithë pjesës, mirë. Kur Planti të vërë në veprim motorin e vet të zërave, ngadalë largohuni nga skena. Platforma le të ngrihet lart bashkë me Oksanën dhe të rrokullisen shkëmbinjtë. Çfarë po ndodh me ta? Aha, gjithçka është okej. Tashmë janë ngjyrosur? Jo. Në rregull. Dhe përsëri drita e reflektorit u drejtua nga shenjtori. Platforma duhet të jetë në majë, pikërisht kur të lëvizi vetëm ajo. Po, pakëz kemi luajtur me teknikën, tashmë akoma më tepër... Okej. Ç’po ndodh me shkëmbinjtë? Ashtu. Mirë, Kobo, më lejo aty, Pasha nuk është, deri në fund të shfaqjes, apo jo? Ok. Krenar kaloi deri tek ekrani dhe e pikasi shprehjen e fytyrës së Juniçiros, i cili e vështroi gjatë atë. “Edhe lindja”. Fytyra mbi kitarën elektrike. Oksana e nuhati psherëtimën e Planit, dikush thërriste tek tenda. Shkëmbinjtë të mëdhenj prej shkume zbritën nga të dy drejtimet dhe u ndalën në cep të perdeve. Nga tavani me një litar çeliku, zbriti një kamerë, u orientua në drejtim të këmbëve të Oksanës dhe në murin prapa saj projekttoi një pëlhurë bardhë izoluese. Rënkime, klithma, një valë ankimesh. Evani shtypi butonin. Perdja transparente në të cilën ishte vizatuar një zemër njeriu, u ul në skenë. Po të vështroje përmes saj, në perden e Oksanës në mur, prapa saj binte në sy një plasaritje, që duke pulsuar me ritëm, zgjerohej gjithnjë e më shpejt. Një plasaritje e errët. Nuk kishte asgjë tek ajo. Evani vuri buzën në gaz. I vetëm arriti majën, kur nga fyti i Oksanës shpërtheu një britmë kafshërore e pandërprerë. Bardhësia e perdes ishte zhvendosur deri në cep, si kontur i një vrime të zezë. Platforma mbi të cilën ishte shtrirë Oksana ishte e plasaritur në krye dhe prej saj rridhte rërë e kuqe. Perdja u ngrit lart, kamera gjithashtu, ndriçimi u shtua, kurse vetëm një fasho

drite derdhej mbi Oksanën, që e vetme ishte e veçuar. Britma u fashit dhe ajri u trondit nga rrahjet e zgjatura e të turbullta të zemrës, trokitje me sqep të zogut dhe tingujt e derdhjes së rërës mbi grumbullin e purpurt përdhe "... i vjen keq për gjithçka që është kultura jonë". Evani ktheu kokën. Duart e Juniçiros dridheshin, ndërsa bisedonte me Koiton. Me duart e kryqëzuara mbi gjoks ajo qetësisht vështronte para vetes. "Çfarë?" Platforma filloi të zbresë kur jehoi fanfara. Oksana ishte ulur me trupin drejt dhe priste që platforma të lidhej me dyshtemenë. Më pas u ngrit, u ul në gjunjë, futi duart në rërë, i ngriti lart dhe e lejoi që të rrëshqiste midis gishtërinjsh, para se me tërë forcën të shkrihej së qeshuri. "Por asgjë nuk paska, lavdi Perëndisë, lavdi perëndisë! Kaq shumë u frikësova. Po nuk ka asgjë që mund të trembesha. Nuk do të shkonte më tej; rrezet e sapolindur të diellit u copëzuan midis reve. Ishte gënjeshtër, mirëpo ajo nuk ulëret. Lavdi zoti, lavdi zotit. Toto kishte të drejtë; qe i pari që nuhati të vërtetën". Këmbëzbathur u ngjit mbi pìrg dhe ngriti duart lart në ajër. "Dashuria nuk e njeh gënjeshtren dhe vetë fjala mish nuk ekziston". Vajtojçet u veshën si murgesha, me shami në kokë, rruzare në duar, qëndruan në cep të skenës dhe mërmërisnin fjalët hyrëse të Botës së re. "Gënjeshtari do t'ia mbathë, kurse gënjeshtarja do të qëndrojë varur. Të dyve do t'u rriten krahët edhe sqepat. Shtëpia e tyre do të jetë qielli dhe nuk do të guxojnë të largohen. Asnjëherë më. Le të mos përsëritet. Vetëm këtë ju lutem, nga lartësia, vetëm një gjë, askujt, asnjëherë të mos i ndodhë. Secili le të bëjë një jetë të re, nga fillimi. Krahë të kuq. Asnjëherë më përdhe". Drita u largua. Errësirë. Evani duartrokiti. Vetëm.

/

"... asnjë kuptim, asnjë zemër, asgjë njerëzore, dashamirëse, e ngrohtë dhe, para së gjithash absolutisht asnjë rrëfim..."

"Por!"

"... pra, një fyerje e tillë universale, themel i kulturës sonë, mendon se jam i trashë dhe nuk e kuptoj kritikën e dyfishtë,

esktraktin e esencës, lëmim i tepruar dhe hulumtim i thelbit, i besëtytnive perëndimore...”

“Por!”

“... po çfarë ke bërë me tekstin tim; qëllimisht e ke lexuar gabim, o keqbërës, sepse kam dashur të tregoj se nga familja e atomit në përfundim është e mundur të krijohet diçka e mirë, që ti i ke shfrytëzuar për fantazitë tuaja perverse. Me vetë budallallëkun ke mbushur marrëdhënien, më ke rrëmbyer dialogun që të bësh idiotizma dhe të tallesh...”

“Kjo nuk ishte finalja, ndërkohë që ju nuk e dini aspak sesi përfundon!”

“E si përfundon?”

Evani i zemëruar heshti. Juniçiro kishte qëndruar pranë tij, fare afër, duke e vështruar e, duke shtrënguar grushtet në ije.

“Si përfundon?” ngriti zërin ai.

“Ajo përgatiti një puç ushtarak në mbrojtje të dashurisë; ai e injoron dhe e shpie në vetëvrasje”. Ndonëse Koito reagoi papritur, rezultoi e vonuar. Grushti i Juniçiros u lëshua drejt nofullës së Evanit, duke çarë përmes hapësirës me vibrime të vogla, të cilat syri i Evanit mundi t’i konstatojë. Madje përpara se ta turbullonte dhimbja, e papritur, e pastër, gjithëpërfshirëse, e thjeshtë në natyrën e saj, e njëlllojtë, e qartë, e kuptueshme nga tërë të gjallët, ia errësoi botën goditja e të huajit, me kockat e grushtit, të mbuluara me lëkurë, si një notë e vetme. Tamam si një perde e zhubrosur iu shndërrua fytyra, saqë mjekra e zbardhur nga forca e goditjes ia hodhi kokën prapa e cila tërhoqi pas vetes edhe trupin bashkë me këmbët. Ata qetësisht u shkëputën nga toka, duke e kaluar tërë trupin në pozicion horizontal në ajër, tamam si në një truk prestigjatori, ku mbizotëronte vetëm ideja e dhimbjes, një mendim i vetëm egoist u shndërrua në rënkimin, au, au, au, more...

Abrahami

**

Keni lindur në tokën e të pavarrosurve, mendoni pakëz. Për këtë ka të plotësisht të ngjarë që askënd akoma nuk e kishte falur. Drurët e saj i kishin djegur më se një herë. E fortë qëndronte. Në disa vende toka ishte pjellore, diku tjetër ishte shterpë. E rrethuar me kodrina, matanë tyre vinin malet dhe pas tyre nuk kishte asgjë tjetër. Plugjet në të hapin brazda të gjata e të zeza. Nganjëherë toka i gëlltiste brenda vetes.

Hapësira është e mbushur me mbeturinë shtyllash elektrike. Ato i ka mbuluar ndryshku dhe tashmë ndodhen në kthetrat e shpendëve që qetësisht çuqurisnin në drejtim të hënës: m'i shmang vuajtjet. Askush nuk i shmangu. Askënd nuk pengojnë më. Gjatë ditëve me diell sytë e të moshuarve i vështrojnë me nostalgji, e cila nuk i prek ata.

Njerëz të fjalës dikur e kanë emërtuar tokën. Me kalimin e kohës ky emër humbi. Tani e thërrasin vetëm... tokë. Askush nuk e përzien me ndonjë tjetër.

Midis tokës dhe kodrinave shtrihen fshatra, që përbëhen nga radha të gjata shtëpish. Në to jetojnë njerëz të fortë. Të tillë nuk i ka bërë ata toka, por të tillë e kanë bërë veten ata, përgjatë shumë vitesh sprove, hallesh dhe goditjesh nga fatkeqësitë e rreziqet. Nën zjarr. Nën shi. Por mbi të gjitha , njëri nën tjetrin. Lëkura ngurtësohet kur mbi të përqendrohen vështirime brutale. Sytë nuk përjetojnë asgjë të mirë.

Mbi këtë tokë, në një fshat, emri i të cilit për ju është i njohur, ngrihet një shtëpi me plot zhgënjime. Ato kanë mbushur kaq shumë hapësira, saqë në to të gjithë ndihen ngushtë, ndonëse shtëpia me tërë mend është e madhe. Më madhja në fshat. Zilia e fshatarëve të tjerë e bënte atë disi më të madhe.

Para shtëpisë qëndronte një arrë. Aty ndodhej prej kohësh. Në kurorën e saj fshihej një shtëpizë prej druri, që nuk e dallonin sytë edhe atëherë ku druri i rrëzonte gjethet. Krasi dhe djali i tij, Mitja, e kishin ndërtuar shtëpizën gjatë një vere, para shumë vitesh, kur Mitja ishte akoma i vogël. Por nuk e përfunduan dot. Çatia ishte e mbuluar vetëm përgjysmë dhe i mungonte një mur ndarës. Për herë të parë Mitja e nënvlerësoji kujdesin e të atit. Por nuk i doli për mirë.

Vjeshta e fshehur qëndron e strukur në male. Me putra si të ariut mban penelat me ngjyrat e verdha, të kuqe dhe gështenjë. Një natë më parë, ndërkohë që Vollkovët harboheshin në luginën Soçe, mbërriti fshehurazi dhe furishëm, goditi një pjesë gjethesh, i këputi ato, i zhubrosi dhe i rrëzoi përdhe.

/

Krasi ndodhet mbi ta dhe vështron lart. Shtesat lulëzonin për shkak të lagështirës. Nuk është i sigurt se është pa rrezik. Mbajtësit që ishin ngulur në trung ishin liruar. Ai kapi të parin dhe e shkuli pa vështirësi. Si mund të ngjitej lart? Vështron përreth vetes, nëse po e shihte dikush rastësisht. Një i rritur që ngjitet në pemë, duket disi për të qeshur. Nuk kishte njeri. Mbajtësi tjetër nuk jepet kollaj, madje ishte larg për t'u arrirë. I duhet të hidhet; lëvorja ia gërvisht barkun. Zgjatet lart me shpejtësi. Një çiklisti në kalim iu duk sikur në ajër dalloj një palë këmbë, por kur vëzhgoi më mirë, atje nuk pa asgjë.

“Tungjatjeta, vëlla Vollk!”

Kaq shumë e habiti, saqë shpejt humbi mbështetjen. Dega u drodh fort, ndërkohë që e ruajti ekuilibrin.

“Po si ke ardhur deri këtu lart?”

E ulur galiç në cep, me flamastër pikturon mbi letren e

vizatimit.

“Arrita të kacavirrem”.

“Çfarë po bën?”

Krasi ulet në cep të dërrasës mbështetëse dhe kthehet drejt asaj. E vështroi me idenë se, vallë, a nuk ishte e dukshme?

“Po vizatoj”.

“Çfarë po vizaton?”

“Akoma nuk e di”.

Krasi ngriti gjunjët dhe iu afrua më afër. Në letër ishte vizatuar një avion. Ai ndodhej në pjesën e sipërme. Në pjesën e poshtme majtas ishte vizatuar dikush me kokën të ulur.

“Bukur”.

“Akoma jo!”

“Hëm”.

Ai hodhi vështrimin në brendësi. Një stol i sajuar me shpejtësi. Një sirtar i vjetër. Një qese e vogël me gozhda. Koka e çekiçit dallohej në dysheme.

“Çfarë ka në sirtar?”

“Nuk e di”.

“Nuk i ke kontrolluar?”

“Janë të mbyllur me çelës”.

Duke u zvarritur me gjunjë iu afrua më afër. Dërrasat kërcisnin.

“Po sikur të zbresësh, sepse nuk e di, a do të na mbajë dot të dyve?”

“E para jam ngjitur këtu, por do të dijë edhe të hidhem”.

“Hëm”.

Kapi dorezën e sirtarit dhe e tërhoqi. Nuk lëvizi. Më fort. Përsëri asgjë.

“A mund të ma japësh pakëz çekiçin?”

“Por ai nuk është çekiç”

“Kokën e tij, atëherë”.

Pa e hequr vështrimin nga vizatimi Po-ja, zgjat dorën, e rrëmben dhe ia afron. Ai e merr dhe e shtyn tek e çara. Pastaj e

ngjesh. Druri kërcet.

“Vëlla Kras, vallë me të vërtetë nuk ke asnjë mik?”

“Kush ta paska thënë?”

“Askush”.

“Hëm”.

Edhe një herë e tërhoqi dorezën dhe kapaku i ngeli në dorë.
Para tij u hap një vrimë.

“Edhe?”

“Çfarë?”

“Me tërë mend nuk ke asnjë?”

“Dikur kam pasur”.

“Hëm”.

Krasi futi dorën në brendësi dhe me kujdes kontrollon në të.
Për një moment iu duk sikur ishte futur në kurth.

“E përse nuk i ke më?”

“Sepse secili ndoqi rrugën e vet”

“Përse?”

“Sepse ashtu na ndodhi”.

Nën gishtërinj ndjeu një cope lëkure. E mbërtheu dhe tërhoqi një qeskë të zezë. Në qoshet e saj ishte përqendruar myku. Përsëri e njëjta ndjesi. Kurth.

“A nuk është Edgari miku yt?”

“Kjo është diçka tjetër”.

“Ai është i shtëpisë”.

U dëgjua ftesa e Korbit.

“Vogëlushja Po. Mëngjesi është gati!”

Po-ja vë gishtin tek buzët. Krasi kundër vullnetit të vet buzëqesh; pastaj vështroi qeskën dhe e hap.

/

Nganjëherë Alani mendon se jetës së tij i mungon vetëm pornografia. Si gjithnjë nuk ka asnjë qëllim që të martohet, as që dikujt t’i vijë rrotull dhe as të tentojë me finte. Kështu do ta kishte gënjyer dhe atëherë nën presionin e turpit duhej ta qetësonte vajzën, sepse veprime të tilla përfundojnë keq. Alani

ishite tepër i shkathtë që për shkak të pasionit të tepërt t'ia linte fatin e vet rastësisë. Ato tre librat e Vruço Kajas, që ia kishte dhuruar i ati, me rastin e pesëmbëdhjetëvjetorit të ditëlindjes (që iu desh të betohej se askujt nuk do t'ia tregonte se kush ia kishte dhuruar dhe, të cilët gjatë disa viteve ia kishte ruajtur në tavan, nën grumbullin e palltove, prej kohësh të dala nga moda) i dinte përmendësh. Të gjitha fotografitë, të gjitha tregimet tashmë nuk e emociononin aspak më. Fotot i kujton vetëm kur mbyll sytë, por aspak nuk kishin më ndikim. Ato e kishin humbur erën e tyre të rëndë.

Madje as që i shkon nëpër mend sesi njeriu në atë periudhë kishte siguruar foto të reja. Në mënyrën më të ashpër ishin ndaluar nga ligjet e ashpra morale, por njerëzit, me sa duket, më me kënaqësi qetësohen me trupa femrash, sesa të bëjnë kontrabandë me foto eksituese e qesharake. Për shkak të tyre, kalimthi mund të humbasin edhe ndonjë gisht, por këto gjëra nuk përmenden, madje as në mesin e të rinjve. Sigurisht që ëndërrimet seksuale ia besojnë njëri-tjetrit, por ato i ruajnë në letër. Çfarë ideje e çuditshme. Askujt ai nuk ia tregoi, ndonëse edhe nuk ia nxisnin më dëshirën, megjithatë si gjithnjë dinin t'ja shtonin adrenalinën. Revista të rrezikshme, që i kishte pakëz frikë. Po sikur dikush t'ia gjente?

Kur poshtë dritares së tij, në shtesën e Edgarit, përkohësisht u vendosën Grejsi dhe Olive, trupi iu drodh nga fantazia. Gra të dashuruara dhe jo si ato prej letre, por prej gjaku e mishi. Nëpërmjet dritares kishte mundur të zbriste në çati edhe uikendin e kaluar, kur gjysmë motra dhe partnerja e saj ndodheshin në bregdet. Në çati kishte ngulur disa gozhda të mëdha, tek të cilat mund të kapej që të ishte në gjendje i sigurt të përgjonte me kokën e varur drejt e në dhomën e tyre të gjumit. Hëpërhë nuk kishte pasur sukses. Ato flinin në errësirë, ngriheshin herët, ditët i kalonin në aktivitet, larg çifligut dhe nëpër dhomë lëviznin gjithnjë të veshura. Dikush e kishte mërzhitur... mamaja, vogëlushja Po, apo Mila me problemet e

veta, sepse nuk kishte mundur tërë kohën të rinte shtrirë e të përgjonte. E dyshimtë ishte nëse ato do të bënë dush bashkë, por banja e tyre nuk kishte dritare. Mundësia më e madhe për t'ju afruar prejës fizike ishte puthja në buzë, të cilën Grejs ia rrëmbeu Olivies një mëngjes, para se të udhëtonin me biçikleta. Ajo puthje me atë pafajësinë e vet, ia kishte përforcuar bindjen përfundimisht se thjesht duhej t'i shihte kur të ndodheshin në situata perverse.

Edhe tani i shtrirë mbi bark, me kokën e varur, mbi të cilën kishte vërshuar gjaku, po përgjonte. I tëri e parandiente se do të përjetonte diçka ekstreme. Një ditë më parë të dyja ishin dehur. Dhe pas tërë asaj hallakatjeje, që pa dyshim ndodhi, nuk do të niseshin menjëherë drejt malit. Ato akoma vazhdonin të flinin, ndonëse nuk ishte më herët. Njëra nga këmbët dukej nën kuvertë, por nuk e dallonte dot nëse ishte e Grejsit apo e Olivies, prandaj edhe emocionet u zgjatën, sepse këmba e gjysmë motrës nuk ishte diçka e veçantë. Të mbathurat e hedhura në dysHEME ishin më tërheqëse, ndonëse ishte plotësisht e mundshme të kishte lidhje me to. Për më tepër nuk kishte rëndësi se kush i vishte ato, por se kujt i lejohej që t'i hiqte.

/

“Po hesht tani, nuk të besoj aspak”.

Mila po i tregonte se çfarë kishte humbur dje dhe qeshte pakëz me kujtimet e me sytë e tij të hapura fort. Boruti ndodhej i shtrirë në krevatin e të sëmurit, i veshur me pizhame, ku lirisht i luhateshin mollaqet sa andej-këndej. Ai tundte seriozisht kokën, ndonëse e qeshura e papritur e Miles ishte ngjithëse.

“Gjithçka është e vërtetë! Si mendon ti, përse jam këtu? Më fal, sepse tingëllon pakëz keq. Sikur Edgari të mos ndodhej në dhomën ngjitur, nuk e di nëse do të vija të të tregoja ato, prej të cilave mund të turpërohemi.

“Vërtetë?”

“Të betohem. Dje, në fakt, të tërë kemi qenë shumë të alarmuar, por me kalimin e orëve, gjithnjë e më tepër më duket

për të qeshur”.

“Vollkovët”.

“Familja po shpërbëhet, sepse është e plotë nga jashtë, por jo nga brenda”, citon Mila.

“Po e lodh uria dhe vetë po i kthen kurrrizin humnerës”, shtoi përsëri Mila.

“Shfryn, sulet”, Borut.

“Dhe hidhet”, e përfunduan të dy ligjëratën, duke qeshur.

“Opa”, thotë Mile, “i njohim poetët tanë”.

“Vetëm ata që na takojnë neve”.

Mila u bë serioze dhe tundi kokën; Boruti vështroi përmes dritares.

“Po ti, mendoj se tashmë ndihesh mirë, megjithatë, a të kanë treguar se çfarë ke pasur?”

“Epilepsi”.

“Obobo!”

“Unë e kam ditur se e kam, por krizat zakonisht i kam pasur të rralla dhe të dobëta. Në përgjithësi i kam përballuar në këmbë.

“Nuk e kam ditur. Mendoj se nuk do të isha drejtuar, po ta dija”.

“Nuk ke faj, ti Mila, mos u merakos, duhej të kisha vepruar ndryshe”.

“Por përse atëherë, nuk ke thënë jo?”

Boruti vuri buzën në gaz.

“Për shkak të...”

Hapet dera dhe pas saj dallohet koka e Katarinës.

“Mila, shkojmë”.

“Si të shkojmë? Po Edgari?”

“Thonë që ka thyer një kockë, kështu që njëfarë kohe do të rrijë shtrirë, ndonëse duket si gërvishtje, por e kanë fashuar”.

“Po, mama, por Voranci.... është i sëmurë”.

“Ah, mos! Në atë familje gjithnjë dëgjon gënjeshtra. Alenkën asnjëherë nuk e kam kuptuar; por diçka të tillë as që do ta dëgjoja...”.

“Çfarë?”

“E po mirë, asgjë, do të ta rrëfej në makinë”.

Mila shtrëngon pëllëmbën e Borutit.

“Kur do të të nxjerrin?”

“Çfarë?”

“Nga spitali”.

“Aha, gjatë natës do të jem nën vëzhgim, nesër në drekë, vizita dhe më pas do të shoh”.

“Mund të të telefonoj?”

Borutit nuk i erdhi mirë.

“Obobo, më fal, e di”.

“Qofsh mirë!”

/

Zëri i arrës ngjason me ngjyrën e kaltër. Atë e dëgjojnë vetëm njerëzit që pendohen thellë, që dikur kanë qenë të dhunshëm, por që përfundimisht u vjen turp. Asgjë tjetër nuk u duhet shtuar atyre. Tashmë jetojnë për të parë sesi gjithçka rritet. Gjithçka rritet.

“O Korb plak, tashmë rrallë po kujtohesh për rrënjët e mia”.

“Më fal, o arrë, ti e di se po më frikësojnë”.

“Gjoks i përgjakur?”

“...”

“O Korb plak... nuk besoj të jesh trembur nga dikush?”

“Druri sheh gjithçka dhe asgjë nuk harron. Mos u merakos. Unë vetëm po përpiqem të të zbres në tokë. Mbështete veshin mbi të dhe do të dëgjosh një piskamë të tillë të tmerrshme, të cilën nuk e ndesh më nën kupën qiellore”.

“Këtu jo”.

“Zëri i drurit nuk depërton dot përmes ujit. Pyjet këtu janë të patrazuar. Qetësoje zemrën, mos ki frikë. Mjaftueshëm jemi ngopur me gjak. Tashmë do të pimë vetëm shiun; shiun e çuditshëm”.

“A është vajza ime aty?”

“Djali yt dhe vajza jote”.

“Djali im?”

“Ke djem, madje disa syresh. Njëri prej tyre ndodhet në kurorën time, tjetri ndodhet i shtrirë nën çati. Të tretin nuk po e shoh.

“Mbi çati?”

“Ngjitu lart dhe do ta shohësh. Në tokë sytë janë të verbër”.

“Arrë, nganjëherë nuk të kuptoj dot”.

“Asnjëherë nuk do të më kuptosh, sepse nuk je dru. Ngjitu lart”

“Nuk mund të ngjitem pa u mbështet mbi gishtërinj”.

“Kapu pas një dege dhe unë do të të ngre lart”.

Vogëlushja Po ishte e përqendruar tek vizatimi; majën e gjuhës e shtrëngonte midis buzëve, kurse cepat e gishtërinjve i ishin nxirë. Fytyra e Krasit e kishte humbur ngjyrën; sytë i ishin futur thellë dhe djersa i rridhte në tërë trupin. Nuk e vunë re, por ai mund t’i shihte dhe diku në mushkëri ndien një vrull ngrohtësie. Pa të kurora është e zbrazët. Fryn një erë e turbullt. Njolla të paqarta duken në hapësirë; në mbretërinë e trëndafilave dhe e gjinkallave. Dhe kështu, o njerëz, janë imagjinuar universet. Mbase nuk ka bërë gabim që ka dashur të lindin, ndonëse e dinte se çfarë bote do të mbërrinte. Çfarë ka dashur tjetër? Gjithçka harrohet, por jo kaq shpejt. Kjo nuk është për të gjithë njerëzit.

/

Një dorëshkrim fëminor. E enjte, më 21 tetor 2021. Kjo datë për Krasin nuk do të thotë asgjë, por duhej të kishte rëndësi. Po të arsyetonte pakëz më mirë, e urrej, e urrej, e urrej. Germa të shtypura pa kujdes. Të lëkundshme e të paqëndrueshme, linjat nuk bashkohen. Asnjëra vijë nuk është e sheshtë. Urrej, urrej, urrej. Dorëshkrimi po zgjerohej pas çdo fjale... gerrat po bëheshin të vendosura, kompakte, të pavarura. E urrej, e urrej, e urrej. Rruga e dikujt që e lëshon veten, fjalë për falë, e urrej, e urrej, e urrej. Dhe kështu vazhdoi për dhjetë ditë. Tre mijë e gjashtëqind e pesëdhjetë here e urrej. Fjala e fundit urrej është

e brishtë, e shkruar gati me ndihmën e vizores dhe bojës, por e hequr jo në vijë të drejtë, pa pika të vogla e të shpërndara, që dëshmojnë për momentin kalimtar të të përmbajturit ose për momente dyshimi. Kështu nëpërmjet stërvitjes, besimi rritet në shprehje të pastër dhe ndjesia... në individualitet.

Krasi zemërohet. Ndihej lëvizja e flamastërit mbi letrën e vizatimit, luhatjet e gjetheve nga era dhe fishkëllima e çajnikut të komshiut. Nga larg dëgjohej kollitja e një traktori. Ujësjiellësit elektrikë zukasinin tamam si fole grerash. Dikush kishte lëshuar ujin në tualet dhe dëgjohej zhurma. Kambanat filluan të bien në mesditë; qitjet stërvitore çanë ajrin në poligon. Asgjëkund nuk kishte qetësi.

“Kur ndodhesh këtu, pranë meje, shkruhej në një faqe të re, atëherë ndihem sakat. Jo krijesë njerëzore, por parazit. Një vijë e varfër e një modeli të keq. Kur ndodhesh këtu, pranë meje, jam më pak se uni. Ndihem zero si unë. Flet me syprinën dhe mendon se kjo llogaritet. Kjo është e tëra që më bën paqësor, sepse mendon që llogaritet. Po, dhuna cilindo e lëndon. Dikë mund ta kapësh, mund edhe ta mbash, por asgjë nuk llogaritet. Lidhja është si migrena. Ajo pjesëz e trurit që mufatet, nuk mund të hiqet. Edhe turpi është i lirë, por kur njerëzit fillojnë të të mëshirojnë... atëherë edhe mund të urresh. Apo jo, Vollk?”

Atëherë, pas dy faqeve.

NUK JAM DHE ASNJËHERË NUK DO TË JEM NJË VOLLK.

Krasi e mbylli qesen, duke e shkundur. Po-ja u tërhoq. Korbi, i cili deri në ato momente po qëndronte mbi degë dhe po i vështronte me qafën e zgjatur, u tërhoq drejt shtëpizës. Dega ngadalë u mblodh. Në thellësi të drurit diçka rënkoj. Po-ja filloi të qeshte. Krasi dhe Korbi e kapën vështrimin. Kaloj momenti i një energjie të çuditshme. Shkëlqimi i fortë i bebëzave të Krasit iu vërsul shprehjes tolerante të fytyrës së Korbit, ndonëse plaku nuk kishte asnjë të drejtë të ishte tolerant, por në këtë moment ky qëndrim ishte pozitiv. Krasit iu drodh buza. Nuk kishte më

forca të luftonte në të dy krahët, lart e poshtë. Diku duhej të bënte lëshime. Betimin e theu, por qiellin nuk mund ta ndante përgjysmë.

“Po-ja do të bëhet piktore”, theksoi ai.

“Nëse do ta lejonin të bëhej”, ia ktheu Korbi. Vështimet e tyre ndeshen në një buzëqeshje të kujdesshme.

Kur Po-ja do të tregonte më vonë se çfarë kishte ndodhur, askush nuk do ta besonte, por vetën Edgari, i cili, duke mbajtur dorën në ije, do të ndiente një thërrime lumturie dhe do të mërmëriste me vete: “të paktën kjo...”.

/

Shoferi i Bernardit, Janez, tërë natën nuk kishte mbyllur sy. Ai kishte dremitur në makinë, një natë më parë, kur pa dashje ishte hapur dera. Ndërkohë iu desh, duke thyer qafën, të drejtohej në spital për shkak të hundës së thyer, të lëndimit në ije, të një plage në krah, shkuljes së flokëve dhe alivanosjes. Më pas i ishte dashur që ta pastronte makinën nga gjaku, të shkonte në Soçe, pastaj të kthehej prapa dhe të priste sa të zbardhte. Në vazhdim, pas një këshille të familjes, u nis për në shtëpi që të përcillte Ollgën të motrat, bashkë me Bernardin, që do të kujdesej për to. Lodhja kërkonte sakrificën e vet. Në kryqëzim devijoi nga rruga, nuk ishte treguar i kujdesshëm dhe kur e kuptoi se kishin ngatërruar rrugën, nuk diti si të kthehej prapa. Bernardi filloi ta shante, ndonëse Janezi tashmë ishte mësuar, kështu që vetëm rrudhte supet dhe me gojën mbyllur, dukej i përgjumur. Flegat e hundëve i dridheshin, sytë iu mbushën me lot, kështu që edhe shikimi iu turbullua. Ai u detyrua të ndalonte. Ndodheshin në mal. Në çdo njëqind metra vinte një pjerrësirë, në të cilën rruga dredhonte, mjaft e gjerë për një zbritje, ku automjeti gjatë lëvizjes mund të rrotullohej. Këtu, në cep të rrugës, ku fillonte humnera më e rrezikshme, u ndal. Për dikë megjithatë rruga ishte tepër e ngushtë.

“Ta bëfsha, ore Janez, e si do të dalësh që këtu?”

“Po, zoti Vollk, do ia gjejmë mënyrën, vetëm se duhet të

dilni nga makina, nëse pa dashje ndodh diçka...”.

“Nëse rastësisht, çfarë?” - thirri Bernardi. Hundën e kishte të fashuar, poshtë syve i dalloheshin rrathë të errët.

“Zotëri, ju lutem, do ta gjej një mënyrë, vetëm zbrisni, ju lutem! Zonjat i zuri gjumi. Bernardi ktheu kokën.

“Mama!”

Asnjë përgjigje.

Me dorën e shëndoshë e zuri nga gjuri. Ndihej i dobët. Përsëri asgjë.

“Janez, hajde ti”.

“Oh, zotëri, më mirë jo!”

Ollga ishte ulur në mes; kokat e motrave ishin mbështetur mbi supet e saj. Pëllëmbët i mbanin të pleksura midis tyre.

“Mama!”

Asgjë. Zëri i doli tepër i hollë dhe i ulët dhe ashtu nën fashot rezultoi tmerrësisht i turbull. Mori frymë i nervozuar dhe shtypi borinë. Përsëri asgjë.

“Po ua menderofsha perëndinë, Janez, ç’po ndodh me automjetin?”

“I është vështirësuar lëvizja, por di si t’ia dal!”

“Bjeri borisë”

Zhurma i shkundi të tërë. Sytë e Ollgës ishin të skuqur, motrat struken pas saj, plotësisht të trembura.

“Ollga”, “Ollga”, “çfarë ndodhi?”, “Ajo?”

“Bernard, a kemi mbërritur tashmë? Ollga vështroi tutje dritares...”kjo nuk është Gërça! Po ku jemi kështu?”

“Kemi marrë drejtim të gabuar. Duhet të dalim nga makina, që Janezi ta kthejë”, thekson Bernardi.

“Pash Zotin, Janez, të paktën një herë na ngjit lart, ku të na gjejë dikush.

Bernardi vështroi Janezin, që kishte mbyllur sytë.

“Janez?”

E shkundi fort.

“Am... nja, çfarë? Zotëri do ta kthej, vetëm, ju lutem të dilni

nga makina?”

“Mos të ka zënë gjumi?”

“Jo, jo, jo zotëri, ç’thoni kështu, vetëm se po mendohesha. Asgjë, asgjë, do ta kthej, s’ka mënyrë tjetër”.

“A do të jesh në gjendje ta kthesh këtu?”

“Mjeshtri Janez i bën të tëra, mos kini merak.

Bernardi u rrotullua.

“Hajde të dalim jashtë”.

Dolën. Rëra ishte e lagur. Gjatë natës kishte rënë shi. Retë akoma nuk ishin shpërndarë; në pyll ndihej aroma e thartë e mykut. Kudo kishte fier. Gjethet e gjëra si elpaza të një druri gjigand fshihnin pamjen. Pylli ishte plot me arinj, me rrëqebuj dhe dhelpra të lajthitura... Bernardin e përshkuan mornica. Mjedisi sikur nuk ishte mësuar ta shkelte këmba e njeriut. Ndonëse dikush kishte qenë i detyruar të sillte qirinj, tashmë ata ishin djegur dhe plastika ishte nxirë nga bloza; kapakët kishin zënë ndryshk mes ulluqesh. Sapo mbërriti deri tek cepi i rrugës, Ollga i thirri: “Ki kujdes!” dhe vështroi poshtë. Shkëmbij. Në luginë, përsëri dallohej një cep pylli. Asgjëkund as edhe një ndërtesë. Edhe në një fragment të terrenit mund të humbisje.

Janez u kthye prapa, rrotulloi timonin dhe i dha makinës pakëz përpara. Ngadalë. Zhurma e motorit zgjoi drurët që po i nanuriste një fllad i lehtë.

“Mama, a e sheh se ku të shpie hakmarrja, në rrugë pa krye?”

“Ma kurse kritikën, Bernard, lotët nuk mjaftojnë”.

Ollga ishte krenare për veten.

“Dhe çfarë ke arritur?”

“Në mos gjë tjetër, të paktën qetësinë”.

“Vollku mund të të nxjerrë nga shtëpia”.

“Ha-ha! Ai hipokrit! Por kur ai përfiton haraç të përgjakur, atëherë gjithçka qenka në rregull”.

Në kthim e sipër Janezi e kthen makinën nga e djathta.

“Nuk e di për çfarë e ke fjalën. Nëse ke në mendje ato

Romake, ai asnjëherë nuk ka pasur të bëjë me to.

“Si mendon ti, në ç’ mënyrë ka mbetur Bojani pa gishtërinj?”

“Çfarë, si ka mbetur? Në sharrën cirkulare, kur u mor me atë çatinë fatkeqe...”

Gjatë kthimit, makina u rrotullua. Tashmë ishte në rregull.

“Mos u bëj naiv, Bernard edhe njerëz më të mirë e kanë pësuar për këtë arsye prej tij”.

“Por ç’po ndodh...?”

Pirgu me rërë u ngjesh nga pesha e gomave dhe u sheshua. Qirinjtë u shkurtuan. Të katër thirrën, ndërsa Bernardi vrapoi drejt derës së shoferit. Trokiti në xham, por Janezi nuk iu përgjigj. Rrota e parë e dhathtë u ngrit në ajër dhe makina u anua. Vazhdoi goditjet në derë. Asnjë përgjigje. U kap pas dorezë dhe e tërhoqi; dera u hap, ndërkohë që makina rrëshqiti.

“Janez, ta bëfsha!”

Dora e tharë nuk i hynte në punë për asgjë. Me dorën e shëndoshë mbërthen pas jakës Janezin dhe e shkund. Ky i fundit me të shpejt e mori veten, kapi timonin dhe i thotë: “Mos u bëni merak, zotëri...”. Dhe i jep gaz. Njëra gomë rrotullohet në boshllëk, të tjerat zhurmojnë mbi rërë. “Janez!” dhe pjesa e përparme lëvizti drejt cepit. Bernardi gati sa nuk u rrëzua, por arrin ta ruaj ekuilibrin dhe vazhdoi të zgjatej drejt Janezit. Tashmë me sy të zgurdulluar ky i fundit vështronte thellë dhe lëvizte duart për të çkopsitur rripin e sigurimit. Ollga kapet pas Bernardit: “Mos ke luajtur nga mendt?” dhe e tërheq drejt vetes. “Telefonat”, thirri në drejtim të saj, kur makina përbri tyre qetësisht rrëshqiti drejt humnerës. Qetësia zgjat pafundësisht. Një tufa sorrash u afrua për të parë se çfarë po ndodhte. Midis kthetrave të një ketrushi dallohet një kokërr arrë. Mijëra milingonave bashkë as që u bëhej vonë. Mizat zgjasin gjymtyrët e tyre dhe, duke kafshuar një pjesë të vezës mjerane, shfryjnë dufin e tyre. Krakaritet e sorrave në përfundim bëhen të tepërta.

/

“Mirëmëngjesi!”

Kjo gjuhë sot duket e huaj për këtë tokë, ndonëse dikur ishte gjerësisht e përhapur nëpër të. Më pas disa herë u përpoq t’i nxiste guximin e një pushtuesi, por romanca nuk zgjati, jargët e forta vazhduan gjatë. Epshi është një ndjesi tepër origjinale.

Mirëmëngjesin, veshi i Alenit e dëgjoji tamam sikur rojtari i pyllit t’ia kishte shqiptuar: ”Gut morgen!” Dritarja ishte pakëz e hapur pakëz.

“Mirëmëngjesi!”

“A mund të më hedhësh pakëz ujë mineral, të lutem!”

“A e di se pikërisht këtë desha të të ofroj?”

Qesh.

“Koka ime”.

Sikur po i pëlçet.

“Edhe vetë nuk e kam në rregull”

“Dhe cila duhet të shkojë?”

“Ti”

“Jo, ti”

“Do të të dërrmoj”.

“Çfarë, çfarë?”

Tashmë ishte e qartë se ishin të zhveshura. Sytë e Alenit u futën thellë, kaq shumë ishte sforcuar për të dalluar diçka në atë gjysmë errësirë. Oliva u kthye në kurriz, ndonëse e mbulonte kuverta, me të cilën ishte mbuluar edhe Grejsi.

“Hajde sot të rrimë në krevat”.

“Kjo tingëllon bukur, t’u shmangemi tërë këtyre idiotëve”.

“Grejs, nuk mund ta besoj...”

“Të thashë të bëhesh gati”.

“Por ja që...”

“Asgjë. Ashtu është, siç është!”

Aleni nuk i kupton ato, prandaj përfytyron bisedën më të mundshme, plot me perversitete dhe me prapësira, por edhe erotikë e pastër. Iu desh të rregullonte pozicionin e vet shtrirë.

“Mos jemi të detyruar të qëndrojmë edhe një javë?”

“Jo. Mund të ikim që nesër, po deshe”.

“Dua”.

“Mirë. Dëshira jote, urdhër për mua. Por ty të mbetet...”

“Uji”.

“Ua”. Të qeshura.

Dhe lëshoi një psherëtimë të sajuar; Oliva ngrihet nga shtrati. Koka nuk i dukej, mirëpo Alenit i shfaqen gjinjtë e saj, të cilët, në të vërtetë, i ka të mëdhenj, por disi të varur, ku dallohet një lyth, gjë që e habiti Alenin. (Në të ishte varur një vëth). Stomakun e kishte me pala dhe të qullët, aspak tërheqës, nën të cilin dallohej një si shkurre e zezë, gjë që nuk ndeshje nëpër revista. Këmbët i ngjasonin si të veshura me celofan, por të gjitha këto në mendjen e tij dukeshin më tërheqëse. U vrenjt. Nuk e dinte nëse ishte i zhgënjyer nga e vërteta, por më shumë e pengojnë iluzionet e rreme, të cilat i kishte thurur në mendjen e vet. Vallë, a janë femrat me të vërtetë të shëmtuara? Apo Oliva ishte në moshë të madhe? Mbase duhej të kishte befasuar Milën, ndërkohë që po lahej në dush. Madje për asgjë të veçantë, vetëm që të bindej, mos ndoshta rastësisht ishte dashuruar në letër. Mallkim, sepse po mbahej i kapur pas gozhdëve, i detyruar që të mos i shpoheshin mollaqet. Vallë, për këtë arsye është e ndaluar pornografia? Sepse dëmton mishin?

Grejsi hap gojën përgjumësh; shtrin trupin dhe vështroon drejt Alenit të ngrysur, të skuqur nga gjaku që i kishte vërshuar në fytyrën tërë puçrra.

“Alen!”, klithi ajo.

Ai u tremb, çliroi pëllëmbën dhe gati sa nuk u rrëzua, por duart i mbërtheu fort pas gozhdëve; u ngrit, ndërsa këmbët iu shtrembëruar nga ngërçi. Zgjati duart në drejtim të kofshëve dhe u kap tërhoq kaq fort, sa që gjatë një jave të tërë nuk iu zhdukën mavijosjet në rup.

/

“Jo, nuk mundem të të kuptoj, Edgar, se për ç’arsye dikush mund të kishte trilluar diçka të tillë?”

Katarina ngiste xhipin e Krasit. Në pikat e kontrollit e njohin tashmë prej së largu dhe, duke tundur duart, duke lëkundur kokën, nganjëherë edhe, duke e salutuar, e lejonin të kalonte. Edgari qysh përpara ishte mbështetur në krahun e shëndoshë. Mila kishte zënë vend në sedilen e parë dhe po vështronte përmes dritares. Një fasadë e bardhë dhe e pafund midis fragmenteve të pyllit me drurë të sistemuar të pyllit i parakalonin para syve, ndërsa më pas vinin fusha, plot me hije. Mila nuk ndiente hidhërim. Mbase dikur, kur do të harronte se çfarë i kishin mësuar, atëherë do të thoshte se ishte shumë vonë, ose si gjithmonë ishte shumë herët. Sido që ta vështroje, do të kishte të drejtë.

“Shiko, Katarinë ne, njerëzit jemi soj i çuditshëm. Nuk arrijmë të njohim sa duhet as veten tonë e si mund të njohim atëherë të tjerët? Mund të kalosh tërë jetën në këtë botë e mbase mund të njohësh zemrën e dy apo tre njerëzve dhe, nëse do të dëshirosh të ndërpresësh konfliktin me vetveten, por më shumë se kaq nuk mund të presësh”.

“Po, e di se ku e ke fjalën, por ti i vështron gjërat kaq në përgjithësi, ndërkohë që me njerëzit nuk ndodh gjithmonë kështu. Nuk i duhet rrëfyer as njeriut tënd edhe as të tjerëve, se disa gjëra janë anormale dhe se nuk duhej të ishin kryer”.

“Mirë, Alenka, shiko: gjërat janë plotësisht të thjeshta, siç i shoh unë. Cila është veçoria dalluese e sëmundjes që, siç thuhet, ka Voranci?”

Edgari gjithmonë mban një pozicion didaktik dhe pyetjet e njerëzve i orienton në atë drejtim, saqë ata të arrijnë në përfundime personale, gjë që është taktikë e përkryer, sepse u krijon iluzionin se konkluzionin e kanë arritur plotësisht vetë. Por Mila e kishte injoruar qysh para disa vjetësh, kur ishte përpjekur që t’i nguliste në kokë figurën e durueshme të Mitjes. Por atij nuk i kishte ecur.

“Por që në përfundim të asgjëson”.

“Po. Çfarë mund të ndodhë tjetër?”

“Është ngjitëse”.

“Dhe cila është pasoja? Ç’do të thotë kjo për njerëzit e tjerë?”

“Ata nuk duan të infektohen”.

“Dhe çfarë duhet të bëjnë që të mos..?”

“T’i shmangen”.

“Tamam ashtu”.

“Çfarë?”

“Me fjalë të tjera, Alenka është e vetme. Askush nuk e ka vrarë mendjen për të, derisa adoptoi Vorancin. Ndërkohë menjëherë i jeni sulur me ftesa për ditëlindje, për të vizituar kopshtin zoologjik apo për të vajtur në kinema... Plotësisht në mënyrë elegante është çliruar prej jush, nëse guxoj të flas pakëz me ashpërsi”

Katarina shtrëngoi buzët. Me të vërtetë situata ishte bërë e vështirë, kur mendon se gjithçka mund të merrte për keq... të shihje Vorancin midis shoqërisë.

“Fëmijë i mjerë. Dhe tani qëllimisht do ta përfshijë në gjithçka”.

Edgari filloi të qeshte, saqë u rrudh në fytyrë nga dhimbja.

“Vallë, midis ju të dyve, a nuk ka ekzistuar diçka?”, plotësisht gjakftohtë e pyeti Mila.

“Mila!”, ngriti zërin Katarina.

Edgari luan pjesën sikur nuk e di se për çfarë bëhet fjalë.

“Çfarë?”

“Prit, mama, më fal, por gjyshja në të vërtetë e ka lënduar Edgarin pikërisht me qelqin, të cilin paraprakisht e kishte vënë atje ku kishte menduar se ndodhej gjaku me Hiv pozitiv. Me ata të çuditshmit ka kryer sulmin të vërtetë kundër familjes së gjyshit, kurse ju të dy këtu diskutoni për Alenkën dhe budallallëqet e saj. E kush e vret mendjen tani për Alenkën?”

“Mila”, dhe Edgari me sforcim u kthye në drejtim të saj, “në situata të tilla, njerëzit gjithnjë flasin për gjëra që janë sa më pak të vështira. Ollga asnjëherë nuk e ka fshehur acarimin e

vet, edhe pse tashmë faktikisht është zbutur, gjë që ishte diçka. Koha është të ecim përpara, kurse Ollgën, të tërë e kuptojmë. Edhe Alenkën një herë e kam puthur. Mbase tingëllon keq, por më erdhi keq për të”.

“Por Edgar, të më falësh, a nuk është ajo motra jote?”

“Të them të vërtetën, nuk e di”.

Po i afroheshin pikës së kontrollit. Tre ushtarakë qëndronin me këmbë të hapura. Katarina po qante.

/

Korbi u mbështet në shpinë dhe po vështronte në qiell...

“E vetmja çati që i mbulon të tërë”.

Krasi mbante fletoren me gishtërinj, sikur po mbante shënime. Nuk dëshironte ta hapte dhe të vazhdonte të lexonte. Marifet i ulët i një qaramani. Nuk kishte guxuar t’ia thoshte në sy, prandaj i besoi ditarit të vet, si ndonjë çupëlinë. Kurse tani priste që të kishte të njëjtin efekt. Nuk desh. Sikur tërë çështjes t’i përkushtohej si burrë, sikur në atë mënyrë ta kishte kërkuar respektin, edhe mund t’ia kishte arritur. Guximi është virtyt, kurse ai po vepronte prapa shpine. Bishtin ndër shalë dhe dy mijë kilometra larg, le të ankohej në largësi. Nuk ishte nevoja për ngërdheshje dhe as të dënesësh apo të rënkosh. Vetëm me fjalë, pa u ekspozuar. Mitja u shfaq para Krasit si një zhgënjim i madh. Jo si ndonjë ujk, por si një mi! Rako e ka quajtur... mi. Ndërkohë gjithmonë i është qepur.... je i detyruar të quhesh Vollk (ujk). Në këtë botë minjtë brejnë çizmet. I lyer, mbi takat e Katarinës, që në moshën pesëvjeçare. Atë maskaradë, një për një ia çrrënjosi nga mendja. Ai derdhi lot; nuk mund të flinte në errësirë, gjithmonë me dritë të ndezur. Babai, babai sillej me ligësi qëkur ishte shtatë vjeç. Ai u shndërrua në një mi të trembur dhe i strukur; fliste me zë të ulët. Nuk hante pothuajse fare, u bë kapriçoz; nuk i preferonte as mishin, as patatet, por vetëm kamelet, prandaj u shndërrua në një purtekë të tharë. As dy ushtrime nuk ishte në gjendje të kryente; u rrit pa rregulla, pa disiplinë dhe pa energji. Katarina e llastonte së tepërmi: i lante

prapanicën dhe i rregullonte dhomën... sikur të mos ekzistonte ajo, gjithçka do të ishte ndryshe. Por Krasi nuk ndodhej në shtëpi. Zgjedhjet ishin të shpeshta, pastaj mbërriti lufta dhe më pas kur ishte dhjetë vjeç, e përcillnin në shtëpi nga shkolla dhe Krasi ishte i detyruar të ndiqte mbledhjet në shkollë, sepse Mitja i pickonte në mollaqe shoqet e shkollës dhe vazhdimisht dëshironte t'i ngacmonte e t'i puthte. Maskarai i pagdhendur, nuk e kishte idenë se ku e kishin burimin sjellje të tilla. Dhe këto po ndodhnin pikërisht para zgjedhjeve. Drejtori i shkollës nënqeshte, por edhe vetë Krasi vinte buzën më gaz si pa të keq, ndonëse do të kish dashur t'ia zhdukte nga fytyra, sigurisht, po të kishte pasur mundësi. Kur fituan herën e parë zgjedhjet, u dha fort pas shtëpizës. Asnjë talent nuk kishte, mbase ishte pakëz i dhënë pas teknikës. Çekiçi në dorën e tij lëkundej ashtu si kokrrat e dardhës nga era. As edhe një gozhdë nuk ishte në gjendje të ngulte deri në fund. Por Krasi në atë kohë, për shkak të fitores ishte me predispozita të mira, prandaj edhe nuk e qortonte dhe as nuk e poshtëronte të birin. E këshilloi një herë, edhe një herë tjetër, madje përsëri, por konstatoi se edhe vetë nganjëherë e kishte nxitur. Ndërkohë edhe ndërhyrja e të gjithëve nuk vlejti. Kur për herë të parë lëndoi gishtin, vrapoi drejt Katarinës dhe më nuk e preku me dorë çekiçin. Kohë pas kohe i sillte ndonjë dërrasë, por sa për të kaluar radhën. Krasit iu desh që gjithçka ta bënte vetë, ndërkohë që përpiquej ta përzihte të atin, i cili me çdo mënyrë dëshironte ta ndihmonte. Mbase duhej patjetër të kthehej në një Vollk, nëse do të kthehej. Ajo fjalë e mjerë i mbeti në fyt. Kollitet.

Korbi zgjati duart si krahë.

“Nuk dua të zbres poshtë”, thotë ai.

Krasi e vështron.

“Asnjëherë më”, shton ai.

“Je i detyruar”, i thotë Krasi.

“E di. Për fat të keq”. Me pëllëmbën, së cilës i mungonte gishti tregues dhe ai i mesit, fërkoi mjekrën. “Por, a e ke parë

plakushen, sesa energji ka akoma tek ajo? Kush mund të thoshte se ishte e aftë për diçka të tillë, pas tërë këtyre viteve? A e di, biro, se ky fakt nga pak më llaston?”

Krasi e preku në ijë me këpucë, ndërsa me lëvizjen e kokës i kujtoi vogëlushen Po. Të gjithë e dinin sesa qaramane dhe llafazane është. Korbi zgjatet, e përqafton dhe e gudulis, pastaj qesh.

“Bonbonia ime, duhet të hash mëngjesin”.

“Nuk më hahet”.

“Mamaja do të zemërohet”, i thotë asaj.

“Mamaja asnjëherë nuk zemërohet”, ia ktheu ajo.

“Po ti, a?”

“Unë, po”.

“Po me kë qenke zemëruar?” e pyeti Korbi.

“Me ato tetot e neveritshme dhe me Pehtën”.

Krasi qesh me zë të lartë. Korbi e vështroi dhe i kërkon falje, duke rrudhur supet.

“Seriozisht, vogëlushe, thesi bosh nuk rri dot drejt”, i thotë ai.

“Akoma nuk e kam mbaruar vizatimin”.

“Gjithmonë këtu vizaton?” e pyeti Krasi.

“Aha”, tund kokën Po-ja dhe heq një vijë. Figura e përkulur poshtë avionit merr tashmë pamjen e një turiri qeni, apo ujku.

“Të paktën dikush ka arritur diçka nga i tërë ky mundim”, thotë Krasi.

“Nganjëherë kthejnë Aleni dhe Mila”.

Krasi picërroi sytë.

“Me tërë mend? Po çfarë bëjnë?” e pyeti. Korbi u kthye në brinjë, vështroi Po-n dhe fuqishëm ia bëri me kokë.

“Nuk e di”, iu përgjigj Po-ja.

Krasi vështroi të atin, i cili përsëri u shtri në kurriz.

“Po të dy ata i kanë çelësat”, shton Po-ja dhe poshtë avionit hap një derë mbi trung.

“Çelësat e sirtarit? Ata i kanë parë materialet?” Krasi e

kërcënon me fletoren.

“Njëri është i Mitjas, i dyti është i Milës, kurse i treti... i Alenit. Atëherë, o Korb, kur do ta kem edhe unë?” e pyeti Po-ja Korbin, i cili po ngrihej ngadalë, duke u mbajtur pas kurrizit e, duke u shtirë sikur ndiente dhimbje. Krasit po e vështronte me ngulm. Mori në dorë kokën e çekiçit dhe me një goditje shkëput kapakun e sirtarit tjetër. Fut dorën brenda, por nuk ndesh asgjë, vetëm pluhur që iu ngjit pas gishtërinjve. Kur i fërkon ato, prej tyre rrëshqet një pluhur ngjyrë portokalli. Gishtërinjtë i afron tek hunda dhe i merr erë.

“Kur të mësohesh të heshtësh”, i thotë Korbiasaj, “sepse deri atëherë nuk do të të nevojitet”.

Për sirtarin e tretë Krasit nuk i duhet çekiçi; e tërheq me dorë. Druri i lagësht kërcet, para se të jepet. Heshtjen nuk e respekton. Korbi zbret nga dyshemeja e shtëpizës në qendër dhe zgjat gjymtyrët, plotësisht me vrull. Atij i duket mjaft e arsyeshme se çfarë do të gjente i biri atje.

“Vogëlushja Po!

Me zërin e fortë të Krasit mund të mprehej thika.

“Zbrit poshtë, menjëherë!

/

Rruga ishte e gjatë dhe nuk të shpinte gjëkund. Bernardi asnjëherë nuk kishte qenë më larg nga mjedisi i vet. Por në njëfarë mënyre gjithçka i ngjasonte e njohur. Fjalët që rriten pa nxitje; degë të forta që me egoizëm synojnë drejt qiellit dhe gëmusha tërë baltë që veniten nën hije; sheh pak gjithnjë e më pak dhe degëzime, që të kujton braktisjen. Ato treten në një, në atë kataraktin pa formë të mjedisit, në të cilin trangu gdhend përplasjet e veta të parëndësishme. Homo humus. Këpucët e tij janë me baltë dhe lejojnë depërtimin e ujit. Ndërsa ecën dëgjohet llapashitja e tyre. Era rrëzon gjethet e vdekura, ashtu si fëmijët që zvarrisin këmbët, ndërsa fillojnë therjet në gjunjë. Nuk e mban mend se kur ka ecur kaq gjatë për herë të fundit. Kur në një cung dallon një grumbull kërpudhash papritur bëhet

bindës, sepse tabanët i ka plot me kallo. Madje kishte harruar se ekzistonin.

Mamaja dhe tetot sikur koloviten para tij. Ollga kishte marrë rolin e guidës. Ajo rrudhte fytyrën dhe vendoste pëllëmbën mbi ballë, ndërkohë që kërkonte perëndimin. Më pas salutonte me një nuancë gri, lëpinte gishtin, e rrotullonte në ajër dhe priste të shfaqeshin yjet. Ndërkohë fillon të zemërohet me të motrat, që nuk po vinin.

“Po, o zot si nuk e dini, me siguri nuk jemi larg, do të jetë kthyer në anën tjetër”.

“Ollga”, “Ollga”, “nuk e di, por”, “por, mbase është”, “mbase është”, “ai druri i bardhë, “ai dru i bardhë”.

Bernardi i vështron me neveri. Dy koka dhe të dyja thërrasin.

“Nuk dalloj asnjë lloj mështekne”, thotë.

“Hesht, idiot”, i thotë Ollga.

“Këtu babai ynë, pikërisht këtu as edhe një herë... nuk na ka lejuar”.

“Po, nëse është kështu, atëherë duhet vetëm të bëjmë një rreth përqark malit, apo jo?”

Motrat nisen së bashku.

“Nëse është”, “Nëse”, “atëherë”, “atëherë është me rrezik”, “me rrezik”, “Druri i bardhë është i magjepsur”, “magji”, “ajo dihet”, “dihet”.

“Gjepura!” klithi Ollga dhe nga gjiri nxori një kryq, e puthi dhe e ktheu përsëri brenda. Bernardi filloi të qeshte.

“Vazhdoni tutje”, i urdhëroi ata Ollga. Motrat e dëgjojnë. Ollga nuk di të flasë ndryshe me Bernardin, vetëm hundëpërpjetë, prandaj që nga larg ai e vështron dhe e di sesi mund të hakmerret.

“Kur e ka thënë këtë Kراسi?”

“Çfarë?”

“Se do të më zbojë tutje?”

“Po çfarë mendon ti, se si do të sillet me ty? Unë do ta bëja me siguri”.

“Kafshë mosmirënjohëse. Tridhjetë vjet jam përpjekur për ju, kurse tani qenkeni të tërë në krahun e Bojanit. Kafshë të vërteta!”

Bernardi qeshi hidhur, por menjëherë u bë serioz.

“Për herë të fundit kur jam ndodhur në një situatë të tillë në pyll, kam qenë gjashtë vjeç”.

“Askush nuk qenka në krahun tim”.

“Me Krasin jemi, Vollku na ka prirë. Ai na ka vënë përpara si kope. Ecte para nesh me hapa të gjata, duke fshirë djersën e djersitur dhe çdo njëqind metra ndalej. Vështronte në krahun tonë dhe me padurim përplaste këmbën përdhe, derisa mbërritëm tek ai, që përsëri të merrte frysh. Nuk fliste fare, vetëm përplaste këmbët. Unë mezi merrja frymë. Krasin ecte disa hapa prapa meje, por jo me dëshirë. Qëllimisht mbetej prapa, për ta parë sesi godet. Ndërkohë u zhduk”.

“Përsëri ti flet për të, gjithmonë për të”.

“Nuk e morëm vesh se nga shkoi. Më dukej se së shpejti do të ngrysej, prandaj më zuri paniku. Njëfarë krize, do të thosha”.

“Ah edhe ti me ato krizat e tua”.

“Krasin nuk foli asnjë fjalë. Më hodhi në shpinë dhe më shpuri në shtëpi. Sa vjeç ishte atëherë, tetë? Bëri gati dhjetë kilometra. Por të paktën kam qenë i lehtë”.

“Asgjë nuk ke ngrënë”.

“Në atë kohë Alenka ishte me shyta”.

“Alenka”.

“Tamam para divorcit”.

Ollga u ndal.

“Çfarë?”

“Më duket se ka ndodhur pikërisht para divorcit”.

“Po shkonit në pyll”.

“Po”.

Ollga mendueshëm e pyeti:

“Ishe vetëm gjashtë vjeç”.

Bernardi e miraton me lëvizjen e kokës.

“Po tani, sa je”

“Me tërë mendt nuk e di?”

“E di sa vjeç je dhe po bëj llogaritjen”.

“Dyzet e tetë”.

“Sigurisht dy vjeç më i vogël se Krasi”.

Magda dhe Svetllana u ndalën në kthesë. Shamitë i kishin në ngjyrë kafe të errët, ashtu si edhe fustanet bashkë me palltot. Nganjëherë mbeteshin prapa dhe zhdukeshin plotësisht. Ato rrinin bashkë, ngacmoheshin, por dhe afroheshin njëra me tjetrën. Cepat e shamive të tyre zvarriteshin përdhe si të trembura.

Të dyja bashkonin duart tërë rrudha dhe të mbuluara me pikla. Uji i një përroi të vogël, i fshehur nga sytë, rrëshqet në grykë dhe turbull godet shkëmbinjtë e rrëzuar. Thellë në pyll dëgjohet oshtima e erës. Mjegulla e dendur, akoma e dukshme në kurorat e dëllinjave, dukej si zbuluese e merimangave që kafshonin njerëz. Bernardi vështrome trungun e një gështenje, të cilën furtuna e kishte shkukur nga dheu. Rrënjët e saj zgjateshin në ajër, tamam si gishtërinjtë e duarve të njeriut kur dorëzohet. Me gjithë shkujdesjen aty ndodheshin njerëz. Papritur u dëgjua:

“Shtëpiza!” “Shtëpiza!”.

Nuk kanë guximin t’i hedhin vështtrimin dhe mërmëritjet e tyre me vështirësi përballojnë zhurmën e erës. Me njërën dorë Ollga mbështetet, kurse tjetrën e fut mes flokësh deri tek balli. Pastaj kafshon pakëz buzën. Kur Bernardi vështrome çatinë me patavra të rregullta në formë V-je prej druri si edhe blloqet prej guri të oxhakut të suvatuara me çimento, i tërë tensionimi bie dhe i shndërrohet në lehtësim. Frika e një kanibalizmi, e ngricës dhe e shtrëngatës tretet në shtëllungën e hollë të tymit e cila rrotullohet mbi shtëpinë. Ndreqi syzet, vrenjtet, kërcëllin dhëmbët dhe shpejton hapin.

“Bernard, pritme”, i drejtohet Ollga.

Nuk e dëgjoi. Fantazma e civilizimit përsëri zuri vend

në trupin e tij. I pikëlluar për shkak të fatkeqësisë së Janezit, mendon për varrimin, për të shoqen dhe pyet veten se mos është ai fajtori. Por fajin me të shpejt ia hedh së ëmës, e cila të tërë e ka gatuar vetë. A ka qenë Janezi i siguruar? Shpreson të ketë qenë. Deri tek dera ishte hedhur zhavorr mbi ujë. Bernardi hoqi rezen e gardhit dhe dera u hap me zhurmë. “Bernard!”, i thërret dhe e fshikullon me vështrim. Sikur të humbitnin, sikur të humbitnin pa mundësi kthimi, nuk do të kishte pasur asnjë shans. Fërkon mjekrën dhe për një çast vështron kockën e nofullës, të cilën e kishin brejtur plotësisht milingonat, duke e lënë të zinte myk. Të heshtur janë vizitori, kërpudhat, bari, sepse përgun e kishte gërmuar një qen i madh, i zi, i cili nuk i beson fatit të vet, ndërkohë që në varrin e familjes ndodhet arkivoli bosh, me emrin e tij, me shenjën e pikëpyetjes në vend të vitit. Pamja është aq e fuqishme, saqë qeni, i cili në pozicion agresiviteti u ndal mbi një grumbull degësh, para derës hyrëse, pa u frikësuar fare. Iu drejtua qenit.

“Sulltan!”

Dhe Bernardi u ndal. Hungërima e turbullt vazhdon gjatë në mënyre uniforme. Në pamjen e parë dalloheshin dhembët e tij të hapura, sytë dhe flegrat e hundës që i dridheshin. Gratë heshtën. Qeni e kishte bishtin të ashpër dhe të mbështetur përdhe. Nga momenti në moment pritej që të sulmonte. Sytë e Bernardit u zgjeruan, sepse e dinte se akoma pa arritur deri te gardhi, kafsha do ta rrëzonte përdhe. Pastaj do t’ia ngulte dhembët në mollaqe, në veshkat, në qafë, prandaj po qëndronte i qetë, i strukur si një gëmushë.

“Sulltan!”, zëri i tij oshtiu i prerë, por qetësues. Me kujdes ia ndryshon vëmendjen qenit. “Hajde këtu!” Kafsha e zhgënjyer strehohet në hijen e kolibes së vet, kurse Bernardin e mbulojnë djersët nga sikleti. Madje ndihet sesi zemra i rreh fort. Ai kthehet nga e ëma, ua bën me dorë të triave që të afrohen dhe vështron të zotin e qenit.

Plaku me atë mjekrën e rrallë e të zbardhur, me tipare të

ashpra të fytyrës dhe me atë vështtrimin e egër, ishte veshur me rroba gjuetie. Me mendjemadhësi e autoritet vjen deri tek pirgu ku më parë kishte ndaluar qeni. Ai vendos njërën këmbë në të dhe kryqëzon duart mbi gjoks.

“Mirëdita”, i drejtohet Bernardi.

“Mirëdita”, ia ktheu plaku.

“Fatkeqësisht kemi humbur rrugën”.

Plaku miraton me kokë, sikur tashmë të ishte informuar për ngjarjen, sepse atij nuk i duket aspak e pazakontë. Vëmendjen ia tërheq Ollga, e cila bashkë me të motrat u afrua pas shpinës së Bernardit. Diçka i shfaqet në sy.

“Mbase keni me vete një telefon?”, e pyeti Bernardi.

Tashmë plaku vë buzën në gaz, duke zbuluar nofullat pa dhëmbë, të nxira nga duhani apo tymi. Ai e miraton me kokë.

“E kam!”.

Bernardi gjallërohet.

“A mund të telefonoj?” e pyeti.

Plakushi e kishte përqendruar vështtrimin tek Ollga. Ai kapsalliti sytë, por nuk e shmangu buzëqeshjen. Ollga hetoi me sy tërë mjedisin, brenda rrethimit dalloj aneksin e një kishëze modeste dhe e lehtësuar e ndali vështtrimin tek ai. Kjo i pëlqeu plakut, i cili e drejtoi dorën nga dera.

“Urdhëroni, hyni”.

/

Një çokollatë, vezë e zier, qumësht i zier shumë, kos, misër i zier dhe një rrishtë e hollë salloje... Një mëngjes i tillë vazhdonte qëkur s'mbahej mend. Stoja me njëfarë mëshire vështroante Mirën dhe Minën, të cilat me pirunë ndiqnin copat e mishit në pjata dhe të mërzitura psherëtinin. Bliri, nga i cili prej një shekulli ishte sajuar tavolina e madhe, ku po rrinin ulur, kishte parë banditizmin e turqve. Gërvishtjet e pirunëve ruanin kujtimet e brezave të mëparshëm. Fëmijët nuk guxonin të ngriheshin nga tavolina, derisa të mbërrinte Kراسي. Stoja u trembej xhindeve të fshatit, të cilët sipas saj vazhdimisht luanin

muzikë nga fati i tyre i vështirë. Ajo sikur e kishte origjinën nga vena të veçanta dhe nga muskuj ndryshe nga të tjerët. Këtu nuk kishin vesh për këngët e saj. Duhej të kishte vajtur tek parrukierja. Në pëllëmbët e këtyre grave të ashpra mbeteshin tufa nga flokët e tyre

“Ku është tani gjyshi?” pyeti Mina. Mira rrotulloi sytë.

“Do të vijë pa vonesë”, ia ktheu Stoja dhe vështroi nga dera, sikur nga minuta në minutë do të shfaqej në të mjekra e tij. Edhe binjaket e përqendruan atje vështrimin, por meqenëse dera nuk po hapej, mërzhiten shpejt dhe vazhdojnë me copëtimin e ushqimit.

“Ta ndezim radion?” pyeti Stoja, e cila, pasi kishte kaluar një orë ulur, i erdhi keq për fëmijët. Motrat vështronin njëra-tjetrën.

“Nuk guxojmë, se nuk na lejon babi”

“E shuajmë sapo të mbërrijë”.

Situata kompletohet e ndërpret gjendjen e monotonisë. Ato qeshin dhe Stoja shtyp butonin. Re të shpërndara...”fatkeqësi në Ubang”... zhurmë...”Rejviku mbërriti në ZAK”. Shpejtësia e tmerrshme në interpretimin e Shostakoviçit e bën Stojën të qeshte, kurse fytyrat e vogëlusheve vrenjten. Ato mbyllin veshët me duar dhe me keqardhje në fytyrë luten që të ndërrojë stacionin. Qetësohet kaosi... kërcitjet... “po përse i ke hapur aq shumë sytë” “Që të të shoh më mirë”.

“Lëre”, “lëre”.

Stoja e shkujdesur shtriu këmbët ulur dhe me vëmendje vështronte gjethet fatkeqe, të cilat, të magjepsura nga fantazia dëgjojnë rrëfimet për kanibalizmin dhe hapjen e trupave të kafshëve për së gjalli. Në të njëjtën kohë ndiqte me kujdes nga jashtë, që të mos vinte nga diku kërcënimi.

Kur që nga shkallët dëgjohej hapa, vështrimet e tyre ngurtësohen dhe me atë frikën fëminore drejtohen nga Stoja, e cila e shuan radion, pikërisht para se në tavolinë të mbërrinte Grejsi. Përreth syve i dukeshin shenja lodhjeje, kurse në ballë

i dallohej pesimizmi. Fjala mirëmëngjesi ishte larg buzëve. Oliva e rrëmbeu për dore, duke dashur të qetësohej situata e krijuar, tamam para grindjes, për të cilën dikush ndoshta mund të pendohej dikur.

“Po nuk i është i pari që më ka vënë re! Grejs, të lutem, qetësohu!”

Grejsi kapsalliti sytë, tundi kokën dhe dukej e mërzhitur; dikush brutalisht kishte ndërhyrë në botën e saj shpirtërore. Por nuk sillej pa arsye, gjë që nuk mund të thuhej, nëse do të kishte dashur ndëshkim të vërtetë. Ajo do të kishte vajtur drejt tek Krasi, do t’i thoshte se çfarë heroizmi kishte bërë gjysmë vëllai i tyre e do të kishte pritur të shtënë. Mirëpo kaq shumë arsye, dhe mëshirë kishte, saqë nuk dëshironte dhunë dhe frikë. Tashmë do t’ia thoshte së ëmës, e cila në kuadrin e edukimit dhe të turpit, do ta bindte disi të birin se disa gjëra thjesht nuk duhen bërë. Madje Olives dhe një akuzë e tillë i dukej shumë e ashpër, sepse në tërë këtë nuk sheh asgjë të diskutueshme, por se gjithçka ishte njerëzore dhe njëkohësisht e arsyeshme. Aleni i dukej simpatik, ndonëse ishte tërë puçrra dhe qejfli, mirëpo ky tipar djallëzor i tij, në njëfarë mënyre e bënte të këndshëm. Grejsi nuk dorëzohet.

“Më fal, Oliva, lërmë”, e tha në gjermanisht, “Stoja, të lutem, a mund të bisedojmë?”

Ndjenja e nënës e kupton se kur do të thirrej që të jepte llogari për shkeljet e fëmijëve të saj. Në stomak ndien boshllëk dhe një dëshpërim të lehtë; atë e pushton paqja dhe dashamirësia, ndërsa nga lëkura pa dashje sikur i shfaqen gjemba mbrojtës. Ngrihet në këmbë.

“Po çfarë ka ndodhur?”

Grejsi merr frymë thellë për të mos shprehur vargëzimin tashmë të thurur në kokë, gjatë rrugës duke ardhur këtu, të butë në ton, por te ashpër në akuzë, por ndalet kur vështron Mirën dhe Minën. Psherëtin thellë dhe përpiket t’i shkelë syrin Stojës që t’i bashkëngjitet në korridor, kur pa zhurmë pranë këmbëve

lëvizi Po-ja dhe u ndal para saj.

“Mami, babi dhe vëllai Vollk po grinden”.

Stoja u zverdh dhe i fshikullon me vështrim binjaket. Tashmë ata ishin mësuar të heshtnin për gjërat që e tregonin babanë e tyre në një pamje të pakëndshme, prandaj me përtaci vetëm se shtrëngojnë buzët. Ajo e mori Po-n për dore dhe e nxori jashtë. Grejsi dhe Oliva vështrohen në atë moment torturues të mosmarrëveshjes martesore, para se edhe vetë të shkojnë pas tyre.

“Jepi!”

“Çfarë?”

“Ma ndiz!”

Hihihih.

/

Aleni ishte identifikuar si fajtor dhe po priste ndëshkimin. I kruspullosur përgjysmë rrinte ulur, i mbështetur me shpinë në mur poshtë dritares. Kjo ndjesi e padurueshme e ka zbuluar plotësisht. Me gishtërinj në thes, dëgjohej zëri i një fshatareje: ndalu! Dhe një pusullë në mëngë, hohoho, por çfarë kemi këtu, fytyrën pa qime të një matematikani, formula, po! Formula... ose, dikur në ëndrra, fatkeqësi, e qëllimshme, fatkeqësi e qëllimshme, kaq pa kuptim dhe pa kthim, të jetë e vërtetë? A është me tërë mendt e vërtetë? Vallë, të më ketë ndodhur patjetër ashtu, në realitet... mua? Atij. Më tepër ngjason me situatën kur thyen diçka prej qelqi ose kur i merr tjetrit jetën; atëherë mund ta futësh poshtë tapetit apo ta tretësh në një përmbajtje acide. Në njëfarë mënyre, këtë e fsheh, e shmang nga vështrimi, e rregullon ndjesinë dhe në të vërtetë nuk duket më si reale. Madje nuk është aq e nevojshme as e përhershme dhe gjithmonë ato mund t'i harrosh e të vazhdosh më tej... nëse nuk je i kapur. Edhe një palë sy hapen e gëlltisnin në vetvete të gjithë mjegullnajën dhe paqartësinë; për një moment skicohen, plotësisht të paftuar, shkaku dhe pasoja mbi shpatullat e trupit tënd. Unë? Po ku.... dhe nuk zemërohes me veten, sepse je

përzier tepër me ata sy, që nuk lejojnë të zgjidhet nyja. Pastaj pret, e shmang nga vetja shqetësimin, u dorëzohesh duarve të të tjerëve dhe e lëshon veten, sepse edhe ashtu, me sa duket, çështja i ka shpëtuar kontrollit. Ndonëse me të vërtetë nuk ke dashur të ndodhte ashtu, vetëm, të themi, ke dashur pakëz ta provosh nën maskën e errësirës, nëse me të vërtetë të përcëllon dhe se çfarë arome, shije dhe ndjesie ka, pa filluar akoma të ulërish, kur me të vërtetë të ka përcëlluar. Atëherë pret se çfarë do të ndodhë. Të duket disi e këndshme kur vrulli i valëve, me sa duket, sulet rreth teje. Me kënaqësi do t'ia vërtetoje se je i gatshëm, se je pjekur, se e di për çfarë bëhet fjalë dhe se do të anosh nga realiteti i paepur, tashmë, kur gjithçka ashtu ka ndodhur dhe kur gjithsesi nuk të mbetet asgjë tjetër. Por përse, përse tani, përse në fytyrë edhe Aleni duket kaq i singertë, kaq fort i pastër e me atë buzëqeshjen e pakëndshme?

Nga ai nënshtrim idiot befas e shkundin tinguj që valë-valë përhapen nëpër oborr. Grindja ndihet në ajër. Procesi ka filluar. Kureshtja mposht dëshirën për të mbetur e fshehtë dhe për t'ju shmangur të paktën këndvështrimeve gjuhësore, nëse nuk është e mundur ndryshe. Me kujdes sillet rreth murit dhe vështroon përmes cepit të çatisë, por përdhe nuk ndodhet askush. Vetëm se kur lëkundën degët, në kurorën dallohen dy figura tepër të rëndësishme, që nuk dihet nëse duhej të ndodheshin aty. Tashmë fillon ta kuptojë se qysh përpara deponimit të dëshmitarëve, në analizë tashmë ishin propozuar të analizoheshin fakte, që e vështirësonin.

Aleni nuk e kishte parë sesi Korbi i shkëputi ata nga duart e Vollkovit dhe gati, duke thyer qafën u ngjit në majë të drurit, ku degët ishin shumë të holla. Kështu që plakun në ajër e mbante akoma dëshira e mirë e arrës. Tashmë ai kishte pamje të mirë të Vollkovit, të skuqur nga gulçimi matanë këmbëve të të atit, të cilat rrotullohen, shtyhen dhe lëvizin mbi gjoksin e tij. Po, qëllimi i ashpër i shfaqjes nuk do të ishte aq i dukshëm dhe njeriu do të kishte qenë i detyruar që akoma të qeshte. Ndërsa

kështu Aleni qeshte me faktin, se brenda disa minutave u kap për të dytën herë.

Nga goditja e parë Korbi u mbrojt. Krasin u kthye në rrëzë të shtëpizës, ku po e fshikullonte me sy të atin, duke shtrënguar dhëmbët.

“Sillini ato këtu!”

“Thyej qafën, malukat i mallkuar, dy gishtërinj i kam dhënë për to dhe tashmë janë të miat”.

“Përse janë atëherë këtu?”

“Sepse ashtu dua dhe mund t’i kem”.

“Por ja që duhet t’i japësh menjëherë!”

“Nuk i jap”.

“Do të më duhet të zbres poshtë, që ia bëfsha nënës tënde”

“A e dëgjon, o arrë, vrasësin e prindit?”

“Më dëgjo mua ti!”

“Kras...!”

“Menjëherë!”

“Kras, qetësohu”,

” Po nuk m’i solle këtu, nuk ke derman!”

“Kras...”.

Që kupa të derdhej, ia mbërritën edhe vajzat. Kur vështroi Grejsi, Aleni pa dashje u fsheh për një moment, por tërhoqi vëmendjen e Vollkovit. Kur përsëri e ngriti kokën, Krasin i bërtiti atij.

“Alen, zbrit nga çatia!”

“Alen, mos e dëgjo atë!”

Aleni u nguroi i tëri, kapet pas cepit dhe vështroi diku nga lëndina, në drejtim të pyllit, ku gjërat, të paktën kështu mendonte, ishin shumë më të thjeshta.

Thirrja e të atit dhe mosdëgjimi i Alenit e shpion Krasin deri në shpërthim, prandaj si ai ashtu edhe Korbi përsëri ndodhen në vallen e rrezikshme, duke përplasur këmbët dhe gishtërinjtë e sëmure. Grejsi ulëret “Kras, Kras, Kras” dhe e përmend emrin e tij sikur të ishte ndonjë mantër (lutje e shkurtër), apo ankesë

ndaj ndonjë perëndie të neveritshme. Toni ngjishet midis qortimit dhe mallkimit, kurse Stoja shndërrohet në trimëreshë, si në rastin e një libri voluminoz rus. Ajo rrëmben Po-n dhe e ngre para vetes, lart në ajër, me fytyrë nga skena e pakëndshme, tamam si një kamerë, e cila me vështrimin e vet do t'i shfaqej si pasqyrë keqbërësit. Në të njëjtën kohë nga goja sikur lëshon magji, por që nuk është plotësisht e saktë se kujt i drejtohen, Krasit, Po-s, askujt, apo ndoshta të gjithëve... shiko, shiko, shiko! Kjo gjë e trimëron, prandaj me një zë të mekur thërret “lëre”, por nuk duket ta ketë dëgjuar dikush.

As goditja e dytë nuk qe frytdhënëse. Krasit mati me sy gjatësinë e dyshemesë me hapa të gjerë, si një kafshë e egër para gjahut, me sytë e mbërthyer mbi figurën e plakut. Poterja që krijohet rreth tij nuk e pengon (tashmë ka mjaft përvojë ndaj injorimit të opinionit publik).

“Kras...”

“Qetësi!”

“Kras, më fal, por jemi marrë vesh...”

“Jemi marrë vesh dhe je betuar se nuk do t’u imponosh fëmijëve maskarallëqe të tilla!”

“Kras, mbli dhe veten, kujto kohën kur shkoje në gjimnaz, sesi ai të ka shoqëruar gjithandej...”

“Një herë i kemi kapërcyer ato! Nëse dëshiron që akoma të hash me lugë, hesht! Dhe ato duhet t’i sjellësh këtu!”

“Ta menderofsha, Kras, nuk të them asgjë për nipin, por fëmijët e mi do t’i edukoj ashtu si dua vetë dhe nuk lejoj të më kërcënosh!”

Krasit iu rrudh buza e sipërme dhe iu dukën dhëmbët. Ai gulçon dhe turfullon. Koka i buçet tamam sikur në të përplasen oshtima armësh. Fletorja kundër këmbësorisë e Mitjas ndodhej në dysheme.

Me tërë fuqinë godet sirtarin e dëmtuar, i cili fluturon në oborr dhe bëhet copa-copa. Ngre kokën lart dhe ulëret.

“Silli këtu!”

Hëna që duket e zbehtë në qiellin e pasdites është mësuar me sjellje të tilla. Por nuk e tregon se e ka dëgjuar. Madje as Korbi nuk preket. Krasi është mërzhitur nga gjithçka. Del nga shtëpiza, hidhet përdhe, nga një lartësi e konsiderueshme, ecën përbri zërave të shqetësuar drejt shtëpizës në kopsht, ku, duke tundur bishtin, e presin qentë, që janë shqetësuar nga britmat e pronarit. Ai i qetëson ata, duke mërmëritur: “Gjithçka është në rregull!” Nga shtëpiza kthehet i lodhur në fytyrë dhe me sëpatën e rojës së pyllit në duar.

Grejsi ia pret rrugën, hap gojën, tund duart dhe lëshon klithma. Ajo i shfaq një dëshirë të veten, por Krasi e anashkalon, pa e dëgjuar dhe pa e parë. Stoja ia nxjerr para vetes Po-n, por Krasi i shmanget vështrimit të saj, gjë që i bën mirë, sepse vështrimi i Po-s më e pakta do të përshkruhej si sfidë... hajde po ta mbajti! Grejsi e mbërthen pas supit, por ia shtyn tutje dorën dhe e kërcënon me pjesën e dystë të sëpatës, gjë që e lajthit plotësisht. Oliva hap derën, futet dhe menjëherë kthen dhe zhduket në brendësi; familja le të merret vesh vetë. Alenit i ngrihet tensioni, ndërkohë që ndjek atë lëvizje të ethshme të trupit. Babai i tij po meditonte lart në kurorë, me fytyrën e mbështetur tek degët e pemës. Në duar shtrëngonte një letër, dëgjon, lëviz buzët dhe mërmërit. Grejsi sulet drejt shtëpizës dhe e shoqëruar nga hungërima e qenit, rrëmben një lopatë, kurse Krasi në rrëzën e drurit zë pozicionin e një lojtari golfi. Me këmbë të hapura tund prapanicën, rrëmben sëpatën dhe e ngre lart mbi kokën e vet. Alenit i merren mendt. Ai është i pafuqishëm për të vepruar; nuk ekzistonte asgjë që të mund të ndryshonte situatën, gjë që për herë të parë në jetë po e shqetësonte pakëz. Grejsi vrapon drejt Krasit, e gatshme ta godasë në qafë, nëse nuk do të hiqte dorë. Vogëlushes Po i kalojnë mornica nëpër trup nga kërcëllitja e dhëmbëve dhe me hidhërim detyrohet të picërrojë sytë.

Më pas e shqetësuan gomat. Në rrugën e fshatit, mbi një biçikletë të vogël shpejton prifti Meslijer, i cili po vinte të

shpëtonte shpirtrat e familjes së vet të preferuar, ose të paktën të kuvendonte me dikë nga pjesëtarët e saj, duke pirë kafë. Ndërkohë nga rruga kryesore drejt oborrit, në katin përdhes mbërrijnë me makinën e policisë ushtarake Katarina me Edgarin dhe Milën. Në të ndodheshin gjenerali Glloboçnik dhe adjutanti i ri në moshë, me kokën në formë kubi. Gjithashtu mbërriti edhe makina e xhandarmërisë, me policë, bashkë me një grua edhe një burrë, që kishin ardhur për njëfarë Ollga Vollk, me mbiemrin e vajzërisë Krolik, e cila dyshohej se i kishte shkaktuar lëndime trupore një personi të vogël në moshë.

Grua, prift, pushkë, shkop i gomës, mirë se keni ardhur në Bodiçavë.

Poetrylitics

**

familja po shpërbëhet
sepse i mungon fantazia,
dhe dremit
dhe dremit
dhe dremit

Juve do t'ju duan. Kjo nuk do të shërbejë për asgjë, sepse nuk është çështje tregtie. Kjo nuk është çështje, por fakt. Juve do t'ju duan. Për këtë arsye nuk dëshirojnë t'ju ndëshkojnë. Nëse zhvishem...

le t bëhet, ç të bëhet, do të zhvishem, do të zhvishem lakuriq
do të detyroheni të mbyllni sytë. Nuk kam asgjë të hijshme për ju. Shenja të bukura përgjatë trupit. Lëkura ime ka avancuar edhe një hap në drejtim të artit. E kanë tërhequr fëmijët, por jo nga brenda. E kanë tërhequr radhët e gjata të grave të egërsuara. Gra të lajthitura. Ato kanë lindur fëmijë që të kishim mundësi të ndaheshim përgjysmë midis njëra-tjetrës. Sikur të ishte e mundur, do të na kishin shkullur dhe do të na hidhnin në plehra. E dinin këtë, por nuk e bënë. Procesion i grave të dashuruara. Mbi kokën tuaj qëndron varësja me orgazma. Mbyllni sytë dhe meditoni. E di, nuk është e këndshme, por atje pas katër orgazmash tashmë do të jeni aq larg sa që mund ta vëzhgoni klinikisht seksin, prej

të cilit keni dalë. Zëra të meshkujve leshatakë siç thonë, në këtë kontinent, në përgjithësi nuk kanë ekzistuar. Keni pasur gjashtëdhjetë e katër stërstërstërgjyshër dhe gjashtëdhjetë e katër stërstërstërgjyshe. Ata formonin një fshat të tërë. A e merrni dot me mend një orgji të tillë? Nuk dinin të lexonin, nuk dinin të shkruanin, por e dinin se ku duheshin ndalur buzët për të puthur. Tashmë përbëjnë një varrezë të tërë. Kur keni ndezur për herë të fundit qiri? Sa herë që për hall keni ardhur në përfundim se dikush ju do. Të gjithëve mund t'ju ndodhi diçka e tillë. Mos kini frikë, mos dyshoni, kësaj nuk i shmangesh dot. Juve do t'ju duan.

/

Shkëndijat treteshin drejt qiellit në ngjyrë portokalli. Yjet trokasnin mbi retë e smogut dhe askush nuk vjen që t'ua zgjerojë shikimin. Njerëzve nën çati u është shkurtuar drita që nga koha e dinosaurëve. Diku, dikush thërret me të madhe. Ajo është britmë mekanike e një kafshe të vetmuar. Nga çatia derdhet pluhuri. Era fshin me fshesën e vet prej kripe. Tutje larg deti me përtaci kthehet në brinjë. Plazhet i ka zhveshur zbatica, por atyre nuk u vjen turp. Dritaret e qiellgërryesve vjedhin dritën për vete. A e dini sesa njerëz tani dremisin? Pikërisht tani. Gojë të kanë si të çapëlyera dhe vetëm oksigjen thithin brenda vetes, saqë mullinjtë e erës mund të rrotullohen në boshllëk. Shumë prej tyre tashmë flenë, kurse disa midis tyre gërhasin. Partneri im nëpërmjet fytyrës kalon në anën tjetër pajisjen e përshtatshme, e cila mbyl zhurmën dhe e shndërron në energji. Bateria e qytetit ngarkohet nga vibrimi i fytit dhe i kordave zanore. Të gjitha kabllot i kanë këputur. Të gjithë centralet elektrikë i ka bllokuar magneti. Gjithçka papritur bëhet e huaj.

/

Ku ka njerëz, atje gjen edhe huqet e tyre. Një i verbër përmendësh do të thoshte se atje ndodhen rreth dhjetë mijë njerëz. Askush nuk i ka numëruar dhe as nuk janë llogaritur vetë. Ato janë nëntë mijë e nëntëqind e nëntëdhjetë e nëntë e gjysmë. Dikujt i vrapon shpirti.

Dashnori i ri i Merxhorit kalon përbri tezgave, të cilat pa asnjë rregullsi dhe kuptim janë shpërndarë midis masës së njerëzve. Me sa duket askush nuk shet gjë, por kanë mbërritur vetëm për të lëvduar mallin e vet. Dikush zotëron koleksionin e pllakave të gramafonit, të cilat po të vendosen njëra mbi tjetrën do të arrinin deri në hënë, kurse këtu është krijuar një mur me kutia katrore ngjyrë gështenje, përmes së cilave dallohen skelete syzesh të dikurshme të tij. Gramafoni i fundit kishte dhënë shpirt në vitin 2027, midis anës së errët të Hënës (Interpretim i madh muzikor në qiell 3:37), që shumë njerëzve u duket një mrekulli. Dikush tjetër nga masa ka qenë aty, kur kjo ka ndodhur, por të gjithë miqtë e tij janë mërzhitur nga ky rrëfim. Gramafonat askush nuk i ndreq për shkak të mekanikëve precizë, të cilët kanë kurdisur një komplot për të paralajmëruar pagabueshmërinë e profesionit të tyre. Njerëzit mund të jenë të lumtur që nuk po mbizotëron fraksioni i mekanikëve precizë. Pronari i pllakave të gramafonit mban në vesh kufje, të cilat fishkëllejné ngadalë. Ai është i modës së vjetër dhe i mënjanuar, gjë që nuk i prish punë. Person i dashuruar pas pllakave, megjithëse janë memece.

“Çfarë të intereson, plakush?”

“Vallë, nuk është njëlloj? Edhe siç janë, nuk dëgjohen dot”.

Pronari vë buzën në gaz dhe prek me gishtërinj cepat e tyre. Bien në sy thonjtë e tij tepër të gjatë. Ai zgjedh sipas zakonit, me sy të mbyllur. Tërheq gati kuadratin e kuq, nxjerr pllakën dhe e mbledh; atë e mban në dorë me kujdes dhe plotësisht i sigurt; bie në sy se me to është marrë tërë jetën. Pllakën e vë mbi gisht, e rrotullon siç bën një basketbollist me topin e vet dhe më pas zbret mbi të thoin e holluar.

të shurdhët jetojnë me tinguj muzike

“Tërë kjo punë e tepërt për diçka të sipërfaqshme, apo jo?”

Pronari i pllakave është i moshuar, i dobët, në disa vende i pistë, me sy të futur, por me nofulla të përsosura, të cilave ua prish pamjen një dhëmb i vënë. Me tri lëvizje e kthen pllakën prapa, në vendin e vet, saqë qimet i ngrihen përpijetë. Ai shtrëngon zemrën me dorë dhe nuk dëshiron në asnjë mënyrë të pranojë ekzistencën e tij. Pastaj vështron në dysHEME apo përmes atij, prandaj djaloshi shkon më tutje, saqë pronarit i shkakton një ndjesi të dukshme lehtësimi (një kombinim i lëvizjes së pëllëmbëve, nofullave dhe vetullave).

Dikush tjetër përsëri kishte ekspozuar albume plot me flutura të balsamosura, por minutë pas minute ndihet i zhgënjyer gjithnjë e më shumë, sepse të tërë shfletonin albumin deri tek “Acherontie Styk”. (Flutura me pamjen e kafkës në qafë, ishte ajo që Xhejm Gambi, i njohur si Bufalo Bill, ua fuste viktimave të veta në fytet e sajuar). Atëherë interesimi i tij për botën e fluturave u pakësua, ndonëse flutura e varfër nuk i afrohej asaj së kuqes “Chetasia Biblis”, me krahë si dantella, merimangën e ditës (Inachis io) apo morfën e kaltër (Morpho menelaus), që e ruante për në fund si ëmbëlsirë për të duruarit dhe për ata që sinqerisht ndihen të entuziazmuar. Por jo në fund fare, sepse në botë ka shumë njerëz të neveritshëm, që nuk e fillojnë nga fillimi, por menjëherë hidhen drejt faqes së fundit.

pres të bëhem e plotë

Pasi i pa fluturat Merxhori e përfundoi dhe u zhduk. Asaj iu duk vetja shumë e brishtë; të gjitha kockat e trupit po i vibronin sikur të ishin prej porcelani. Nuk kishte ardhur këtu që të ballafaqohej me vdekjen. Shumë herë i kishte ndodhur diçka e tillë. Argëtim i përzemërt dhe shkurtim kohe, ndonëse asnjëherë nga këto gjëra nuk ndiheshin në ajër. Në njëfarë mënyre ndihej e tensionuar si ajo tela, njëri cep i së cilës këputet. Humbi rrugën, kur papritur Zojën dhe Anvarin i gëlltiti masa e njerëzve; djaloshin që sapo e kishte njohur atë mëngjes gjithashtu e

humbi, me siguri qëllimisht. Midis tërë atyre vajzave të reja, ka të ngjarë që të mos ketë dashur të mbaheshin për dore me të, e cila, pavarësisht nga gjithçka, mund të dukej si mamaja e tij. Në një rast Zoja kishte thënë se kulmin e fantazisë e shfaq, kur kërkon shkakun përse dikujt nuk i kishte pëlqyer. Mbase kishte vajtur në tualet. Aq më mirë.

Një e panjohur hidhte fotografi me korniza të bardha, por kur e dalloj se po e vështronte i theksoi se ishin polaroidë që i kishte mbledhur tërë jetën dhe se në asnjërin prej tyre nuk ndodheshin as ajo, as ndonjëri nga familja e saj dhe as nga miqtë e saj, por vetëm të panjohur. Nganjëherë i shkonte nëpër mend sikur zotëronte shpirtrat e tyre, prandaj kishte ardhur aty, sepse shpirtrat e të panjohurve ndien më mirë në shoqërinë e të panjohurve të tjerë. Në fotografinë që i afroi dalloheshin tre qenë, dy të zinj si ujë dhe një i mrekullueshëm, i racës retriever, nën dritën portokalli të pasdites, para një rimorkioje dhe kaq.

“A e di sesi njeriu bëhet i lumtur?” e pyeti, kurse Merxhori iu përgjigj me pyetjen “si?”

“Në fillim duhet të ndihet i lumtur, patjetër dhe më pas, që është më e rëndësishme, duhet të heshtë”.

“Nuk po të kuptoj”.

“Çdo fjalë të pengon”.

Heshtë. Përdhe ndodhet fotografia e dikujt, lakuriq në shtrat, përgjysmë i mbuluar me çarçaf me një buzëqeshje të shtrembëruar në fytyrë dhe me qafën të mbuluar me shkumë sapuni për rroje.

Anvari, që ishte vonuar pakëz, mbërriti i qeshur; ai shkëlqente i tëri. Ngarkesa i kishte rënë nga supet, kur në mënyrë të pakthyeshme ishte futur në garë, për të cilën askush nuk do të kishte arsye për t’u ankuar. Masa e mbush me energji, këmbët sikur vallëzojnë dhe me vështirësi përmbahet që të mos përqafojë dikë të rastësishëm. Një gjendje e tillë vihet re tek njerëzit. I shkelin syrin dhe e shoqërojnë me vështirime; e

prekin kur kalon dhe tundin kokën sikur e dinë arsyen... U ndal para një tezge me një pirg veshjesh identike. Pranë tij ndodhej dikush i ulur në një karrocë me rrota. Ishte pa këmbë. Mbase ishte veteran i luftës civile në Amerikë, ose ndoshta viktimë aksidenti hekurudhor. Anvari ishte plot entuziazëm, por përpiquej që me sjelljen e vet të mos e ofendojë personin.

“Çfarë keni në tezgë?”

“Shes uniforma”.

“Uniforma?”

“Po”.

“Ç’lloj uniformash?”

Veterani nxjerr nga xhepi i brendshëm i kapotës një copë letër dhe ia ofron Anvarit. Në të ishte shkruar:

MONOKULT – ekziston vetëm një kulturë, kultura e njeriut. Kur vesh uniformën monokult, nuk thua asgjë tjetër për veten, vetëm se je njeri. Nuk je armë e industrisë tekstile, nuk je viktimë e stilit. Nuk dëshiron të thuash asgjë kur e vesh... për atë e ke gojën. Nuk je një i krisur i modës, nuk je megafon i fantazisë së një të huaji. Nuk dëshiron që tërë jetën ta kalosh nëpër dyqane, duke përzgjedhur paraqitjen tënde... për këtë ke trupin. Asnjë nuk të ndan dhe asgjë nuk të evidenton. Nuk dëshiron të vësh në dukje as mangësinë tënde dhe as atë që është e pazakontë.... për këtë ke zemër. Nuk je paletë me ngjyra, por as reklamë për traditën e prindërve të tu. Ti krijon me duar dhe jo nga vitrina. Kur vesh uniformën monokult, barazohesh me njerëzimin, sepse je njeri.

“Njoh dikë, të cilit ky fakt do t’i stampohet në lëkurë”.

“Me tërë mend?”

“Kur ta takoj, do t’i them të kthej tek ju”.

“Po ti?”

“Çfarë?”

“Po ti, si mendon?”

“Mos ma merrni për të keq, sepse gjithçka më duket pakëz e vjetruar”

“E vjetruar?”

“Kjo është koha, kur neve na mbante tregu”.

“Vallë, nuk na mban më?”

“Po pikërisht aty është çështja. Nuk e di. Mbase, më mirë mund të ishte sikur të vazhdonim dhe më tej. Por... askush nuk e di”.

“Vetëm vështrojini ata, hm, sepse nuk është aq e vështirë të nxjerrësh përfundimin”.

Anvari vështroi veten. Mustaqet që ishin në modë, ngjasonin me dy furça të trasha nën hundë. Ai që e ndien veten të pavarur, me siguri që i ka ato. Por në përgjithësi nuk ishte për të bërë shaka, nuk ishin kundër-anti-ironi-sarkazëm-cinike. Në thelb-hej-shiko-punët –tuaja-mustaqet e vjetra mbahen si burime trimërie dhe fuqie me të drejta të plota. Nuk i fshehin mëkatet, por i ushqejnë ato. Nga pleq i bëjnë fëmijë dhe fëmijët... burra. Edhe gratë zgjaten drejt tyre si fijet e merimangës.

Ata kanë emërues të përbashkët, ndonëse janë pak. Të ndryshëm janë si njerëz dhe krenohen me këtë fakt. Kujdes tregojnë për paraqitjen e tyre: lyejnë me llak, qepin, presin, qepin tegela, ngjyrosin, maskojnë, qëndisin, shqepin, hekurosën dhe punojnë me shtiza... Sikur të takohen dy prej tyre me të njëjtin pulovër, e tërë bota do t’u binte mbi krye.

Skuadërkomandanti i ushtarëve kalon përbri tyre dhe veterani i habitur i bie bilbilit.

“E sheh, ata e kuptojnë!”

/

Kur Ludovik Overçajldi ndodhet midis masës, nuk ka asnjë ndikim në të. Ky fakt i shkakton një dëshpërim të lehtë. Trualli nuk është i përshtatshëm dhe prodhimtar për farën e histerisë. Ai priste një fis të avancuar majmunësh, një baticë pështyme dhe nervozizëm, grushte të shtrënguar e të ngritur lart dhe zëra kumbues, të cilët në rastin e cunameve gjëmues çajnë ajrin me kërkesat e tyre. Por këtu të tërë janë pakëz të turpshëm, nganjëherë edhe mungojnë dhe janë të prirur për të bërë hapa

pas. Ata zhyten fort në vetvete, në qenien e tyre, por jo në mundësitë që kanë. Nuk kanë dëshirë të bëjnë kapërcime, të këpusin apo të prekin dhe do të kërkonin vetëm relaks... Zemra e tyre rreh si zhurma e zareve që lëshohen përgjatë shkallëve. Shkëlqimi i tyre zgjerohet dhe ngushtohet sipas intervaleve. Mendimet ziejnë bashke me gjendjen statike të çorapeve prej leshi. Pa iu afruar, nuk të stresojnë. A është Ludoviku i zhgënjyer? Vështirë është ta thuash. Shpata e komandantit fshihet midis një grumbulli mishi, gjë që është plotësisht e sigurt. E ndien. Vetëdija e tij për gjithçka, njohuritë e tij, janë pasoja që i ka lënë në kurriz të botës. Ngriti vellon, duke e prekur nga brenda.

“Hej, a je i vetëdijshëm se Havaj i është shitur Japonezve?” e pyeti një djalosh i cili qëndronte në skajin e gjurmëve të jashtme, tamam sikur trualli po e përcëllonte. Ai ishte Riçard Hurst. Në Njujork kishte ardhur para një jave për varrimin e gjyshit të vet. (Gjyshi ishte grindur me familjen për shkak të njëfarë fushe magnetike... një rrëfim tepër i gjatë dhe deri diku i pakëndshëm). Megjithatë, si nipi më i madh mashkull, i kishte lënë një apartament modest në Bensonhurst. Riçardi prej dy muajsh vret mendjen që të shpërngulet në të. Por i duhet të braktisë punën dhe të dashurën, madje më e mundshmeja ishte se duhej të duronte thashethemet e pjesës tjetër të familjes, por, hej, o Njujork. Ludoviku e mat me vështrim dhe mbledh supet.

“Diçka kam dëgjuar për të. Por ç’lidhje ka ajo me mua?”.

Ludoviku duket i acaruar. Vetullat e tij të hallakatura e të dendura ngrihen përpjetë dhe gati sa nuk bashkohen me rrudhat që i rrethojnë ballin. Nuk mund ta besojë se djemtë mund të ishin kaq indiferentë ndaj tërë çështjes.

“Stërgjyshërit tuaj kanë pështyrë gjak për ata fëmijë”.

“Ah, ta dije, hem, më falni...” thotë Riçardi dhe, pasi skuqet humbet në masën e njerëzve. Ludoviku kthen kokën që mundësisht të dallonte ndonjë palë sy. Të tërë vështrojnë diku gjetkë, në dysHEME, në qiell, apo njëri-tjetrin. Anomalia nuk

tërheq vëmendjen. Kamuflimi i saj është i përsosur. I duhet të heqë maskën ngadalë, me zgjuarsë, që operacioni për shkak të zhurmës sipërfaqësore të mos dështojë.

Dy adoleshente zezake, me mollaqe të mëdha, hedhin e presin një top prej letre e ndërkojnë ulërasin dhe qeshin. Monotip kuluture. Asgjë e re për Ludovikun; afrohet tek ato dhe u tregon veten. Duken plotësisht të shkathta, por tek tërë të gjallët është plotësisht e qartë dëshira për të luajtur. Copa e zhubravitur e letrës (secili është i veçantë si flokë bore), i rrethuar me ngjitës, fluturon në drejtim të tij. Hidhet në ajër dhe e kap. Dikujt i duket se fusha e gravitacionit për një moment është në gjumë. Ai burri me këmishë të bardhë ka qëndruar gjatë në ajër. Fuqitë dobësohen. Në mileniumin e ri nuk mund të mbështetesh, madje as në ligjet e natyrës. Gjithçka është parashtruar gabim.

Para se ta hidhte letrën prapa, Ludoviku e vërtit pyetjen në drejtimin e tyre.

“A e dini se këtu policët janë me maska, janë agjentë provokimesh dhe që planifikojnë diçka tepër të tmerrshme?”

Në letër vizatohet një hark i ashpër, e shtënë e artillerisë. Shanikva dhe Rovanda me sy të përlotur vështrojnë fluturimin e tij. Kur përfundon në pëllëmbën e njëres prej tyre, ia plasin gazit.

“A e dëgjove?”

“Policët, tha ai”.

“Hahahahaha!”

“Policët, mos e menderos tani”.

“Po çfarë do të bënin këtu policët?”

“A ka ndonjëri këtu diçka nëpër xhepa?”

“Për çfarë policësh”.

“Mbase dikush i ka gjetur ato”.

“Hahahahaha!”

Ludoviku duket i turpëruar. Me gjëra të gabuara tremb njerëz të gabuar. Kur topi kthehet prapa, përkulet dhe tërhiqet në cepin tjetër të masës, ku do të fillonte njëfarë rituali. Atje

ndodheshin meshkuj me këmisha të gjelbra dhe gra me fustane po të gjelbra. Flitet se janë shërbyese të Kozmoshkëmbit, i cili syrin e ka të lodhur. Kozmoshkëmbi është engjëll i solipsizmit (pamje e idealizmit subjektiv). Ludoviku mohon me dorë e ndërkohë i afrohet një prift. Ai ka syrin të dembelosur, nuk e di se çfarë vështron me të vërtetë dhe mjekrën të rrjepur.

“Sot po kaloj një ditë të keqe, ndryshe nuk do të më shkonte nëpër mend”.

“Të lutem?”

“Oh, sa shumë e urrej veten, nganjëherë!”

“Nuk të kuptoj”

“Përse, që e marrtë dreqi, koka më luhatet sa në njërën anë, në tjetrën? Ç’do të thotë... Nuk po e kuptoj? Por çfarë ka këtu për t’u kuptuar? Përse i ngre kurthe vetvetes?”

Gradualisht Ludovikut iu bë e qartë. I hedh dorën mbi sup dhe në mënyrë komplotuese i pëshpërit në vesh.

“Mos u sëmëlldis, unë jam Kozmoshkëmbi”.

“Jo, unë jam Kozmoshkëmbi”, i përgjigjet prifti.

“Vetëm unë jam Kozmoshkëmbi”, shton i vendosur prifti.

“Domethënë të tërë këtu qenka shërbëtorët e tu?”

“Unë jam shërbëtori personal i vetes sime”

Ludoviku e godet me pëllëmbë. Disa kalimtarë stepen para kësaj shfaqjeje dhune, e vështrojnë dhe të hidhëruar mërmërisin me vete qortimin.

Besimtarët e tjerë ia plasin të qeshurit. Prifti fërkon fytyrën e skuqur dhe rënkon i mërziur.

“Oh, sa e urrej veten nganjëherë”.

“Edhe unë të urrej ty”, i thotë Ludoviku.

“Dhe them...”

/

“Duhet të identifikohem, përndryshe ajo do të mbetet vetëm. Më pushton malli. Të gjithë këta njerëz nuk e dinë atë që duhet të dinë dhe unë tregohem shumë e mëshirshme ndaj mosdijes së tyre, madje nuk ua them dot. Prandaj e përcjell të qeshurën

e tyre. Nuk do të më bindni dot se janë të shkujdesur. Ata kanë njerëz që i duan dhe e di se kjo nuk është e thjeshtë. Problemet tuaja mund t'i fshehësh, ndërkohë që aq më tepër do t'u përkushtohesh problemeve të atyre njerëzve që të duan. Po të identifikohesh, do të marrësh mbi vete njëfarë barre. Merxhorin e ka përdhunuar i vjehrrin, të shoqin e ka humbur në një aksident automobilistik, ka mbetur pa shtëpi dhe e varur nga një radhë e tërë psikotropësh. Po shëtisja në rrugë, kur e dallova. Nga një kamion u rrëzua një arkë me shishe qumështi; ato u thyen dhe ngjyra e bardhë mbuloi kalldrëmin. Merxhori u sul me të gjitha forcat dhe filloi të lëpijë kalldrëmin. E mora në shtëpinë time. Psikoterapia ka kufizimet e veta dhe nuk po gjeja fjalë tjetër, që të më nxirrte diku. E përqafova dhe i thashë se e dua fort. Këto ia thosha çdo mëngjes, çdo ditë dhe çdo mbrëmje. Ngadalë filloi të fliste, por asnjëherë nuk më tha faleminderit

Anvarit neonazistët i kishin torturuar dhe vrarë tërë familjen. Nuk ma ka treguar arsyen dhe as nuk dëshiron ta kujtojë atë fakt. Përse atëherë ma përmendi? Me të njihemi prej disa javësh. E pyeta për familjen dhe menjëherë më tha hapur pa hezitim. A ua thotë këtë të gjithëve? Mendoj se jo. Dikujt ka qenë i detyruar. Po kujt tjetër mund t'ia thoshte përveç meje, rrufesë së mjerimit njerëzor, katalizatorit të hidhërimit, Atlasit të trishtimit për gjithçka? Nëse asnjëherë nuk keni qarë, por keni dashur ta bëni, atëherë hajdeni në bibliotekë.

/

“Zoja!”

Maks Adorkuze ktheu shpejt kokën që të bindej se pesha e rëndë, që në të vërtetë ishte shkëputur nga zemra, nuk kishte goditur askënd. I shtrëngoi asaj dorën me një vetëbesim. Nuk i zbuloi dhëmbët, me sa duket nuk i duk e përshtatshme. I tëri dridhej, por dukej krenar. Askush nuk e kishte lënë në baltë; tashmë gjithçka do të merrte rrugë, kështu që asgjë nuk mund ta njolloshte.

“Tungjatjeta, Vacllav”.

Tani u ndje ngushtë dhe u mërzit. Njerëzit i afrohen gjithnjë e më tepër trupit të tij dhe tashmë po e dëgjonin. Vacllav? Ai u vrenjt në fytyrë. Vaclav? A nuk është në tërësi ky tipi një amerikan? Një zero e mallkuar, por si ka mundur ta bëjë për vete Zojën? Mos e ka kërcënuar? Sigurisht me diçka. Vaclav...

“Ah, Maks, tani, në mos përgjithmonë, nga dita e sotme dhe më tej...”

Një qeshje e hidhur. Zoja është plot me emocione; hap sytë fort dhe afron dorën tek goja.

“Ua, Maksi, më fal, nuk e di de ç’më gjeti, nga t’ia filloj...”

Njerëzit vlerësojnë reagimin e saj. Mos vallë, ka gabuar? A është e mundur në përgjithësi që Zoja të gabojë? Apo do që të mos e japë veten para maskarait Adorkuze? Atë e ka në natyrën e vet.

“Në rregull, nuk ka asgjë. Vështirë e kam që ta përshkruaj me fjalë sesa jam i gëzuar që ndodheni këtu, i sigurt se nuk jam i vetmi.”

Zoja ishte mësuar me llastime të tilla, por ky i tij ishte i sinqertë por në njëfarë mënyre të pakëndshme, jo për shkak të përfitimit apo të shijes, me sa duket ishte më i thellë”.

“Paska shumë njerëz”, thotë ajo.

Maksi vështron rreth vetes, fryn gjoksin dhe i lejon vetes pakëz mendjemadhësi.

“Poetrylitics do të mbetet. Por nuk e teproj po të them, se e tëra kjo është arritur falë jush”.

“Ah, aspak” ia kthen Zoja, “pa dikë që kujdeset për bazën materiale, ne poetët, vetëm se mund të mbetemi duke fluturuar në ajër; me fjalë në dispozicion të të gjithëve, por me trup ndaj asnjërit. Mbase edhe kjo është në rregull. Por, sidoqoftë, tashmë jam këtu; kishte kaluar koha e të ndenjurit fshehur”.

Njerëzit e duartrokasin. Maksi ndihet i lumtur. Disa vajza për shkak të reputacionit të tij të shkëlqyer, tashmë nuk dihatnin më me vështirësi. Tek ai drejtohen vështirime të pazakonta, tamam si njerëzit e uritur kur porosisin hamburgerë. Maksi përpiquej të

mos i jepte rëndësi. Vështirë e ka, pavarësisht nga gjithçka, në fakt është një mashkull i zakonshëm.

“Mendova të prisja edhe gjysmë ore, që me të vërtetë të errej dhe atëherë të fillonim. Si fillim kam disa kantautorë me kitarë, ndërkohë që njerëzit zënë vend, ndërsa më pas, sigurisht me lejen tuaj, do të them ndonjë fjalë. Akoma ka mjaft artistë që kanë pikëpamjet e tyre, por në fillim mendova të këshillohem me ju, çfarë do të kishit ju dëshirë dhe si mund t’ju shkonte sa më mirë për shtat, por në asnjë mënyrë nuk do ta shtyja më tepër shfaqjen tuaj. Të tjerët mund të vazhdonin më vonë, nëse do të ishin mirë, nuk e di kështu e kam...”.

Ecejaket e turmës ngacmonin trurin e saj. Mund ta bënte të veten atë dremetje me gojën e hapur, madje edhe të tregonte me gisht dhe askush nuk do të ishte zemëruar. Nga larg zhonglerët sajojnë rrathë zjarri; dy pijanecë përqafohen mbi kalldrëm. Vetëm nga një vështtrim i gabuar, por tashmë grindja është shuar; adoleshentët puthen atje tutje. Një vajzë i bie flautit (vallë rastësisht është lakuriq?) ndërsa dy zezake luajnë të shkujdesura me top. Në cepin tjetër zhurmshëm tregtoheshin midhje, megjithatë prit pak, a janë ato me të vërtetë bio, vështirë është ta besosh. Por shikoje, po ai është, e kush mund ta mendonte. Për të qeshur është, sepse shumica e të pranishmëve kishte ardhur të dëgjonte atë, ndërkohë që ajo para shumë vitesh, kudo e kishte shoqëruar atë. A do t’i kujtohet atij? A e di ai se ku ka arritur ajo?

“... po ju si mendoni?”

“Vetëm pak, Maks, dikë duhet ta tërheq për mënge!”

/

“Jam lindur më 1330, në vendin e quajtur Neji, pranë Senës. Flas shtatëdhjetë e gjashtë gjuhë, prej të cilave më se dy të tretat janë të vdekura. Me ditë të tëra mund të mërmërisë dhe askush nuk do të më kuptojë. Nuk më beson?”

Dashnori i ri i Merxhorit hoqi kanotierën e djersitur. Për kënaqësinë e madhe të damave, të vajzave dhe të meshkujve

të orientuar estetikisht, sforcon muskujt e vet dhe përpiket që pas asaj dukurie të paqartë të ruaj kultin e pamjes së vet. Po i fliste një burrë rreth të tridhjetave i bardhë si... por që më tepër ngjasonte me një albino (person me mungesë pigmenti të lëkurës). Në duar shtrëngon një pjatë të rëndomtë ngjyrë gështenje në të kuqe, të mbushur me alga. I tund kokën, natyrisht që të kishte besim, e përse jo?

“Unë jam mbreti i peshkatarëve, plako, por të mos më kuptosh gabim. Nuk ia keni idenë se çfarë po ndodh, por unë e di, sepse e kam parë shumë herë dhe tashmë e mbaj mend përmendësh: të vrasësh, të gënjesh e të vazhdosh të jetosh. Përafërsisht kjo përsëritet një herë në njëqind vjet. Çfarë di për shekullin e njëzet?”

“Hëm, ç’do të thuash me këtë?”

“Ja këtë, çfarë ka ndodhur atëherë, sipas mendimit tënd?”

“Ku më gjete mua, sepse historinë e njoh dobët”.

“Sidoqoftë, me siguri që diçka di”.

“Po, luftërat?”

“Uuh, pa më gjej ndonjë shekull pa to. Edhe diçka tjetër?”

Pika të kripura djerse rrëshqisnin përgjatë muskujve të tendosur. Djaloshi po e vështronte i tronditur. Mbreti i peshkatarëve mblodhi supet.

“Djersa, lotët, pështyma dhe gjaku, njëlloj janë për mua, Edhe diçka tjetër?”

“Hëm, po çfarë të them. Aha, po, kanë fluturuar në hënë, apo jo?”

Burri në atë moment shtrëngoi barkun dhe qeshi me zë të lartë. Fytyra iu skuq. Para një çasti vetullat e tij ishin plotësisht të bardha, kurse tashmë kishin marrë nuancë të verdhë, tamam sikur ditë me radhë të kishin vuajtur nga tymi i duhanit.

“Në hënë, në hënë, për herë të parë, apo jo?”

“Po, për herë të parë, pikërisht ashtu është!”

“Gabim!” thirri burri dhe në ballë iu krijua një rrudhë, “po sipas shënimeve të Vinçit. Që në vitin 1725, pas Krishtit të Dytë,

apo në vitin 982, pas të tretit, konti Pupkogled krijoi dhomën atmosferike dhe sipas udhëzimeve të tempullit të Solomonit të parë zbërtheu atomin; vajti deri atje dhe u kthye me disa gurë. Atë e kam njohur personalisht dhe ata i kam mbajtur në duar. Ai më tha se kishte pritur më tepër. Mbase atjet lart kishte qenë i mërzhitur. Përse mendon që Huguenotët kishin qenë të detyruar ta djegin për të shtatën herë bibliotekën e Aleksandrisë? Sepse Marks pijaneci, nuk kishte mundur të heshte, ndonëse edhe kishte premtuar. Mos mendo se po trilloj, kam qenë atje kur janë sajuar Alpet.

Fytyrën e ka të tkurrur, kurse mjekra sikur i rritet pranë buzëve që i dridhen. Tri radhë rrudhash i fryhen poshtë syve. Përkulet dhe nëpër lëkurë i plasín njollat e pleqërisë. I dashuri i Merxhorit e vështron me një nënqeshje tallëse në fytyrë. Nuk e vë re transformimin e tij, sepse vëmendja e njerëzve kryesisht është tepër selektive.

“Lëri këto, por gjej dikë tjetër që t’ia servirësh këto përralla”.

“Mendon se Çarja e Madhe ka ndodhur vetëm një herë?”

Ato dy fjalë të mëdha tërheqin kureshtjen e njerëzve, të cilët deri në ato çaste ishin në gjumë, ia ngulën sytë trupit të skalitur të djaloshit pa këmishë.

“Nuk ia kam idenë”.

“Tashmë e kam thënë se çdo njëqind vjet për shembull, vriten ata që diçka dinë. Si mendon ti përse Adolfini i asgjësoi tërë ato fise? Përse Templarët e rrënuan Trojën? Ç’drejtim mori Kina? Edhe e tërë bota u sajua nga fillimi. Tri herë deri më tani kam marrë pjesë në histori, jo nga poshtë, por nga lart dhe e di sesi e bën ajo. Çarja e fundit ishte vetëm pakëz me themel, gjë që ishte evidente, sepse askush nuk ia kishte idenë, jo vetëm se çfarë kishte ndodhur, por edhe se çfarë po ndodhte pikërisht në këtë moment!”

U bë i vështirë kujdesi që mbretit të peshkatarëve të mos I ndodhte ndodhë diçka e pazakontë. Gjithnjë e më tepër bëhet më i pafuqishëm dhe më i vogël; fytyra po i ngjason frytit të

thatë; trupi i mori një ngjyrë të verdhë, thonjtë iu përforcuan dhe lëkura e kokës iu zhvesh derisa mori ngjyrën rozë. Qimet e flokëve në ngjyrë gri iu hallakatën gjithandej. Masa e njerëzve psherëtin, e gatshme të besojë në ndonjë mrekulli.

“Na thuaj, ç’është Çarja e Madhe”, ulëriti dikush që u pasua nga jehona e zërave të grupit tjetër, “na e thuaj!”

Mbreti i peshkatarëve hap gojën, ndërkohë që i fluturon jashtë edhe dhëmbi i vetëm që ka. I trembur e vështtron, kalon dorën mbi fytyrë, mbi lëkurën tërë rrudha dhe me fuqitë e fundit zgjat kupën prej druri, në të cilën kanë rënë të paktën njëzet pika djerse. Masa e njerëzve mban frymën.

Si është e mundur që pas disa çastesh para tyre përsëri të qëndrojë në këmbë një tridhjetëvjeçar i shëndetshëm, pa pigment në lëkurë, por me flokë të paprekur, me dhëmbë, me thonj dhe sy si të lepurit nga Angora? Askush nuk e dinte këtë. Dëgjohet një psherëtimë shqetësuese kolektive. Vetëm i dashuri i Merxhorit nuk entuziazmohet; pa dashje pështyn nga cepi i djathtë i buzëve dhe rrotullon sytë, kur mbreti i peshkatarëve zgjatet me të shpejtë dhe e pret pështymën në kupën e vet.

Midis të pranishmëve gjenden edhe disa pleq shumë të moshuar, të cilët tërë jetën i janë frikësuar vdekjes, madje çdo ditë gjithnjë e më tepër. Kur vështrojnë njëri-tjetrin, midis tyre sajohet një lidhje e qartë. Askush nuk dëshiron të vdesë, as sot, as nesër dhe as gjatë javës në vazhdim. Jo, jo. Dikush kollitet. Ky është sinjali i tyre. Dymbëdhjetë pleq e plaka, pensionistë të tavolinës së rrumbullakët, sulen me vrap pas mbajtësit të gralit të shenjtë. Fantazia rinore i mban ata të zhdërvjellët dhe i pagëzon, kyçet dhe vertebrat nuk u dhembnin më, rreth patericave të rrëzuara ngrihet reja e pluhurit.

/

Kur isha njëzet e pesë vjeç, isha krijesa më e prapët në botë. Harrojini nënat palestineze, gratë e tregtarëve shëtitës dhe bijat e priftërinjve. Mua më ka lënë i dashuri, i vetmi që kam dashur ndonjëherë në një mënyrë tepër egoiste. Asnjëra

nga mikeshat nuk më ka ofruar mbështetje, kurse familja ime më me dëshirë merrej me problemet e veta, sesa me mua. Sot kur kujtoj gjithçka, e tërë kjo, pa dyshim më duket për të qeshur, por, megjithatë nuk mund të jem kaq e keqe, saqë vetes sime, një njezetekatërvjeçareje, t'ia mohoj autenticitetin e plotë të ndjenjave. Botën e kam mallkuar; kur askush nuk më vështronte, qaja me tërbim dhe mendoja mundësitë më ekstravagante për vetëvrasje. Unë isha e bindur se ky do të ishte fundi im, sepse bota asnjëherë nuk do të hapej para meje, ngaqë i kisha konsumuar të gjitha shanset dhe kisha mbetur e anashkaluar. Të tërë brenda natës e kishin gjetur veten në jetë, kurse për jetën time nuk dukej asnjë gjurmë e tillë. Asgjë nuk më dukej me peshë. Po, më duhet të kapem pas shpirtrave pa vlerë, me shpresë që pozitën time ta kisha sa më të mirë. Por për diçka të tillë nuk kisha as vullnet dhe as interesim. Në djall shkofshin, disa nga këngët e mia që tashmë ishin përkthyer në gjuhë të huaja, tamam aq sa të gjithë mund të më kishin zili dhe më pas të kënaqeshin, duke parë se isha e vetmuar, e vetmuar, e vetmuar; mbase e kisha merituar që isha vetëm. A do të dëshironit një këshillë? Asnjëherë mos investoni tërë personalitetin tuaj në dashurinë e shkollës së mesme. Kur fantazia asgjësohet, kur hormonet e moshës të vënë përpara pasqyrën, krijohet një gropë, të cilën pa dashje e ke gërmuar gjatë tërë netëve të kaluara. Sa më shumë argëtohesh, as më thellë zhytesh. Ai djali, vajza, apo cilido, do të zhdukeshin bashkë me fatet e tyre dhe ti do ta kuptosh se askujt nuk i ke dhënë shans të të njohë nga afër dhe papritur e kupton se është vonë.

Më shpëtoi çarja. Duhet ta pranoj se fshehurazi jam gëzuar vetëm atëherë, ndonëse nuk e kisha idenë se çfarë më priste. Brenda natës të tërë u bënë më të afërt për mua, në ajër, pa themel dhe pa mbështetje. Para se të shkonin për të fjetur, njohën botën, kurse të nesërmen jo më. Një kaos total. Klithma e një zemre të lënduar, me një tingëllimë të tillë, ishte plotësisht

e thjeshtë ta bëje të heshte. Edhe në të vazhdim plotësisht qartë më kujtohet personi i cili qëndronte para një bankomati të vdekur dhe me ngulm shtypte butonat, tamam sikur donte të vinte përsëri në lëvizje sistemin. Ai ishte me kostum, këmbë dhe kishte mbathur këpucë elegante. Në vend të kravatës qafën po ia shtrëngonte dëshpërimi. Nuk e shkëputi vështrimin, por tepër i tensionuar ishte i përqendruar tek ekrani dhe pas çdo minute shtypte numrat, pa pushim, duke shpresuar që të funksiononte. Unë di si t'i vlerësoj njerëzit e rritur, pavarësinë e tyre të plotë nga veprimet e të panjohurve, i mbërthyer në rrjetin e këtij apo atij sistemi. Me të vërtetë tragjikë duken njerëzit kur u asgjësohet besimi, por tashmë e përfshirë nga rastësia, unë jo qëllimisht isha më mirë e përgatitur. Nuk ndodhi asnjë dhunë, as grabitje, as përdhunim dhe, ashtu siç prisnin të gjithë, u deshën disa ditë që përsëri të merrnin frymë lirisht dhe më pas ekonomia filloi të qëndronte mbi këmbët e veta, dorë pas dore, nga njëra hallkë në tjetrën. Për panik, thjesht nuk kishte më kohë. Njeriu duhet të hajë.

Pas dashurisë tragjike dhe kalimin e botës në rënie të lirë, asgjë nuk më impononte, asgjë që ishte jashtë meje, prandaj vetë isha e detyruar të zgjidhja impulset. Ironia e kultit të individit nuk ishte zhdukur tek unë. Isha e pushtuar prej saj njëfarë kohe, siç thuhej, plotësisht mjaftueshëm fati ma kishte përcaktuar. Nuk dua që me këtë sintagmën ta njollosja tekstin. Ndoqa hapat e tij, vajta në Paris, punova si cicerone, në atraksionet ekzibicioniste të kafeneve, me shumë njerëz të mençur kam biseduar rreth natyrës së bekuar dhe R4D-GOV, që e shikonin se isha plotësisht e gatshme për ndihmë mbi vërshimin e bazës dhe të superstrukturës drejt një poezie monolite.

/

Macet tashmë prej mijëra vjetësh jetojnë nën një diktaturë të ashpër ushtarake. Për shkak të torturës së padurueshme për ndihmë janë thirrur Bastet (perëndesha e lashtë e maceve), që nuk ua dëgjoi lutjet. Mbase prej shumë kohësh është larguar

nga kjo botë, duke lënë fëmijët e vet në mëshirën e duarve të njerëzve të huaj. Fisi krenar që ka spiunuar *nëpër piramida, që ka rrëzuar perandorinë romake, që ka përhapur murtajën dhe ka fronëzuar mbretërit e mesjetës, tashmë është e nënshtruar të zhytet nëpër kazanët e plehrave të kryeqyteteve. Tashmë e tillë është familjarizuar me shtëpiaket e drobitura dhe e flakur në tortura nga kafshë të tmerrshme. Ludoviku kishte nxjerrë prej tyre të dhëna me kilometra të tërë, tamam si fijet e krimbit të mëndafshit.*

“Po thua se nuk e di se ç’është Çarja e Madhe?” e pyeti burrin më të moshuar, që nuk mbante asnjërin krah.

Z. Bolinger e mati me sy dhe pa vetëdije fshiu pëllëmbët e djersitura pas pantallonave. Vajzës ia kishte ndaluar të merrte pjesë në atë “grumbullim”, ku detyra, morali dhe ndjenja ndaj zotit me siguri që ishin nxjerr në shitje. Ndërkohë ajo ishte mbyllur në shtëpi dhe kishte ngritur volumin e muzikës në maksimum, prandaj dhe mungesën e saj e kishte pikasur tani, sepse nuk kishte ardhur për darkë. Vajza e Bolingerit, Lusi, ishte e rritur dhe nuk mungonte gjatë vakteve. Librat e saj ia dogji. Ai njeri, i mbështjellë me çarçafë të ndotur, me njolla të kuqe në fytyrë, qëndronte para tij dhe bënte pyetje të rëndomta, duke i parashtruar gjithçka që nuk i duket për së mbari në atë mjedis. Megjithatë nuk del dot kundër kureshtjes së vet. Ndonëse Lusin nuk ishte e vështirë ta gjente (pyeti se ku shitet ushqimi dhe të tërë e vështuan sikur kishte rënë nga marsi). Më pas filloi të kërkonte nëpër dysHEME letra karamesh që nuk shiheshin asgjëkund, ndërsa në përfundim vuri veshin mbi dysHEME, se mos rastësisht do të dëgjonte hapat e saj të shpejta. Por kur dalloj tabelën e çokollatave filloi të besonte se e bija mbase duhej të ishte aty; e kishte kërkuar disa orë dhe më në fund iu dorëzua dëshpërimt.

“Mbase e keni parë diku, Lusin tim? Bjonde dhe pakëz ashtu energjike, më tepër se ç’duhet, e mbushur, bie në sy, mbase e keni parë diku një të tillë...”

E ndërpreu Semjona Sharderova, e cila qëndroi midis tyre.

“Unë e kam parë, o i trashë! Atje është tek ata kungujt e veshur me lëkurë kafshësh, që duken si një kolektiv apo diçka tjetër. Atë e zhveshën lakuriq, kurse tani i bëjnë temenara dhe e thërrasin Venera, për të do të ndërtojnë një tempull, kështu kanë thënë”.

Fytyra e z. Bolinger mori ngjyrë të kuqe. Në xhep kërkon një inhalator, e afron tek goja dhe e shtyp. Diçka vetëvrasëse ka në të. Sa turp! Pa e falënderuar, menjëherë sulet në drejtimin ku gumëzhiste një instrument i vjetër muzikor dhe shtyn njerëzit që i presin rrugën.

Semjona kthehet nga Ludoviku dhe miqësisht i rreh supin.

“Po ti çfarë di për Çarjen, a?”

Ludoviku merr pozën e një profesori, dorën e djathtë e vendos mbi gjoks, kurse krahun e majtë e zbret dhe me pëllëmbë fërkon mjekrën. Moment i një heshtje të rëndësishme.

“Për gjithçka fajtorë janë Shtrumfët”, thotë.

/

A e njihni atë ndjesi, kur ndodheni ulur në një sallë kinemaje përgjysmë të mbushur dhe në të futet një krijesë njerëzore dy metra i gjatë, që ka pamjen e një kurore sekueje dhe ju hamendësoni se ai do të ulet në vendin para jush? Ashtu ndihej edhe Anvari para një djaloshi me uniformë ushtarake dhe me helmetë në kokë, i cili po i afrohej ngadalë. Mund t'i ishte shmangur, por në krahun e djathtë ndodheshin tre tipa flokëgjatë, të cilët nuk rrinin rehat dhe i kujtonin fëmijërinë. Nga e majta, në një pozicion si lotus, po meditonte një zonjë e moshuar, kurse prapa tij gjithashtu nuk mund të dëgjonte asgjë të tepërt. Ndërkohë këmbët sikur iu ngurosën dhe në gjoks i krijohet një ndjesi pashmangësie, prandaj mbyll sytë dhe pret që të ndodhte ajo që pritej, sepse tashmë ishte vonë. Gjithçka ndodhej në vazhdim.

Njësitë paraushtarake gjatë javës së parë të Çarjes nxorën nga Anglia e re të gjithë të ardhurit e gjeneratës së parë. Anvari

iu fsheh atyre tek profesoresha e barazisë ndërkombëtare, grua e pasionuar, flokëkuqja Molca Sans, me të cilën disa vjet kishte pasur një marrëdhënie mjaft të pazakontë. Si kusht për t'ia korrigjuar tekstet dhe një mori informacionesh, të cilat ia kishin lehtësuar mjaft studimet universitare, çdo të mërkurë në mbrëmje i duhej që në shtëpinë e saj të merrte mbi vete rolin e Odisesë. Ajo e lidhte në karrige, në gojë i fuste tabletën e viagras dhe më pas para tij kryente të gjitha veprimet e mundshme. Këtë ajo e quante vallëzim të ethshëm. Vetëm këtë kërkonte prej tij. Por edhe ai e pëlqente, përndryshe asnjëherë nuk do të kishte guxuar ta prekte në mënyrë të pahijshme. Kur përmbushte pasionin e vet, gjë që zgjaste me orë të tëra, përsëri vishej dhe e zgjidhte sikur asgjë të mos kishte ndodhur, kurse ai më pas sulej në banjo dhe masturbohej egërsisht.

Këtë e përsëritën edhe kur u fsheh tek ajo. Më vonë do të mësonte se dega e admiral Sherdedovit (djale i një emigranti rus, i lindur në periferi të Bostonit, i cili mjaft kohë para Çarjes kishte organizuar një grup të vogël budallenjsh tullacë, bashkë me bazën e të dhënave mbi personat e padëshirueshëm). Ai kishte torturuar dhe vrarë motrën dhe babain e Anvarit, të cilët as nuk ia kishin idenë se ku ndodhej ai, para se të vendosej qeveria e tranzicionit e ZISLIV (ose të paktën afërsisht e ngjashme me të, për emërtimin më vonë u bazua në katër dokumente themeluese). Ajo përgjysmoi jetën e Sherderovit dhe e dërgoi në punë të detyrueshme, në guroret e Ohajos. Ata ia kishin djegur apartamentin Anvarit dhe i kishin shkaktuar fatkeqësi të gjithë atyre që e kishin njohur. I lidhur në karrige, me dëshirë dhe pa mundur të lëvizte, këtë po e përjetonte edhe sot si metaforë të jetës së vet.

“Mirëdita, zotëri! A e keni ditur se pikërisht në këtë çast në kontinentin afrikan zhvillohet luftë midis banorëve autoktonë dhe forcave të SHBA-s?”

Para tij qëndronte një ushtarak. Kolegët e tij rrinin ulur në cep të kalldrëmit, ku tashmë parakalonin vithe femrash, tamam

sikur po asistonin në një ndeshje tenisi, me një numër më të madh se zakonisht topash. Fytyrat e ushtarakut ishte e acaruar dhe e parruar.

Nuk duket se është i dhunshëm. Anvari e lëshon veten, pyetja e emocionon.

“Si mendoni ju?”

“Po ju prezantohem”, dhe i zgjat dorën Anvarit, disi të skuqur dhe të mbushur, por aspak muskuloze. Kur Anvari e shtrëngon, e ndjen në të një forcë të veçantë, “quhem Muskulus, për miqtë jam Mus. Kolegët e mi dhe unë do të dëshironim të ngremë lart vetëdijen ndaj këtij konflikti të përgjakshëm, të panevojshëm, të padrejtë dhe në kundërshtim me çdo lloj mase, në të cilin më shumë po e pësojnë ata të pafajshmit, prandaj është e nevojshme sa më parë të ndërpritet”.

“Unë jam Anvari, më vjen mirë, por, prisni, nëse ju kam kuptuar mirë, a nuk jeni ushtarak?”

Djaloshi vë buzën në gaz.

“Uniformën më tepër e kam si kostum, që njerëzit të na marrin seriozisht. E drejtë është, mos më keqkuptoni. Kam qenë atje, në Afrikë. Atje për herë të parë gjërat m’u bënë më të qarta. Kam dëgjuar për ZILIAVPPV, në fillim kam kujtuar se e gjitha ishte Nippus dhe...

Anvari e ndërpret.

“Prisni, pak, nuk po ju kuptoj, paskeni ardhur nga Afrika?” djaloshi ia miraton me kokë. Anvari vazhdon, “dhe atje bëhet luftë?”, djaloshi pohon me kokë”.

Djaloshi ia miraton për të tretën herë, kurse Anvari vrenjtet në fytyrë. Nuk kishte ditur asgjë rreth saj. Nipusi? Çfarë dreqin?”

“Mendon se jam i lojtur?” E pyeti djaloshi. Nga trasta, që i duket cepi, ai nxjerr një zarf të trashë dhe ia afron në fytyrë.

“E ç’është ky?”

“Të dhëna”.

Anvari i tronditur vështron tabelat. Pamjet satelitore,

informatat lidhur me viktimat, planifikimi i lëvizjes së fronteve, gjë që djemtë me gishtërinjtë e lagur e shfletojnë shpejt, që me të vërtetë të kishte mundësi t'i kuptonte ato. Buzët i dridhen. “Por unë kam menduar”, thotë ai, “kurse mua më kanë thënë” shton. Ushtaraku i habitur e vështroi, “Paskam gabuar”. Përsëri gjendet në karrige.

/

“Hej, a e di se e kam kuptuar që në përgjithësi nuk i trembem vdekjes?”.

“Unë të paktën kam vdekur pesë herë”.

“Mendoj se i tremben idesë që nuk do të ekzistoj më, këtë po, por ashtu siç tremben zakonisht njerëzit, nuk e di, pas një jave apo pas një ore. Nëse dikush është i detyruar të thotë, për shembull, se do të vdesë njëzet e pesë vjeç, deri atëherë nuk do t'i bënte përshtypje”.

“Pesë apo gjashtë herë. Shtatë?”

“Për mua është njëlloj kurdo që të ndodhi dhe, nëse do të trembesha, atëherë do t'i trembesha faktit që do të ndodhte, a më kupton?”

“Prit, mos kanë qenë tetë herë...”.

“Por edhe kjo më ka shpënë deri atje saqë në fakt kam dashur të ta them qysh në fillim. Problem i tërë kësaj është se nuk ka asnjë ndryshim se kur do të vdes, sepse sidoqoftë do të përballem me të, me atë sekondën e fundit”.

“Tri herë më ka vrarë ai. Apo ndoshta katër herë?”

“Do ta kuptoja edhe atë dëshirën që vdekja të shtyhet sa më larg, nëse do të thoshte se në njëfarë mënyre do të ndryshonte edhe natyra e saj, se do të bëhej më e butë, më e kaltër dhe se kalimi do të bëhej pa u vënë re. Por, nuk është kështu, apo jo?”

“Një herë jam rrëzuar nga çatia; një herë tjetër më ka përplasur një kamion, vallë të ketë qenë e vërtetë? Çfarë ndodhi me atë kamionin?”

“Ose, sikur kjo të kishte sadopak rëndësi, se në njëfarë mënyre do të kishte ndryshim, se vetëdija ime do të shpërndahej,

se me kalimin e kohës ajo do ta kuptonte më mirë, thjesht në rrafshin fizik, si instrument, vetvetiu, atë kotësi që e priste. Por as kjo, sigurisht, që nuk është e vërtetë”.

“Një herë kam tentuar vetëvrasjen. Sigurisht që vetëm një herë. Ç’humbje e kotë kohe!”

“*Nëse më pyet, në kuptimin e vetëdijes në jam i njëjti që kur isha pesë vjeç. Disa vite më pak apo më shumë. Edhe kur bëhet fjalë për qëndrimin ndaj vdekjes, llogaritet karakteri, atëherë mund të them se karakteri im është formuar qëkur mbusha dymbëdhjetë vjeç, kur të tërë e kishin harruar. Asnjëherë nuk do të ndryshoj*”.

“Gjashtë apo shtatë herë, më *tepër ka mundësi tetë; është më keq sesa flitet*”.

“Po përse atëherë duhet ta kem frikë? Për sa më përket mua, i vdekur jam prej kohësh”.

Merxhori dhe i dashuri i saj i ri u gjendën në vorbull dhe erdhën në përfundim se u shkante shumë të rrinin bashkë, madje edhe kur nuk gudulisen midis këmbëve. Dashuria përsëri shpik gjëra të reja, prandaj gjithmonë është e vështirë të besohet se ato ekzistojnë që nga lashtësia. Trupat e dashuruar çapiten midis njerëzve dhe nëpërmjet gjuhës zbulojnë mendimet që kanë në kokë. Ndërkohë që e ndiejnë njëri-tjetrin, nuk janë të detyruar të dëgjojnë mjedisin.

Kur vështrojnë Anvarin të rrethuar nga persona me uniformë, tregojnë me gisht, buzëqeshin dhe i afrohen më tepër.

“Hej, Anvar”, i drejtohen njëkohësisht, por ky grumbullim ndikon pakëz keq, “a e ke parë diku Zojën?”

/

A është i trashë, apo mashtron qëllimisht? Vetëm këtë desha të pyes. Në pritë para pallatit të tij, në rrëmujën para shfaqjes së vet, gjithmonë tregohet i kujdesshëm se ku ndodhet, me kë është, kur, si, në ç’mënyrë. Disa herë e kam gjetur pothuajse vetëm, por gjithmonë është përfshirë edhe ndonjë rrethanë. Nëse nuk ia ka mbathur përmes ndonjë të çare në kohë apo

hapësirë, më është marrë fryma, më ka munguar guximi, ose thjesht vullneti, që përfundimisht ta thumboj. Vetëm atëherë e mora vesh se tek çdo njeri gjenden dy veta, atë që e dëshiron dhe tjetrin që nuk e do. Instinkti i qenies dhe instinkti i vdekjes edhe pse asnjëherë nuk e di saktësisht se në cilin krah janë dëshirat. Kur ta kem plotësisht të qartë se ai është i trashë, se i ka zbuluar të gjitha bashkë pikërisht ato çështje, por nuk arriti të shohë më përtej, se ajo do të ishte zhgënjyer tmerrësisht. Zhgënjimi kërkon masën e poshtërimit dhe imperativi i vetëm i prestigjatorit është që asnjëherë të mos zbulojë truket e veta. Por... tashmë kur ndodhet këtu, në mendje më vjen kjo pyetje e mallkuar, pavarësisht nga komponentët estetike të marëdhënies sonë, të ndershmërisë, të njerzillëkut, të vetëpërmbajtjes. Edhe pse, singerisht e them se për mua është njëlloj, nëse do të jetë kështu apo ndryshe, megjithatë do t'ia kisha përplasur të gjithë të drejtën në fytyrë. Njëfarë dhune ka në tërë këto histori. Por më përmban keqardhja. Tashmë është burrë i moshuar, dhe ishte e këndshme të shikoje sesi bota, pas tërë këtyre viteve llomotitjesh, edhe në vazhdim të befason.

“Zoti, Zh.?”

Plaku shkundet nga ëndërrimi. Dorën e kalon në fytyrë, dy herë fërkon mjekrën, e drejton tek balli, *nëpër faqet, lart e poshtë; me njërin gisht dhe me atë tregues shtrëngon majën e hundës dhe e përkul në formë harku.*

“Po kush është ai, që, siç thuhet, di ta shprehë emrin tim?”

Zoja qesh.

“Mirëdita. Unë jam Zoja”.

Plakushi e kapërcen momentin e habisë dhe vrullshëm, por me respekt, ul kokën.

“Domethënë, ju jeni ajo, si të them, që keni sjellë bashkë tërë këtë masë të gjallë?”

Mollëzat e faqeve i prek me gishtërinj, me thonj dhe me lidhjet e vogla muskulore. Zoja tund kokën dhe vazhdon të qeshi. Vështrimi i zotërisë kthehet tek vetë ai.

“Nuk e di, mbase jam tepër plak. Vallë të jem kaq i moshuar, saqë të mos më ecë më? Mbase nuk më vjen më ndoresh, vetëm dikujt tjetër. Këtë fakt jam i detyruar ta pranoj, siç thuhet, sepse duhet të rrëfhem. Mbase nuk e kam aspak të qartë se çfarë po ndodh në përgjithësi. Këta njerëz janë...”, hesht dhe kërkon me vështrim të çara në horizont, “këta njerëz nuk janë tamam të njerëzishëm. Diçka u mungon. U mungon, siç thuhet, u mungon diçka që menjëherë dallohet. Por në ç’mënyrë? Nuk e kuptoj”.

Vështron diku përtej meje. Kotësinë mund ta dalloj në momentin kur shfaqet qartësisht si dukuri e natyrshme. Por ajo shfryhet, sepse ka marrë hua energjinë e ekzistencës dhe menjëherë e ka kthyer. *Tashmë ndihem tepër e moshuar dhe nuk mund të kërkoj vëmendje apo interesim nga të panjohurit: inflacion i kujdesit dhe deflacion i qetësisë. Çdo gjë që të mendoj për të, ose që e kam menduar dikur; e tërë historia e këtij rrëfimi, që ka ekzistuar vetëm tek unë, është përcjellë me fjalë, por jashtë veshëve të tij. Matanë horizontit të tij, megjithatë, ka arritur deri në atë pike, ku dallimi nuk mund të shmanget më dhe gjërat duhen pranuar. Lehtësia më e madhe është të pyesësh. Si? Si ka mundur bota jote të jetë kaq e ndryshme, saqë po ta vështrojë makina ime, nuk do të jetë në gjendje ta ndajë në simptoma, në marrëdhënie dhe vlerë. Njeriu duhet të hajë. Lopët kullosin barin, apo kuptimin. Kaloritë e kuptimit mposhtin shprehjen e interesave dhe befas bota bëhet e huaj.*

“A keni tymos ndonjëherë duhan, zoti Zh?”

“Duhan? Asnjëherë”.

“A keni pirë? Jeni marrë me bixhoz? A keni luajtur lojëra në kompjuter?”

Plaku drejtoi trupin, por e pengoi fryrja e barkut, kurse vetullat iu luhatën.

“Asnjëherë”.

“Asnjë lloj droge?”

“Absolutisht jo”.

“Domethënë se nuk jeni i varur nga asgjë?”

Ajo i ngriti kurthin dhe ai, si rezultat i inercisë ra, në të.

“Asnjëherë”, iu përgjigj dhe mbylli pakëz sytë me dyshim. E ndjeu rrezikun e moskuptimit, prandaj edhe vazhdoi, “asnjëherë nuk kam qenë i varur, por aq sa mund të jetë çdo njeri. Mbase ishte edhe më tepër se kushdo tjetër, sepse kishte sëmundjen e sheqerit”.

Bashkëtingëlloret e tij të zëshme dhe të pazëshme fluturojnë në ajër me cirka të dukshme pështyme. Dikujt ia tërheq vëmendjen. Zoja bën një hap më afër, drejt atij sfondi të ngrohtë të tij. Pjesë të padukshme të trupit, aroma, ngrohtësia, fëshfërima e rrobave të tij depërtojnë në intuitën e saj.

“Sa gjëra na shprehin fjalët”, thotë ai. “Varësi, nënshtrim. Diçka e quan tënden, por nga dikush varesh. Duhanin nuk ka përse të quash tëndin, por nga diçka edhe varesh. Askush nuk qëndron *në ajër. Të varur jemi nga koha, nga hapësira, nga ajri, nga uji... A e keni lexuar poezinë time?*”

“Nuk kam pasur rastin”, i thotë qartë. Mendja e tij është e ngarkuar. E di që thëniet e saj i përdorin jashtë vetes, po çfarë? Trupi i lodhet dhe shfryhet.

“Kur nëpër Paris u përhapën fjalët se çfarë po bëjmë me Rad-Gov, forca e strukturës së tranzicionit, më vendosi në izolim shtëpiak. Ishte tepër vonë. Tre burra trupmëdhenj, direkt nga Legjioni i të huajve, natën dhe ditën bënë roje pranë derës sime dhe me pistoleta në duar kërcënonin cilindo që tentonte të afrohej. Dritaret i mbyllën me listela dhe nga shtëpia nxorën gjithçka që ishte e lëvizshme. Një nëpunësi trupvogël, me mustaqe si të inspektorit Klyzo, që vinte çdo mbrëmje për të më kërcënuar, i qeshja në fytyrë. Ai më thoshte se do të bënte gjithçka që të vdisja nga uria, kurse unë i përgjigjesha: “Shumë bukur, kështu mund të bëj grevë urie pa u provokuar”. Një vit të tërë kam jetuar vetëm me ujë, i cili ngadalë rridhte nga një rubinet i ndryshkur në banjo. U lidha pas atij rubineti, që u bë e vetmja lidhje ime me mjedisin jashtë. Ai u bë linjë komunikuese e cila më thoshte se cikli i ujit vazhdon akoma, se dielli akoma

ndriçonte dhe se shiu vazhdonte si gjithmonë të binte. Kjo ishte e mjaftueshme... plotësisht e mjaftueshme. Lëkura m'u zbardh, dhëmbët më ranë, u sëmura nga skorbuti, nga sëmundjet beriberi e pelagra, u bëra rakitike. Trupi ngadalë po shpërbëhej thjesht në pamje, ndërsa mendja kishte mbetur e plotë, e freskët dhe nuk vdiqa. Pas një viti, filluan nga torturat, sepse nuk u kishte mbetur rrugë tjetër. Nuk e di sesi e shpjegonin ata këmbënguljen time. Rojet para derës ndërroheshin, këtë e di; mbase dyshonin se dikush më sjell ushqim. Por jo. Edhe kur më shtrinë mbi dërrasa, kur ma mbuluan kokën me lecka dhe mbi të më derdhnin ujë, nuk pata frikë. E bindur isha se mushkëritë po merrnin fund, kurse dora që prekte nuk kishte më mish, që të më pengonte edhe mua. E vërtetë ishte se nuk mund të merrja frymë si peshqit, por në tru u bëra e vetëdijshme se frymëmarrja ishte më tepër se shkëmbim i thjeshtë gazesh. Mbase kisha të drejtë, *diçka kërkonin që t'ju thosha*, kishte të ngjarë, se ku kishin ngecur dhe si, por... asgjë nuk u thashë. Ata vazhduan, u përpoqën me të gjitha mundësitë, para se të vinin strukturat e reja, të cilat nuk do ta kuptonin dot konfliktin tonë. Tashmë i kishin harruar ata rojet pranë derës (nuk u paguanin më rrogat, kështu që nuk vinin më). Deri atëherë kurrizi u shndërrua në një kanion të vërtetë të rrymës elektrike. Gjithçka ishte dritë, elektromagnet. Materia ishte energji. Në momente ekstreme njeriut i bën mire”.

Plaku e vështroi i trembur fort. Buzët nëpër cepa i lëviznin, sikur prisnin lajthitjen përfundimtare, nëse do të ishin në gjendje të qeshnin për këtë shkak të zgjatur, por pëllëmbët *në mënyrë të pavetëdijshme i pushton ngërçi, nga jehona e dhimbjeve të tjetrit*. Vallë, e thotë seriozisht? Me tërë mend të ketë ndodhur kjo? Zoti Zh. një vit pas Çarjes e kishte kaluar shumë qetë, pakëz i kishte sistemuar teoritë e veta revolucionare, i kishte kritikuar rëndë ato, kështu që tashmë e shqetësonin më pak gjatë grumbullimeve, ku disa persona seriozë shfaqeshin për të treguar frikën e tyre hysterike. Tërë jetën kishte predikuar

egalitarizmin (barazinë) dhe më pas e kishte vazhduar me të ashtuquajturën ditë e re, i detyruar që pak e nga pak ta kuptonte se për këtë shkak nuk ndodhej në gjendje të mirë. Çfarë kishte ndodhur në kontinent tërë këto vite? Propagandës zyrtare, natyrisht që nuk i besonte; informohej deri diku për të kuptuar drejtimin e interesave e nëse duhej t'i dëgjonte komplotistët? Gjithmonë ky qëndrim i ishte dukur disi pa shije.

Zoja me kujdes ndiqte reagimet e tij. Mendonte se mund t'ia lexonte mendimet dhe për një moment gjendej në një vend të çuditshëm, plot me meshkuj të informuar, të cilët me pasion të madh dëgjojnë fjalimet e zjarra të dikujt, i cili e kishte njohur, shumë, *shumë kohë më parë, rrethin tim. A ishte e mundur të kishin kaluar kaq shumë vite? Kaq jetë? Prej një kohe të gjatë e kisha harruar atë, madje, as jehonën nuk ia kisha ndjerë. Ai nuk më ishte shfaqur në vetëdije, ndonëse kishte qenë miku i tij dhe më pas, kur ishim studentë dhe shpërdoronim ditët nëpër vrimat e Ljubljanës, mbase kishte qenë edhe miku im? Çfarë të mendoj tashmë për të? Fytyra e plakur humbi ngjyrën. Vështrimi me kapërcime lundron diku në drejtimin e vet.*

“Zoti Zh., a jeni mirë?”

“Vetëm... pak... sa të çlodhem... mund të them”.

Njerëzit shtyhen drejt tyre me një largësi modeste si elektronet përreth bërthamës së atomit; rrotullohen dhe ndryshojnë, kur ushqejnë nervat e veta. Ata kënaqin fiksimin primitiv njerëzor në fotografi, në mënyrë që miqve dhe të njohurve të kishin mundësi t'u thonin se e kishin parë, pikërisht si një qenie prej mishi, me flokë të dendur, ngjyrë gështenje e me thinja, tamam si ajo e tokës së tharë. Kështu do të pohonin se e kishin vënë re vështrimin e saj të ngrohtë, hundën e rregullt, por me flegra jo harmonike, me buzë të holla, gati të padukshme, qëndrimin e saj të përmbajtur dhe praninë e saj të përhershme... Maksimi përpieq t'i afrohej asaj, por njerëzit para vetes nuk e lejojnë; edhe Anvari që e kishte pikasur nga larg, shoqëron drejt saj grumbullin e ushtarakëve si dhe çiftin e sapo dashuruar. Plakut

afër Zojës i dridhen këmbët, prandaj ngadalë ulet në gjunjë dhe një humnerë e errët ia mbulon pamjen. Duket i sflitur. Trupi, prej të cilit asnjëherë nuk ishte ndarë, kërkonte kujdes.

“Zoti Zh.?”

Me duar e mbërtheu nga shpatullat tërë kocka dhe e habiti dobësia e tyre si e një shpendi. Pa problem e shmangu rrëzimin e tij, kur plaku u lëkund dhe... Zoja butësisht e uli përdhe. Në moment përsëri i hap sytë, ndërkohë që nga goja u dëgjua një lutje sflitëse dhe me zë të ulët:

“Sheqeri!”

/

Më 13 janar të vitit 2011, në orën 4 e 34', sipas Grenuicët, observatori diellor (SOHO), një projekt i dikurshëm i agjencive amerikane dhe evropiane ESE dhe NASA, gjatë një vëzhgimi rutinor zbuloi një dukuri të pazakontë mbi sipërfaqen e diellit. Njollat diellore kishin filluar të mblidheshin në grupe të pazakonta e të mëdha, të cilat drejtori i projektit, prof. Vilijard Herst, “nga pamja dhe aktiviteti i përshkroi me veprimet kancerogjene të tumoreve në qeniet njerëzore”. Shkaqet e një ndryshimi të tillë nuk i shpjeguan dot, mbase dielli po lëshonte rrezatim të tepruar? Por plotësisht saktë e përcaktuan faktin se ishte shtuar në mënyrë drastike mundësia për erupsion ose madje edhe për nxjerrjen jashtë të një sasive të madhe mase. Dukuri të tilla ndodhin kur gjatë aktivitetit ekstrem rreth njollave të diellit shfaqet një fushë e fuqishme magnetike, që çan fotosferën dhe lidh masën me brendësinë e diellit. Një sasi e madhe rrezatimi elektromagnetik, që në këtë rast shpërthen, në tokë mund të shkaktojë fatkeqësi të mëdha. Para së gjithash në sferat e komunikimit dhe të energjitikës... asgjësohen satelitë, radiotransmetimet pengohen, transmetimet elektrike ndërpriten. Meqenëse superfuqitë mund ta shfrytëzojnë furtunën magnetike për të sulmuar një shtet tjetër, shkencëtarët zbulimet e veta ia paraqitën mbledhjes së Kombeve të Bashkuara.

Në atë periudhë Kakofonia e madhe arriti kulmin e vet,

prandaj në shumë nga qendrat botërore, mund të kishte lindur spontanisht ideja, që eventualisht mund të shfrytëzohet fati magnetike për të spastruar rrjedhjen e tërbuar të informacioneve. Prandaj tashmë ka filluar ta pamundësojë veprimtarinë normale të dhunës së institucionalizuar. Sisteme të mëdha të ideoaludimeve, të cilët siguronin shpërndarjen e barabartë të vlerave materiale dhe shpirtërore, u dobësuan për shkak të sulmeve nga grupet radikale të shoqatave teknologjike globale, të njerëzve të përparuar, me ndjesi tepër të shtrembëruara ndaj interesit të përgjithshëm. Prandaj u hartua plani i Çarjes së Madhe. Njerëzit që kishin jetuar më mirë se të tjerët dhe që dëshironin të vazhdonin atë jetë, shtrënguan dhëmbët, në pritje për më të mirën.

/

Ia përshkruan macet. Por këtë fakt detyrohet të mos e tregojë, për të mos dyshuar. Me të vërtetë që janë naivë, por jo edhe aq sa të besonin se çdo gjë ka të folurën e vet, vetëm se e shtrëngon fort. Nga dhimbja, lind fjala. Pyesni të burgosurit sovjetikë se çfarë u tregonin shkëmbijtë në gurore; gjithashtu pyesni kovaçët nëse dëgjojnë gozhdët. Edhe Ludoviku dikur kishte qenë i sëmurë. Kaq shumë dhimbje ndjente, sa që deri në fund të ditëve të veta akoma mund të fliste, vetëm nëse do të kishte gjithnjë dikë në dispozicion që ta dëgjonte. Por me që i mungon, askujt nuk do t'i rrëfejë se nga ka ardhur, përse është tashmë aty dhe se do të ekzistojë përderisa vetëm mungon shkak. Nëse do të fliste, nëse do të ishte kujtuar, do të ishte zhytur në një tym të lagësht e të ëmbël. Disa gjëra nuk mund t'i njohësh deri në fund, po të arrish t'i shkosh deri në rrënjë, do ta kuptosh se asnjëherë nuk kanë pasur thellësi. Kjo gjithmonë është pezmatuese. Ludoviku është vetë një pasojë e madhe. Emri i vërtetë i tij është Xheri.

A e sheh atë? Gjaku i tharë në fytyrën e tij të jepte përshtypjen sikur kishte ngrënë ndonjë ushqim të dëmshëm, prandaj dhëmbët e tij kishin marrë ngjyrën e mjaltit. Balli iu

fry fort si ndonjë far ndriçues, ndërkohë dalloj shkëndija në vështrimet te tyre, që miqësisht ia përcillte mbulesës portokalli të qiellit, ku përleshen me retë. *I ka sytë me ngjyrë të ndritshme dhe mollën e Adamit me majë, e cila i hidhet poshtë e lart, poshtë e lart si...*

“Shtrumfët!” thërret me zë të lartë. “Persona fiktivë, individë fantazie!” A mendoni se keni zë? A llogaritet zëri i tyre? Xhaxhallarë të neveritshëm të qymyrit, makineri kimie dhe bakterie, ju kanë marrë vullnetin e lirë dhe personalitetin, ju kanë mashtruar! Ndërkohë që jetonit keni pasur iluzione, prandaj nuk keni të drejtë të ankoheni, nëse iluzionet janë bërë më realë, sesa trupi juaj prej budallai. Unë do t’ju them se *ç’ju ka ndodhur në të vërtetë. Për gjithçka fajtorë janë rrjetet e makinave! Për t’i mposhtur ata, ishin të detyruar ta copëtojnë botën. Por shihni se ku ndodhemi tani. Amerika është përgjysmuar. Kinezët u arratisën drejt hënës. Arabët dhe turqit u janë përgjëruar perëndive për tekno-shkencën. Dhuna i ka kapërcyer trupat tuaj dhe ka kaluar drejtpërsëdrejti në kokat tuaja, duke ju hequr truallin poshtë këmbëve. Ju keni pasur mundësi të kishit traditë, mund të kishit pasur edhe histori... mund edhe të kishit qenë krenarë për prindërit tuaj. Por ua kanë marrë këtë të drejtë. Dhe tani keni ardhur të festoni, t’u thurni lavde njerëzve, të cilët të gjitha bashkë e kanë gatuar këtë çorbë.*

Frikësimi në fytyrë i jep guxim. Dorën orientoje në drejtim të hekurit të rrahur. Në kofshë ndjen ftohtësinë si të çelikut.

“Jeni sulur në kontinentin e ri, tamam si lopët drejt therjes! Keni dashur të bëheni si Kolombi, Magelani, Armstrongu, eksploratorë, konkuistadorë, qitësa të prerive me revolverë. Por ata ju kanë rrjepur, ju kanë rruar, ju kanë shpërbërë, ju kanë gërryer dhe balsamosur dhe në drejtimin tuaj kanë dërguar kukullat tuaja personale vudu. Por, nuk ua marr për të keq dhe nuk dëshiroj t’ju kritikoj. Nuk kishit nga ta dinit; jeni futur në kurth me premtimin e një fytyre më të bukur. Me të vërtetë do të isha një shpirt i egër, sikur t’jua merrja për të keq”.

Brajan Bedeker dhe Rupert Rust Shtiglic ndodhen në vetë çarjen e të dyja masave njerëzish, të asaj që shtyhet drejt Zojës dhe të asaj, veshët e së cilës janë drejtuar nga i lajthituri i zjarrtë me tabanë lakuriq. Pa fjalë ata studiojnë kalimin e kohës dhe ndihen këndshëm. Semjona Sherdedova ulet nën këmbët e Ludovikut dhe psherëtin e lumtur.

“Por, nuk më vjen mirë që jeni tani këtu, që po dorëzoni dhuratat e pranisë suaj, pikërisht para atyre këmbëve, që ju kanë marrë gjithçka. Vallë, a nuk e dini sesa problem kanë shkaktuar? Nuk e dini se çfarë kaosi kanë krijuar në botën, të cilën e kanë sistemuar gjeneratat para tyre? Sa gjak është derdhur para se bota të paktën përafërsisht *të thoshte se në përgjithësi ekziston! A ekzistojnë kufij, a ekzistojnë rregulla, që të mos jetë vetëm kapriço e fundit e asaj dëshire?* Pirgje me kufoma për të! Trupa të vërtetë e të gjakosur, mbi kockat e të cilëve është krijuar rendi, që çdo fëmijë të mos rritet në një botë tjetër, në mënyrë që të gjithë të mund të thonë i tillë është vendi ynë këtu, në këtë planet. Kështu mund të guxonin të edukonin shpirtrat e vet dhe jo që me çdo gjë, nga fillimi pa ndërprerje, vazhdimisht të zbukuronin pamjen e vet. Ju kanë thënë... ndahuni përgjysmë dhe ju u ndatë përgjysmë, ndërkohë që aty lypni për një minimum vetëdije, që të keni mundësi përsëri të shiheni në pasqyrë. Dërrmojeni këtë kërmë të mallkuar, e cila ju ka grabitur personalitetin. E di se do të keni dashur të ishit një mijë gjëra dhe jo vetëm një qenie e lindur, një njeri i thjeshtë. Por e vërteta gjithmonë ka qenë e do të jetë se ju jeni personi, një shtrumpf morracak, ku cilido mund të fusë hallatin e vet!”

Një duartrokitje entuziaste. Njerëzit shohin njëri-tjetrin dhe e miratojnë atë shpirtin artistik. Ata shohin sa mund ka investuar në atë interpretim; djersa i rrjedh nga vetulla, ndërsa jargët i rrëshqasin përgjatë mjekrës *në formë currilash të bardha*. Mbreti i peshkatarëve vërtitet pranë tij dhe me atë kupën e vet kap gjithçka që tenton të rrjedhë poshtë. Të moshuarit përsëri nga fillimi e vështrojnë dhe azmën dhe me klithje vazhdojnë gjuetinë.

“Përse duartrokisni?”

Ludoviku habitet. Me përulje vështrojnë përmes tij, por nuk e shohin. Në kokat e tyre ndihet vetëm jehona dhe njëlloj është çfarëdo që t’u thotë, sepse edhe në vazhdim vetëm se e kanë kaluar *përmes* sitës së vetëdijes së vet, në të cilën do të mbetej vetëm ajo që e kishin ditur më parë. Tani fillon ta kuptojë.

“Shtrumfët!” thërret.

Brajani dhe Ruperi vështrohen. “Po ai njeri....”, “Po”.

/

“Zoja!” “Zoja!” “Zoja!” “Hej, Zoja!” *Zoja jam.*

Maksi arriti të depërtojë përmes masës së njerëzve. Megafoni i varet lirshëm anash. Qëndron mbi Zojën e cila është përkulur mbi plakun e palëvizshëm. Përmes kurrizit i kalojnë impulse shqetësuese, si ato që njeriu ndjen kur i kupton se disa gjëra kanë jetën e vet të veçantë. Ai deshi vetëm që të gjithë bashkë të kalojnë një mbrëmje të bukur, por në ajër tashmë nuk ka më bukur. Një burrë shtatlartë, zeshkan dhe me një mjekër tepër të dendur, Anvari, u sul me vrap nga krahu tjetër dhe u ul në gjunjë pranë Zojës. Prapa tij qëndronte një zezake mjaft simpatike, e përqaftuar me një djalosh prepotent, që e shoqëronin disa ushtarakë me uniformë.

“Çfarë ka?” e pyeti Maksi.

Zoja e shqetësuar e vështroi.

“Diabet”.

“A e di ku ndodhet dyqani më i afërt? Na duhet diçka e ëmbël, thotë një burrë pranë saj.

Maksi mbledh supet.

“Këtu, të paktën në pesë kilometra largësi nuk ka asgjë, kurse dyqanet, ka të ngjarë, të jenë akoma më tutje. Më i afërti është matanë lumit, por urat prej disa orësh janë të bllokuara”.

Ndjenja e shqetësimit shtohet, madje i prek edhe këmbën, e cila filloi t’i dridhej fort. Në momente të tilla nuk është këndshëm të mendosh për veten, por më mirë të shihje që plaku të mos vdiste pikërisht aty. A do të jetë i përgjegjshëm? A do të jetë

i detyruar që krahas ndriçimit, mjedisit, ftesave, mbështetjes sanitare dhe energjisë të kujdeset edhe për... sheqerin?

“Po përse nuk i thua diçka?” e pyeti ai.

“Nëse nuk është i vetëdijshëm, nuk ka kuptim”.

“Ashtu është, po çfarë do të bëjmë?”

Zoja rrëmben megafonin e tij, ngrihet dhe u drejtohet njerëzve. Të tërë mbajnë frymën në pritje. Maksi e vështron me kujdes sesi duket kur njerëzit të adhurojnë,

“Mirëmbërma! Njerëz, këtu na ka lind një problem mjaft serioz. A ka rastësisht dikush prej jush diçka, sido që të jetë, por të ëmbël?”

Prit pak. Zoja, po ti e di mirë se shija e ushqimit të vërtetë tani është në dispozicion vetëm të njerëzve seriozë, kurse ato të ëmblat... për njerëzit akoma më tepër seriozë. Maksi mund të garantonte me kartën e vet të identitetit se sot aty nuk kishte asnjë të tillë. Festa kishte humbur privilegjet e virtytit: ose të mbulojnë me kujdes, ose kujdesin ia kushton një konsumimi qorrazi të së panjohurës, *të asaj që është më tepër materiale*.

Anvari ia kontrollon xhepat plakut, sepse i duket plotësisht e pabesueshme se njeriu nuk është i përgatitur për një situatë të tillë. Kur në xhep i gjen një vrimë të madhe, atëherë qesh hidhur.

Merxhori dhe i dashuri i saj qëndronte me kokat ngjitur; ushtarakët kontrollojnë xhepat, ndonëse e dinë se në to nuk kanë asgjë. I rëndësishëm është gjesti.

“Kemi dikë që ka sëmundjen e sheqerit”, i drejtohet Zoja masës së njerëzve, që prisnin diçka krejtësisht tjetër, prandaj nuk arritën as të përgjigjen, “urgjentisht na duhet diçka e ëmbël që ta sjellim në vete. Ju lutem, nëse dikush ka diçka të tillë, do t’u jemi shumë mirënjohës”.

Njerëzit ngrenë vetullat, rrudhin supet, tundin kokën, janë të pafuqishëm, ndonëse mbi gjithçka do të kishin dashur të ndihmonin. Zoja e dëshpëruar *kafshon buzët dhe vështron me ngulm, mbase me forcën e vështrimit mund të krijojë një situatë*

të këndshme.

“A ka ndonjëri prej jush?”

Në tërë parkingun zotëron qetësia. Ludoviku zemërohet fort dhe shtyn anash pëllëmbët ngulmuese të Semjonës. Artistët e kanë ndalur artin, kurse publiku i emocionuar hap fort sytë. Madje edhe ata të dy, që tërë mbrëmjen kishin vallëzuar pas atij të pagdhendurit, bënë një pauzë për t’u çlodhur.

“Nëse i thoni që të vishet dhe menjëherë të vijë me mua, mundet t’jua jap”.

Aq shumë koka u vërtitën, saqë në Bum-bej edhe një javë të tërë do të mbante kohë e mirë. Atje tutje qëndronte një zotëri i mërzitshëm, i veshur me pantallona me vija dhe këmishë që ta shpifte, me kravatë të zbërthyer, i deprimuar gjë që binte në sy. G. Bolingeri shpejt u dorëzua, pa u vonuar e mallkoi atë kurvën e pavlerë, që kishte ngatërruar shpirtin e tij fluturak me paganët; princesha, me të cilën kishte vajtur në kopshtin zoologjik, kishte guxuar të hipte në gamile. Ajo kishte qeshur, kurse akullorja e saj më e dashur kishte qenë qielli i kaltër dhe kur flinte dukej si një ylber. Për të kishte qenë engjëll, diell, zemër; qëkur i kishte vdekur e ëma tërë kohën ishin bashkë, tërë kohën të pandarë. Atë e shpinte rreth qark nëpër mullarë dhe kur qëllimisht i urinoi në qafë, nuk iu zemërua fare, sepse në këtë botë të mahnitshme nuk i kishte mbetur tjetër, vetëm ajo, e ëmbla, e brishta, vogëlushja Lusi. As që mund të merrej me mend sa e padurueshme ishte ta vështroje lakuriq në mesin e majmunëve flokëgjatë, të cilët ndaj trupit të saj të dhjamosur e të zhveshur klithnin me ulërime të shurdhëta, apo me thirrje të hareshme. Por poshtëruese dhe e hidhur ishte t’i tundje në fytyrë copën e çokollatës, tamam sikur po gjuanin peshk dhe jo krijesën më të pafajshme në tërë botën, duke e joshur përsëri në premtimin *për një shtëpi të sigurt*, larg atyre kërmave të degraduara. Ndërkohë ajo ngrinte mjekrën dhe hundën, tamam sikur të ishte bërë tepër e mirë për të atin e vërtetë që, sapo me sy e kishte përfshirë fshatari i parë, i palarë, duke e provokuar

me prapanicën lakuriqe, të cilën ai për vite me radhë ia kishte mbledhur me pelena, atë të mallkuar...

“Jo!” klithi Lusi.

/

Nuk më mbetet asgjë tjetër vetëm që të vë buzën në gaz, ndonëse e ndiej thellë në veten time se diçka po thyhej. Sa keq që ju tashmë nuk e shihni dot, zoti Zh., sepse do ta kishit plotësisht të qartë. Shtrëngohen përreth njeriut fatkeq, i cili fshihte atë copë çokollatë në grusht dhe kruspulloset si një iriq. Ai thërriste: “Nuk e jap!”, “Nuk e jap!” Por shpejt e mbërthejnë pas hallatit, e tërheqin, zgjaten drejt gishtërinjve të tij dhe ia hapin me forcë, kurse ai ulëret: “Nuk keni të drejtë!” Asnjë të drejtë nuk kanë, por ja që ata duan. Juve do t’ju duan. Askush nuk meriton asgjë, por do t’ju dhemb pa masë.

Pallati i palaçinkave

individi eliminohet,
sepse nuk është vetëm.

“Ndjesia e kujtesës është si fotografia e padurueshme e një peizazhi të bukur. *Dielli perëndon në horizontin e grupit të gjelbër në të errët të drurëve dhe përcjell dritën në shpellat me shkëmbinj të mprehtë.* Në thellësi të tyre ndodhet një ujëvare. Në pikat e shpërndara të ujit shfaqet ylberi. Nga toka ngrihet lart një rrënjë e zezë, mbi të cilën ishte ulur një zog laraman, që me sqep pastronte krahët. Pamja është si e ngrirë; asgjë nuk lëvizte. Ajo futet brenda teje dhe ngrin bashkë me ty, në një gjendje të pastër. Duket kaq bukur, saqë dëshiron të zgjasë. Por vetëm sa kohë që vështron pamjen. Sikur të ndodhesha atje... Mendoj, sikur me të vërtetë të ndodhesha atje; vetëm kalimi i zakonshëm i kohës mund ta shkatërronte atë ndjenjë. Trupi kërkon kujdes. Këpucët i ke të lagura; era e rëndë shpon majat e gishtërinjve të këmbëve; je i djersitur, këmisha të është ngjitur pas trupit dhe era e ftohtë ngjesh ajrin në mushkëri. Hundët të rrjedhin, kurse pulovra prej leshi e irriton pjesën e parakrahut. Ndien mornica poshtë pantallonave, tamam sikur nëpër trup i lëvizin miza dheu dhe prekja e këmbëve të tyre të lajthisin. Muskujt të përcëllojnë. Nxehtësia është e pazakontë, kurse në

disa vende ndien të ftohtë. E tërë bukuria e asaj pamjeje atje, zgjat vetëm një moment, para se të shndërrohet në një fakt të parëndësishëm, se vetëdija nuk ka qenë e krijuar për ty”.

Koito e palëvizur rrinte ulur në karrige, duke mbajtur në dorë një qese plastike. Evani u zgjua dhe, duke biseduar, u përqendrua në ngjarjet e ndodhur një natë më parë. Nofullën e *ënjtur* nuk kishte mundur ta shpëtonte pa u vënë re, por e pati fare të thjeshtë të harronte edhe poshtërimin edhe arratisjen. Koito u ngrit dhe e lëshoi qesen mbi jastëkun e tij, afër pjesë së *ënjtur të fytyrës. E mbështeti pranë tij, por ndjeu një apati e të pakëndshme. Me përtaci shtriu gjymtyrët dhe vuri re se ishte lakuriq.*

“Ti më ke zhveshur?”

Nuk iu përgjigj. E largoi kuvertën, e cila rrëshqiti nga krevati. E pikasi vështrimin e saj, por iu duk sikur lakuriqësia e tij nuk kishte asnjë ndikim tek ajo. Koito pa lëvizur nga vendi ishte përqendruar para vetes; Evani u kollit dhe lëshoi një jargë të trashë mbi gotën e zbrazët në cep të shtratit.

“A do të ma ziesh përsëri atë gjënë, që ma përgatite mbrëmë? Si ma the emrin e saj? Stab?”

Kur u kthye nga ai, iu duk sikur dëgjoi zukatjen e lehtë të një mekanizmi, tamam sikur të kishte vënë veshin mbi një orë dore. Ajo hapi pëllëmbën, pa e ditur se çfarë kërkonte.

“Ma jep dorën”

Me kujdes vuri pëllëmbën e vet mbi atë të saj; ajo e kishte të ftohtë si një qese me akull. Evani vuri re sesi nga gishti u shfaq një gjilpërë. Kur e shpoi në gisht, u hodh përpjetë.

“Au!”

“Kjo dhimbje nuk zgjat”, i tha ajo. Sytë ia mbuloi një shkëlqim i bardhë; vështrimin e përqendroi aty, ku vuri re vallëzimin e shkëndijave të vogla. Ai ishte shpirti i saj, mendoi me vete; fryma e saj elektrike. Një operacion i llogaritur i vetëdijes, që i nënshtrohet *vëzhgimit. Bardhësia u zbeh dhe me të shpejt aty përsëri u shfaqën shumë toptha, që nuk e kishin*

humbur shkëlqimin.

“Nuk është nevoja”, i tha ajo.

“Çfarë nuk qenka e nevojshme?”

“Mund ta pish kafenë”.

Shtriu trupin dhe mbylli sytë; sforcoi muskujt, mbajti frymën dhe u sul ta kapte zenin. Nuk arriti ta bëjë dhe rrëshqiti drejt tërë qosheve të gabuara. Gjatë ditës u djersit. Çarçafi i lagur iu ngjit pas kurrizit. Koito nuk i ishte larguar as edhe një pëllëmbë. Kur hapi sytë, ajo vazhdonte e palëvizur të rrinte aty.

“Dua”.

U rrotullua dhe lëvizi deri tek ekrani i markës “LCD”. Ai po vështronte trupin e saj të çuditshëm. Asgjëkund nuk i dalloheshin gjymtyrët, vetëm linja të lëmuara e të zeza plastike. Një simetri e plotë. Veshja e saj të kujtonte shkujdesjen e zhytësit në ujë. Lëkura e parakrahut dhe e qafës ishte ndryshe vetëm nga ngjyra, megjithatë njëlloj e lëmuar, pa qime, pa gjurmë, pa pore dhe pa irritime nga të ndenjurit. Rrumbullakësia e mollaqeve dhe e gjinjve të saj nuk të joshnin t’i puthje. Një femër si në kallëp, por që në mëngjes dukej e bukur. Shtypi butonat, mirëpo sinjalet në trurin e Evanit përsëri u gjenden nën shkopin dirigjues të hormoneve. Gjaku në gjymtyrë e dëshironte. E mbështeti pëllëmbën mbi gjoks. Nga buron e tërë ajo ëmbëlsi, nëse jo nga zemra? Mbasi hallati e di se guximin e ka brenda vetes? Kjo do të ishte e pranueshme.

U kthye me filxhanin në duar, bëri një gjysmë hapi dhe u ndal.

“Evan, kjo nuk është e hijshme”.

Ai vuri buzën në gaz. Me ijet bëri një gjest përgjithësues, sepse kërkoi reagimin.

“Afrohu më tepër”, ia ktheu ai.

Ajo bëri një hap të tërthortë. Zzz-zzz edhe një hap tjetër.

“Afrohu”.

Fytyra e saj nuk shprehte asgjë; hapat e ndërprera të trupit të saj, ndër të tjera, gjithnjë e më tepër e ndezën Evanin.

“Afrohu”, e përsëriti me zë të ulët.

Filxhani lëshonte avull. Ajo ia afroi, kurse ai butësisht e kapi nga llëra dhe fare ngadalë e tërhoqi drejt vetes. Koito mbështeti gjunjët mbi krevat dhe u kujdes që kafeja të mos derdhej nga buzët e filxhanit.

“Evan, duhet të vishesh”.

“A mund të të prek?”

Diçka sikur i kërciti në qafë.

“Jo me forcë”, i tha ajo.

Ai e zbriti pëllëmbën mbi kofshët. Ishin të ftohta. Me dorën tjetër mori filxhanin dhe e lëshoi mbi raft. U tregua i vendosur, ndërkohë që ajo nuk po lëvizte. Ai filloi ta përkëdhelte,

“Evan çfarë po bën?”

“Nuk do ta kuptosh dot”.

Vazhdoi edhe më, tamam sikur po rrëshqiste dorën mbi porcelan. Buzët e saj u ngushtuan, iu zbehën cepat që po i dridheshin fort.

“Evan, çfarë po bën?”

Zëri i drobitur ngjasoi me jehonën elektronike.

“Vallë, nuk ndjen gjë?” pyeti.

“Kjo pyetje është shumë e përgjithshme”.

Ndërkohë i shtrëngoi pjesën e brendshme të kofshës.

“Jo me forcë”, shtoi ajo. Kur hapi sytë, në ta dremiste errësira.

Ajo ishte pa gjuhë, pa pështymë dhe pa dhëmbë. Ai nuk u frikësua, ndonëse u ndje i shqetësuar. Në kokë zienin pyetje të përhershme dhe iu desh të buzëqeshte. Jeta u gjend jashtë kontrollit. Grumbulli mblidhet pavarësisht nga gjithçka dhe sajton realitetin, që nuk është më njerëzor. Një gjendje herezie e një përdhosje të re. Edhe ferri duhej të ecte me kohën. Vallë, a ka mundësi që makina të gabojë?

Njërin gisht ia drejtoi mes këmbëve. Ajo nuk reagoi. Atje gjithçka dukej plotësisht e lëmuar. Pa krisje. Kjo e shpuri deri në cep. Hapi pëllëmbën dhe e shtrëngoi. Buzët iu hapën dhe

nofulla iu var poshtë. Rrethi i zi poshtë syve të saj tashmë ishte në qendër të vëmendjes së tij. Gjithçka e drejtoi atje dhe u desh ta harronte. Njëren pëllëmbë ia vendosi mbi qafë; muskujt e dorës iu bindën dhe u sforcuan.

/

Me vrap u sul drejt banjës; volli, kokën e futi në ujin e uritur; përsëri volli dhe u vështua në pasqyrë. Njeriu që ia ktheu vështimin dukej si dikush tjetër. Kur filloi të flasë, Evani po e dëgjonte.

“Plako, a e di se të tëra i ka menduar që të mos largohesha? Për këtë besoj se je i vetëdijshëm. Ajo shtatzani ndodhi në një moment të tillë të përshtatshëm, ndonëse gjithmonë je treguar i kujdesshëm. Dhe ja tani, ky dështim spontan, sapo e kishe refuzuar”.

Evani tundi kokën. As që i kishte shkuar në mendje diçka e tillë. Njeri matanë filloi të qeshte.

“Kurse ti tërë ditën je zhytur gjithnjë e më tepër në ato gënjeshtër prej budallai. Mojca qenka shtatzanë, Edo mund të presë. Mendon se të kanë besuar? Kështu je përpjekur të ruash freskinë e fytyrës. Por nuk ke arritur që t’i mashtrosh. Ti je regjisor, por jo aktor. Të tërë e kanë ditur. Ty të kanë rrahur supet dhe të kanë uruar me pëllëmbët e djersitura. Kur smira shndërrohet në një qëllim të keq, aty ka pakëz edhe dëshirë të mirë. Kokën lart, Evan, shpreheshin pa fjalë. Kokën lart!”

“E çfarë do të bësh tani? A do ta flakësh spontanisht edhe përgjigjen tënde Edus? Nuk është kaq e thjeshtë, apo jo? Kjo është çështja; pranë vetes ke pasur majën dhe ke marrë vendimin ashtu si e ke marrë. Ai gjithmonë ka qenë yti. Mos u shfajëso me të tjerët, ndonëse e di se e ke atë dëshirë. Kokën lart”.

“Hesht”

“Nuk ka forcë në këtë botë që do të më bënte të heshtja, Evan. Këtë tashmë e di. Pranoje dështimin, gëlltite humbjen, tregohu burrë. Nuk do të arrish dot ta harrosh. Kokën lart”

“Hesht”

“Kokën lart”.

Përplasi grushtin. Copat e pasqyrës ranë mbi lavaman. Nga dora filloi t’i rridhte gjak. Vështroi sesi përzihet me ujin dhe dalloj fytyrën e vet të shumëzuar e të rrethuar nga një kornizë me dhëmbë, në një ndriçim mashtrues. U fshi me peshqir dhe shtrëngoi dhëmbët, pastaj doli jashtë. Ajo ndodhej atje ku e kishte lënë, pas tavolinës boshe të kuzhinës, me lëkurën e irrituar përreth syve dhe gojës, të hapur, ku interpretoi ngërçin e boshllëkut. Si arriti të tregohet kaq i verbër?

“Mojca, më thuaj, përse asnjëherë nuk ke ardhur në asnjë audicion?”

Nuk iu përgjigj. Roli ishte tamam si i sajuar për të. Publiku e ndjente bashkë me të. Ai e përfshiu pas mjekrës dhe ia afroi fytyrën pranë vetes.

“Ku është?”

Ajo përcolli pështymën, rrotulloi sytë, u drodh dhe u struk. Në radhën e parë u dëgjua një psherëtimë.

“Për kë pyet?” pa qejf e pyeti ajo, që i zgjati pakëz buzët. “Nuk do të të dëgjojnë as deri në ballkon, Mojca, duhet ta ngresh zërin”.

“Ku është fëmija im? Ku është gjaku im? Ku e ke fshehur atë?”

Sytë iu tkurrën, kur ngadalë e kuptoi përmbajtjen e pyetjes. Më pas i hapi ato, duke i shoqëruar me psherëtimë. Papritur lëshoi një klithmë të zgjatur. Evani ia mbylli gojën, duke ndjerë frymëmarrjen e lagësht e të ngrohtë. Ajo ia shkëputi dorën, ia nguli thonjtë në lëkurë dhe, pasi u lirua, vazhdoi të klithte. Ashtu në këmbë vazhdoi poterja. Evani u sul drejt kuzhinës, hapi deriçkën poshtë lavastoviljes, rrëmbeu shportën dhe e shkundi përmbajtjen e saj në dysHEME. Diçka kërkoi tek mbeturinat. Mojca ulërinte. Atëherë përsëri vrapoi drejt banjos dhe solli prej andej shportën për rrobat e palara, atë e shkundi para saj, mbi tavolinë, gjë e bëri që përsëri të ulërinte. Mbi të hodhi peshqirin, çorapet, të mbathurat, duke i thënë: “Ku

e ke fshehur?” Mojca mori frymë thellë dhe ulëriti akoma më fort. Ai doli nga apartamenti, vrapoi nëpër shkallë, ndërsa e shoqëronte ulërima. Përmes derës u sul jashtë dhe gati sa nuk rrëzoi komshien e moshuar, e cila e përcolli me një të sharë të mbytur. Vrapoi drejt koshit të plehrave dhe filloi të shqyej qeset plastike, duke kërkuar në to për ndonjë dëshmi, që mund t'i kthente, të paktën dinjitetin. Kalimtarët e anashkalonin. Pasi u lodh, u lëshua mbi një grumbull plehrash. Ulërima që dëgjohej përmes dritares më në fund heshti. Vështroi lart, Mojca ishte pranë dritares së hapur dhe kishte vënë këmbën mbi prevaz. Tashmë filloi ai të ulërinte. E mblodhi veten dhe me vrap u sul drejt apartamentit. E tërhoqi fort nga dritarja, e vendosi mbi dysheme dhe me gjithë peshën e trupit u lëshua mbi të. Rënkonte, ngadalë fishkëllente, kurse duartrokitjet vazhdonin edhe më tej. Drejt skenës fluturonin trëndafila, zonjat alivanosen. “Ku e ke fshehur?” i pëshpëriti në vesh. “Tek palaçinkat”, ia ktheu dhe mbylli sytë. Trupi iu nguros. Evani u ngrit dhe mbylli dritaren. Pastaj vajti deri tek dera e hyrjes, duke e mbyllur edhe atë. Më tutje vajti në banjo, vështroi filxhanin, pështyu dhe lëshoi ujin, duke sharë. Uji rrodhi. “Mblidh rraquet dhe mbathja!”, i tha dhe hapi rubinetin. “Mbathja”. Uji u ndërpre. Ai foli në boshllëk dhe priti që depozita të mbushej. E mblodhi veten dhe ngriti kokën lart. Shfaqjes i erdhi fundi. Bravo! Një mrekulli. Hapi rubinetin dhe vështroi vorbullën.

Atë natë humbi një dhëmb.

/

Çfarë dhimbjeje!

“Koito!” ngriti zërin ai.

Buzët e Koitos u shtrënguan dhe ajo e mbërtheu. Gishti i preku qafën dhe u përpoq ta shtynte tutje. Një dhimbje të fortë ndjeu ai në vesh. Asnjëherë nuk kishte provuar diçka të tillë. Iu duk sikur po e shqyenin deri tek brinjët. Nuk ishte në gjendje as të lëvizte. Ai tundi duart dhe e goditi në qafë, por pa efekt. Tingulli metalik u bë gjithnjë më i dallueshëm; brenda nofullave

të saj kërcëllitën dhembët e pabindur; goja iu mbyll, ndërkohë që ai ishte i pushtuar nga ajo. Silueta e dhelprës që kafshon këmbën e vet i shkaktoi panik. Filloi që me grusht ta godiste atë me tërbim, por përparimi i nofullave nuk ndal për asnjë milimetër. Rrëmbeu filxhanin dhe e përplasi. Ajo u copëtua. Llumi i kafesë iu derdh mbi kokë dhe rrëshqiti midis këmbëve. Ai rënkoj dhe e shtrydhi dhimbjen përmes fytit. Ajo iu largua tepër ngadalë.

Por, megjithatë, ia arriti qëllimit. Koito gati sa nuk plasi. Flokët iu hallakatën, koka sikur po i nxirrte tym, kurse lëkura e fytyrës iu var poshtë. Sytë iu zbehën. Tensioni i zbriti. Atij iu desh të priste që të zbutej para se të dilte jashtë dhe të sulej drejt banjës *që t'i nënshtrohej ujit të freskët*; ndërkohë iu fry fshikëza e urinës. Duke mallkuar përplasi kokën më cepin e kabinës. Sikur ta kishte ditur se ku do të rrëzohej gjithçka, me të gjitha së bashku do t'i kishte dhënë fund qysh para disa vjetësh.

Uji rridhte prej tij, kur iu afrua raftit dhe e hapi, pasi priti i përmbajtur. Ai ishte i zbrazët. Koito e kishte nxjerrë plotësisht jashtë përdorimit. *Pikat e ujit vazhduan të linin gjurmë deri tek ekrani, ku shtypi butonin për ndihmën e shpejtë. Për të zgjedhur iu shfaqën disa ikona të vizatuara: një thikë, stomaku, një midhje, copë argjendi dhe zjarri. Sikur u përcëllua. Në pult dalloj një biletë avioni. Çfarë? Nga dyshemeja ngriti bluzat e rrudhosura dhe kontrollloi xhepat, ku gjeti kartëvizita, para dhe drogë. Ndjeu një emocion të këndshëm, i cili shpejt e frenoi dhimbjen. Deriçka u hap, ai rrëmbeu tubetin jeshil dhe disa copa garze. Kur u lye me kremin që kishte erën e urinës, papritur iu ngjeth lëkura. Koito rrëshqiti nga krevati mbi dysheme me një zhurmë të shurdhët të një vazoje të përmbysur, e cila rrëzohet mbi tapet, por nuk thyhet. Ndërkohë ia imponoi vetes një të qeshur te zgjatur.*

/

Taksitë në Edo janë të zeza si makinat e sheshta të varrimeve. Ato i josh kur dërrmon tmerrësisht trupin nën një qiell të lagësht,

kur pikat e mëdha të shiut që bien mbi metal përcaktojnë taktin, që në mënyrë të vetëdijshme e interpreton një orkestër e madhe xhazi. Evani poshtë të mbathurave mbante një qese me akull. Shoferëve u tregoi kartëvizitën. Ata e vështruan në fytyrë se mos tallej dhe kur e kuptuan se e kishte seriozisht, të zemëruar mbyllën derën dhe shkuan më tej. Kur ata u larguan, Evani I kërcënoi se do ta paguanin dyfish dhe trefish. Ç’i kishte gjetur? Kur u largua edhe i katërti, me kokën e futur midis supeve, vajti deri tek recepsioni dhe djaloshit të ulur rreth tavolinës i tregoi kartëvizitën. Nënqeshja e djaloshit iu duk si ajo ndërhyrja e pandreqshme kirurgjikale. Mbase e kishte hequr në përfundim të turnit dhe bashkë me kravatën e kishte varur në varëse; i vrenjtur në fytyrë kishte vajtur në shtëpi. Vështirë e kishte të fliste me fytyrë të qeshur. Megjithatë, ishte e lehtë të konstatoje rrudha përreth syve të tij, të cilat filluan t’i vareshin, sapo e kuptoi se çfarë donte të merrte vesh Evani.

“Zoti Z., - “nuk ju sugjerojmë të *shkoni atje*, me të vërtetë që jo. E para, sepse ne interesohemi për miqtë, më pas edhe personalisht, sepse jam plotësisht serioz dhe atje nuk keni ç’të kërkoni”.

Me dashje apo pa dashje, për një moment Evani vrau mendjen, por nuk mori dot vendim.

“Mirë, faleminderit për kujdesin, si ndaj teje, ashtu edhe ndaj prangave tuaja; por më duhet të mbërrij sot atje, sa më parë dhe, sidoqoftë, atje do të jem”. Ai priti një reagim joverbal, “kështu do të çlirohej nga çdo përgjegjësi pune apo morale, madje edhe një herë të lutem të më tregosh sesi ta kryej sa më lehtë këtë detyrë”..

Recepsionisti nuk e dëgjoi mirë, por kuptoi se që të mos mendojë se do të hiqte dorë,

“Por, në përgjithësi, a e dini se ku po shkoni?”

“E di”.

Ndërkohë Evani nuk e dinte.

“Në rregull”, iu përgjigj djaloshi, duke u çliruar nga

përgjegjësia, “duhet të merrni metron. Hyrja është në anën tjetër të rrugës. Në kartëvizitë do të shënoj udhëzimet, por do t’ju duhet karta e identitetit dhe maska e gazit”.

“Maska e gazit?” u habit Evani.

“Nëse nuk e keni, mund ta blini në të dalë të sektorit dhe kushton tridhjetë e pesë dollarë; mund edhe ta marrësh hua, por garancia kushton dyzet. Unë do t’ju këshilloja edhe veshje solide”.

Evani nuk deshi të shfaqte më tepër habi, për të mos zbuluar padijeninë e vet. Njerëzit i bashkëngjiten gjithmonë gënjeshtërs së njerëzve të sigurt. Këmisha e tij ishte e lagur, prandaj duhej të ndërrohej. Por ç’kuptim kishte sugjerimi... rroba solide. Ai priti që recepsionisti t’ia skiconte bukur me bojë skemën e linjës dhe stacionet, që duhej të kalonte. Më pas ia rrëmbeu kartëvizitën, e falënderoi me zë të mbytur dhe hipi në ashensor.

/

Këmba e Koitos u rrotullua 180 gradë përreth gjurit, duke zvarritur thoin e njërit gisht nëpër dysheme. Për ç’arsye, e marrtë e mira, në përgjithësi na duhen thonjtë? Me një ndjesi të këndshme, por disi edhe pa qejf, e vështroi, ndërkohë që u vesh. Kjo i kujtoi mëngjesin me shtrëngatë dhe folenë e korbit. A kishte ardhur pastruesja? Ai e tërhoqi trupin e saj të rëndë mbi shtrat dhe e mbuloi; ngriti gazetën nga dyshemeja dhe po vriste mendjen që ta merrte me vete. Hodhi vështtrimin në faqen e parë dhe e përplasi në mur. Dritaret ishin të errësuar, kurse dritat u shuan vetë, kur u largua.

I veshur me mushama dhe me pantallona prej kadifeje të ashpër, i shoqëruar me gishtin e ngritur lart të recepsionistit, përsëri doli jashtë, në shi. Me gjuhë lëpiu një pikë shiu dhe u tkurr, sepse ndjeu shijen e klorit. Shi artificial. Dikur kishte pasur një pishinë, sepse i kishte pëlqyer noti. Në festën e ditëlindjes brenda saj kishte gjetur një pëllumb të ngordhur. Me lopatën në formë rrjeti e kishte nxjerrë jashtë, kishte derdhur ujin e pishinës, duke e lënë të zbrazët.

Nëpërmjet shkallëve zbriti nën tokë. Muret prej tullash të zeza e të llakuara reflektonin dritën e llambave halogjene. Nuk kishte shumë njerëz: disa biznesmenë me këpucë të përdorura, pak tregtarë, të cilët ishin ngarkuar me grumbuj rrobash të lagura dhe tri vejushe. Nuk kishte as edhe një fëmijë. Stolat ishin të pistë dhe askush nuk ulej në ta. Evani u mbështet me shpinë në mur dhe po vështronte njerëzit në kurriz. Mbi supet e tyre vizatoi konturet e pëllëmbës, tamam si gropat argentinase dhe u ndje mirë që nuk ishte vrasës. Humnera e thërriste.

Treni mbërriti pa zhurmë, në shinat magnetike, duke shpërndarë ngjyrën e gjelbër. Fytyrat në të u dukën të infektuara. Llambat brenda ishin pa ngjyrë. U ul pranë një vajze flokëzezë, me uniformë shkollore. Në pëllëmbë mbante një pasqyrë të vockël dhe ngadalë e me kujdes bënte tualetin. Asnjërit nuk ia hidhte vështrimin. Arti i shmangies së vështrimeve. *Para hartës gjeografike kontrolloi shënimet e kartëvizitës. Pastaj vështrimi iu ndal tek vajza, por ajo as që i kushtoi vëmendje. Fustani i varej mbi gju tamam si një lakuriq i ngordhur. Ai u kollit, kurse ajo u spostua një centimetër anash.*

Në stacionin tjetër vagoni u mbush plot e përplot. Atij iu desh të mblidhte këmbët pranë vetes anash. Kurri i dorës iu mbështet butësisht mbi kofshën. Në pasqyrë dallohej mjekra e saj. Njerëzit u dëgjorin. Duhma e trupave të tyre shndërroi ajrin në një mjegull ngjyrë trëndafili. Qeset me lëngje freskuese, por boshe ishin varur në tavan. Klaustrofobia ishte publike. Kur i mbyll njerëzit në një dhomë, nuk i neverit prejka dhe fërkohen në të gjitha sipërfaqet e trupit. Sikur të fërkohesh ashtu në një mjedis të hapur, të gjithëve do t'u dukej e çuditshme.

E ktheu pëllëmbën dhe e zgjati mbi gjurin e saj. Ajo nuk e vështroi. Mbylli pasqyrën, u ngrit, dhe përmes masës së njerëzve çau drejt daljes, ku edhe ndreqi fustanin. Ndërkohë kishte mbathur çorape me kuadrate bardhë e zi. Në tërësi nuk ishte tërheqëse. Pranë Evanit u ul një zotëri flokëthinjur, i cili me bërryl e goditi në ije.

“A jeni ju ai?” e pyeti. Dorën ia kishte mbështetur në trup. Njëren pëllëmbë e kaloi nëpër fytyrë dhe zgjati gishtin tregues. Evani ndoqi drejtimin orientues dhe vështroi pianon reklamuese nën tavan. Filling, me germa të dukshme, fytyra me gojë të hapura dhe rrudha të mëdha e të neveritshme. Qimet të kujtonin pisllekun, në mijëra gërvishtje të vogla, pore të mbyllura dhe sy pa gjumë e të lodhur. Kur qenka bërë kaq i shëmtuar? Asgjë nuk mundi ta qortojë Mundën. U përpoq nën dritën aq sa ishte e mundur, por fytyra tregonte degradim. Ndërkohë bebëzat vazhdonin t’i pëlqenin. Ato nuk plaken. E përshëndeti me lëvizjen e kokës.

“Po çfarë të ka ndodhur?”

Evani u habit. Me dorë preku fytyrën. Faqet iu dukën të enjtura, nofulla po i dhembte. Në hapësirat midis dhëmbëve një masë ngjitëse mbi mishrat po e mërziste.

“Jam rrëzuar”.

“Ku?”

“Si t’jua them, jam rrëzuar”.

Bashkëbiseduesi mori frymë thellë dhe tundi kokën. Nëpër vagon u përhap pëshpërime. Vështimet e adoleshentes dhe e të rriturve përplaseshin midis atij dhe pianos reklamuese; ato fshiheshin pas pëllëmbëve të *shtrira, që shkaktonin gudulisje. Një artist në metro, ç’shaka e pakëndshme! Kur uli kokën, numëroi këpucët dhe i klasifikoi ato sipas të ardhurave, veprimtarisë dhe seksit, ndërkohë që pëshpëritësit morën zemër. Kur ngriti kokën një numër i madh vështrimesh u kryqëzuan tek ai.*

“Nuk jam unë”, foli me zë të ulët dhe tundi kokën. Vështimet nuk u hoqën, prandaj ngriti tonin. “Po nuk jam ai. Më keni ngatërruar me dikë tjetër. Vallë një i tillë, a do të udhëtonte me *metró*?” Kështu ngjalli pakëz rebelizëm midis tyre, njëfarë dyshimi. “I kënaqur do të ndihesha, po të isha ai. Por që, sigurisht nuk jam”. Gati sa nuk i bindi ata, kur e shtyu njeriu i ulur pranë tij.

“Përse gënjyet?”

“Nuk kam gënjyer”, ia ktheu ai. Ky përsëri mori frymë thellë i përqendruar dhe ngriti lart vetullat. Dikush e zuri Evanin nga supi, por ai e largoi atë prekje nga vetja dhe iu kthye personit. “Mjaft edhe ju, më keni ngatërruar!” Por nuk kishin gabuar, prandaj u afruan akoma më tepër; një numër i madh trupash. Evani ngriti buzën lart dhe pothuajse skërmiti dhëmbët, “më lini rehat!”. Ata mbetën të çuditur.

“Po ku e keni sponsorin tuaj?”

“Në burg”

“Aa?”

“Po rezervën?”

“Më ka ngordhur”.

“Aa”.

Kjo përgjigje sikur i zbuti ata dhe të tërë bashkë bënë nga një hap prapa. Një i huaj pa sponsor mund të jetë i rrezikshëm dhe përsëri ata iu kthyen halleve të veta. Evanit iu kujtua celulari, prandaj kërkoi nëpër xhepat e mushamasë. Vallë, a e kishte marrë me vete? Apo kishte harruar se e mbante me vete dhe aty e kishte. Trupit i duhet vazhdimisht kontakti. Bateria ishte gati e zbrazët, pa sinjal, nën tokë. Tridhjetë e shtatë thirrje të humbura. Oksana I. B., Oksana I. B., Oksana I.B., Oksana I.B., Oksana I. B., Oksan I.B... E mbylli dhe e futi në xhep. Përsëri rrëshqiti dorën mbi sipërfaqen e tij plastike, pastaj e hodhi në dysheme dhe e shkeli me thembër. Një send i durueshëm. Ngriti këmbën dhe me fuqi e lëshoi mbi të. Celulari krisi dhe njerëzit e trembur u tërhoqën një hap anash. Tashmë u ndje më mirë. Në hartën e vagonit u ndez drita e kuqe, që paralajmëronte mbërritjen në stacionin pasues. U ngrit, por bashkëbiseduesi e zuri për krahu, ashtu siç ishte ulur dhe ia mbërtheu sytë me trishtim.

“Mos zbrisni këtu!”

Evani ia shkëputi dorën nga shtrëngimi dhe në këtë moment goditi gruan që ndodhej para tij. E ndëshkuan me shtrëngim

grushtesh dhe kërcëllitje dhëmbësh. Por ai nuk i kërkoi falje dhe nuk iu përgjigj personit. Dera u hap dhe u sul jashtë. Askush tjetër nuk zbriti. Kështu ju duk më mirë.

/

Drita e zbehtë e korridorit në katin e dytë dridhej pa ritëm, sikur ta kishte zënë sëmundja e tokës. Ajo të linte përshtypjen se ndodhej poshtë, në korridoret pasues dhe sikur po e sflitnin kalimtarin, që e ndeshte në vakumin e errësirës. Korridori vazhdonte me një kthesë të butë në njërin krah, që nuk po i dukej fundi. Pas çdo pauze llamba, që ndriçonte në largësi, zbulonte konturet e ndonjë figure në pozicionin ulur, apo me shpinë të mbështetur në mur. Evani i dha kurajë vetës, ndërkohë që akulli i qeses në të mbathurat ishte shkrirë. Priti sa t'i binte drita dhe vështroi midis këmbëve, nëse i ishin sajuar aty njolla lagështire. Atij iu duk gjithçka e thatë. Qesja plastike nuk ishte shpuar.

Hapat e tij nuk dëgjoheshin. Gumëzhitja e përbashkët e sobave me gaz ngjasonte me fëshfërimën e rënies së dëborës në televizor. Krijim i universit. Edhe në llogoret e njerëzve ndihet natyra e të gjitha sendeve. Evani iu afrua një figure përdhe. Nga luhatjet e dritës mundi të dallonte më mirë konturet e tij. Mos vallë, po mbante violinën në duar? Një endacak i vjetër, i ronitur mendërisht, vinte gjatë ditës të interpretonte solo kontinentale në atë errësirë të copëtuar, larg njerëzve. Ai kërkoi nëpër xhepa për të gjetur ndonjë monedhë.

“Bjeri për disa cent!” iu drejtua me zë të lartë, saqë jehona u ndje larg. Por figura nuk lëvizi nga vendi.

U ndal dhe vështroi poshtë; iu duk në rregull, prandaj vazhdoi më tutje. Vallë, të ishte në gjumë? Apo mos ka vdekur?” Përse nuk i bie violinës? Evani ishte i drithëruar për pak muzikë, prandaj filloi të fishkëllente. Fishkëllima u përhap nëpër korridor, tamam si fill leshi. Drejtqëndrimi ju luhat dhe hijet e ndoqën atë.

Me një kapele të gjerë, siç e përdornin vendasit e stepave

të jugut, ai ishte mbërthyer pas palltos së zezë, mëngët e së cilës kishin zënë myk, kurse majat e këpucëve ishin rrjepur. Në prehër mbante një kitarë me tela të këputur, e cila ishte kapur me një kapëse pranë qafës. Evani u ndal dhe me vesh po përgjonte frymëmarrjen e tij. Por asnjë lloj lëvizje nuk dallohej. Një ftohtësi ndjeu midis këmbëve tamam si shfaqje frike. Gjatë çdo luhatjeje drite po priste që kapela të *ngrihej dhe t'i zbulonte fytyrën në ngjyrën e errët të metalit apo që palltoja ta përfshinte nga këmba me gishtërinjtë si majë kompas. I vuri pëllëmbën mbi gjoks. Qetësi. U detyrua të pranonte se po dridhej nga vërshimi i adrenalines në atë lojë. Ndërkohë, shpejt e kuptoi se ishte e tepërt. Veshja e rënduar e tij nuk jepte asnjë shenjë jete, madje as fundin e tmerrshëm. Zgjati dorën drejt pantallonave dhe tërhoqi qesen me ujë të akullt. Atë ia derdhi mbi kitarë.*

Ajo u thërrmua, krahu iu fundos, kapela i shkoi shtrembër dhe ia shkërmoqi kafkën, e cila u rrotullua mbi kalldrëm, duke lëshuar tingullin e përplasjes së takave të larta. Drita u shua. Evani i emocionuar lëshoi një britmë dhe ia dha vrapit.

/

Në dalje nuk ndeshi askënd. Shkallët e ngushta e ngjitën Evanin në platformë, ku qëndroi një çast, duke u habitur nga zbrazëtia. Drita e turbullt depërtonte në brendësi nga dritaret lart, nën tavanin. Shtresa e pluhurit ishte grumbulluar si bashkësi të vogla; rrjeti i merimangës e kishte shndërruar tavanin në fragmente; dera e kioskës e lakuar ndodhej shtrirë përdhe dhe të jepte mundësinë të vështroje në thellësi. Kudo kishte të paktën njëfarë rrjedhjeje, e cila pasurohej me ngjyra vaji si një ylber në një syprinë benzine. Platforma kishte qenë e braktisur gjatë një periudhe të madhe. *Evani nuk guxoi të habitej. Atij i dukej se është plotësisht në rregull, sepse dëshira e kishte shpënë në një fund të tillë.*

Ai shkeli mbi pluhur. Të gjitha daljet ishin të mbyllura fort. Pranë tyre në grepa mbajtës ishin varur maska antigaz, të vëna në radhë. Mori njërën dhe e vështroi, buzët i kishte si të lopës,

kurse sytë si të kallamarit. E ndjeu se po e përcëllonin djegiet, kurse nofulla i dridhej nga dhimbja, ndërkohë që nga maska fryu pluhurin. Preku me dorë cepat e daljes të maskës, ku nuk dalloj as edhe një nyjë; ndjeu një turbullirë të këndshme që u zhduk kur vështroi në ekran. E pastroi dhe vështroi dritën e kuqe që dridhej lehtë rreth pajisjes. Maskën e vuri mbi kokë dhe shtypi fort butonat.

Gjatë barazimit të shtypjes në mjedis depërtuan antenat e erës, të cilat pluhurin dhe pëlhurën e merimangës i shndërruan në formë shtyllash. Mjegulla nga hapësira e jashtme në formën e gjuhës u përhap përdhe. Ai doli jashtë pa e ditur nëse tonet e errta në portokalli ishin tipare të ditës apo vetëm filtra xhami në maskë. Pjesa e sipërme e shkallëve u përfshi nga shtresa e smogut; u zbuluan fasadat e dritareve të shkatërruara, fenerë të thyer të rrugëve dhe kuti të postës të hedhura gjithandej. Një gjendje palëvizshmërie, qetësie dhe paqeje. Evani u përpoq të mësojë numrat në targat e copëtuara. Rruga po e shpinte në brendësi. U kthye pas dhe u përpoq të kujtonte se ku duhej të kthehej që të mos humbiste.

Pranë hyrjes në grataçielë me tulla të pjekura, gjeti atë që kërkoj, numrin e vërtetë fare afër shënimit në kartëvizitë. Si fillim trokiti fort, por tingulli nuk u përhap. Bëri një hap prapa dhe vështroi përreth vetes. Të gjitha dritaret ishin sajuar me pjesë alumini. Zile nuk kishte, dukej vetëm kuadrati i rrjetit të altoparlantit pranë derës. Ai vuri re njëfarë litari që varej nga tavani. E vështroi nga afër dhe e kuptoi se ishte sajuar me bishtra macesh. Mëngën e mushamasë e përveshi mbi llërë dhe e tërhoqi. Asgjë nuk lëvizi.

Altoparlanti jehoi.

“Kush është?” e pyeti zëri i kompjuterit.

Evani iu afrua më tepër që të mund të dëgjonte përmes maskës.

“Evan Z. ndodhet këtu; kam ardhur tek zoti Saita” dhe vështroi kartëvizitën ku thuhej “Lefkas Saita”.

Altoparlanti heshti. Në pritje e sipër Evani tundi shpatullat. Fare afër ishte, por papritur e pushtoi ndjenja e pasigurisë, saqë nuk mund ta përshkruante. Nuk po i lidhte dot skajet mes tyre, e urreu gjuhën, gjithashtu edhe pamjen... I pranishëm ishte në të ose...

“Parrullën!”

Ai u habit, e pushtoi një frikë e madhe, por e mblodhi veten. Parrullën? Kapsalliti sytë, duke u përpjekur të kujtonte bisedën me Lefkasin. Për dinjitet? Për drogë? Sikur i kishte thënë se do të futej në të, do të zhgërryhej, do të notonte e do të lahej? Përsëri i hodhi një vështrim kartëvizitës. Vështirë ishte të zbulonte përmes mjegullës si qelq se çfarë shkruhej në të.

“Habeas cor?”

U dëgjua një e qeshur e ngjirur. Ventili elektrik u aktivizua. Evani u nis me ngut. Ai u gjend në një dhomë të vogël dhe si pa qejf vështroi sesi dera u mbyll, sapo ai hyri. Sundoi errësira. Një zhurmë fërkimi dhe depërtim drite përmes një të çare, që e verboi.

“Mund ta shmangni!” dëgjohet një zë burri.

/

“Zilja nuk ka rënë prej vitesh”, theksoi Lefkasi, ndërkohë që po ngjiteshin nëpër shkallë. “Në fillim nuk e mora vesh se çfarë po ndodhte. A keni shumë që po prisni?” Evani po thithte një ajër të thatë dhe përmes ndarjes vështronte në thellësi. Shkallët nuk fillonin në katin e parë dhe shkonin më thellë. Rreth tyre gumëzhimin mizat.

Lefkasi kishte veshur një mantel të pistë në ngjyrë rozë, flokët i kishte të lëshuara, dhe kishte mbathur një palë papuçe. Grumbulli i çelësave në xhep tingëllonin sa herë që hidhte hapin. “Jo, nuk prita gjatë”, iu përgjigj Evani, “nuk zgjati shumë, para se të vinit ju”.

“Por çfarë ju shtyu të vinit nëpërmjet ajrit?” e pyeti Lefkasi.

“Nëpërmjet ajrit?”

“Nga jashtë”.

“A ekziston ndonjë rrugë tjetër?”

Lefksi filloi të qeshte. “Mbase!”

Evani nuk e çmonte humorin.

“Kam ardhur për drogë”.

Lefkasi u ndal për një çast, por pastaj vazhdoi të ecte, duke theksuar “Aha”.

“Po ç’është ky vend?” e pyeti Evani.

“Shtëpia ime”

“Shtëpia?”

“Cilido e ka një”.

Heshtën. Evani e njohu gumëzhitjen e lehtë, e cila vinte nga thellësia dhe që i mbushte të gjitha gjërat me një vibrim të ëmbël. Kur preku murin, vibrimi kaloi në kocka. Me një psherëtimë të zëshme shtyu tutje një mizë nga balli. Lefkasi e vështroi dhe mermëriti diçka të pakuptueshme, për ndonjë insekt, po. Para derës u kthye nga Evani.

“Po ku e keni sponsorin?”

“Më ka ngordhur”.

“Po i rezervës?”

Evani tudi kokën.

“Po ju e dini se çfarë ndodh nëse për një kohë të gjatë të mungon?” iu drejtua Lefkasi.

Evani u habit.

“Si, çfarë ndodh? E çfarë duhet të ndodhi?”

Lefkasi rrotulloi kokën, vuri buzën në gaz me dashamirësi dhe tërhoqi dorezën. Ata u futën brenda, kurse Evani nuk u ndal.

“Prisni, çfarë menduat kur më thatë se jam prej një kohe të gjatë pa? Në mëngjes më ka vdekur...”.

Tashmë Lekasi u habit, “femra?”

“Femra, po, njëfarë Koito, para disa orëve, nuk e di sesa është ora tani? Por çfarë ndodh kur je pa të?”

Apartamenti kishte parë ditë edhe më të mira. Prej kohësh të jepej përshtypja se në të nuk banonte askush, me përjashtim

të këndit në cepin e dhomës, ku nën pirgun me libra ndriçonte një llambë. Tek kolltuku pranë tavolinës, nga një mori vrimash dukej sfungjeri ngjyrë portokalli. Tapeti që zgjatej përmes korridorit, shndriste prej fërkimit. Nga fotografitë në korniza të lira, të varura në mur, njerëz të panjohur vështronin Evanin. *Asnjëri nuk i ngjante Lefkasit.*

“Mbylleni derën, shpejt, ju lutem, për shkak të mizave”.

Evani e mbylli.

“Më thoni se çfarë po ndodh”

“Asgjë”, iu përgjigj Lefkasi që ta qetësonte, “harrojeni nëse të kam thënë diçka. Nuk ka lidhje me ju”.

“Çfarë nuk ka lidhje me mua? Po ju sapo thatë...”

Lefkasi e ndërpreu, duke ngritur pëllëmbën lart.

“Të më besoni. Ju keni ardhur me shkak, kështu që nuk synoj t’ju rrëfej për kohën. Këtu jemi dhe kjo është e tëra”.

Evani i mbeti goja hapur, por nuk foli më gjatë. Lefkasi mori në duar një pllakë druri, e vendosi mbi tavolinë dhe ia afroi atij. Kur Evani zuri vend, Lefkasi me shpejtësinë e pickimit të gjarprit u hodh në ajër; me një lëvizje hoqi papuçen nga këmba dhe me të si i tërbuar goditi murin. Atje mbeti një njollë e zezë. Ky veprim i la mbresa Evanit, prandaj e lëvdoi.

“Ah, mizat. Prej tyre është e pamundur, por dha pa to është akoma më keq”, tha Lefkasi i vrenjtur, i përqendruar tek njolla e cila me të shpejt u tha.

“Ç’doni të thoni?”

Lefkasi e hoqi vështrimin nga muri, vështroi Evanin dhe pakëz me ngathtësi, tamam sikur donte paraprakisht të kërkonte falje për budallallëkun që do të lëshonte.

“Vetë i kam shumë ato atje lart, nën çati”. Evani ishte përqendruar tek papuçja, të cilën Lefkasi vazhdonte ta mbante në dorë. “Këtu ishte shumë qetësi, boshllëk, zbrazëti”. Mjedisi i tharë me shpejtësi ishte i fortë. “Atëherë i thashë vetes, hej, të paktën dikush duhet të ekzistojë këtu, të paktën t’i kisha këtu, a më kuptoni?” Evani pohoi me kokë. Dhe u krijuan

me mijëra fluturakë ngjitës, me këmbë të vogla, tetëkëmbësh të zbukuruar... “Kurse tashmë çdo ditë shqetësohem kur m’i cingrisin nervat, por as qetësinë nuk e duroj dot. Më zë frika”. Evani u spraps.

“Më thoni, çfarë bëni këtu?”

Lefkasi lëshoi papuçen në dyshe me dhe e veshi.

“Predikoj fe”, ia ktheu ai.

“Kështu e quani atë?”

Lefkasi u mbështet në kolltuk dhe zgjati duart.

“Mbase ju duket çmenduri. Juve ju duhet drogë për kënaqësi, për t’u zbavitur dhe për fitnes. Ajo ua argëton mendjen, apo jo? E njoh mirë këtë ndjesi, prandaj s’është nevoja të mbroheni”, i tha kur Evani u ngut të justifikohet, “por mos mendoni se ju paragjykoj apo diçka të tillë. Gjithçka është legjitime. Por, a e dini sesa njerëz kanë vdekur atje jashtë? A e mendoni ndonjëherë këtë fakt, për këtë masë të vetëdijshme, që kalojnë të hidhëruar ditët, duke u kapur pas fijes së kashtës, apo që ditët i hidhërojnë ata? Të vetmuar. Njerëz pa vlerë. Të lajthitur. Por që janë me miliona... Shoqëria u sajton atyre pamje të rreme. Tërë kohën pengohen në cektësi, në çdo moment duan të dalin jashtë, duan të futen brenda, duan...”.

Evanin diçka e shtrëngoi në gjoks. Ai u struk dhe mori frymë thellë.

“A ndiheni mirë?” e pyeti Lefkas.

Ai picërroi sytë dhe tundi kokën. Pastaj gëlltiti një qofte.

“Nga ta di unë se çfarë duan”, vazhdoi Lefkas, “që bota t’i mëshirojë ata, apo që ata ta mëshirojnë botën. Gjatë tërë jetës i kam vënë re dhe i njoh mirë, kurse droga thjesht i bashkon ata. Pakëz rrymë elektrike në membranën e trurit çliron disa hormone: neurotropinë, oksitocinë, vazopresinë e të tjera si këto, asgjë e veçantë, mendoj. Gjithçka çlirohet në tru edhe atëherë kur njeriu dashuron. Por disa njerëz nuk kanë qenë të dashuruar. Të jem i sinqertë, me duket se po bëj një punë të mirë. Mos po e teproj, nëse them se i zgjoj të vdekurit. A

ndiheni mirë?”

Evanit iu tha fyti. Tërë kohën u përball me irritimin, që të mos i shndërrohej në një kollë të pandërprerë.

“A mund të më jepni një gotë uji?” mërmëriti ai.

Lefaksi u hodh përjetë, “mirësjellja ime! Mos ma merrni fort për të keq” theksoi, ndërsa u drejtua kuzhinës, “ja që duket, sepse nuk gjendem shpesh në rrethin shoqëror”. Ai u zhduk pas derës. Evani filloi të dërsitej. Maskën antigaz e flaku mbi tavolinë dhe i hodhi një vështrim përgut me libra, për të cilat nuk kishte dijeni.

“Mos ndoshta dëshironi çaj?” u dëgjua përmes zhurmës së enëve. “Jo, ujë, ju lutem, vetëm ujë”, iu përgjigj Evani dhe fërkoj stomakun. Akoma nuk kishte ngrënë gjë. “A keni diçka për dhëmbët?” e pyeti dhe më pas shtrembëroi fytyrën.

“Diçka për dhëmbët?”

“Mbase keni diçka për të ngrënë, siç thuhet, sepse tërë ditën nuk kam ngrënë asgjë”.

U dëgjuan tinguj në kuzhinë. Frigoriferi u hap me kërcitje. Ti-tak, tik-tak. Evani me gishtërinj fërkoj tëmthat. A e lëshoi veten në pritje e sipër. Por përsëri kishte një parandjenjë. Lefkasi mërmëriti diçka me gotën në njërën dorë dhe me pjatën në tjetrën.

“Ju kërkoi falje se janë që nga dita e ndjeshme, por shpresoj të jenë akoma të mira. Për fat të keq e kam harxhuar të gjithë marmalatën dhe nuk kam asgjë tjetër në frigorifer.

Evani rrudhi supet. Gotën e piu deri në fund. Diçka mori nga pjata, por kur e kafshoi, ra në pus.

/

Si nuk u dërrmua. Si nuk u zhduk. Si nuk i erdhi fundi.

Po ecte përmes vendeve të vështira. Hije po mbjell. Germat po i numëron dhe shpreson. Ulet në gjunjë. Bari hesht. Zogu me sqep pastron krahët e veta. Shpella ulëret. Në shpinë të ngulet kunji. Nuk po fryn. Mbetë, mbetë.

/

Atij iu duk sikur fytyra e Lefkasit ishte fare pranë. E mbante në prehër si njeri të pafuqishëm. Keqardhje e vogël, por e shpejtë. Nga goja i rrodhi një lëng i zi, të cilin Evani e piu. Ndërkohë ngërçi iu zhduk, kurse gjymtyrët i shtriu mbi tapet.

“Nuk e dija, nuk e dija”, përsëriste Lefkasi midis pauzave të shkurtëra.

“Çfarë nuk keni ditur?” ia përsëriti Lefkasit të zverdhur në fytyrë, i cili më në fund filloi të merrte frymë në rregull.

“Plotësisht më keni lajthitur”.

“Ju lutem?”

Lefkasi u gjunjëzua, duke dihatur.

“S’ka gjë. Vetëm të jeni mirë. Nuk e kisha ditur se ishte kaq gjendje kritike. Sa kohë keni pa e provuar?”

Evani nuk ishte në gjendje ta kujtonte saktë.

“Një apo dy ditë; dje kam pirë diçka tjetër”.

Lefkasi u ngrit, nxori nga xhepi një qese me pluhur të bardhë dhe ia ofroi.

“Do të të mjaftojë për disa ditë. Vetëm fshihe nga sponsori. Lëreni që ai të kujdeset për ju dhe të kështu të kurseni”.

Evani miratoi me kokë.

“Faleminderit!”

Lefkasi u gjend në një situatë të pakëndshme. Tërhoqi flokët pas supit dhe atje, diku, në stomak, diçka ndjeu dhe ju përzej.

“Ashtu siç ua thashë, më pëlqen të ndihmoj, të zgjoj të vdekurit, me të vërtetë. Por nuk ka lidhje, mbase nuk do të më zemëroheni... “Evani e vështroi me ngulm, ndërkohë që Lefkasi iu shmang. Më pas përfundimisht mori kurajë. “Nuk është gratis”.

Evani filloi të dridhej.

“Sigurisht që jo! Sigurisht që jo! Asgjë nuk ka badihava, dhe as që duhej të ketë!” dhe i nxehur i futi duart në hep. Prej andej nxori portofolin, mori një grumbull kartëmonedhash

dhe ia ngjeshi Lefkasit në dorë.

Ky i fundit ia ktheu me zë të ulët “janë ca si tepër”, por Evani nuk e dëgjoi. Ai lëvizi nëpër dhomë, vështroi fotografitë, shfletoi libra, me kujdes gërmoi midis pargut të letrave që ndodheshin mbi dysheme, duk iu shmangur palaçinkave. Lefkasi u çlirua nga turpi, futi paratë në xhep, i shkujdesur ndoqi Evanin, i cili papritur klithi:

“Kam provat e shfaqjes!”

Fërkoj mjekrën, u shkëput nga dhimbja e të huajit, u kruajt midis këmbëve, përsëri e përballoi dhimbjen dhe sikur u shkund.

“Mendoj se sot kam provat, sepse vetëm një javë ka mbetur deri në premierë.

Lefkasi i habitur fishkëlleu.

“Po sa është ora?” e pyeti Evani.

“Kam hequr dorë nga matja e kohës. Këtu nuk kemi orë. Por nëse duhet ta *përcaktoj me ndjesi, do të thosha* se ka kaluar mesdita”.

“Me ndjesi...” - Evani i përsëriti ato fjalë me gojën e vet. Ishin disi të shkurtra dhe përsëri vështroi Lefkasin.

“Duhet të kthehem!”

Lefkasi qeshi, “sigurisht, sigurisht. Unë do të të tregoj rrugën më të shkurtër që të mos ngatërroheni përsëri jashtë. As maska nuk do t’ju duhet më”.

Evani e mori maskën dhe e vështroi me habi. E lëshoi nga dora dhe e harroi.

“A nisemi?” e pyeti.

Ai ndoqi Lefkasin, duke u zvarritur nëpër cepat e shkallëve gjithnjë e më poshtë. Madje më poshtë se metroja. Zhurma u bë më e fortë. Evani ndjeu sesi në gojë i kërcisnin dhëmbët.

“Po, ç’është kjo zhurmë?”

“Askush nuk e di nga vjen”, iu përgjigj Lefkasi.

“Si nuk e ditka askush?”

“Nëse do të kishit kohë, do t’jua sqaroja”.

“Çfarë? Po, mund të ma sqaroni”.

Para se të vazhdonin më tej, Lefkasi u ndal për një çast, tamam sikur mbi të gjitha po i bënte të ditur gjëra të vështira.

“Atje poshtë, tepër thellë ekziston një derë pa dorezë dhe mentesha.

“E si mund të quhet atëherë derë?”

Evani i kërkoi të falur dhe iu lut të vazhdonte.

“Dera në asnjë mënyrë nuk mund të hapet. E kanë provuar shumë njerëz, por është plotësisht e pamundur. As vetë nuk e marr dot me mend si dhe qëkur ndodhet atje. Matanë saj duhet që dikush ta dijë se kush e shkakton atë zhurmë të tmerrshme. Ndonjë makineri ose reaktor. S’e di as vetë. Po të vesh dorën mbi derë, të flak tutje çdo pjesë të trupit. Por nuk do të thosha se është një ndjesi kaq e keqe, por është shumë e fortë, gjë që njeriu mund ta përjetoj vetëm një herë në jetë, sepse herën e dytë duhet të jetë i vëmendshëm. Nuk e di apo më ndjek?”.

“Po ju ndjek”.

Evani po e ndiqte rrëfimin.

“Dhe ja, pak a shumë kjo është. Unë tashmë jam mësuar, ashtu si dhe me mizat. Nuk dua të them se nuk më intereson se *ç’është e tëra* kjo, por as nuk jemi të detyruar të dimë pikërisht gjithçka, apo jo?”

Evani i menduar përqendron vështrimin tek muri. Vibrimi po i pëlqente. Ai u ndje i çliruar, duke menduar se ndodhet atje, kur Lefkasi e ndaloi.

“Kjo është ajo dera?” e pyeti me kujdes Evani. Ajo iu duk plotësisht e zakonshme. Dera si derë.

“Jo, jo”, ia ktheu Lefkasi, “kjo të nxjerr tek stacioni i trenit. Ec vetëm drejt deri tek shenja; nuk ka rrezik të ngatërroheni. Treni vjen çdo gjysmë ore”.

“Vetëm drejt dhe pas çdo gjysmë ore”, ia përsëriti Evani.

“Po”.

Lefkasi i mëshoi dorezës dhe e hapi. Në saj të fashos së dritës Evadi dalloi diçka të tmerrshme, klithi, iu sul dorezës

dhe përplasi derën.

“Çfarë dreqin ishte ajo?”

Lefkasi ia dhatë qeshurit,

“Mos u tremb, ai është vetëm Ticmani ynë”.

“Zog?”

“Oh, jo, jo, njeri. E ëma e tij ka punuar në Okumi, afër Fukusimës. A e di?”

Evani u kruspullos.

“Obobo!”

“Po. Të tëra ditët i kalon aty poshtë. Ai është plotësisht i parrezikshëm, mos kini frikë. Thotë se dëshiron vetëm paqe, nëse dikush e meriton...”.

“*Si thatë? Ticman? Përse e thërrisni ashtu?*”

“Obobo, më falni”, Lefkasi ndryshoi ngjyrën e fytyrës, “më turbulloi, por nuk duhej t’ua kisha thënë. Ai quhet Toto”.

Evani e përqafoi Lefkasin; u ndje frymëmarrja e emocionuar dhe përqafimi. Pastaj u ndanë, duke shkëmbyer përshëndetjen. Nëpërmjet çarjeve shtruan urën dhe u shpërndanë.

/

Para se t’i mësoheshin sytë në errësirë, vështirë ishte të thoje nga depërtonte drita e kaltër, e cila të gjitha gjërave u kishte përcaktuar dymbëdhjetë gjurmë. Ndërkohë qëndronte në këmbë plotësisht i qetë. *Fishkëllima e avullit përmes tubave dhe ritmi i pandërprerë i pikave që rridhnin i vunë mjedisit vulën e industrisë së rëndë.* A ishte ai një degëzim i metrós, apo vetëm tunel i braktisur i minierës? Në largësi ndihej zhurma groteske e Totos. Evani akoma nuk ishte çliruar nga ndjesia e pakëndshme. Vetja iu duk pothuajse lakuriq; pranë trupit nuk kishte askënd. Kur përdhe midis pluhurit dhe grumbullit të dërrasave dalloi një shkop metalik, e mori me të shpejtë. E habiti ftohtësia në pëllëmbën e tij dhe shfaqja e turbullt e tij, por u ndje shumë më mirë. Në njërin cep kishte një si majë heshte apo gozhdë. Po e mbante pranë vetes dhe lejoi që rëndesa e luhatshme ta shtynte gjatë ecjes.

Atij u duk se Toto nuk e kishte dëgjuar kur iu afrua nga shpina. Evanit diçka iu trazua në stomak. Tension ndjente në veshë. Iu afrua fare afër. Masa e rrumbullakët e mishit tek të dyja këmbët, me zgjatime të vonuara në vend të duarve, ngjasonte si krahë. Mbase për këtë arsye e thërrisnin Ticman (njeri-zog). Ai dukej si një zog i therur, i rrjepur, i pastruar dhe i ambalazhuar në një kuti plastike, si ato që shiten në një supermarket. Një mish i rrudhur dhe me qoshe. Evanit iu duk ekzistenca e tij plotësisht e pamundur. Mino-gallus, poulter geist, kikirik-asterion! Kaq shumë trajta drite... Nuk deshi, por ndjeu urrejtje ndaj asaj krijese të trishtuar, ndaj mamasë së tij, ndaj të atit, ndaj botës që e kishte lejuar ekzistencën, ndaj pjesës së kromosomeve, ndaj zanafillës së të gjitha gjërave. Një kafshë pa vlerë dhe e sipërfaqshme! Kush e kishte lejuar të vinte aty? Si kishte mbërritur? Përse kishte lindur? Por nuk arriti dot deri tek pyetja e fundit, që ia nxiti ajo ngjashmëri fatkeqe. I vloi gjaku; ki mëshirë, po munde. Mëshirë? Çfarë mëshire? Kush zgjedh midis gjërave që ekzistojnë dhe të atyre që nuk duhej të ekzistonin? Çdo minutë merren vendime, gjatë krizave menstruale dhe gjatë varjeve, në orgazma dhe aksidente automobilistike, në *ëndrra*, në kujtime, në platformat e harresës, me fjalë, me heshtje e ne veprime. Gjërat marrim flakë gjatë ekzistencës dhe shuhen prej saj, hapen, përcëllohen, zhduken pa lënë gjurmë, kurse disa të tjera jashtë vështrimit çirren në një përjetësi të qetë e të pavlerë... Kush zgjedh? Kush i zgjedh të gjitha gjërat? Evani ngriti shkopin metalik me synimin për ta vrarë.

Toto ngadalë ktheu kokën dhe e përqendroi tek ai syrin e vet të vetëm. Por nuk ishte e qartë nëse e kishte pikasur synimin e Evanit. Midis këmbëve iu hap një e çarë, prej së cilës rrodhi një masë e kaltër, e ndritshme dhe transparente.

“Ç’është?” e pyeti me një zë plotësisht të zakonshëm.

Evani u çlirua nga tërbimi. Ai hodhi shkopin metalik dhe lëshoi duart poshtë. Nuk bëri gjë, deshi të thoshte diçka, por

fjalët nuk po i nxirrte dot. Ata vetëm se vështronin njëri-tjetrin dhe askush prej tyre nuk do ta mësojë dot sesi kishte qenë situata në krahun tjetër. Ata ishin të dënuar që të ndiheshin të habitur, të vështroheshin dhe të heshtnin. Udhëtarë të pamjes. Çdo pyetje do të mbeste që të luhatej në ajër. Evani preku me dorë gjoksin dhe në të ndjeu njëfarë qetësie.

“Më falni”, i tha, “nuk ju pashë mirë”.

Toto tundi krahët e pafuqishëm. Evani bëri një hark përreth tij dhe ngadalë u tërhoq drejt stacionit për të pritur trenin.

/

E ndjente mungesën e saj. I mungonte vetvetes. E ndjente mungesën. Dikur i ishte dukur tepër e rëndomtë. Në atë kohë, në tren, në vagonin gjysmë të zbrazët, pa kujtuar specifikat e rëndësishme të njerëzve që e rrethonin, kjo mungesë e pushtoi të tërin, por ndërkohë u ndje pakëz më mirë. Asgjë nuk po e emociononte, ndonëse nuk e shprehte dot; iu përfytyrua ajo figurë, ndjeu të aromë, atë hije, kur i vërtiteshin kujtimet. Kështu para syve i shfaqeshin grumbuj copëzash, për të cilat po i vinte keq që nuk ishin më reale. Jo, thjesht e lëshoi veten, rrjedhën, hapi një ventil në tru dhe e zgjati kokën që të djersitej. Atë e pushtoi një ngrohtësi. Hodhi tutje mburojën e kundërshtimeve dhe të qortimeve, të asaj prizme të neveritshme, që i ngjyros kujtimet me pasojat e tyre dhe i mori ato copëza si ato të lojës për formim figure. Ajo nuk ka plane personale, ishte shkatërruar në mënyrë që një ditë të kishte mundësi përsëri të shndërrohej në një të tërë. Po, palltoja e kuqe, me stofin e sapoqepur, një udhëtare nën gishtërinjtë e rrobaqepëseve të mitura nga vendet e palumtura, që lëkundej në anije apo fluturonte mbi re, në kutia kartoni me pajisje kuzhine, në rafte, e mbështjellë nga duart e shkathta të shitëseve. Ai e lëshoi bukurinë e vet në ajër, që ajo të guxonte ta merrte, që ai të kishte mundësi t’ia blinte, atë mbrëmje, para se të shkonin të shihnin shfaqjen, në të cilën ishte regjisor. Nuk deshi që të mashtrohej më, gjithmonë ashtu kishte qenë, gjithçka vetëm për të. Synonin shumë larg.

Hapësira e tyre nuk kishte majë mali, por vetëm ujëvara. Seksi mund të shndërrohet në një gjë shumë të habitshme. Nganjëherë të shkakton edhe dhimbje, që në përgjithësi të të kënaqë. Nuk e kishin vënë re se kur kishin filluar ta lëshonin veten. Dhe tërë ajo dramë me fëmijën, në atë kohë... Evani deshi të largohej. Shumë kohë më parë, madje akoma më herët, më pas rezultoi ndryshe. Vallë, kjo ishte jeta e tij? Kur pasi lëshoi mjekër, po vështronte veten, trupin e vet, në të nuk dalloi asnjë shenjë të cilat do të dëshmonin për këtë fat. Ai mund të ishte trupi i cilitdo tjetër. Ku fshihen ato rrëfime të sajua? Sikur ta hapte kokën e vet dhe ta mbante në duar trurin, vallë, a do të dukej ai ndryshe nga trutë e njerëzve të tjerë? Po sikur të fuste gishtin në të... a do të ishte në gjendje ta zbërthente atë? Këta ajo nuk e kishte merituar. Jo. Këtë nuk e meriton askush. Tërë ato pasdite të ngrohta, tërë ai mall i mëngjeseve... Me qindra të shtuna, duke bërë ski. Po, shkonin për të bërë ski. Vuri buzën në gaz. Lart. Poshtë. Lart. Poshtë. Sport polar-bipolar. Nga të gjitha këto ka kaq shumë... Rrinte ulur dhe lëvizte sa andej-këndej. Po kujtonte momentet dhe iu përfytyrua çdo e qeshur e tij. Nganjëherë kishte kafshuar thonjtë dhe buzët. E zinte lemza. Hapësirën e mbushi me aromën e seksualitetit. Njerëzve u vidhte dhëmbët. Asnjëherë nuk i kishte sjellë lule. Me kënaqësi ia kishte mbathur. Situata u duk më e lehtësuar. Por vetëm në dukje. Kush thotë se meshkujt asnjëherë nuk mbesin shtatzënë? Nëse nuk e mban diku në trup, si mund të jetë këtu, me të? Ku është? Vuri bërnylat mbi gjunjë dhe zuri kokën me duar. A u bë tolerant dhe e lëshoi veten. Mungesa e bëri atë njeri të mirë. Mirëpo e kaluara i del para syve gjithnjë nga fillimi, gjë që e dinte, edhe pse herën tjetër përsëri do të përleshej me urrejtjen... E po pastaj? Asgjë nuk është e qëndrueshme dhe asgjë nuk mbetet. Plasaritja zgjerohet.

Në stacion u futën dy burra me kominoshe të bardha pune. Ngadalë çapitën përgjatë vagonëve, duke parë lart. Evani i dalloi kur kaluan. Flegtrat e hundëve ia shpoi era e rëndë e zamkut. Ata

u ndalën para tij, atje lart, me gojë të hapur, me dy dimensione, të ndriçuar nga refleksi i pleksigllasit të tejdukshëm. Të dy morën një kuadrat të kuq, ia vunë në gojë dhe cilindrin e bojaxhiut e kaluan mbi të. Këtë e përsëritën tri herë. Pastaj dolën para tij, krenar për punën e kryer. Në stacionin tjetër zbritën të kënaqur. Evani vazhdoi më tutje për të parë se çfarë kishte në gojë.

Degradimi

/

Nën kupolën qiellore copëtoheshin re të rreme. Dielli i çuditshëm derdhte rrezet mbi blloqet e lagura të betonit. Trualli lëshonte avuj. Njerëzit vinin pëllëmbët mbi ballë, salutnin në boshllëk dhe mbronin sytë nga vezullimi. Evani ecte në rrugë, duke u lëkundur dhe, duke iu marrë fryma, u ndal. Atij iu desh të hiqte mushamanë. U bë shumë nxehtë që ua ndërpreu rrugën njerëzve, të cilët ktheheshin nga metroja, prandaj dikush e shtyu tutje.

Vështroi dhe dalloi Oksanën. E mbështetur në mur para hyrjes në grataçielë po tymoste një cigare. E nervozuar shkundi hirin prej saj dhe rrëmbimthi ktheu kokën. Kishte veshur një fustan të kuq. Ai u fsheh pas një table reklamash. Me njërin sy dalloi gjysmën e fytyrës së saj. Ajo nxori celularin nga xhepi dhe shtypi butonat në të. Pastaj e mbështeti në vesh. E dëshpëruar fort hapi gojën, por ai nuk dëgjoi gjë, mbase kishte sharë, sepse pastaj e flaku telefonin përdhe. Me sa u duk i erdhi keq, sepse menjëherë u përkul dhe u përpoq ta montonte. Por nuk po e bënte dot. U ngrit dhe e fërkoj në cepin e një pllake të rrugës. Pastaj e shoi cigaren, ndezi një tjetër dhe u ndal.

Evani iu bashkua grupit të biznesmenëve dhe i shfrytëzoi trupat e tyre si mbrojtje. Kur morën kthesën pas qoshes, vajti deri në rrugë dhe ngriti duart lart. Ai thirri një taksì të vjetër që lëkundej. Trokiti në dritare dhe priti që shoferi ta linte të hynte. Atij i doli përpara një fytyrë zeshkane. Në të i dalloheshin pika të zeza e të freskëta. Pas syrit të djathtë kishte një gërvishtje të vogël;

atë e kishte të mbuluar me një perde të bardhë dhe të qeshur si prej maceje.

“Ç’urdhëroni?” e pyeti me një zë të ngjirur.

Evani u përpoq të shfaqte një pamje miqësore të fytyrës, por nuk pati sukses. Bënte vapë. Përmes vetullave i rridhte djersa. Ndërsa fliste, ishte i detyruar të merrte frymë fort.

“Mirëdita! A mund të më bëni një shërbim të vogël?”

“Prandaj jam këtu”, iu përgjigj shoferi, “por nuk e di nëse edhe më tutje do të ketë shërbime edhe sikur *të paguani*”.

Evani nxori nga xhepi portofolin. Ishte bosh. Të gjitha paratë ia kishte dhënë Lefkasit.

“Ajo do të paguaj”, i tha atij

Shoferi u përkul përpara.

“Nuk po dalloj askënd”.

“Evani i turbulluar vuri buzën në gaz, zgjati dorën drejt hundës dhe mori frymë thellë.

“Po, po, shikoni: këtu do të ktheheni djathtas”, shoferit iu ngritën vetullat përpjetë, ”do të ecni deri para hyrjes në Keki, e dini ku bie?” Evani priste *që shoferi*, i cili po tregohej i pavullnetshëm, të tundte kokën, “kurse para hyrjes qëndron një grua me fustan të kuq, quhet... nuk ka rëndësi, kryesorja është se nuk do të gaboni shenjë dhe thojini se Evan Z. e pret tek DSHM (Distrikti i shërbimeve metropolitane), e dini?” Shoferi tashmë po vështroi me dyshim, prandaj përsëri tundi kokën. “Shpjeroni atje. Ajo do t’ju paguajë. A e mbani mend, Evan Z. A është e mundur deri tek DSHM-ja, a do të jeni në gjendje?”

Shoferi e mati me sy. Nxori kokën nga dritarja dhe vështroi përdhe. Evani u habit.

“Mos doni të më mashtroni?” i tha atij.

“Jo, jo”, iu përgjigj Evani, ”mos u bëni merak, ajo do t’ju paguaj”.

“Mos u bëni merak...”, e përsëriti pas tij shoferi. Ai e vështroi në sy dhe filloi të qeshte. “Më jepni këpucët dhe do t’ju shëtis gratis”.

“Këpucët? Këpucët e mia?”

Të dy i vështuruan ato.

“Më pëlqejnë”, i tha shoferi, ” a janë lëkure?”

“Bizon amerikan”, u përgjigj me krenari Evani dhe kafshoi gjuhën.

“Bizon? Po ç’është ai?”

“Një lloj bagëtie e trashë. Si lopa, që ta dini.”

Shoferi fishkëlleu. U vështuruan pa lëvizur. Atëherë Evani rrotulloi kokën dhe tërhoqi thembrat. Me çorape qëndroi mbi betonin e lagur; u përkul, ngriti këpucët dhe ia vuri përpara shoferit.

“Uh, po ku paskeni qenë kështu?” e pyeti ai.

Takat ishin mbuluar me pluhur, Evani u tërbua.

“Ç’ju ha merak se ku kam qenë, a do t’i merrni, apo jo?”

Plotësisht i qetë shoferi i zuri nga lidhëset dhe i hodhi në sedilen pranë vetes. Evani mori frymë thellë dhe u përpoq ta merrte veten.

“A e mbani mend?”

“Po, po. Evan Z. Në DSHM. Gruaja me pallto të kuqe”.

“Ashtu është. Mirë. Faleminderit”.

“Ju faleminderit”, iu përgjigj shoferit, i shkeli syrin e verbër dhe u largua.

Evani lëvzi deri tek qoshja dhe po e vështronte nga cepi. Taksisti e mbajti fjalën. U ndal para Oksanës, të cilën nuk qe nevoja ta bindte gjatë. Me siguri që është sultur në makinë, sapo ka dëgjuar emrin e Evanit. Kur makina u zhduk në fund të rrugës, Evani ndjeu një lehtësim të madh në zemër.

/

Ndërkohë që po ecte betoni i palëmuar ia shponte fort tabanët e këmbëve. Ai vështronte pllakat, duke iu shmangur plehrave, ndërsa në vesh i jehuan vargje që i kishte dëgjuar diku, shumë kohë më parë... U ndal. Ai e ndjeu se dikush po e vështronte i përqendruar, prandaj ktheu kokën. Një djalë i vogël shtyu drejt tij një karrocë të vogël plot me lajthi. Disa pleq po grindeshin përreth një feneri rruge... njerëzit vështronin përdhe. Evani uli kokën dhe mermëriti diçka, duke parë gishtërinjtë e këmbëve. Si kishte mundur të ecte

në atë gjendje?

Ma jep...

Mërmëriste me vete dhe përpiquej t'i sillte nëpër mend. Ato ishin vargjet e saj. Shumë kohë më parë, në një jetë të kaluar, ata kishin qenë miq. Ai vështroi pasqyrimin e vet në një vitrinë. Shumë gjëra kishin ndryshuar në. Dikur kishte pasur miq, prandaj qeshi hidhur. Miq. Ç'fjalë boshe, kur njeriu mbetet vetëm. Nuk i pëlqente të kujtonte rininë. Shumë gjëra kishin ndryshuar. Shtroi flokët. Tepër... me kënaqësi atëherë ishte dhënë pas dashurisë. Kur papritur filluan të rreshtohen varrimet; Mojcën e lidhi brutalisht pas vetes. “Bëhu mbështetja ime”, i thoshte, ndonëse më tepër i duhej diçka tjetër. “Të harrohesh për mua nuk tingëllon aq mirë”. Kur i humbi miqtë? Përse tani mendon për këtë?

M'i jep këpucët... m'i jep këpucët...

Shtyu derën dhe qëndroi mbi mermerin e bardhë. Recepsionisti që i kishte dhënë udhëzimet, nuk ndodhej më ulur në tavolinë. I riu e priti me buzëqeshje. Evani e përshëndeti me përzemërsi dhe vuri buzën në gaz kur djaloshi i vështroi këmbët. Ai rrudhi supet. Çfarë të bënte.

M'i jep këpucët... që...

Vajti deri tek ashensori dhe i kënaqur shtypi butonin. Në xhep i rëndonte qesja e drogës dhe me padurim priste mbrëmjen. Gjithçka kishte marrë tatëpjetën, gjë që nuk e pengonte, vetëm se i vinte pakëz keq për shkak të shfaqjes. Në përgjithësi nuk doli keq. Po të mos ishte përfshirë edhe aq në të dhe po ta kishte parë ndonjëherë me sy të kthjellët, me siguri që do ta kishte lëvduar. Edhe sikur të mos kishte qenë shfaqje e tij, mbase edhe mund ta kishte pasur zili regjisorin. Megjithatë, për të ishte njëlloj, sepse

nuk njihte asnjë sy që mund ta kishte parë. Po çfarë kuptimi kishte atëherë të tërë bashkë? T'ua hapte kokën të huajve, të vallëzonte në boshllëk... do ta kishin zbuar nga Eda dhe në shtëpi do të ishte kthyer me maskën e turpit të vënë mbi fytyrë. Atë do ta hiqnin kur edhe vetë do të përpiquej që sa më shumë qetësisht të flakte edhe atë pjesë të ditës që i kishte mbetur. Qetësisht u ngrit në ajër.

...të çapitem...

Apartamenti kishte mbetur në errësirë. U fut brenda, vajti tek banja dhe e shmangu vështirimin në drejtim të krevatit. Hapi rubinetin, u la, u spërkat pakëz me parfum dhe pështyu në lavaman. Pastaj vështroi sesi po rrëshqiste pështyma. Hoqi çorapet dhe i hodhi ato në shportë. Gishtërinjtë e këmbëve i sollën ndër mend krahët e Totos. Kolla ia ndërpreu atë pamje. Në dhomë ngriti nga dyshemeja gazetën, u ul në tavolinë dhe ndezi dritën.

M'i jep këpucët ngaqë jam i dëshpëruar..

Skandal! U arrestua rrjeti i sponsorëve, të cilët me drogë kishin fituar para. Qeshi me zë të lartë. Ti, plehrë Gordon, tërë kohën mendonte se është i lajthitur. Miqtë. Nëpërmjet ekranit LCD porositi pashtetën me mish pate. Atë ia servirën me një pjatë të bukur, të shoqëruar me simite, që e ndau në dy pjesë. Ndërkohë që lexonte vendosi mbi simite një shtresë të trashë pashtete dhe tërë kohën qeshte me të zulët. Gordoni, me sa dukej, ishte zhytur thellë. Ai u vrenjt. Si do të ishte fundi i Edos, si mund të mblidhen njerëzit në të pa drogë? Ktheu vështirimin nga dritarja. Xhamat ishin të errësuar. Terë vitin kishte qenë aty, por nuk e kishte ngritur rrjetin as edhe një milimetër. Jetë të verbra...

Shfaqja "Filling" kishte probleme financiare. Intervista me Juniçiro Marukamon: tallje dhe blof. Po kujt i bëhej vonë? I tërë ai kaos rreth tekstit, që njerëzit të ndiheshin më mirë. Evani ndjente pakëz zemërim, që pa vonesë i shpërtheu. Nuk e lexoi se çfarë

shkruante në të. Asgjë e vërtetë nuk fshihej tek fjalët. Membrana të tejdukshme përmes boshllëkut. Mund të trokisje që të dëgjojnë nga larg, por kur heq membranën, tingulli zhduket. Shtypi butonin dhe priti kafën. Qesen me drogë e vuri mbi tavolinë dhe po e vështronte. Çfarë i kishte thënë Lefkasi? Rënia në dashuri, por jo dashuri? Pa vënë re ktheu faqen. Bileta e avionit u rrëzua në dysheme. U tërhoq pakëz, e ngriti dhe e fërkoj pas mjekrës. Vështroi orën. Së shpejti do të ishte gjashtë. Fluturimi ishte në orën tetë. Po për ku? Dhe kush ia kishte lënë atë biletë aty? Nuk desh të vriste mendjen për këtë fakt. Ai do të nisej kur t'i thonin. E lëshoi biletën dhe e hoqi vështrimin.

Një serial i ri ishte në veprim. Tërhoqi pranë vetes filxhanin që iu shfaq tek muri. Këputi një pjesë gazete, e palosi dhe derdhi mbi të pak pluhur. Lugë nuk kishte, asnjëherë nuk ia sillnin. Lëpiu thikën. Pluhurin e derdhi mbi kafënë dhe e përzjeu me majën e thikës. Ndërkohë që po e përziente, vështrimi iu ndal tek fotoroboti. Dora i ngriu. Një e qeshur u dëgjua. Një sy i prerë dhe një mori pikash në fytyrë iu shfaqën. U ngrit rrëmbimthi dhe derdhi filxhanin. Njolla e kafesë u shpërnda mbi tavolinë, duke përfshirë edhe gazetën. U tmerrua. Oksana. U sul drejt derës me thikën në dorë, por u ndal. Çfarë të bënte? Ikonat nuk dukeshin të vërteta. Iu kthye ekranit dhe shtypi butonin e ndihmës së shpejtë. Kë të thërriste? Ikonat nuk ishin të sakta. Shtypi komandën e kthimit pas, pas, pas.... Iu kujtuan disa vargje. Njolla e kafesë po i afrohej biletës së avionit. E vështroi dhe iu hapën sytë.

“Më jepni këpucët e dëshpërimit, që të eci me to”.

Tingujt e zërit të tij mbushën hapësirën; rrotulloi butonat dhe i bëri dritaret të tejdukshme. Dielli shndriste.

/

Dielli nxori në pah të gjitha konturet e sendeve, të tavolinës, të krevatit, të abazhurëve dhe të gjitha qimet në tapet, nyjet e litarit të raftit, të sirtarit, të filxhanit dhe pjatës së përmbysur. Lëkura e saj i dukej sikur po eksplodonte nga çdo pore. Ashpërsinë e fortë e ndjente, sepse bebëzat po i zgjeroheshin tamam si gërshërë të

hapura. Gjërat i shtyu drejt saj, drejt këmbëve, duarve dhe gjinjve të saj. E shkëputi nga shtrirja në krevat, e zbriti u mbështet pas saj jo qëllimisht dhe këtë deshi t'ia thoshte, që ta dëgjonte, sepse nuk i dukej e ftohtë si akull, si makineri. Ai deshi të thoshte se nuk ishte e qëllimshme që para fytyrës së saj të ftohtë si akull u tregua mjeran, u tregua brutal dhe nuk deshi ta dëgjonte, ndërkohë që lëkura e qafës dhe e barkut, e sforcuar në diell, dukej e kuqërremtë, e zbehtë dhe e ftohtë. Pastaj ajo kishte klithur se nuk kishte dashur të sforcohej aq shumë, por vetëm të argëtohej, se ai nuk ishte treguar qëllimisht brutal, se nuk ishte i tillë. Por u tregua mjeran dhe deshi të dëgjonte se nuk ishte ashtu, se nuk ishte e tmerrshme, se nuk ishte e qëllimshme. Përse e bëri, përse ishte treguar e ftohtë, kur zemra po i pëlçiste? dukej sikur ishte një makineri pa ndjenja, sepse zemra nuk dhemb aq shumë qëllimisht.

Rrinte ulur mbi kurrizin e Koitos, e nuhaste dhe dëneste. Në duar mbante thikën. Tehun ia zbriti poshtë shpatullës dhe i bëri një prerje të cekët. Filluan të rridhnin pika të kuqe. Gjak? E fshiu me gisht dhe e lëpiu. Shija i ngjasoi me vajin. Mori frymë thellë dhe iu sul mbi shpinë. Ndjeu lehtësim. Vetëm makinë. Ishte vetëm një makinë. Qëllimisht. Makina nuk ka rrugëdalje. Asgjë nuk humbet. E pushtoi tërbimi. U ngrit dhe e tërhoqi nga këmbët. Hapi derën e ballkonit. Mornica të ftohta i kaluan nëpër shpinë. Kur koka e saj rrëshqiti mbi dysheme, u dëgjua një jehonë e mbytur. E nxori jashtë, në diell. Në parmak një papagall po pastronte krahët me sqep. Kur e vështroi, qetësisht u largua anash. Evani e përfshiu Koiton me duar dhe e zvarriti deri në qoshe. Ishte e rëndë, shumë me e rëndë, nga ç'e kishte menduar. U sforcua në kulm i tëri. Me vështirësi e zvarriti.

“A e kishte menduar ajo se do të ishte kaq e thjeshtë?”

Klithi dhe zgjati duart. Atë e pushtoi dëshira.

Abrahami

Tymi ngjasonte me shufra hekuri. Lëkura e plasaritur dukej
tamam si rrjetë. Kryqe dhe kryqëzime. Lëkurë e përpunuar.
Kollë.

“Çfarë?”

Gjenerali qëndronte pranë dritares dhe po vështroi diku
tutje fushës. Me dhëmbë shtrëngonte cigaren. Aroma si mjalte
e duhanit i kujtonte Krasit stufën ku piqnin bukën në fëmijëri.
Fusha ishte e gjerë dhe e zhveshur. Kur nxirrte frymën,
shkaktohej një megjull e lehtë. Tri herë me radhë një bletë u
ndesh me xhamin dhe e zhgënjyer u largua. Beretën e kuqe të
adjutantit e kishte marrë për lule.

“Vuk, vuk, vuk”, përsëriti gjenerali.

Krasi vështroi adjutantit. Fytyrën e kishte pa shprehje. Krasi
po vriste mendjen nëse ta quante të dhunshëm apo të lajthitur.
Mbase i kishte të dyja. Vështrimin adjutanti e përqendroi
tej mureve, në skaj të universit, pastaj drejt e tek qafa e tij.
Kishte ardhur që të ishte prezent. Gjenerali e shkundi cigaren
mbi parvazin e dritares. Priti që hiri të ftohej dhe ta fshinte me
pëllëmbë. Ndodheshin në kabinetin e Krasit, të rrethuar nga
veshjet prej druri.

Krasi priste se çfarë do të ndodhte. E njihte mirë teatrin
e luftës. Parandjenja e dhunës e cila endej diku nëpër ajër,
depërtonte në lëkurë si tymi në tekstil. Nuk kishte frikë, por

ndihej i lumtur që nuk kishte bisht. Mbase do t'i varej mbi shpinë, ashtu për çdo rast. Tërbimi iu zbut. Nuk i vinte turp. Shpërthimet patologjike të meshkujve të moshuar në këtë shoqëri toleroheshin. Vetëm Grejsi do të kishte dashur t'i shkohej deri në fund. Të tërë të tjerët thjesht kthyen kokën. Sëpatën e hodhi në dysheme dhe miqtë i thirri qetësisht të futen. Askush nuk lejoi që në ajër të mbetej diçka që nuk i shërbente askujt.

“Atëherë...”, i tha gjenerali dhe u kthye nga Krasi. Ky i ngriti vetullat. “Atëherë, Vollk, që *të mos e zgjas, jam i gatshëm* të të besoj nëse nuk dredhon”.

“Nuk e di për çfarë po flisni?”.

Gjenerali qeshi i zymtë, kurse adjutanti lëvizi kokën dhe vështrimin e drejtoi tek të dy.

“Shpresoj të jetë ashtu”. I shfryu bulçitë dhe rreth gojës iu krijua një rreth i madh tymi. “Për hir të njohjes sonë kam mbajtur vetëm një protokoll të shkurtër. Sikur t'i isha përmbajtur rregullave, ti duhej të kishe ardhur tek unë me të mirë apo të keq. Vlerësoje këtë si dhuratë për ditëlindje, pra, dhe betohu për singëritet. Të paktën këtë ma ke borxh”.

“Vazhdoj të mos kem dijeni se për çfarë po flet”.

Adjutanti teshtiu mbi pëllëmbë.

“Anija jonë po mbytet, o Vollk. I ka hyrë uji prej kohësh. Gjysma e agjencisë prej kohësh sillet rrotull dhe pa ndërprerje po kafshon bishtin e vet, kurse tashmë dikujt nga analistët përfundimisht nuk i ka mbetur gjë tjetër, por vetëm të vërë gishtin mbi ty. Janë konsumuar të gjitha mundësitë. Sigurisht që, mundet të them, mund ta mendoj se tani do të fillojë të akuzojë sipas dëshirës, tërë të gjallët, sepse u digjet toka nën këmbë për të shpëtuar lëkurën e vet dhe do të kishim filluar të tërë lart deri tek Brejviku, por...”.

Krasi nuk reagoi. E rëndësishme ishte çdo lëvizje e trupit. I lirë ishte vetëm që të qëndronte i qetë. Gjithçka tjetër është robëri e karakterit.

”... kur më në fund filluan të fusin të dhënat, sigurisht që u zmadhua gjithnjë e më tepër. Nga tetëdhjetë përqind siguri pohohet se lëshimin e ke bërë ti, Vollk. Në të gjitha rrugicat dytësore të ndriçuara, në të cilat më parë kanë kaluar, përqindja po rritet mbi nëntëdhjetë. Të dy e dimë sesa rrallë algoritmet gabojnë, prandaj nuk kam ardhur për pohim. Kureshtja njerëzore ka mbizotëruar tek unë, që sot të mos punojmë para kamerave. Nuk më intereson se me çfarë çmimi. Po të pyes vetëm... përse?”

Krasit nga thellësia e gjoksit i shpërtheu një mllef. Adjutanti rregulloi paraqitjen e vet, kurse gjenerali ktheu kokën.

“Vollk?”

“Me siguri dikush më ka hedhur baltë, Globus... Vështirë për t’u besuar se keni ardhur të më mbushni mendjen me shpifje. Kompjuterët shkrofshin në të...”, kafshoi gjuhën dhe shtoi: “Kjo duhet të jetë një lloj shpifjeje e RDR-s, apo jo? Çfarë kishte marrë për ters? Mua do të më, apo jo? Si në rastin e Kenedit, të via Hrushov, në fillim paraardhësit, para se edhe vetë të japësh dorëheqje. Mos vallë kaq shpejt Gobeci paska kryer ndonjë të pabërë? Sa serioze është çështja?”

Gjenerali hodhi pështymën në pëllëmbë dhe mbi të shoi cigaren.

“Nuk po merrem me asnjë intrigë, Vollk! Rëndë e ke menderosur veten. Gjithçka është ndërlikuar. Gjithçka që ka mashtruar algoritmi, ti e ke marrë në shtëpi për analizë. Strategjia gjithmonë e kemi pasur të mirë, por ç’mund të themi kur kinezët gjithmonë e kanë ditur se çfarë bëjmë ne”

“Vallë, ÇRK-ja i ka lexuar të dhënat e mia?”

“Mos na poshtëro ne! Në rezultate ka shmangie, të cilat nuk mund të shpjegohen ndryshe, vetëm si pasojë e plasaritjes. Dhe ajo plasaritje ndodhet tek ti, Vollk. Brenda teje ndodhet. Këtë e dimë! Dhe tashmë lëri gënjeshttrat, sepse ato më lëndojnë!”

Vollku i tërbuar ju afrua tavolinës së vet dhe u përkul në drejtim të derës së raftit, prapa të cilit ndodhej kasaforta.

Adjutantit iu tendosën muskujt. Dhe në çdo moment mund të vepronte, po e qetësoi pëllëmba e gjeneralit e ngritur lart. Gjenerali bëri një hap në drejtim të Vollkut dhe vështroi përmes gishtërinjve sesi rrotullonte shifrat.

21-10-20-21

Kasaforta u hap e shoqëruar me shpërthimin e vakumit. Deri në krye ajo ishte mbushur me fashikuj në ngjyrën e ylberit.

“Gjithçka e keni këtu”, i tha Krasi

“Na i trego”, i thotë gjenerali.

Krasi tërheq një grumbull fashikujsh ngjyrë vjollcë dhe ia ofron gjeneralit. Ai nuk e mori.

“Hapi”, i tha.

Krasi ndjeu në gishtërinj kartonin e ashpër. Brutalisht hap një fashikull, pa dredhuar. Të tre e vështroan atë. Fletët me përjashtim të konturit të kreut, me veshë të mëdhenj e të rrumbullakët, ishin bosh.

“Mendon se jam i lajthitur, Vollk?” e pyeti gjenerali.

Krasi lagu gishtin dhe vazhdoi shfletimin. Të gjitha ishin njëlloj. Me tërbim i flak ato në ajër, të cilat shpërndahen gjithandej. Adjutanti e kap njëren fletë në ajër. Kur e vështroi, filloi të fliste, sepse deri më tani kishte heshtur. Zëri i ngjirur si i laraskës shpoi timpanin e veshit të Krasit.

“Ky është... një Miki Maus”.

Krasit iu desh të vinte të gjitha forcat për të mos ia ngulur dhëmbët në qafën e tij të gjerë dhe anormale.

“E di se ç’është kjo, idiot”, ia ktheu, me vështirësi. Adjutanti mblodhi supet, kurse gjenerali heshti.

“Po kjo ç’do të thotë tani? Goditje? Spiunazh. Kush tjetër e dinte për shifrën?” e pyeti gjenerali.

“Askush”, i tha Krasi, “por gjithçka flet në favor të faktit se kjo është e sajuar nga... vogëlush... im...”. U ligështua nga dhimbja, heshti dhe vështroi përmes dritares. Krasi nuk e njihte atë ndjesi. U mpak nga dhimbja për shkak të tradhtisë, zhgënjimit, për shkak të gabimit të vet, gjithnjë duke menduar

me njëfarë krenarie. Një sjellje të tillë të Mitjas nuk e kishte pritur, faktin që paskësh guxuar të depërtojë në vendin më sekret të babait. Do t'i kishte dërrmuar kurrizin, po ta kishte zënë me presh në duar. Për këtë Mitja kishte qenë i vetëdijshëm, megjithatë kjo nuk e frenoi dot atë. Por ç'kishte bërë me letrat? Si ishte e mundur që gjithmonë disa fshatra vendase treguan një shkallë më të madhe mbrojtjeje sesa ishte parashikuar në shtab? Ai i kishte paralajmëruar ata? Para syve i doli vështrimi i inatosur i Bernardit, në momentin para se ta godiste grushti i Krasit. Ku e kishte gjetur filmin e Mitjes? Në ç'mënyrë kishin komunikuar? Nëse tashmë për rrjedhjen e informacionit do të akuzonte të birin, diku në ekuator do ta flaknin në burg. A e meriton këtë? A do të mbijetojë? A do ta marrë vesh përse?

“Vëllai im prej gjaku”, thotë Krasi dhe e pushton trishtimi, “maskarai i mallkuar, më ka vjedhur para syve, gjë që tani e kam të qartë dhe që pastaj i ka shitur. Vitet e fundit punët i shkuan shumë mirë. Financoi një kishë të re dhe kreditoi gjysmën e familjes për dëshirat e tyre të shumëllojshme. Kisha menduar se po bëhej më i aftë, madje isha i gatshëm të tregohesha mirënjohës ndaj tij. Bernardi gjithmonë ka qenë hajvan. Në tërësi nuk më habit fakti, sot kur u mor vesh se asnjëherë nuk kishte ndryshuar”.

Gjenerali i kishte mbyllur sytë përgjysmë. Ai nuhati një informacion të gënjeshtërt, por të kamufluar.

“Bernardi... është ajo qenie distrofike, të cilit dje i theve hundën?”

Krasi tundi kokën me një buzëqeshje jodashamirëse.

“Dhe”, e pyeti gjenerali, “ku ndodhet tani, ky Bernardi?”

“E kam dërguar në mal”.

“Në mal?”

“Po përcjell nënën dhe tetot në *çifligun* e tyre, derisa... hem, të shpërndahet tymi”.

“Po, tymi”, tundi kokën gjenerali dhe i shkeli syrin adjutantit. “Tymi. Mirë. Ne tani do të largohemi. Për Bernardin menjëherë

do të urdhëroj të arrestohet. Marrjen tënde në pyetje mund ta shtyj edhe pak. Nëse do të tentojë të të hedhë në humnerë, duhet të jesh i gatshëm. Do të shoh se çfarë mund të bëj. Nuk premtoj asgjë. Por, nuk është e pamundur”.

Krasi me mirënjohje përkuli kokën.

“Edhe diçka tjetër, para se të largohemi”, thotë gjenerali me zë të ulët, duke iu drejtuar ngadalë daljes. “Regjimentit Dyqind e pesëdhjetë prej plot një muaj i mungon djali juaj”.

Krasi bën një hap dhe e mbërthen nga shpatullat, Adjutanti u tensionua i tëri.

“Çfarë?”

“Dje më ke pyetur, prandaj kam verifikuar si dhe çfarë ka ndodhur. Asnjëra nga zyrat nuk ka evidencë për të; kam telefonuar gjithandej. Anijet tona nuk e kanë ndeshur, as avionët”.

“Prit pakëz, Globus, çfarë paska ndodhur, tashmë? Çfarë dëshiron të më thuash, mos është kërcënim ky? Mos po më kërcënon?”

Gjenerali u kthye nga Krasi dhe në fytyrë iu dallua një shprehje e sinqertë.

“Më vjen keq, Vollk, por ky nuk është fenomen i rrallë. Djemtë nuk arrijnë të durojnë dhe ia mbathin në xhungël. Atje i mbërthen ndonjë zezake, nëse kanë fat, ose ndonjë zezak tjetër, nëse nuk kanë fat. Por, nëse vjen tek ti, detyroje që menjëherë të paraqitet në zyrë. Nëse edhe për një muaj nuk do të kthehet, do të futet në listën e dezertorëve. Ndërsa më pas...”.

Gjenerali ia bën me shenjë adjutantit, i cili ia hapi derë dhe qëndroi pranë saj. Koka e Krasit gumëzhinte; goja po i thahej, fjalët i shteruan, nuk kishte më fuqi, nuk kishte më rrugëdalje. Gjithçka po ndodhte jashtë vullnetit. Duart i vareshin përgjatë ijeve. Koka e gjeneralit u zhduk matanë shkallëve. Qetësinë e rëndë e ndërpreu tingulli i një telefoni.

/

“Alo?”

Rënkim.

“Alo? Kras, a je ti?”

Vollku shtrëngon dhëmbët dhe po vriste mendjen, nëse duhej ta lëshonte dorezën e telefonit.

“Vollk, ta menderofsha, a je ti? Përgjigju, jam Bernardi. Na ndodhi një fatkeqësi”.

Kjo gjë e frenoi; vështroi përreth, por nuk dalloi askënd,

“Janezi na vdiq, Vollk! Vollk? A ka njeri atje? Më jepni Krasin”

“Këtu jam, Berdo”.

“Ta bëfsha, përse po hesht?”

“Po vras mendjen, nëse duhet ta mbyll telefonin. Nuk kam më fuqi që të merrem edhe me ty. Por, ç’qenka kjo fatkeqësi?”

“Vollk! Të mos shkojë në mend ta ulësh dorezën e telefonit. Duhet të na ndihmosh. Janezin e zuri gjumi rëndë mbi timon. Në fillim ktheu gabimisht, kështu që e humbi toruan. Kur dolëm nga kthesa, përsëri dremiti dhe na përmbysi në një grykë mali”.

“Po nëna?” pyeti Krasin.

“Nëna është mirë, tetot janë mirë, gjithashtu edhe unë. Disa orë kemi ardhur rrotull, deri sa kemi ndeshur shtëpinë e parë. Një plakush i vetmuar, tip i çuditshëm, të them të vërtetën, nuk e di se çka ndër mend të bëjë, prandaj është urgjente që dikush të vijë që të na marrë”.

“A ke njoftuar për ndihmë?”

“Për çfarë ndihme po thua, ne jemi mirë, vetëm se dikush duhet të vijë këtu...”

“Për Janezin?”

“Ai ka qenë katastrofë e vërtetë, Nuk pati as edhe një shans, Gjithçka do rregullohet, mos ki merak, por si fillim hajde të na marrësh”.

“Unë?”

“Ti, apo dikush tjetër, jua bëfsha, nga dita në ditë po shkatërrohem nga nervat për shkak të familjes. Ma ke ngecur mua mamanë, kurse ti...”. Zëri i Bernardit u tret diku. “Diçka

po ndodh lart”, ia ktheu Krasì dhe u kollit.

“Bernard. Nuk jam në gjendje që të dëgjoj sqarime të përgjithshme; mbase je me fat që ke humbur”.

“Çfarë? Prit pak, po dëgjoj nënë... Shtabi çdo moment mund të japë urdhër të të arrestojnë. Unë ua tregova se ku ndodhesh”.

“O, Kras, ta bëfsha ty!...”

“Nuk të intereson për ç’arsye?”

“Çfarë? Jo. Po. Mbase për shkak të Kërpanit, apo jo?”

“Çfarë Kërpani po thua?”

“Ia bëfsha edhe perëndisë së tij, Kras, pse, vallë nuk mund të bësh asgjë për mua?”

“Për çfarë Kërpani e ke fjalën, Berdo?”

Nga doreza e telefonit u dëgjua një rënkim i dobët. Çdo tërheqje hundësh e Bernardit dëgjohej si fishkëllimë. Hunda vazhdonte t’i dhimbte.

“E kam ditur se herët apo vonë do të ndodhte... obobo... Edhe Mitja më ka ndihmuar. Më fal Kras. Më fal të lutem, por... Por...”.

Bernardi u përpoq të gjente mënyrën që t’i nxiste shkallën më të lartë të ndjeshmërisë, sepse e dinte se me kë kishte të bënte. Ndonëse i dëshpëruar, po i dukej gati i sinqertë.

“... ta menderofsha, Kras, atë që vrau të shoqen, e shpëtove nga belaja, kurse vëllanë prej gjaku nuk mundesh? Nuk do!”

“Evani nuk kishte vrarë askënd”, i tha Krasì.

“As unë nuk e kam bërë”

“Mojca ka vrarë veten”, i tha Krasì. Para fytyrës iu shfaq pamja e mikut. Jo e atij që kishte mbërritur që ta luste për ndihmë, atë vejan, një gërmadhë nevrike, të lajthitur dhe të dobët. Por i asaj kohë kur akoma kishin qenë të rinj, kur kishin një vështrim të qartë, kur u dallohej buzëqeshja në fytyrë dhe kur silleshin sikur me botën do të lidhnin marrëveshjen e përjetësisë... Çarja për ta u bë klithma e parë e realitetit. E shkërmoqi atë. Një varr i zbrazët, tamam sikur përmes dritës të ishte hedhur një filtër. Vështrimi ishte të mbetej mik. Duhej kujdesur për veten e vet.

Krasi ia arriti, kurse Evani me vështirësi. Për Zojën prej vitesh nuk kishte dëgjuar gjë. Shkrimet e saj ishin ndaluar nëpër tërë Evropën. Mbase rrezikohej sistemi. Krasi asnjëherë nuk i kishte kuptuar të rriturit që i druheshin poezisë, tamam sikur para botës pranojnë natyrën e mëkatit. Por të kujt? Vallë, gjithçka vihet në peshore?

“Edhe Veronika”, thirri Bernardi, “po nuk të kam kërkuar të më sigurosh biletat për në lindje”.

“Ke dëshirë të shkosh në Lindje?” e pyeti Krasi.

Bernardi përsëri u përtyp.

“Në fillim do të kisha dashur që dikush të vijë të më marrë dhe të më nxjerrë nga kjo strofull e ujkut dhe më pas do ta gjej mënyrën për t’u fshehur”.

“Unë nuk e bëj dot”, i tha Krasi, “kam një punë për të bërë...”.

“Thuaji dikujt, të lutem, thuaji Alenkës ose... ose... thuaji Grejsit. Po, thuaja Grejsit! Thuaji se përfundimisht mund të më shlyhet nga detyrimi për orgjitë që kemi kaluar. Urdhëroje që të vijë tek Druri i bardhë, le të pyesë dikë, cilindo që banon atje se ku jeton plaku ne një qen, në një shtëpi të madhe dhe me siguri që nuk do të gabohet. A do ta bësh?”

“Druri i bardhë, quhet vendi?”

“Po”.

Krasi qeshi hidhur.

“Do t’ia përcjell, Berdo. Ruaje veten!”

Lidhja u ndërpre. Krasi i habitur vështroi dorezën, para se ta lëshonte qetësisht.

/

Ai u ndal tek dera; ktheu fytyrën nga korridori që të dëgjohej më fort jehona dhe ulëriti me të madhe: “Pu për mua!” Pasi uli kokën priti të dëgjonte jehonën. Kur iu kthye, u ndje i kënaqur. “Pu për mua”, iu përgjigj një femre që nga oborri, të cilit iu bashkua edhe zëri i një plaku. Zëri tjetër erdhi nga kuzhina, i ngjirur, disi më i ulët, gjithashtu zë femre. Nga katet e sipërme vërshoi dueti: i thellë si këngë, ai jehoi pas shpinës së tij. Krasi

ktheu kokën. Tutje larg qëndronte Edgari, që po e vështronte, duke buzëqeshur, por sikur u nguros, kur vështrimet e tyre u ndeshën. Një shprehje e tillë nuk ishte parë prej vitesh në fytyrën e Krasit. Pu, pra.

E kishte sajuar Korbi, kur gjatë divorcit u duk se familja do të shpërbëhej. Një mori vërejtjesh papritur shfrytëzoi në çdo rast për t'i shprehur, sepse jeta e përbashkët e Vollkëve po bëhej gjithnjë *e më e padurueshme. Një thërrime psikologjie prej amatori, diçka nga manuali lidhur me marrëdhëniet, meditimet dhe arbitrariteti e shpunë në një ide të thjeshtë, të pabesueshme që t'i mbyllte të gjithë anëtarët e familjes në një dhomë, ku për një çast të humbitnin peshën, të çlironin vetëm gojën e veshët dhe nëpërmjet shfajësimit t'u jepte një amnisti të përgjithshme. Sikur asgjë tjetër, ata do të nxirrnin njëfarë avulli. Nganjëherë kjo është gjithçka i duhet njeriut. Ai "pu" do të ishte i katërti sipas renditjes. Krasi synonte që ta organizonte sipas mënyrës së vet.*

Doli në oborr dhe vështroi kurorën e pemës. Në të ndodhej prifti Meslijer.

"At, nëse nuk zbret poshtë, do të mbetemi pa ty", thirri me zë të lartë.

Korbi si në ethe kapi një degë dhe thirri: "E po pastaj?" Mbi të gjitha shpresonte se do të dëgjonte se çfarë ishte grumbulluar gjatë viteve të fundit në kokat e tyre, por vendosi që të paktën një herë në jetë t'i qëndrojë fjalës së vet. Ai nuk do të zbriste më poshtë.

Krasi tundi kokën. "E po mirë". Drejt tij u afrua prifti, por vështrimi i Krasit, nën ato vetulla, e ndali atë.

"Po ç'është kjo "pu"?" e pyeti.

"Kjo është vetëm për familjen", i përgjigjet Krasi dhe Meslijeri i hutuar tund kokën. "Do të qëndroj jashtë", i thotë, sikur vetë ta kishte marrë atë vendim. Krasi pohoi me kokë dhe u nis drejt shtëpisë.

Ata i gjeti të tërë në tavolinë. Edgari ishte ulur në karrige,

kruante hundën dhe i heshtur vështronte në dysheme. Flokët e tij të dendur e të zinj të kujtonin shiritat e audiokasetave. Krasi vështroi Milën, e cila nuk ia kishte idenë se ç'ishin, me siguri që nuk kishte parë asnjërën prej tyre. Ajo u ishte shmangur të gjitha ofendimeve paraprake. Në fytyrën e saj mund të vihej re një përzierje mosbesimi, sepse në përgjithësi nuk e dëshironte një lojë të tillë dhe ishte krenare që prania e saj të gjithëve u dukej e arsyeshme. Por edhe kishte frikë se mos rastësisht do të heshte më tepër se ç'duhej. Katarina dukej e tëra e zbehur në fytyrë. Krasi i buzëqeshi. Ditët e fundit i kishte kushtuar fare pak vëmendje. Tashmë ishte plotësisht e sflitur dhe dukej e përhumbur. Asnjë lajm nuk kishte marrë nga Mitja. Gjithashtu ndikoi edhe stresi i ditëlindjes dhe më pas një kaos i tillë nga të gjitha këto bashkë, i cili vetëm se po zgjerohej e zgjerohej... Katarina ia ktheu me buzëqeshje.

Grejsi e shmangu vështrimin e tij. Krasi, pavarësisht gjithçka, ishte i kënaqur prej saj. Një vetëdije e fuqishme dhe një shpirt i pavarur. Njerëz të tillë, ç'është e vërteta, nuk u përgjigjen veprimeve që kryhen në sferat e larta, por dinë ta drejtojnë, madje mjaft mirë fatin e vet. Instinkti ushtarak dhe dashuria ndaj familjes unifikohen në një vështrim të përkushtuar. Iu afrua dhe e kapì për shpatulle.

"Faleminderit!" i tha asaj. Në fytyrë i dallohej lodhja. Me sytë e rrudhur iu përkul me kënaqësi.

"A janë të tërë këtu?" e pyeti Krasi.

Nga shkalla jehoi e qeshura e një fëmije. Në dhomë futet Sonja. Po-ja, Mira dhe Mina bridhnin nëpër shtëpi. Fustani i Stojës ishte bërë vend ku pështynin.

"Si është Alani?" e pyeti Krasi.

"Aha, mirë është", iu përgjigj si me dyshim Stoja. Ajo nuk kishte besim tek Krasi. Asnjëherë nuk kishte pasur. Ai ia kishte shkatërruar përvjetorin e parë të martesës. Në atë kohë akoma nuk e kishte përvetësuar mirë gjuhën dhe, para se t'ia shpjegonin se çfarë po ndodhte, kishte provuar disa goditje

nervore njëhën pas tjetrës. “Do të ndrydhin këmbën, ndonëse nuk është edhe aq e tmerrshme, sepse Oliva është me ta dhe do t’ia lidhë këmbën. Apo jo, Bojan..?”

Krasi i bëri shenjë me lëvizjen e kokës për t’i thënë se edhe më tutje do të qëndronte jashtë.

“Po dal jashtë”, tha edhe Sonja. Mira e mbërtheu nga fustani, kurse Po-ja klithi nga vrap i Minës. “Ju pela! Jashtë!”, thirrri me zë të lartë Stoja, me buzë në gaz.

Krasi priti që dera të mbyllej pas tyre, para se përsëri të kthehej në tavolinë.

“Çfarë donte policia?” e pyeti Edgari.

“Kishin ardhur për Ollgën”.

“Po për çfarë?”

“Dyshojnë se mos ka filluar të lëndojë një fëmijë të vogël”. Edgari imitoi zërin e polices.

Krasi u vrenjt, kurse Edgari vazhdoi.

“Nëse do të isha e detyruar të hamendësoja, do të thoja... për Alenkën”

“Mendon se ka denoncuar?”

“Unë do ta kisha...”, i shpëtoi Katarinës.

“Vorancin rregullisht...”, shtoi Edgari.

Edgarin e pushtoi e qeshura,

“Mirë”.

“Po çfarë thanë kalamajtë?”

Mila foli në vend të tij.

“Alenka e ka sajuar se Voranci qenka pozitiv, që ata t’i linin rehat”.

“Po kështu është, e tëra”, tha Edgari.

Krasi vuri gishtërinjtë në tëmtha dhe ngriti kokën. Një e sharë sikur iu artikulua midis kordave zanore.

“Po sikur ti të shkoje tek ajo, Edgar? A do të kishe mundësi ta bëje?”

Edgari vuri duart në mes. Tashmë dhimbja pothuajse i ishte larguar.

“A ka tentuar të paktën të bisedonte me të?” vazhdoi Krasi, “nuk duhet ta bindësh. Thuaji vetëm se mund të mbështetet tek familja, nëse do të ketë nevojë, sepse nuk është nevoja të gënjejë, nëse do të bënte diçka sipas mënyrës së vet. Atë që ajo edhe mamaja tërë kohën akuzojnë njëra-tjetrën, aq më bën mua. Vetëm që ajo të mos mendojë se në fakt gjithçka është njëlloj dhe që më pas të mos mendojë përsëri se është shkëputur prej nesh. Edhe në vazhdim ajo mbetet një Vollk, këtë theksoja. Si ju duket ky mendim?”

Me sa u duk të tërë ishin të kënaqur. Edgari kryqëzoi duart në gjoks dhe i qetë tundi kokën.

“U morëm vesh”

“Okej. Mirë. Grejs”

Grejsi u drodh, Krasi e vuri re reagimin e saj dhe ngriti dorën lart.

“Qetësohu. Më fal. Nuk kam qenë në vete. Diçka më ndodhi. Më fal. A do të më falësh?”

Grejsi kapsalliti sytë dhe tundi kokën në shenjë pranimi.

“Sikur të kisha pakëz bar, do ta kisha më lehtë”, thotë me një zë të hidhur e, duke fryrë buzët. Krasi vuri buzën në gaz dhe e shigjeton me vështrim. Asaj i tkurrej stomaku. Nuk po e kuptonte për çfarë po flisnin. Vallë, a e dinë? Nga shtëpiza në pemë ajo sistemoi gjërat, sapo mbërritën në shtëpi. U tremb për vdekje kur Krasi po atë mbrëmje do të shkonte të shihte se çfarë i kishte lënë Mitja, por frika e saj nuk u justifikua. Të tërë u larguan të dërrmuar dhe menjëherë u shtrinë të flenë.

“As një fije, për fat të keq, nuk kemi”, i thotë Krasi, që edhe një herë vështron fytyrën e zbehur të Milës, “megjithatë, do të lutesha për diçka. Mirë, nuk dua as unë. Bernardi do të kishte dashur, si t’ju them, një shtesë për shërbime, të cilat dikur, mbase t’i ka ofruar”.

Shkurtimisht ua përmendi se çfarë i kishte thënë Bernardi. Katarina vuri dorën në gojë dhe klithi kur mori vesh se çfarë i kishte ndodhur Janezit.

“Po Milena, a e di vallë?” pyeti.

Krasi tund kokën.

“Kush do t’ia thotë?”

“Nuk e di”.

Grejsi rrudh ballin.

“Sigurisht që do të shkoj”, thotë, “shpresoj që t’i gjej. Vendi quhet, Druri i bardhë?”

“Po”.

“A mund ta marr xhipin tënd”.

“Patjetër”.

“Edhe diçka tjetër?” pyeti Grejsin.

“Faleminderit, mjafton!”

Grejsi i buzëqeshi ngrohtësisht, kundër dëshirës. Kjo e çarmatosi plotësisht. U ul në cep të tavolinës dhe mori frymë thellë.

“Nuk e kuptoj fort mirë se ku shkuan të gjitha, sepse papritur u shndërrova në një plak. Të mos mendoni se rastësisht jam zbutur, nëse shprehem kështu, Nuk e di. Por si ta dijë, në përgjithësi se çfarë mendoni. Kaq vite bashkë. Por nuk e di ç’të them”. I mati të tërë me atë vështtrimin e ashpër të cilin e njihnin të tërë se dinte ta duronte dhimbjen. Uli kokën. “Nganjëherë rrallë pyes veten: vallë, a ju njoh në përgjithësi? Vallë a jeni me të vërtetë të tillë siç e mendoj unë, apo ju kam sajuar vetë në mendjen time, kurse ju, pa e ditur arsyen, silleni ashtu siç mendoj se duhet, ndërkohë që ju vështroj? Kush jeni, tashmë *që ndodheni vetëm?*” *Pamundësia* e grumbullimit, mbase mund t’i ushqente të uriturit. Askush nuk dëshiron të hapet. “Vallë, a guxon në përgjithësi të bëj një pyetje të tillë: cili jam kur ndodhem vetëm? Nuk më njihni, për mua nuk dini asgjë. Mos vallë në kokat tuaja konsiderohem si ndonjë kukull e çuditshme e cila kërcen me litar dhe për të cilën mendoni se e njihni? Asgjë nuk dini. Asgjë nuk dini për mua”. Katarina dukej plotësisht e qetë; me asnjë një lëvizje nuk dëshiron të tërheqë vëmendjen dhe qëndrimi i saj statik në të vërtetë është

ajo që atë e provokon. “Gruaja ime më njeh akoma më mirë, por edhe pothuajse nuk di asgjë. Për faktin se shumë gjëra nuk ka arritur t’i dijë, sepse ia kam fshehur asaj, kanë mbetur ashtu, dhe thjesht nuk dallohen. Për faktin se edhe gruaja ime nuk më njeh, me tërë mend nuk më njeh, ndonëse prej kaq vitesh kemi bashkëjetuar, si është e mundur, e marrtë dreqi, mund të pres se unë do t’ju njoh juve? Por, megjithatë, kujdesem për ju. Ndiej përgjegjësi, të cilën nuk e kam provuar para askujt tjetër, sepse është ashtu si është. Një familje jemi, apo jo? Vallë, nuk kam të drejtë?” Duke kërkuar mbështetje, u kthye nga Edgari, i cili ia kishte mbërthyer sytë, tamam sikur shihte çatinë që rrjedh. “Të drejtë keni. Edhe sikur të marr mbi vete përgjegjësinë, pa kërkuar privatësinë tuaj, jo se më mundon kureshtja, por sepse jam i detyruar të kem besim. Unë e kam nevojë mrëbesimin. Mos është diçka e tepërt? Mos vallë, kërkoj diçka të ekzagjeruar?” Goditjet në kokë mbetën jashtë. “Nuk dëshiroj diçka të tepërt. Unë do të kisha vrarë dikë për ju. Për ju do të kisha vrarë!”

“Për mua, jo”, ia ktheu Grejsi. Të tërë mbajnë frymën *në pritje të shpërthimit, mirëpo zëri i Krasit mbeti monoton*.

“Edhe për ty. Edhe për ty. Kësaj nuk i shmangesh dot. Nuk mund të vesh në Berlin, në ndonjë universitet të përparuar, ku për ditë të tëra e lehtësoni vetëdijen tuaj me lloj-lloj perversitetesh. Me këtë kujtoni se çliroheni nga faji për maskarallëqet, të cilët dikush prej jush janë të detyruar të kryejnë, por që të gjithë bashkë jemi të detyruar të jetojmë. Nuk ka më zona të lira, ta bëfsha, nuk ka të tilla që prej njëzet vjetësh. Tërë ajo liria jote...”. Grejsi ngre duart dhe qetësisht përsërit fjalën... “në rregull, në rregull, liria ka pasur çmimin e vet dhe mos mendo se nuk ka pasur, madje mos mendo se je në një vend të sigurt. Një djalë dhjetëvjeçar zgjohet nga gjumi në mes të një fushe të minuar... Zoti i ashpër e ka ndihmuar gjatë natës në këtë lëndinë, duke i dhënë edhe një dremetje tjetër, që të ëndërronte përsëri. Por në mëngjes, sapo e dalluam, të tërë ia kemi bërë me dorë që të mos lëvizte nga vendi. Mirëpo ai na e ktheu

përschendetjen; duke buzëqeshur bëri një hap drejt shpërthimit dhe tmerit. Askush nuk nxitoi ta ndihmonte, sepse terreni ishte shumë i rrezikshëm. I ziu u përpëlit i tëri atje pa njëren këmbë, *pesëdhjetë metra larg nesh; ulërinte duke thirrur të gjithë të afërmit dhe sa kishte fuqi u tërhoq më tutje, derisa me krye u zhyt në vdekjen e vërtetë*”.

“Përse tani e përmend...?” e nevrikosur pyeti Grejsi dhe fytyrat e të gjithëve u nxinë.

“Sepse të tërë jemi si ai djali në mesin e fushës së minuar. Zgjatma dorën, zgjate gishtin, ta hajë dreqi, zgjate gjuhën dhe papritur shpërthen. Mos vallë konsiderohet sukses për civilizimin fakti se tashmë njerëzit në përgjithësi nuk janë më të vetëdijshëm? Mendoni se gjithçka është më rregull? A e dini sesa prej tyre duhej të vdisnin që ne të heshtnim? Nuk ia keni idenë, prandaj mund të më shihni si barbar, sepse dëshiroj ta di, sepse jam i detyruar ta di se çfarë ju ndodh juve. Unë jam i detyruar t’u besoj juve, sepse nuk mund t’i besoj askujt tjetër, a më kuptoni? Jam i detyruar që t’ju besoj, sepse varemi nga njëri-tjetri dhe fatin e kemi të përbashkët”.

U duk sikur Grejsi me dëshirë do të kishte dashur të heshte, por nuk qe e mundur. Me sy të picërruar, ngre lart mjekrën dhe zëri i saj i akullt prish qetësinë.

“Kras, kjo që thua është e qartë, sepse si bashkësi na ka shpënë në dështim. Çdo familje jona është lidhur si në tufë dhe sikur vetëm një degëz e saj të ndizet, do të digjemi të tërë. Të tjerët neve nuk na interesojnë, prandaj situata është e tillë. Ne jemi të detyruar të kujdesemi për fëmijët tanë, për vëllezërit, motrat, prindërit, në vend që të merremi me botën. Kjo për arsye se kërcënimin e kemi fare afër, ndonëse i vetmi i tillë kundër të gjithëve ne, ndodhet atje, jashtë”.

“Po çfarë paske dashur të dëgjosh, Grejs?” e pyeti Kras.

“A je i vetëdijshëm për këtë që po thua?”

“Sigurish që jam i vetëdijshëm për gjithçka?” Fytyra iu shtrembërua nga tensionimi. “Por ç’të të them? Fituan! Na

kanë ngjeshur të tërëve në një centimetër katror dhe rreth nesh kanë vënë mina. Seriozisht e kam. Ç'të të them? Fituan”.

Mila e zhvendosi vështrimin nga i ati tek e ëma dhe përsëri tek i ati. Të ngjashëm janë. Ky fakt më parë nuk i kishte rënë aq fort në sy. Edgari kafshoi buzën, po ashtu edhe Katarina. Krasi u lëshua në karrige dhe hapi duart, tamam sikur të dëshironte të sfidonte përgjigjen e tyre.

“Do të doja të të përqafoja”, i thotë Grejsi. Fytyrën e Katarinës e pushtoi e qeshura plot hare, por menjëherë u kthye në pozicionin e mëparshëm, kur vuri re se Krasi u ndje i lënduar.

“Herën tjetër”, i tha asaj. Pastaj zgjati pëllëmbët të cilat për një moment i mbodhi grusht. “Mirë!” Kështu pra, tashmë e dini. A dëshiron ndonjëri të shtojë diçka tjetër? Mbajeni mend, puij pike. Asgjë nuk do të mbetet. Mila?

Vajza menjëherë lëvizi kokën dhe e kapi vështrimin e Grejsit, në të cilën për një çast mundi të dallohej një gjurmë zhgënjimi. Të lehtë e ka ajo, mendonte Mila, në çdo moment mund t’ia mbathi andej prej nga ka ardhur, kurse të atit vetë nuk i beson as edhe një fjalë. Mila e di mirë sesa gjatë mund të durojë ai çdo lëndim, madje, pra edhe atë më të voglën.

“Në rregull, bukur! Katarina dhe Mila kam dëshirë të bisedoj me ju të dyja më vete...”.

Edgari dhe Grejsi e kuptojnë.

“Mund të më shpiesh deri në stacion?” e pyeti Edgari. “Pse jo?”, iu përgjigj Grejsi. Katarina u hodhi çelësat dhe u largua disi me ngut.

/

“Kur keni biseduar për herë të fundit me Mitjan?” i pyeti ato, “dhe ju lutem, ka shumë rëndësi të më përgjigjeni sinqerisht”.

“Përse?” e trembur e pyeti Katarina dhe në çast i shkoi mendja tek e keqja.

“Kur?” Krasi përsëriti pyetjen dhe përpiqet ta inkurajojë Katarinën vetëm me vështrim. Ajo mbuloi gojën me dorë.

“Para se të largohet”, thotë Mila e pezmatuar. “Dje, pas atij

rasti, e kam parë dhe dëgjuar për herë të parë”.

“Dje, të projektuar në perde?” e pyeti Krasi.

“Po, e ku mund ta shihja tjetër?”

“Po ti?” dhe Krasi iu kthye së shoqes. Ajo tundi kokën, e bindur se mund të ketë mbetur pa djalë, se bota është e egër, plot dhimbje dhe se asnjëherë e asgjëkund nuk do të gjente ngushëllim...

“Katarina?”

Ajo shkundet nga një ëndërr e keqe dhe hedh vështrimin diku, në një boshllëk, “nuk e di. Nuk e di se kur. Para një muaji e gjysmë, nëpërmjet telefonit”.

“Ai të ka telefonuar?”

“Po. Atëherë kur u lejohej”.

Katarina shpejt e kuptoi se në ditët kur ushtarëve u lejohej t’i telefononin familjes, Krasi, si për çudi, asnjëherë nuk gjendej afër shtëpisë, ndonëse ajo nuk do të kishte dashur t’ia përmendte atë fakt.

“Dhe çfarë të tha?”

“Asgjë të veçantë; ishte mirë, se e ndjente mungesën e të gjithëve dhe se kishte dëshirë të kthehej në shtëpi”.

“Të paska thënë se do të kishte dëshirë të kthehej në shtëpi?”

“Ah, Kras, nuk besoj ta ketë pasur me tërë mend...”.

“Nuk e di, Katarina, a e mendon ta ketë gjykuar seriozisht?”

“Më thuaj, atëherë për çfarë mund të flitnim tjetër?”

Krasi u mbështet me bërryla.

“Globusi më tha se Mitja nuk ndodhet më midis ushtarëve”.

“Çfarë? Po ku është atëherë?” e pyeti Katarina. Mila u vrenjt në fytyrë.

“Nuk e di, është zhdukur dhe prej një muaji nuk gjendet. Prandaj më intereson se mos ka shprehur diçka?”

Katarina kafshoi e menduar buzën e sipërme.

“Nuk e di... asgjë të tillë... mendoj se nuk... madje, nuk di si të ta them...”.

“Çfarë?” e pyeti Krasi

“Në fakt më ka pyetur nëse e dija se ç’kuptim kishin disa shkurtime emërtimesh, nuk e di, m’u dukën të pazakonta. Nuk di nëse do të më kujtohen tani...”.

“RDR? ÇRK? IA? MEMZO? OBI-DAU? ZISLIAVPPV?...”

Gishti i Katarinës çau ajri, “po, kjo e fundit!”

“ZISLIAVPPV?”

“Katarina pohon me kokë, kurse Krasin e përshkuan mornica në tërë trupin.

“Ku i ke vënë gjërat e mia të ditës së djeshme?

“Çfarë?”

“Rrobat e mia të djeshme, ku janë?”

“I kam futur për t’i larë...”, iu përgjigj Katarina me zë të ulët. E kuptoi se mund të ketë bërë diçka gabim, ndonëse kishte vepruar në rregull. Kjo i kishte ndodhur shpesh.... “... ishin me gjak”.

“A i ke kontrolluar xhepat?”

“Po..? Foli disi e pasigurt. Zakonisht i kontrollonte.

“Po apo jo?”

“Nuk e di. Kraso, asgjë nuk kishin...”

Krasi u ngrit dhe u sul drejt lavatriçes që gumëzhinte. Filloi të shtypte butonat, por rrotullimi nuk po ndalej. Zgjati dorën tek pjesa e fundit dhe tërhoqi kabllin nga priza. U dëgjua një tingull, i cili dikujt mund t’i krijonte njëfarë ndjesie, por Krasi nuk e dëgjoi. Me egërsi tërhoqi derën e rrumbullakët e të tejdukshme dhe filloi të mallkojë fort kur mbi këmbë iu derdh uji me sapun. Që nga brenda tërhoqi rrobat e palagura prej tekstili, tamam sikur po i merrte shpirtin një fëmije. Makina e shkretë e pësoi.

/

Stoja ia zuri veshët me duar Po-s, e cila ia zuri ato Mirës dhe kjo e fundit, Minës. Meslijer i tërë ky veprim iu duk gazmor, mirëpo tronditja nervore e Korbit e ngacmoi në kurriz, pikërisht në mes të tij, atje ku dora nuk arrinte dot. Ai u lut që ta zbrisnin nga pema dhe që të hiqte dorë nga ajo kokëfortësi, që më tepër u shkonte fëmijëve sesa të rriturve, një burri të pjekur dhe që

përsëri të merrte mbi vete pakëz përgjegjësi për familjen e vet. Mirëpo Korbi vetëm se vuri buzën në gaz dhe iu kthye Stojës me fjalë erotike. Për këtë shkak ajo u skuq dhe mezi e mbajti të qeshurit edhe për faktin se fytyra e nxehur fort dhe fryrë e priftit i kujtoi pamjen e bretkosës.

Po-ja u mërzit nga shtrëngimi i dorës së nënës, prandaj edhe përpiquej t'i shmangej. Korbit i ngriu fjala në gojë. Po-ja dhe ai u vështruan; ai i shkeli syrin dhe ajo e përshëndeti. Kjo sjellje e bëri gati t'i shkonin lot, mirëpo reagimin e vet e mbuloi me të qeshura. Po-ja u drejt shtëpisë dhe atë diçka e shtrëngoi në gjoks. Stoja bëri edhe një hap dhe ia zuri Mirës veshët me duar. Meslijeri merrte frymë mbyturazi.

“Përkulu dhe m'i veço rrobat, të shoh se çfarë më ke fshehur”.

/

Alani u rrëzua nga çati. Iu morën mendt dhe për një çast gjithçka iu err para syve, por u kthjellua, një sinkopë në vetëdije; iu kujtua goditja e Borutit dhe u tremb akoma më shumë. Për një çast sikur iu paralizua trupi dhe ai u rrëzua nga çatia, i shoqëruar nga klithmat e tërë familjes. Por gjatë rënies u bë i vetëdijshëm për gjithçka; rrëshqiti përgjatë cepit dhe arriti të kapej pas ullukut. Pasi e shtrembëroi atë nga pesha e vet, u lëshua nga një lartësi prej tre metrash dhe gjatë rrëzimit lëndoi fare pak kyçin e këmbës.

Olivia ndodhej vetëm në dhomë. Kyçin e këmbës ia lidhi me një fasho të freskët. Aleni vështronte nga të tërë anët, por jo atë. Pllakati i filmit për dinozaurët, të cilin ia kishte dhuruar i ati, papritur iu duk shumë tërheqës. Germat po i humbisnin cepat e veta. Me siguri që tashmë i duheshin të mbante syze. Etazheri ishte rënduar nga librat, që asnjëherë nuk ishin lexuar. Alenit nuk i pëlqente të lexonte, kurse Mila ishte besimtare e familjes. Iu kujtua sesi vazhdimisht i vinte keq kur dikush griste librat, prandaj me inat vështronte Mitjen, i cili gjithashtu nuk lexonte libra.

Olivia heshtte. Sllovenisht nuk dinte, prandaj vetëm se vinte buzën në gaz për shkak të atij djaloshi fatkeq, që e vështronte, ndonëse (pikërisht për atë arsye) i dukej kaq i pakëndshëm. Nga çdo lëvizje e Olivies, atij i skuqeshin faqet. “I vjen turp”, mendonte ajo, gjë e bënte të këndshëm, kështu që me kënaqësi e zinte nga faqet. Fëmija i pafat, ishte lindur në një familje të tillë. Grejsi kishte pasur të drejtë, kur i njohu Vollkovët, prandaj prindërit e vet do t’i konsideronte shenjtorë të vërtetë, sepse në saj të ndjesive të tyre dinin të shprehnin psikologjinë njerëzore edhe në raste më të komplikuar. Egërsia kishte arritur të mbizotëronte edhe mbi një urrejtje të tillë të kamufluar. Pa dashje ra në mendime dhe i fërkoj këmbën. Sikur donte ta qetësonte. Alenit iu zmadhuan bebëzat dhe zemra filloi t’i rrihte fort, pa e ditur nëse ishte frikë apo pasion.

Dikush trokiti. Dera u hap dhe u duk koka e Grejsit.

“Si ndihesh, vogëlush?”

“Ah, në rregull, asgjë për t’u shqetësuar. Olivia ndodhet këtu dhe ajo di si duhet vepruar...”. Aleni heshti. Në stomak sikur e ngacmoi ndjenja e mosrespektimit. Por e kalo mirë. Grejsi, me sa dukej, në dritën e tërë ngjarjeve, ishte e gatshme ta falte.

“Mirë”, tha Grejsi, “mirë”.

Aleni e miratoi me një të qeshur servil. Grejsi u kthye nga Olivia.

“Më duhet të shkoj”, i tha.

“Ku?” e pyeti Olivia.

“Do të kthehem në mbrëmje”.

“Ku do të shkosh?”

“Të takoj vëllanë dhe mamanë; u ka ndodhur një aksident”.

“Obobo, a janë mirë?”

“Flitet se po”.

“Po përse po shkon ti për t’i marrë?”

“Histori e gjatë”.

“Ta rrëfej nesër ose më vonë..?”

“Do të shohim”

“Mirë, shihemi në mbrëmje”.

“Çao”.

“Çao”.

Grejsi u largua, kurse Olivia përsëri iu kthye Alenit.

“Ohoho!” klithi dhe fytyra e Alenit mori ngjyrë të purpurt. Çarçafi me të cilin ishte mbuluar, iu ngrit poshtë rripit. Ai shkëmbim i shkurtër në gjermanisht ndikoi si çark i dëshirës. I emocionuar ai nuk dinte si të vepronte më tej.

Olivia reagon me një të qeshur spontane dhe i shkel syrin, gjë që nuk e inkurajoi atë. Ajo u ndje krenare që prania e saj edhe më tej bëri që të zgjonte magjinë, veçanërisht tek një djalosh i ri, naiv dhe simpatik, siç ishte Aleni. Pëllëmba e saj vazhdonte të qëndronte mbi këmbën e tij. Në atë minutë ata u ndjenë të vetëdijshëm për të dhe vështruan pëllëmbën e tkurrur, me thonj të paqortueshëm mbi këmbën e hijshme dhe me push të djaloshit. Nuk po vështronin njëri-tjetrin, por vetëm pëllëmbët. Situata u tensionua dhe sytë e hapura fort u përqendruan tek ai. Ata prisnin të rrëmbeshin.

Grejsi e la derën pakëz të hapur dhe vështron përmes boshllëkut. Ajo dallon sesi ngrihej e ulej gjoksi i Alenit, sesi ngriti kokën dhe sesi fuqishëm shtrëngon cepat e krevatit. Grejsi nuk lëvizi nga vendi.

/

Mila qëndronte pranë dritares së hapur, duke thithur tymin e nxehtë të cigares së trashë, mbi të cilën kishte derdhur gjithçka kishte mbetur nga bari. Mbase për të ky ishte i fundit. Vështrimi i të atit kishte njëfarë kuptimi, por kush mund ta dinte... Reja e aromës së fortë të *shpinte drejt qiellit*. Në atë krah të shtëpisë asnjëherë nuk ndeshej njeri. Pas çdo thithjeje Mila ndihej gjithnjë e më e vetmuar.

Ndjesinë shoqërore të trurit të vet tashmë e njihte përmendësh. Në fillim do të përpunonte të gjitha traumat dhe pakënaqësitë, marrëdhëniet me të atin (asnjëherë nuk do të

merreshin vesh), marrëdhëniet me të ëmën (e cila e qortonte për shkak të dobësive dhe lëshimeve të saj), marrëdhënien me Mitjan (një derr i mallkuar e i pakujdesshëm) dhe nëse këtë gjë do ta konstatonte gjatë tërë jetës, një ditë do t'ia fuste thikën në shpinë. *Tërë kjo familje prej marmelate*, kjo komposto, ky pleh i presuar, i flakur tutje, tashmë po kalbej... Po jo! E përgjegjshme duhet të jesh për veten, Mila, sepse askush nuk mund të të bëjë gjë, nëse nuk e lejon vetë. Kjo është ajo më e tmerrshmja. E vetëdijshme për faktin se në përfundim nuk mund të fajësosh askënd tjetër, se para vetes mbetesh gjithnjë vetëm. Kur qenka kaq e këndshme ta thuash, atëherë më paskeni asgjësuar. Kur qenka kaq e tërheqëse ta thuash atëherë ma keni pirë tërë gjakun. Kjo i kishte ndodhur asaj kur ishte kthyer nga Afrika, para se të shpërngulej plotësisht kur nëpër tërë shtëpinë ulërinte Alenka. Pas çdo frymëmarrje humnera zgjerohej gjithnjë e më tepër, Mila! Duhet të ndalosh, që asnjëherë të mos e konsiderosh veten viktimë. Një viktimë të vdekur, të zhdukur, ha-ha-ha... dhe u shkri së qeshuri, ndërkohë që tymi i shponte hundën. Çfarë do të mendonin, sikur të të shihnin tani se je e lajthitur... E po pastaj? Sidoqoftë, nuk kishte askënd. Cigaren e përgjysmuare lëshoi mbi taketute dhe filloi të hidhet nëpër dhomë. Askush nuk të vështron! Në shkëmbin që shtrihet nëpër boshllëk, në xhepin e pasmë të bluzës *së universit, të harruar e të braktisur, ne vallëzojmë në vetmi...* Kur me tërë mend je vetëm, kur askush nuk të sheh, *cepi i universit zgjerohet në të gjitha anët, deri në pafundësi. Mendohuni, mendohuni herën tjetër kur do të mbyllni derën, se në çfarë grope të madhe gjendeni. Dhe askush nuk ju sheh, kurse cepi i universit zgjerohet nga të gjitha anët deri në pafundësi; hidhet, i jep vetes mundësi çlodhjeje, e kënaqur për ekzistencën, e kënaqur me tepricën e vetëdijes...*

Ngre lart dyshekun dhe nxjerr një fletore të hollë, me kapakë të zinj e të lëmuar. E hap atë. Në faqen e parë thuhej... ”Kras, o matës i lajthitjes sonë, mos hiq dorë prej nesh, sepse e di...”.

Me shkronja korsive theksohet: e publikuar në botimin e vet LEZK-s, më 17. 09. 2008. Tri firma, e dallueshme ishte vetëm e Zojës.

Në atë koleksion ndodhej poezia kushtuar ndjenjave më të thella drejtuar Milës. Ç'është pasioni? Jo prirje, dashuri, dëshirë, lakmi, nevojë, epsh, asgjë fizike, por vetëm psikike. Vallë të gjitha këto fjalë në përgjithësi nuk kanë rëndësi në vetvete, pavarësisht nga..? Ç'është pasioni?

Retë kanë trajtë. Majat e drurëve janë rrënjë... që vihen mbi krye. Çatitë janë si shpina të zhveshura nën akupunkturën e oxhaqeve dhe antenave. Në fole shtohen laraskat. Ku gjendet pasioni?

Miklavzhi pjek kek, qielli është i përsququr, siç thuhet, ndonëse jemi në fund të verës dhe do ta humbasë ekuinoksin; atë e anashkalon gjithmonë kur është fjala për pasion.

Fëshfërin hapja dhe mbyllja e zinxhirit. Dora rrëshqet midis këmbëve të mia. Me trupin tim sillem si një i huaj dhe e keqpërdor. E keqja. I duhem. Por nuk e kam frikë.

Në vrimën e çelësit duket syri i një vogëlusheje që vëzhgon. Vështroje atë me ata gjunjë të mbledhur, sesi përpëlitet në shtrat... Mila mendon për Borutin dhe pakëz për Mitjan.

/

Nuk i dua hollësitrat e atyre që Krasi bën me Katarinën; njeriut i duket normale vetëm kur është lakuriq, i përqendruar në ndjenja dhe i shkëputur nga koha.

Lavatriçet dridhen. Midis mureve të banjës, në cepat e vaskës, ulur dhe mbi bide jehojnë shuplakat. Sapuni ka rrëshqitur poshtë. Tubeti i pastës së dhëmbëve, i harxhuar dhe i shtypur, ndodhet midis furçave. Topi i letrës ka rrëshqitur nga rafti. Dyshemeja është e lagur. Letra nginjet me ujë dhe fryhet.

Katerina duket e shkujdesur.

Psherëtimat fshihen brenda peshqirëve, midis hekurave të radiatorit dhe atje ngrohen. Vrima në dysheme, e mbuluar me rrjetë, thith ujin, i cili mblidhet përreth saj. Pështyma përzihet

me jargët; njollat e kuqe të mishit dallohen mbi porcelan. Pasqyrat nuk fshehin asgjë, por heshtin për gjithçka. Sa pak gjëra ekzistojnë me të vërtetë jashtë.

Krasi nuk heq dorë nga dëshira.

Nofullat nuk i lëviz, tashmë është i stërvitur. Argëtimit i përkushtohet sipas teknikës së banorëve. Madje në mënyrë metodike, i praktikuar për vite të tërë. Ai e di se ku mundet, çfarë mundet dhe në ç'mënyrë, deri në kufijtë e mirëbesimit, deri në kufijtë e sigurisë. Lëviz me vështirësi nëpër atë ngushticë, tamam sikur vallëzon mbi tehun e briskut të rrojës. Pajisjet e rrojës nuk i ka atje ku i ka lënë. Dikush ia ka marrë hua. Nuk e di se ç'të mendojë për këtë rast. Depilatori në një qese plastike i bën pëllëmbët *të rrëshqasin përgjatë këmbëve të Katerinës. Ato i ka të lëmuara.*

“Hesht!”

Ai ia mbulon gojën e me dorë. Klithmat le t'i mbajë në trup. Ato le të jehojnë që nga brenda saj, sepse nuk guxojnë t'ia mbathin. Kjo pjesë ka rregullat e veta. Dhëmbët ia ngjesh mbi pëllëmbë, por ai nuk është kafshim, sepse dhëmbët tashmë nuk janë më pjesë e trupit. Ngjyra e purpurt e ngacmon dhe e vë në lojë. Ajo e ndëshkon me pickimin e mishit, që i varet anash brinjëve.

“Hesht!”

Fjala e ka humbur dëgjuesin. Trupi çlirohet nga skllavëria e vetëdijes dhe shndërrohet *në një objekt i pushtuar nga vullneti i tjetrit. Kjo dhimbje nuk ka rrënjë. Kjo kënaqësi nuk ka krahë. Vazhdon ta kafshojë deri sa i hipën përsipër. Ata lot sikur nuk janë të sajat, por ai i gëlltit. Shtrëngon dhëmbët ashtu pezull, por rrëshqet rrezikshëm. Gjithçka varet nga kapja. Asnjë lloj shtrëngimi nuk bën punë, por vetëm besimi.*

Rezja e derës lëviz, por pa sukses. Dera është e kyçur. Çelësi është në bravë; ai fsheh gjithçka. Po-ja është e detyruar të kënaqet vetëm me përgjimin. Kush e di se çfarë mendon ajo, kur ngjiten lart.

/

Krasi është mbështetur mbi shpinën e Katarinës. Të dy janë të djersitur dhe nënqeshin, secili për hesap të vet. Ai lëviz disi pa kujdes, sepse rrobat i ka të lagura; kur përfshihen nga zhurma e currilave të ujit qeshin me njëri-tjetrin. Krasi i tregon biletën, që e kishte nxjerrë nga xhepi i brendshëm i xhaketës. Ajo ishte e palagur, megjithatë vula ishte shpërbërë.

“Këtë e kam marrë dje, kur edhe ai postieri!”

Katarina tund kokën.

“E ç’është ajo?”

“Biletë avioni”

“Çfarë? Për ku?”

“Për në SHAV”

“SHAV?”

“Ky është emërtimi i zonës ushtarake-tampon”.

“Po, e di, po ku ndodhet?”

“Do ta mësosh kur të mbërrijë atje”.

Krasi qesh i përmbajtur. Mila u shqetësua.

“Mendon se është nga Mitja?”

“Më e mundshmja”.

Heshti.

“Të paktën kam shpresë”.

“Dhe do të shkosh?”

“Po”.

“Po sikur...”.

Krasi e ndërpret.

“Të lutem, çfarë do të thuash me po sikur..? Vallë nuk është njëlloj? Unë nuk do t’ia falja vetes, po të mos shkoja. Mendoj se të tërë këtu nuk më duroni dot. Nëse do të shkoj, do të rrija i zemëruar me të për disa javë, por më pas gjithçka do të qetësohej”.

Katarina nuk ishte mësuar të fliste për ndjenjat e veta, tamam sikur me të vërtetë të mos ishte e tij.

“Kopuk i mallkuar, morracak!” klithi Krasi.

Me këmbë goditi dyshtemenë. Pështyn.

“Më fal! A e kupton se nuk e duroj dot faktin që ai nuk është. Mendja ime nuk e njeh një mënyrë të tillë sjelljeje. Ndërkohë që na ndodhi edhe ky rasti me Berdon... Nuk dëshiroj të shoh se çfarë do t’i bëjnë”.

“Çfarë?” e pyeti Katarina. Kur Krasi ia shpjegoi se ç’po ndodh, përsëri mbuloi gojën me dorë dhe pastaj e heq, sapo prej saj ndihet aroma e hidhur.

“Mendon se do të shkojë keq?”

“Mendoj, po... Nëse me të vërtetë ka qenë ai dhe jo Mitja... ndonëse nuk e di si do t’ia dal pa ndihmën e Mitjas, megjithatë... Nëse me të vërtetë ka qenë ai, nuk do ta shohim dot më”.

“Megjithatë, ti po nisesh?”

Sugjerimit të saj Krasi i përgjigjet me rrudhjen e supeve.

“Po”, ia ktheu. “Unë, megjithatë po nisem”.

/

Kur Edgari i ra ziles, në stomak ndjeu diçka si dridhje në stomak, por nuk e kuptoi arsyen. Era ngrinte lart re pluhuri. Ky vend prej dekadash ishte po i njëjti. Të njëjtët automobila, të njëjtët endacakë dhe po të njëjtët *pëllumba vërtiten në formë rrethi dhe vizitorit i ngjallin ndjesinë e pandërprerë të alivanosjes. Natyra e Egdarit është e ngrohtë, por i gjendur midis betonit, nganjëherë ftohet. Në afërsi ndodhet Klinika e metadonit. Me rastin e aksionit të vitit të kaluar për pastrimin e mjedisit u mblodhën kaq shumë shiringa, sa që mund të mbusheshin dy kontejnerë. E si mund ta ruante njeriu fytyrën e freskët në një mjedis të tillë? Edgarit i mungon ajo kurajoja e cila, në marrëdhëniet midis njerëzve, arrin të thithë tërë hapësirën e së fshehtës, tërë vetminë, tërë poshtërimin para qiellit të natës, duke e vënë në pozitë qesharake, në kundërshtim me gjithçka njerëzore... Në ato qiellgërryesa vazhdojnë të shprehin marrëzira ndaj njëri-tjetrit, duke i kthyer kurrizin. E vetmja kafshë aty është njeriu. Gjithçka tjetër është zhurmë, gabime, reklamë pa vlerë për diçka që është e pamundur të futet*

në orar. Askush nuk ka kohë. Vështroi kamerën, nëse ndodhet apo jo Alenka në shtëpi!

Dera hapet me një kërcitje. Edgari u fut dhe ngjit shkallët. Ai nuk i duron ashensorët. Akoma pa trokitur, dera u hap. Fytyra e Alenkës ishte e pastër, por në të dallohej dëshpërimi.

“Tungjatjeta, Alenkë!”

“Krasi të ka dërguar?”

Kjo pyetje e nervozoi. Në fillim mendoi ta gënjente, por këtë do ta bënte vetëm në rastin, nëse dikur do ta kishte vizituar. Atij nuk i kujtohej se kur kishte qenë aty për të fundit herë. Para dhjetë vjetësh? Njëzet? A ishte e mundur? Gjithçka kishte ndodhur gjatë kësaj kohe.

“Po. Mendoj se nuk më ka dhënë asnjë porosi. Madje ka theksuar se nuk duhet të ngulmoj që të të bind. Vetëm... çfarë dhe si, mbase? A jemi në rregull kështu? A mund të futem?”

Alenka vështroi nga dhoma. Kur ktheu vështrimin, iu nënshtrua fatit.

“Hyr”.

Futet brenda dhe heq këpucët. Apartamenti, në plan të parë iu duk pa shpirt. Gjithandej dallohej një pastërti sterile; asgjë nuk duhej prekur me dorë, tamam sikur Alenka prej dekadash ta kishte ruajtur apartamentin për pronarët e vërtetë, të cilët gjatë udhëtimit përreth botës paskëshin ndaluar në Kamboxhia. Për këtë arsye asaj i qenka dukur me vlerë që për të, të kujdeset fare pak. Madje edhe kornizat e fotografive kishin mbetur bosh. Ecja e saj ishte i lehtë dhe delikate. Edgari e ndoqi përmes kuzhinës deri tek dhoma e ndenjes.

Voranci i ulur në tavolinë ndiqte kukullat në televizor. Kur Edgari e përkëdheli nga koka, ai u step dhe vuri buzën në gaz me gojën e mbushur me çokollatë.

“Si je, vogëlush?”

Voranci tundi kokën dhe ngriti lart krahun e fashuar. Edgari fishkëlleu i habitur.

“Çfarë djaloshi me plagë lufte”.

“Gjyshja më ka..., theksoi Voranci.

Ky fakt e bëri të heshtë Edgari. I vrenjtur ai tundi kokën.

“Edhe ty të ka pas..?” e pyeti Voranci.

“Edhe mua”.

“Hajde, ma trego”.

Edgari u kthye brinjazi nga ai dhe ngriti këmbishën. Atij i dallohej vetëm sipërfaqja e një gërvishtjeje, që me sa u duk, për Vorancin ishte plotësisht e mjaftueshme.

Ata i tundën kokën njëri-tjetrit, sikur të kishin qenë të vetmit që kishin përjetuar një provë të tillë të vështirë. Voranci e ktheu vështrimin nga televizori. Edgari iu afrua Alenkës dhe u ul në kolltuk

“Alenka...”

Ajo e ndërpreu.

“Edgar, të lutem, ti më njeh më mirë nga të gjithë dhe duhet ta dijshe sesa e lënduar ndihem”.

“Përse?” e pyeti Edgari.

“Sepse ke sjellë me vete familjen; sepse e përdor si maskë, si mburojë, apo si heshtë. Nuk ke ardhur për vizitë si njeri që të interesoj, sepse si njeri, ti tashmë ndjek diktatin e një skeme sociale, e cila do të kishte dashur që marrëdhëniet tona t’i bënte më të natyrshme, më njerëzore. Skema duhej t’u jepte një kuptim shtesë, ndërkohë që jemi të vetëdijshëm se ne, individët, për një kohë të gjatë nuk mund të duam në mënyrë absolute, pa u shtir. Çdo vizitë e familjes vazhdimisht e vazhdimisht ma vërteton këtë fakt”.

Shenjat që linja i ka lënë në fytyrë, me kalimin e viteve i janë thelluar. Në faqen e djathtë ka një mavijosje, tamam sikur është përplasur me diçka, por ngjason edhe me goditjen e dikujt. Alenka ishte dobësuar mjaft. Atje ku dikur i dallohej një mjekër e bukur, tashmë ishte shndërruar në një gushë të rrudhosur. Zërin e ka të ngjirur, ndonëse asnjëherë nuk ka pirë duhan.

Edgari nuk di çfarë t’i thotë. Akoma nuk ishte krijuar situata

që të guxonte t'i fliste sinqerisht. Alenka vuri buzën në gaz.

“A dëshiron kafë?”

“Me kënaqësi, po që e mundur”.

Ndërkohë që po ia piqte, Edgari bënte numra me Vorancin, prandaj u dëgjua e qeshura e tij e këndshme.

“Nuk e kam sjellë familjen, Alenka. Nuk di si të ta them. Këtu jam për faktin se...”.

Voranci troket me lugë mbi tavolinë.

“Mamaja është e sëmurë!”

Edgari ngre vetullat. Alenka zgjat gishtërinjtë në drejtim të Vorancit dhe brenda një çasti ia shkul veshin.

“Është e sëmurë”, i thotë.

“Po çfarë ka? Çfarë ke, Alenka?”

Ajo nuk i përgjigjet. Vështtrimin e ka përqendruar tek shkuma e kafesë që po ngrihej ngadalë. E heq xhezven, pret pak dhe përsëri e vë mbi stufë.

“Alenka?”

“Asgjë, Edgar. Të tërë jemi mercenarë të trupit tonë. E keqja është se...”.

“E keqja për çfarë?”

“E keqja është se duhet t'i ndajmë shpenzimet për ujësjellësin, për energjinë dhe kanalizimet”.

“Nuk po të kuptoj”.

“Sepse qiradhënësi është një maskara i mallkuar, kurse e shoqja është një kurvë e ndyrë”.

“Alenka, për hir të zotit, edhe ti Voranc rri urtë!”

“Të tërë qiramarrësit pa përjashtim janë të menderosur. Këtu qëndron e keqja. E keqja, domethënë është se jam...”.

Edgarit u ndje i sflitur; këtu nuk do të arrinte dot asgjë. Lidhjet ishin këputur plotësisht dhe, me sa dukej, prej një kohe të gjatë. Kishin mashtruar veten, se janë midis njerëzve, se gjoja njerëzillkëu ishte reciprok, madje dhe kur nuk mbanim më as edhe një kontakt. Çdo hap mund të kishte shërbyer, nëse nuk do të ndodheshe vazhdimisht në rrethin vicioz, sepse pamja fillon

të dredhojë sipas mënyrës së vet. Alenka ishte tashmë një vajzë e panjohur. Si do t'ia shpjegonte këtë Krasit?

“Fatkeqësi që jemi i të njëjtit gjak”

Tmerri ka fytyrën e njeriut.

/

Një shi i butë e bëri atmosferën të pakëndshme. Retë ishin ulur, duke arritur deri në lartësinë e dyerve. Malet zbrisnin deri tek humnerat, ku kishin qenë fshehur kufomat. Grumbuj të tjerë të vdekurish, kufoma të ngurosura njerëzish, i kishin pas ngjeshur në galeritë e minierës së argjendit. A mendoni se shteti mund të mbijetojë, nëse nuk ndryshon rregullisht lëkurën? Po cili është në të vërtetë trupi i tij? Ai ma i fuqishmi? Apo ai tek i cili beson? Tradhtari është gjithmonë në anën tjetër të marrëveshjes.

Grejsi futet midis dëllinjave, ku rruga ka degëzime. Llambat me bateri nuk e ndihmojnë dot; mund të shihte vetëm një metër para vetes. Ajo nuk e ndali shpejtësinë. “Kaproj, na falni, por sa më parë duhet të dalim që këndej”, mendoi, ndërsa e pushtoi një parandjenjë e keqe. Asnjë përgjegjësi nuk mban më për ata njerëz; gjithçka e bën, sepse dëshiron të ndihmojë. Ndërkohë, ndihma në të vërtetë është ajo që e cila e bën, që përsëri të përfshihet në gjithçka. Vështirë është të ruhet ekuilibri midis asaj që *është* e rregullt dhe asaj që duhet.

U ndal më kryqëzim dhe doli nga makina. Këpucët iu zhytën në rërë. Shenjat e rrugëve ishin vendosur tepër lart, prandaj edhe nuk i dallon dot nga mjegulla. Vesa apo Druri i Bardhë quhej vendi. Germa të zeza mbi një tabelë të verdhë. Dëgjohet gumëzhitja e një blete e rënduar nga pikat e shiut. Kthen djathtas. Nga larg dëgjohet një bisedë.

“... E kemi, kështu do ta kuptoni se mbi të gjitha e kemi ideologjinë e pse jo? Nuk është kush e di çfarë, por është jona. Ata të Krasit i kanë shkruar po. Por nuk është tamam e Titos... të paktën nga shkronjat nuk është... kurse nga kuptimi, sidoqoftë duken të njëjlojta, që ta dini, kjo është imja. Ndërkohë garojnë

se kush do ta shprehë sa më të komplikuar, derisa t'i mërzisë tërë ajo llogaritje që gati mund t'i shpjerë në duel. Atëherë, përse duhen të gjitha këto trillime? Merr atë që mund ta ruash dhe pikë. Zoti këtë kupton. Sado që ta ndërlikosh, nuk do të lejojë që të heqësh dorë. Në përfundim do të ta marrin”.

Rrugës shfaqen figura pa kokë. Grejsi përkulet dhe fishkëllen “Mama?”

“Andrea (Grejsi)?”

Veshi i Ollgës i njeh e i dallon fëmijët edhe nga frymëmarrja.

“Për ju kam ardhur! A jeni mirë?” ngre zërin Grejsi.

Ajo afrohet në një largësi prej disa hapash. Tetot mbahen pas njëra-tjetrës. Fytyra e mamasë është e djersitur dhe e rrudhosur si lëvorja e drurit. Cullufet e zbardhura i ishin ngjitur pas ballit dhe mezi merrte frymë. Por vështtrimin e kishte të ashpër. Vështrimi unikal i saj. Nëse Grejsi e vlerëson të atin po aq sa e mëshiron (zemra e tij është po aq e mirë, sa edhe e dobët), Krasin gjithmonë e kishte pasur po aq frikë, sa i ishte edhe mirënjohëse, ndërsa ndjenjat që ushqente ndaj së ëmës nuk i krahasonte me asnjë qenie tjetër. Ollga e kishte edukuar atë me ritualet fetare dhe dukej sikur i jepte flakë njëfarë mençurie të lashtë, të cilën duhej ta mbronte nga ndërhyrjet vulgare të atyre që nuk besonin. Për Grejsin ajo ishte shenjtorë, shamani i saj, por njëkohësisht edhe një nënë plotësisht e zakonshme, një punëtore, grua që tri herë kishte mposhtur dorën e burrit. E konsideronte tri herë të bekuar, me atë fat, që pas tragjedisë nuk i dallonte dot më nga mesatarja, të gjitha ato që u gjenden në këtë botë pa ngushëllimin e asaj që i lindi. Pasi e kishte bindur të ëmën, Grejsi fitoi mjaft përvojë që të guxonte të bënte një jetë pa andralla. Liria nuk i ka borxh askujt, por nuk është edhe pa detyrime.

“Pra, paska mundur në njëfarë mënyre të të njoftojë...”, thotë Ollga.

“Po ku është ai?” pyeti Grejsi për Bernardin.

Motrat vështrojnë njëra-tjetrën.

“Jemi ngatërruar”, thotë Svetllana.

“Jemi ngatërruar, pohon edhe Magda.

“Bernardi ka mbetur tek Shinkovët”, i përgjigjet Ollga.

“Llovro Shinkovi e mban të mbyllur në bodrum. Ai thotë se nuk do ta lëshojë, derisa të marrë atë që pret prej njëzet e pesë vjetësh”.

Grejsi habitet.

“E çfarë na qenka kjo?”

“Po si të ta them”, nervozohet Ollga, “mbase dëshiron të më fusë në shtrat, ose dëshiron të më mbysë... Nuk kam ndjenjur gjatë që ta sqaroja. Sapo e parandjeva që në ajër, ia mbathëm”.

Magda dhe Svetllana vunë buzën në gaz, Ollga i vështroi me qortim.

“Dhe çfarë do të bëni tani? Ma merr mendja që Grejsi dëshiron të shkojë tek Bernardi! Ky është xhipi i Krasit, apo jo? Po. Nëse do të shkojë edhe unë do vete me të. A doni edhe ju të dyja të vini me ne? Nëse jo, atëherë vazhdoni rrugën në këmbë. E dini se ku ndodheni, apo jo?”

“Do të vemi në shtëpi”, “në shtëpi, Ollga, sepse kemi gjithë ditën që po ecim dhe nuk është larg, nuk është larg”.

“Mirë”.

Ato përqafohen pa rezerva dhe ndahen nga Grejsi, duke i shkelur syrin. Ollga u fut në makinë dhe Grejsi pas saj.

“A keni ecur përgjatë rrugës?”

“Po?” thotë Ollga, ndërsa lidh rripin e sigurisë.

“Jeni me fat që u ndala këtu. Kaq fort kam ecur me makinë, sa që do t’ju kisha kositur rrugës tamam si luledelet”.

Ollga e vështroi ftohtë.

“Unë kam ecur anash rrugës”.

/

“Lërmëni të dal jashtë! Lërmëni të dal jashtë! Lërmëni të dal jashtë!”

Bernardi thërriste i dëshpëruar fort në krye të shkallëve,

para derës me hekura e të mbyllur.

Dera ishte në ngjyrë të mjaltit, e sapollakuar. Ndërkohë që ai e godet me grushte, në lëkurë nuk i bie asnjë grimcë pluhuri. Vallë, askush nuk e dëgjonte? Ku ndodhej e ëma? I mungon guximi, që asnjëherë nuk e kishte pasur; madje nuk i vjen turp që nuk e ka. Një sprovë e tillë i dukej e tepërt... Le ta pyesin dhe ai do ta pranojë. Pa dredhuar do ta pranojë se është një mjeran. Vallë ky pohim, a nuk e çlironte sadopak? Apo më mirë do të ishte po të heshtte, të gënjente e të shtirej? Por a shpërblehet një qëndrim i tillë?

Bodrumi ishte plotësisht i zbrazët, me përjashtim të një tavoline të ngrënë nga krimbat, mbi të cilën ndodhej një telefon. Ai heshtte, tamam sikur dikush t'ia kishte këputur kabllin. Një llambë e dobët, e cila shuhej e ndizej nën tavan, zbulonte gjurmë bloze të grumbulluar qosheve. Kush e di se për çfarë kishte shërbyer ajo dhomë. Shpirtrat heshtnin, jo sepse kishin frikë, por sepse u vinte turp, sepse thjesht për të folur ishte e nevojshme goja. Sa shumë njerëz mund të grumbulloheshim në bodrumet e botës, duke mbetur përgjithmonë pa fjalë, pa ndikim dhe plotësisht pa pasoja...

“Lërmëni të dal jashtë!”

E gjeti ritmin. Tri herë goditi me grusht dhe thirri. Priti pak. Zemra i rrihte fort. Rregulli qetëson ndjesinë e tmerrit. Të paktën një thërrime kuptimi mbulon vështirësinë.

Nuk dallon as edhe një fantazmë të përkryer, as një rrëfim, asnjë vizion të realizuar. Çdo moment adrenalina mund ta kalonte në gjendje shoku. Klaustrofobi. Pritje e tensionuar për ndryshim. Pak mundësi kishte se do të ishte e mirë. Krasit i kishte thënë se sipas hamendjes së tij, ai do ta humbiste lirinë, por nuk e kishte pritur se do të ndodhte kaq shpejt, gati menjëherë. Kur dëgjoi kërcitjen e bravës, atë e kishte marrë si përvojë konkretizimi të fjalëve të Krasit, por gjërat nganjëherë ndërlikohen edhe në realitet. Tak. Tak. Tak.

“Lejomëni të dal jashtë!”

Kur matanë derës u dëgjua hungërima e një qeni, largohet me të shpejt dhe gati sa nuk rrëzohet mbi shkallë. Në njëfarë mënyre arrin ta ruaj ekuilibrin. Ngadalë tërhiqet mbrapsht me hapa të lehtë. Ndihet një duhmë mbyhtëse nga toka e fortë; njolla të bardha drite shfaqen poshtë tavanit, kokrriza në majë të gishtërinjve... të gjitha mbresat kalojnë pa u vënë re. Në kokën e Bernardit gjithçka përqendrohet tek rezja e derës, e cila nga momenti në moment mund të mbyllet dhe zhurma e saj prej materiali çeliku do ta lejojë që të hapet... Ai e di se ky është i vetmi shans për të, sepse duhet të dalë prej asaj vrime, si ndonjë plumb, duke llogaritur befasinë dhe frikën, pleqërinë dhe urtësinë e qenit, sepse... kurth nuk kishte. Jeta dremiste.

Koka e qenit në fillim shfaqet tek plasaritja, e cila me forcë po zgjerohej. Plaku e mban qenin të lidhur me zinxhirë dhe vrullin e tij të zhurmshëm e frenon me lëvizjet e duarve, kështu që në pjesën më të madhe të kohës këmbët e përparme i qëndrojnë në ajër. Bernardi sprapset, buzët i dridhen, kurse djersa i rrjedh në ballë. Ai nuk arrin dot të flasë.

Atë e verbon shkëlqimi, i cili më në fund e detyron nga gjoksi të nxjerrë disa tinguj. Plaku mban në dorë një thikë të madhe kuzhine.

“Zotëri!”

“Mos më thuaj muaj zotëri, Vollk!”.

Si e kishte marrë vesh? Mos vallë i kishte treguar e ëma? Apo mos ndoshta ka përgjuar?

“A ka mundësi, të lutem, të më thoni...?”

Zëri i shndërrohet në një përsëritje të zvergur, e cila pa pauzë kalon në dënesë.

“Tamam si derr do të të... Vollk”

“Çfarë kam... çfarë kam bërë?”

“Ke lindur për të pasur një vëlla të gabuar”.

“Jo! Jo, nuk jam Vollk!”

Kjo sjellje për një moment e frenoi plakun, para se të qeshte hidhur dhe të vazhdonte t’i afrohej Bernardit, i cili tashmë

kishte mbërritur në fund të shkallëve, në dyshtemenë e ftohtë dhe, duke u tërhequr prapa zhvendoset në skajin më të largët.

“Për djaloshin Llovër do të të, për Suzanën do të të, për Marianën do të të, për Mihaelin dhe Eugjenin do të të...”.

“Nuk kam pasur të bëj me atë çështje ! Asnjë lidhje nuk kam me të!”

Bernardi ulëret me histerizëm dhe godet veten në gjoks. Plaku hap gojën dhe nxjerr prej saj emrat e të vdekurve. Qeni nuk po gjente rehat për shkak të qafores që ia frenonte lëvizjet.

“Për Griçarovët, për Krajconovët, për Milçetin dhe Trudin dy herë do të të...”.

“Të lu...”.

“Për... për...”

“ ...”.

/

“A e di se po të kërkon policia?”

“Policia?”, habitet Ollga. “Çfarë kërkon policia nga unë?”

“Alenkën”, i thotë Grejsi.

“Alenkën, e përse?” pyet Ollga.

Vazhdojnë udhëtimin. Nuk ka mbetur shumë. Mjegulla nuk po ngihej lart. Asgjë nuk dallohet.

“Për shkak të Vorancit”.

“Ka mbërritur momenti ekstrem që ai si fëmijë të mësojë sesi është kjo botë. Do të tregohet si ajo pula pa mend, nëse do të kishte arsyetuar kishte gjykuar se këtë fakt do të mundej ta fshihte.

“Por, megjithatë, mama...”

“Mos më thirr më mama!”

Heshtën. Grejsi heq këmbën nga gazi. Asgjë nuk dallohet. Ollga e vështroi.

“Çfarë ke... po qan? Andrea! Përse duhet të qash ti? Hajde, mos qaj më. Mos qaj!”

Grejsi përpiqet të frenojë lotët, merr frymë thellë për t’u qetësuar, por e ka të pamundur. Dënësia i shpërthen nga gjoksi

me pauza; për një moment në buzët e saj filluan të duken flluska pështyme. *Ollga ngriti kokën.*

“Andrea, mjaft më...”.

“Nuk është e ndershme!”

Ollga kryqëzoi duart mbi gjoks.

“Nuk është e ndershme...”, përsëriti Grejsi, duke dënesur, “që unë në përfundim qenkështa e vetmja e cila nuk mund të të thërrasë më ashtu, *ndërkohë që të tjerët nuk janë kujdesur dhe jo unë. Ndërkohë të tërë ata as që e vrisnin mendjen se çfarë po ndodhte, vetëm që të ruanin mjedisin e vet, vetëm që Krasi të kishte kurajën të mbyllet me çelës në dhomën e vet, që Bernardi të kishte mundësi të tallej me ju, se Alenka... çfarëdo që të ketë bërë ajo... vetëm unë jam kujdesur për ty, për ju. Por nuk jam indiferente për atë që ndodh... vetëm unë kam tentuar...*”.

Ollga ishte mërzhitur nga thumbat. Ajo goditi me pëllëmbë armaturën.

“Çfarë je! Më thuaj, çfarë je?”

“... vetëm unë e kam ditur... përse atëherë jam goditur me rripin e mesit? Kur e humbi ai tokën në pije? Kur të ka rrahur me ditë të tëra? Prandaj kam ndërhyrë, që ti të mos ishte vetëm. Kjo është arsyeja, sepse nuk ishte e ndershme!”

“Ah të lutem shumë, Andrea, m’i kurse andrallat, sepse tashmë e kam arritur qetësinë time. Përfundimisht e kam arritur gjendjen e ekuilibrit. Askujt nuk i kam më borxh dhe askush nuk më ka mua. Kjo ka zgjatur”. E qeshura e saj ishte tepër e thatë, “vetëm zoti i madh e di sa ka zgjatur, por tashmë jam këtu dhe më duhet të pranoj se ndihem shkëlqyeshëm. Një herë je e detyruar të thuash... mjaft! Shumë të kam lejuar”.

Dënesat e Grejsit nuk qetësohen.

“Por... përse atëherë nuk mundem..?”

“Çfarë nuk mundesh, Andrea?”

“Emri im është Grejsi! Klithi, Në mjegull para tyre për një çast u shfaqën konturet e një figure. Momenti që i shkurtër, tepër i shkurtër kështu nuk arritën të bënin gjë, por vetëm të

zgurdullonin sytë dhe të mërmërisnin, para se figura, për shkak të përplasjes së fortë me parakolpin, e cila mundi të ndihej edhe ulur në sedile, u flak anash. Grejsi më vrull shtypi frenat dhe arriti ta mbaj makinën në rrugë.

“Çfarë ishte ajo?”

Ollga vështroi prapa, por menjëherë tundi indiferente dorën.

“Mbase ndonjë kaproll ose drenushë?”

“Mua më duket se...”

“E kujt i bëhet vonë se çfarë ndodhi”, e ndërpreu Ollga, “jepi fort që ai derr të mos sillet keq me Bernardin. Pak rrugë ka mbetur”.

Grejsi e vështroi me habi. Ollga tundi kokën, “jepi”.

“Mua m’u duk si Janezi i Berdos.

Ollga zgurdulloi sytë. .

“Hajde, qetësohu”, i thotë, “sot e kam parë sesi po vdiste”.

Grejsi niset, por pa kaluar një minutë, Ollga e tërhoqi nga supi dhe i thërret që të ndalojë. Vajza përqendron vështrimin, por nga mjegulla nuk dallon asgjë dhe vetëm se hamendëson figurën. Ajo nuk e di se çfarë kishte dalluar Ollga, prandaj frenon.

“Hape bagazhin, të lutem”, i thotë Ollga, “butonin e ke poshtë, nga e majta”.

Grejsi e kërkon me vështrim, ndërkohë Ollga del nga makina. Pasi shtyp butonin, ngre fundin dhe nga një gomë rezervë merr në dorë një revolver ngjyrë argjendi. E zbërthen dhe bindet se është plot, e rrotullon dhe e mbyll. Nga kjo zhurmë Ollga u rrëqeth, doli nga makina dhe vajti të shihte se çfarë po bënte Grejsi.

Por nuk mundi të gjente fjalën e duhur kur e vuri re me pamje të menduar në fytyrë dhe me pistoletë në duar.

“Çfarë ke Grejs?” e pyeti Ollga me ftohtësinë e një kufome, “mos vallë ke menduar se do të jetë kaq e thjeshtë?”

Grejsi me këmbë sajoi një vijë në rrëzë dhe mblodhi supet, pa ia hequr sytë. Ato ia kërkonin në sy guximin njëra-tjetrës.

/

Kjo jetë e mallkuar nuk të lë rehat. Nuk ka rëndësi se çfarë do t'i japësh, sa do të marrë për vete, për sakrificën, për shakanë dhe për kohën... Nuk qëndron gjatë. Gjithmonë gjendet diçka që e trazon, duke bërë që përsëri të luaj të njëjtën muzikë, tani, tani, tani. Gjithësitë e mundshme zhduken. Bota reale shndërrohet e tëra. Ajo nuk e gjen dot ekuilibrin dhe asnjëherë nuk do ta gjejë dot. Gjërat në stomak nuk zvogëlojnë vetëm pamjen, por edhe përmbajtjen dhe dëshirat e tyre shndërrohen në mjete për luftë. Jeta është si një vemje e hollë, një kafshë e pangopur, që vazhdimisht i kafshon vetes bishtin, vërtitet dhe vazhdon të bluaj. Por nuk e di... nuk e di nëse ajo që e vë në lëvizje është lindja apo vdekja? Vallë, me mijëra shpërthime gjatë tretjes janë ato që e shtyjnë, apo e tërheqin drejt vetes gravitacioni, entropia (shkalla e degradimit të energjisë), e shpërbërjes përfundimtare të të gjitha gjërave? Duhet të rezistosh ndaj të gjithave, të krijosh edhe pse ekziston asgjësimi, që, në mos gjë tjetër, të paktën ka mbetur në pikënisje, apo duhet larguar dhe të lejohen të tjerët, të vënë pikat e reja në bazë të të cilave arrihet ekuilibri? Si quhet jeta ime? Ej! Si quhet jeta ime? Abraham? Në djall shkoftë. Përgjysmë? Kjo tingëllon... më e përshtatshme.

Asgjësua domethënë gjysmën e të gjithë politikanëve, gjysmën e të gjithë bankierëve, gjysmën e të gjithë zanatçinjve gjysmën e të gjitha industrialistëve, gjysmën e të gjithë drejtorëve, gjysmën e të gjithë administratorëve, *gjysmën e të gjithë aksionerëve*, gjysmën e të gjithë priftërinjve, gjysmën e të gjithë gjeneralëve, gjysmën e të gjithë ushtarëve, gjysmën e të gjitha sekretareve, gjysmën e të gjithë punonjësve, gjysmën e të gjithë poetëve, gjysmën e të gjithë postierëve, gjysmën e të gjithë pijanecëve, gjysmën e të gjithë shkrimtarëve, gjysmën e të gjithë bukëpjekësve. Kështu vazhduam me gjysmën e të gjithë piratëve, me gjysmën e të gjithë nxënësve të shkollave të mesme, me gjysmën e të gjithë sharrëtarëve, me gjysmën

e të gjithë studentëve, me gjysmën e të gjithë gjuetarëve, me gjysmën e të gjithë besimtarëve, me gjysmën e të gjithë diktatorëve, me gjysmën e të gjithë industrive, me gjysmën e të gjithë rrobaqepësve dhe rrobaqepësve, me gjysmën e të gjithë uriturve, me gjysmën e të gjithë të nginjurve. Vazhduam më tej me gjysmën e të gjitha lopëve, me gjysmën e të gjitha maceve, me gjysmën e të gjithë kuajve, me gjysmën e të gjithë derrave, me gjysmën e të gjithë pafajshmëve, me gjysmën e të gjithë fajtorëve, me gjysmën e të gjithë atyre me vlerë, me gjysmën e të gjithë të neveritshëmve, me gjysmën e të gjitha grave, me gjysmën e të gjithë burrave, me gjysmën e të gjithë të rriturve, me gjysmën e të gjithë fëmijëve dhe përzumë të gjithë të huajt.

Idili familjar nuk kishte rezultuar asnjëherë kaq i prekshëm.

Edhe pse jeta e përbetuar përsëri synon drejt lëvizjes, edhe pse së shpejti do të gjendet në rrathët spiralorë, rrugët e të cilëve nuk do të kryqëzohen më, edhe pse idetë do të flaken nga bërthama e fortë në hapësirë, vallë në ndonjë mënyrë kjo e poshtëroka mendimin e tyre? E vërtetë është. Gjithçka shpërbëhet. Po ajo... që asnjëherë nuk është sendërtuar?

Krasi tashmë e kishte lidhur kravatën kur po vështrohej në pasqyrë dhe nënqeshi lehtë për kotësinë e vet, pastaj futi gishtin në nyje dhe e zgjidhi atë. E hoqi kravatën dhe e hodhi në dysheme. Në valixhe nuk kishte shumë të tilla, një palë këpucë rezervë, disa këmisha, të brendshme, çorape dhe pantallona. Nëse rruga do ta shpinte në veri apo larg në jug, pallton do ta blinte në aerodrom. Asgjë e veçantë nuk i duhej, sidomos kravata.

Nuk kishte ndër mend të ndahej, sepse edhe nuk do të qëndronte gjatë, ndërkohë që nuk dëshironte t'u përgjigjej pyetjeve. Praninë e tyre e kishte akoma të gjallë në mendjen e vet, sepse ishin mbledhur siç kishin qenë një ditë më parë, një pamje piktoreske e familjes. Tashmë përsëri ishin shpërndarë në mjediset e veta, kështu që nuk do t'i vizitonte që të sigurohej

para se të nisej. Përse i dukej sikur po ia mbathte? Asnjëherë nuk ishte larguar me nxitim, madje edhe kur kishte qenë i detyruar. Kur bota po tronditej dhe kur ishin bërë betime të rrezikshme dhe urrejtja kërkonte haraç për kokë. Asgjëkund nuk ishte e shkruar se ai do të kishte sukses, se do të mbijetonte edhe sikur atëherë të gjendej në krahun e gabuar, përgjithmonë do të kishte heshtur. As tani nuk po ia mbathte, vetëm se po shkonte tek i biri, kudo që të ndodhej. Vetëm tek fëmija i vet, ndonëse nuk ishte më i mitur. Ai ishte në atë moshë, sa kishte qenë vetë ai, kur akoma mund të bënte zgjedhje.

U dëgjua fëshfërima e zinxhirit të valixhes. Në fytyrë iu shfaq dyshimi. Kur akoma kishte pasur mundësi të zgjidhte? Ai zgjodhi për vete dhe për tërë të tjerët. Si mund t'ia linte të birit rrugën e hapur, kur kishte lindur nga përzgjedhja që Krasit ia kishte skicuar e kishte dhe mbyllur rrugën? Baballarët janë egoistë dhe Krasi këtë e dinte mirë. Njeriu duhej t'u përmbahej disa gjërave. Këto nuk ishin vetëm fjalë, nuk ishin vetëm kujtime. Liria nuk kishte asnjë rëndësi, nëse e ke vetëm që t'i shmangesh asaj që ishte paracaktuar... për ty.

U dëgjua boria e taksisë në oborr. Krasi zbriti shkallët, del jashtë me vështrim shigjeton të atin, që ndodhej atje lart dhe i zemërohet priftit që u sul drejt tij që t'i rrëfehej. Atë nuk e interesonte se çfarë po ndodhte aty. Ai me të atin prej kohësh i kishin dhënë fund marrëdhënieve dhe gjithçka tjetër ishte vetëm një variacion i mërzitshëm rreth asaj teme. Krasi kishte trashëguar shkretëtirën dhe që diçka të rritej, duhej vaditur me gjak. Realiteti historik i nxiste ndjesinë për të vërtetën, duke e përfshirë tek të fortët, sepse të dobët it e bënin të pavendosur. Nuk ishte i aftë të dallonte pafajësinë, atë që ishte e mirë, sepse ajo nuk gjendej gjëkund.

U ul në sedilen e pasme dhe as që e vështroi shoferin. Ndërkohë që udhëtonin, ai vështronte nga dritarja, ndërsa pikat e rralla të shiut binin mbi çatinë e mbuluar me pluhur. Retë kapardiseshin me pamjen e vet. Diell nuk kishte. Mbrëmja ishte

akoma larg; gjithçka ishte përfshirë në të. Gjunjët i dridheshin. Lëkura e thembrës dhe goma e dyshemesë ia cingëronin nervat pas çdo prekjeje. I tëri ai ishte i tendosur. Krasin nuk lejonte që pikat e shiut t'i mbulonin pamjen, prandaj sytë i lotonin. Peizazhi i deformathej nga pikat e lotëve.

“Do të ketë diçka këtu...”, mermëriti, po në të vërtetë, shoferi nuk e dëgjoi, sepse arsyeja ia impononte që të heshte. “A ka diçka këtu që nuk kapërcehet?” e pyeti Vollku. Fusha zbriste teposhtë; një skaj i pyllit sikur bashkohej me qiellin. “Gjithçka, ose të paktën, fare pak, përtej?” Ngjyrat e rërës me ato të bimëve sajojnë një të gjelbër të pistë. “Apo gjithmonë ekziston një vrimë?” dhe shtrëngon grushtin ndërsa gjymtyrët ndihen të fortë. Ngadalë e mbështet mbi xham, “e cila thëthin, thëthin dhe nuk e lë botën të jetë e plotë! Madje nuk ka rëndësi sesa hedh në të, sepse kërkon gjithnjë e më shumë. Ajo thith dhe të gjitha gjërave ua merr plotësinë...”. Me grusht godet xhamin. Shoferi lëviz në sedile, megjithatë vazhdon të heshtë. “Me çfarë ta mbushim?”

“Folët gjë, zotëri?”

“Thashë me se ta mbushim vrimën?”

“Nuk di t’ju përgjigjem, zotëri”.

Krasin tundi kokën hodhi këmbën për mbi këmbë, hoqi vështrimin nga horizonti dhe mbylli sytë.

“Zoti Vollk, para se të mbërrijmë në aerodrom, duhet të kalojmë pikën e kontrollit. Do t’jua kujtoj se do të jeni i detyruar të hiqni këpucët.

Krasin u përkul mbi rripat e këpucëve.

“A jemi afër?”

“Për një minutë mbërrijmë, zoti Vollk?”

Brenda një minute.

Poetrylitics

Hëna në formën e draprit hidhte vështrimin përmes një të çare të reve, saqë dikush i dëshpëruar, për një moment krijon bindjen se në botë ka ardhur me synimin, të cilin sapo duhej ta zbulonte, por menjëherë në momentin pasues përsëri vë pëllëmbët mbi kokë dhe i pëshpërit vete... nuk kam shpresë.

Në lartësinë prej tridhjetë e pesë këmbësh, si ndonjë skifter kokëzhveshur vërtitet vdekja prej krahësh metalikë, me ata sensorët e ngrohtë dhe të ndjeshëm, bashkë me thënien: “ZOTI AKOMA NUK KA VDEKUR”, e cila me spruco në ngjyrë të kuqe ishte shkruar mbi kufomën e tij. Ai ishte Hakmarrësi, avion lufte pa pilot, i cili fluturon që prej njëzet e pesë vjetësh. Në krahët e veta mbart një mijë e katërqind kilogram KO1-7025, zjarrin e ferrit, raketa të tipit ajër tokë. Pa të nuk përfundon as edhe një rrëfim.

Mëzat i mallkuar! Mos u tërhiq tani, kur së shpejti po vjen fundi! Do t'ja arrish. Kam besim tek ti. Dashuria nuk është makutëri. Të premtoj. Të premtoj.

vështroji...

... atë rrugën, të gjithë njerëzit në të dhe atë degën, e cila lirisht tundet në ajër, vetëm disa centimetra larg dritares së tij. Gjatë erës së fortë ajo troket këndshëm mbi xham, tamam sikur

dëshiron t'i fshihet kohës. Kur shiu i jep një ngjyrë të errët dhe qetësisht u nënshtrohet pikave të shiut, që andej nuk dallohet druri.

Vështroje luftën e hijeve në dritën e verdhë e të dendur të ndriçuesve të rrugës. Dëgjohen kërcitjet e makinës së shkrimit. Pa ndërprerje po më trokasin dhëmbët, tamam si ajo kopeja e kuajve të egër që vrapojnë përmes bregut shkëmbor. Njerëzit pranë dritares nxjerrin tërë tingujt e mundshëm. Tashmë i kanë kujtuar të gjithë emrat e mundshëm, kanë përmendur fëmijët e vet dhe të trembur kanë klithur, pasi kanë dalluar njerëz që nuk i kishin parë. Me zë të lartë pa dallim, kanë qeshur nga mijëra shaka të kripura, që i dëgjonin nga gojët e udhëtarëve të huaj. Ata vinin këtu nga vendet me pyje të dendur dhe shkretëtira, me kapele strehëgjëra, me lëkurën e plasaritur në buzë dhe në gishtërinjtë e duarve... Mishrat në hell i piqnin në rrugë, që i vërtisnin mbi flakë. Përmes plasaritjeve të vogla midis mureve dhe kornizave të dritareve depërtonte një tym i këndshëm. Aroma e mishit e frenonte kërcitjen e makinës së shkrimit. *Karrigia gërvisht ajrin kur trupi shtyhej nga prapa. Gjërat që bën për t'ia mbathur, të skllavërojnë ty vetë. Iu kujtua ngjarja kushtuar njeriut, i cili dikur në qelinë e burgut, nga korniza e krevatit kishte sajuar një kafaz dhe ishte mbyllur brenda. Ai ishte shndërruar në skllav sipas kushteve të veta dhe ashtu kishte vazhduar. Ngjarjen ua përshkruante të gjithë atyre që kishin dëshirë ta dëgjonin, plotësisht lirshëm. Mundi nuk i shkoi dëm.*

Pirgu me fletë të shtypura në qoshen e dhomës po rritej me shpejtësi. Njerëzit poshtë dritareve kishin përgatitur gjithçka për të lëshuar fishekzjarrë. Ndërkohë dëgjoheshin fishkëllimat e fishekzjarrëve, të cilat skuqnin fasadat e ndërtesave. Ishte ditë feste. Dritaret dukeshin të fshira me kujdes. Pastruesja i kishte rrëfyer gjatë dhe me hollësi për përvjetorin, duke vazhduar të fshinte me fuqë, por ai nuk arriti të kuptonte thelbin. Zërin e kishte të fortë dhe e ndryshoi atë për gjysmën e fjalëve. Ajo

pastroi dyshtemenë dhe fshiu qoshet plot me merimanga. Atij nuk iu desh të lëvizë nga vendi, prandaj mund të shtypte në makinë, tamam sikur ajo të mos ndodhej aty. Vetëm një herë të vetme për një moment që i detyruar të ngrinte këmbët, që e bëri pa mundim dhe pa u ankuar. Mbi dyshteme mund të dallohej reflektimi i fishekzjarrëve.

Kishin kaluar tashmë njëzet e pesë vjet qëkur kishte braktisur shtëpinë e vet dhe ishte vendosur midis kanibalëve. Nuk ishin nazelinj, por gëlltisinin çdo gjë, që nga kujtimet e deri tek respekti. Ndërkohë që shtypte me makinë, e linin të qetë. Sapo heshtte makina e shkrimit, vinin për të pyetur. Vajza flokëzeza dhe me buzë të qarta vërtiteshin rreth trupit të tij. Por ishte tepër i moshuar që të merrej me to; për shkak të tyre dikur u rrezikua të mbetej pa gishtërinj. Në atë kohë për të ishte çështje trimërie. Çfarë i kishte mbetur tjetër? Meshkujt janë më këmbëngulës: të tërë dëshirojnë të dinë. Kush ishte, nga ishte, cilët ishin prindërit e tij, çfarë dëshironte? Hiqeni nga zinxhirët... kjo do të ndodhte.

Aroma e mishit nuk e linte të qetë. Makina e shkrimit kishte heshtur. Përkuli kokën në drejtim të derës dhe i tensionuar përgjon, nëse dyshtemeja do të kërcasë nën këmbët e njeriut të mërztitshëm. Shtëpia dukej e qetë. Të tërë shpirtrat e saj ishin mbledhur pranë derës së hyrjes, ku prisnin të suleshin mbi të parin që do të dilte. Zilja e recepsionit nuk po ndihej. Vallë, me të vërtetë nuk ndodhej askush? Syzet i shtyu me gishtin tregues përgjatë hundës. Tymi ishte i këndshëm. Askënd nuk dëshiron ta tërheqë për hundësh.

Tri hapa të shpejta dhe tashmë u gjend para derës, e cila të nxirrte në korridorin e mbuluar me tapet të vjetër, me sytha në ngjyrë rozë të zbehur. (Në katin e sipërm, para një viti trashalutiqin Shat e kishte zënë gjumi në vaskën e banjës me rubinet të hapur, ku edhe ishte mbytur). Për këtë arsye, në shenjë keqardhjeje, i kishin hequr nga muret. Ai si i trembur vëzhgoi tutje parmakëve të shkallëve, ku nuk ndodhej askush. Pjesën e

brendshme të pëllëmbës e vuri në vesh për t'u bindur se koha akoma vazhdon të rrjedhë. Om.SSsk. Om.Sssk. (tentoni).

Jakën e xhaketës e zhbraviti pakëz në gjoks. Stofi i ngrihet mbi shpatull dhe e nervozon. Nën vështrimet e trofeve të varura në mur (mace, bufa dhe brirë bualli) shpejton drejt katit të parë. Të gjitha karriget ishin veshur me copë të kuqe. Të gjitha tavolinat ishin restauruar dhe lyer me llak (kishin qenë të gërryera nga pirunët, kurse karriget të shpuara me cigare të ndezura). Ventilatori i kthyer nga muri ishte në veprim. Askush nuk gjendej aty. Një njollë gjaku, e vjetër gati një dekadë, që kishte dëmtuar kryqin e vjetër, kishte mbetur aty e paprishur. Nga dhoma e përbashkët dilje në kuzhinë si për të kujtuar përleshjen me revolverë, të hetuar me hollësi nga ana e policisë dhe që aq shumë u bë publike në shtypin e atëhershëm të ditës. Përkeshja në Shticë; kishin fituar të parët e pronarit, të cilët fitojnë gjithmonë. Ai goditi me pëllëmbë mbi zilen në ngjyrë mjalti dhe priti që jehona të përhapej në ajër.

Melkijadi po flinte poshtë pultit. Në fytyrën e ngushtë ishin përqendruar sytë, hunda, buzët dhe mustaqet si të përcëlluara, ku dalloheshin dhjami si dhe rrudhat e varura poshtë syve. Ai mbeti i befasuar kur e pa jashtë dhomës.

“Ku është Guadalupja?”

Melkijadi mori frymë thellë.

“E nga ta di se ku është shpirtliga; ëndrrat e këqija tashmë...”

“A po më dëgjon ti?” e pyeti, duke ngritur lart gishtin tregues. Nuk mund t'i kundërvihet faktit e që në moment të ngrinte sytë.

“Jo”.

“Sa qetësi”.

Melkijadi mblodhi supet.

“Unë nuk kam asgjë me të”, mbrohet ai, “nëse duhet të jetë dikush, atëherë le t'i mbetet asaj, sepse mua qetësia më pëlqen fort”.

“Mirë, mirë. A mund të më japësh një gotë ujë?”

“Ujë? Mos dëshironi diçka tjetër?”

“Ujë”.

Melkijadi me përtaci zgjati dorën drejt rreshtit me gota dhe mori njërën. Kur hapi rubinetin u dëgjuan tinguj të zgjedhur të një orkestre. Të dy u vështruan të habitur. Melkijadi mbylli rubinetin dhe orkestra heshti.

“Mbushe përsëri!”

Kur e hapi për së dyti rubinetin, u dëgjua vetëm currili i ujit. Të dy mbetën të shtangur. Melkijadi mbushi gotën. Pas një çasti i vrenjtur ia afron para fytyrës.

“Pa shiko, shejtanen!”

“Çfarë?”

“Paska vrimë”.

“E prisja që ta kishte”, i a kthen.

“Si thatë?”, e pyeti Melkijadi.

“Asgjë”.

Melkijadi i mërzhitur psherëtiu, kur iu desh të ngrinte përsëri dorën lart. Zëvendësoi gotën, pasi e kontrolloi nëse ishte në rregull. Atë me vrimë e hodhi tek plehrat. Kur e hapi rubinetin, dikush i pëshpëriti.

“Më pri përgjysmë, sepse nuk marr dot frymë”

Melkijadi ngriti kokën.

“Ju lutem?”

“Asgjë”

“Mos thatë diçka”.

“Tingujt janë dëgjuar nga rubineti”.

“Aha, po, plotësisht e mundshme. Tubat janë prej bakri dhe shumë të vjetra, kështu që nganjëherë thithin diçka edhe nga ajri”.

“Dyshoj”.

“E vërtetë është”, iu përgjigj i ofenduar Melkijadi, ” zotëri, mos më thoni se gënjej, nëse ju them se pikërisht javën e kaluar nëpërmjet rubinetit kemi dëgjuar lajme nga kalifati. A e merrni dot me mend? Midis nesh shtrihet gjysma e botës, kurse këtu

arrin të dëgjohet nëpërmjet rubinetit”.

“Ndryshova mendim”.

“Nuk dëshironi më ujë?”

“Jo”

Melkijadi lëshon gotën mbi pult. Dera e jashtme hapet me një kërcitje të fortë dhe përmes saj sulet Guadalupja, me një degë të njomë lajthie të shtrënguar në dorë dhe çapitet. Nuk vështroi asnjërin, por menjëherë u drejtohet shkallëve.

“Lupe! Këtu është!”

Ngjyrat, aroma dhe tingujt e mjedisit të jashtëm zbehen brenda dhomës. Guadalupe rrotullon kokën e saj prej vajze, fryn buzët dhe përmes tyre lëshon një klithmë.

“Po ku ke qenë?” me një qortim të zbutur e pyeti Melkijadi, “a nuk e di se zotëria duhet të shkruaj?”

“Doli është kthyer në shtëpi tërë gjak! Manueli dhe Rikardoja janë betuar se do të marrin hak. E di që nuk duhet t’ju kisha lënë të qetë, zotëri, por... meshkujt kanë qarë nga që u lënduan në sedër”.

Melkijadi lëshoi një fishkëllimë.

“Problem serioz”, shton ai.

Guadalupe nxiton të zbresë shkallët, duke mos ia shqitur vështrimin. Degën e lajthisë e ngre lart, gati për ta goditur dembelin.

“A vazhdojnë të jenë jashtë? A janë akoma atje?” e pyeti ai.

“Në fakt po largoheshin. Ata u detyruan të prisnin, derisa nëna të shkonte në kuzhinë që të merrte lulet për ceremoninë e bekimit”.

Të tre tundën kokën.

“Po Doli?”

“Ajo ka mbetur jashtë. Pret darkën”.

“Njerëz të mallkuar”.

“Por, por, zotëri”, e ndërpreu Melkijadi dhe tonin e lartë të zërit e përforcon me goditjet e pëllëmbës mbi pult, “pakëz respekt nuk do të ishte i tepërt”.

Duart i ngritën lart për të kërkuar falje. Vajza Guadalupe, e cila e lëshoi degën anash, u gjend në një situatë të pakëndshme. Flokët i kishte mbledhur tufë, *por disa cullufe kishin zbritur në anën e djathtë të fytyrës. Ashtu e zbehtë ngjasonte me tastet e pianos, me tonet dhe gjysmë tonet.*

“Pra?”, e pyeti, duke lëvizur gjurin nga padurimi.

“Do të kisha dëshirë ta shihja”, i thotë.

“Dolin?”

“Doloresin”, ia ktheu.

Ajo e mori për dore dhe e tërhoqi pas vetes. Para se të kalonin derën Melkijadi u thirri nga pas:

“A t’jua përgatis sonte vaskën, zotëri?”

Guadalupe edhe ai nuk e kthyen kokën.

“Sepse përndryshe, duhet që të...”.

Rruga gumëzhin nga fishkëllimat të shoqëruara nga tymi, nga të qeshurat, nga hundët e skuqura, nga rrahjet e supeve, nga fëmijët që luajnë e vrapojnë dhe nga foshnjat në gjí. Kur ata i gëlltit mjegulla, menjëherë humbet ndjesia e hapësirës. Nuk dihet se nga vijnë, nuk e dinë ku ndodhen. Ngjyrat e fishekzjarrëve në ajër i jepnin ajrit një nuancë tjetër; shpërthimet e tyre ua ndrydhnin edhe stomakun, ndonëse e dinin se do të ndodhnin. Lëshoje veten spontanitetit, i qetësuar nga fakti se gjithmonë ke dikë para vetes.

Doloresin e ndeshin në grumbullin e vajtojccave, të cilat përpiqen që me klithmat e tyre të flakin të paktën një pjesë trishtimi. Meshkujt e kishin lënë mënjane trishtimin e tyre dhe tashmë në një atmosferë komplotuese në skaj të rrugës këshillohen për gjëra më të rëndësishme.

Të vështroje Dolin ishte sikur të vështroje trishtimin. Djersa i ishte ngjitur në fytyrë. Flokët e shkurtra dhe të ndara në dy tufshe të mëdha e që i vareshin në tëmtha, i kishte gjithnjë e më të rralla. Pas ndonjë viti me siguri që do të mbetej tullace. Ku e kishte parukën? Vallë, askush nuk dëshironte ta zbuste atë turp? Përreth syve kishte dy rrudha ngjyrë hiri, ku lotët i

kishin formuar disa njolla. Buza e sipërme i dridhej nga dënesa. Largësia midis dhëmbëve të përparmë ishte tepër e dukshme,

“... kishte një thikë... dhe më mbante me forcë, duke më shtrënguar... ndieja dhimbje... tmerrësisht më dhimbte... kishte edhe një arkë të tërë me mace të ngordhura...”.

Drejt personave zgjat pëllëmbën, tamam sikur përpiquej të ndalte turrin e tyre, ndonëse dëshiron t’u tregojë gërvishtjet e thara, që ia kanë rënduar jetën dhe që janë të dukshme. Guadalupe e lë të fshijë cepat e syve, kurse ai shfrytëzon momentin e pasionit të saj dhe largohet tutje. Po të mos tregohet i kujdesshëm, ai obsesion, ai trishtim vulgar mund t’i varen në qafë.

Mbetjet e ngjyrosura të mjegullës zbusin cepat e të gjithë objekteve në rrugë. *Gjithçka po bëhej më irrealë*. Po i afrohej një grupi meshkujsh, por me kujdes sikur gjoja rastësisht vështronte anash, për të mos zgjuar vëmendjen e tyre. Ata pa rënë në sy fshijnë lotët dhe, duke vënë pëllëmbët mbi qafë, qetësojnë mollën e Adamit, që luhetet nga një dënese e mbytur.

“... do të kenë ndonjë festë...”.

“... kishte vajtur atje, me siguri e ka vizituar dentisti ynë, Curioni...”.

“... a është zonë e sigurt? As që më ka vajtur mendja se në përgjithësi atje mund të grumbullohen...”.

“... më tepër ka të ngjarë të mos guxojnë, por që këtë askush nuk e kishte thënë...”.

“... pra, vetëm të presim? Përse t’i ekspozohemi rrezikut nëse ...”.

Rikardi (apo Manueli, nuk e di saktë e kush ishte... binjakë janë), ngre zërin.

“Për faktin se kjo është çështje nderi! Çështje nderi dhe krenarie! Askush nuk do të marrë hak në vend të vëllezërve Perada!”

Me thembër godasin truallin, tundin kokën dhe mërmërisin...
“po, po”.

Vëllezërit Perada dikur kanë qenë tre, *kurse më i riu quhej...* Doloreto, i cili nuk u bënte lëshime atyre për ato që kishte në zemër. Ai dëshironte të ishte si motër për ta, kurse dy të tjerët e lejuan me kusht që pjesën e tyre t'ua jepte me këste nga e vetja. Paratë që tashmë fitonte Doloreti nuk ishin të vërteta.

“... e çfarë do të bëni, atëherë?”

“... e çfarë të bëjmë? Do të vemi e do t'ia numërojmë të gjitha kockat, që nga këmbët e deri në majë të kokës...”.

“... por ai ka thikë...”.

“... dy veta jemi! ... dy veta! ... nuk mund të mposhti dy veta.... mund të ndahemi!”.

Kjo situatë i gjallëron ata. *Dikush ia mbath prej fatit të vet. Të tjerët fati i braktis. Vështirë është të ruash ekuilibrin. Vështirë është të qëndrosh i paanshëm. Plotësisht e thjeshtë është të mendosh për diçka tjetër.*

Mamaja është më krye të procesionit të dobët. Duket qartë se çështja nuk i tërheq të tërë. Asnjëherë nuk e ka njohur politikën e tyre. Rrjeti i kërkesave që kanë thurur djemtë e saj, vëllezërit dhe prindërit e saj, u bë tepër i ndërlikuar. E mbi të gjitha edhe miku, që asnjëherë nuk ka ditur të çlirohet nga ndjenjat e që vetëm të përqendrohej, sepse atëherë gjithçka do t'i bëhej e qartë. Vëmendja është virtyt, si gjithçka tjetër. Por si shpërblehet? Çfarë me të vërtetë shpërblehet?

fshihu

Lutja e saj është e shkurtër, por me masë. Më përpara me një vështrim të shpejtë qetëson poderen e fëmijëve, që shtyen pas shpinës së saj. Pastaj këput nga dega një grusht gjethesh të thara, i thërrmon, i shndërron në pluhur dhe i hedh përdhe, para këmbëve të tyre.

“Që të ruaj kokën e vet, që të ruaj kokat tona dhe të kujdeset për kokat e të tjerëve”.

Meshkujt të tërë njëkohësisht, godasin ballin me gishtërinj.

“Kështu është”, thonë.

Instinktivisht përsërisin këtë gjest të përbashkët.

“A mund të largohemi?”

Nëna hapi pëllëmbët dhe ua ngjyrosi fytyrën. Ajo e kreu ritin e vet.

Manueli dhe Rikardoja e përshëndesin me dorë përgjatë rrugës. Në fytyrat e tyre ishte ruajtur ndjesia, që më pas u kapërcye. Ata i sheh me lakmim, gjë që të tërë e dinë. Përsëri nga fillimi u kalua në festime, duke e ditur sesi duhet bërë. Por jo të tërë menjëherë dhe as me pamjen sikur u bëhej vonë për të. Qëndruan edhe një çast dhe me një rrotullim të papritur të gjunjëve japin të kuptohet se së shpejti do të lëvizin. Më pas vërtiten mbi thembra, me kokën të ulur, tamam sikur po ndahen nga diçka dhe zhduken në një tym ngjyrë portokalli, që pasohet nga një tjetër tym ngjyrë vjollcë. Për një çast në të (që tashmë është i gjelbër) vizatohet konturi i Guadalupes. Detyra e saj është e qartë. Duhet ta kërkojë. Nëse nuk do të shkruajë, domethënë se ata do ta hanë. Ashtu janë marrë vesh.

fshihu

Nuk duhet ta bësh me vrull, që të mos tërheqësh vëmendjen e tyre. Me lëvizje si të maces rrëshqet deri tek muri, e kthen fytyrën nga ai dhe më pas, tamam si një krap, ngadalë zvarritet anash. Shpinën e bën të ndjeshme ndaj vështirimeve të tyre. Askush nuk e vështtron. Mban frymën, qetëson rrahjet e zemrës dhe me buzë pa zë numëron radhët e tjegullave. Kur gjendet në cep të rrugës, errësira bëhet e plotë. Gjithçka mund të dëgjohet është një kërcitje e largët e lëkurës së këpucëve ngjyrë kafe të çifteve.

kujdes

Dega e lajthisë fëshfërin në errësirë dhe majat e gishtërinjve të tij shndërrohen në një grumbull dhimbjesh përcëlluese. Zëri i Guadalupes është mësuar me atë ton të ftohtë dhe autoritar.

“Prapa”.

/

Shkallët mashtruese arrijnë deri mbi çatinë e shtëpive të njerëzve. Dyert mbyllen me batare. Nëpër muret e ndërtesave

publike dallohet grafiti, ndërsa përmes rrugëve depërton pakënaqësia. Kush nuk është burgosur, ai, ose është i rrezikshëm, ose është i lojtur. Natën në dritaret e atyre që flenë, vjen dhe troket bota e tretë. Nuk habitet që kudo sheh zgara prej hekuri. Për të qeshur është kur mendon se dikur jeta këtu ishte pa andrralla, se dikur aty pengoheshin zonjushat me taka të larta dhe fustane të shkurtër. Ndërkohë djemtë provonin fatin e vet, kurse të tjerët dëshirën e mirë, madje edhe atëherë kur nuk i arrinin qëllimit. Në atë kohë asnjë tentativë nuk kishte frikë nga mundësia për të qenë e fundit. Realiteti përcaktonte lirshëm rastin dhe inkurajonte më të kaliturit. Në qoshet e qeta të tregjeve dhe të parqeve njerëzit qetësonin shpirtin dhe askush nuk zemërohej për këtë fakt. Të qeshurit u zbulonin dhëmbët. Si mori gjithçka për keq? Kujt iu zemëruan fëmijët e tërë këtyre njerëzve?

Rikardo dhe Manueli nuk i kushtojnë vëmendje shenjave të qarkullimit, por ecin drejt. Ata i udhëheq qëllimi. Vështirimet prej budallenjsh i shoqërojnë nga qoshet e errta, ku drita e fenerëve nuk arrin dot. Për një çast në sytë u shfaqet pasioni për të kërkuar prej tyre diçka për vete, por frika frenon çdo lëvizje. Vëllezërit Perada së bashku arrinin treqind kilogram dhe diçka më tepër se katër metra gjatësi. Nuk do të lejonin ata asnjë lloj budallallëku. Nëse dikush kërkon diçka le të afrohej. Por askush nuk fshihet dot. Hordhia e qenve shpërndahet në të gjitha anët, kur i pikasën në një shkurre. Vala e të nxehtit nuk ka kursyer as zemrat e dobëta. *Duhma e rëndë është larguar nga të gjithë ballkonet përreth. Hapat e tyre nuk ndalen për asnjë çast.*

Rruga i shpie afër lagjeve monotone, ku shpirtrat vendosin për ish jetët e veta, ku përpiqen të përcaktojnë momentin, kur gjithçka ka shkuar së prapthi, pranë brigjeve me rërë të zezë dhe parqeve argëtuese të boshatisur, pranë fushave sportive, ku dëshirat dështuan, pranë asfaltit të vdekur me kilometra të tërë. Në varrezat pranë kishës prifti i moshuar Mandelbrot çdo natë

para syve të besimtarëve vazhdon të luftojë me dyshimet, me azmën dhe përleshjet me bandat që plaçkitin varret. Rikardos dhe Manuelit, ç'është e vërteta, u kujtohet një botë tjetër, por që atyre u mungon. Edhe ajo paraardhëse nuk u është dukur e rëndësishme. Njerëz të tillë mbijetojnë më lehtë. Mos u lidhni me botën, ciladoqoftë, ajo që vjen më pas do t'ju duket gjithnjë e më e keqe.

Mbase rrugën do t'jua lehtësonte treni, por deri në disa skuta duhej udhëtuar me këmbë. Nganjëherë duhet ta shkelësh truallin me këmbë, ta prekësh me shuajt e këpucëve, të futesh në mjedise e të mendosh që nën këmbët e tua të vërtitësh planetin. Kokat e tyre nuk ishin bosh, por disa mendime të veçanta nuk janë pjellore. Zemërohen, por jo deri në tërbim, janë të lënduar, por jo thellë. Asnjëherë nuk do ta pranonin se kanë frikë edhe pse mendimi lidhur me aparatin e ndërlikuar, që lart nga stratosfera, vështron sipërfaqen e botës me ato sytë e vet termikë e të ndjeshëm e me kërcënimin për dhunë siguron shpërndarjen e komuniteteve njerëzore u shkakton dridhma. Nganjëherë fryma e njeriut duhet të mendojë për kufizimet. Ai idiot nuk duhet të arrijë të mendojë se mund ta kalojë pa u ndëshkuar. Askush nuk duhet të guxojë të joshë sipas mënyrës së vet, sidomos motrën e tyre.

Midis mureve ndarës prej betoni pas të cilëve fshihet bota private e njerëzve seriozë, Manueli i vë dorën mbi sup Rikardit dhe e ndalon. Prapa tyre në një gjysmë errësire diçka lëvizte. Ata përqendrojnë vështrimin për të dalluar figurën e pazakontë, ndërsa zemra fillon t'u rrahë gjithnjë e më shpejt. Hija drejtohet tek ata dhe pas çdo hapi zmadhohet më tepër. Gjysmë sferat prej smeraldi pasqyrojnë dritën e ftohtë të vitrinës. Kur e vështrojnë, zhduken nga pamja e ngrohtë. Çdo atom në trupin e tyre ndalet, prandaj nuk guxojnë të rrezikojnë as edhe një lëvizje të vrullshme. Me të shpejt në mendje arrijnë marrëveshjen. E tërë ajo madhësi e trupave të tyre bëhet e padukshme, prandaj duhej ruajtur trimëria. Pulpat e tyre fryhen, ndërkohë që ulen

ngadalë, ngadalë, në gjunjë. Sipërfaqja e ashpër e betonit zgjon tek gotat klithma dhimbjeje, por që ata nuk e pranojnë. Vështrojnë drejt përdhe. Goja në mënyrë të pakthyeshme u është mbyllur. Po të vështroni dhëmbët, trupi pa vonesë do të mbetej pa qiradhënës, tamam si mijëra ndërtesa të djegura e të braktisura, të cilat tashmë i kishin lënë pas. Me ballë prekin truallin. Betoni të shpon tmerrësisht shumë. Zgjasin duart para vetes, shtrijnë pëllëmbët dhe i lëshojnë përdhe. Prapanicat e pambrojtura u mbeten në ajër. Nga kjo botë janë, këtë e thonë me gjuhën e natyrës. Të ndërgjegjshëm tregohen, sepse e dinë ku e kanë vendin. Tigri u kalon përbri dhe me bishtin e vet i godet anash.

Nuk e dinë sesa gjatë do të kalojnë të kruspullosur në heshtje para fuqisë së lartë. Duke mbajtur frymën, përgjojnë nëse kafsha do të heqë dorë. Prapa një dritareje dikush nuk është në gjendje ta përmbajë klithmën e orgazmës. Pëllumbat me shkundjen e krahëve prishin qetësinë. Luhatja e qiellgërryesve në lartësi nga era mbush hapësirën me kërkëllitjet e themeleve të mureve. Ata hipin në biçikletën dyvendëshe dhe i mbushin mushkëritë me ajër. Nuk u luhatën, madje akoma më tepër janë të bindur se, pavarësisht nga të gjitha, kanë të drejtë. Në pjesën e tyre të jetës duhet të zbatojnë vendimet e veta. Ata nuk do të lejojnë hallakatjen; nuk do të lejojnë që dikush t'ua pengojë shikimin.

Vazhdojnë të ecin me vrap. Adrenalina derdhet në hapësirën që ka braktisur frikën. Garojnë njëri me tjetrin dhe qëndrojnë në linjë të barabartë. *Rrugë pas rruge, pusi i tharë pas një të tilli, gjithçka kalon, saqë mezi vihet re. Hapat e tyre jehojnë gjithnjë e më fort, gjithnjë e më rëndë; tinguj të shkëputur përplasen në mure dhe trazojnë koshat e plehrave prej kartoni, futen poshtë mbikalimeve, përhapen mbi ura, kalojnë pranë hapësirave të stacioneve të ulta të benzinës dhe pranë vendpirjes së kuajve. Tingujt i shpien skajet e qyteteve prej kartoni në dëshpërim të thellë; keqbërësit largohen nga kalldrëmet, kurse shitësit bëhen*

njësh me mjediset e tyre. Për një moment prostitutat heshtin, ndërsa hajdutët e natës mërmërisin pas tyre dhe i tërë qyteti i shtyn ata në mënyrë të papërmbajtur në krahët e fatit.

Kur gjenden para parkingut të mbushur plot, nuk ndalen, por rrëshqasin mbi metalin që përkulet nga pesha e tyre dhe ndërpresin njëfarë kontakti të zgjatur në sedilen e fundit të një automobili në ngjyrë të zezë. Me tërë forcën sulen, duke derdhur masën e grumbulluar prej vitesh. Depërtojnë përmes membranës pa vështirësi, ndërsa klithmat e mbytura të neverisë qëndrojnë *në ajër pa përgjigje. Atë që nuk largohet për shkak të instinktit për mbijetesë, e largojnë bërrylat. Kureshtja lakurige nuk është në gjendje të përmbajë pasionin e kërkesës.* Nëse kërkesa është e bazuar, do ta përgjysmojë edhe hapësirën detare, ndërkohë që njerëzit nuk do të dërgohen...

/

Karriget ishin grumbulluar nga të gjitha anët. Kolltukë të krimbura të barit, të cilat përkulen rrezikshëm nga rëndesa e prapanicave të fishkura, të veshura dikur me lëkurë të kushtueshme, tani u dallohen edhe spiralet metalike. Pirgje me karrige plastike për kopshte, të marra hua për piknikë familjare kishte pa numërim, stola të ulët nga kishat e braktisura dhe thasë të qepur plot me material izolues... Maksi nuk bënte përzgjedhje. Në atë hapësirë gjeje gjithçka që i kishte rënë në dorë. Njerëzit janë tolerantë. Më tepër zemërohen me veten, përse nuk kishin ndenjur në radhë më parë. Tashmë kishin mbetur të vetmuara edhe disa pajisje të çuditshme bixhozi me një pamje të pakëndshme, që askush nuk dëshiron i pari t'i provojë. Ndërkohë të tërë qëndronin *në një rreth të rezervuar pranë tyre dhe i vështronin me një ndjesi të këndshme emocionale.*

Anvari, Merxhori me dashnorin, ushtaraku Mus dhe miqtë e tij u ulën në radhën e parë. Brajani dhe Ruperti vërtiteshin qosheve dhe kalimthi i jepnin njëri-tjetrit me shpejtësi cigaren e thurur, vetëm për të mos e ndarë me dikë tjetër. Ludoviku dhe Simeoni pas shpine qëndronin *të tensionuar si tel i tendosur*

instrumenti në skenë. Fytyrat e të tjerëve sikur transformoheshin nga njëri tek tjetri, duke luajtur rolin e kukullave në vitrinë. *Të tillë kishte shumë, por nuk dua t’jua numëroj. Kryesorja ishte se dukeshin të bukur e të këndshëm.*

Zoja ndodhej në hapësirën pas skene, me Maksin dhe plakushin i cili përpiquej ta merrte veten nga shoku i hipoglicemisë. Nëpër teatër ngadalë, sikur po shkelte mbi vezë, sorollatej një burrë shumë i turpshëm me kitarë; tani po përpiquej t’i binte veglës në mënyrë që askush të mos i bënte keq. Ngadalë dhe me butësi luante ai.

“Pra, ti je ushtarak, apo jo?” e pyeti dashnorin e Merxhorit, Mus, i cili ishte ulur pranë tij. Merxhori kishte zënë vend në anën tjetër, pranë Anvarit.

“Po.... mund të thuhet se i tillë jam, por tani nuk jam si ushtarak....

“Çdo të thuash me këtë?”

“Po ja, si ta them, sepse nuk e di në realitet, vallë njerëzit janë kaq budallenj, saqë t’u besojnë uniformave?”

“Njerëzit janë shumë të ndjeshëm ndaj shumë gjërave”.

“Ha, ha, a mundesh edhe një herë ta thuash?”

“Njerëzit janë...?”

“Kështu thuhet. Kjo më kujton... Im at dikur, kur isha dhjetë vjeç, erdhi në përfundim, se kjo është kështu dhe ajo është ashtu, i thoshte Selenës, ky ishte emri i nënës sime. “Selena, do të pasurohemi, do të pasurohemi!” Kjo krizë e pushtonte pothuajse çdo gjysmë viti. Në mëngjes ngrihej nga shtrati, i afrohej tavolinës së shkrimit dhe fillonte të trazonte me egërsi pirgun e madh me letra e ndërkohë mermëriste: “Do të bëhemi të pasur, Selena! Fëmijë, shkojmë të hamë akullore”. Dhe na shpinte tek akulloreshitësi i parë që ndeshte, kurse paratë, natyrisht do t’i paguante mamaja. Ajo punonte si pastruese në një shumëkatësh në anën lindore të qytetit; ndonëse vrenjtej në fytyrë, megjithatë i besonte atij. Vazhdimisht e përsëriste nga fillimi me një naivitete të mallkuar, prandaj edhe unë edhe vëllai

infektoheshim nga frymëzimi i tij, vështroheshim me bisht të syrit dhe shtrëngonim pëllëmbët. Me fjalë *pa zë i jepnim formë mantrës* së tij se do të bëhemi të pasur, do të bëhemi të pasur, se nuk do të përdornim më lecka nga dorë e dytë, e tretë, apo e pestë e se nuk do të provonim më shigjetime të egra nga kokat boshe. Ne do të bëheshim të pasur theksohej çdo gjysmë viti dhe familja jonë shpërngulej, le të themi, dhjetë kate më sipër gjatë një jave, para se të zbrisnim gjithnjë e më poshtë. Rënia shfaqej në fytyrën e rrudhur të babait e deri tek zhgënjimi i mamasë, e cila, ç'është e vërteta, dinte shumë mirë *të mbulonte. Por sendet, që* si në ethe i shtrëngonte në duar, atëherë gjendeshin kudo të shpërndara, pa rregull e të rrudhosura nëpër apartament. Pamja e tyre e rrënuar fliste qartë se çfarë ndodhte në kokën e saj, megjithatë nuk i kisha kushtuar shumë vëmendje, por vëllait pak e nga pak iu bë e qartë se çfarë do të thoshte e tëra kjo. Dhe pikërisht atëherë në përfundim babait i lindi ideja që njerëzve gjithandej t'u shiste uniforma. Saktësisht më kujtohet poza e tij tërë krenari, kur fliste fjalë pompoze, duke theksuar se janë me mijëra e miliona të tillë si ne, të cilët qeveria dhe korporatat i kanë lënë me gisht në gojë, se nuk kemi më as fe, as tradita dhe jetojmë secili për hesap të vet...”.

Anvari u përkul për ta *dëgjuar më mirë. Mus* ngriti vetullat me njëfarë dhembshurie. Merxhori i kaloi dorën mbi gjoksin e tensionuar dashnorit të vet, i cili i ngrihej e ulej me një ritën shqetësues. .

“...dhe tërë këta njerëz do të blejnë uniforma, do të bëhen bashkë dhe do t'i tregojnë botës, hej, ne ndodhemi këtu dhe mos mendoni se jemi të përçarë. Bashkimi bën fuqinë dhe më pas përsëriti disa llomotitje politike të cilat nga goja e tij dolën të lëmuara në dukje, sepse ato i kishin pështyrë shumë njerëz të tjerë. Ne atë kohë *akoma nuk i dija dhe më dukeshin tërheqëse e të mahnitshme, ndonëse tim at nuk e kisha asnjëherë të tillë, mjaft energjik e të vendosur. Për herë të parë po e shikoja të tillë dhe ky fakt po më dukej jashtëzakonisht i rëndësishëm.*

“Do të bëhemi të pasur, do të bëhemi të pasur”, theksonim, duke menduar se babai kishte krijuar diçka të arsyeshme, duke e bërë fëmijën që ta besonte. Atëherë përsëri mori një kredi, bleu një kilometër me stof dhe angazhoi një rrobaqepëse kineze, komshien tonë, familja e së cilës ishte në një situatë akoma më të keqe se ne. Gjatë dy muajve ajo u rropat dhe qepi një grumbull të madh me uniforma të zeza, ndërkohë që babai shkruante reklama filozofike dhe po sajonte markën e prodhimit. Neve na thoshte se po krijonte një markë të re, ndërkohë që markë quaja vetëm pullat e postës, prandaj më dukeshin të çuditshme fjalët e tij. Nëna pa bërë zë vazhdonte punën, ndërsa e tëra kjo ngadalë pushoi së ndikuari tek vëllai. Megjithëse ishte pothuajse katërmëdhjetë vjeç, moshatar me mua, përsëri dilte në rrugë për punë dhe kthehej në shtëpi në mëngjes, ndonëse ishte gati moshatar me mua. Kur babai u nis drejt botës së largët për të shitur mençurinë dhe uniformat e veta, unë e prisja në shtëpi me zemër të dridhur. Por kur më në fund kthehej në shtëpi, pa shitur as edhe një uniformë dhe nuk gjendej as edhe një njeri që të ishte i gatshëm ta dëgjonte, në përgjithësi nuk ndihej i turpëruar! “Nuk më eci!”, na tha neve. Mamaja papritur u alivanos, duke e ditur se askush nuk do ta mbyllte dot vrimën e krijuar. Vetë ajo duhej ta bënte, kurse babai pa pikë turpi, zinte vend në tavolinë, duke kruar dhëmbët. Përsëri pas një gjysmë viti sajonte diçka tjetër të re, pa mbarim, ja të kujtohem pakëz: sistem të ri për shpërndarjen më efikase të postës, reformën e doganës, vetëm budallallëqe. Ai nuk hiqte dorë nga fjalët “do të bëhemi përsëri të pasur dhe nga akulloret” e kështu me radhë. Tashmë nuk e di nëse jam shumë indinjuar me të, sepse asnjëherë nuk pati sukses, por ndihem i zemëruar fort, sepse gjithnjë vazhdoja t’i besoja atij”.

Anvari po vriste mendjen sesi t’ia thoshte, sepse po i dukej sikur në parking kishte njohur babain e tij. Mus shtrëngonte buzët dhe tundte kokën në shenjë mirëkuptimi.

“Ja që mua e tërë ideja e uniformave në tërësi nuk më duket

e keqe”, tha Merxhori, që në kundërshtim me çdo lloj pritmërie, i erdhi mirë dashnorit të saj.

“Po, ideja, ideja mbase është njëfarësoj, por, që ta dini, o njerëz pa përmendur pengesat që nxjerr mendja jote, je i detyruar të luftosh me ligjet e natyrës, me receptorët e dopaminës, me krenarinë, me vullnetin, pa përmendur pritmëritë e familjes që me kërkesat tuaja je i detyruar të arrish edhe njerëzit e tjerë. Këtu nuk po flas për tërë strukturat e sistemit që bluajnë për vete, apo për mijëra lakmi, për mospërputhje në hapësirë e kohë, për komplotet e tërë gjithësisë së mallkuar, që papritur të shkarkohen mbi krye. Nuk po flas për faktin sesa vështirë është të ngrihesh në mëngjes e sidomos në planetin e majmunëve, t’i rregullosh gjërat sipas dëshirës tënde dhe që në atë iluzionin e mallkuar të lirisë të mos e humbim fjalën... Vetë ideja nuk është e mjaftueshme. Babai as që ia kishte idenë se duhej të luftonte jo vetëm me korporatat e shtetit, me fenë dhe traditat, por edhe me klubet e futbollit, me striptizmin e klubeve, me alkoolin, me një mijë e një droga, me njëmijë e një ndjesi pakënaqësie. Ai duhej të luftonte me rrënimin e shpresës dhe të ëndrrës, me lojën e fatit, me lojërat muzikore, me të keqen njerëzore e me të njëjtën masë edhe me mirësinë njerëzore, me rënien e përditshme e të pandalshme të standardit, që i ka përfshirë të tërë dhe në fund të fundit duhet të luftojë edhe me poezinë... Nuk e di, Vetëm njerëzit e trashë nuk e paralizojnë botën”.

“Sikur kjo të ishte e vërtetë, akoma do të jetonim nëpër shpella!” ia priti Anvari ndërsa disa dëgjues muzike i pëshpëritën me inat psssst. Ai e uli zërin dhe vazhdoi... “E sheh, as ty dhe as rrënimin tënd nuk e njoh, ndonëse përpiqesh me këmbëngulje të na e paraqesësh, unë nuk mund të kapërcej këtë humnerë që ndodhet mes nesh, por më mjaftojnë vitet mbi supe, sepse kam përjetuar mjaft, për të qenë në gjendje që të shprehem si më poshtë: “Dështimet e babait tënd, nuk janë dështimet tuaja. Në djall vafshin, madje as dështimet tuaja nuk janë plotësisht tuajat. Dhe e tërë kjo dramë e botës që të paralizon është vetëm

një arratisje e pafat nga vetvetja. Këtë mund të ta vërtetoj dhe nga dorë e parë mund të pohoj se do ta mësosh plotësisht saktë, kur bota me të vërtetë do të të pamundësojë, kur do të t'i lidhin duart, kur nuk do të të lejojnë të marrësh frymë, kur do të t'i mbyllin të tëra daljet dhe kur do të tërbohët ndaj fatit tënd sipas mënyrës së vet... vetëm atëherë, në atë moment, qartësisht do të dëgjosh zërin e Perëndisë.. dhe do të kesh njohur vlerën e lirisë. Ajo nuk përbëhet nga fakte në dispozicionin tënd sipas dëshirës. Ajo është moment qetësie.

Dashnori i Merxhorit nuk dorëzohet.

“Mbase do të jemi të detyruar të kthehemi në shpella, ndoshta i tërë ky civilizim paska qenë një pushim i shkurtër para së vërtetës. Një gënjeshtër e huajtur nga e ardhmja”.

“Po përse tregohesh me të kaq shumë i kënaqur?”

Psssst.

Sinqeriteti është infektues. Mus zgjat dorën e vet delikate drejt prapanicës së gjerë të *dashnorit të ri*.

“Më fal, por nuk e di... A mund të ta them? Mirë, megjithëse tingëllon njëlloj... Por, a mund të të them diçka?”

Nuk iu përgjigj, por ktheu kokën nga ai dhe ngriti lart vetullën e djathtë.

“Ke thënë... si e ke thënë, se atëherë e ke parë babanë të fortë. E kujtoj atë që thua. Nuk e di, në fakt, sesi ta filloj. Hëm... Po. Baba i fortë”. Dëgjohet një e qeshur pa lidhje. “Unë vij nga një vend ndryshe. Nuk do të flas tani gjatë e gjerë *për këtë fakt, por është e vërtetë, vij nga një vend tepër ndryshe. Koha atje kalon më ngadalë. Njerëzit janë... ndryshe. Nuk jam fort i zoti në oratori. Ja çfarë dua të them... Im at është njeri shumë i fuqishëm. Gjithmonë është ndërjer ashtu. Gjyshi, le të themi, nuk ka qenë i tillë dhe këtë e di, por, megjithëse ka bërë mjaft gabime, gjithmonë ia kam dalë më mirë me të. Mbase ky fakt ndryshon nga njëra gjeneratë në tjetrën. Mundet që djali im, nëse do ta kem ndonjëherë, do të jetë përsëri njeri i fortë. Unë nuk jam. Ndoshta prandaj ti je njeri i fortë. Nuk e di. Nuk*

të njoh. Por meqenëse tashmë ke folur për këtë fakt, më ke kujtuar diçka... Familja ime në vendin tim është pothuajse një lloj institucioni. Prej kohësh ndodhet atje. Prej kohësh... një zot e di qëkur, se nuk e njoh mirë historinë, vetëm ato pak gjëra që kam mbledhur nga më të moshuarit, për një kohë të gjatë. Dhe kjo gjë, mbase edhe dallohet tek njerëzit. Në njëfarë mënyre ata rriten në harmoni me gjërat; rriten, duke mbajtur rroba të vjetra, nuk e di nëse më ndjek. Por, le ta themi, përderisa tashmë po e përmendim... rriten me uniformë, përshtaten me to, tamam sikur ua kanë qepur pas trupit. Dhe e gjitha kjo është e mirë dhe e rregullt. Por, përvoja ime, le të themi, më ka mësuar se gjërat nuk janë gjithmonë ashtu siç duken. A ke parë ndonjëherë shalqi japonez?

“Shalqi?”

“A e di ç’është shalqini?”

“Natyrisht që e di”.

“Ja pra, ata m’u kujtua pikërisht për faktin se.... transportuesit e tyre në Japoni ishin tepër të pakënaqur që shalqinj të ishin të rrumbullakët, sepse kështu zinin më tepër hapësirë sesa instinktivisht meritonin”. Një e qeshur e pakujdesshme. “Dhe e gjetën zgjidhjen. Kur ata janë fare të vegjël, i fusin në kubikë dhe kur më pas rriten, ata arrijnë deri në një farë lartësie dhe, meqenëse nuk mund të zgjerohen, ata mbushin çdo hapësirë boshe të kubikut. Në përfundim shndërrohen bukur në katrorë dhe janë të gatshëm për transport, ndonëse kjo nuk është në natyrën e tyre. A më kupton?”

“Të kuptoj”.

“Tani nuk e di nëse ekziston ndonjë shalqi që, thjesht, nuk dorëzohet, që e çan kubikun dhe ashtu i rrumbullakët i reziston bahçevanit... Natyrisht që të tillë nuk ka, por gjithmonë kam pyetur veten se çfarë ndodh me ata që në përgjithësi nuk marrin atë formë; dhe që qetësisht në kutinë e vet rezistojnë. Ndonëse të vegjël, sidoqoftë arrijnë ta ruajnë rrumbullakësinë e vet. Pakëz e kam ndërlikuar...”.

“Jo, jo, po të ndjek”.

“Ne, njerëzit, jemi gjithfarësoj, dua të them dhe dikush nga ne, thjesht, nuk mund ta mbushi uniformën që na vjen nga lart. Në raste të tilla baballarët e fuqishëm nuk janë për asgjë, natyrisht që ky fakt ata nuk i frenon, sepse nuk e kanë në natyrën e tyre që gjërat t’i lënë rehat. Veçanërisht nëse kanë pritmëri të qarta dhe nëse përvoja i ka mësuar se realiteti do të jetë në dispozicion të tyre. Njerëzit e fuqishëm nuk e kuptojnë lirinë ashtu siç e kuptoni ju, e dini këtë?” ia drejton këtë pyetje Anvarit, i cili filloi pakëz të inatoset, “dhe ku të shpie kjo? Nëse shalqini e ka gjetur kufirin e vet, nuk ka forcë në këtë botë që të jetë në gjendje të bëjë kapërcim. E tërë puna në këtë drejtim shndërrohet zakonisht në barbarizëm. Bahçevanët e lajthitur mund të sillen ashtu me ta vite të tëra, mund ta torturojnë me fjalë, me duar, madje edhe mund t’i përulen. Ata mund ta mashtrojnë, mundet që vullnetin e tyre t’jua shndërrojnë në tatuazh në prapanicë, por çfarë do të fitojnë nga e tëra kjo? Asgjë. Kështu , pra, ndërsa po të dëgjoja, isha i detyruar të vrisja mendjen... Po sikur jetët tona të jenë vetëm një eksperiment i zgjatur? Vallë a do të arrijmë, në kundërshtim me gjithçka dhe me cilindo, ta qepim uniformën personale? Im at ndoqi rrugën e shkelur, kurse yt at, të paktën është përpjekur”.

“Fjalë të mëdha nga dikush që ka veshur uniformë ushtarake”.

“Akoma vazhdoj të qep”.

Kur Anvari përkulet nga pas, mbështetësja e karriges së tij zgjerohet dhe në stomak i krijohet ndjesia e rrëzimit. Me të shpejt drejton trupin dhe me një frymëmarrje të zgjatur e nxjerr jashtë *rëndesën e mjedisit*.

“Oh, djema. Atij, që në moshën e vet njëzetvjeçare beson për një botë më të mirë, i duhet zemra, kurse atij, që në moshën dyzetvjeçare vazhdon të besojë, i duhet mendja. Unë nuk dua t’ju shes mend, prandaj qepni, qepni, derisa të mundeni, por mos thoni se një ditë do ta kuptoni se keni dështuar dhe jeni zhgënjyer. Çdo tegel kushton dhe shqepja gjithmonë është më

e vështirë. Nuk ekziston asnjë lloj udhëzimi, asnjëra rrugë nuk është e vërtetë. Nganjëherë urrejtja të fut në kurth, nganjëherë edhe dashuria. Por nganjëherë edhe synimet e mira apo të këqija. Unë përfundimisht jam nënshtruar para botës sime kur... më vranë babain dhe motrën. Mbase kjo është rruga më e lehtë... por, ta dini, nuk mund ta them se sot më vjen keq. Vështirë është të heqësh dorë nga guximi dhe shpresoj se asnjëherë të mos jeni i detyruar. Mbase disa fatlumtur me të vërtetë do të arrijnë ta kapërcejnë tërë këtë, përmes jetës me ndjesinë e pacenuar nga mbikëqyrja. Por ata që nuk do ta arrijnë dot, ata do ta kuptojnë se në duar shtrëngojnë fort rërën dhe se ajo do t'jua hapë pëllëmbët...”.

Mbuloi gojën dhe mbylli sytë. *Mus vështroton poshtë dhe nuk ndihet aspak mirë, pa e ditur saktësisht arsyen. Dashnori i Merxhorit, përkëdhel supin e saj dhe e mbështet pas vetes. Vështirë ishte të çlirohej nga ndjesia e arritjes së një fitoreje të vogël, sepse do të ishte poshtërim po të gëzohej menjëherë. U përqendrua në ngrohtësinë e trupit, i kënaqur disi prej tij.*

Përmes kalimit drejt skajit të teatrit ra në sy këmba e Zojës. Emocionet pushtuan mendjen e vizitorëve të pranishëm. Prandaj edhe kishin ardhur, prandaj edhe kishin rrezikuar.

Merxhori ia lejoi vetes të qeshte.

“Po unë babain tim as që e kam njohur”

Teli i instrumentit u këput. Jashtë shtoheshin thirrjet e zemëruara.

“Po më kujton tim at”, i pëshpëriti Semjona Ludovikut në vesh, ndërkohë që ky i egërsuar shtrembëron vetullat dhe mbledh forca për veprimin më radikal në jetën e vet.

Unë jam egërsia jote, instinkti yt për gjëra të këqija, shqetësimi yt i pandërprerë.

Zoja del në skenë. E nanuritën duartrokitjet, fishkëllimat dhe thirrjet e ngrohta të të uriturve.

“Keni të njëjtën aromë si atë të lëkurës së rrjepur. Mos më pyet se nga e kam njohur atë duhmë të përzier me djersën e

njerëzve të sflitur, me djersën e njerëzve të torturuar, me djersën e njerëzve që ndodhen në shtratin e vdekjes. Mos më pyet...”

Lëvizjet ajo i ka kaq të zakonshme, të thjeshta dhe të rëndomta, tamam sikur i kryen çdo ditë. Në mëngjes ashtu shkon në dush dhe po ashtu del për t’ja hapur derën dikujt.

Unë jam ajo që natën të shtrin përdhe; jam ajo që të kthen prapa tek gropa, kur shfaq dëshirën të ngresh grushtin si shenjë e fitores së paarritur.

“Të dy i mbani shpatullat në po të njëjtën mënyrë. Me muskuj të tendosur do të të këndoja një ninullë, por përpiquini të mos e vini re, derisa t’i prekni. Dukeni mjaft të vëmendshëm në shikimin e gjërave dhe të dy diçka po fshihni. Apo jo? Çfarë fshihni?”

Kollitet, gjë që askujt nuk i duket e çuditshme. Kolla, dukuri plotësisht njerëzore, shndërrohet në pjesë të saj. Me ç’të drejtë ia lejon vetes një sjellje të tillë? Madje edhe vë buzën në gaz.

“Hëmm?”

Unë jam dëshpërim i flakur tutje ndalesave gjatë shëtitjeve pa ndonjë qëllim. Po të palos pa paralajmërim; ndërhyj tek ti midis vetëdijes dhe njohjes. Unë jam gjëja e errët. E errët.

“Të dy e keni rruar kokën. Ç’do të thotë kjo? Asnjëherë nuk kam guxuar ta pyes tim at. Gjithmonë ka qenë i tillë. Qëkur e mbaj mend. Edhe fotografitë e vjetra i fshihte prej meje. As që mund ta përfytyroj me flokë; nuk e di nëse i ka pasur ndonjëherë. Po të tutë? A i ke mbajtur ndonjëherë të gjatë? Para se ta rruaje kokën?”

“Unë jam gjithçka ke, por që nuk e dëshiron dhe i asaj që nuk ke, por që dëshiron ta kesh. Unë jam pasues i të pazgjedhurve.

Nxori oksigjenin dhe dioksidin nga mushkëritë përmes kordave zanore në drejtim të mikrofonit metalik, ku shndërrohen në sinjale elektrike. Ata rrëshqasin drejt membranave që dridhen, të mbërthyer në mur, e që luhatin ajrin. Qesh dhe e qeshura e saj del jashtë e zgjeruar, e ashpër dhe e fortë.

Ludoviku tregon dhëmbët.

Semjona zgjati dorën poshtë këmishës së tij dhe ia pickoi lehtë trupin e dobësuar, ku i dalloheshin brinjët.

“Po, babai ka qenë më i shëndoshë, kurse ti je... kaq i dobët. Përse je i tillë? Mos vallë, nëna nuk të jep asgjë për të ngrënë?”

Ludoviku ia shtyu tutje pëllëmbën e zgjatur.

Unë jam rob i hijes, izolimi yt, shpërbërja jote.

Fjalët e saj përkëdhelin veshët e shkurtabiqëve të ulur. Nuk e di nëse në përgjithësi po e vështron, të reflektuar në llambën e reflektorit. Ajo e irriton plotësisht.

Unë jam gjëja e vërtetë. Unë ndodhem në momentet e tua më të këqija. Kur do të kesh dëshirë të vrasësh, me dy do të jem. Kur do t'i gëzohesh fatkeqësisë, do të jem në nënqeshjen tënde të kamufluar. Kur do të urresh të panjohurin, do të jem në vështrimin tënd të zemëruar. Kur do të përqafohesh me dashnoret që kanë të bëjnë me ty, përsëri do të vazhdoj të të pëshpërit *në vesh*. *Vazhdo. Kur do të flakësh tutje mirësinë tënde, kur do të rrëmbesh kamxhikun e egoizmit tënd, kur do të kesh dëshirë që dhimbjen tënde ta derdhësh në mish dhe në fjalë, atëherë do të jem larg, larg në mënyrën më miqësore.*

“Po çfarë dëshiron kjo tani?”

Semjona tërheq poshtë cepin e këmishës. Në shpinën e Ludovikut zbulohet pjesa e sipërme e një tatuazhi.

Zoja zbërtheu recipetin dhe me një lëvizje të shkujdesur hoqi këmishën. Ne skenë doli zbathur. Në trup kishte vetëm pantallona të shkurtra xhins. Vetëm ato mbante veshur. Çfarë po bën? Përse? Njerëzve iu mua fryma. Ata nuk e prisnin një zbulim të tillë. Me duar mbulonte gjoksin. Çfarë mesazhi jepte fytyra e saj? A kishte të ftohtë? Asnjë shenjë guximi apo frike, as edhe gjurmë ndjesie të paramenduar. Muskujt e Ludovikut sforcohen. Semjona është kapur pas këmishës; ecën ngadalë, hap pas hapi. Dora e Ludovikut rrëshqet drejt barkut dhe zbret drejt pjesës anësore të kofshës, ku me një ngjitës të bardhë ishte puthitur një thikë. Në pëllëmbë ndjen lëkurën e saj të lëmuar.

Një prekje e lehtë e organit të rrudhosur. Fytyra e saj është plot mirëkuptim. Me pëllëmbë ia kap dorën, ia shtrëngon dhe ia largon.

“Çfarë ke kështu në shpinë? Ma trego shpinën, po pate guxim. Unë jam një monstrum që ka zënë pritë”.

Zoja kthehet dhe trullosja e publikut lëkund gjithçka që kishte arritur deri në atë moment në saj të joshjes. Kemi krijuar botën që nuk ishte për ne. Shpina e saj, si pasojë e orgjive, përbëhej nga një mish që s’ishte më i freskët. Gërvishtjet ishin ngjeshur njëra mbi tjetrën, duke krijuar brazda të gjata, si ato të kaut të turbulluar e të munduar nga tërheqja e rënduar e plugut. Nëse ajo ka mundur ta kapërcejë këtë, atëherë mendoni se çfarë jeni të aftë të bëni ju, njerëzit në galeri. Zoja nuk e kupton këtë si vlerësim të pranish. Vuajtja nuk mund të vlej asgjë; ajo vetëm se ngre lart çmimin e bukurisë. Prandaj ndodheshin këtu tërë ata njerëz. Ata kishin ardhur pa asnjë detyrim. Njerëz të mrekullueshëm, të cilët vazhdimisht vështrojnë burimin e bukurisë, tamam si fluturat para qiririt.

Ludovikun kjo gjë e lëndon. Askush nuk kishte vuajtur si ai, prandaj mban monopolin e dhimbjes dhe nuk e duron dot që ajo thjesht të shpërndahej ashtu. Vallë, asgjë nuk është më e shenjtë? Çfarë tjetër nuk i është ofruar atyre gllabëruesve? Vallë më kot kishte vuajtur tërë ato ditë? Edhe jeta e tij ishte një jetë e rrënuar. A do të lejojë t’i merret pikërisht ajo që vite me radhë e kishte mbajtur përbrenda? Vallë, a nuk ishin sakrifikuar tërë ato mace për shenjtoret e shkujdesur? I vetmi ai u ishte ekspozuar furtunave. I vetmi ishte ai që e kishte gëlltitur mjerimin. Të vetmin atë vazhdimësi në kohë kishte goditur çdo pjesë të butë të trupit. Ndërkohë ajo keqbërësja e mallkuar dëshironte që tërë këto gjëra t’jua ofronte të tjerëve falas?

Unë jam tërbimi i asaj që është e vjedhur.

Madje edhe Semjona që kishte përjetuar gjërat më të këqija, para kurrizit të saj ndihet e trembur. Ludovikun e la të qetë. E çfarë është në krahasim me një lëkurë të rrjepur, një tatuazh i

zakonshëm?

“Kjo grua duhet të ketë një inat të madh me dikë”.

Ludovikut i digjnin të tëra kockat.

Unë jam thelbi i universit, jam furtuna magnetike. Unë jam gropa e zezë, magneti i galaksisë; jam central kuantik, jam varreza e yjeve. Drita nuk guxon të më afrohet, sepse atë e pi. Unë jam babëzia, gllabërimi i tërë gjërave; jam fillesa, jam profeti!

Në heshtje dhe qetë, ndonëse edhe e ngre zërin lart, hipën në skenë dhe sullet me thikë në dorë kundër saj.

/

“Kam një frikë të tmerrshme”, thotë kitaristi dhe shtrëngon qafën e kitarës, tamam sikur po mbytet në një patë.

“Përse?” E pyet Zoja.

“Asnjëherë nuk kam parë kaq njerëz të grumbulluar”.

Ai qëndron tek dalja nga skena; njëren dorë e drejton nga publiku dhe papritur fillon t’i dridhet i tërë trupi. Zoja qëndron një hap larg tij, gjë që ai e konsideron si një kërcënim të butë. Dëshironte të përqendrohej në muzikë, në idenë e saj, në pavarësinë nga instrumenti, në efektin e saj dhe të hiqte dorë nga shkaku, nga burimi i saj njerëzor, prandaj trupi i Zojës në pamje të dukshme po zmadhohej gjithnjë, duke shkaktuar turbullira.

Maksi i buzëqesh pa të keq plakut, i cili është shtrirë mbi të vetmin kolltuk, në hapësirën pas skenës, me këmbë të shtrira. Me duart që i varen nga cepat e kolltukut dhe me pëllëmbët e kthyer lart, të jep përshtypjen e njeriut që ka mashtruar vdekjen. Në fytyrë ngadalë i kthehet ngjyra e shëndetshme e lëkurës së gjallë. Ndihet plotësisht i qetë. Gjërat i ndjek, duke rrotulluar ngadalë sytë dritëshkurtër. Frymëmarrja e tij duket e thellë dhe e njëllotjë. Tashmë nuk është kohë për rrëmujë.

Zoja ndodhej tek kitaristi. Ajo e zuri nga bërryli, i mori dorën dhe shtrëngon sinjalizuesin elektrik..

“Mos ki frikë”, i thotë atij. Në shenjë përgjigjeje shtrembëron

dhe i var buzët, pastaj fryn fort përmes buzëve.

“Mos ki frikë”, ia përsërit. “Dikur të pranishmit ishin pa fund. Këta njëqind veta janë vetëm një pikë uji në hapësirën e trupave të ngatërruar njëri me tjetrin, të cilët dikur mblidheshin për shkak të shumë gjërave të tmerrshme. Askush nuk kishte ardhur për të gjykuar dikë. Ata kishin ardhur, sepse ndiheshin të vetmuar, prandaj edhe frikësoheshin se mos dikush nuk i kupton, sepse ishin në gjendje të vështirë”.

“Kjo nuk më ndihmon”, i thotë me zë të ulët dhe i zbehur në fytyrë, “muzika ime është vetëm tingull dhe askujt nuk i bën keq”.

“Nuk është paraqitur asnjë lloj kërkesë. Këtu kanë ardhur për të qenë të bindur se ka akoma dikush që beson”.

“Nuk e di nëse kam besim”

“Nuk është detyra jote *që të besosh për ta*”.

“Por keni thënë se...”.

“Detyra jote është vetëm t’i magjepsësh”.

“Vetëm t’i magjeps!”

“Kur të gjendesh në skenë dhe të prekësh telat me gishtërinj, harroje se ku ndodhesh; harroje se atje atje ka kaq shumë drurë, gurë dhe xhama; se atje ka kaq shumë material najloni, çeliku, kaq zemra dhe dyfish më tepër sy. Harroje se koha rrjedh, vazhdo të interpretosh; harroje se e vërtetë është gjithçka e vërtetë. Ti qëndro tek vrima e zbrazët, që asnjëherë nuk është parë dhe që luhatet dikur jashtë galaksisë sonë. Atje nuk ka asgjë, përveç tingujve të tu. Gjithçka ekziston janë tingujt e tu. Madje edhe jeta jote është tingulli yt. Nuk ke lindur dhe as që do të vdesësh, gjatë tërë kohës që je në atë vend dhe përderisa ai vend është tingulli yt. Nuk ke prindër, nuk ke fëmijë, askënd nuk njeh. Frika? Ajo është diçka që të pushton në autobus, kur konduktori kontrollon biletat, apo kur një i panjohur të lutet ta ndihmosh. Ajo të shfaqet edhe kur dikujt dëshiron t’i thuash të dua. Frika të përfshin kur je i uritur. Ndërkohë ti ke ardhur të krijosh, ke ardhur që të zhdukësh zbrazëtinë dhe të magjepsësh

njerëzit. Lërua frikën atyre”.

“Atyre?”

“Njerëzve që kanë ardhur për diçka”.

“Po për çfarë kanë ardhur?”

“Për diçka që askush nuk mund t’jua japë”.

“...”

“Dil jashtë, zhduku, fillo të këndosh”.

“Në fytyrën e tij vërtitet një kaleidoskop ndjenjash; muskujt i lëvizin në të gjitha drejtimet dhe papritur tkurren e i dorëzohen fatit. E njihni një fytyrë të tillë. Gjatë mëngjesëve të vështirë shfaqet në pasqyrën tuaj. Zoja e shtyn butësisht dhe hapat e tij jashtë, në skenë, jashtë, në hapësirë, gati-gati janë plotësisht të qetë.

/

“Lupe”

Parketi kërcet nga hapat e saj. Gishtërinjtë i djegin. Me dorën e majtë lëviz ngadalë dhe doreza e derës ulet pa zhurmë. Dera hapet. Përmes plasaritjes dallohet koka e saj.

“Lupe, më sill, të lutem, një gotë me ujë”.

“Ujë?” Zëri i saj është si gjithmonë i thatë dhe i shtruar.

“Po, ujë”.

“Dëshiron gjë tjetër?”

“Vetëm ujë”.

Me tkurrjen e fortë të ballit i tërheq vëmendjen nga prekjet dhe tund kokën. Pastaj largohet.

/

Hoqa këpucët. Tashmë jam zbathur. Me këmbë shtyj këpucët poshtë mbulesës së pistë, që varej nga tavolina, mbi të cilën ndodhej një pirg me fletushka. Ato gati rrethonin një shishe uji plastike. Me të ia freskuan ballin diabetikut. Maksi po më vështronte, duke mbajtur frymën. Zoti Zh... ishte larguar tutje nesh. Nuk e di nëse kitaristi i kishte dëgjuar ato që i thashë, por me sa dukej po zbavitej në skenë. Sytë i mbante mbyllur dhe kokën të ngritur lart. Harroje atë, shndërrohu në tingull.

Nganjëherë jeta të krijon ndjesinë sikur të ka marrë në pëllëmbë dhe të ka afruar drejt diellit. Nganjëherë gjithashtu të duket sikur gishtërinjtë përreth teje janë mbledhur në grusht dhe ta kanë bllokuar dritën, e cila harrohet në atë errësi të plotë. A të kanë gënjer? A kanë menduar se je i lajthitur? A janë munduar ta sakrifikojnë shpirtin tënd në altarin e dështimeve të veta? A të kanë kurdisur kundër vetes, sepse robërit e hijeve urrejnë njerëzit me dritë në sy? Sa e thjeshtë është të jesh i rrethuar nga të mbyturit. Por kjo është vetëm fanepsje. Po aq e thjeshtë është të besosh se jeton në masën e gllabëruesve. Dhe atëherë fshihesh e ngre mure, mbrohesh nga ushtri të sajara dhe nuk e dallon dot më dorën e shtrirë nga goditja me thikë. Kjo është më e keqja që mund të të ndodhë në jetë. Dashuria asnjëherë nuk duhet të tentojë që të humbasë transparencën e vet; asnjëherë nuk duhet që ta mbulojë velloja e kërcënimit. Asnjëherë ajo nuk duhet të tërhiqet nga mungesa e frymëmarrjes. Më duaj, përndryshe... përndryshe... përndryshe dashurinë time do ta bëj të ditur si një çikrik të ndërlikuar; me të cilin përpiqem që frikën time ta nxjerr nga pusi në dritë. Nën qiell. Në fushën e purpurt të hapave tona. Më duaj, përndryshe... përndryshe... nuk do të jesh pjesë e adhurimit të hapur të jetës. Më duaj, përndryshe, përndryshe do të të quaj diçka të tmerrshme e të mallkuar. Dashuria asgjë nuk do të shpëtojë. Më ha. Më gëlltit. Më duaj.

Dashuria nuk është makutëri. Kush e kërkon, ai nuk e meriton. Kush vë bast për të, e humbet bastin. Kush e përjeton si litar që do ta nxjerrë nga rëra, do t'i këputet në duar. Asgjë nuk do ta shpëtojë dashurinë.

Dhe e vërtetë është; jetojmë midis njerëzve të uritur. Gjithçka e gëlltisin që nga kujtimet e deri tek respekti. Por shijen e dashurisë nuk e njeh askush. Duke e paguar me fjalë, sulen pas saj, sepse me gjuhë gllabërojnë gjithçka tjetër dhe janë të bindur se edhe me dashurinë nuk duhet vepruar ndryshe. Do të gëlltisin bukurinë dhe përjetësinë; do të hanë poezinë dhe do ta

zgjerojnë politikën. Ky është realiteti i dashurisë, por nuk është e njëjta gjë. Unë nuk shkoj gjëkund; do të qëndroj këtu. Një pjesë kartoni që mbaj në xhep do ta rrudhos dhe do ta hedh një ndonjë qoshe. Në saj të gojës do ta gjejë rrugën.

/

Kitaristi tërhiqet përkrah Zojës, duke mbajtur kitarën para vetes; ai sulet drejt dhomës kaq triumfalisht, tamam sikur me të vërtetë ka çarë frontin në Ubangë. Teli i këputur varej nga qafa e instrumentit si ndonjë copë bronzi i rrudhur. Nuk i shkoi deri në fund. I merret fryma; i inatosur është, i shqetësuar dhe i sflitur. Gjoksi i fryhet dhe ka dëshirë të buzëqeshë, kur ndjen në qafë vështimin e Zojës. Përsëri përkulet, që gjatë atij shkëlqimi pesëmbëdhjetëminutësh t'i jepte më shumë rëndësi. Megjithatë dëshiron të mbetet krenar për veten. Atë po e dëgjonin dhe u duk sikur nuk kishte shumë gjëra të grumbulluara. Disa, me të vërtetë, gjatë kësaj kohe kanë pëshpëritur, por veshi besnik pa dyshim që bisedën jashtëzakonisht të rëndësishme do ta pengonte sikur të ishte një kulisë për tingujt e tij. Muzikë për masat. Natyrisht që do të zhurmojë. Njerëz janë!

Me parakrahun fshiu fytyrën dhe çapiti deri tek Maksi, i cili po i drejtohej plakut që rri ulur. Ai vuri duart mbi mbështetëse, preku pakëz plakun dhe zgjati fytyrën e vet në formën e dardhës përpara, afër tij, si ndonjë urith. Tashmë që Zoja doli në skenë, Maks kitaristi nuk e vështronte aspak, por synon të bindi vetveten për t'u bërë i këndshëm në interpretim. Kërcitja e telit, vrapimi i pakujdesshëm nga fansat dhe buzëqeshjet të lidhura me vështrimet shkurtuan duartrokijtjet, të cilat mbase edhe i kishte merituar, ose jo.

Në momentin para se të largohej nga skena, në ajër ndjeu njëfarë shqetësimi, ndonëse ishte i bindur se nuk e kishte shkaktuar ai. Dëgjuesve u interpretoi këngë kushtuar vetmisë. Vallë, a mund të këndonte për diçka tjetër?

“Që të jem plotësisht i singertë, askujt nuk ia kam thënë deri më tani”.

Zëri i Maksit tashmë ishte më i qetë. Hundën e afroi frikshëm tek plaku, të cilit shikimi po i errësohej më shumë. Nofullat i tërhoqi prapa, por qafa i preku hundën e fortë, tamam sikur do t'ia mbathte nga gjithçka që ishte më afër fytyrës pikaloshe dhe të zbehtë, që papritur dëshiroi kontaktet.

“Tashmë tërë jetën po vuaj nga një shfaqje tepër agresive pengimi të identitetit të shpërbërë”.

Kitaristi që lëshoi përdhe kitarën dhe piu edhe një gllënjë ujë që kishte mbetur në shishe, papritur u ndje tamam sikur pa dashje të kishte depërtuar në diçka tepër intime, prandaj fryu bulçitë, ngriti vetullat dhe fuqimisht shtrëngoi pëllëmbët. Ai vështroi përreth se mos ndoshta në mjedis do të kryente diçka tërheqëse, me të cilën do të ishte argëtuar dhe do të mbulonte skenën e mundimshme me njëfarë celofani gjë që-në-përgjithësi-nuk-ka-të-bëjë-me-mua si privatësi. Agjë nuk kishte. Ngadalë rrotullohet, bën tri hapa të ngathët, mbështet shpatullat në mur, duke pasur kujdes që publiku të mos shohë sesi përgjon dhe e përqendron vështrimin tek trupi i lëshuar i Zojës.

“Në një moment ndodhem plotësisht i pranishëm në radhën e dytë të ekzistencës njerëzore. Kam të kaluar dhe jam pjesë e historisë. Në të njëjtën kohë jam edhe një përmbledhje e pasojave të mia dhe një nyje e dobët e pasojave të të gjithë njerëzve të tjerë. Nga duart dhe goja ime varet gjithçka, ku do të vendosem dhe si do të sistemohem. Nuk mund të kujdesem për vete sikur të isha një qenie artificiale. Familja ime, *është* imja dhe fragmentet e rrëfimit të saj, që më kanë prekur, u bën pjesë të rrëfimit tim. Kur vështroj lëkurën time, më duket si e qepur me arna dhe çdo arnë e di se si është shkaktuar. Nuk kam asnjë vrimë dhe asnjë vend bosh. Nuk jam gur. Nuk jam statujë. Dordolec i gjërave njerëzore jam, i mbërthyer në një fushë, në të cilën ulen korbat për të ngrënë farat e së bukurës. Unë e di se fjala bukuri tek unë shkakton një devijim të dukshëm, që më lehtëson praninë dhe ngjarjen. E di se është rrugë për një

drejtim tjetër, por sa kohë që nuk ndodhem atje, të gjitha fjalët e tjera më dëmtojnë. E di se çfarë thonë njerëzit kur ia arrijnë qëllimit, se njerëz të tjerë përkrah këtyre nuk ka, sepse janë të vdekur, ose që akoma nuk kanë lindur. E di se kontakti me zbrazëtirën nuk e zëvendëson kontaktin me një qenie të gjallë. Zbrazëtira është tërheqëse, sepse nuk as edhe një pamje të përcaktuar. Zbrazëtira është tërheqëse, sepse nuk është krenare me identitetin e vet. E di se njeriu është një shprehje teknike, por e di edhe se është guxim kur këtë e kapërcen. Do të kisha dëshirë të besoja se një herë do t'ja arrija qëllimit. Shpresoj. E di se njerëzit pa njerëz të tjerë do ta kenë të vështirë dhe nuk dua që këtë t'jua shtoj. E di se askush nuk dëshiron të përgënjeshtrohet, se nuk është ajo që ua kanë thënë se është... E di që kjo konsiderohet dhunë dhe gjithashtu e di se askush nuk e meriton atë. E di se ndihem më mirë, se ndihem më keq dhe se ekzistoj. E di se gjithçka që di është e vërtetë, sepse dijenitë janë të vetmet që zbulohen si të vërteta”.

Zoja u zhvesh.

“Atëherë... prisni, a është në përgjithësi zëri im? Vallë me të vërtetë kështu flas? Sytë e tu iu shmangen syve të mi. Ç’do të thotë kjo? Muskujt e duarve tuaja tendosen, që t’i shmangen prekjës së duarve të mia: nga se keni frikë? Mendoni se dua t’ju bëj keq? Vallë, a nuk keni ardhur se diçka keni dashur? Ç’farë keni dashur? Mos vallë keni dashur t’i shihnit ato? Do të dëshironit ta shihnit atë? Po qorton. Po qorton me zë të lartë. Kjo është e tëra. Vështromëni!”

Zoja vazhdon të zhvishet.

“Faleminderit. Faleminderit. Atëherë pa ndonjë motiv apo shkak, do të përfundoj në radhën e parë dhe papritur do të shfaqem. Befas nga unë do të dalë e tërë ngarkesa lehtësuese e gjërave, do të dalin të gjitha tiparet njerëzore, fjalët do të devijojnë nga unë, do të pastrohen e do të drejtohen në pikën pa dimensionë. Vetëdija ime, njohuritë e mia, dhe vetëbesimi im do të zvarriten përtej shtresës së ekzistencës, kurse kotësia,

drita do të përhapen dhe unë do të shndërrohem në genie. Atëherë për një moment gjithçka do të ndalet, do të krijohet një gjendje tepër serioze dhe tepër për të qeshur. Gjuha do të ketë mundësi vetëm të rrëmojë, vetëm të lëviz kuturu nëpër të gjitha anët me radhë, të cilat dëshirojnë që jetën të na e paraqesin si diçka që pa ndërprerje duhej të gënjejë veten. Atëherë do të shihet se ç'është me të vërtetë dhuna. Atë e përbëjnë njerëzit që prej fjalës kanë ndërtuar tërë botën, me synimin për t'ja mbathur për një moment nga ajo që nuk mund t'ja mbathësh”.

Zoja është lakuriq. Dikush me pamje njerëzore ngjitet në skenë. Në pëllëmbë shtrëngon diçka që mbi të gjitha është bosh.

Ai hidhet mbi të pa e ditur se do të tregohet kaq i fuqishëm. Për një kohë të gjatë kishte ndenjur i qetë dhe kaq shumë ishte shkrirë me tingujt e instrumentit, me rrëshqitjen e lehtë të këmbës nervoze mbi parket, me rrotullimin e kokërdhokëve të syve, sa që do të kishte qeshur me cilindo që do të tentonte ta paralajmëronte për rrezikun. Ai duhej të ishte një i moshuar, mund t'i kishte vajtur nëpër mend, që tashmë i kishte harruar dëshirat e veta. Mbase ishte një hiç pa askënd, vetëm një vrimë e zezë për fjalët që fluturonin nën gishtërinjtë e tij drejt boshllëkut. Ai ishte i burgosuri ynë. I burgosuri ynë me flokë të thara dhe buzëqeshje prej të vdekuri.

Nuk e kishte pritur se do të ishte kaq i shpejt, kaq i pamëshirshëm, kaq i ndryshëm nga gjithçka për shkak të moshës. Ndërkohë që po e vëzhgonte mësoi që të priste diçka prej tij. Në një moment të vetëm u zhdukën vitet rutinë, periudhat e gjata, të gjata, kur nuk lëvizte dot nga karrigia, kur gjithçka e derdhte në letër, të gjitha, pikërisht të gjitha nevojat e trupit të tij. Ato fletë ajo u detyrua t'i digjte në koshin e plehrave pas shtëpisë, kurse duhma e rëndë i detyronte endacakët të mos i afroreshin oborrit për të ngrohur duart, por të gjenin një zjarr tjetër, shoqëri dhe rrugë të tjera drejt ngrohjes.

Ajo nuk priste më asgjë prej tij, prandaj u zemërua nga ky kërcim i tij i egër, me atë fytyrë të dhunshme, në të cilën

dallohej një rrudhë e re. Më parë ajo nuk dukej fare, madje as që i kishte vajtur nëpër mend se ekzistonte, e bindur se ai njeri kishte vetëm një fytyrë të përjetshme, me mjaft rrudha mërzie, me atë aludimin dinak të dëshpërimit. Ato vetullat e trasha e të zeza të tij shprehnin vetëbesim dhe nuk i mbetej gjë tjetër, por vetëm të rrinte urtë e të priste që ta rrëzonte përdhe.

Pranë saj u gjend para se cepi i tavolinës të rrëzohej mbi dysHEME. Ndërkohë makina e shkrimit fluturoi në ajër, duke shpërndarë fletët, tamam si kositësja e barit, *që godet folenë e pulëbardhave. Pikësëpari ngriti tavolinën si ndonjë lypës dhe e përforcoi me një goditje të cepit mbi parket. Drita e fenerëve të rrugës depërtonte nga dritarja si diçka e fortë dhe përplasej mbi dysHEME, duke u zbutur. Ishte mesnatë në qytetin, që në fakt kishte harruar përse qëndronte në të.*

Dhe pastaj u hodh mbi të. E mbërtheu nga dora, me të cilën ajo po mbante gotën me ujë; e shtrëngoi fuqishëm dhe me gjithë sulmin kuturu, arriti të marrë parasysh që sipërfaqja e ujit të mbetej paralele me dysHEMENË. Ndërkohë që po rrëzoheshin nga pesha e tij ajo humbi ekuilibrin edhe gishtërinjtë u zgjatën në ajër. Me thembrat e bllokuara, mbështeti shpatullat në mur dhe rrëshqiti poshtë, saqë zhurma jehoi fort. Një mori gërvishtjesh me njolla gjaku pësoi lëkura e saj kur u rrëzua poshtë dhe kur nga pjesa fundore u ça parketi, gjë që i tronditi shtyllën kurrizore deri tek qafa. Ndërkohë në fushëpamjen e saj iu shfaqën një mori shkëndijash të vogla e të bardha, madje u dëgjua edhe një krisje, kur cepat e makinës së shkrimit iu ngulën në trup. Para se t'i errësohej shikimi dhe para se t'i ulej mbi gjoks, nga goja i doli një fishkëllimë e lehtë e shoqëruar me pështymë. Akoma pa u mbushur gota deri në majë me ujë, kur akoma nuk ia kishte afruar gojës, gishtërinjtë ia futi në hundë, vështrimin e vet ia nguliti thellë në sytë e saj të zinj dhe pa ngritur zërin e urdhëroi:

“Pije!”

Uji rrodhi mbi hapësirën e gojës, ndonëse synimi i saj ishte që

të merrte frymë dhe t'i mbushte mushkëritë me ajër; megjithatë shikimin e kishte më tepër të befasuar sesa të trembur. Por pesha e tij mbi gjoksin e saj ia pengonte frymëmarrjen, prandaj me vështirësi e përcolli ujin, duke menduar se nuk kishte përbërje tjetër. Mos vallë, pas kaq shumë vitesh, ai mendon se papritur mund ta helmonte? Kur ai e vuri re se uji po rridhte mbi të, ia lehtësoi pakëz rëndesën mbi gjoks, të cilën e kaloi tek gjuri që iu përkul poshtë. Në këtë mënyrë fytyrës së vet ia ktheu të vetmen pamje që ishte e njohur. Tashmë ajo guxoi të merrte frymë dhe vazhdoi ta bënte.

Por nuk kaloi pa probleme. Përreth së bardhës së syve iu mblodhën lot, që rrodhën poshtë tëmthave, duke mbërritur deri tek lllapat e veshëve. Iu desh të kollitej dhe ai u detyrua ta vështrojë përmes avullit të bardhë që u ngrit nga goja e saj. Mori frymë thellë dhe përsëri u kollit me zë të ngjirur; deshi të fliste dhe t'i vendoste fjalët midis frymëmarrjes dhe kollitjes, por nuk ia arriti. Përsëri iu kthyen të vjellat, prandaj iu tkurrën sytë, ndërkohë që lotët nuk i qëndronin *më në kanalën e hundës. Në ndihmë i erdhi edhe rrjedhja nga hunda, që me ngathtësi i doli nga flegrat e hundës dhe rrëshqiti mbi buzë, duke i sajuar një masë të tejdukshme. Fytyra e saj sikur po shkrihej tamam si të ishte prej dylli apo prej mjalti, që po u nënshtrohej rrezeve të nxehta të dellit. U detyrua t'i kundërvihet vrullit dhe t'ia lëpinte atë masë. Mbi krye i derdhi akullore, nën lupën e rrezeve të përqendruara të diellit.*

U shkëput prej saj dhe u ul në dysHEME. Ajo mbylli gojën dhe gëlltiti jargët; pastaj shfryu ajrin përmes hundës, saqë poshtë flegrave të saj iu krijua një flluskë e vogël. Flluska plasi, sapo u mbështet me bërryla, pasi ngriti kokën dhe u *tërhoq një pëllëmbë drejt murit.* Pastaj mbështeti kokën dhe sytë me lot e të skuqur ia mbërtheu atij. Me fytyrë që si edhe më parë i shqetësuar i dridhej, tentonte të gëlltiste diçka. Ajo ngjasonte me peshkun, të cilin vala e ka nxjerrë në breg dhe që papritur e kupton se bota në thelb e në tërësi nuk e njeh, se e kishin

mashtuar, e kishin gënjyer, se asgjë nuk ishte ashtu siç dukej dhe se në botë kishte vende, që në gjithçka është e urryer.

“Pse e bëre këtë?” e pyeti me zërin që asnjëherë më parë nuk kishte qenë i saj.

“Sepse kam dashur që përsëri të jemi bashkë, të paktën përkohësisht, sepse më vjen keq. Për shkak të kaq shumë e shumë gjërave, më vjen keq, sepse të kam dashur...”.

“Kur ta marrë vesh Babai se çfarë ke bërë, do të të zhdukë”.

Këtë e tha pa emocione, sikur fliste për një fakt të natyrshëm dhe jo për synimet e zotave. Ishte mirënjohës që në zërin e saj nuk dalloi as keqardhje dhe as urrejtje. Gjithçka kishte shkruar të shpinte këtu, deri tek ajo pika, deri tek një zgjidhje e tillë. Kishte filluar të ndikonte tek ajo. I vari supet dhe e menduar e hodhi vështrimin diku, përtej atij.

“Pas kaq vitesh, i asgjësuar... Kur ke ardhur isha akoma vajzë e vogël, një qenie fare e vockël dhe natën nuk kam mundur të flija, ndërsa ti tërboheshe nëpër dhoma dhe ulërije, duke kërkuar të të jepnin gjithçka. Ndërkohë nga kati i parë dëgjoheshin të qeshura në shenjë përgjigjeje; vazhdonin të qeshurat, potenciale të pleqve që e dinin se çfarë doje dhe që e dinin edhe faktin se nuk do të përfitoje asgjë. Nuk jam më vajza e vogël, të gjitha këto i di, madje kam mësuar edhe sesi ecin gjërat tek ne. Tashmë kësaj mënyre duhet t'i vijë fundi. Mbase do të fitoj këmbën tënde, asaj do t'ia kafshoj nyjen dhe kur lëkura e këmbës tënde do të çahet dhe gjaku yt i ngrohtë do të më rrjedhë nëpër mjekër, do të mbaj mend çdo vështrim tëndin. Asnjëherë nuk jam ndjerë se ajo është me të vërtetë jeta ime, me ty, se kjo po më ndodh mua, se unë ndodhem pas shpinës tënde me këmba në dorë, duke të ndjekur që të shkruash. Por ti e di, se kur kalon kaq kohë dhe trupi yt është tepër këmbëngulës, do të jetë e vështirë përkujdesja, sepse gjërat që bën janë me të vërtetë pjesë e qenies tënde, sepse je pjesë e qenies sime. Jo vetëm puna, rastësia apo diçka që bëj në kohën e lirë, por tashmë je bërë pjesë e imja. Ashtu si kujtesa

ime, si pjesë e trupit tim, si këmba ime”.

Ajo ngriti buzën e sipërme dhe zbuloi një radhë dhëmbësh të mprehtë, trashëgim i ritit të lashtë familjar. Pastaj u vrenjt në fytyrë kur e mori vesh situatën dhe për çfarë kishte folur, gjë që nuk i pëlqeu.

“Çfarë ke bërë kështu me mua?” e pyeti për herë të parë ajo me një ndjesi frike në zë.

“Dua që ta shohësh se çfarë po sajón prej nesh; të shohësh se kush kam qenë dikur, para se të lejoja veten të më zinin rob. Dua që ta dish se nuk kam qenë gjithmonë i vetmuar, se kam pasur njerëz që më kanë dashur, por që edhe unë i kam dashur. Nuk dua që ky fakt të harrohet. Kur të më përplasësh sa andej-këndeje dhe kur të jem i rrënuar plotësisht, dua që ta dish se në botë ekzistojnë njerëz të cilët, sikur ta dinin, apo sikur ta merrnin vesh se çfarë ka ndodhur me mua, asnjëherë nuk do të ta falnin. Nuk kam qenë gjithmonë i vetmuar dhe dua që ky fakt të të ngulitet në mendje”.

Pastaj uli mjekrën dhe sytë iu futën thellë në zgavra.

“Çfarë ke bërë me mua?” i pëshpëriti ajo dhe pa vetëdije pëllëmbët *i rrëshqitën* përgjatë trupit mbi gjoks, deri tek fyti dhe filluan t’ia shtrëngojnë.

“Dua që t’i njohësh ata”.

“Përse nuk i ke lënë të qetë?”, klithi ajo ndërsa po e shtrëngonte për fyti.

“Sepse ti nuk i do; sepse jam një egoist budalla, sepse kam menduar se mund t’i ndihmoj. E ndiej shumë mungesën e tyre dhe kam dëshirë të madhe t’i shoh përsëri bashkë”.

“Nuk do t’ja arrish”.

Sytë e saj u kthyen në pozicionin e zakonshëm. Bebézat i kishte hapur aq shumë, saqë çdo aludim ia errësonte të bardhën e syve, duke bërë që të dukeshin si dy vrima boshe në mes fytyrës, që dridheshin ngadalë, duke vështruar atë. Shtrëngimi i duarve të saj u pakësua dhe frymëmarrja e rënduar tashmë u kthye në normalitet.

“Askush nuk do t’ja arrijë, e dashur Lupe, askush nuk ka mundur. Por ky fakt akoma nuk ka penguar njeri që të mos tentojë. Sikur të mos ishte kështu, atëherë familja jote do të sundonte botën e errët”.

Fytyra e tij filloi të ndryshonte, gjë që i shkaktoi frikë. Nofullat iu zgjatën, qimet e mjekrës si bishtrat të zinj filluan t’i përhapen në fytyrë, në qafë dhe në gojë. Hunda iu përkul dhe maja iu fut përbrenda. Ajo mbylli sytë dhe tundi kokën se mos shihte ëndërr. Kur i hapi ata, para saj, i mbështetur në dërrasën e karriges së përmbysur, rrinte ulur një i panjohur me buzë në gaz.

“Nuk është më”, foli ai me një zë të huaj për të. Në trup mbante një këmishë të kuqe, të mbuluar nga djersa dhe fundin e çorapeve të tij, që në mënyrë të çuditshme i largoheshin nga kanotiera e zbardhur; ato ishin të pista. Në radhën e dhëmbëve të poshtëm, në vend të dhëmbit të pestë majtas, kishte një vrimë.

Ajo e ndjeu veten tepër të tronditur dhe nuk ishte në gjendje të përgjigjej që ta justifikonte plotësisht mospranimin e asaj që po ndodhte; tashmë i kishin mbetur forca vetëm që e frikësuar të pyeste:

“Çfarë?”

“Dëshirën time të vetme”, ia ktheu i huaji dhe vuri gishtin në buzë. “Tani na duhet të presim me qetësi”.

Ajo hapi pëllëmbët dhe i shkëputi nga qafa e vet. Nuk e kuptoi se ku u zhduk ai dhe kush ishte tashmë njeriu para saj. E pushtoi frika, se mos i burgosuri ia kishte mbathur, ndonëse ajo nuk duhej të kishte ndodhur, sepse asnjëherë nuk kishte ndodhur, që dikush të shkelte rregullsinë e gjërave. Si kishte arritur ta bënte? Nuk duhej ta kishte bërë edhe sikur t’ia kishte lënë në të mirë apo të keq zemërimin të Atit, të cilit ai nuk do të dijë t’ia shpjegojë se *çfarë* kishte shkuar mbrapsht. Mendimet në kokë çuditërisht i zienin, përlesheshin njëri me tjetrin në dukje, gjë që nuk ishte mësuar, prandaj iu kundërvu dhe me forcë i qetësoi përsëri. Ato e kishin lënë në baltë, por në të

njëjtën kohë e tërhiqnin dhe e joshnin kaq fort drejt përqaimit të vet të parregullt, që të lejonte dhe të harronte se ekziston teknika e momentit, se ekziston ajo që kishte qenë para disa minutave... apo ato kishin qenë orë? Vite? Këtë nuk e dinte më, duke u ngjitur nëpër shkallë, duke mbajtur një gotë uji në dorë, ajo mundi t'i bënte thirrje zërit tim të vërtetë. Ai e joshi drejt botës së re me koncepte të hallakatura dhe paragjykime të lakmuara, ku nuk duhej të ishte kaq e tmerrshme, nëse dikush do ta shpëtonte nga halli dhe të mbetej aty pa orë, pa fat dhe pa u gjykuar, i lirë nga kërkesa e pakthyeshme dhe që dikur mund të mund të bënte përjashtim dhe të merrte mbi vete ndëshkimin e Atit, që të kryente diçka përgjysmë dhe qetësisht të zvarritej tutje, tutje...

Parketi filloi të merrte frymë bashkë me të, kraharori i ngrihej dhe ulej, ndërsa ngjyra e verdhë e fenerit të rrugës, që si fasha rrëshqiste nga dritaret, e pasuronte me kualitete nga më të pazakonta nuancash. Duke u shpërbërë në fije ato ndërthureshin para syve të saj në një qëndismë të mahnitshme nga njëri cep në tjetrin brenda dhomës, mbi këmbët e saj, mbi trupin e tij. Ndërkohë një duhmë dilte nga trupat e tyre me një nuancë të ftohtë, aromë elementesh fisnikë të kaltër në gri dhe vjollcë. Ajo vërtitej përtej harkut të dritës si një zinxhir që lidhte vetëdijet e shumëllojshme të shpirtrave të fshehur nëpër qoshe, ku gjërat me materien e vet u fshiheshin syve... Nga diku larg, tepër larg u dëgjua jehona e një vetëdije si diçka e tmerrshme, që po humbet në botën që nuk ishte e saj dhe se për të dikur do ta paguante shtrenjtë. Ngrohtësia e velenxës, tepër e këndshme, e kishte mbuluar atë, ia zbuste zërin dhe e paralajmëronte për iluzionin. Ajo i buzëqeshi të huajit dhe kur ai ia ktheu me buzëqeshjen e vet pa dhëmbë, u ndje e sigurt.

Përmes ajrit deri tek veshët e saj depërtuan tingujt si të një daulleje; në fillim mendoi se Melkijadi po shkundte tapetet me goditje të forta e ritmike, por kur filluan të dridhen dritaret dhe zhurma u bë më e fortë, pa vonesë para syve i doli një re e

madhe epileptike. Ajo e kuptoi se Melkijadi nuk kishte të bënte me të, se po afrohej diçka që ishte tepër e fuqishme për duart e njeriut dhe ishte gatshme të përulej para fuqisë, vetëm sapo të ngrihej në këmbë. Por erdhi në përfundim se trupi nuk po i bindej, prandaj vetëm mund të ndiqte me shikim fytyrën e të panjohurit. Buzëqeshja e tij, ndonëse dukej e pamundur, u bë më e dukshme, para se të ngrinte lart gishtin tregues dhe të vrenjtej në fytyrë, por, tashmë i lehtësuar.

“Po vijnë!”

Deshi ta pyeste se kush po vinte, kur xhamat e dritareve pranë kurorës së drurit u thyen; çdo pjesë e tyre kishte thithur dritën, duke pasqyruar një pamje të mahnitshme. Klithma e frikës ishte shtangur në fytyrën e saj, por në përgjithësi nuk u tremb nga trupat e xhindeve *të veshur me të zeza*. Ata u sulën nga dritaret në dhomë me litarë najloni, kurse dera nga goditjet e shigjetave dhe nga pesha e çizmeve të mbathura me patkoj u shkëput nga korniza, çau ajrin dhe u rrëzua në dysheme. Rrebeshi i goditjeve të kujtonte shtrëngatën në verë, plazhin dhe fëmijët e shëndoshë që fishkëllejnin mbi sipërfaqen e shqetësuar të detit.

Meshkuj me vrima në trup, me shkopinj të zinj e uniforma të zeza dhe me pushkë në duar e mbushën dhomën me qëllim të qartë e të vendosur fort për të arritur atë për të cilin kishin ardhur. Përmbi kokën e të huajit kishin lidhur një thes të zi, të cilin e kishin lëshuar nga dritarja, ndërsa dikush prej tyre e mbërtheu atë nga mesi, e hodhi mbi sup dhe zbriti shkallët. Asaj iu duk e çuditshme që asgjëkund nuk takoi njeri, ndërkohë që vetëm me buzë kishte mundur të pëshpëriste emrat e tyre, gjë që, natyrisht rezultoi kaq e kotë, saqë e bëri të kalonte në histeri. Përbri tavolinës boshe, përmes derës së sallonit, jashtë, në fillim me kokën ngritur, ai u hodh në limuzinën e zezë, ndërkohë që ajo ishte vënë në lëvizje më parë se të mbyllej porta.

Guadalupe nuk po e kuptonte se ç’po ndodhte. Duar, të cilat

nuk kishte mundur t'i shihte, e kishin lëshuar në sedilen pranë derës, afër njeriut me një qese të zezë në kokë, i cili rrinte ulur midis saj dhe një tjetri. Kur si rezultat i kthesës koka iu anua, mundi ta vështrojë: ai ishte një zotëri i pashëm, me një pamje solide, me flokë të rralla e të thinjura lart mbi ballë. Tiparet i kishte si të skalitura, vështtrim të zymtë, mustaqe të holla, por të dukshme, buzë të harkuara dhe hundë, që të kujtonte atë të dhelprës apo të ujkut. Asaj iu duk se kishte njëren nga ato fytyra që duken më mirë kur thonë jo. Rrinte i përkulur, me ballin e lëshuar mbi mbështetësen e shoferit dhe plotësisht ngadalë po zgjidhte lidhëset e këpucëve. Kishte veshur një kostum të errët që pas çdo hapi fëshfërinte tamam si era kur frynte në kurorën e një peme. Veshje mëndafshi, i shkoi nëpër mend. Po me mëndafsh ishte veshur ai dhe dukej hapur se nuk e pëlqente. Sikur t'i ishte plotësuar dëshira e tij, do të kishte veshur një veshje më të ashpër, por kishte ndodhur diçka që e kishte zbutur. Kur i zgjidhi lidhëset dhe hoqi këpucët, drejtoi trupin e u zhduk nga fushëpamja e saj.

Nga brendësia e qeses herë pas here dëgjohej një e qeshur e egër dhe e shkurtër. Guadalupe e përqendroi vështtrimin tek shoferi dhe diku në brendësi thirri me zë të lartë. Pa dyshim që kishte qenë ai, i fshehur pas kapeles prej mëndafshi dhe më i gjatë nga sa i ishte dukur; ndërsa kishte pas ndenjur ulur në karrige. Mëngët i mbante të përveshura, kurse llërët, të cilat asnjëherë më parë nuk i kishte vënë re... i kishte të mbuluara me qime të gjata e të zeza. Një byzylyk i trashë dhe pa shije nuk i rrinte aq mirë, sepse i varej nga kyçi dorës dhe lëvizte sa herë që rrotullonte timonin. Çdo vogëlimë nëpërmjet pasqyrës ishte në gjendje ta kapte vështtrimi i tij. Ai po qeshte, po qeshte me gjithë shpirt, si një djalosh, më saktë si ndonjë garip, plot jetë dhe kënaqësi, që në mënyrë të pandryshueshme zbulonin thelbin e vet në fytyrën e tij. Vetullat i kishte akoma më të zeza dhe më të trasha, gati si furçat e një oxhakfshirësi që lëviznin në fytyrën e tij, pa rrëshqitur poshtë, siç ndodhte vite me radhë kur

gjendej tek ajo, por i ngriheshin përjetë, poshtë kapelës. Nëse do t'i nginte tashmë lart, kapela mund t'i fluturonte nga koka. Vallë, t'i ketë ecur fati? Po vriste mendjen. Si ishte e mundur që kishte pasur sukses? Çfarë kishte bërë?

Vëmendjen asaj ia tërhoqi ndriçimi i rrugës, i cili, tamam si në një fotografi tepër të larmishme, dalloheshin linja të gjata të paqëndrueshme dhe të lehta në krahasim me vështrimin e saj si edhe hapësirat boshe të natës midis dritës. Ato hapësira në kokën e saj mbusheshin me gjithçka që mund të kishte atje dhe jo vetëm të pranishme. Të mbuluara fort nga errësira dhe të rrethuara nga drita, sikur ruanin hyrjen nga gjithçka që kishte një pamje. Ato e tërhiqnin në vetvete, ia dëshironin sytë e saj kështu që lart në ajër mund të ndiqte rrugën e limuzinës, e cila nxitonte dhe që në asfalt linte gjurmë tymi: në tërë ato katër korsi ajo ishte plotësisht vetëm. Mendimet i luhateshin, ndjesinë e kishte të fortë për të pasur kontakt me ta, që të dinte të rrëfente sipas mendjes së vet se çfarë i kishte ndodhur. Prandaj akoma më tepër fshihej prej tyre, madje duke u fshehur në errësirën e natës, por edhe sfondin e argjendtë të horizontit, atë sipërfaqe të dhëmbëzuar diku larg, larg në perëndim.

Sapo e kishte vënë re se çfarë do të ndodhte, sepse e kishte marrë me mend që domosdoshmërisht do të ndodhte, ndonëse pikat si gjithnjë ishin të veçuara, larg njëra-tjetrës, madje ishte e bindur se në asnjë mënyrë nuk mund ta pengonte. Muskujt i sforcoi fort në mënyrë që të mos nxirrte as edhe një fjalë nga goja, qoftë edhe një të vetme. Ajo edhe sikur të mos ndryshonte gjë, të paktën do të zbuste pjesën e përgjegjësisë, që në përfundim të kishte mundësi të pohonte... kujt? Nuk e dinte... të paktën të ishte përpjekur. Askush nuk do ta arrijë, i kishte thënë ai, askush deri më tani nuk kishte mundur dhe këto fjalë tashmë asaj i dukeshin plotësisht lakuriqe nga e tërë rëndesa dhe e kuptoi se kishte të drejtë. Kjo botë nuk ishte gri, aspak nuk është e tillë dhe asnjëherë nuk ka qenë, prandaj pati mundësi të ulte buzën dhe të bënte të fliste njeriun që rrinte ulur

në anën tjetër:

“Kujdes”, theksoi burri me kostum gri.

Kafsha qëndroi para reflektorit; ajo u përball me avullin me shkëlqim të gjelbër dhe me humbjen, sepse nga një goditje e shurdhët u zhdruk nga bota. Guadalupe nuk pati kohë që brenda një çasti të dallonte pamjen e saj; ajo dinte se vetëm që kafsha vetë ishte sakrifikuar, me vullnetin e vet. Prandaj ky fakt e kishte tronditur aq shumë, saqë nuk e vuri re heshtjen e thellë që pushtoi shoqëruesit meshkuj; ajo u zhyt në vetvete me vetëdije dhe përsëri ia mbathi nën qiell.

Atje retë lëviznin tërë lagështirë. Lupe u kap pas një pike uji që u shkëput nga reja në formë xhelatine dhe e lejoi që ta tërhiqte poshtë. Bota po i afrohej me shpejtësi: pamja e tij me katrore i kujtoi fushën e shahut të Babait, por që gjithmonë ishte plot me figura, plot me fshatarë të vdekur, me kala dhe mbretëri. Ndërkohë në vështirimin e saj shtriheshin fusha pa lojëra, pa figura, vetëm me pak bar dhe kallëza gruri, të cilat në errësirën e natës tregonin nuancat e veta. Përreth e deri tutje nuk dalloi askënd.

Pika e ujit u përhap mbi supin prej mëndafshi të njeriut që doli nga makina, i cili bëri disa hapa zbathur, duke dredhuar para kadavrës së përgjakur. Një hije e çuditshme ia mbuloi fytyrën dhe pa sesi nga veshi rrëshqiti një gjuhë e hollë tymi të zi. Diçka u shkëput prej tij dhe lehtësimi në sy ishte kaq i dukshëm, saqë trupi i Guadalupe, tashmë në një vend të sigurt ishte atje, në sedilen e makinës, që dridhej qartë. Pëllëmba e njeriut me qese mbi kokë u përpoq ta qetësonte me një përkëdhelje të butë mbi kofshë. Shoferi, në fshehtësi u përqendrua para vetes tashmë pa buzëqeshje në fytyrë dhe vetëm, duke e vështruar me ngulm dikë që nuk dëshironte të ndërmjetësonte në të mirë të mikut në hall. Ai hall ishte edhe i tij dhe në të njëjtën kohë do të dëshironte që me përpjekjen e vet në njëfarë mënyre t’ia transmetonte mikut të vet lajmin për vështirësinë, me të gjitha dimensionet dhe plotësisht të arsyeshme.

Burri me veshje mëndafshi u kthye tek automobili, i plakur gati një dhjetëvjeçar, por që tashmë i ngjante më tepër një njeriu të gjallë, sesa para se të dilte prej makinës. Me sa u duk vetëm tani e kuptoi se nuk ishte vetëm në makinë. Pasi e përkuli pakëz kokën, përshëndeti bashkudhëtarin, *dikë me qese në kokë*, gruan me trupin e mpirë pranë tij dhe e lëshoi dorën mbi supin e shoferit.

“Ti vetëm më shpjerë në shtëpi, kuptove? Sot nuk dua të fluturoj asgjëkund”.

Tashmë buzëqeshja u shfaq në fytyrën e shoferit; ai u kthye dhe me një lëvizje gazmore ia hoqi qesen nga koka personit në mes.

“A më dëgjove? Të nisemi për në shtëpi!”

Fytyra e ndriçuar nga rrezet e buta të fenerëve të rrugës, e cila për shkak të lojës së hijeve nxirrte akoma më në pah rrudhosjen e saj, ngadalë analizoi rëndësinë e asaj thënie. Pas çdo momenti buzëqeshja e tij sikur tkurrej... vrima në radhën e poshtme të dhëmbëve iu zhduk, derisa në vend të gojës së tij u sajua një vijë e zbehtë.

“Aha, për në shtëpi?” e pyeti.

Shoferi u përqendrua tek ai, duke e pritur i përmbajtur, ashtu si ai djali që pret trukun e fundit *të magjistarit në skenë; pasi mori përgjigjen e pyetjes*, i entuziazmuar tundi kokën. Personi, i cili tashmë në mungesë e mbante qesen në dorë, filloi ta tërhiqte dhe dukej qartë se nuk e miratonte kënaqësinë e tij.

“Por... por” dhe u kthye sa nga një anë në tjetrën, tamam sikur nga bashkudhëtari priste mbështetje. Pastaj u hodh përpara dhe me dorë e tërhoqi nga mënga shoferin.

“Ajo vazhdon të jetë atje, e robëruar, nuk kam dashur... nuk e kam bërë me qëllim, por... duhet ta ndihmojmë. Si mund ta ndihmojmë?”

Shoferi vuri buzën në gaz dhe Guadalupes i lindi dyshimi, nëse me të vërtetë ishte ai. Fytyra i ndryshonte, por jo si më parë kur ndodheshin ulur në dhomë dhe ai papritur ishte

shndërruar në tjetër njeri. Tashmë po i dukej se po ndodhte e kundërta, tamam sikur të ishte futur në lëkurën e të huajit, duke marrë fytyrën dhe trupin e tij. Ajo u detyrua të pranonte se me të vërtetë i ishte dukur si një trup i gjallë e me mish, që përbrenda lufton për *pushtetin mbi fytyrën e vet*. Nëse akoma edhe një çast më parë fytyra e tij i dukej plotësisht njëlloj nga ajo që mbante mend, tani mbi të kishte rënë hija, e cila i kishte shkurtuar hundën dhe ndriçuar sytë. Ai ishte i detyruar të shtrëngonte nofullat që t'i kthehej hunda e Musës, që fytyra t'i merrte ngjyrën e zeshkët. Megjithatë akoma nuk ia kishte arritur. Jo plotësisht.

“Mos u bëj merak, Evan, në përgjithësi nuk ka përse të merakosesh. Për gjithçka jam kujdesur unë, i kam menduar të gjitha”.

“Domethënë, do ta ndihmojmë?”

Në njërin sy që dalloi Gudalaupe, shpërtheu një flakë.

“Tashmë e kemi ndihmuar. Asaj nuk i duhet më ndihma jote. Gjithçka është në rregull”.

“Pra, mund të shkoj në shtëpi? Seriozisht për në shtëpi?”

“Nisemi për në shtëpi”.

Personi që para pak mbante qesen në kokë... quhet Evan, e mësoi ajo; ai mbështeti shpinën prapa ulur në sedile, mori frymë fort dhe përsëri qeshi. Pastaj ai vështroi Guadalupen.

“Nuk është më. As në shtëpi nuk do të jetë më. Por do t'ia dal edhe atje, pa të. A e di se disi i ngjan asaj? Kaq shumë e kam dashur. Mos u merakos”.

Si për t'i dhënë kurajë e shtrëngoi lehtë në kofshë, pakëz mbi gju dhe u kthye në anën tjetër. Shoferi me atë buzëqeshjen që nuk e hiqte nga fytyra, me atë pamje të shkujdesur kalimtare, iu kthye timonit dhe u nis.

“Po ti, plakush? Si je?”, e pyeti Evani personin të ulur pranë tij.

“Aha, mirë jam, mirë”, ia ktheu ai me zë basi të fuqishëm në të cilin ndihej humori, “do do të doja...”

Zëri iu qetësua dhe Gudalaupe po vriste mendjen sesi u kthye nga dritarja dhe vështroi shtyllat e bardha anash rrugës, që për secilën prej tyre kishte një mendim të pathënë, një dëshirë të papërmbushur, një klithmë në heshtje. Kush ishin këta njerëz dhe çfarë bënte këtu ajo me ta?

“Çfarë deshe?”, e nxiti Evani. Fytyrën... nuk ia pa, vetëm se e mori me mend. Përsëri u kthye nga ai, i cili vuri buzën në gaz sinqerisht dhe plotësisht i lehtësuar, para se t’i përgjigjej.

“Po, e di, djalë kam dashur që...”.

Për një moment tashmë në fytyrë iu dallua mëdyshja, më tepër një shqetësim. Dy vija vertikale iu shfaqën mbi ballë sipër hundës dhe i mbetën atje edhe kur shikimi iu kthjellua.

“Asgjë, vetëm se kam dashur t’i vete për vizitë djalit”.

“Aha”, thekoi Evani me një zë kureshtar, “po sa vjeç është tani? Ku ndodhet? Në udhëtim? A është diplomuar tashmë?”

Burri tundi dorën dhe me një buzëqeshje të lehtë iu shmang valës së pyetjeve.

“Po lëre tani. Sa vjeç është? Mjaftueshëm i ka; është bërë burrë. Mjaftueshëm tashmë i ka vitet, sa për ta lënë të qetë. Mendoj se do të ishte më mirë. Apo jo?”

Evani vështroi rrugën dhe vari buzët.

“Oh, absolutisht, absolutisht po” iu përgjigj me zërin e dikujt që e di për çfarë po flet. “Unë nuk do të isha askush, sikur të më kishin lënë rehat, me të vërtetë, po të më kishin lënë rehat në kuptimin metafizik. Në fakt nuk më lanë të qetë, derisa ia arrita ta lija veten të qetë. A më kupton? U detyruan që të më linin të qetë, pa pasur arsye as që ta mendoja se ndoshta nuk e dëshironin ta bënë. Kështu që nuk e vrava më mendjen, se edhe po të më linin të qetë, në thelb nuk dëshironin ta bënë, mbase me mua edhe më tej kishin dashur diçka që nuk kishte të bënte me qetësinë. Kur e lë veten të qetë, atëherë me të vërtetë nuk të bezdisin. A e kupton se çfarë dua të them? Atëherë mundesh që përsëri normalisht t’ju vesh për drekë, kohë pas kohe. Derisa...”.

Shoferi filloi të qeshte. Ai po e vëzhgonte fytyrën e bashkudhëtarit në pasqyrë. Më se një herë ia shkeli syrin Guadalupe. Ajo ndiente të ngrohtë dhe gjithçka po i dukej mjaft e rëndësishme, por jo sa të ishte e detyruar të tregonte kujdes *që të përpiqej të ndiqte edhe gjënë më të vogël dhe të merrej me cikërrima. Me fjalë të tjera çdo send nga ana e vet kishte në vetvete vlerë. Eh sikur të ishte atje, para saj, pranë dhe bashkë me të, e rëndësishme për vete, e pavarur nga të tjerët, sepse ashtu i ishte dukur që ishte. Madje edhe retë u shpërndanë. Papritur nata mori ngjyrë të kaltër, të ftohtë, në të cilën dukej sikur yjet ishin fare afër dhe se vështrimi disi të tërheq drejt kufijve të universit, që, mbase nuk ishte aq i madh siç e mendon në ditët me re. Eh sikur të kisha mundësi t'i shtrijsa mjaftueshëm dorën...*

“Po ai? Çfarë mendon se ka bërë vitet e fundit?” Evani pyeti njeriun pranë vetes. Ky i fundit shtyu sedilen para vetes dhe mori frymë thellë. Ndërkohë që fliste nga zëri i tij mund të dallohej një shfryrje të lehtë... tamam sikur të kishte të drejtë që të dinte diçka më tepër, por që i vinte keq që dinte kaq pak.

“Si mund ta dinim? Për kohë shumë të gjatë nuk kishte as gjurmë dhe as lajm prej tij. Asgjë. Sikur nuk ekzistonim”.

Evani përsëri u përkul përpara dhe e preku shoferin në sup.

“Atëherë, nxirri të gjitha tani. Gjithçka dëshirojmë ta dimë”.

Dhe Guadalupe u bë pjesë e kureshtjes, e cila si një katarakt rrodhi mbi bashkudhëtarët e sedileve të fundit. E me të vërtetë, çfarë kishte bërë tërë ato vite me të? A kishte qenë me të vërtetë atje? A kishte mundur në njëfarë mënyre të shkonte diku? A kishte gjetur derën që të shpinte jashtë kohës së ndalur dhe zero hapësirës? A e kishte ditur Babai se çfarë bënte dhe përse e kishte lënë me të? Mos vallë ishte një test për vajzën? Rruga e saj drejt pavarësisë? A ishin ato pyetje që i bënte vetes në atë rrëmujë të papërfytyruar dhe ai kishin shërbyer si një pus i thellë pa fund përtej të cilit ishte hedhur, pa u lagur nga as edhe një pikë uji. Uji! Uji! Ç’po ndodhte me të? A ishte në

tërësi zotërues i tij? Asaj i ishte dukur se ishte shkëputur nga qëllimi i vet. Dhe nëse tani ndihej e lehtësuar, tepër e lehtë dhe e lirë, mbase kishte lënë në baltë tërë botën? Vallë, a do t'i përfytyrojnë tashmë njerëzit gabimisht gjërat?

Shoferi u kollit.

“Nuk pata sukses atëherë; kisha menduar se do ta arrija, por jo. Unë dështova; u besoja gjërave që nuk u duhej besuar dhe arrita fundin, para se të mundja të nxirrja përfundimin. Atje nuk kisha fuqi. Asgjë nuk munda të ndryshoj, por arrita vetëm të pres që emri im të theksohej i fundit. Duhet të them se isha i bindur se do të më kujtonit më shpesh”.

“Prit pak”, tha personi me veshje mëndafshi, “ti u zhduke pa lënë gjurmë. Kur jemi parë herën e fundit, më the se do të largoheshe, por nuk e dija se kjo do të thoshte se për një çerek shekulli nuk do të merrnim asnjë lajm prej teje. Dëshirës për ta parë përsëri, ngadalë i zuri vendin... nuk e di se kush. Vërejtjet rriteshin nga lëndimi apo harresa që vjen si pasojë kur diçka të mungon për një kohë të gjatë. Kështu u shpërndamë të tërë”.

Evani tundte ngadalë kokën, me atë fytyrë që nuk kishte më gëzim, por që ishte njëfarë maske e vënë për shkak të një trishtimi me dekada.

“Cilido ndodhet në atë rrëshqitjen e vogël, të cilën njerëzit dritëshkurtër e quajnë jetë”, shtoi me një ton të kujdesshëm.

“Të më falni, sepse nuk kam dashur të bëj më asnjë vërejtje”, vazhdoi shoferi, “por vetëm të them se çdo përmendje e emrit tim, çdo mendim që më drejtohet mua dhe çdo minutë, edhe pse me fytyrë të çuditshme dhe qëllime të pasigurta, i kam kaluar në ëndrrat tuaja. Nga kjo kam marrë energji, që e kisha të nevojshme që të kthehesha këtu, deri në këtë pikë ku ndodhemi, në mënyrë që t'i siguroja vetes atë që kisha synuar gjatë jetës. Kjo zgjati më tepër nga sa e kisha menduar, prandaj ju kuptoj plotësisht. Koha për fat nuk ju ka favorizuar. E kush do t'i humbi to, duke i futur në kujtesë?”

“Po tani?” pyeti Evani.

“Tani do të shoh nëse do të më ecë fati, nëse tegeli do të mbajë. Gjithçka bashkë është tepër, tepër egoiste. As atje përtej, pra gjërat në thelb nuk kanë ndryshuar. Po ashtu në vazhdim kam luajtur me fatet e të tjerëve, duke i tërhequr për hundësh sipas rastit. Të më falni, ju lutem, nuk duhej të përjetonit gjëra të tilla, që të mos krijohet ideja se me këto do të më ndihmoni”.

“Të të ndihmojmë, në ç’mënyrë?”, pyeti personi pranë dritares.

“Nuk e di, nuk e di, nuk e di”, përsëriti shoferi me zë të ulët, duke zgjatur kokën drejt xhamit ballor të makinës dhe, duke ngritur lart fytyrën, sikur donte që nga qielli të merrte diçka që do të mundte t’jua ofronte në vend të heshtjes. Guadalupe e dinte se atje nuk kishte asgjë, por megjithatë nuk pushonte së vështruari.

“Nuk kuptoj”, foli Evani. Personi pranë tij mori frymë thellë përmes hundës. Shoferi që vështronte në qiell mëmëriti tamam sikur përsëriste ndonjë fragment, të cilin e kishte pas mësuar para shumë vjetësh përmendësh, duke menduar diçka plotësisht tjetër.

“Çfarë më tërheq për të jetuar?” e pyeti. “Vetëm këtë pyetje kam bërë atëherë kur u futa në avion, me idenë fikse, të vetmen, e cila më kishte mbetur akoma, se kam dëshirë të jetoj vetëm. Biletë vetëm në një drejtim, kudo që të ishte, deri në skaj të botës, gjë që e kam lëvdur si perëndi. Në kokë përfytyroja hapësira të mëdha me pyje halorë, vesën e ftohtë mbi bar në të cilin kullosin kuaj të egër dhe dridhesha ndërsa isha zhytur në halucinacione të zhurmshme të rrymës, që në heshtje lëpin muret e lashtë që atje i ndesh rastësisht. Të kënaqur ishin nga vetvetja; kërcitje e zjarrit natën dhe vetmi lakuriqe mbi lëkurën e rrjepur të ndonjë qenie tjetër. *Paqe. E di se kjo është një shfaqje romantike klasike, sepse e di se nuk jam i pari që ka dashur t’ia mbathte nga e tërë kjo masë mishi drejt gjërave që nuk kërkojnë asgjë nga ti, por atëherë më është dukur me shumë rëndësi dhe konsiderohej çështje jete a vdekjeje. Sikur*

të mos kisha mundur t'ia mbathja...".

"Nuk e kuptoj", e përsëriti Evani.

"Çfarë?" e pyeti shoferi.

"Ç"të keqe të kemi bërë?", foli tërë mllef burri me rroba mëndafshi, "dëshiron të thuash se nuk kemi ditur të të vlerësojmë për atë që je, apo për atë, që pra, ke dashur të jesh? Mos dëshiron të na akuzosh se kemi dashur diçka prej teje?"

"Lërmëni ta mbaroj. Nuk jam më ai i dikurshmi. Nga e tërë kjo përvojë kam dalë me një formim të caktuar. Ju lutem!"

Priti që heshtja të precipitohet në miratim dhe vazhdoi.

"I kam qëndruar sa më larg pasqyrës; i jam shmangur sa më shumë kulturës, e cila tërë kohën përsëriste shembujt e njerëzve për të qenë vetvetja, duke fituar kështu patjetër të drejtën se identiteti yt mund të zbulohet vetëm në prani të saj. Tregohu ai që je dhe ne do të të tregojmë se ç'është ajo. A e kuptoni? Dhe askush nuk mund t'i shpëtojë kësaj? Mund të grabisje lirinë tënde, por do të gjendeshe në rolin e të lajthiturit. Mund t'i përmbaheshe shpirtit tënd dhe do të të quanin njeri të dobët. Mund ta kishe kundërshtuar kulturën, vlerat e huaja; mund të kishe kundërshtuar forcën e këndvështrimit dhe asgjëkund, por tek askush, madje as në zemrën tënde nuk do të jehonte si vepër e guximshme, por vetëm si një dobësi e zakonshme. Ky paradoks i çmendur i asaj kohe, nëse do të pozicionoheshe për autonomi të plotë në shoqëri, do t'ia kishte mohuar vetes të gjitha faktet me të cilat do të ndikoje në të ardhmen tënde".

"Nuk e kuptoj përse ke dëshirë të jesh kaq i pavarur?" e pyeti qetësisht Evani. "Vallë, askënd nuk ke dashur deri tani?"

Personi pranë tij shfryu hundët.

"Kjo është çështje e një përgjegjësie të humbur, që krijohet sipas pamjes së atyre që e rrethojnë dhe që papritur gjendet në situatën kur këto figura nuk i përgjigjen më. Në vend që në mënyrë konstruktive të bëj pjesë në rrethin e vet dhe në kuadrin e mundësive të veta e ta shpjerë në drejtim që i duket adekuat, atij i duket me më mirë që t'ia mbathë. Unë të kuptoj, mos

kujto se jo, por ky problem është njëfarë luksi i njerëzve që mund t'ia lejojnë vetes. Pyete se çfarë mendojnë për autonomi të plotë personale robërit që ndodhen në kthetrat e matrapazit, ose çfarë mendojnë për të djemtë midis një fushe të minuar. Mos ma merr për të keq që nuk di të tregoj dhembshuri bashkë me ty.

Shoferi qeshi hidhur.

“E di. Të gjitha i di dhe shpresoj se në një rast do të gjesh kohë për të menduar për gjithçka që në fakt na ke rrëfyer, sepse unë nuk kam pasur sukses. Vallë, a ka ndonjë që të ketë pasur sukses? Mua nuk më duhet keqardhja jote. Tani nuk më duhet më asgjë. Asgjë nuk mund të ndryshohet më. Pas gjithë kësaj që ka ndodhur... nuk kam zgjidhje tjetër. Më duhet të pajtohem me këtë fakt”.

Bashkudhëtarët heshtën.

Guadalupe lëshoi një klithmë. Ajo u mbledh kruspull dhe kokën e futi midis gjunjëve; disa herë me forcë u drodh, tamam sikur dikush po e godiste në shpinë dhe më pas u qetësua. Evani i habitur ia kishte ngulur sytë. Ai u kthye nga shoferi dhe bashkudhëtari për të parë sesi të dy ata reaguan ndaj asaj shfaqjeje të çuditshme. Por kur e kuptoi se nuk reaguan fare, vendosi të bëjë një veprim kurajoz. Ai e përkëdheli me butësi, por Guadalupe nuk e ndjeu prekjen e pëllëmbës së tij. Ajo po viktimizohej. Kur Evani ia mbajti pëllëmbën para vetes dhe me njërin gisht fërkoi gishtin tregues me atë të mesit, ndjeu njëfarë lëngu. Zgjati dorën dhe e vështroi në dritë, që iu duk në ngjyrë të errët, ndërsa pika rridhnin prej saj. A ishin ato...

“Ndal! Ndal!! Kjo vajzë është e gjakosur!” thirri me zë të lartë.

Për një çast të shkurtër shoferi u kthye nga ai dhe vështrimi i tij e qetësoi Evanin.

“Vallë, nuk do ta ndihmojmë?” e pyeti me zë të ulët.

“Sikur ta dije Evan se çfarë pyetje po bën...”.

Personi me rroba mëndafshi lëvizi nga sedilja dhe mbështeti

gishtin tek xhami.

“Shikoni!, tha ai.

Shoferi vështroi në drejtim të qiellit, të cilin e përshkonin vija të ndritshme. Atij u shua buzëqeshja, duke mos i lënë asnjë gjurmë prapa.

“Shpresoj të veprojë”, i pëshpëriti dhe më pas e pyeti nëse mendon të shfaqë një dëshirë?”

Të dy mohuan me lëvizjen e kokës. Pas një momenti mori forcë dhe e përqendroi vështrimin në cepin e horizontit, ku u dëgjua një gjëzim i fshehtë, i cili deri tek ata mbërriti me vonesë. Ndërkohë para tyre u shfaq një re e përflakur.

“Shkojmë atje”, i tha shoferi.

“Atje?” e pyeti Evani. “Vallë, a nuk the që të nisemi për në shtëpi?”

“Më thuaj, Evan, ku banon?”

“Po...” , ndërhembi Evani, tamam sikur donte të rrëfente diçka tepër të dukshme, por gojëmbyllur për çudi u kthye nga bashkëbiseduesi i vet. “Ku e kam shtëpinë, apo jo? Atje ku ndodhet, ku edhe e kam pasur? Ku janë tanët? Apo jo?” Thuaja Kras, thuaja, se ku është shtëpia jonë”.

Vështrimi i palëvizur i Krasit ishte i përqendruar në atë masë pluhuri në formë kërpu dhe të purpurt *në horizont, e cila ngadalë po zhdukej, e rrethuar nga mijëra shigjeta të vockla rrufeje.*

“Kras, hajde thuaja ti”.

“Në djall e tëra, thuaja ti. Nga ta di se ku ndodhet shtëpia jote?”

Sytë e Evanit u mbushën me lot dhe në zërin e tij mund të dalloje shenja histerie.

“Jo, jo. Ti e di mirë, e di mirë se ku ndodhet shtëpia ime, përse tani talleni me mua? Më thuaj. Unë nuk e di, nuk e di se ku e kam shtëpinë, por atje” dhe e zgjati gishtin para vetes, ” atje, me siguri që nuk është; asnjëherë në jetën ime nuk kam qenë në atë vend, e si mund ta kem shtëpinë atje? Më thoni, ju

lutem, ju lutem më thoni”.

Ata heshtën.

“Ju lutem, më thoni”.

“Asgjëkund nuk ke shtëpi, i dashur Evan”, theksoi një zë femre, i penguar nga rrobat, që ia kishin bllokuar gojën, ashtu shtrirë siç ishte. Ajo drejtoi trupin dhe Evani shtangu.

“Shikoni, ajo po flet! Mirëpo...”.

“Tungjatjeta, Evan! Tungjatjeta, Kras!”

“... ti nuk je e njëjta femër!”

“Edhe ti nuk je i njëjti hiç, i kotë, i cili dikur sulej pas çdo fustani përveç atij timit!” ia përplasi ajo.

“Zoja?”

Krasi u kthye nga ajo dhe vuri buzën në gaz, që nuk ishte e zakonshme për të. Ai shpërtheu.

“Për hir të perëndisë, Zoja, ti je vërtetë?”

“Si jeni, djema?”

Evani mbeti para saj me gojë të hapur.

“Po si... nga po vjen... Zoja? A je ti me të vërtetë? Përse...”.

“Më e madhja në moshë do të marrë ngjyrën e gjelbër nga zilia kur t’i them se kë kam takuar.

“Po ku u zhduk ajo tjetra para pak çastesh ? Më pëlqeu. Mendoj se jemi përfshirë mirë”.

“A e di se tek ne e kanë ndaluar ardhjen tënde? Prej njëzet vjetësh nuk lejohesh. Ndonëse je poete, por nuk lejohesh, a e merr dot me mend?”

“Jo, seriozisht e ke, a mund të më thotë dikush se çfarë po ndodh? Përse asgjëkund nuk gjendet shtëpia ime? Përse e the këtë?”

“Ajo që më keni dhuruar për ditëlindje, dikur para shumë kohësh, ia kam treguar asaj dhe e ka ruajtur në shtëpinë e vet si thesar; madje jam e bindur se e mban mend fare mirë. A të kujtohet?”

“Ju lutem të më thoni se çfarë...shihni!”

Evani ngriti zërin dhe i tregoi rrugën automobilistike në

krahun e djathtë, ku fusha ishte fundosur në boshllëk dhe kishte lënë pas vetes mbulesën prej yjesh të bardhë.

“Jo, ma thuaj menjëherë se çfarë po ndodh. Kjo nuk është normale”.

“Vallë, a nuk je piktor ti?” e pyeti Zoja, duke vënë buzën në gaz.

Krasi shtrëngoi gjurin midis duarve dhe e rrotulloi në drejtim të saj, ashtu siç i vjen rrotull gjithmonë personi i divorcuar gruas akoma tërheqëse të mikut të vet.

“Më thuaj, sepse kam dëgjuar që në Paris ke pasur disa probleme”.

“Çfarë piktori? Ku është shtëpia ime?”

“Po, me sa kuptoj, kanë qenë njerëzit e tu, të cilët nuk janë sjellë aspak mirë”.

“Më fal, eh, sikur ta dija. E mora vesh më vonë, tepër vonë, se nuk ekziston më askush që mund ta vija para përgjegjësisë. A dëshiron tani të më thuash se atëherë ti, në atë kohë, nuk ke pasur gisht në tërë këtë?”

“Ha,ha, ha, për kur e ke fjalën, sepse unë nuk kam gisht në atë që ka ndodhur. Nganjëherë më duket se problemet shfaqen tmerrësisht të vetmuar, kur unë nuk ndodhem këtu”

“Në përgjithësi nuk ke ndryshuar”.

“Gjithçka po rrënohet, kjo është...”

Tashmë Zojën edhe nga krahun i majtë po e tërhiqte boshllëku i pikave.

“Ç’gënjeshtar që je; unë mezi mbahem. Kjo kollë e fortë edhe trupin do të ma shpërbëjë. Përse flet përçar?”

“Në tërësi nuk e kam pasur fjalën në paraqitje, ndonëse po vë re se qëndrimi yt ndaj bukurisë nuk ka ndryshuar. Ti vazhdon ta ruash atë qëndrim, apo jo? Sindromi i Stokholmit është në veprim, kështu duhet të jetë.

Shoferi u kollit.

“Sa kohë, Evan, ke heshtur kur është fjala për komplimente? Pak stërvitje nuk do të të bënte keq”.

“Ç’po dërdëllisni! Këtu vdesin ligjet e fizikës!”

“Edhe ligjet e logjikës atëherë nuk veprojnë aspak”.

Shoferi qeshi.

“I lumtur jam nga martesë, nëse këtu e ke këtu fjalën; kam katër fëmijë, kështu që mos fantazo tepër. Vetëm se të kam kujtuar, sepse prej një kohe të gjatë nuk të kam parë! Si je?”

“Sa yje paska! Nga kanë ardhur të tërë këto yje? A nuk do të ishte mirë sikur të dy ju të uleni bashkë?”

“Që të jem e singertë, nuk e di, nëse nga unë ka mbetur diçka që mund të jetë cilësore, prandaj do të kishte qenë më e udhës pyetja... a je..?”

“Ah, edhe ti. Po të shoh dhe të dalloj. Këtu je. Si mund të jetë gjithçka në rregull. Si?”

“Jepi, thua ja atyre, të lutem, ta nxjerrin kokën nga prapanica dhe të vështrojnë se ç’po ndodh. Kjo nuk është aspak në rregull. Asgjë nuk është siç duhet”.

Reja u zgjerua para tyre. Po afroreshin gjithnjë e më tepër.

“Mos je zbutur sadopak, Evan? Mos vallë ke pasur pasoja negative ndër vite? Ku është shpirti yt.

“Do të ta jap unë shpirtin”.

“Kjo tani është disi e pakëndshme. Vallë, a nuk do t’ja thuash? Nuk do t’i rrëfesh për këtë?”

“Po çfarë ka ndodhur?”

“Nuk e di nëse është e rregullt të ta rrëfej tani”.

“La-la-la-la-la”

Krasi e vështroi dhe tundi kokën. Zoja ngriti vetullat dhe supet.

“Gjithçka do të shkojë mirë, plakush. Tashmë jemi bashkë. Askush nuk mund të na bëjë keq”.

“Si gjithmonë po sillesh, siç ke bërë ngaherë, tamam sikur nuk ka ndodhur gjë”.

“Edhe tani jam këtu, siç je edhe ti. Më duket se marrëdhënia jonë ndaj realitetit nuk ka asnjë ndikim në fatin tonë”.

“Ua, Kras, ku u zhduk ciniku i dikurshëm, i cili kishte në

mendje vetëm kundërshtimin me armë? Mos më prek, të lutem se nuk jam e pastër”.

“Vallë, a nuk je tërë gjak në shpinë? Ç’drejtin është tashmë e tëra kjo?”

“Po zhvesh cinikun, për të fituar një idealist”.

“Me sa mbaj mend, para pak çastesh kam qenë lakuriq, kështu që ajo mungesë gjaku nuk më habit edhe aq. Po kush të zhveshi?”

“Jo. Ajo gruaja tjetër ishte e gjakosur. Ku ka vajtur?”

“Nuk e di! Në fakt isha rrugës për në aerodrom, sepse Zoti më ka urdhëruar të bëj diçka. Por tani, që të jem i sinqertë, ndihem pakëz i humbur”.

“Zoti, me garmë të madhe fillestarë?”

“Me sa duket, vitet ta kanë thartuar trurin”.

“Kronosi? Patjetër, me të garmë të madhe”.

“Ti... e beson?”

“Jo, hajde vetëm një moment, të lutem, hajde që të tërë bashkë të përqendrohemi tek situata jonë”.

“Në shkëmbin jemi, që sulet drejt universit”.

“Ekzistojmë”.

“A ka gjë më të çuditshme se kjo?”

“I krisur je, të tërë komplet jeni”.

“Në pushtet kam diçka mekanike që më sundon, ndryshe jam shpirt”.

“Më tingëllon si diçka për të cilën do të shfaqja dyshim”.

“Materia është energji”.

“Ne varemi nga mendimi”.

“Varemi nga gjëra të vdekura”.

“Jo, seriozisht e kam. Ti... beson?”

“Duhet të urinoj”.

“Ju dua juve”.

“Kush e tha këtë?”

“Erdhi nga jashtë”.

“Jashtë nuk ka njeri! Vështroni, hajde, vështroni jashtë!”

“Mendoj se im at do të kryej vetëvrasje”.
 “Nuk do ta kryej dot”.
 “Kush e tha këtë?”
 “Erdhi nga jashtë?”
 “Nëse nuk e shoh fundin, nëse nuk ka një të tillë, nëse vetëm se zgjatet e zgjatet, atëherë kudo ekziston thjesht boshllëku”.
 “A është kjo, ajo që ke dashur?”
 “Në asnjë mënyrë. Mbase. Nuk e di. Në njëfarë mënyre është shumë më e lehtë.
 “Pa cepa? Pa plasaritje dhe pa vrima?”
 “Si ndihesh?”
 “Keq, derisa të çlirohem nga ndjesia se jam vetëm”.
 “Pra, e kupton?”
 “Kush e tha këtë?”
 “Vetëm me ju mund të jem i singertë. Vetëm me ju mund të jem unë. Ju kam ngarkuar me një barrë shumë të rëndë? Nuk dëshiroj të ndiheni përgjegjës për mua”.
 “E çfarë na qenka në përgjithësi ajo përgjegjësi e mallkuar? Një fjalë boshe. Unë jam për pyetje.
 “Për dashurinë?”
 “Kjo është tamam ajo?”
 “Dëshiroj të besoj në të”.
 “Mbështetu tek unë, po deshe”.
 “Më lini të jem vetëm vetvetja. Askujt nuk ia dëshiroj të keqen. Mos e ndieni veten të kërcënuar. Ju lutem!”
 “Rreziku vjen gjithmonë me të në buzë”.
 “A do të kishe dëshirë të ishe i sigurt? Ç’do të thotë kjo?”
 “A e dini sesa mund është i nevojshëm për të krijuar të paktën një pamje të qartë?”
 “E cila është gënjeshtër?”
 “Vetëm nëse gënjen? Vallë, a gënjen?”
 “Do të kisha dëshirë të isha i singertë”.
 “Kjo është me rrezik”.
 “Për kë?”

“Para së gjithash, për ty”.

“Po për ne?”

“Ne?”

“Pa lëri këto dhe tregohu i singertë”.

“Kujt ia ke thënë këto?”

“Vdekja termike e universit. Konstantja e Bolcmanit. Nuk mund ta besoj që akoma e kujtoj këtë fakt. Vështirë për ta besuar se dikur kam ndjekur shkollën. Kjo është tamam ajo? A ke dashur që këtë të na e tregosh?”

“Kjo është vetëm fanepsje, hajde, qetësohu”.

“Nëse kjo është fanepsje, atëherë kam halucinacione, dhe nëse i kam ato, si mund të qetësohem? Mbase kam edhe kundërshtime dhe parandjenja. Ndoshta diku më kanë mbërthyer me këmishën e të çmendurit, sepse në fakt edhe në vena më shfaqet DMT-ja (dimetiltriptamina) e pragvdekjes. Ajo më shfaqet në kokë gjatë ngacmimeve në gjumë, për shkak të jetës sime të mjerë dhe papritmas largohem drejt përjetësisë boshe”.

“Domethënë, ne, miqtë e tu të humbur prej shumë kohësh jemi kaq të rëndësishëm, saqë na ke trupëzuar në momentin tënd të fundit? I bukur është si mendim, patjetër, madje më shqetëson disi se me sa lehtësi ma rrëmben individualitetin”.

“Lidhur me atë DMT-n...”

“Vallë, a nuk ka shkruar një herë ai një tregim sesi vdekjen e personalizoi?”

“Ai? Për kë po flet?”

“Plaka me gërshet? I vdekuri me të zeza? Zombi? Ai personalizim i neveritshëm?”

“Jo, sepse tamam ajo... vdekja, duhej të ishte diçka rinore, dhe e këndshme. Ndërkohë përftohet ajo që të rrëmben dhe frymëzohet me të”.

“Unë po vdes”.

“Edhe unë!”

“Prisja disi më pak frymëzim”.

“E çfarë di ti për frymëzimin?”
 “Vetëm fare pak...”
 “Po si e kaloj ai në personalizim?”
 “Këtë e kam harruar”.
 “I etur jam”.
 “Vallë, a nuk më the se të bëhet urina?”
 “I etur jam, por edhe urina më bëhet. Trupat tanë janë një vrimë e madhe”.
 “A është dikush i uritur?”
 “I uritur për mendime”.
 “Çfarë prepotence. Sido që të jetë pas kësaj do ta shfaqësh mendimin”.
 “Mendim i zgjedhur”.
 “Midis të tjerash, pikërisht atë, apo jo?”
 “Ah, lëre ç’është, tani edhe yjet shuhet. Hajde, kthejini, të paktën yjet, të paktën ato, ju lutem. Njëloj është për mua, nëse nuk ka më as fusha, as shenja, as bimësi; ato mund t’i jap, por të paktën yjet...”.
 “A je përballur në ndonjë rast, apo ky është rasti i parë?”
 “Më mirë do të ishte sikur t’i kisha shkukur”.
 “Me rrënjë!”
 “Aaaaaaahaaaaa!”
 “A ka kush të ftohtë?”
 “Jo”.
 “As unë nuk kam, vetëm pyes, sepse më duket se kjo ndjesi duhet pasuar nëse gjithçka shuhet”.
 “E arsyeshme”.
 “E di”.
 “Errësirë është. Një errësirë e gjelbër”.
 “A je i sigurt?”
 “Universi është i gjelbër”.
 “Kjo është një tërheqje tepër njerëzore”.
 “Po, më fal. Të tjera nuk kam”.
 “Vetëm edhe pak...”.

“A ke ti fëmijë?”
 “Uh, a mund të ndryshojmë temë?”
 “Në ngjyrë të kaltër?”.
 “Po ti?”
 “Mos e dhëntë zoti”.
 “Me të madhe”.
 “Me të tërë, plotësisht të vogël”.
 “Hajt të flasim për diçka tjetër, të lutem”.
 “Unë kam katër”.
 “A do të ma japësh njërin?”
 “Merre”.
 “Jo, nuk bëj shaka”.
 “Edhe unë po flas qartë”
 “Me çfarë po udhëtojmë? Asgjë nuk shoh. Para pak çastesh të paktën po ecnim mbi asfalt, mbi asfaltin portokalli. Ai u zhduk dhe nuk po tundemi më. A jemi apo jo në lëvizje?”
 “Reja po zmadhohet gjithnjë e më shumë. Mbase po zgjerohet, apo ne po i afrohemi gjithnjë e më shumë”.
 “Perspektiva, apo jo? Varemi prej perspektivës!.
 “Shpresoj”.
 “Ajo reja është objektivi ynë?”
 “Kështu na kanë thënë”.
 “Kush?”
 “Të tërë janë të vdekur”.
 “Nga e di ti?”
 “Shiko renë. Ajo është re mizore, është vrasëse, me siguri, shikoje vetë. E tërë është gri, e hallakatur dhe e tërbuar. Ashtu ngjasojnë vrasësit. Mendon ti se ka lënë diçka pas vetes? Ndoshta ka zbritur në pikën zero, në shkretëtirën e zbrazët? Dhe ka ngrënë gjithçka”.
 “Nuk e merrni dot me mend sesa i gëzuar ndihem që ju kam njohur”.
 “Mendon se me të vërtetë nuk do të ketë sukses? Se do të hidhet, do ta mbërthejë korbin pas kthetrave dhe do të lëshohet

në ajër, në të çarën e qiellit, tamam si në ndonjë mitër qiellore?
Përsëri të rilindësh?”

“Nga përvoja ime deri më tani të gjitha gjërat kanë shkuar teposhtë. Por, duke marrë parasysh gjendjen e momentit, aspak nuk do të çuditesha, nëse ndonjë problem të ketë marrë drejtim të gabuar”.

“Pra, e pranove?”

“Çfarë thua. Vetëm po e theksoj”

“A jemi në rrugë të sigurt?”

”Ç’ mendim ke ti?”

“Shqetësohem se gjithçka do të përfundojë, se do të hap gojën dhe do të nxjerr nga goja ndonjë fjalë të thjeshtë, e cila do të ndahet përgjysmë”.

“Më duket se ky është shqetësim i justifikuar”.

“Mbaje frymën”.

“Tendose çdo muskul në trup”.

“Çdo minutë mund të ndodhë”.

“Qëndro gati”.

“Situata po tensionohet”.

“Po më rrjedh lëng nga goja”.

“Atëherë je vetëm i uritur”.

“Tepër i uritur”.

“Do ta kisha ngrënë tërë atë re, bashkë me lëkurën dhe kockat”.

“Po unë, të zë myk?”

“A ke ngrënë ndonjëherë re?”

“Po, kam ngrënë, meqenëse dëshiron ta dish”.

“Dhe?”

“Ndihem pak zbrazët”.

“Mbi gjithçka zbrazët”.

“Po ti?”

“Jo. Nga ndjenjat”.

“Tani do të, tani...”.

“Kam pesë minuta që po mbaj frymën”.

“Po ç’janë pesë minuta?”

“Në raport me çfarë?”

“Po ti e di”.

“Nëse akoma ka kohë, më thoni çfarë keni menduar me shprehjen se nuk ndodhem asgjekund në shtëpi?”

“Shiko”.

“Shiko”.

“Këtu jemi”.

Raketa fluturoi drejt e në mes të parkingut. Vala goditëse i hodhi nëpër cepa automobilat dhe me ta krijoi një piring prej metali. Muret anash ndërtesës me pamje nga parkingu u zhdukën dhe ajo u var anash. Në shumë vende ishin përhapur zjarret. Tymi ishte i dendur. Disa njerëz, lakuriq dhe pa flokë, endeshim mbi betonin e copëtuar. Në sy u dallohej etja për të jetuar. Asnjë njollë gjaku nuk dukej në horizont. Ata dukeshin të paprekur.

Krasi, Evani dhe Zoja dolën nga makina dhe vështuan përreth. Gjithandej ishte qetësi. Askush nuk tentoi të fliste. Automobili i zi, i dëmtuar, dredhoi midis automobilave të tjerë dhe u ndal në çati. Prej tij ngadalë doli një çift lakuriq. Bebëzat e syrit të gruas ishin të zvogëluara nga zbavitja. Duart i mbante lirshëm përgjatë trupit. Djali drejtoi trupin, goditi fort me grusht gjoksin dhe ulëriti me tërbim. Klithmat tronditën pamjen. Nga ana tjetër e parkingut, në vend të jehonës, u përhap ulërime e tigris. Në ajër ndihej guximi. Guximi.

“Po ai, a nuk do të vijë?” e pyeti Evani.

“Kush?” iu drejtua Zoja.

Krasi u kthye në drejtim të automobilat dhe me një lëvizje të dorës tërhoqi nga vetja shtëllungën e tymit.

Dera u hap.

Këmbët e Zojës u lëkundën.

Një klithmë e fshehtë jehoi nëpër parking. Në rrëzë të ndërtesës lëvizi një mur i madh dhe zbuloi një vrimë të errët. Jashtë, në atë mjegullën e bardhë, çapiste silueta e një djaloshi

lakuriq me pamje hyjnore. Ai u kthye dhe vështroi në drejtimin nga kishte ardhur. Në kurriz kishte një tatuazh enigmatik. Pasi zgjati gishtin e mesit, ia drejtoi errësirës dhe mallkoi fort. U tërhoq prapa, sepse ndeshi grumbullin e rërës dhe gati sa nuk u pengua. Kur arriti ekuilibrin i hodhi një vështrim limuzinës.

“Zoja?”

“Tungjatjeta!”

U ndal para tyre dhe vuri pëllëmbët mbi gjunjë.

“Çfarë budallallëku i mallkuar, Zoja. Mjaft më. Plotësisht e tepërt. Kjo është ajo, apo jo? Të tërë jemi të vdekur. E di se as rastësisht nuk do të më thoje jo, sepse po të më thoje jo, nuk do të mbetej gjë tjetër, vetëm që të të besoja. Madje po të të besoja, duhej të gjeja një mënyrë që të vrisja veten. Por, nëse diçka duket e tepërt, është e tepërt. Në fakt unë i kam parë sesi më kanë ngrënë vëllain. A e merr dot me mend? A ta merrte mendja se dikur me zë të lartë do ta përmendja këtë shprehje dhe se me këtë rast nuk do të gënjeja? Kuptimi i kësaj shprehjeje do të ishte e lidhur me të vërtetën. A do të ketë lidhje kuptimi i kësaj thënieje me të vërtetën? I pashë sesi ma hëngrën vëllain, kurse ai i lejoi ata. U rrëfeu për Ozirisin, për macet, për Bahausin dhe Krishtin, ndërsa mbllaçitej nga gojët e tyre. U theksoi se për shkak të tij kanë mbetur të gjallë, se mrekullitë tuaja ishin përralla në krahasim me ato të tijat. Dhe ata i besuan. Pastaj u ulën mbi të, ndërsa unë vetëm i vështroja. Ai qeshte, ndërsa po e copëtonin, Zoje! Të vdekur jemi. Dhe ky ferr është I pandryshueshëm. Ky ferr është i pandryshueshëm. Nuk ndihem ndryshe. Asgjë nuk ka ndryshuar. Kjo është e pandryshueshme, Zoje”.

“Ku është Merxhori? Anvar? A kanë mbetur të tërë brenda? Shko dhe kontrolloi ata budallenj të lajthitur. Ky ferr është i pandryshueshëm dhe nëse flasim për të, kjo nuk ndryshon asgjë. Ç’janë këto thënie? Si ka mundësi që dikush mund t’ia dalë në krye në këtë situatë? Ti i ke qortuar, e mban mend, kur akoma ishin në rregull, kur akoma ishte e durueshme; i ke qortuar edhe

kur na ke kthyer shpinën, edhe kjo u kalua qetësisht. E pranoj këtë, sepse është e drejta jote artistike që të drejtohesh andej nga dëshiron dhe nuk kam asnjë problem lidhur me këtë, por papritur gjithçka u kthye mbrapsht, tepër mbrapsht. Dikush, që vetëm më vonë e konstatova se ishte vëllai im, e merr dot me mend, u ngjit në skenë dhe t'u sul ty me thikë në dorë dhe me gjithë forcën të goditi me të në shpinë. Ndërkohë ne, njerëzit, filluam të ulërasim, kurse ai vazhdonte të të godiste me thikë para të gjithëve. E pabesueshme është, madje as për njëmijë vjet nuk e prisja që, vëllai im nga gjaku, të bëjë diçka të tillë. E vërtetë është se ai ka qenë pakëz i çuditshëm, por që të bënte këtë veprim, nuk ma merrte mendja, ndërkohë që ti mbete e kruspulosur në dysheme. Por më i trishtueshëm është fakti sesi po e përjetoj ngjarjen, si duhet në tërësi ta gjykoj, sepse asgjë nga ato që të kam rrëfyer deri më tani nuk është aq e çuditshme. Por më i çuditshëm është fakti se ajo nuk ishte ti, por dikush e panjohur, një plotësisht e panjohur. U binda për këtë, sepse ia pashë fytyrën kur u kruspullo dhe njerëzit filluam të ulërasin. Unë vetëm heshtja, sepse ishte papritur aq e dukshme, sa që nuk dukej si e vërtetë dhe nuk kishte më kuptim të përcillte tinguj nga trupi i vet atje, në ato budallallëqe. Prandaj edhe heshta dhe m'u duk më e udhës të mbyllja sytë dhe ngadalë të kuptoja se ai njeri, që të kishte shpuar me thikë, që kishte goditur, në të vërtetë ishte dikush që e njihja fare mirë dhe se me të kisha kaluar një pjesë të madhe të jetës sime të kotë. Në një botë të drejtë tashmë do të ishin vënë në zbatim ndjenjat e mia ndaj atij dhe do të isha përpjekur që në njëfarë mënyre të ndryshoja diçka. Por ja që nuk di çfarë të mendoj dhe çfarë të bëj në një situatë të tillë. A më kupton, ndonëse kjo është e pakuptueshme. Këtë nuk mund ta pranosh dot. Në të vërtetë nuk kam dëshirë të dëgjoj se çfarë do të më thuash; këtë tashmë e them me zë të lartë vetëm për t'u bindur se sa e trashë tingëllon e tëra kjo së bashku. Ndërkaq nga njëra anë drejt skenës u sul me vrap një idiot me kitarë dhe filloi t'i binte asaj, ndërsa grumbulli i njerëzve, ngadalë

si ndonjë rrëshqitje dheu, iu afrua gjithnjë e më afër. Aty u shfaqën dy maskarenj, dy fytyra të poshtra, me të vërtetë të tërbuara, trupmëdhenj, nga dyqind kile secili dhe u sulën drejt tij, kështu që ajri u lëkund dhe të tërëve na u elektrizuan flokët. E gjitha ishte një budallallëk. Nuk mund ta besoja se diçka e tillë do të më turbullonte kokën. Përse me ndodhi pikërisht në kokë, Zoje? Jo, mos thuaj asgjë. Më pas diçka shpërtheu, unë u tkurra, errësira u bë e plotë dhe gjithçka ra në qetësi. Në këtë mënyrë pata tamam aq kohë saqë të falënderoja boshllëkun, që përfundimisht ndërpreu atë çmenduri para se të mbërrinte zjarri. Zjarri, Zoje! Valët vërshuan njëra pas tjetrës dhe njerëzit me tërë fuqitë ulërinin si në stadium. Të verbuar nga drita e diellit, ne na pushtuan flakët dhe u bë jasht mase nxehtë, megjithatë të gjithë mbetëm të paprekur. Të paprekur, Zoje, por rrobat na u përzhitën, gjithashtu edhe flokët, shikoj qimet e mia, ai dallon? Nuk i kam më. Në të gjithë trupin nuk kam as edhe një qime. Por vështromë, prekmë. Jo, jo, nuk duhet. A më sheh dot vallë? A nuk të dukem se jam gjallë? Kjo është e papranueshme. Tubat plasën dhe uji u sul drejt nesh; gjithandej papritur shihje vetëm avull dhe trupa njerëzish lakuriq e të djersitur. Anvari u ngrit në këmbë dhe thirri se duhet të pinim ujë; budallai i mallkuar, e kujt i shkonte nëpër mend në ato çaste për të pirë ujë? Mirëpo ai bashkoi shuplakat, i vuri poshtë currilit dhe piu me gllënjka të mëdha. Disa edhe e ndoqën, sepse nuk dinin ç'të bënin; njerëzit ndiheshin plotësisht të humbur. Çdo shkëndijë mendimi që mund të lindte mes tyre, do të kishte pasoja, cilido qoftë. E me të vërtetë, për këtë shkak dëgjuan edhe Xherin, i cili u gjend vetë në skenë dhe menjëherë e shfrytëzoi atë mangësi mendimi, atë kaos, atë anormalitet. Papritur filloi të thërrasë se tashmë ai qenkësh shfaqur mbi dhe për të shpëtuar njerëzimin nga vdekja: një i lajthitur i mallkuar, pikërisht i tillë. Zoje, mos po lotoj? Me tërë mend po më dalin lot? A e di sesa kohë kam pa lotuar? Kjo është e papranueshme.

Djaloshi ndihej i pafuqishëm nga dënesat. Dikush me

gojë të gjakosur ia mbathi nga vrima, duke ulëritur, gjë që shkaktoi dyndjen e trupave lakuriq, të cilët të tërë dolën jashtë të gjakosur. Por tashmë me fytyra tërë dritë dhe me lumturi në sy. Midis tyre ndodhej Mitja. Kur dalloi të atin, për një të qindtën e sekondës koka sikur iu fundos, por menjëherë e përmblodhi veten. Iu afrua atij, ndonëse e tërë ajo lakuriqësi po e shqetësonte. Kur u ndodhën një metër larg njëri-tjetrit, sy më sy, pritën që të flisnin.

“Nuk ke dëshirë ta mbulosh trupin?” e pyeti Krasi.

Mitja shtriu krahët dhe hapi pëllëmbët.

Krasi bëri një hap, Mitja e pasoi.

Dhe u hodhën në krahët e njëri-tjetrit.

Evani me faqet e rëna e përqendroi vështrimin drejt e tek vrima, nga e cila vazhdonin të dilnin njerëz. Çdo trup femre ia ngadalësonte frymëmarrjen, ndërsa shtrëngonte fort pëllëmbët.

“Nuk do të dalë, apo jo?” pyeti shoferin i cili ishte ulur mbi makinë dhe po e vështronte me sy të trishtuar.

“Më fal, Evan!”

“S’ka gjë. As që e kisha menduar...”

“Do të të shpie në shtëpi”.

“S’është nevoja”.

“Edhe në kompleksin Eda kanë ujë. Mos u merakos. Do të të shpie në shtëpi, të premtoj!”

Që nga hyrja nxori kokën Merxhori. Zoja ia bëri me dorë dhe ajo ia ktheu përshëndetjen. Por nuk guxonte të dilte në dritë sepse i vinte turp nga vështrimet. Pas gjithë kësaj situatë, vazhonte t’i vinte turp. Zoja vështroi shoferin. Shprehja në fytyrën e saj ishte mjaft armiqësore.

“Hajde me mua”, e urdhëroi shoferi dhe ajo e dëgjoi.

Ngadalë çapitën deri tek vrima.

“Kjo sjellje nuk të nderon ty”.

Hoqi kapelën nga koka dhe e hodhi përdhe.

“Asnjëherë nuk kam hequr dorë nga dashuria për ty”.

“Vallë, në gjithë këtë, a ka më rëndësi ky fakt?”

“Të duash dikë nuk është një gjendje e vetëdijshme, por gjendje e veprimeve të përditshme, të pandërprera dhe e cikërrimave të pakuptueshme si shkelja e syrit, mbajtja e frymës dhe mjekra e ulur butësisht gjatë puthjes. Buzëqeshje gjatë takimit, e singertë, që përsëritet vazhdimisht e vazhdimisht. A është kjo mënyra sesi të dëgjosh edhe sesi të prekësh tjetrin? Mënyra se si e vështro, se si e studion. Të duash dikë është një punë e vështirë. Ajo është gjurmim për pranim, ndjekje pa u lodhur për t’ia arritur qëllimin. Dashuria është një punë e vështirë, që nuk e duron dot mungesën e sinqeritetit, pa të cilën ajo nuk është e aftë. Për disa fjalë dhe mendime ajo nuk është e aftë. Vetëm për veprime; për një mori reagimesh nga më të voglat. Mornica në trup pa fund e pa fund. Marrje e frymës nga aromat vazhdimisht e vazhdimisht. Prekje, akoma edhe një tjetër. Kaq shumë prekje, sa që në trup nuk mbetet vend i lirë pa u prekur. Dhe më pas përsëri edhe një herë. Vite, vite pa mbarim prekjesh. Ndërkohë as edhe një hamendësim për të përfituar; as edhe një shenjë dëshire, por vetëm aktivitet i vështirë dhe këmbëngulës i trupit. Ti këtë, për fat të keq, nuk e bën dot.

Nuk i dha asnjë përgjigje.

“Kur ndodhem vetëm mund të dashuroj tërë botën. Por, jo vetëm që mund ta dua, a më kupton, me të vërtetë mund ta dua. Por kur ndodhem vetëm, trupin nuk e marr parasysht. Ndërkohë që jam e kënaqur me fantazitë në kokën time; dashuri kam mjaftueshëm për njëzet botë. Por real është trupi. Këtë e ke harruar. Këtë nuk duhej ta kishe harruar. Materia është energji, kjo është e vërtetë. Por edhe energjia është vetëm materie. Vetëm materie. A do të kthehesh? A do të kthehesh ndonjëherë? Sepse me fjalë nuk ke bërë asgjë. Teksti yt nuk mund të më ndihmojë; sille trupin dhe guxo ta duash. Nëse mendon se guximin dhe dëshirën është e mundur t’i gjesh jashtë trupit, gabohesh. Jashtë nesh nuk ekziston asgjë. Zbrazëtia ndodhet brenda nesh dhe jo jashtë; atë mund ta mbushësh, me tërë mend, mund ta

mbushësh. Por duhet të gjendesh këtu, i plotë. A guxon dot? A guxon që në përgjithësi ta mbushësh zbrazëtinë?”

Nuk i dha përgjigje

“Po ti ku ke qenë?”

Nuk iu përgjigj asaj, prandaj Merxhori ngulmon.

“Anvari më ka thënë të pi ujë dhe unë piva, por tashmë ndihem në mënyrë të pazakontë, më duket sikur po vdes. Por, nuk po vdes, ndonëse e di saktë se ndjesia është e njëlojtë, vetëm se tani sikur po shpërthej nga energjia. A e di se çfarë ka ndodhur?”

“Dashnori yt më ka treguar”.

“Po ku ndodhet ai?”

“Jashtë, po loton”.

“Oh, e marrtë e mira”, thotë ajo, frenon veten dhe papritur zhduket.

Zoja dhe ai veçohen në errësi.

“A e di se çfarë dëshiroj të të them?”

“E di?”

“Dhe?”

“Pas gjithë kësaj tashmë prej meje kërkon saktësisht atë që nuk ka asnjë rëndësi; kërkon të të them diçka”.

Heshtën. Rugës ndeshin disa shpirtra të humbur, të cilët ngadalë çanin drejt dritës. Në ajër ndihet duhma e fortë e flokëve të djegur. Salla është pothuajse bosh. Anvari, i cili po rrinte ulur këmbë përmbi këmbë, me pëllëmbët e mbështetura mbi gjunjë, kapsalliste sytë dhe qeshte. Brajani dhe Ruperti, të shtrirë në dysheme me sy të çakërritur, vështronin tavanin dhe shtynin njëri-tjetrin, midis shpërthimesh të qeshurash, të përmbajtura. Semjona, e ulur mbi trupin e Guadalupe, me gishtin që herë pas here e fuste në gojë, rrëshqiste mbi dyshemenë e gjakosur. Maksi dhe zoti Zh., të ulur në një qoshe dhe në mjedisin, i cili më shumë të kujtonte mosmarrëveshjen midis bashkëshortëve, përpiqeshin që asaj që po shihnin t’i jepnin, të paktën, kuptimin më të bazuar teoriko-historik.

Vështrimin e Zojes e tërhoqi shfaqja e një qenie, e cila rrinte ulur galiç poshtë skenës, duke shtrënguar me duar cepin e dërrasës, ku bashkohej rrjedhja e gjakut e përzier me ujë. Qenia ishte plotësisht e rrudhosur, sytë ia mbulonte një cipë e bardhë, gojën e kishte pa dhëmbë dhe mbi kocka i dallohej një shtresë mishi, që ia vlente ta përmendje. Ai e ndiente që po e vështronin, prandaj e kthente kokën në drejtim të tyre, ngrinte hundën dhe nuhaste ajrin.

“Tenxherja më është shpuar”, theksoi ai, dhe e gjitha po më derdhet në dysheme”.

Qetësi.

“Këtë ke dashur? Me tërë mend, këtë ke dashur?”

“ ... ”

“Të lutem, çfarë po bën?”

“Po pres?”

“Ke kurajë?”

“Po pres të jetë përgjysmë/

PASQYRA E LËNDËS:

1. Pallati i palaçinkave *	7
2. Abrahami *	44
3. Poetrylitics *	83
- Dosa	101
- Pritje me kureshtje	104
4. Pallati i palaçinkave **	120
5. Abrahami **	152
6. Poetrylitics **	187
7. Pallati i palaçinkave ***	224
- Degradimi	252
8. Abrahami ***	259
9. Poetrylitics ***	301

VEPRIMTARIA PËRKTHYESE E Z.NIKOLLA SUDAR:

1. “Hija e Kaudilios” (*Martin Gusman*), 1984, shtëpia botuese “N. Frashëri” – Tiranë.
2. “Dostojevski” (*Leonid Grossman*), viti 2001, sht. botuese “Onufri”.
3. “Stars” – Yjet e kinemasë (*Juri Sllaviç*), viti 2001, shtëpia botuese “Onufri”.
4. “CIA kundër KGB-s” (*Allen Dulles*), viti 2002, sht. bot. “Onufri”.
5. “Intimitete” (në origjinal – “Dita” – *T. Tolstaja*), viti 2003, sht. bot. “Onufri”.
6. “Femrat dhe bukuria” (*Sofia Loren*), viti 2003, sht. bot. “Onufri”.
7. “Spiunët më të mëdhenj të botës” (Charles Whiton), viti 2004, sht. bot. “Onufri”.
8. “Gabimet e rënda të CIA-s” (në or.- “Cold Warrior”, *T. Mangold*), v. 2004, sh. b. “Ombra”.
9. “42 atentatet kundër Hitlerit” (*Wil Berthold*), viti 2004, sht. bot. “Ombra”.
10. “Unë nuk jam gjykatës” (nga libri “Kujtime” të *N. Hrushovit*, pj. 1), v.2004, “Ombra”.
11. “Ylberi i bardhë” (tregime – *Konstantin Paustovski*), viti 2006. “Ombra”.
12. “Silvester Stalone” (*Ulli Weis*), viti 2006, “Onufri”.
13. “Kujtime”, *N. Hrushov*, pj. 2, sht. bot. “55”, v. 2006.
14. “Kanas – admiral kryespiun” (*Karl Bartc*), sht. bot. “55”, viti 2006

15. "Fundi i utopisë" (A. I. Morozov), përkthyer për Galerinë e Arteve-Tiranë.(2006).
16. "Dy novela" (Fazil Iskander), sht. bot. "Ombra", viti 2007.
17. "Gjenerali Kallugin: të likujdohet" (Eugjen Strigin); sht. Bot. "55" – 2008.
18. "Gjerdani i firmës "Bulgari" (F. Uelldon); sh. bot. "Bota shqiptare" – 2011.
19. "Stalini" (L. Trocki), shtëpia botuese. "Onufri", viti i botimit 2011.
20. "Vajza e postës" (Stefan Cvajg), shtëpia botuese "Bota shqiptare" - 2012.
21. "Seksi, drejt dashurisë dhe vlerave morale" (Osho), sht. bot. "F. Noli", v. 2013.
22. "Zogjtë vdesin, duke kënduar" (K. Makallou), sht.bot. "Bota shqiptare"
23. "Lotusi i bardhë" (Osho), sht. botuese "Fan Noli", v. 2014.
24. "Pavijoni i kancerözëve" (A. Sollzhenjicin) sht. bot. "F. Noli", v. 2014
25. "Rrugë e gjatë për në shtëpi" (Daniela Still), sht. bot. "Fan Noli", 2015
26. "Një ditë e Ivan Denjisoviçit" (A. Sollzhenjicin), sht. bot. "F. Noli"- 2015.
27. "S'ka më të bukur fe, se ajo e krishterë" (Episkopë Danilli dhe Amfillohiji), Tiranë, 1996.
28. "Si e njoha Josif Broz Titon" (Millovan Gjillas), sht. Botuese "55", v. 2006.
29. "Biseda në Paris"(Branka Bogavac), sht. botuese "Onufri., Tiranë – 2007.

30. "Kërkohet një burrë impotent" (*Gaby Hauptmann*). sht. Bot. "Onufri"-2007 .
31. "Xhevahiri i Medinës" (*Sh. Xhones*), sht. bot. "Bota shqiptare", v. 2009.
32. "Shpata e Medinës", (*Sh. Xhones*), sht. bot. "Bota shqiptare", 2010.
33. "Gjykatësi" (*V. Drashković*), sht. bot. "Naimi", v. 2010.
35. "Histori të tmerrshme dashurie" (*M. Paviq*), shtëpia bot, "Onufri", v. 2012.
36. "Fundi i historisë së një dashurie" (*Graham Grin*), sh. bot. "Bota shqiptare", v. 2011.
37. "Histori të tmerrshme dashurie" (*Millorad Paviq*), shtëpia bot, "Onufri", v. 2012....
38. "Njeriu që mbërriti zhurmshëm në qytet" (*T. Tufan*), sht. bot. "F. Noli" – 2015
39. "Ruleta" (*Lada Žigo*), sht. bot. "F. Noli" – 2016
40. "Koka plot lumturi" (*Ognjen Spahić*), sht. bot. "F. Noli" – 2017

CIP Katalogimi në botim BK Tiranë

Frelih, Jasmin B.

Për/gjysmë / Jasmin B. Frelih ; përkth. Nikolla

Sudar ; red. Rexhep Hida. - Tiranë : Fan Noli, 2018

... f. : me il. ... cm.

Tit. origj.: Na/pol

ISBN 978-9928-251-54-1

1.Letërsia sllovene 2.Romane

821.163.6 -31